Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/manualdenovellsa08barc

COLECCIÓ

DE

DOCUMENTS HISTÓRICHS INÉDITS

DEL ARXIU MUNICIPAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA

MANUAL DE NOVELLS ARDITS

VULGARMENT APELLAT

DIETARI

DEL

Antich Consell Barceloní

Volúm Vuyté

QUE COMPRÉN LO VOLUM ORIGINAL XXIIIé

ANYS 1603 - 1609 PART

PUBLICAT PER ACORT Y Á DESPESAS DEL EXCM. AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL
É INICIAT PER LOS ILUSTRES SENYORS REGIDORS

D. FREDERICH SCHWARTZ Y LUNA y D. FRANCESCH CARRERAS Y CANDI
EN COMISSIÓ
DEL MATEIX EXCELENTÍSSIM AJUNTAMENT

BARCELONA. — 1899

IMPREMPTA DE HENRICH Y COMPANYÍA, EN COMANDITA
Carrer de Córcega

DP
402
B2A2
V.8

Tasa

del present volúm á la rahó dels anteriors, ab son Index: 5 pessetas.

LIBRARY
JAN 3 1962
UNIVERSITY OF TORONTO
779500

(DIETARI VINT Y QUATRE).

M . DC . III

Essent consellers los magnifichs

micer Pere Aylla micer Joseph Illa mossen Miquel Puigianer mossen Bernat Corts mossen Joan Busquets	consellers
Antoni Gori mercader, clavari Joseph Miquel Lloradell cavaller Lorens Pasqual notari real	obrers
Joseph de Bellafilla donzell Jaume Morillo mercader	taulers

Inter plura decreta pro bono statu civitatis Barcinone maturo quidem ac digesto consilio disposita, est multum laudabilis et valde commendanda istius libri qui Dietarius appellatur institutio, hic enim est qui ritus et ceremonias magnificorum Consiliariorum conservat, quibus spretis illorum æstimatio quœ apud reges et principes extollitur, multoties deflecteret et declinaret Hic res gestas memorabiles fovet ne oblivione conterantur et ad hunc in novis eventibus habitur recursus ad faciliorem et magis cautum consultum ne in errores et pravas determinationes la-

batur. Unde congruum est regentem hos libros nedum fidelem et legalem quod prœcipuum est verum et litteratum et multum expertum fore ut ex suis discretis attestationibus ea qua decet fide et ornata oratione scriptis veritas lucescat, et ad novos occurrentes casus antiquorum facto facilis pateat deliberatio; et quamvis iners et ignarus ego Stephanus Gilabertus Bruniquer notarius publicus Barcinone ad hoc munus sim electus seu ad sortem extractus, nihilominus divino fretus auxilio et predecessorum meorum ope et sano exemplo adiutus rem aggrediar; Deum optimum maximum implorans et obstentans mentem meam spiret, gressus meos componat, et pennam meam dirigat ad scribendum omni cum prudentia et fidelitate hœc quœ sequuntur, Amen. Et ut omnibus et singulis infrascriptis in judicio et extra fides indubia tribuatur, ego dictus Bruniquer notarius et scriba prefatus, hic me suscribo et meum quo utor in publicis instrumentis appono sig ✠ num.

M . DC . III

LIBRE VINT Y QUATRE DIETARI COMENSAT

PER MI STEVE GILABERT BRUNIQUER NOTARI PUBLICH DE BARCELONA RATIONAL DE LA CASA DE LA CIUTAT EXTRET A DIT OFFICI EN LO CONSELL ORDINARI CELEBRAT DISSABTE AL DERRER DE MAIG M.DC.IIJ PER MORT DE JOAN STEVE MIR NOTARI DE BARCELONA QUI ACABA SOS DIES A XXIJ DE DIT MES, Y LO MATEIX DIE DEL DERRER DE MAIG MIQUEL AXADA NOTARI DE BARCELONA FOU EXTRET EN AIUDANT DE SCRIVA MAYOR PER RENUNTIATIO MIA.

Bruniquer extret Escriva Racional. Escrivania del Racional; inventari.

DISSABTE darrer de maig de 1603. — En aquest die en poder del scriva maior del consell, yo dit Bruniquer prengui Inventari de la plata y altres coses que lo dit quondam Joan Steve Mir tenia juxta lo seu Inventari, aiustant hy algunas mes que novament son trobades.

JUNY

Festa a St. Jaume.

DIUMENGE I. — En aquest dia los magnifichs consellers foren á la Iglesia parrochial de S.t Jaume y oyren lo offici y

acabat se feu professo del S.^{m} sacrament, y los dits consellers portaren lo talem ab un prom.

Escriva Racional; caucio.

DILLUNS IJ. — En aquest die yo dit Steve Gilabert Bruniquer rational presti la solita cautio fideiussoria.

Idem; jurament. Miquel Axada ajudant d' Escriva Major, jurament.

DIMARS IIJ. — En aquest dia presti lo Jurament y sagrament y homenatge acostumat en ma del magnifich conseller en cap, y Miquel Axada notari de Barcelona extret en aiudant de la scrivania maior, jura.

Corpus, professo de octava.

DIJOUS V. — En aquest dia los magnifichs consellers a la tarda acompanyats ab sos promens partint del porxo de St Jaume ab los tabals, trompetas y menestrils, anaren a la seu y acompanyaren la professo de la octava del corpus.

Estudi general, graduacio de Batxillers.

DIJOUS XIJ. — En aquest die los consellers demati y despres dinar anaren al studi general per la festa dels bachillers en arts ques graduaren dit die.

Pahers de Lleyda, carta.

Agravis a Leyda; observança de Constitucions.

DILLUNS XVJ. — En aquest die estant los magnifichs consellers en la sala de trentasis vingue micer Francesch Basart doctor en drets ciutada de Leyda, qui dona a dits SS. consellers una charta dels pahers de Leyda de vuyt del corrent y en crehença de dita charta explica als SS. consellers com la ciutat de Leyda te privilegi y costum de que cas que se li fassa torb o agravi, yx la bandera de la ciutat acompanyada de gent armada y ab ma fort van alla hont son las personas o bens dels qui han fet lo torb o agravi per reparar y satisferlo, y que asso esta confirmat y corroborat ab constitutio de las del any 1599 E com en dies passats lo senor de Torrasserona hagues fet á la ciutat de Leyda cert torb ó agravi de que sentint se la ciutat com era raho, y havent deliberat exir ab la bandera, lo dit senor de Torrasserona ha fermat de dret y recorregut a la real audientia e que per ço ell en nom dels pahers de Leyda supplicava a dits senyors consellers fossen servits en cas que aparegues convenir que los senyors deputats se opposassen a la observansa de la dita constitutio y privilegi, interposar se ab dits senyors deputats y en aquest negoti valer adaquella ciutat com confiavan, y los dits senyors conselles li respongueren que en tot lo que poran ser bons en be y honor de aquella ciutat ho faran com deuhen a la bona correspondentia de aquella ciutat.

Monestir de Sta. Clara, visita.

DIVENDRES XX. — En aquest die estant los magnifichs consellers en la stantia o sala del consell ordinari de les cases del honorable consell, vingue lo R.^{nt} pare fra Joachim Bona-

nat del orde de sanct Benet abat de S.t Benet de Bages, y de part del R.nt pare abat del monastir de nostra senyora de Montserrat ha explicat als dits consellers que lo dit R.nt abat de Montserrat tenia orde y comissio de visitar lo monastir de sancta Clara com sa Magestat ab sa real charta que scrivi a dits consellers avisava, la qual los ha donada supplicant los que en tot lo que convinga li fassan merce y li valegan com lo dit pare abat confia, y los dits magnifichs consellers li han respost que veurian la charta de sa Magestat y que acudirian al servey de sa Mag.t com tenian obligatio; la charta es del tenor seguent

A los amados y fieles nuestros los consellers conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona

El Rey

Carta del Rey.

Amados y fieles nuestros El nuncio de su sanctidad en estos mis reynos ha nombrado a mi instantia a fray Lorenço Nieto abad del monasterio de nuestra Señora de Montserrat de la orden de sanct Benito, para que vaia a continuar exequutar y acabar la visita que dexo començada el obispo de Albarrazin de los monasterios de monias de dicha orden que hay en essa ciudad y la de Girona, por haver se ido a residir en su Iglesia dicho obispo, y para que lo sobredicho se pueda conseguir meior, he querido encargar hos como lo hago tengays por muy encomendado á dicho electo nuevo visitador que esta hos dara, y le favorescays y aiudeis en todo lo que se ofreciere para la buena direction dello, que a mas de que assi cumplireys con lo que es tan proprio de vuestra obligation, recevire en ello de vosotros muy accepto servicio. Data en Buytrago a XXIJ de Mayo de M.DC.IIJ.

Yo el Rey

V.t Covarruvias vicecancellarius
V.t Clavero R.
V.t Nunyes R.
V.t don Montserratus Guardiola R.
V.t don Joannes Sabater.
Gaçol protonotarius.

Princeps de Saboya, avis de sa vinguda.

Dit dia estant los magnifichs consellers en dit loch, vingue lo secretari Cendra qui de part del senyor Virrey digue a dits SS. consellers que sa Excellencia lo trametia per fer los saber com havia rebut una carta del marques Dest ab quel avisava que los

princeps de Çaboya estaven ya a punt per a embarcar se per a venir a Hespanya ab las galeras de la religio de sanct Joan que son alla y ab las suas, que sols esperan las del papa ab resolutio que encara que las del papa no acudissen vindrien sens elles ab les de la religio y les sues, e que perço sa Excellencia los ne avisava pera que proveyssen lo menester per a la entrada y recebiment de dits princeps si alguna cosa faltava E los dits SS. consellers li respongueren que tenian a merce la que sa Excellencia los feye de avisar los del que sabia de la venguda dels princeps de Çaboya e que proveyrien ab tota la diligentia possible si alguna cosa faltava.

Esquadra genovesa, arribada de don Carlos Doria.

DIUMENGE XXIJ. — En aquest dia demati vingueren set galeras de la squadra de Genova de don Charlos Doria duch de Turci; venian de la volta de ponent y son las matexas ab las quals y altras lo dit don Charlos pochs dies abans arriba assi venint de levant y apres se parti per anar vers ponent.

Vinguda dels princeps de Çaboya.

DILLUNS XXIIJ. — En aquest dia a la matinada se descubriren per la guarda de Montiuych nou galeras que venian de Levant, qui encontinent devalla a la ciutat per donarne avis als SS. consellers los quals se juntaren en casa la ciutat y certificant se que ab ditas galeras venian los princeps de Çaboya feren Junta de ciutadans y cavallers per tractar lo fahedor, y foren mossen Francesch Cosma Fivaller, mossen Riambau de Corbera senyor de Linars, micer Miquel Çarrovira, mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells, mossen Hieronim Bosch, mossen Francesch del Orde y de Cellent, mossen March Lentes, mossen Joan Pau Ciurana, mossen Joseph de Bellafilla, mossen Miquel Joan Çarrovira y mossen Francesch Cornet, y resolgueren que ans de determinar altra cosa se envias embaxada al senyor Virrey per lo efecte que avall se declarara en la embaxada seguent, y fou que mossen Francesch del Orde y de Cellent y mossen Joseph de Bellafilla de part dels magnifichs consellers anasen al senyor virrey y li explicasen que per haver se diferit aquesta vinguda dels princeps tant temps y ara estar descuydats de que fos tan prompta, si be havian feta tota la diligentia possible en prevenir las cosas necesarias per la entrada y recibiment de dits senyors empero que encara faltavan algunas a que havian de acudir, y que axi supplicavan a sa Ex.ia fos servit manar avisar las galeras ab que los dits SS. princeps venen se entretingan fins á la hora tarda pera que dits senyors

consellers en aquest temps pugan proveyr y determinar lo fahedor segons conve al servey de sa Mag.[t] y dels dits SS. princeps y a la reputatio y honor de aquesta ciutat, oferint a sa Ex.[ia] que en lo que toca a la graduatio donaran los avisos que deuen a sa Ex.[ia]: y lo senyor Virrey ha respost que tenia en molt gran compte lo cuydado que tenian los SS. consellers encarregant los molt de part de sa Mag.[t] que la entrada de aquestos princeps fos ab las demonstrations y senyals de alegria possibles com sa Mag.[t] esperava, assegurant molt que sa Mag.[t] ne restara molt servit y que de tot ne donaria particulars avisos a sa Mag.[t], y en lo entretant que los dits senyors embaxadors eren ab sa Ex.[ia] es vingut don Alexandre de Alentorn y de part de sa Ex.[ia] ha explicat als senyors consellers que sa Ex.[ia] lo trametia per a demanar los fossen contents de fer lo sabedor del orde que pensen tenir en lo recebiment dels Princeps de Çaboya, perque tambe sa Ex.[ia] puga determinar en conformitat lo que sera millor; y los senyors consellers li han respost queu farien com sa Ex.[ia] demanava, y estant juntats los dits SS. consellers ab les dites persones desus nomenades per consultar lo fahedor, finalment entre tots fou acordat segons se conte en lo parer que dona mossen Joseph de Bellafilla, lo qual redigit en scrits es com segueix.

La primera cosa enviar als princeps y donar los la ben vinguda per dos o quatre cavallers y ciutadans de part de la ciutat.

Forma del recibiment si be nos segui aquest ordre, com se veu avall.

Id., forma pera rebrels.

Partiran los SS. consellers de casa la ciutat ab agraduatio feta y al punt del rebre los Princeps al pont, restara lo senyor conseller en cap sol sens promens ab lo senyor Virrey pera que sa Ex.[ia] juntament ab lo senyor conseller en cap prenguen en lo mig lo princep fill maior, y los promens que anaven ab lo senyor conseller en cap se posaran ys repartiran ab las fileras del conseller segon y ters, y ab les altres y que hi hage mes lloch los altros dos Princeps, lo major de anys anira á la segona filera y lo ters a la tercera, tenint consideratio los promens que aniran ab los senyors consellers donar bastant lloch perque tots pugan anar a pler acomodantse ab les altres fileres Las salvas seran dos, la primera en lloch acomodat saludant primer a la ciutat conforme se acostume ab persones reals, y la segona en desambarcar com seran en lo port, posant musica en tots los llochs necessaris.

Los senyors consellers veuran la forma ques pora tenir en hospedar y pera dasso han de tenir molta correspondencia tot aquest mati ab lo senyor Virrey, axi per saber las personas que poran acomodar en hospedar, com en comunicarli la cerimonia que la ciutat ha determinada fer pera que sa Ex.ª estiga advertit y ab conformitat se fassa per llevar alli tot inconvenient.

E decontinent los dits SS. consellers ordenaren que los dits mossen Francesch del Orde y mossen Joseph de Bellafilla tornassen a sa Ex.ª per avisarlo de la resolutio dessus dita y lin donassen copia, y arribats los dits a casa del senyor Virrey explicaren a sa Ex.ª sa embaxada y li donaren copia del apuntament que dessus es insertat, y platicant sa Ex.ª ab los dits embaxadors y ab alguns altres cavallers que alli eren aquest negoci, sa Ex.ª envia a cercar al embaxador de Saboya y tractar ab ell aquest fet del orde que se havie de tenir en la entrada dels Princeps, y arribat ensemps ab Rodrigo de Orosco mestre de camp entre tots se ventila ys parla aques fet mostrant lo dit senyor Virrey y dit S.or embaxador de Saboya la difficultat que tenian que los dos Princeps segon y ters anassen separats del major y que a son costat se haguessen de posar altres persones sino las dels consellers, y si be per part de la ciutat sels dona satisfactio dientlos que lo ques podia y devia fer era que lo S.or Princep segon y lo senyor conseller segon anassen a la segona filera prenent los extrems, y que en mig dels dos anassen alguns titulars dels que venian ab los senyors Princeps mesclant se ab ells alguns dels promens que aniran ab los consellers, y lo matex orde se havie de tenir ab lo ters, segons que los dits consellers ab molts cavallers que havien cridats, vists y ben mirats dietaris y exemplars del temps passat ho havien axi consultat, no res menys sa Ex.ª digue als dits embaxadors de la ciutat que tornassen als senyors consellers yls representassen la dificultat y contraris que tenia aquest negoci dientlos que lo que parexeria millor al parer seu y del senyor embaxador de Saboya y de altres cavallers que alli eren serie que los SS. Princeps tots tres anassen al mig de sa Ex.ª y del conseller en cap posant en mig lo S.or Princep tercer, y a sa ma squerra lo segon, y a la dreta lo major, y a la dreta del major posantse sa Ex.ª y a la ma squerra del segon lo conseller en cap; e despedits de sa Ex.ª los dits mossen Francesch del Orde y Joseph de Bellafilla foren a veures ab los SS. consellers los quals trobaren que venian del baluart

de Mig jorn, y entrats dins lo dret nou donaren molt particular raho als dits SS. consellers del que havien tractat ab sa Ex.ª y resolgueren ques tornas a sa Ex.ª y se li donas raho de que si be lo que sobre asso havien resolt era estat molt sobre acort y madur consell y parer de persones de experiencia y ser, que no res menys encontinent apres de haver dinat y ser ara ya cerca del mig dia tornarian a juntar persones ab qui poguessen consultar com tenien de obligacio y tornarien raho a sa Ex.ª, y los dits mossen Francesch del Orde y mossen Joseph de Bellafilla altra vegada tornaren a sa Ex.ª y li digueren lo quels estave comes segons desus es dit. — Dit dia despres dinar, y per quant la resolutio que en lo demati se havia presa sobre lo recibiment dels SS. Princeps de Saboya tenia alguna manera de dificultat segons lo S.or Virrey la havie advertida com dessus se veu, per ço los magnifichs consellers ajustats en casa la ciutat feren convidar alguns cavallers y foren mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells, mossen Francesch Gualbes, mossen Marti Joan Spuny y mossen Joseph de Bellafilla militars pera tractar dit negoci, los quals resolgueren lo seguent ço es, que lo S.or Virrey y lo magnifich conseller en cap aporten lo princep major al mig, es a saber lo S.or Virrey a la ma dreta y lo S.or conseller en cap a la ma squerra, y que lo magnifich conseller segon se pos a la ma squerra del Princep segon y lo magnifich conseller ters se pos axi matex a la ma squerra del Princep fill tercer, y que los proms que anaven a las fileras dels consellers, cap segon y ters se repartescan en les altres fileres dels senyors consellers quart y quint, advertint que si hi haura alguns titulars y cavallers principals se agraduaran segons lorde y consuetut antiga de la present casa, de la qual resolutio los SS. concellers ne feren sabedor a sa Ex.ª, y anaren a donarli aquella per part de la ciutat mossen Jaume de Aguilar y mossen Joseph de Bellafilla, y sa Ex.ª conferit aquest negoci ab lo magnifich micer Joan Castello doctor del real consell y ab don Francesch Agullana thesorer y don Alexandre Alentorn y lo secretari Olzina qui alli eren y ab los matexos embaxadors de la ciutat, se adherí y li aparague be la dita resolutio.

Y en lo entretant y a las dos horas apres del mig dia tocades, posada una barca apunt ab sa cuberta de domas carmesi y groch se embarcaren en ella mossen Hieronim del Bosch y mossen Francisco Cosma Fivaller acompanyats de alguns officials,

los quals ab dita barcha en companyia de altra que venia derrera ab alguns menestrals honrats feren la via de hont se veyen las galeres, y arribats a ellas que eran ya passat Mongat pujaren a la galera capitana de Saboya ab que venien los dits SS. Princeps exintlos a rebre al cap de la scala lo embaxador de Çaboya y lo mestre de camp y molts altres cavallers de galera, y arribats en popa de galera ahont estaven los tres Princeps nomenats lo major don Philippo, lo segon don Victorio y lo ters don Philiberto, tots drets lo hu al costat del altre y lo major posat en mig, acompanyats del marques de Est lur oncle y de molts altres cavallers, feta per dits embaxadors la deguda reverencia y salut inclinant lo genoll quasi fins a terra y apres alsantse, estant tots drets y sens cubrirse, de part de la ciutat han donada la benvinguda a dits SS. Princeps dientlos que la ciutat sentia molt particular contento y alegria de la venguda de sas altesas, offerintlos a tot lo que fos de son servey aquesta ciutat, y los dits SS. Princeps ab cara molt afable y alegre estant tambe sempre descuberts tant quant dura lo parlament, per paraula del marques Dest lur honcle respongueren que restaven molt agrahits de la voluntat que mostrave la ciutat, y los dits embaxadors feta altra vegada la deguda salut y reverencia acostantse a sas Altesas per cumpliment, a modo de volerlos besar la ma se despediren y ab sa barcha sen tornaren ab tota la pressa possible, venint detras las galeras molt apler a fi de esperar la hora tarda pera la entrada com estave concertat entre lo S.or Virrey y los S.ors consellers. Las galeras ab que venien sas Altesas eren vint y dues ço es dos de Çaboya, tres del papa y las quatre de la religio de S.t Joan, y las altras eran de Genova y de Napols que eran ja en aquest port y eren exides lo mateix die a servir a ses Alteses dits princeps pera acompanyarlos: quan foren endret de Montgat se desembarcaren de sa galera y se embarcaren en la capitana de S.t Joan per ferli aquexa honra.

Los magnifichs consellers ab la agraduatio segons esta scrita per lo scriva de les obres, partiren de casa la ciutat a cavall y arribats al moll se apearen sperant alli ab lo S.or Virrey que ja hi era, las galeras que estaven molt serca, havent primer ordenat que tota la artilleria de la ciutat axi dels baluarts y torres com la que estave treta per la muralla de mar disparas, com se feu ya bona estona abans que las galeres arribassen, y les galeres encontinent tornaren la salut ab tota la artilleria y arcabusseria, Id. entrada.

ordenaren tambe dits consellers que las companyias dels sabaters, capita mossen Joaquim Nicolau militar, y la dels Julians capita mossen Gaspar Carcer ciutada, y la dels Perayres, capita don Federich Mecha, y la dels Sastres capita mossen Jaume Spuny militar, y la dels fusters capita mossen Julia de Pallars militar, ysquessen a fer gala y festejar a dits senyors segons que axi se feu tot ab molt cumpliment, y poch apres que dit senyor Virrey y consellers foren al pont que la ciutat ha manat fer a la mar junt lo moll, cubert de draps vermells ab unes pyramides al cap per desembarcador de dits SS. Princeps hont speraven ab molta musica de menestrils y trompetas que alli havia, arribaren las galeras y acostantse al cap del pont la galera ab que venian los Princeps entraren en ella lo Sor Virrey a ma dreta y lo conceller en cap a la squerra del Princep major de dies, y lo conseller segon posantse a la ma squerra del Princep segon y lo ters a la ma squerra del ters sens mesclarse entre ells altra persona alguna, y anant los consellers quart y quint devant per las fileras mesclats y anant en ellas los de la promenia que anaven en las fileras del cap segon y ters, feren la via del carrer Ample y perque ere ja hora tarda havent la ciutat provehidas cent antorxas pera dita entrada y comanadas a personas honradas de las confrarias, foren dits SS. acompanyats ab ditas antorxas encesas fins que arribaren a casa del Sor Virrey hont dits SS. Princeps hospedaven, y aqui los dits SS. concellers se despediren y tornats a casa la ciutat cada hu sen ana a sa casa.

DIMARS XXIIIJ. — En aquest dia demati los SS. concellers se juntaren al Born y ab la agraduatio de promens segons se conte en lo libre del scriva de les obres, partiren de aqui tots a cavall ab los tabals trompetas y menestrils devant y ab acompanyament dels consols de la lonia y de officials y altras personas passejaren la ciutat com es de costum en tal jornada. — En lo mateix die entre la huna y las dos horas, lo honorable en Joan Sala notari de Barcelona y syndich de la ciutat segons ell matex ha referit, ana a casa del senyor Virrey per demanar hora de part dels magnifichs concellers per anar a visitar a sas Altesas, y apres de haver parlat ab los porters y ab altros officials de la casa de dits SS. Princeps e finalment ab lo marques Deste lur honcle y sabut lo effecte per que venia, li fou dada raho que sas Altesas li donarien la hora y entrat dins lo pont hont estaven dits S.^{ors}, feta la deguda salut y reverencia ha explicat a dits

senyors que los magnifichs consellers volian venir a sas Altesas pera fer lo que tenian obligatio e que per ço supplicaven a sas Altesas fos de son servey manar assenyalarlos hora, y lo Princep major de dies nomenat don Philip per paraula del marques Deste respongue que podian venir a les quatre, e sabuda per dits consellers la hora, al punt partiren de casa la ciutat ab sos promens y foren mossen Jaume de Aguilar, mossen Francesch Cosma Fivaller, mossen Marti Joan Spuny, mossen Hieronym Bosch y mossen Joachim Montalt acompanyats de molts officials, y arribats a palatio entraren a la sala hont eran los dits SS. Princeps los quals estavan drets tots juncts devall de un docer de brocat posat al mig de la sala, y a la part squerra stavan arrimats a la paret lo marques Dest y molts altros senyors, y feta la deguda reverencia los consellers se posaren a la una part y los proms a laltra en cort, fent senyal lo princep don Philip als dits consellers ques cobrissen, e tots axi los dits Princeps com los consellers com encara los promens se cobriren E parlant lo magnifich conseller en cap feta altra reverencia, dix que aquesta ciutat tenia a molt gran merce la que sas altesas li havian feta de volerla honrar ab sa presentia y que sentian tots grandissima alegria y particular contento de la venguda de sas Altesas, offerint los aquesta ciutat a tot lo que fos de son servey y supplicant a sas Altesas la tinguessen en memoria y per molt recomanada, y en les occasions quant occorreran intercedescan ab sa Magestat pera que li fassa las merces que espera rebre ab lo favor de sas Altesas, e lo dit Princep don Philip per paraula del marques Dest lur honcle respongue que sas Altesas tenian en molt gran compte y estima la bona voluntat quels mostrava aquesta Ciutat la qual tenian molt coneguda de temps atras y que en lo que sas Altesas porian valer en be y honor de aquesta Ciutat ho farian ab moltas veras, y fet aquest rahonament los dits concellers y promens se despediren y sen tornaren a casa la ciutat y de aqui a sas casas.

DIJOUS XXVJ. — En aquest die estant los magnifichs consellers ajustats en la sala del consell de trenta de les cases del honorable consell, vingue Pere Alos procurador fiscal de la regia cort y de part del senyor Canceller y regent de tot lo real consell ha dit que era trames a sas magnifitentias per a que fossen servits fer los sabedors dels dies en que pensan fer las alimarias per la venguda dels SS. Princeps, per que la real audientia las

puga fer tambe en conformitat y puga abans anar a visitar als senyors Princeps, y los SS. consellers respongueren que havian assenyalat per a fer les alimarias lo dissabte, diumenge y dilluns proxims y que en dits dies y haura balls com es de costum. — Dit die los Princeps ab molt acompanyament y ab la guarda de alabarders del virrey anaren a missa al monastir de predicadors y oyren la en la capella de S.t Ramon.

DIVENDRES XXVIJ. — En aquest die Joan Montaner verguer de la real audientia vingue als magnifichs consellers y de part del real consell dix era trames a sas magnificentias pregant-los fossen servits certificar lo dels dies que havian assignats per a fer las alimarias dels Princeps, per lo que lo real consell puga prorogar las audientias com es de costum, y los senyors consellers li han respost que los dies de les alimaries serien dissabte diumenge y dilluns proxims com ja ho respongueren ayr a Pere Alos qui vingue per part de dits senyors y que no resmenys havien enviat lo subsyndich adaquells senyors per donar los ne

Alimarias.

especial avis. — Dit die los consellers trameteren lo honorable en Francesch Sabata subsyndich als senyors doctors de la real audientia, als senyors deputats y als senyors Inquisidors per a fer los sabedors de la deliberatio que havian presa de fer las alimarias y festas lo dissabte, diumenge y dilluns proxims per a que tots en conformitat las fessan y perque las audientias se

Rech Condal; falta de aygua en los molins.

prorogassen aquexos dies com es de costum. — Dit die vehent los magnifichs consellers quanta falta de aygua tenien los molins, de ques seguia que no podian molre y axi la ciutat poria venir a un gran strem, trameteren lo magnifich micer Miquel Çarrovira a don Jayme Franquesa balle general per advertir lo de la dita falta y dir li que jatsie que la ciutat de si mateixa per privilegis et alias pogues proveyir lo remey, empero que per guardar li aqueix respecte ley feyen a saber pera que ab graves penes manas tancar totas las fiblas y metre al rech condal tota la aygua ques puga, y tornat ha referit que havia feta sa embaxada al balle general qui li havia respost, que agraya molt lo avis y que encontinent hy provehyria. — Dit die se publica la crida per las festas y alimarias dels senyors Princeps.

Princeps de Saboya; festa a la Seu.

DISSABTE XXVIIJ. — En aquest die los Princeps ab molt acompanyament y ab guarda de alabarders anaren demati entre las deu y onse hores a la seu a hora ques acabave lo offici, y per estar los R.ts canonges descuydats de que vinguessen tan prest

nols ysqueren a rebre processionalment fins que foren ja quasi al exir del cor, si be encontinent ques hague sentiment de sa venguda ysqueren molts canonges y beneficiats fins al portal maior de la seu per a rebrels, acompanyant los vers lo altar maior y a la que foren al exir del cor com es dit, foren los sacerdots ab gramial ab los quatre capiscols ab sas capas y bordons y comensant los capiscols a entonar lo ymne te deum laudamus lo orgue y la capella de cant de la seu lo continuaren ab molt concert, y aqui lo diaca encensa per tres vegadas a cada hu dels Princeps y fent los senglas reverentias, cada hu dels Princeps feu la sua, pero noy hague adoratio de la vera creu nils posaren en lo gremial com se acostuma fer ab la persona del Rey, y de aqui processionalment anant los tres Princeps inmediatament derrera los sacerdots del gremial pujaren al altar major entrant per la part de la epistola y feta oracio ysqueren per la part del evangeli y devallaren a la capella de S.ta Eulalia, hont acabat de cantar lo himne sels digue una missa baixa, y acabada sen pujaren acompanyantlos molts canonges, y passant altra vegada per mig del cor visitaren la capella y cors de S.t Eulaguer y feta oratio al S.t y vist reverentment lo seu cos S.t ysqueren de la seu per la porta del claustro y feta oracio a la capella de la Conceptio de nostra Senyora rodaren la claustra y tornaren entrar a la seu per la matexa porta, y de aqui ysqueren per la porta major y pujaren a cavall y ab lo mateix acompanyament sen tornaren a palatio. — Dit die al depres dinar hague molta festa de juglars y balls y mascares per los carrers. Los Princeps se embarcaren en las galeras a la tarda y al entrar las galeras feren gran salva ys passejaren una estona per la mar y al tornar, lo baluart de mijorn feu salva ab sis tirs que dispara. Al vespre se feren alimaries posades les lanternes per tota la muralla de la Rambla y per les torres y llochs alts y a la casa de la ciutat, deputatio, lonja y general, casas de concellers y deputats, Inquisitio y moltissimas altras casas axi dels doctors del real consell com de officials de la ciutat y general y de altros tribunals, ab molta copia de graellas encesas per tota la muralla de mar y per los carrers de la ciutat. Los Princeps ysqueren al vespre a cavall ab moltas antorxas y passejaren la ciutat per veure las luminarias, empero los lums de las lanternas de la ciutat per que cremaven candeles de ceu per ordinacio del consell de cent y no oli com altres vegades, duraren molt poch. Adverteixse

Idem; festas y alimaries.

per als que vindran, no las fassan axi per ques mes facil robar las candelas que loli.

Id., visita a St. Pere.

Id., altres festeigs y alimaries.

DIUMENGE XXVIIIJ. — S.t Pere. — En aquest die los Princeps anant ab guarda dels alabarders del Virrey ab molt acompanyament de cavallers de sa casa y altros de la terra anaren á S.t Pere y oyren missa en aquella yglesia. — Dit die despres dinar per haverho demanat lo S.or Virrey anaren los obrers a cavall al carrer Ample ab laguila, drach, brivia diablots, cavalls cotoners, gigants y ab musica de menestrils, trompetas y tabals y mulassa dels perayres, y davant palacio laguila dança ab molt contento que de asso mostraven los Princeps y apres vingue lo leo dels blanquers ab molts salvatges, y dit dia hague ball y mascares y al vespre alimaries com lo die abans. — Dit die al vespre los Princeps anaren a la deputatio y los deputats devallaren fins al repla de la scala ab cent antorxes que ysqueren a rebrels, y ab ditas antorxas foren acompanyats fins a palatio havent passejada la ciutat molt gran stona. — Dit die mori Garau Çahones mariner qui ere albaraner del dret nou.

Albaraner; obit.

Princeps de Saboya; altras festas y alimarias.

Id.; visita a la duquesa de Cardona.

DILLUNS XXX. — En aquest die hague balls y mascaras y al vespre alimaries com los dos dies atras. — Dit die los Princeps acompanyats del senyor Virrey y de molts altros senyors anaren a visitar a la duquesa de Cardona que sta en una torre prop lo monastir de Jesus, per ser parents segons se diu en grau quart y sete axi de part de pare com de part de mare de la dita S.ora duquesa.

JULIOL

Id.; representacio de una comedia a casa del marqués de Aytona.

Inquisicio; penitenciats.

DIMARS I. — En aquest dia anaren los Princeps a casa del marques de Aytona hont posa Rodrigo de Orosco mestre de camp qui es casat ab la comtesa de Porcia dama de la Reyna, per veurer representar una comedia: anaven ab un cotxe de sis mules, a la popa seyan lo major y segon y a la proa lo terç y a las portas lo marques Dest y un altre o dos cavallers y anaven ab la guarda de alabarders del Virey. — Dit die los Inquisidors tragueren a la Iglesia de S.ta Catherina a oyr missa sinch penitentiats ço es tres homens y dues dones, qui per dos mullers, qui per hechizeria, qui per altros crims, al despres dinar los açotaren.

Princeps de Saboya; ball a casa del marqués d' Aytona.

DIMECRES II. — En aquest dia los Princeps ab son cotxo de sis mules ab guarda de alabarders tornaren a la matexa casa del marques de Aytona ahont hi hague sarau de dames: los Princeps estaven en un tablado altet ben entapissat assentats en ses cadires posades devall de un docer y cuxins devant: per los costats de la sala havia uns banquets cuberts de sedas hont seyan las dames encianes y devant delles seyen las jovens: los Princeps dançaren ço es lo major ab la comtessa de Porcia, lo segon ab dona Agnes Coscon filla del senyor de Sero, lo terç ab dona Sperança de Sencliment donzella: los cavallers estaven sempre descuberts y en tant que los Princeps dançaven les dames estaven de peus.

Id.; sarau a casa del vescompte de Joch.
Deputacio; crida dels brassos.

DIJOUS III. — En aquest die los Princeps anaren a casa del vescomte de Joch ahont hi hague sarau de dames. — E dit die de part dels deputats se cridaren brassos peral endema.

Id.; convida al Conceller en cap a la reunio dels brassos pera tractar de las faltas de la obra que 's feya davant de S. Jaume.

. DIVENDRES IIII. — En aquest die demati mossen Joachim Montalt com a syndich del general, de part dels SS. deputats convida al S.or Conceller en cap en sa casa peral depres dinar als brassos en la deputatio, y al depres dinar juntats los consellers en la sala del trentanari de casa la ciutat vingue altra vegada lo dit syndich pera que lo conceller en cap anas a la deputatio als brassos, qui despedit dels altros concellers es anat molt acompanyat de officials hont al cap de la scala ysqueren los deputats militar y real ab sos verguers davant ab massas altas a rebrel, yl acompanyaren fins a la sala daurada hont estaven juntats los demes de la congregatio dels brasos, y assentat a son lloch apres de haver estat alli una bona estona ysque acompanyat dels matexos dos deputats fins al cap de la scala y en companyia de molts ciutadans y cavallers y de alguns officials sen torna a casa la ciutat y alli referi als altros concellers en presentia dels ciutadans y cavallers que ab ell eren vinguts que los deputats ab interventio dels oydors de comptes habian representat als brassos las moltas faltas que patia la obra nova ques feya devant la Iglesia y fossar de S.t Jaume, demanant perço als brassos si la enderrocarian y si farien la obra a la forma de un dels modellos que alli los havien mostrats, e que per tant pera respondre a dasso y dirhi son vot ho consultava y demanava lo parer de tots E primerament determinaren se envias a dir als SS. deputats fossen servits trametre los dos modellos

Obra nova en S. Jaume.

perque vists hi pugan dir millor son parer, y de continent fonch trames per est effecte lo honorable en Joan Pareja notari de Barcelona y escriva jurat del honorable Consell e tantost los modellos foren aqui y vists y ben mirats per tots y apres de haver dit cada hu son parer, los dits cavallers y ciutadans ysqueren fora al hort, restant dintre la sala los magnifichs concellers los quals inseguint lo vot dels dits cavallers y ciutadans en effecte resolgueren y foren de parer que la obra nos derrocas attes ere estada aprovada per lo Rey nostre senyor y per la cort general, considerant lo molt que havia costat y que las faltas quey havia en dita obra se remediassen lo millor que fos possible, y ab aquesta resolutio lo dit conseller en cap acompanyat dels dits ciutadans y cavallers sen ana a la deputatio y rebut en la forma desus dita sen entraren tots a la sala daurada, de hont exint apres ab la matexa forma sen torna a casa la ciutat y referi als altros magnifichs consellers que si be lo vot de la ciutat era lo que prevalia, empero per haverse revotat alguns havia prevalgut que fos comes als SS. deputats y queu fessen com millor los apare-xeria.

Princeps de Saboya, ouhen missa a St. Agusti.

Concellers; relacions dels forments, dels deutes y la valua dels drets.

DIUMENGE VI. — En aquest die los Princeps anaren a missa a S.t Agusti. — Dit die se tengue concell de cent: ferense las relations acostumades ço es dels forments, dels deutes y del que ha valgut lo dret del vi en estos sis mesos passats, que summa quinze mil tres centes trentaquatre liures sis sous y vuyt. Y per que en dit concell hague alguna controversia y quexa de las compras dels forments que los consellers han fetas, lo consell ha deliberat que es tingues trentenari dins dos dies y que los consellers segon, quart y quint ab dos del trentenari de cada stament vagen als sitjars y prengan una bona mostra de cada compra y aquella tanquen en alguna part hont dits blats estigan ben custodits, y que diumenge proxim se tinga concell de cent pera que vistes les mostres puga deliberar y proveyr lo que convinga.

Lo Clavari feu relatio dels deutes que havia cobrats.

Lo Conseller quart qui regeix lo libre del tall de les carns feu relatio, y lo consell sobre lo que fou proposat del preu de la carn delibera que cascuna semmana junten lo trentenari y tracten y resolguen lo fahedor en respecte del dit tall ab plenitut de poder.

Mes avant delibera que sien girades a Luysa Alzina sin-

quanta liures per lo deute principal, y nou liures dos sous per despeses per virtut de sententia real ab que la ciutat es estada condemnada.

Consell de 36.

DIMARS VIII. — En aquest die se tingue consell de trenta sis per lo qual foren eletes y nomenades les vuyt persones per anar als sitjars, segons fou deliberat per lo concell de cent a 6 del corrent.

Balans de les carns.

Y tractantse del balans de les carns lo consell ho comete als dos rationals mercaders y a Francesch Eschola y a Joan Sobrebals mercaders, qui son persones del dit consell. Mes avant fonch feta extractio de Joan Vendrell fuster, en albaraner del dret nou per mort de Garau Çahones, ys feu extractio de Galceran Francesch Devesa notari de Barcelona en credenser del dret nou per acabament de Miquel Flaquer. Dit die depres dinar anaren los consellers segon, ters y quint ab los vuyt elets del trentenari als sitjars, y de les sitges feren traure quantitat de blat lo qual portat en casa de la ciutat tancaren dins la caixa dels ensaig pera que lo consell de cent lo vege segons que per lo desus chalendat esta deliberat.

Albaraner del dret nou.

Credenser id.

Sitjes mostras de blats.

Princeps de Saboya, visita a Sta. Catarina.

DIMECRES VIIIJ. — Dit die a la tarda los Princeps anaren a S.ta Catherina per veurer aquell monastir.

Concellers; visitan al Arquebisbe de Tarragona, Llochtinent y Capita general, que estava sagramentat.

DIJOUS X. — En aquest die al mati los consellers se juntaren tots a casa la ciutat per tractar entre si lo que devian fer, sobre que havian entes que lo Illustrissim y Excellentissim senyor don Joan Teres archebisbe de Tarragona loctinent y capita general, estave molt mal de malaltia molt sobtada, perque sens tenir notitia de sa malaltia havian entes que en la nit ab gran prestesa li han portat los sagraments de la eucharistia y extremauntio ab molt gran sentiment de tota la ciutat, y resolt entre ells de que anassen a visitarlo enviaren un verguer per demanar hora, y tornat dix que be podian anar, y de continent los dits consellers acompanyats de molts officials anaren a casa de sa Ex.ia al qual trobaren en sa cambra en lo lit, acompanyat de molts ecclesiastichs y cavallers, y parlant lo conseller en cap dix a sa Ex.ia que aquesta ciutat y particularment los consellers sentian molt la pena y treball de sa Ex.ia y suplicavan los volgues manar si en alguna cosa podian servirlo assegurant a sa Ex.ia ho farian, com la voluntat y merce que en tot havia feta a daquesta ciutat los obligava, confiats que Deu n.e senyor li donaria la salut que havia menester, y sa Ex.ia ab veu baixa y molt can-

sada respongue que agraya molt y estimava y feya moltas gratias a la ciutat de la bona voluntat y recort que tenien dell, dientlos que be sabien que en totes les occasions que ha pogut havia afavorit y valgut a la ciutat ab moltas veras per sentirse obligat a ferho axi per son merexer, y volent dilatar mes son discurs y parlament los consellers vent que son parlar lo fatigava li digueren que de molt temps atras tenian coneguda sa voluntat per la qual besavan las mans a sa Ex.^{ia}, supplicant a n.^{re} S.^{or} li volgues tornar la salut ys despediren, acompanyantlos fins al cap de la scala alguns dels ecclesiastichs y cavallers que alli havia, y sen tornaren a casa la ciutat.

Concellers, concorren a la festa de St. Cristofol a Sta. Maria del Mar.

Y de aqui los quatre concellers sens lo segon, convidats per la comunitat de Sta Maria de la mar ja dies abans, anaren a Sta Maria de la mar a oyr lo offici que alli se celebra de St Xpophol; al entrar a la Iglesia ysqueren molts capellans a rebrels yls acompanyaren fins al cor y asseguts en las primeras cadiras del cor davant la trona com acostumen, se canta lo offici ab molta solemnitat y acabat sen anaren cada hu a sa casa acompanyantlos fins a la porta de la Iglesia molts capellans.

Princeps de Saboya, festa sospesa per malaltia del Virrey.

Aquest die estave assignat per los deputats pera fer la festa al Born del estaferm y sortija, en servey dels Princeps de Saboya y los consellers eran ya convidats per part dels deputats a esta festa, empero nos feu per causa de la malaltia del Virrey.

Mort del Virrey.

Lo mateix die a la tarda a les quatre hores y mija poch mes o manco, lo capita Encontra vingue al magnifich conceller en cap en casa de don Galceran de Semmenat hont dit conceller era, y de part de don Jayme Franquesa y del R.^{t} doctor Teres nebot del Sor Archebisbe, li ha fet saber com lo dit Sor Archebisbe ere mort molt poch havia, dientli que aquells senyors li havien ordenat lin donas avis com a conceller en cap y com a cap que es de la ciutat.

Exemplars sobre morts de Virreys.

E tantost lo dit conseller en cap fou a casa la ciutat y mana avisar los altros concellers pera que vinguessen, y de continent vingueren lo segon quart y quint, e ajustats los dits quatre concellers en casa de la ciutat e vists exemplars en raho de semblant cas, ço es de la mort de don Anton Çunyega lochtinent general continuada en dietari XVI, sots la jornada de tres de novembre M.D.XXIIIJ, de la mort de don Phederich de Portugal archebisbe de Çaragossa, lochtinent general, continuada en lo quart libre de ceremonias reals a sinch de Janer M.D.XXXVIIIJ

carta C.LVIIJ, de la mort del marques de Aguilar lochtinent general continuada en dietari devuyte, sots la jornada de XIIIJ de octubre M.D.LIIJ, y del mestre de Montesa lochtinent general a XX de mars M.D.LXXXXIJ, continuada en dietari XXJ, manaren tancar les portes de la casa de la ciutat, hubertas sols las portellas en senyal de dol, y enviaren lo honorable en Francesch Çabata notari de Barcelona y sots syndich de la ciutat, al doctor Teres nebot del Archebisbe, y a don Jayme Franquesa a palatio, pera dirlos que ells los magnifichs concellers sentien molt quant era raho la mort del senyor Arquebisbe, y quels fessen merce donarlos avis del orde que pensaven tenir en son enterro pera que ells en conformitat poguessen determinar lo fahedor; lo qual ana de continent, y tornat dix que havia feta sa embaxada al doctor Teres y a don Jayme Franquesa trobats en palatio, de la manera li ere estat manat y que li havian respost que besavan las mans a sas magnificencias per la bona voluntat y merce los feyan, y que aquesta tarda havian determinat portar lo cos ab dos galeras a Tarragona per enterrarlo alla.

E axi be los dits consellers enviaren lo dit honorable sots syndich als senyors deputats per darlos avis de la mort del dit senyor lochtinent, fentlos saber que la ciutat com tenia de costum en semblants casos determenava enviar correu a sa Mg.t per donarli special avis de la mort del dit senyor lochtinent, supplicantlo nos envie altre lochtinent quens ministre justicia, y attes que los gastos de dit correu costumen pagarse a comunes despeses de la ciutat y del general que perço dits SS. deputats tingan a be dar orde que dites despeses sien pagades, y tornat dit subsyndich ha referit com havia dit als deputats lo que li era estat manat, y que havian respost que lo scriva major del general seria assi per veure lo exemplar del mestre de Montesa, y que vist aquell se determinarian segons en aquella casa era de costum, y que mes avant li havian dit que havent entes que lo S.or lochtinent ans de morir havia creat en governador y capita general a don Hieronym Argençola, que perço havien fet traure copia auctentica de la dita creatio de la qual enviarien copia a sas magnificencias pera que tots juntament vessen y considerassen si dita creatio de governador era contraria a les constitutions y drets de la terra, e poch apres vingue lo discret en Francesch Vidal scriva major de la deputatio al qual fou mostrat lo dit exemplar del mestre de Montesa dalt chalendat, e apres vingue

Correu a S. M.

Nou governador.

mossen Francesch Montalt syndich del general, y de part dels SS. deputats los ha dit que era trames a sas magnificencias pera donarlos copia del acte de la creatio de governador en favor de don Hieronym de Argensola juntament ab lo acte del jurament lo die present per ell prestat, la qual los ha donada pera que mirassen si era cosa que contrafes a les constitutions de Catalunya, y lo S.or conceller en cap li ha respost que dema juntarien los advocats y consultarian y tornarian raho.

DIVENDRES XJ. — En aquest die vingueren los consellers ab sos verguers vestits de dol a casa de la ciutat per la mort del senyor Archebisbe, y dit die y los dos seguents estigueren las portas tancadas, sols hubertas las portellas y posada la respallera y cobritaula de dol en la sala del trentenari hont seuen los SS. concellers, y aquest mati dits SS. concellers juntaren los magnifichs advocats y moltes altres persones de tots staments als quals per los magnifichs concellers los fou representat tot lo que ere stat fet sobre la mort del dit S.or Archebisbe, yls fou dada larga raho del fet de don Hieronym de Argensola nomenat en governador general, donantlos special avis com sabien que vuy havia oyt sententia de escomunicatio pera poder regir dit carrech E mes avant los han representat que estaven advertits de alguns cavallers que la ciutat tindria obligacio ara per ser mort lo Archebisbe en casa del qual los Princeps de Saboya estan hospedats, visitarlos de nou y ferlos ofertas y cumpliments per si en alguna cosa los poden valer y servir.

Y fou resolt y acordat que vage lo correu a comunes despeses de la ciutat y del general com es de costum, y ques junten ys apliquen advocats extraordinaris per consultar lo del governador, empero que nos fassa la visita als SS. Princeps per los inconvenients y contraris que aqui se son considerats.

Despesas del correu comunas ab los deputats.

Y estant conferint y tractant las ditas personas sobre las ditas cosas, es entrat lo syndich del general y en presentia de tots ha dit als SS. concellers que los SS. deputats pagarian la mitat de las despesas del correu com los era estat demanat y ques servissen dirli quina hora partira per que volien scriure. — Dit die los Princeps anaren a missa a S.ta Maria de la mar. — Dit die a la tarda los magnifichs consellers sens gramalles vingueren a casa de la ciutat hont tingueren junta de doctors per tractar lo del governador.

Missa a Sta. Maria.

DISSAPTE XIJ. — Aquest mati los Princeps son anats a

missa a Junqueres. — Dit die los concellers juntaren los matexos doctors de ayr los quals apres anaren a la deputatio per conferir ab los de alla y consultar sobre lo cas del governador. — Dit die cerca les sinch hores de la tarda parti Miquel Colomer correu de la ciutat pera la cort, despatxat ab una carta dels SS. concellers per sa Magestat. — Dit die se feu la festa del estaferm y sortija al Born per servey dels Princeps de Saboya, a la qual los SS. concellers eren convidats per los SS. deputats, empero noy anaren per lo dol que aportan per la mort del senyor lochtinent general: guanyaren los prisos, ço es de millor lança don Bernat Çalba, de mes galant don Miquel Calders, de la folla don Miquel Tamarit.

Missa a Junqueras.

Junta de doctors.

Correu a S. M.

Estaferm.

DIUMENGE XIIJ. — En aquest die demati los SS. concellers vingueren a casa la ciutat hont se juntaren los doctors de la ciutat y los de la deputatio en conformitat, per tractar lo fet del governador, y resolgueren que dit negoci no era en perjudici ni contrafaccio de constitutions ni altros drets de la terra y que axi noy havia causa de oposarshi ni ferhi contrari. — Dit dia los Princeps anaren a missa a S.ta Clara y al despres dinar cerca de las quatre hores, partiren per anarsen a la cort, noy hague ceremonia ni acompanyament per part de la ciutat. — Dit die se tingue concell de cent jurats per los blats, y lo concell ho remete al trentenari. — Gaspar Massaguer qui fou trames en syndich a la cort feu relacio en consell dels negocis que tenia en comissio y lo concell ho remete al trentenari, y mes avant feu altra deliberacio sobre la servitut de mossen Pere Stanyol de tenir en guarda los minyons a la aula de la Rambla.

Governador.

Partida del Princeps.

Blats.

Sindich, relacio.

Aula de la Rambla.

DILLUNS XIIIJ. — En aquest die los consellers vingueren ab les gramalles de domas carmesi y noy hague mes dol. — Dit die de part de don Hieronym de Argensola governador foren publicades crides sobre los pedrenyals.

Cessacio de dol.

Pedrenyals: cridas.

DIMARS XV. — En aquest die se tingue trentenari per los blats, y en dit trentenari se alçaren los estaments dels artistes y menestrals, y per lo privilegi que disposa que si los vuyt de un estament se alçaran y demanaran ser proposades algunes coses los concellers las deuhen proposar, feren proposar altra vegada les coses que Gaspar Massaguer syndich trames a la cort qui fonch tornat sens effectuarles, tenia en comissio, y lo consell ho ha remes al de cent.

Trentanari. Proposicio dels estaments de artistes y menestrals.

DIMECRES XVJ. — En aquest die estant los magnifichs

Idem.

concellers ajustats en la sala del trentenari entraren don Gispert de Guimera don Baptista Falco y mossen Raphel Cervera ciutada, los quals de part del estament militar representaren los perjudicis que asserien ferse a les constitutions de Catalunya y drets de la terra per la crida novament publicada de part del pretes governador segons dixeren, demanant y supplicant a dits SS. concellers juntassen lo consell de cent al qual aquest estament pensava enviar altra embaxada pera que dit concell hi procuras lo convenient remey, y los dits SS. concellers respongueren que entendrian lo que era, y en tot lo que fossen bons a daquell estament y al benefici publich se emplearian ab tota voluntat.

Queja sobre una crida del nou governador.

DIJOUS XVIJ. — En aquest die stant los magnifichs concellers ajustats en la sala del trentenari vingue lo noble don Francesch Agullana thesorer de sa Magestat en aquest regne acompanyat de mossen Gabriel Olzina y de mossen Alvaro Fort scrivans de manament, qui dona a dits senyors consellers lo original privilegi del duque de Monteleon qui ha de venir per lochtinent general pera que los SS. concellers lo miressen y sen satisfessen yl registrassen com es de costum, y axi be los dona una carta de sa Magestat la qual es del tenor seguent

Nou llochtinent.

A los amados y fieles nuestros los consellers consejo y hombres buenos de la nuestra Ciudad de Barcelona

El Rey

Amados y fieles nuestros, tiniendo presente la calidad y importancia desse nuestro Principado y condados y el amor que con tanta razon les tengo por lo que su fidelidad y buenos servicios merecen, y haviendome supplicado el Arçobispo de Tarragona que con tanta satisfaccion mia ha servido el cargo de mi lugarteniente y capitan general en ellos lo fuesse en exonerarle del para que pueda mejor acudir a las obligaciones de su Iglesia, he puesto tanto mayor cuydado en nombrarle successor y assi he hecho eleccion de la persona del duque de Monteleon por ser de la calidad y meritos que se sabe, con entera confiança que en todo correspondera a la opinion y concepto que de su prudencia y otras buenas partes tengo, y que essa Provincia sera no menos bien governada que defendida, y pues ha de representar mi persona no sera menester significaros el respeto que se le ha de

Carta del Rey. Nominacio del Duch de Monteleon per llochtinent.

tener sino encargaros y mandaros que asi en lo de la jura como en todo lo demas os ayays con el y hagais con la demonstracion que hastaqui se ha acostumbrado con los otros mis lugartenientes generales, y le honreys, trateys y obedescays como tal, y que en todo lo que se offresciere de mi servicio y para la defencion beneficio y quietut dessa tierra, os mostreys los que hastaqui, que allende que en esto hareys lo que soys obligados y deveys al renombre de que essa ciudad tanto se precia, lo recibire de vosotros en muy particular y accepto servicio. Datta en Buytrago a XJX de Mayo M.DC.IIJ.

YO EL REY.

V.[t] Covarr.[as] vicecancellarrius
V.[t] Clavero R.[s]
V.[t] Nuñes R.[s]
V.[t] don Montserratus de Guardiola
V.[t] don Joannes Sabater R.[s]
Gassol Protonotarius.

DIVENDRES XVIIJ. — En aquest dia se tingue trentenari per los blats.

Trentenari per los blats.

DISSAPTE XVIIIJ. — En aquest die demati partiren de Ciutat lo regent micer Joan Castello, mossen Jaume Pineda advocat fiscal y don Francesch Agullana thesorer, per anar a Leyda a rebre lo Virrey, y lo syndich del general partis ja dies abans ab los Princeps de Çaboya.

Marxan a Lleyda los comissionats pera rebre al nou Virrey.

DIUMENGE XX. — En aquest die al mati parti lo honorable en Joan Sala notari syndich de Barcelona, per anar a Leyda a fer la protestatio acostumada al jurament del Sor Virrey qui ha de venir, y per son gasto los consellers li manaren donar 50 ₶ = Las 50 ₶ se pagaren al palloler per albara de correu de la mesada de nohembre 1603. — Dit die ana lo conseller ters y lo procurador de les baronies acompanyats de alguns officials de la ciutat a la baronia de Moncada per la fira.

Sindich pera fer la protestacio al jurament del Virrey.

Fira de Moncada.

DIMARS XXIJ dia de S.[ta] Magdalena. — En aquest die los magniffichs concellers anaren al offici a la iglesia de las Magdalenes.

Sta. Magdalena.

DIJOUS XXIIIJ. — En aquest die se tingue trentenari per carns y forments.

Trentenari per carns y forments.

DIVENDRES XXV die de St Jaume. — En aquest die los SS. concellers anaren al offici á St Jaume.

DISSAPTE XXVJ. — Dia de Sta Anna.

St. Jaume y Sta. Anna.

Malfactor fereix al veguer.

DIUMENGE XXVIJ. — En aquest die tocades ja les deu hores ans del mig die, se segui que lo magnifich mossen Francesch Çacirera veguer de Barcelona, havent capturat a Berthomeu Ribes negotiant, ciutada de Barcelona dit lo infant Ribes, pujant a la preso lo dit Infant Ribes tira de un ganivet y feri malament al dit veguer de colp mortal segons diuen, y jatsie que fes forces per scapar totavia no pogue ans lo pujaren a la preso y al dit veguer sel ne portaren a casa ab una civera. — Dit dia a la tarda torna lo honorable en Joan Sala syndich y ha referit que es estat present a la jura del virrey en Leyda, y presenta la protestatio acostumada, y que lo dit jurament fou dimecres a XXIIJ.

Lo Sindich torna de la jura.

Per malaltia del veguer los consellers lo visitan.

DILLUNS XXVIIJ. — Aquest mati los magnifichs concellers entenent la malaltia del veguer lo anaren á visitar per seguir lo ceremonial, que ordena que si lo veguer estara ben malalt lo vagen a visitar, y arribats alla lo conseller en cap li digue lo quant sentian tots la sua indisposicio y desgratia, offerintli aquesta ciutat en tot lo que li poguessen valer y servir, y lo dit veguer responent dix quels besava les mans per la honra y merce que li feyen y que ben cert estava de sa voluntat, y que li perdonassen que la nafra no li donava loch a poder fer la cortesia y compliment que devia a sas magnificencias y axi se despediren.

Hospital d' en Pere Dezvilar; festa a Sta. Marta.

DIMARS XXVIIIJ. — Aquest dia los magnifichs concellers convidats per los administradors del hospital den Pere Dezvilar anaren demati a S.ta Marta com es de costum, y alli apres de vist donar la portio ques sol donar en aquest die oyren lo sermo y missa baixa, perque no si digue offici cantat per causa del entredit que ayr se publica per provisio de mossen Sebastia Illa official del bisbe y vuy del R.t capitol contra lo ardiaca maior de la seu.

Entredit.

Embaixada al Duch de Monteleon a Martorell.

DIMECRES XXX. — En aquest dia entenent los magnifichs concellers que el S.or duch de Monteleon qui ve per lochtinent general havia dormit la nit passada a Martorell, determinaren de tramete li dos cavallers per donarli la benvinguda, y saber de sa Ex.ia lo dia y hora de sa entrada en esta ciutat per que pugan acudir ab temps a fer lo que tenen obligatio, y per dit effecte nomenaren a mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Joseph de Bellafilla donzell, los quals cerca de les onze hores del mig die ensemps ab Miquel Largues per absencia del correu de la ciutat ab son postillo devant, partiren a la posta per Martorell

a fer sa embaxada, y a les vuyt hores de la tarda del mateix die tornaren.

Embaixada al nou Virrey.

DIJOUS XXXJ. — En aquest die estant los magnifichs concellers juntats en casa de la ciutat vingueren los dits mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Joseph de Bellafilla donzells los quals han referit que ahir foren a Martorell, ahont apres de ser arribats a la posada trameteren a Miquel Largues correu a sa Ex.ia per dirli que per part de la ciutat volian anar a besarli les mans y que sa Ex.ia digues la hora li seria servey que anassen, y que haguda resposta podian anar sempre que volguessen, anaren encontinent a la posada de sa Ex.ia y li explicaren com eran tramesos per part de la ciutat per significar a sa Ex.ia lo contento y merce que aquesta ciutat rebia de la venguda de sa Ex.ia y que los magnifichs concellers desitjaven saber lo die y hora que li sera servey a sa Ex.ia entrar en esta ciutat per que pugan exir a rebre y acompanyar a sa Ex.ia y fer lo que tenen de obligatio, y que sa Ex.ia ab molta afabilitat los havia rebuts yls havia respost que ben cert estava de la voluntat de aquesta ciutat y que sabia molt be lo nom y la gran reputatio sua y lo compte y estima en que la tenia sa Magestat, e que per ço havia rebut molt gran contento de que sa Magestat lo empleas en aquest carrech, certificantlos que en tot lo que poria donar gust y contento a la ciutat ho faria ab moltas veras, e que entraria per lo dia que es vuy al tart a hora que tingues temps de poder arribar a sa casa sens lums, y que apres de haver estat y parlat ab sa Ex.ia molt bona estona se despediren fent los sa Ex.ia molts cumpliments y merce. — Dit die los magnifichs concellers partint de casa la ciutat ab molt acompanyament dels honorables consols de la Lonja y de molts ciutadans y cavallers, agraduats segons se conte en lo libre dels obrers y acompanyats tambe dels officials de la ciutat y de moltes altres persones, anaren la via del portal de S.t Antoni passant per devant S.t Jaume, lo Call, Boqueria y carrer del Hospital, y eixint fora la ciutat arribaren fins un poch mes enlla de la Creu Cuberta anant y venint lo correu per saber sa Ex.ia hont se trobave, y arribats a vista de sa Ex.ia los deputats que venian ab sa Ex.ia se despediren, y los dits concellers se acostaren a sa Ex.ia estants a cavall, li donaren la benvinguda y lo conseller en cap se li posa a la ma squerra sens que ningu anas a la ma dreta y los altros consellers per sas fileras se posaren devant, venint derrera del

Entrada y jura del Virrey Duque de Monteleon.

S.or virrey lo canceller y regent y los demes doctors de la real audientia, y ab aqueix orde entraren en ciutat per lo portal de S.t Antoni fent la via del carrer del Carme, Porta Ferrissa, plassa Nova y passant per sota la volta de la casa del ardiaconat, giraren per devant lo portal de les Verges y arribats a la plassa de la Seu aqui tots se apearen, y entrant a la seu per lo portal major los R.ts canonges ysqueren fins a la porta a rebre a sa Ex.ia yl acompanyaren fins al altar major, entrant per lo portal devers la sacristia hont al peu del altar estave aparellat un missal ubert ab la vera creu, posat sobre de un banquet cubert de seda, y sa Excellencia agenollat devant del missal posades les mans desobre presta lo jurament acostumat estant los consellers al seu costat en cor, ço es tres de una part y dos de altra tambe agenollats, legit devant de sa Ex.ia lo tenor o serie de dit jurament per Gabriel Olzina scriva de manament y secretari de sa Ex.ia estant dret a la part de la Epistola y tenint al seu costat ço es a la part dreta lo syndich de la ciutat y a la part squerra lo syndich del general, los quals legiren las protestations acostumades ço es primer lo syndich de la ciutat y derrera lo syndich del general, del qual jurament y protestas lo dit Olzina ne leva acte y decontinent lo R.t micer Onofre Pau Celler doctor en drets dega y canonge de la seu de Barcelona y official y vicari general per lo R.t Capitol sede vacant, estant devant del dit senyor en lo graho mes alt del altar proferi la sententia de excomunicatio acostumada, de que leva lo acte Joan Soler Farran notari de Barcelona y scriva de la cort eclesiastica E fetes dites coses dits S.or y consellers se alçaren, exint tots per l' altre portal que es vers lo orgue gran y devallaren baix a la capella, y feta oracio sen pujaren tots y ab lo mateix acompanyament dit S.or isque de la seu per lo mateix portal, despedintse los canonges a la porta y pujaren tots a cavall, e fent lo cami per devant lo Palau episcopal, Deputatio, casa de la Ciutat y Regumir, tiraren al carrer Ample fins que foren a la casa ques diu del Almirant de Napols hont dit senyor posa, e aqui dits consellers estants a cavall se despediren de sa Ex.ia apres de serse despedits los doctors del real consell, e ab la matexa graduatio que eren anats sen tornaren a casa de la ciutat acompanyats de moltes antorxes quels ysqueren al devant quant tornaven al entrar al Regumir, y arribats a casa de la ciutat cada hu sen torna a sa casa. Lo dit senyor venia ab molt acompanyament de ca-

vallers y criats axi seus com de la terra, que eren exits a ferli cort, anant devant dotze adzembles carregades ab sos rebosters de vellut carmesi recamats de brocat ab les armes de dit senyor, y es estada una molt honrada entrada. Deu omnipòtent per sa infinita bondat lo tinga de la sua ma yl guie y encamine a que ab son govern y prudencia aquesta terra sie administrada y regida ab la enteresa de Justicia que conve, maxime en aquest temps tant estragat de que tanta necessitat ne tenim com esperam que ho sera, migensant la divina gratia segons lo zel, religio y nobles parts que de dit senyor se publiquen, y agradable disposicio de sa persona nos promet. Amen.

Fas nota que alçantse lo dit S.or virrey y concellers del peu del altar apres de la jura del dit S.or, y anantsen vers lo portal que es a la part del orgue gran per devallar y anar a S.ta Eulalia com desus es dit, lo marques de la Palleta, Capita de la guarda de sa Ex.ia se posa entrels concellers, vist y considerat lo perjudici ques feya a las preheminencias y costums de la ciutat de que lo dit capita de la guarda anas en aquell loch, lo conceller en cap aturantse digue a sa Ex.ia que si lo marques venia com a marques y no com a capita de la guarda be podia anar ab los concellers, empero si anave com a capita de la guarda noy podia estar, y lo S.or virrey se gira al R.t canceller per consultar y lo canceller li digue noy devia anar, y sa Ex.ia encontinent adverti al marques que passas devant com ho feu. — Dit die mori lo veguer de la ferida del diumenge passat, cuius anima requiescat in pace.

Cas de etiqueta.

Mort del Veguer.

AGOST

Divendres I. — En aquest die los magnifichs consellers aiustats en casa de la ciutat trameteren lo honorable en Francesch Sabata subsindich de la ciutat al noble don Jayme Franqueza balle general de Cathalunya, en casa del qual lo magnifich mossen Francesch Çacirera regent la vegueria de Barcelona son cunyat, es mort per darli raho com perque sa merce los havia convidats al dol de la mort de dit senyor veguer, havian volgut veure dietaris per entendre si los consellers costuman anar per mort de Veguer, y que no havian trobat exemplar quey fossen

Dol per mort del Veguer.

anats, e que per ço los tingues per scusats que no podien anar a honrar lo dol del dit senyor veguer, y tornat lo dit syndich ha referit que ere estat a casa de don Jayme Franqueza ahont havia trobada la sala del dol molt honrada y acompanyada de molts cavallers, tenint lo dit don Jayme Franqueza lo cap del dol y a la ma dreta estava lo bisbe de Vich y a la squerra lo abat de Ripoll, y que havia feta sa embaxada al dit noble don Jayme Franqueza lo qual li havia respost que tenia a molta merce la que sas magnificencias li havian feta de mirar los dietaris per veure si trobarian exemplars, y que pus nols havian trobats los tenia per escusats y que la honra y merce que havia demanada la tenia per tant rebuda com si fossen vinguts. Es ver que en esta ocasio nos tingue notitia del exemplar que es notat a XXVII de setembre 1529 en lo qual se veu que per mort del Veguer que era les hores, los consellers anaren. — Dit die los magnifichs consellers a les onze hores ans del mig die ab sos prohomens, anaren a visitar a sa Ex.ia en sa casa, al qual trobaren al pont junt la marina, y feta la deguda salut y reverentia lo conseller en cap li digue com ells y tota aquesta ciutat se eran summament alegrats de la venguda de sa Ex.ia y han rebut molt particular contento y merce de la que sa Mg.t ha feta adaquesta ciutat de honrarla en donar a sa Ex.ia lo carrech de lochtinent general, e que perço venian a besar las mans de sa Ex.ia offerint li aquesta ciutat en tot lo que sie de son servey confiats que sa Ex.ia en lo que te respecte al bon govern y administratio de la Justitia, ab sa prudentia sera medi pera que los mals homens qui son en aquesta ciutat y regne sien castigats com conve al servey de Deu y de sa Mag.t y al benefici publich, y sa Ex.ia respongue que be sabia quant fels vassalls eran de sa Mag.t los de aquesta ciutat y regne, y ab quanta voluntat acudia aquesta ciutat a las cosas de son real servey, y en quant gran compte y estimatio tenia sa Mag.t adaquesta ciutat per son merexer y que agraya molt com era raho senyals de tanta voluntat la qual lo obligava a que en correspondentia se empleas com ho assegurava ab moltas veras a tot lo que fos be y honor de aquesta ciutat, y desijava se offeris ocasio per a poderho mostrar ab obras ys alegrava molt de veure lo bon zel que tenian de la iustitia, certificantlos que per sa part no faltara en cosa alguna demanant a dits consellers li aiudassen per a que axi las cosas de la iustitia se guiassen millor, e que per ara los recomanava molt

Visita al Virrey.

aiudassen a que los forners se donassen tota la pressa a fer los bescuyts que feyen per provisio de las galeras de sa Mag.[t] per que axi convenia a son real servey, y lo dit conseller en cap li dix que besaven las mans de sa Ex.[ia] y que ells farian tot lo que fos a servey de sa Mag.[t] y de sa Ex.[ia], y en lo dels bescuyts consultarian y tornarian raho a sa Ex.[ia] — Dit die se tingue consell de cent Jurats specialment sobre les coses que Gaspar Massaguer olim syndich de la ciutat trames a la cort tenia en comissio, y lo consell ho remete ço es lo cap del sise conseller al conseller quint y los altres caps a tots los consellers.

Bescuyts per las galeras.

Sise conseller.

DISSABTE IJ. — En aquest die se crida sometent general a perseguir los bandolers.

Sometent contra bandolers.

DILLUNS IIIJ. — En aquest die mori lo mag.[ch] mossen Francesch Adria Sescases doctor del real consell, cuius anima requiescat in pace Amen.

Mort de Mossen Adria Sescases.

DIMARS V. — En aquest die fonch enterrat lo cors del dit mossen Francesch Adria Sescases: anaren al dol lo canseller y regent y doctors del real consell ab sos verguers devant ab massas altas. — Dit die fonch executada sententia de mort en la persona de Berthomeu Ribes nomenat lo Infant, per la mort del veguer, y fonch li levat lo puny, rossegat, degollat y esquarterat. — Dit die demati los consellers anaren a sancta Catherina al offici, per ser vuy la festa de S.[t] Domingo.

Enterro de dit Sescases.

Sentencia de Bartomeu Ribes (a) lo Infant.

Festa de S. Domingo.

DIMECRES VJ. — En aquest die al mati los consellers anaren al offici a S.[t] Just, per ser vuy la festa maior de aquella Iglesia.

Festa a St. Just.

DIJOUS VIJ. — En aquest dia torna de la cort Miquel Colomer correu de la ciutat, qui fou trames al rey nostre senyor ab una letra dels consellers.

Torna de Madrit lo correu.

DIVENDRES VIIJ. — En aquest die se tingue trentanari per los comptes y preteses de Gaspar Massaguer olim syndich de la ciutat, y per coses de las carns.

Trentanari per comptes del sindich y per carns.

DISSABTE VIIIJ. — En aquest die fonch exequutada sententia de mort en las personas de dos homens per ladres de pas, y un altre per lo mateix delicte per ser de menor etat assotaren y marcaren y ab lo dogal al coll lo portaren a la forca ab los altros, y passat per sota la forca lo tornaren á la preso per a posar lo en galera per tota la vida.

Execucio de sentencia en lladres de pas.

DIMARS XIJ. — En aquest die los consellers anaren al offici a sancta Clara, y entraren dins lo monastir ab sos verguers com

Ofici a Sta. Clara.

Entra don Joan de Queralt, portant veus de general Governador.

es de costum. — Dit die a la tarda entra lo noble don Joan de Queralt portant veus de general governador de Cathalunya qui venia de la cort: entra ab alguns cavallers que ysqueren a ferli acompanyament.

Trentenari per la baronia de Flix y per carns.

DIJOUS XIIIJ. — En aquest die se tingue trentenari per cosas de la baronia de Flix y de les carns.

Funcio a la Seu.

Obsequis al virrey.

DIVENDRES XV. — En aquest die al mati los mag.^{cs} consellers ab sos promens partint del porxo de St Jaume anaren a la seu per oyr lo offici, y puiats al altar maior se assegueren al padris a la part del evangeli, y tantost vingueren los criats del virrey per posar lestrado, y los consellers se mudaren ys passaren al altre part de la epistola, y los ecclesiastichs qui cantaven al cor se detingueren molt bona stona entretenintse y cantant les preces apres de haver ia dit nona ab molta pauza per donar temps a que sa Ex.^{ia} vingues, y acabadas les preces se comensa lo offici iatsie que sa Ex.^{ia} noy fos, si be lo orgue se detingue molt en los Kiries per donar mes temps, e vist que lo offici passava avant los criats de sa Ex.^{ia} levaren lo strado que ia havian posat a la part del evangeli baxaren baix a la capella de sancta Eulalia y a la ques deya epistola sa Ex.^{ia} fou aqui, y per a rebrel los consellers ysqueren fins a la porta maior y posant se lo conseller en cap al seu costat a la ma squerra y los altros consellers absos promens y alguns cavallers que venian ab sa Ex.^{ia} per fer li cort devant, passaren ab tota la guarda per mig del cor y feta oracio al altar maior sen devallaren baix a sancta Eulalia hont posat sa Ex.^{ia} en son strado a la part del evangeli y los consellers al altre, oyren tots missa baxa y lo orgue que sonave al offici quan fou al offertori si detingue molt per donar temps a que la missa ques deya pera sa Ex.^{ia} se acabas ans de comensar lo sermo a fi que sa Ex.^{ia} lo pogues oyr si volia, y si no hagues loch de anar sen ab lo bon gust de la musica del orgue y tambe a fi que lo sermo no hagues de parar essent ja comensat, a la que sa Ex.^{ia} passava ab desgust seu y ab inquietut del predicador y del poble, y acabada la missa sa Ex.^{ia} sen puia ab lo mateix acompanyament y passant pel mig del cor los consellers lo dexaren a la porta maior, y de aqui ab sos promens sen tornaren alt al altar maior y assentats en son loch ço es a la part del evangeli, se digue lo sermo y apres se acaba lo offici e finalment se feu la professo acostumada, portant los consellers ab un prom los bordons del talem, la qual ysque de la seu e

passant per devant lo Palau episcopal, Deputatio, Libreteria, plassa del Rey e per devant la porta de la Inquisitio, torna entrar per la matexa porta maior, y acabada la professo los dits consellers ab sos promens sen tornaren a la plaça de S.t Jaume y de aqui cascu sen ana a sa casa. — Dit die y ia dies atras se publica com lo princep de la Transilvania a nou de Juny prop passat, dona rota al Cigala general dels turchs y prengue lo castell de Lipa y la gran ciutat de Mulducia ab mort de mes de 7000 turchs y presa del gran can rey dels tartaros, y saltia lo tribut y present molt notable que los de Mulducia enviavan al gran turch.

Presa de Mulducia pel Princep de Transilvania

DISSABTE XVJ. — En aquest dia festa de sanct Roch, se feu la professo acostumada de S. Roch: los consellers portaren lo talem ab un prom.

Professo de St. Roch.

DILLUNS XVIIJ. — En aquest die lo mag.ch mossen Jaume Dalmau advocat ordinari de la ciutat feu relatio com dijous prop passat de part dels SS. consellers ere estat a sa Ex.ia y li havia explicat lo que per dits consellers li fou comes, ço es que Miquel Orpi sobre cullidor del general en las parts de Levant ere estat als consellers donant los quexa de que tenint ells poliças per alguns banchs desta ciutat de algunas quantitats que suman sis o set milia liures, y haventlas presentadas los banquers han feta dificultat dient li que si volia despendre lo diner en lo mateix banch las poliças serian bonas y las assentarian, empero que si haurie de girar a deputats per la taula, que no eran bonas, supplicant a sa Ex.ia manas donar orde que ditas poliças fossen admesas per a que las monedas se poguessen girar librement en la taula segons que per lo consell de cent estave ordenat, a la qual embaxada dix foren presents lo regent y advocat fiscal e que sa Ex.ia li respongue ho miraria y lo despres dinar iuntaria lo consell. E apres se ha sabut que sa Ex.ia ha enviat a sercar als senyors consellers cap y ters, yls ha referit com havia enviat a sercar als banquers de qui tenian quexa y havia tractat ab ells lo de las poliças del sobre cullidor general, y que ells donaven raho que lo haverho dit axi es per que los de la taula volian la moneda molt lesta y ells no podian donar sino de la moneda que tenian segons corria per tots los banchs, y que si volian de aquexa podian anar y levar lo diner de comptants, y que per mes justificar se offerian ys contentavan de quels regoneguessen la casa per veure la moneda que ells tenian, e que perço ells los

Poliças del Sobrecullidor.

dits consellers pensaven quin assiento se porie donar sobre asso.

Trentenari. Sentencias de visita.

— Dit die se tingue trentenari per declarar en las causas de la visita sobre las quals se procey a votar, y fou prorogat per al mati seguent.

Idem.

DIMARS XVIIIJ. — En aquest die al mati se junta lo trentanari per la prorogatio del die de ayr sobre sententiar en las causas de la visita, com se conte en la sententia proferida dit die en los actes de la scrivania maior.

Consell de Cent per delatura de Consellers y Rationals mercaders.

DIMECRES XX. — En aquest die fou cridat lo consell de cent ab so de trompeta y repicament de seny com es costum, specialment per raho que en la sententia de la Visita proferida lo die de ayr sobre la delatura dels consellers passats y rationals mercaders per haver closos los comptes de mossen Josep de Bellafilla olim conseller segon, dels gastos de la embaxada a que ana sobre que lo trentanari ha declarat devian ser absolts y ha determinat que per aquest die se tingues consell de cent per referir en ell dites coses attes que la clouenda de dits comptes fou ab deliberatio de consell de cent, per veure si aparexera a dit consell ferhi alguna deliberatio per al sdevenidor, a fi que nos pugan fer enquestes de coses deliberades per dit savi consell de cent Empero per ser hora tarda y no haver hy compliment de consell fou prorogat per al primer consell.

Mort d'en Francesch Sabata. Crides sobre pedrenyals.

DIJOUS XXJ. — En aquest die mori lo discret en Francesch Sabata notari publich de Barcelona y subsyndich de la ciutat, cuius anima requiescat in pace Amen. — E dit die de part del senyor Virrey foren publicades crides sobre los pedrenyals.

Cadira de teologia de dona Marina de Arago.

DIVENDRES XXIJ. — Fas nota com en poder de Hieronym Antich Canyelles notari de Barcelona a XXVIIIJ de Juny M.D.LXVJ dona Marina de Arago y de Mila filla del comte de Albayda feu testament ab lo qual fa hereva la sua anima e institueyx una cadira de teologia en lo studi general de Barcelona la qual vol sie intitulada de dona Marina de Arago y de Mila, al lector de la qual vol sien donadas sinquanta liures per cascun any y ques don per oppositio privantne tot genero de frares; e mes vol sie celebrada en la capella de dit studi missa cascun dia a honor de S.ª Martra ab commemoratio de defuncts y absolta, e per charitat vol sien donades vint y sinch liures, com mes largament en dit testament se conte.

Sentencia de donas per la Inquisicio.

DIUMENGE XXIIIJ. — En aquest die los R.nts inquisidors tragueren a oyr sententia a la Iglesia de sancta Catherina de

predicadors a tres dones per casos de echizeria: foren condemnades a desterro.

DILLUNS XXV. — En aquest die lo noble don Joan de Queralt portant veus de general de governador de Cathalunya jura en ma del senyor virrey.

Jura de don Joan de Queralt.

DIJOUS XXVIIJ. — En aquest die los senyors concellers anaren al mati a oyr lo offici a St Agusti: tambe hy vingue lo senyor virrey, al qual los consellers ysqueren fins a la porta per a rebrel yl acompanyaren al exir tambe fins a la porta com es de costum: al offertori lo diaca porta la vera creu al virrey per a adorarla y als consellers un reliquiari, y lo sotdiaca ana per la iglesia a las demes personas per fer los besar lo maniple, al donar de la pau lo diaca la dona al virrey ab una patena de calzer y lo sotdiaca als consellers ab una pau de plata.

Ofici a S^{t}. Agusti.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest dia lo honorable en Joan Sala notari publich de Barcelona syndich de la ciutat, reporta auctentica en paper la sententia del tenor seguent.

Xpi. eiusque matris nominibus Invocatis.

Admodum Il.^{tris} et R.^{dus} dominus Raphael de Rovirola u. j. d. canonicus ecclesie Barchinone ac prior ecclesie beate Marie de Manlleu diocesis vicensis, regius consiliarius et cancelarius In facto cause contentionis iurisdictionis orte inter curiam ecclesiasticam R.^{di} capituli ecclesie Barchinone sede vacante ex una, et curiam secularem regentis vicariam Barchinone partibus ex altera, occasione juris firme facte in dicta curia seculari per syndicum procuratorem et actorem mag.^{corum} consiliariorum et universitatis presentis civitatis Barchinone, ratione querele seu procedimentorum in dicta curia ecclesiastica factorum in vim constitutionum provincialium Tarrachone ad instantiam fisci procuratoris dicte curie ecclesiastice contra Antonium Gori clavarium presentis civitatis T. Ferrer, Jacobum Tarrago, Joannem Font, T. Rius, T. Vidal officiales et ministros dicte civitatis, prepositos exactionibus jurium collectorum et impositionum dicte civitatis: Visis litteris ab utraque curia emanatis in forma contentionis cum electione arbitrorum: visis processu ac procedimentis factis in dicta curia ecclesiastica: visis articulis in presenti causa oblatis pro parte utriusque curiæ respective, et testium depositionibus super illis receptis ac recensitis: visis et instrumentis pro

Sentencia sobre la contentio moguda per las franquesas dels ecclesiastichs.

parte utriusque curie respective exhibitis, visa superne oblata per syndicum dicte civitatis die 19 augusti 1603: Visis videndis attentisque attendendis, sententiat pronuntiat et declarat, firme juris facte in dicta curia seculari per syndicum dicte civitatis locum non fuisse nec esse, sed cognitionem dicte cause ad curiam ecclesiasticam spectare et pertinere Proviso tamen attenta natura et qualitate cause, quod in ea via ordinaria et non in vim constitutionum provincialium Tarrachone procedatur.

Rovirola cancellarius.

V.t Astor. V.t Fontanet.
V.t Torner. V.t De Çalba et de Vallseca.
V.t Seniust.

Lata et promulgata fuit huiusmodi sententia sive declaratio per dictum admodum Il.trem et R.dum dominum cancellarium in quadam aula domorum sue habitationis quas fouet In presenti civitate in platea Sedis, et de eius voluntate et mandato lecta et publicata per me Ludovicum Berto auctoritate apostolica notarium publicum et causarum contentionum scribam, die vigesima mensis Augusti anno a nativitate Domini millesimo sexcentesimo tertio, presentibus pro testibus discreto Benedicto Coll notario cive Barcinone, et Joanne Carlo alumno sue dominationis.

De premissis fidem facio ego Ludovicus Berto auctoritate apostolica notarius publicus et causarum contentionum scriba civis Barcinone, hec et alia manu propria scribens.

Arriba lo Duch de Turci ab galeras de Genova.

DIUMENGE XXXJ. — En aquest die vingueren deu galeras y son las de Genova, capita el duque de Turci: venian de la part de ponent.

SEPTEMBRE

Festa de St. Lop a la Merce.

DILLUNS I. — En aquest die los senyors consellers anaren a la Iglesia de la Merce per a oyr lo offici que alli se celebra per la festa de sanct Lop hont tambe vingue lo senyor virrey, al qual los senyors consellers acompanyaren fins a la porta al entrar en la Iglesia y al tornar sen com es de costum.

DIMARS IJ. — En aquest die se tingue trentanari. Trentenari.

DISSABTE VJ. — En aquest die al matí las deu galeras de Genova sen anaren fent sa via vers levant. Partida de galeras.

DILLUNS VIIJ. — En aquest die los consellers convidats per los defenedors de la Lotia per part dels consols, anaren al mati a la Lonia al offici per la festa ques fa alla cascun any per tal dia, hont foren rebuts per los consols y alli vingue tambe lo senyor Virrey, y los consellers y consols ysqueren a rebrel y apres del offici lo acompanyaren fins a la porta del hort y los consellers hy foren tambe ayr a vespres. Ofici a la Lotja.

DIMECRES X. — En aquest die succey que T... manya en companyia de un altre, serca las tres horas apres dinar acordadament segons se dix, mata a punyaladas a Pere Badia peller estant molt descuydat treballant en sa casa que tenia al Call, al costat de la casa del dit manya que es estat lo matador, lo qual apres de haver fet lo cas fugi a la sèu, y iatsie que los canonges li volgueren valer a que los officials que alli acudiren nol prenguessen, finalment ab sometent lon tragueren yl portaren a la preso. Homeyer acullintse a sagrat.

DIVENDRES XIJ. — En aquest die se tingue trentanari specialment per coses de la baronia de Flix. Trentenari.

DIUMENGE XIIIJ. — En aquest die los senyors consellers convidats anaren a la Iglesia de Bethlem a oyr lo offici, per la festa ques feya en aquella Iglesia de la congregatio: fou hy tambe lo Virrey. Ofici a la iglesia de Betlem.

DILLUNS XV. — En aquest die fou cridat lo consell de cent empero per que noy hague compliment, los consellers prorogaren per a vint y sinch ab continuatio dels dies seguents. Consell de Cent prorrogat.

DISSABTE XX. — En aquest die foren publicades les crides acostumades per lo jurament de mossen Pau de Fluvia veguer sdevenidor. Cridas per jurament de veguer.

DILLUNS XXIJ. — En aquest die lo mag.ch mossen Pau de Fluvia veguer de Barcelona presta lo Jurament acostumat, y fou en esta manera, ço es que los magnifichs consellers acompanyats de alguns officials de la casa anaren al porxo de S.t Jaume per a desde alli en companyia del dit novell veguer anar ab serimonia a son jurament com es de costum, y arribats a S.t Jaume dins la Iglesia per fer oratio trobaren alli lo dit veguer qui en aquell punt tambe arribava acompanyat de molts cavallers y ciutadans, e feta oratio, tots ysqueren al porxo ys assentaren als Jurament del veguer m.o Pau de Fluvia.

padrissos a la part de la font los quals per est efecte estaven cuberts de uns drapets de ras, y feta la graduatio com esta continuada en lo libre de les agraduations que aporta lo scriva de les obres, partiren de aqui tots agraduats y fent lo cami de la Libreteria y plassa del Rey arribaren a las scalas de la capella del Palau real hont puiats al repla de ditas scalas, lo dit veguer presta la cautio acostumada en poder del scriva de la cort del honorable balle de Bar.na, fermat primer lo memorial de las fermanças de ma dels consellers com es de costum, y en presentia de dits mag.cs consellers jura lo dit veguer en ma y poder del doctor Archangel Queralt balle de Bar.na, y en apres ohy sententia de excomunicatio proferida per lo R.nt micer Onofre Pau Cellers dega y canonge de la seu de Bar.na official y vicari general per lo R.nt capitol sede vacante, absents de aquest acte los concellers per no loar ab sa presentia la cadira en que seya lo dit official a la qual per dita raho son vists contradir, y fetes dites coses, los dits veguer y consellers ab lo mateix acompanyament anant lo veguer a ma dreta del dit conseller en cap vingueren a casa la ciutat hont lo dit veguer presta lo Jurament acostumat en ma del dit conseller en cap, rebent aquell en nom de tots los consellers, y de aqui ysqueren tots ab lo mateix orde y anaren a la sala que es sobre lo portal del palau real de la Inquisitio hont se te ara la cort del veguer per causa de las obras de la preso, y aqui lo veguer assegut en mig de consellers y entre ells alguns dels cavallers que venien ab ells, tingue Juy, y tocada demanda y resposta de certs litigants y la provisio que dit veguer feu en dita causa tots se alçaren y sen vingueren ab lo mateix orde a casa la ciutat, y aqui dit veguer se despedi dels consellers e ysque fora, y puiat a cavall acompanyat de molts cavallers y ciutadans sen ana y feu volta per la ciutat com es de costum. — Dit die a les sinch hores de la tarda los mag.cs consellers acompanyats dels officials de la casa anaren a visitar al senyor virrey per que entengueren estave malalt, y arribats a sa casa, en la cambra hont dit senyor estave lo trobaren aiagut en son lit, y feta la deguda salut y reverentia se assentaren en sengles cadiras de vellut carmesi que sa Ex.ia los mana donar y asseguts com estaven, lo mag.ch conseller en cap en paraula sua y dels altros mag.chs consellers feta primer sens alçar se altra salut, explica a sa Ex.ia com tots sentian viva pena de la indispositio de sa Ex.ia si be estaven molt aconsolats de entendre

Per malaltia del Virrey los consellers lo visitan.

que no era de perill ni de consideratio, e que perço venian en nom de tota aquesta ciutat a besar las mans de sa Ex.[ia] y a supplicar lo fos de son servey manar los si en cosa alguna podian servir a sa Ex.[ia] offerint sas personas y tota aquesta ciutat al servey de sa Ex.[ia], y lo dit senyor Virrey respongue que era ver havia tingut alguns dias de febre empero que lahors a Deu los havia passats sens donar li molta pena, y que estimava y agrahya molt la voluntat y honra que li feyen, y que fossen molt certs que en tot lo ques offeris en be y honor de aquesta ciutat ho faria com devia a tanta voluntat, y al ser y valor de aquesta ciutat, y apres de haver platicat de diverses coses per via de entreteniment y conversatio quasi per spay de un quart de hora, los dits consellers se despediren y sen tornaren a casa la ciutat.

Mort de la abadessa de Sta. Clara.

DIJOUS XXV. — En aquest die mori la R.[nt] abadessa de santa Clara.

Mort del correu de la Ciutat.

DIVENDRES XXVJ. — En aquest die mori Miquel Colomer correu de la ciutat.

Execucio de sentencia de mort en la persona de Joan Sotges.

DISSABTE XXVIJ. — En aquest die per manament del senyor virrey fonch exequutada sententia de mort en la persona de Joan Sotges de sanct Andreu de la barca y fonch peniat pel coll.

Enterro de la abadessa de Sta. Clara. Pluja.

DIUMENGE XXVIIJ. — Per aquest die los consellers eren convidats al enterro del cors de la abadeça de S.[a] Clara, empero perque plogue noy anaren.

OCTUBRE

Galeras de Sicilia. Lo Marques de Villena embaixador del Rey d' Espanya a Roma.

DIJOUS IJ. — En aquest die vingueren de la part de ponent dotze galeras, eran las de Cicilia: al arribar cerca del moll feren molt bella salva y lo baluart de mijorn los respongue ab sinch pesses de artilleria: venia ab ditas galeras lo marques de Villena qui va a Roma per embaxador del Rey de Hespanya.

Reformacio de monedes.

DIVENDRES IIJ. — En aquest die foren publicades crides de part del senyor virrey sobre la reformatio de les monedes.

Cridas ordinarias del Veguer.

DILLUNS VJ. — En aquest die foren publicades les crides ordinaries del veguer.

Galeras de Sicilia: partida.

DIMARS VIJ. — En aquest die serca de les onze hores de la nit, les dotze galeres de Cicilia sen anaren y feren la via de Levant.

Galera de Saboya: arribada.

Dijous XVJ. — En aquest die vingue de la part de levant una galera de Saboya.

Festa de S. Lluch.

Dissabte XVIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers anaren al studi y alli oyren lo offici ques celebra per la festa de S.t Luch. Lo senyor virrey era estat convidat a esta festa y havia offert de venir y lo seu estrado estave ia posat devant del altar, empero no vingue. — Dit die a la tarde vingueren vuyt galeres de la part de ponent y eran las de Napols: general dellas es lo marques de S.a Crus, qui ab la marquesa sa muller y filla venia ab ditas galeras.

Galeras de Napols: arribada.

Comtes de Bondia: arribada.

Diumenge XVIIIJ. — En aquest die a la tarda entra el conde de Bondia y la condeça sa muller y la mare de la condeça: venian de Castella, y lo Virrey ab alguns cavallers de la terra y altros los ysqueren a rebre.

Carns, queixa dirigida a la Deputacio per haver comprat la Ciutat moltons a França.

Dilluns XX. — En aquest die lo noble don Plegamans de Marimon vingue als consellers aiustats en la sala del trentanari y de part dels deputats del general de Cathalunya los digue la embaxada seguent que portave en scrits: — «Dijous a setze del corrent vingueren al consistori de la deputatio don Francisco Deril y don Guillem de Yvorra y ab ells alguns ganaders, y representaren que vostras mag.as havian comprats molts milenars de moltons de França y havian donada facultat a francesos que poguessen portar a tall molts milanars de moltons, y que de dits tractes havia resultat que havent hy en Cathalunya molta abundantia de carns y havent portats los ganaders los moltons a les fires, esta ciutat que acostumava de comprar noy havia enviat comprador algun, y que havent dits ganaders portat lo bestiar a esta ciutat demanant los tallassen offerint grans comoditats y molta ganantia, nols havian volguts acommodar y que de asso resultava notabilissim dany a tot est principat y en particular als drets del general per que los ganaders de Cathalunya no podian entretenir sos bestiars ni lurs grangeries, y no havent hy bestiars noy haura lanas y dexara de rebrer lo general lo mes important dret que es lo de la draparia, y perque los francesos sen portan molta moneda y la millor de aquest principat la qual noy torna, y los naturals la esmerçan en est principat en cosas que lo general y ciutat ne reb utilitat, lo qual dany en temps quey ha tanta falta de moneda y la poca es dolenta, diuhen esser notabilissim, y fan quexa que succeheyx dit any per lo consistori donat propri us a V. mag.as de las monedas que han tretas fins assi

perço nos han ordenat vinguessem a representar ho a V. mag.as, supplicant los remedien dits inconvenients y acommoden los naturals per que la generalitat no reba dany». — Y los dits mag.cs consellers per paraula del conseller en cap respongueren: —.«que ben certs estavan que lo avis de aquell consistori partia de bon zel y voluntat, la qual regonexien y estimaven com era raho Empero que aquells senyors sabessen que al principi de aquest any la ciutat se veu molt appretada y ab gran stretura de carns, y que perço los consellers enviaven compradors en un mateix temps uns per las parts de Urgell y Tarragona, y altros per las parts del Ampurda y Rossello pera que explorassen la terra per veure y saber quins moltons hy havia, y procurassen de comprar ó fer partits com millor poguessen, y los de Urgell y Tarragona tornaren sens un molto y los de Ampurda ab molt pochs, donant raho que a causa que les hores los moltons eren molt prims y flachs nengu volia vendre si ia no fos ab molt gran preu, sperant lo stiu pera que los moltons engordissen y millorassen, y que vista la penuria tanta pus non trobaven en Cathalunya, fon forçat proveyr se de França, y que axi havian fet concert ab un frances sobre la compra de una quantitat grossa de moltons, qui esta obligat a liurar los per sas tandas, y que per mes assegurar se de tenir la deguda provisio enviaren en lo principi del estiu al regne de Arago y compraren uns quants milenars de moltons ab los quals la ciutat ha patit moltissim, y han fets alguns partits a tall, axi que ara la ciutat esta ja proveyda per fins a nadal, en manera que per ara no poden pendre los moltons que don Francisco Deril y altres offerexen, si be es cert que en los principis del any los dits don Francisco y altres podian emplear los, que la ciutat los haguera presos quant mes que de la compra de França ne ha resultat grandissim benefici a la ciutat y a tot lo regne per que de aqui ha vingut la abundantia que vuy hi ha, empero que per nadal tindrian loch de poder pendre los dits moltons sils estave be.» — Y haguda aquesta resposta don Plegamans de Marimon se despedi.

Clero de la Seu: ereccio de una carniceria nova y disposicions del Concell de Cent.

DIMECRES XXIJ. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual los mag.cs concellers feren relatio de com la cort eclesiástica a instantia del sindich del clero havia fets molts procehyments contra lo clavari, son porter y portalers, manant al clavari restituys les penyores tenia dels ecclesiastichs dels quals manaments se ha appellat, y jatsie que la causa de appellatio sie

introduyda en Tarragona y inhibit lo Jutge primitiu, no res menys passan avant ab censuras, publicant per excomunicats als dits, y que axi be lo clero de la seu ha inventat ara de voler erigir una carniceria nova, y que sobre asso lo trentanari ques tingue a XIIIJ del corrent delibera que fos penyorat lo bestiar ques trobaria pastorant per las pasturas de la ciutat, e que per ço foren penyorats deu moltons del arrendador del capitol, y que lo dit capitol insisteix en voler metre lo bestiar en ciutat pera tallar, fent diversos manaments ab censuras. E lo consell sentint se de tals novedats delibera ques luyssen tots los censals de ecclesiastichs que la ciutat fa y que sie levada laygua de la font que va a la seu. Que los pesadors de la lenya, palla y farina no pesen res dels ecclesiastichs, Que los officials de la ciutat assalariats no fassan exersicis alguns per lo capitol ni capitulars sots pena de privatio, Que sien levades les cadires del studi als canonges, y que per a divendres sien proveydes en cap de altri, Que nengun canonge puga ser elet en rector del studi ni tenir cadira y que lo Vicerector qui avuy es ecclesiastich sie deposat, y que sien penyorats los laycs que seran trobats comprar pa de la canonia segons que aquestas y altras cosas en dita deliberatio se contenen. — Mes avant en dit consell fou feta extractio de subsyndich per mort de Francesch Sabata notari de Bar.ⁿᵃ y fou extret Steve Vallalta notari de Bar.ⁿᵃ. — Y per correu en lloch y per mort de Miquel Colomer fou extret Antoni Lerda peller.

Extraccio de Subsindich. *Extraccio de correu.*

DIJOUS XXIIJ. — En aquest die sen anaren totes las galeras que vingueren a 16 y a 18, y en ellas el marques de S.ᵃ Crus y la marquesa y la filla y el conde de Bondia, muller y sogra, y feren la via de levant. — Dit die per observança de la deliberatio del consell de cent celebrat a XXIJ fou publicada crida proybint comprar pa de la canonia.

Galeras de Napols; partida. *Cridas prohibint comprar pa de la Canonja.*

DIVENDRES XXIIIJ. — En aquest die al mati toca la campana de la vedada en senyal de quey havia entredit en Bar.ⁿᵃ, y per executio de las cridas desus publicadas foren presos per ma de officials reals alguns pans de diversas personas laycas qui havian comprats aquells a la canonia y foren portats a la guarda. — Dit die a la tarda los mag.ᶜˢ consellers anaren al studi y per exequutio de la deliberatio del consell de cent desus mentionada proveyren las cadiras de theologia que tenian lo canonge Pons y lo canonge Riera en favor de mestre Pedrolo del carme y de m.ᵉ Bruguera de predicadors y proveyren tambe lo vicerector en loch y per remotio del doctor Nogues.

Campana de la vedada. Presa de pans comprats a la Canonja. *Estudi: destitucio y nova provisio en las cadiras de teologia.*

DISSABTE XXV. — En aquest die se feu tambe aprehensio de molts pans de canonia com ayr. — Dit die sententiaren dos homens a mort: foren rossegats y apres lo hu fou degollat y squartarat, a qui per sobrenom li deyen lo Jurat de Andorra, y laltre fou peniat, quis nomenava Pere..... del Cover (1) — Dit die a la tarda los mag.^{cs} consellers tingueren junta de doctors per consultar sobre la contentio dels ecclesiastichs ab la ciutat.

Altras presas de pans de la Canonja.

Sentencias, execucio.

Contentio dels eclesiastichs: junta de doctors.

DIUMENGE XXVJ. — En aquest die estant los mag.^{cs} consellers aiustats en casa de la ciutat demati ab los advocats, per consultar lo fet de la contentio dels ecclesiastichs y sperant que los pares de St Francesch vinguessen a dir la missa, entra el pare Flores del orde de St Francesch ab son companyo, los quals donaren larga raho als senyors consellers que per lo que de part del R.^{nt} official de la cort ecclesiastica era estat liurat al vicari de aquell monastir un memorial de las personas de Consell de cent, dient li quels visitassen en sa Iglesia per que tots estaven excomunicats per la deliberatio que feu lo consell a XXIJ, com tambe sabien que semblant memorial ere estat donat a las altras iglesias de la ciutat per lo mateix efecte, havian dubtat de venir a dir la missa a casa de la ciutat y que perço havian consultat aquest fet ab lo R.^{nt} pare comissari general del orde, lo qual ab consell de persones doctes de la religio havia determinat que vinguessen a dir la missa dient que be podian oyr la los senyors consellers y persones de consell de cent attesa la appelatio interposada per lo clavari y syndichs E que la bulla In cena domini per la qual se diu que los consellers y consell son incidits ipso jure en sententia de excom.^{o} per haver levat que laygua de la font no anas a la seu, no compren aquest cas, attes que no es liquit ni consta que laygua sie de la seu ans la ciutat esta en possessio de totas las ayguas de las fonts y com a senyora per son official dedicat pera dasso las distribueix a sa voluntat yn te la clau. E axi encontinent los dits pares lo hu apres laltro celebraren missa en la capella de casa la ciutat, la qual oyren dits consellers, advocats y moltes persones de consell de cent y altres, y considerant los mag.^{cs} consellers lo gran perjudici y deshonor que la ciutat patia dels dits memorials y proceyments, encontinent manaren tocar a consell de Cent per determinar lo que aparexeria fahedor, y apres de molt bona stona

Debats ab los ecclesiastichs.

Semblants los hy hague en lany 1572, com se veu en lo consell ques tingue a 21 de febrer 1572.

Debats ab los eclesiastichs: celebracio de missa a casa de la Ciutat.

(1) ¿Alcover?

y juntadas ia moltas personas del consell en la sala gran de las casas del honorable consell, vingue lo magnifich micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat y en presentia de tots referi que venia de casa del senyor canceller elet Bisbe de Bar.^na ab qui havia tractat de aquestos debats, dient que sa S.^a desijos de compondre aquestas diferentias li havia dit que per ara noy havia que tenir consell sino que los senyors consellers estiguessen en casa de la ciutat per que lo senyor virrey se volia interposar en asso y juntament sa senyoria, y sabessen los consellers hont serien per ques pogues tractar lo fahedor. E per dita raho los dits consellers licentiaren al consell per a que sen anes a dinar y tornassen encontinent, advertint los que la campana no cessaria, y tocadas las duas horas despres dinar, estant los dits consellers aiustats ab moltas personas del consell de cent en la sala del Consell, entraren los nobles don Hieronym de Argençola y don Fernando de Vega qui per part del senyor canceller elet bisbe de Bar.^na explicaren com sa senyoria sentia molt las differentias y debats que eren entre lo R.^nt capitol y la ciutat, y desijant assentar las a utilitat de tots, los trametia per a significar ho al consell demanant que lo consell de cent fos content de nomenar personas, certificant los que lo capitol las nomenaria tambe en conformitat per a que juntament tractassen ab sa senyoria del assiento ques deu donar a estas contentions, offerint sa persona y son medi a tot lo que convinga en be y honor de la ciutat; y lo mag.^ch conseller en cap los respongue que lo consell encara no estave juntat y que en estar ho tractarien lo que sas merces havian explicat y del que deliberaria tornarie raho a sa Senyoria y que en lo entretant besaven les mans a sa Senyoria per la merce, y haguda dita resposta se despediren, y aiustat lo consell son entrats don Alexandre Alentorn, mossen Joseph Sescases, militars, mossen Joan Duzay y mossen Joachim Montalt ciutadans los quals de part del bras militar explicaren al consell com eran tramesos de part de aquell bras per significar lo molt que sentian veure las contentions mogudas entre la ciutat y lo R.^nt capitol, y que dolent se de asso aquell bras demanava y supplicava al consell tingues a be de no passar mes avant ans procuras ab tot efecte de compondre aquestos debats, offerint se a tot lo que fos benefici de aquesta ciutat, y lo mag.^ch cónseller en cap los respongue que estimaven tots en molt la merce y bona voluntat de aquell bras de quels ne besaven las mans, y que en

Id.: gestions ab lo Canceller del Bisbe.

Id.: delegats del Canceller.

Id.: intervencio del bras militar.

lo particular ques tractava lo consell hy pendria la resolutio que mes convingues E despedits ab dita resposta, en apres entraren don Guillem Yvorra y mossen Joan Miquel Çarrovira ciutada, los quals de part dels senyors deputats del general de Cathalunya explicaren sa embaxada que portaven en scrits en esta manera «Als senyors deputats los pesa molt ques sie offerta ocasio entre aquesta insigne ciutat y lo R.nt capitol de la seu, y per la obligatio que tenen de desijar la quietut y repos de la administratio de las cosas de aquest principat axi en general com en particular nos envien per a que de sa part suppliquem adaquest savi concell los fassa merce de ferlos a saber si tindran a be de que ells se interposen ab animo y fi de consertar les dites differenties per a que ab la aiuda de nostre Senyor vagen procurant fer les diligenties y bons officis que per a dit effecte sien necessaris, y entre tant suppliquen a V.s mag.as y merces sien servits que nos pas avant en fer nous procehyments que puguen mes impedir aquesta bona intentio»: y lo mag.ch conseller en cap los respongue que tots estaven certs de que aquell consistori aiudaria y valdria en tota ocasio adaquesta ciutat, de quels besaven las mans per la merce, y que en lo fet de la embaxada que havian explicada lo consell hy faria la deliberatio que mes convingues en benefici del negoti.» E despedits los dits embaxadors ab dita resposta los mag.cs consellers per paraula del mag.ch conseller en cap referiren al consell tot lo succeyt en raho de las contentions ocorrents per a que lo consell deliberas lo fahedor, y lo dit consell feu deliberatio y conclusio que sien eletes dos persones de cada stament las quals juntament ab los senyors consellers tracten y apunten lo que aparexera fahedor y ans de resoldre ni efectuar cosa, relatio fassen com mes largament en dita deliberatio se conte.

Id.: interposicio amigable de la Deputacio.

Id.: deliberacio.

DILLUNS XXVIJ. — En aquest die los mag.cs concellers aiustats en la sala del trentanari ordenaren a mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells militar y a mossen Francesch Palau ciuteda anassen al R.im senyor canceller del bisbe de Bar.na, y de part dels consellers y savi consell li explicassen que sentint se tots obligats a la merce que sa Senyoria los feu ayr de voler se interposar en compondre y assentar aquestas diferentias entre la ciutat y lo capitol, y en senyal de agrahiment de tanta merce son tramesos per a besar las mans de sa Senyoria y fer lo sabedor de la deliberatio del consell de cent que sobre

Id.: nominacio de duas personas per part del Concell.

asso se tingue ayr supplicant a sa Senyoria sie de son servey fer y assegurar se de que lo capitol sobressega de sos procehiments maxime attes que la ciutat per fer servey a sa Senyoria cessa dels que pensava fer, y maiorment attes que sa Senyoria ab molta certesa ho havia offert axi advertint a sa Senyoria que avuy en aquest die se ha entes que en las Iglesias encara no admeten los que son de consell de Cent y que per ço sa S.ª sie servit procurar que tals novedats nos fassan mes y ques abollescan los memorials que per est efecte havian tramesos per las

Id.: visita dels delegats al Canceller.

Iglesias pus axi ere estat tractat y sa S.ª ho havia promes, demanant a sa S.ª fes que los capitulars nomenassen persones per sa part per tractar de la concordia que los consellers tenian poder de nomenar ne per part de la ciutat, y ab aquest orde sen anaren y tornats referiren que havian feta sa embaxada y que sa S.ª mostrant alegrar se molt de tan bona deliberatio de la cual sperava que aquestos debats tindrian fi y tot bon succes, dix procuraria que los capitulars fessen electio de persones y que se abstindrian de fer nenguns proceyments com ho asse-

Id.: visita dels mateixos als deputats y bras militar.

gurava ab tota certesa. E axi be donaren orde los dits consellers als dits embaxadors que de sa part y del consell de Cent anassen als senyors deputats y al bras militar yls diguessen que los consellers y consell agrayan molt a sas senyorias y merces la que feren ayr ab las offertas que enviaren al consell, de que sentint se tots molt obligats los ne besavan las mans y fent los sabedors de la deliberatio del consell de cent los supplicassen que en la ocasio nos valguessen y fessen merce com tots confiaven: y tornats de sa embaxada digueren que aquells senyors besaven las mans a sas mag.as y que estiguessen certs que en tot lo que fossen bons acudirian ab la voluntat que devian. —

Id.: delegats pel Capitol.

Dit die a la tarda vingueren don Hieronym de Argençola y don Ferrando de Vega los quals de part del senyor canceller digueren als SS. concellers com sa senyoria continuant sos bons officis y lo molt desig que te de assentar aquestos debats, donava especial avis de com lo R.nt capitol havia nomenat per est efecte en comissaris al canonge Pere Pau Cassador y al canonge Pere Pla per a que ensemps ab les persones per la ciutat nomenadoras tracten ab sa senyoria lo que aparexera fahedor.

Id.: nominacio de vuyt personas pera tractar la concordia.

Dimars XXVIIJ. — En aquest die los mag.chs consellers per executio de la deliberatio del consell de cent nomenaren les vuyt persones dos de cada stament, per tractar lo assiento y

concordia dels ecclesiastichs ab la ciutat, y elegiren los seguents ço es

mossen March Lentes militar mossen Julia de Navel ciutada	ciutadans
Luis Miralles Joan Pau Rifos	mercaders
Hieronym Talavera notari de Bar.^{na} Joan Pons chirurgia	artistas
Barthomeu Rocha perayre Raphel Vilar argenter	menestrals

En aquest die los mag.^{cs} consellers ensemps ab las vuyt personas nomenadas per tractar la concordia dels ecclesiastichs, aiustats en la sala del trentanari ensemps ab los mag.^{cs} advocats ordinaris de la ciutat y ab molts doctors iuristes del consell de cent qui deuen assistir a estos actes sens salari segons que axi esta deliberat per lo consell, per donar principi a dita concordia elegiren y nomenaren en promovedors a mossen Julia de Navel ciutada y a Luis Miralles mercader per a ques conferescan a casa del senyor canceller y tracten ab sa senyoria y ab los dos R.^{nts} comissaris capitulars y reporten de uns a altres lo quels sera comes, los quals promovedors per ordinatio de dits senyors consellers y vuytena anaren a casa del dit senyor canceller ab special orde de donar avis a sa S.^{a} dels officis que anaven a fer demanant a sa S.^{a} los fes sabedors de las pretesas dels ecclesiastichs perque sobre aquellas se pogues respondre y satisfer, y tornats referiren que sa S.^{a} mostra estar content de la eleccio feta de sas personas, y que a sa embaxada los havia respost que los capitulars demanaven que tot primer se assentas lo de la carniceria y ques acordas si ells la podian tenir o no, per que resolt aquest cap los demes serian facils de assentar los, y los dits consellers y vuytena resolgueren ques tornas raho al senyor canceller dient li que asso era cap molt principal y que era lo tot de hont devallaven estas contentions e que per ço sa S.^{a} fos servit de procurar que los ecclesiastichs ans de totes coses sospenguessen sos proceyments, saltim per alguns dies per que en lo entretant se pogues assentar tot segons aparexeria estar be a totas las parts.

Id.: visita dels nomenats al Canceller.

Id.: proposta de concordia, que los Concellers no admeten.

Dimecres XXVIIIJ. — En aquest die aiustats los dits consellers y vuytena en la sala del consell de cent, los promovedors referiren que havian feta embaxada y que sa S.ª los havia respost que havia tractat ab los comissaris del capitol y que li havian dit serian contents de revocar sos proceyments fets axi contra consellers y consell com contra clavari y portalers y credensers del cabessatge, ab que la ciutat revoque tambe los seus proceyments ys contente que durant aquest temps ques tracta la concordia entren en la present ciutat per compte dels capitulars deu moltons, y quels pugan fer tallar alli hont a dits capitulars aparegues sols no fos en lo loch de la carneceria que dit capitol enten fer E sobre asso los consellers y vuytena resolgueren que aquest apuntament era molt danyos a la ciutat y que nos podia ni devia escoltar E per ço ques prengues altro apuntament y seria que primerament totas las duas parts revocassen tots sos proceyments y aquells revocats per una part y per altra las differentias que son entre capitol y la ciutat se posen en tracte ordenant a dits promovedors reportassen aquest pensament al senyor canceller.

Id.: segueix la gestio del assumpto.

Dijous XXX. — En aquest die essent los dits consellers y vuytena aiustats en la gran sala del consell de cent, los dits promovedors feren relatio que havian feta sa embaxada al senyor canceller y que sa S.ª los havia respost que los capitulars movian altro tracte y ere que ells se contentarian de alsar lo entredit posat contra consellers y consell per virtut de las constitutions de Tarragona per raho de la deliberatio del consell celebrat a XXIJ, ab tal empero que la ciutat revocas tots sos proceyments y que lo syndich donas una suplicacio al official demanant absolutio de censuras, y prestas cautio de parendo mandatis sante matris ecclesie et standi Juri, restant empero la excomunicatio fulminada contra lo clavari y altros oficials que ep sosada en virtut de la bulla In cena domini per no haver dexat entrar los moltons per provisio dels capitulars en sa força y valor, dels quals se havia fet proces a part E los dits consellers y vuytena resolgueren que aquest tracte per ser danyos y encara de maior preiudici que lo primer, nos podia ni devia escoltar E considerant que los capitulars no donavan mostras de voler concordar sino ab tractes aventaiats per a ells y danyosos y desautoritzats per la ciutat, y que nos sperava que la concordia vingues a be, determinaren ques tingues consell de cent per que

delibere lo fahedor, ordenant als promovedors ne donassen special avis al senyor canceller, los quals encontinent anaren y apres referiren que sa S.ª los havia dit que no havia pogut acabar altra cosa y que tinguessen consell de cent com millor los aparegues, y aiustat lo consell de cent ques tingue en aquest die, en lo qual los mag.^{cs} consellers feren relatio del stat de las cosas de la concordia dels ecclesiastichs, com mes largament se conte en lo consell continuat en lo registre corrent de las deliberations del consell, lo dit consell attenent per lo referit que los ecclesiastichs no donan senyals de voler concordar si ia no es ab partit molt desaventaiat per la ciutat, delibera que ans de disgregar se lo consell se fassa extractio de un embaxador de la bossa de conseller en cap qui vage a Roma per donar raho a sa Sanctedat dels proceyments fan los ecclesiastichs, y supplicar lo envie visitador per visitar los canonges y lo estat de la cathedral y lo dany que resulta a la Iglesia de la supressio dels quaranta beneficis y sis canonicats, y de bossa de conseller segon se fassa extractio de altro embaxador qui vage a la cort per donar raho de tot a sa Mag.^{t} y al R.^{im} nuntio de sa Sanctedat y que los mag.^{cs} consellers fassan junta de theolechs per entendre y assegurar se si los consellers y consell restan agravats per las censuras fulminadas per lo official del capitol, fent lo consell indemnitat als consellers y persones del consell y altros cualsevol officials y persones de qualsevol dany que per dita ocasio pugan patir, y per a impedir que per part del capitol nos fassan altros proceyments, se ferme de dret ys fassa extractio de altre embaxador de la bossa de conseller terç qui vage a Tarragona y fassa las diligentias que convingan, ordenant que los advocats que son de consell de cent entrevingan en las instruccions fahedoras a dits embaxadors. E proceynt a extractio de embaxadors foren extrets per anar a Roma mossen Bernat Pau de Belloch, per anar a la cort mossen Francesch Palau ciutada y per anar a Tarragona mossen Bernat Romeu ciutada, segons que dites coses y altres en dita deliberatio se contenen.

Id.: resolucions del concell.

Id.: nominacio de embaixadors per anar a Roma, a la cort y a Tarragona.

DIVENDRES XXXJ. — En aquest dia los mag.^{chs} consellers juntaren en casa de la ciutat molts theolechs de las religions de la ciutat per consultar si los consellers y persones de consell han incorregut en censuras, com estave deliberat per lo consell y tots se aturaren acort per a respondre.

Id.: junta de teolechs.

NOHEMBRE

Id.: deliberacio de enviar un correu al Nunci.

DISSABTE I. — En aquest die los mag.chs consellers aiustats en la sala del trentanari ensemps ab mossen Marti Joan Spuny y mossen March Lentes militars, mossen Julia de Navel ciutada, Luis Miralles, Francesch Coma, Jaume Pi y Joan Pau Rifos mercaders, Bernat Puigvert notari de Bar.na, Joan Fons chirurgia, Gabriel Rius apothecari y Pau Duran droguer artistas, Raphel Vilar argenter, Berthomeu Rocha perayre, Bernat Pedret sabater y Pau Oriol scudeller menestrals, tots personas de consell de cent, considerant que la anada de mossen Francesch Palau a la cort es forços haver se de differir per sperar las instruccions y altros recaptes sen ha de portar, y attes maiorment que ell es home de edat y que no es persona que puga anar a la posta ni ab molta pressa, y lo negoti de la appellatio y alçament de entredit a que va la te molta, y no pateix tanta dilatatio, per ço tots foren de bon acort que ab la diligentia mes possible partis un correu a la posta, anant y venint remes adalgun cortesa, ab orde de introduyr alli devant de lo nuntio la causa de appellatio, y impetrar alçament del entredit y letras citatorias e inhibitorias etiam que sie offerint alguna dadiva, y que apres vage mossen Francesch Palau per sas jornadas.

Id.: embaixada de la Deputacio.

DILLUNS IIJ. — En aquest die estant los mag.chs consellers aiustats en la sala del consell de cent, vingueren don Guillem Yvorra y mossen Joachim Montalt ciutada los quals per part dels senyors deputats feren la embaxada seguent, que dexaren en scrits: «los senyors deputats, apres de haver entes per part de V. mag.as que las contentions suscitadas entre lo capitol y la ciutat se tractavan de concordarse ab interventio y ab lo bon medi del senyor canceller elet bisbe de Bar.na, han entes que lo consell de cent ha deliberat trametre embaxadors a Roma y a la cort, lo que ha donat causa als senyors deputats de pensar que en lo tracte del senyor canceller nos deu haver pres assiento ni resolutio alguna maiorment com veian que lo entredit encara dura no sens molt gran pesar y sentiment de aquell consistori. Perço los senyors deputats continuant lo bon desig y voluntat tan certa que ia han offerta a V.as mag.tias, de nou se offerexen

a tot lo que esta ciutat los voldra emplear, supplicant a V. mag.as sien servits fer a saber a sas senyorias del estat en que esta lo negoti, per a que aparexent be a V.as mag.as los dits senyors deputats pugan fer los officis que en ben avenir y compondre aquestos debats convingan, assegurant que ab moltas veras ho faran com deuhen a las merces que aquell consistori ha rebut sempre de aquesta ciutat y conve al servey de Deu y de sa Mag.t y al be y repos y sossiego de aquesta ciutat; y lo mag.ch conseller en cap los respongue que tots besaven las mans als senyors deputats per la merce, y en suma referi a dits embaxadors lo fet y estat de dit negoti, finalment dient los que lo concell de cent havia deliberat que anassen los embaxadors a Roma y a Valladolit y que per ço los consellers tenien obligatio de posar a deguda exequutio la dita deliberatio, pero que si en lo entre tant los senyors deputats moguts de si matexos y de son bon zel se volian interposar en compondre aquestos debats, y lo capitol se contentava de cosa que estiga be, la ciutat se justificara en tot lo que sie raho. — Dit die los mag.cs consellers aiustats ab los mag.cs advocats ordinaris de la ciutat y ab los doctors juristas de consell de cent consultats en las contentions ocorrents, tractaren y conferiren entre tots si convenia per ara que mossen Bernat Romeu anas a Tarragona, y per las rahons per ells consideradas y molt ben advertidas resolgueren no devia anar.

Id.: junta ab advocats ordinaris y doctors y juristas del concell.

DIMARS IIIJ. — En aquest die a la una hora passat mig die parti Miquel Largues a la posta anant y venint despatxat per los SS. consellers, remes a Gabriel Salavert, y en sa absentia a Matheu Sola per a la cort, ab syndicat fermat als dits insolidum, per a impetrar del nuntio apostolich absolutio de censuras y letras citatorias y inhibitorias. — E dit die los mag.chs consellers iuntaren los pares theolechs de las religions en la sala del consell de cent, apres de haver los trames a cascun monastir ja dies fa un memorial del fet consultat al derrer del passat, y los dits theolechs tractaren y conferiren lo cas molt docta y conditament ys resolgueren com se veura en son vot que offeriren donar en scrits, que apres se insertara, y estant en aquesta consulta entraren don Guillem de Yvorra y mossen Hieronym Saconomina ciutada, los quals de part dels senyors deputats explicaren sa embaxada als senyors consellers que portaven, y dexaren en scrits com segueix. «Los senyors deputats y oydors de

Id.: partida del correu enviat al Nunci.

Id.: junta de teolechs.

Aquest vot es a la jornada de 27.

Debats ab los eclesiastichs: nova embaixada de la Deputacio.

comptes del general de Cathalunya desijant que las controversias que esta ciutat y lo R.nt capitol de la seu tenen, se assenten com conve al servey de N.tre Senyor Deu, de sa Mag.t y benefici publich, y desijant servir a esta ciutat y capitol, han fetas a vostras mag.tias altras embaxadas y axi be al R.nt capitol suplicant los fossen servits de contentar se que com a medianers tractassen las pretensions que causan ditas controversias, y de la ultima resposta que vostras mag.ias los feren entengueren que vostras mag.ias instaren que continuassen las diligentias en est proposit fetas, y lo die de vuy han entes del R.nt capitol que es content que dits senyors deputats y oydors com a medianers se interposassen en dita controversia, offerint los sempre los aparega entraran en tracte y nomenaran les persones que per dit efecte seran necessaries, y entesa esta voluntat del R.nt capitol, los ha aparegut a dits senyors deputats y oydors enviarnos per a fer las a saber a vostras mag.as y supplicar los se servescan de contentar se de que se entre en tracte, que essent certs de la voluntat de vostras mag.as comensaran dits senyors deputats y oydors de tractar ab vostras mag.as y R.nt capitol lo modo y forma se haura de tenir per a donar principi a dit tracte, Y lo mag.ch conseller en cap los respongue, que ben confiats estavan tots y molt certs que los senyors deputats y oydors valran y faran merce a esta ciutat en tota ocasio, y per aquesta los besavan las mans, y que ells sols tenian comissio del concell de cent de despatchar los embaxadors y fer lo demes que lo consell de cent los havia ordenat, y axi que en lo del concert y tracte a que aquells senyors se interposaven, consultarien y tornarien raho a sas S.as, e replicant a dasso los dits embaxadors, dient que los SS. deputats y oydors los supplicaven fossen servits juntar lo consell de cent, al qual enviarien embaxada per est efecte a fi de posar en tracte aquest concert y portar lo a deguda conclusio com conve al be y descans de tots, lo senyor conseller en cap lo respongue queu conferirian y tornarian raho a sas senyorias.

Id.: lo Capitol elegeix per arbitre a la Deputacio.

Dimecres V. — En aquest die los mag.chs consellers ordenaren a mossen Julia de Navel ciutada y a mossen Francesch Aguilar militar, anassen als senyors deputats dient los que los senyors consellers besaven las mans a sas S.as per la merce los fan de voler se interposar en lo tracte de concordia entre la ciutat y lo capitol, y que ells desijaven molt portar ho a bon efecte com ho esperavan ab lo bon medi de sas S.as, empero que

ells no podian dexar de exequutar las deliberations del consell de cent, y que axi sas S.as fossen servits saber lo capitol quin tracte fara y de ques contentara, per que aparexent be los consellers ho pugan representar al consell de cent, y tornats referiren que havian feta sa embaxada y que los senyors deputats los havian rebuts ab molta voluntat y cortesia y besaven las mans a sas mag.as per tant bona intentio y desig com mostraven en est negoti, y quels havian respost que perque a daquell negoti se donas bon principi convindria juntar lo consell de cent al qual sas S.as enviarian embaxada per donar avis dels officis que havian fets ab lo capitol, y com lo capitol se contenta de dexar totas aquestas differentias en ma de sas S.as per a que lo consell don comissio de fer aquest tracte y concert com millor li estara. — E dit die se tingue trentanari en lo qual se feu extractio de terna de balle, per renuntiatio del doctor Archangel Queralt olim balle de Bar.na per al restant temps del trieni, y foren extrets mossen Joseph Sescases, mossen Onofre Bruguera y mossen Francesch Terre de Picalques.

Extraccio de terna de batlle.

DIUMENGE VIIIJ. — En aquest die entra en ciutat lo Regent Diego Clavero del consell supremo de Arago, qui ve per Visitador dels doctors de la real audientia de Cathalunya: entra sol ab sos criats, sens nenguna manera de acompanyament.

Visitador dels doctors de la Real Audiencia: arribada.

DIJOUS XIIJ. — En aquest die peniaren dos homens: lo hu fou lo qui mata a Pere Badia com se diu desus a deu de set.e, al qual levaren lo puny devant la matexa casa hont feu lo delicte, y laltre se deya Marti, alias lo contador. — E dit die a la tarda los mag.chs consellers juntaren una promenia de personas de tots staments del consell de cent, y foren mossen March Lentes, mossen Marti Joan Spuny militars y mossen Julia de Navel ciutada, Luis Miralles y Joan Pau Rifos mercaders, Hieronym Talavera y Bernat Puigvert notaris publichs de Bar.na y Joan Fons chirurgia, Berthomeu Rocha perayre, Raphel Vilar argenter y Miquel Aroles peller, als quals representaren lo estat del fet de las contentions ab los ecclesiastichs, dient de com havian trames a Miquel Largues a la cort, remes a Gabriel Salavert y en sa absentia a Matheu Sola ab lorde quels havian donat y tambe de com los senyors deputats se eren interposats en asso dient los tractes o embaxades que sobre asso de uns a altres y havia hagudes, y tambe que dubtaven que lo correu se seria enmalaltit segons se deya, y que seria restat pel cami si be non

Sentencias de mort, execucio.

Debats ab los eclesiastichs: espera de la resposta de la Cort.

tenian avis cert, y que tambe havian entes que lo canonge Guasch ere partit ayr a la posta per a Roma, demanant per ço dits consellers lo parer de tots, aconsellant los sils parexeria que degan despachar los embaxadors per a Roma y per a la cort, o si deuen tornar moure lo tracte ab los deputats o que tingan obligatio de fer altra cosa quels parega sie en benefici de aquestos fets, y tots acordaren que per ara no convenia fer altra cosa sino sperar la resposta de la cort advertint que segons lo negoti vindria, apres se podria determinar lo millor ab mes certesa y seguretat com convindria per al bon succes y exit de aquestos affers. — Mes avant los dits consellers representaren a la dita promenia com eran estats advertits de algunes persones de qualitat que devian enviar embaxada al regent Clavero visitador, per donar li la benvinguda de part de la ciutat y que per a poder se ben determinar sobre asso havian sercat dietaris per veure exemplars y que non havian trobat nengu, e que per ço demanaven lo parer de tots, y los dits promens considerant que la ciutat podia perdre de sa reputatio y auctoritat en fer nous exemplars si ja no fos en cosa que de nenguna manera admetes dificultat ni contrari, tots acordaren que pus noy havia exemplars no devian enviar embaxada.

Visitador dels jutges de la Real Audiencia: no se li envia embaixada.

Debats ab los eclesiastichs; absolucio de censuras y alsament d'interdit per trenta dias.

DIVENDRES XIV. — En aquest die entre las deu y onze horas ans del mig dia arriba Miquel Largues venint de la cort a la posta ab letra de Matheu Sola per als consellers, introcluza la del nuntio de sa Sanctedat citatoria contral capitol de la seu e inhibitoria contra lo official ecclesiastich de Bar.^na^, ab absolutio de censures y alçament del entredit per spay de trenta dias, y legidas per dits consellers dites scriptures encontinent manaren tocar a consell de cent y a la tarde se presentaren les letres citatories y inhibitories al official ecclesiastich, vicaris generals y a altros, de que leva lo acte Galceran Francesch Calopa scriva maior, y estant juntat lo consell de cent vingue aqui lo R.^nt^ pare fra Gregori Forteza provincial del orde dels frares menors de St Francesch, cridat per los mag.^cs^ consellers, al qual assentat al costat del conseller en cap, lo honorable en Joan Sala syndich de la ciutat presenta las ditas letras citatorias e inhibitorias, y elegint lo en exequutor de ditas letras lo supplica volgues absolre ad cautelam als consellers, personas del consell, clavari y officials de la ciutat de las excomunions y censuras, y levar lo entredit posat per lo official ecclesiastich sens aprobatio empero

de sos procehyments segons li estava comes per lo senyor nuntio, y lo dit R.nt pare provincial acceptant dites letres y lo carrech de exequutor de aquelles, absolgue a dits consellers y personas de consell que eran presents y clavari, agenollats devant ell en la forma que la S.a mare Iglesia usa, y leva lo entredit, proveynt per ço les letres y altras provisions opportunas, de que leva lo acte Steve Gilabert Bruniquer notari publich de Bar.na, y referint lo mag.ch conseller en cap al consell lo estat de aquestos debats entraren don Plegamans de Marimon y mossen Raphel Laudes ciutada, los quals de part dels senyors deputats y oydors del general de Cathalunya explicaren sa embaixada que portavan en scrits com segueix: «Ill.tres y de molta mag.a senyors. Los senyors diputats y oydors del general de Cathalunya dolent se y lastimant se de la controversia suscitada entre esta ciutat y lo R.nt capitol de la seu y desijant lo assiento y bon exit della, la penultima volta ques junta lo consell de cent ab embaxada representarem a vostras mag.as est bon zel offerint son cuydado y diligentia y que de molt bona gana pendrien qualsevol treball per a poder assentar dita controversia, y per vostras mag.as y savi consell fonch respost que lo molt R.nt Canceller entrevenie en lo negoti, y que si no se assentava a les hores podria tenir loch la dita offerta, y despres havent entes que lo dit molt R.nt Canceller ere fora del mig, feren embaxada al dit R.nt capitol supplicant li lo mateix que a esta ciutat, y respongue que li estave molt be que se interposas lo consistori en est negoti y nomenaren dos canongés y tractadors, y havent entes dita voluntat del capitol feren embaxada als mag.cs consellers representant los la offerta del capitol y supplicant los tinguessen a be de entrar en tracte respongueren sas mag.as, que eran mers exequutors del que lo consell de Cent havia deliberat y que no podian tractar de altre, al que se replica fossen servits juntar est savi consell per que volian fer embaxada, respongueren que primer digues lo capitol lo que volia fer, que les hores tractarian de juntar lo consell de Cent; replica del consistori que primer se havie de assentar si estave be a la ciutat que lo consistori fos tercer ys posas per mig que despres se entraria a tractar de las pretensions de las parts, y tornaren a supplicar fossen servits de juntar aquest savi consell, lo que nos pogue obtenir, e havent ara entes que ha vingut correu que porta suspensio de censuras per algun temps y que entre tant han de

Id., altra embaixada de la Deputacio.

enviar lo proces al nuntio, de forma que passats los pochs dies de la suspensio ha de restar lo plet devant lo Jutge ecclesiastich y fora dest principat, considerant que dita controversia y plet ha de causar molta inquietut y gastos a esta ciutat, y que seria fer molt gran servey a nostre Senyor y molt gran benefici a tots que se evitas plet tan odios, nos han manat que vinguessem a representar a vostras mag.as y est savi consell tot lo fet fins assi, y supplicassem a vostras mag.as y savi consell veian, tracten y consideren si seran servits que se assente esta controversia per via de concert, y que dit consistori se interpose com a tercer per a tractar ho que de nou se offerexen a vostras mag.as y a est savi consell que ab lo cuydado y diligentia possible procuraran lo bon exit y fi de esta contentio»; y legida la dita scriptura per lo scriva maior en presentia del consell, los dits embaxadors de paraula ab molt gran encharimient recomanaren al consell vingues a be en lo de ques tractas ys assentas aquesta differentia per via de concordia, offerint de nou las parts y diligentias e auctoritat de aquell consistori per a ben avenir la, y lo mag.ch conseller en cap en presentia de tots respongue a dits embaxadors satisfent degudament a la quexa que mostraven tenir los senyors deputats, y finalment digue que en lo del tracte que los senyors deputats movian que lo consell ho tractaria y del que resolrian donarian avis a sas senyorias; y parlant lo consell de aquestos fets delibera que fos comes als senyors consellers per a que respongan als SS. deputats com millor los parexera y tracten y apunten ab los deputats segons conexeran sie en maior benefici del negoti, y parexent la cosa de consideratio, ho reporten al consell per quey puga deliberar, pero que en lo entretant fassan las diligentias que mes convindran per a la bona directio de la causa; y per satisfer las diligentias y treballs de Miquel Largues qui es anat y vingut a la posta per dit negoti y de Matheu Sola a qui anave remes, lo consell delibera los fossen donades y pagades a cascu sinquanta liures. — Y per posar a deguda exequutio lo alçament del entredit, los magnifichs consellers manaren fer moltas copias de las letras de dit alçament per lo sobrenomenat exequutor y comissari apostolich proveydas, a fi de presentar las al mati al official ecclesiastich y a totas las iglesias de ciutat per que tingan lo entredit per levat.

Id.: se obran las iglesias.

DIUMENGE XVJ. — En aquest die al mati entre set y vuyt hores estant ia a punt las letras de la absolutio y alçament del

entredit despachades y fetas las copias per a presentar las, tocaren las campanas de la seu y de las demes iglesias com es de costum en senyal de que lo entredit estave ja levat, y totas las iglesias se obriren que per lo entredit estavan tancadas, y axi no fou necesari presentar las letras.

Id.: embaixada dels concellers a la Deputatio.

DILLUNS XVIJ. — En aquest dia mossen Julia de Navel ciutada y mossen Francesch Aguilar militar per ordinatio dels senyors consellers, anaren als SS. deputats per donar los avis de la deliberatio del consell de cent celebrat a quinze sobre lo tracte de la concordia ab los ecclesiastichs, agraynt los tanta voluntat y merce de voler interposar se a concordar aquestas differentias, offerint los que los mag.cs consellers en lo que sia a ben avenir y compondre aquestos debats per sa part no faltaran en lo que sera raho, y tornats referiren que havien feta sa embaxada y havian liurat als senyors deputats copia de la deliberatio del consell, y que los senyors deputats los havian respost besaven las mans a sas mag.as ys alegraven molt de ques obris cami per a assentar aquestos debats y que tractarian ab los capitulars y donarian avis als senyors consellers del que seria.

Id., arriba la resposta del Nunci.

DIMARS XVIIJ. — En aquest die al mati los mag.cs consellers iuntaren en casa de la ciutat una promenia de tots staments tots persones del consell de cent, als quals explicaren com ayr a les vuyt hores de la nit reberen letras de Matheu Sola de la cort per correu propri vingut ab quatre dias, ab que avisa com lo syndich del capitol de la seu ere arribat alli y havia informat al senyor nuntio y dada suplicatio, copia de la qual dit Sola ha tramesa ab que dedueyx de molts agravis que diu que la ciutat ha fet y fa als ecclesiastichs, demanant per ço revocatio del breu concedit a la ciutat de la absolutio y alsament del entredit, y que lo senyor nuntio ab favor del consell supremo de Arago y de altras personas de qualitat ha proveyt la dita revocatio y que creu que prest sera assi, demanant per ço dits consellers lo parer y consell de tots, y vistas las ditas letras y supplicatio tots resolgueren ques procurassen ys posassen a punt las scripturas conferents per la bona directio de dit negoti ys donas raho al consell de cent de aquestos nous proceyments, y ques cridas encontinent: y aiustat lo dit consell de cent lo mag.ch conseller en cap ha referit lo estat de aquestos debats, y legidas las ditas letras de Matheu Sola y suplicacio del syndich del capitol, lo consell sentint se com es raho de infamias y calumnias tals

Id.: resolen los concellers que los embaixadors ja designats vajan a Roma y a la Cort, y ques demanen a la Deputacio cartas peral Papa y lo Rey.

quals se contenen en la supplicatio contra la ciutat, ha deliberat que los embaxadors extrets per a Roma y per a la cort partescan incontinent, y vage un advocat ab lo embaxador qui anira a la cort elegidor per lo consell, y que vagen a la posta portant sen y enviant los apres, los que faltaran, los papers seran menester, y per advocat fou elegit micer Francesch Gamis, y tambe ques fassa embaxada als senyors deputats demanant los chartas per al papa y per al rey y per al senyor nuntio, per a relevar a la ciutat de tals calumnias ys fassan las demes diligentias que la deliberatio rahona.

Id.: se demanan ditas cartas a la Deputacio y al Virrey.

DIMECRES XVIIIJ. — En aquest die los mag.chs consellers ordenaren a mossen Julia de Navel y a mossen Francesch Aguilar anassen als senyors deputats y apres al senyor virrey, per a fer los sabedors de las calumnias e infamias que lo syndich del R.nt capitol ha apposadas contra la ciutat devant del senyor nuntio, dexant en ma dels senyors deputats copia de la supplicatio de dit syndich per a que estigan mes enterats de quant justa causa te la ciutat de fer ne sentiment, demanant per ço a dits senyors deputats y a dit senyor virrey vullen scriure al papa y al rey y al nuntio y a las demes personas que aparega convinga, en satisfactio de tals infamias per a que la ciutat no reste en tal nom y opinio com lo capitol la ha volguda posar, essent com es estada sempre molt catholica y valedora de la Iglesia, y tornats referiren havian feta sa embaxada y que los senyors deputats los havian respost que besaven les mans a sas mag.as y que per ser ia quasi mig die differirien de mirar aquells papers fins a la tarda y tornarian raho a sas mag.as, y que lo senyor virrey respongue que en aquestes contentions se era mostrat molt neutral, empero que li posassen ab un cap de paper lo que volien escrigues y respondria y daria raho del que devia fer. — Dit die a la tarda los mag.cs consellers juntaren lo consell de cent per donar raho de com micer Francesch Gamis se era excusat y no volia anar a la cort, y que mossen Francesch Palau tambe se escusava de anar a la posta per sa edat, y lo consell delibera que mossen Francesch Palau partesca promptament y vage per sas iornadas ab diligentia y ques posen los papers a punt, y que los doctors juristas del consell se junten per a consellar lo fahedor y los papers se trametan a Matheu Sola per Miquel Largues anant a la posta, y se li fassa credit del que sie menester segons mes largament se conte en la deliberatio continuada per lo scriva maior del consell.

Id., respostas de la Deputacio y lo Virrey.

Id., nomenats per dit afer que sen excusan: deliberacions del concell.

DIJOUS XX. — En aquest die al mati estant los mag.^{cs} consellers aiustats en la sala gran, vingueren don Guillem Yvorra y mossen Joachim Montalt ciutada, los quals de part dels senyors deputats del general de Cathalunya han explicada als senyors consellers la embaxada que portaven en scrits com segueix: «Los senyors deputats han mirada la copia del memorial que vostras mag.^{as} los enviaren contenint los motius ab ques diu haver supplicat de part del R.^{nt} capitol al nuntio de sa Sanctedat residint en la cort del Rey n.^{ro} senyor, que revocas la provisio que havia feta de suspendre las censuras posades assi per lo official ecclesiastich de aquest bisbat sede vacant, y tambe han legit lo paper en que estan notats los punts en ques diu que differeix aquella informatio de la veritat del fet, y desijan acudir a tot lo que al servey de Deu y benefici de aquesta ciutat convinga considerant que en les presents diferenties, per ara ninguna cosa pot esser de maior importantia ni que mes convinga a la publica utilitat que procurar algun assiento per via de consert y de concordia, supplican a vostras mag.^{as} y al savi consell de cent per orde del qual los son estades enviades les dites scriptures sien servits fer los a saber si es sa voluntat que se interposen per a dit efecte, conforme lo R.^{nt} capitol per sa part los ne ha donada commisio, per que estan apparellats y se offereixen a fer les diligenties y bons officis quels sie possible per a alcançar aquest fi, esperant en Deu que prest y sens dilatio se trobaran medis convenients y al proposit ab que podran escusar se los gastos y las inquietuts que poden seguir se de semblants contentions», y lo mag.^{ch} conseller en cap los respongue que ia altras vegadas havian respost en altras ocasions que la ciutat tenia per molt accepte que los SS. deputats se interposassen en ben avenir y consertar aquestos debats, y que per ço sas SS. diguessen de la forma se haura de tenir en asso assegurant que la ciutat no faltara en lo que sera raho. — Dit die jura mossen Francesch Palau ciutada embaxador qui ha de anar a la cort, y presta sagrament y homenatge en ma del honorable veguer de que leva acte lo scriva maior del consell.

Id.: nova embaixada dels Deputats als concellers.

Id.: jura del embaixador designat per anar a la cort.

DIVENDRES XXJ. — En aquest die estant los mag.^{chs} consellers aiustats en la sala gran del consell de cent, vingueren don Guillem Yvorra y mossen Joachim Montalt los quals de part dels senyors deputats explicaren sa embaxada que portaren en scrits com segueix: «Los senyors deputats diuen que per a posar

Id.: los deputats demanan antecedents de la qüestio.

en efecte la comissio que vostras mag.as y lo R.nt capitol los ha donada de sercar forma ab que pugan restar assentades les differenties corrents, tenien necessitat de saber abans lo ques preten per cada una de les parts per esser lo principi y fonament de tot lo negoci, y axi supplican a vostras mag.as los fassan a saber quals son les coses que de part de la present ciutat se pretenen contra la opinio de dit capitol y los motius ab que te fundada dita pretensio, y lo mag.ch conseller en cap los respongue que los R.nts capitulars eran los actors y eran estats los qui havian invadit la ciutat y havian mogut estas diferentias per la comunicatio que havian feta publicar contra lo clavari y portalers y per lo entredit que havian posat, y que per ço ells son los qui mostran quexarse y axi son obligats a dir las causas que tenen, que la ciutat donara a sas S.as la deguda satisfactio, e que per tant los senyors deputats sien servits saber del R.nt capitol los motius que ha tingut de fer sos proceyments, y fer ne sabedors als senyors consellers per que sas mag.as satisfaran a sas S.as de la manera que es raho. — Dit die serca de les onze hores ans del mig die mossen Francesch Palau embaxador qui va a la cort se despedi dels senyors consellers, dient y assegurantlos molt que sens falta partiria en havent dinat. — Dit dia los mag.chs consellers per observança de la deliberatio del consell de cent celebrat a denou, ab que determina se fassa embaxada al advocat fiscal de la cambra apostolica qui vuy es en Bar.na, ordenaren a micer Miquel Çarrovira y a micer Pere de Ballet anassen a don Nicolao Benigni advocat fiscal de la cambra apostolica y li explicassen lo gran sentiment que fa aquesta ciutat de que hage scrit al senyor nuntio en favor del capitol per a que revocas lo primer breu que havia otorgat a petitio de la ciutat segons se deya ys verificava, dient li que si sa merce fos estat enterat de la veritat no creyen hagues scrit tal, supplicant lo perço sie servit entendre aquest fet y scriure al senyor nuntio en recomendatio de la ciutat, y ab aquest ordre sen anaren. — Dit die al despres dinar entenent se y publicantse axi que ja lo correu del capitol ere arribat de la cort y que portava la provisio del senyor nuntio per tornar posar lo entredit, los mag.cs consellers ab parer dels advocats que tenian aqui juntats enviaren los subsyndichs ab lo scriva maior per a que ab diligentia anassen a presentar certas appellations o scriptures que tenian ordenadas, y tantost que serian entre las quatre horas

Id.: comiat del Embaixador que va a la cort.

Id.: se determina fer embaxada al advocat fiscal de la cambra apostolica.

Id.: provisio del Nunci tornant a posar lo entredit.

y sinch de la tarda toca la vedada en senyal de entredit, y poch apres vingue un notari y presentaren als senyors consellers un breu apostolich ab que lo senyor nuntio suspen la primera absolutio y inhibitio restituynt la causa en lo pristino stat que estava abans de la absolutio y inhibitio, de que leva acte lo scriva de la cort ecclesiastica per lo capitol y lo scriva maior del consell per la ciutat, y en asso ans ques fes aquest acte tornaren lo dit scriva mayor y subsyndich y referiren no havian presentada scriptura alguna ans per que pel cami lo syndich del capitol havia presentat al subsyndich lo breu o la provisio del senyor nuntio, eren tornats a dar ne raho, y poch apres tornaren micer Miquel Çarrovira y micer Pere de Ballet y referiren havian explicat sa embaxada al advocat fiscal de la cambra com los ere estat ordenat y quels havia respost que era veritat havia scrit segons lo que lo R.nt capitol lo havia informat, y que ell desijave en tot lo be de la ciutat y que si volien dirli alguna cosa ell ho oyria de molt bona gana y quant seria a la cort hont pensava tornar sen dins breus dies, faria sos bons officis ab lo senyor nuntio per la bona directio de aquestos fets en benefici de la ciutat.

Id.: segueixen las negociacions de la deputacio ab los concellers y 'l capitol.

DISSABTE XXIJ. — En aquest die se tingue consell de cent lo qual aiustat, entraren don Alexandre Alentorn y mossen Joachim Montalt ciutada, los quals de part dels senyors deputats feren y explicaren la embaxada seguent que portaven en scrits: «Los senyors deputats pera continuar los bons officis que han empres de fer procurant ques prengue assiento en les differenties suscitades entre aquesta insigne ciutat y lo molt R.nt capitol de la seu, enviaren lo die de ayr una embaxada a vostras mag.as suplicant los fossen servits fer los a saber lo ques pretenia de part de aquesta ciutat contra la opinio de dit capitol, y que vostras mag.as respongueren que per esser lo molt R.nt capitol actor en aquest negoti se li havien demanar primer ses pretensions; seguint aquest orde y parer les han demanades y lo dit capitol los ha enviat un paper de sas pretensions al consistori y de paraula sels ha dit que han nomenat dos persones de dit capitol per reportar lo que se offerira per al efecte del negoti, y per ço supplican á vostras mag.as y savi consell sien servits manar los enviar a dir ab la matexa o altra forma lo que la present ciutat preten per a que pugan fer les diligenties que desijan en sercar los medis convenients per a compondre les dites differen-

ties ab brevedat y excusar los gastos e inquietuts que solen seguir se de semblants contentions, y lo mag.ch conseller en cap los respongue que aquesta ciutat agraya molt y tenia en lo compte ques raho la merce que feyen los senyors deputats y que lo consell ho tractaria, y tornarian raho a sas senyorias» y feta larga relatio per lo mag.ch conseller en cap al consell, del estat de aquestos fets lo consell delibera que los mag.cs consellers fassan nominatio de persones qui conferescan y tracten ab los senyors deputats, y que los mag.cs advocats qui han entrevingut per la ciutat continuen fins al die de santa Catherina, en lo qual dia se tindra consell de cent ordinari y fer se ha relatio, y lo consell hy fara la deliberatio que mes convinga y que perço no cessen las demes diligentias.

Id.: id.

DIUMENGE XXIIJ. — En aquest die al mati los mag.cs consellers se aiustaren en casa de la ciutat y ordenaren a mossen Julia de Navel ciutada y a Joan Pau Rifos mercader anassen als senyors deputats yls diguessen que per la embaxada que sas senyorias enviaren ahir al consell, lo dit consell comete als mag.chs consellers nomenassen persones per conferir ab sas S.as y tractar de la concordia dels ecclesiastichs ab la ciutat, y que per ço los dits senyors consellers los havian nomenat a ells per est efecte y anaven per comensar a tractar aquest negoti, y donassen a dits senyors deputats copia de la deliberatio del consell de cent, y tornats referiren havian explicada sa embaxada als senyors deputats y que sas senyorias mostrant tenir molta satisfaccio dels embaxadors y estar molt alegres de que aquest negoti tingues tan bon principi, respongueren que per lo molt desig que tenian de que per son medi aquestas differentias se compongan en senyal del molt que aquella casa de la deputatio devia a las merces tantas que havia rebudas de la ciutat, se esvellarian tots en aquest particular fins portar ho a deguda conclusio com speravan, y que per que faltava en lo consistori lo mag.ch micer Rubi se juntarian lo despres dinar yls enviarian a sercar per comensar lo tracte y parlar del fahedor.

Id.: parer dels deputats sobre proposta de concordia.

DIMARS XXV. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual mossen Julia de Navel ciutada y lo honorable Joan Pau Rifos mercader, tractadors de la concordia dels ecclesiastichs per lo medi e interventio dels senyors deputats, referiren que havian tractat aquest negoti ab los senyors deputats y que apres de molts parlaments que sobre asso havian tinguts, als

senyors deputats los parexia que aquestos debats se porian compondre en esta manera, ço es que la ciutát assenyalas dos carniceries per los ecclesiastichs y que los carnicers fossen nomenats en dites dos carniceries per lo capitol, donant la ciutat a dits carnicers la carn ab igualtat dels altros, y que en temps hy hage dret de las carns la ciutat destine personas loch y horas qui donen las franquesas als ecclesiastichs, y que cada una de las parts revoque sos proceyments y que los embaxadors de la ciutat tornen y ques don la absolutio ales persones excomunicades ab la forma acostumada, y que aquest pensament se tractaria en lo capitol, y haguda resposta, los senyors deputats qui per est efecte estaven aiuntats en la deputatio enviarian a sercar a dits tractadors per dar los la, y essent ja hora molt tarda vist que los deputats no davan avis ni lo capitol estava aiustat, lo consell noy feu deliberatio ans determina anas lo correu a la cort ab tota diligentia. — Dit die ja abans del consell de cent se tingue trentanari per traure habilitadors.

Trentanari per habilitadors.

DIJOUS XXVIJ. — En aquest die jura mossen Bernat Pau de Belloch qui va a Roma per embaxador de la ciutat y presta sagrament y homenatge en ma del Veguer. — Dit die los mag.chs conseller liuraren en ma mia lo memorial o vot original dels theolechs consultors sobre lo cas de la excomunicatio y entredit, lo qual es estat fet y sotascrit per lo molt R.nt pare Joan Gaço del orde dels menors de sanct Francesch, lector de theologia del monastir de Jesus fora los murs de Bar.na, y vist per los demes theolechs consultats es sotascrit y firmat de ma de aquells, y yo el notari y scriva del present dietari he cusit lo dit memorial assi com se veu, Sanctus spiritus etc. (1) — E lo dit die dijous á las vuyt horas de nit parti Miquel Largues a la posta despachat per los senyors consellers per a la cort, a mossen Francesch Palau embaxador de la ciutat ab los papers y actes fahents per la bona directio de la causa ques porta devant lo nuntio entre la ciutat y los ecclesiastichs: en lo registre de scrivania maior se registrara lo memorial dels actes y scriptures sen aporta.

Debats ab los eclesiastichs: jura del embaixador elet per anar a Roma.

Id.: entrega al escriva del vot dels teolechs sobre la excomunicacio.

Id.: partida del correu y del Embaixador a la cort.

DISSABTE XXVIIIJ. — En aquest dia se exequuta sententia de mort y foren peniats dos homens ço es, un frances mosso de mossen Garau Guardiola donzell per ladre de casa, y ..... Agra-

Execucions de sentencias en lladres.

(1) Vide apendix I del present volum XXIII.

munt hortola ciutada de Bar.[na], y los dos ladres foren assotats, marcats y bandejats.

Debats ab los eclesiastichs: partida del Embaixador a Roma.

DIUMENGE XXX. — En aquest die al mati mossen Bernat Pau de Belloch qui va a Roma per embaxador de aquesta ciutat: se despedi dels mag.[cs] consellers despachat ab tots los papers que ha paregut convenian com se contenen ys designan en lo memorial ques registrara en la scrivania maior. — Dit dia los mag.[cs] consellers volent procehir a fer extractio de novells consellers feren celebrar en la Iglesia de S.[t] Jaume una missa del Esperit Sanct y no anaren a la seu per raho del entredit, y juntat lo consell se feu la extractio de consellers y obres y consell, y foren los extrets

Consellers: extraccio.

micer Francesch Gamis militar lo doctor Archangel Queralt mossen Magi Grau ciutada mossen Pau Albaret mercader mossen Jaume Ernandes apothecari	consellers.
micer Balthasar Morell Bertho.[u] Bosser mercader	obrers.

DESEMBRE

Concellers, jurament.

DILLUNS I. — En aquest die los mag.[cs] consellers vells y nous vingueren a casa la ciutat ab sas lobas negras, y los nous ab sas becas de vellut negre com es de costum, molt acompanyats, y aqui los nous prestaren lo jurament acostumat empero no anaren a la seu a oyr la missa com es de costum per raho del entredit, y per que los consellers en son ingres acostuman oyr sententia de excomunicatio y per a proferir la, acostuma lo official ecclesiastich venir a casa la ciutat, per ço los dits mag.[cs] consellers ordenaren a Miquel Axada aiudant de scriva maior y a Steve Vallalta subsyndich, anassen al capitol de la seu y demanassen que lo R.[nt] oficial y vicari general ecclesiastich vingues a proferir dita sententia de excom.[o] y com no volgues venir levassen acte de aquexa diligentia, y tantost vingue lo R.[nt] micer Onofre Pau Cellers dega y canonge de la seu de

Bar.ⁿᵃ official y vicari general, lo cual ab chara molt afable y ab demonstracio y senyals de molta voluntat assegut entre consellers a la ma squerra del conseller en cap estant los consellers de peus, proferi contra dits consellers la dita sententia de excom.° jat sie que los dits consellers cap y segon fossen estats lany passat de consell de cent y per dita raho lo R.ⁿᵗ capitol los tingues per entredits, y ab molt compliment donant mostra de que aquell R.ⁿᵗ capitol te molt desig que las differentias son entre la ciutat y lo capitol se compongan se despedi, y fet aquest acte los dits Miquel Axada y Steve Vallalta feren relatio als mag.ᶜˢ consellers eren estats al capitol y que havent los rebuts los R.ⁿᵗˢ canonges ab molta voluntat y cortezia los havian explicat lo efecte per que anaven y que los R.ⁿᵗˢ canonges ab demontrations y senyals manifests de voler que aquestos debats cessen ys compongan los havian respost fossen contents exir fora y consultarian per dar los raho, y que molt prest ere exit lo dega Cellers dient los aniria, al cual havien acompanyat. Y de continent los dits consellers haguda hora del senyor virrey per ara que eren a las onze del die, molt acompanyats de officials y altras personas anaren á visitar a sa Ex.ⁱᵃ al qual trobaren en una sala de sa casa per recomanar li la ciutat y la administratio de la justitia.

DIMARS IJ. — En aquest die juraren los taulers y officials de la taula com es de costum. — Dit die estant los mag.ᶜˢ consellers aiustats en casa de la ciutat vingue mossen Gabriel Olzina secretari del senyor virrey qui de part de sa Ex.ⁱᵃ representa a dits consellers la molta voluntat y affectio que ha tingut sempre y te, y ab obras y efectes ha mostrada a las cosas de la ciutat, la qual de nou offeria per a tot lo que convingues y que axi confiat de que la ciutat tindra ab sa Ex.ᵃ la matexa correspondencia lo feya saber com la senyora duqueça muller sua venia ab las galeras que venen de levant que son ia a vista de la ciutat y desembarcaria aquesta tarda, a que lo mag.ᶜʰ conseller en cap li respongue que tots se alegravan de la vinguda de la senyora duquesa y que en senyal de asso ne farian las demonstrations possibles com ho devian a sa Ex.ᵃ — Dit die a la tarda los mag.ᶜˢ consellers anaren a visitar al senyor Canceller com es de costum per recomanar li la ciutat y la administratio de la justitia, y particularment per a que las causas de collegis y confrarias, la conexensa de las quals toca directament als consellers y

Taulers: jura.

Consellers: visita al canceller.

Galeras de Genova: arribada.

a la ciutat no las evoque a la real audientia. — E dit die a las quatre horas de la tarda arribaren set galeras de las de Genova, vènia en ellas la senyora duqueça de Monteleon y la sogra mare del senyor virrey, lo qual acompanyat de molts cavallers ysque per a rebre ditas senyoras: las galeras saludaren y la ciutat torna la salut ab dotze pessas y a la desembarcatio foren aqui dos companyias ço es la dels sastres y la dels sabaters segons que los mag.^{cs} consellers ho tenian axi ordenat per ser dita senyora

Concellers: correu despatxat pera la cort.

muller del loctinent general. — Dit die entre una y dos horas de tarda parti Antoni Cerda correu de la ciutat despachat per los mag.^{cs} consellers ab la carta de avjs dels nous consellers per a sa Mag.^{t} y ab un plech per a mossen Francesch Palau embaxador de la ciutat ab los actes se li enviaven ab memorials a part lo cual se registrara en la scrivania maior.

Escriva de la taula: mort.

DIMECRES IIJ. — En aquest die mori Luis Jorba notari de Bar.^{na} y scriva de la taula, cuius anima requiescat in pace Amen. — Dit die los mag.^{cs} consellers desijant donar bon principi a que aquestos debats de la ciutat y ecclesiastichs se assenten per rellevar la graveza del entredit, lo qual no pateix que lo primer consell se speras fins a sancta Lucia com es de costum, manaren tocar á consell de cent y estant los dits consellers en la sala

Secretari del Virrey, visita.

gran sperant ques juntas lo consell, vingue mossen Gabriel Olzina secretari del senyor virrey, lo qual de part de sa Ex.^{ia} feu moltas gratias a dits consellers de la honra que feren ayr a la senyora duqueça en sa entrada, y lo mag.^{ch} conseller en cap respongue besavan las mans a sa Ex.^{ia} y que per lo molt que desijen servir a sa Ex.^{ia} com son merexer y parts los obliga, se senten molt curts en lo que feren ayr assegurant a sa Ex.ª que en las ocasions se offeriran la ciutat acudira a son servey ab las

Sindich del General, convit als concellers.

veras y puntualitat que deu. E apres fou aqui mossen Francesch Montalt syndich del general y convida als senyors consellers pera que anas hu a la deputatio com a president del bras real, per als braços que los senyors deputats havian juntats per tractar cosas de molta importantia tocants al interes de la generalitat. — Y juntat lo consell se prestaren los juraments acostu-

Concell: juraments.

mats y en asso vingue embaxada dels deputats ab massas altas: los embaxadors eran lo sagrista micer Lorens de Junyent, mossen Pons de Peramola y micer Hieronym de Ollers per lo efecte

Id.: visita als deputats.

dels braços com dessus esta apuntat, y los mag.^{cs} consellers los respongueren que per ser aquest die de juraments y las cosas

que havian de tractar en consell, de gran importantia no podian escusar de tots estar en lo consell pero que en ser acabat aniria un dels senyors consellers com be tenian acostumat, y feta propositio per lo magnifich conseller en cap tractant de las differentias son ab lo capitol, lo consell ho comete als consellers per a queu tracten ab los deputats que tenen la ma en asso y u referescan al consell, y per ser hora tarda y no haver pogut lo conseller anar a la deputatio, los deputats prorogaren los brassos per a dema.

Conceller ters, va a la junta de brassos de la Deputacio.

DIJOUS IIIJ. — En aquest die lo mag.ch conseller terç per ordinatio dels altres mag.chs consellers absent lo segon, convidats per lo syndich del general per part dels deputats, ana a la deputatio per la junta dels brassos que alli havia, y tornat lo dit conseller acompanyat de molts cavallers y ciutadans ab la propositio dels deputats legida, tots votaren y apres ysqueren fora, y los consellers resolgueren segons que son vot se reduy en scrits, y lo dit conseller ters ab lo matex acompanyament portant sen lo vot en scrits sen torna a la deputatio. — Dit dia ja abans del acte precedent, los mag.cs consellers juntaren una promenia de ciutadans y militars, y foren micer Miquel Çarrovira, mossen Luis Salavardenya y mossen Julia de Navel, mossen Jaume de Aguilar, mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Marti Joan Spuny, als quals los dits consellers exposaren com per algunas personas eran estats advertits que devian anar a visitar a la senyora virreyna donant per raho que en temps de don Manrique de Lara loctinent general, dos dels consellers anaren a visitar al duque de Ossuna son oncle encara que no fossen exits a rebrel, y lo any passat anaren a visitar la duqueça de Cardona per donar li lo parabien de la sententia dels estats de Cardona, y anaren tambe dos consellers a la condeça de Benavent quant passa lo any passat que anava a Napols, y la maior part de la promenia determina devien anar.

Promenia: junta per assumptos de etiqueta.

DIVENDRES V. — En aquest die al mati entenent los mag.cs consellers que lo segon estave malalt, y tenia que dir los sobre lo de la concordia dels ecclesiastichs, anaren tots alla hont aiustats enviaren a sercar al R.nt canonge Boldo qui havia tractat de aquestos fets ab lo dit conseller segon y vingut, los dits mag.cs consellers li explicaren lo molt desig que tots tenien de que aquestas differentias se componguessen y que aixi havian pensat que la ciutat sospenes la executio de las cosas delibera-

Debats ab los eclesiastichs: segueixen las negociacions

das per lo consell de cent celebrat a XXIJ de octubre proppassat, y que lo article principal de la justitia que dita ciutat preten tenir sie reservat per a prosseguir lo devant jutge competent o poder lo definir per concordia com millor aparexera, corresponent empero ab igualtat lo dit R.nt capitol y fent per sa part lo que apar te obligatio, lo qual pensament reduyt en scrits lin donaren copia per a quel reportas al R.nt capitol y tornas raho als senyors consellers, y ab aquest ordre se despedi y apres á la tarda estant los dits consellers aiustats en casa la ciutat, torna lo dit canonge Boldo y dona raho a dits consellers com lo R.nt capitol havia deliberat, segons se contenia en una scriptura que dexa del tenor seguent: «Responent lo R.nt capitol al apuntament donat per los mag.cs consellers de la present ciutat diu que sempre y quant los dits mag.cs consellers y consell de cent hauran cassada, revocada y anullada la deliberatio feta per dits mag.cs consellers y consell de cent a vintydos de octubre proppassat y tots los proceyments fets per executio de aquella, dit R.nt capitol interdira, eo se contentara que lo official de la cort ecclesiastica alce las censuras per dit effecte promulgadas contra dits mag.cs consellers y consell de cent. — Quant al altre cap y apuntament del clavari y portaler excomunicats per occasio de haver impedit lo libero ingres dels moltons per provisio de dit R.nt capitol y clero, respon que se acontentará que sien absolts ab que dexen entrar sis moltons per ara ab poliça del vicari general per a tallar aquells en lo loch que fins assi se tallaven o en altra part mes convenient. — Dit die los mag.cs consellers deliberaren de anar a visitar a la senyora virreyna per donar aqueix contento al senyor virrey y per tenir los axi a tots mes propitios en las cosas de la ciutat, y haguda hora del senyor Virrey, anaren los tres dels dits consellers y entrant per la sala hont dita senyora estava, la qual seya debaix de un dosser, la dita senyora se alça de peus encontinent ab cara molt affable y alegra ab senyals y demonstrations de que estava molt contenta de la visita, y nos assenta fins que los dits consellers estigueren assentats en sas cadiras de vellut que la dita senyora mana donar los, a la qual lo magnifich conseller en cap feu un breu rahonament donant li la benvinguda offerint li que tots acudirien a las cosas de son servey ab molta voluntat y supplicant la que en lo ques offeriria en cosa de la ciutat nos fassa merce de intercedir ab lo senyor Virrey, y la dita senyora

Los consellers van a visitar a la virreyna.

respongue que tenia en molta estima y merce la honra que li havian feta, y que estiguessen molt certs que en totas cosas la tindrian molt prompta per á tot lo que convinga y sie be de la ciutat, e fet aquest rahonament los dits senyors consellers se despediren y al exir de la sala tant tost encontraren al senyor virrey, amostrant estimar molt la honra li havian feta, y dient li lo mag.ch conseller en cap que ab licentia de sa Ex.ia eren anats a visitar la senyora duqueça y la havian molt supplicada que en las cosas de la ciutat quant se offeririan, sie propitia e intercedesca ab sa Ex.ia, lo dit senyor respongue noy havia per a que la senyora duqueça intercedis en cosas de la ciutat per que sa Ex.ia de si mateix etiam sens intercessio de la duqueça acudiria a las cosas de la ciutat ab las veras que tanta voluntat com conexia lo obligavan.

DISSABTE VJ. — En aquest die los magnifichs consellers considerant que lo tracte de la concordia ab los ecclesiastichs de voluntat de las dos parts era en ma dels senyors deputats, y que convenia que per son medi se continuas ys acabas com speravan, ordenaren a mossen Julia de Navel ciutada y a Joan Pau Rifos mercader anassen als senyors deputats, dient los que per quant entenian que lo tracte de las contentions eran entre los ecclesiastichs y la ciutat estava en ma de sas senyorias y speravan que per son medi aquestos debats tindrien fi y tot bon succes, per ço eran tramesos per part de la ciutat a sas senyorias per saber si tenian alguna cosa que dir los, advertint a sas senyorias que per quant los tractes passats tinguts sobre asso no havian sortit a effecte y pensant seria per voler tractar juntament los merits de la causa principal y las demes cosas que son accessoris, que per ço los consellers havian pensat serie be que tot primer una part y altra revocas sos proceyments, ço es la ciutat los proceyments que feu per la deliberatio de XXIJ de octubre y restituys las cosas en son primer estat, y lo capitol alças las censuras, y que apres lo cap principal de la entrada dels moltons se poria definir o per sententia de jutge competent o per concordia, y ab aquest orde sen anaren. — Dit die apres de haver los senyors consellers ordenat a mossen Julia de Navel y a Joan Pau Rifos fessen los officis que dessus se diu, considerant que los senyors deputats nos solen juntar als dissaptes per las tardes, enviaren a dits senyors deputats a cada hu en sa casa per a que fossen servits juntar se a la deputatio per que tenian de tractar

Id.: id.

Debats ab los eclesiastichs: segueixen las negociacions.

ab sas senyorias, y a hora de molt tarda los dits mossen Julia de Navel y Joan Pau Rifos foren a casa del senyor conseller en cap hont estaven juntats los SS. consellers, y referiren havian feta sa embaxada als SS. deputats y que dits senyors deputats encontinent havian trames a sercar los dos R.nts canonges tractadors per part del R.nt capitol y havian conferit ab ells, y que per est efecte lo capitol estave tambe aiustat a la seu, y que los senyors deputats los havian dit no podian tornar resposta per no haver hi lo capitol presa resolutio, empero que demati se tornarian juntar y quey farian tot lo esfors possible y que de la resposta del capitol donarian avis a sas mag.as

DIUMENGE VIJ. — En aquest die estant los magnifichs consellers en lo collegi de Bethlem de la companyia de Jesus sperant la resposta dels SS. deputats, ja serca de las onse vingue mossen Julia de Navel y de part dels senyors deputats los digue que fins aquella hora no tenian resposta del capitol que fos cosa de consideratio y que en tenir la ne darian avis al senyor conseller en cap.

Festa de la Inmaculada Concepcio: no hi concorren los consellers per causa del entredit.

DILLUNS VIIJ. — En aquest die que es festa de nostra senyora en la sua Inmaculada conceptio, per no haver los R.nts canonges volgut assentir a cosa tan justa com era la que la ciutat demanava y per dita raho durar encara lo entredit en esta jornada tan celebre y tan solemne en esta ciutat, ab molt gran sentiment de tot lo poble ni los senyors consellers anaren a la seu ni hy hague professo.

Veguer: jura.

DIMARS VIIIJ. — En aquest die demati jura en casa de la ciutat lo mag.ch mossen Pau de Fluvia veguer de Bar.na, en ma del senyor conseller en cap, en la qual iura noy hague cerimonia per haver poch que jura en son primer ingres ab la solemnitat y forma acostumada, segons se conte atras a XXIJ de setembre, y per que havia renuntiat y apres de nou havia obtengut privilegi, per ço en est die ha tornat jurar.

Correu, arribada del enviat a la cort.

DIVENDRES XIJ. — En aquest die al mati tocadas las deu horas arriba Miquel Largues venint de la cort per la posta, despatxat per mossen Palau embaxador de la ciutat, anant y venint ab tota diligentia y liura en ma dels SS. consellers las chartas de dit embaxador y de Matheu Sola, ab que diuen despachan dit correu ab conformitat del syndich del capitol a comunas despesas, per lo concert que per via de tracte mouen los senyors regents del consell supremo de Arago ço es que la ciutat resti-

tuesca la aygua de la font de la seu y lo pes de la farina y las cadiras del estudi havia levadas als canonges, y que lo capitol absolga los excomunicats en quant menester sie y alce lo entredit, y que las demes pretezas sien remesas al consell supremo de Arago de voluntat de las parts per quey diga de justitia, y legidas estas chartas los senyors consellers ordenaren a mossen Julia de Navel y a Joan Pau Rifos anassen als senyors deputats per demanar los si tenian cosa de que avisar, fent los sabedors del tracte que mouen los senyors regents del consell de Arago, y tornats digueren que los senyors deputats havian pensat que aquestos debats se porian assentar en la manera ques conte en una scriptura que portaren, de la qual y del tracte que mouen los regents del consell de Arago sen fara spetial mentio en lo consell celebrador la jornada prop seguent a la qual me remet. — Dit die Pere Pau Riba argenter liura lo tinter que ha fet nou de plata per servir a la taula dels senyors consellers: pesa devuyt marchs pesat per ma de Joan Miquel Avalla argenter contrast de la ciutat, y apres las mans foren tatxades en 80 ₶ ₰. Tinter de plata.

DISSABTE XIIJ. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual lo mag.ch conseller en cap referi y representa lo estat de la concordia de la ciutat ab lo clero de la seu, ys legiren las chartas de mossen Francesch Palau y de Matheu Sola y juntament lo paper o pensament dels senyors deputats que esta apuntat a la jornada de ayr, y es que totas las dos parts revoquen sos proceyments ço es la ciutat restituesca la aygua de la font y lo demes ques conte en la deliberatio de XXIJ de octubre, y que lo capitol absolga los excomunicats y alce lo entredit, y que les franquesas ecclesiasticas se donen en la forma que per ordinations de la ciutat esta disposat, y que per a compondre lo de la carneceria que lo capitol vol tenir que es lo cap principal sobre que es lo debat, totas las parts eligescan y nomenen personas pera que per tot lo mes de Janer proxim sobre asso se pose lo assiento que conve, empero que per asso no cesse la prossequutio de la causa ques tracta devant lo senyor nuntio o devant de sa Sanctedat, y lo consell acceptat lo tracte que mouen los regents del consell de Arago comete als consellers la exequutio dels caps que apunta lo embaxador en sa charta, fent a saber al R.nt capitol que la ciutat passara per lo tracte dels regents y que de la resposta sen leve acte, y que als senyors deputats los sie donat especial avis de aquesta deliberatio ab Debats ab los eclesiastichs: segueixen las gestions.

referiment de graties del que han fet, e de continent mossen Julia de Navel y Joan Pau Rifos per est effecte per ordinacio dels Mag.[cs] consellers anaren a la deputacio, y tornats referiren que los SS. deputats los havian respost se alegraven de tan acertada deliberatio, y que son fi ere estat sempre procurar lo assiento de aquestos debats, los quals pus se esperavan compondres per ma dels SS. regents estavan molt contents y satisfets, offerint se en totas ocasions a tot lo que fos servey de la ciutat. Mes avant en dit consell se feren las extractions acostumadas de terna de mostasçaf y altras. Tambe s feu extractio del rodoli de Pere Pau Pastor notari de Bar.[na] en scriva del manual de la taula per mort de Luis Jorba notari de Bar.[na]

Extraccions de mostaçaf y altres.

Escriva del manual de la Taula, extraccio.

DIUMENGE XIIIJ. — En aquest die lo honorable en Steve Vallalta subsyndich de la ciutat per ordinatio dels mag.[cs] consellers ana al capitol de la seu, y a requesta sua lo discret en Miquel Axada notari leva acte de com dit syndich notificava a dit capitol la deliberatio del consell celebrat lo die de ayr. — E axi be los dits mag.[cs] consellers per executio de la dita deliberatio manaren a Hieronym Matxi mestre de les fonts obris la canonada de la font de la seu, com se feu encontinent, y ordenaren al honorable clavari manas obrir los portals que per estas contentions eran tancats, y enviaren a sercar al canonge Pons y al canonge Riera catedratichs del studi yls ordenaren que anassen a legir las liçons com solian ans de la jornada de XXIJ de octubre en lo qual die per lo consell de cent eran estats privats, y enviaren tambe a sercar als officials del pes de la farina yls manaren que daqui avant pesassen los blats dels ecclesiastichs no obstant que per la dita deliberatio de XXIJ los era estat manat lo contrari, y manaren avisar al doctor Noguers vice rector del studi que esta malalt, pera que de aqui avant durant son vicerectorat acuda al studi y servesca com abans; y manaren tambe avisar als dos cathedratichs y vicerector elegits per la privatio dels dits, ques abstingan de aqui avant de dits officis y ques tingan per revocats. — Dit die al mijgiorn arribaren vuyt galeras de la part de levant: son las de Genova, y las set son las matexas ab que en dies passats vingue la duqueça de Monteleon las quals sen tornaren a Palamos per acompanyar al duch y duqueça de Sessa que venen ab ditas galeras, y apres de haver saludad las galeras ab molt cumpliment, la ciutat torna la salut ab vuyt pessas per esser dits senyors catalans, y haver la ciutat rebut moltas merces de dits senyors y sperar las rebre maiors.

Galeras genovesas.

DILLUNS XV. — En aquest die parti Miquel Largues correu trames a la posta ab letras dels SS. consellers per a mossen Francesch Palau embaxador de la ciutat a la cort del rey nostre senyor, y al punt que parti eran entre dotze y una del mig die: porta sen chartas per als dos regents, conde de Miranda, prothonotari, Gaçol y altros, y per que lo dit Largues era vingut tambe ab orde de mossen Fayol sindich del capitol a comunes despeses, per ço lo subsyndich de la ciutat y dit Miquel Largues ans de partir anaren ab un notari de casa al capitol, per levar acte de com dit Largues demanava que si volien scriure a son syndich ell era alli per pendre las chartas per portar las, y lo capitol respongue que dema tornarian raho segons que axi ho ha referit lo dit subsyndich. — Dit die Francesch Nebot credenser de las cansaladas renuncia lo dit offici per que fos habil per a concorrer en terna de mostaçaf, a que fou extret a tretze.

Credençer de las cansaladas, renuncia.

Mostaçaf, extraccio.

DIMARS XVJ. — En aquest die lo discret en Miquel Axada notari aiudant de la scrivania maior, referi que lo syndich del R.nt capitol li havia presentada y liurada una scriptura del tenor seguent: Lo R.nt capitol y canonges de la seu de Bar.na resp onent a la scriptura extraiudicialment presentada per lo syndich de la present ciutat a XIIJ del present mes de dezembre a las quatre horas de la tarda, diuhen y responen que attes los mag.cs consellers y consell de Cent de dita ciutat han restituyda la aygua en la font de la Iglesia que de continuo manave en las claustras de dita seu, y han manat ques tornas a pesar las farinas de las personas ecclesiasticas, y tornadas las cadiras de theologia als doctors canonges, y per conseguent ab effecte han revocats dits iudicis fets a la Iglesia, que perço acceptant ditas revocations si et in quantum, se acontentan sie alçat y relaxat lo entredit, y que axi sempre que comparegan devant jutge competent nols sera fet impediment ni contradictio per part del R.nt capitol y canonges, de la qual privatio de scriptura Salvador Coll scriva del capitol requeri lo dit syndich a dit Axada continuas la dita resposta al peu del acte que leva a XIIIJ, en capitol de que dessus a dita jornada sen fa mentio. — Dit die lo discret en Steve Vallalta notari subsyndich de la ciutat referi que de la terna de mostaçaf havia portada al senyor virrey, sa Ex.ia havia pres a francesch Nebot mercader.

Debats ab los eclesiastichs: acort de revocacio del entredit.

Mostaçaf, eleccio en la terna per lo Virrey.

DIMECRES XVIJ. — En aquest die jura lo discret en Pere Pau Pastor notari de Bar.na scriva del manual de la taula y

Escriva del manual de la Taula, jura

presta sagrament y homenatge en ma del conseller en cap y del tauler militar. — Dit die los discrets en Miquel Axada notari de Bar.^{na} y altre dels aiudants de la scrivania maior y Steve Vallalta notari de Barcelona y subsyndich de la ciutat, per ordinatio dels magnifichs consellers anaren a casa de Salvador Coll notari de Bar.^{na} y scriva del capitol, y lo dit subsyndich presenta al dit Coll la scriptura seguent: lo syndich de la ciutat de Bar.^{na} per declaratio de la deliberatio feta per lo savi consell de cent a tretze del present, notificada al R.^{nt} capitol a quatorze del mateix, diu que inseguint dit savi consell de cent lo tracte y concert fet entre lo syndich, economo y procurador del dit R.^{nt} capitol y lo embaxador y syndich de la dita ciutat, y per exequutio de aquell ha manat que lo mestre de las fonts donas y giras la aygua al surtidor que es en las claustras de la seu, y axi mateix ha ordenat als officials del pes de la farina que pesassen tots los sachs de tots los ecclesiastichs, y consentit que los doctors theolechs que abans legian tornassen a continuar sa lectura, y no per que cregues dit savi consell de cent revocar preiudicis fets a la Iglesia com may hage tingut intent dit consell de preiudicar la, sino de usar de son dret y del que es seu propri, per ço requereix a vos mossen Salvador Coll que al peu del acte que haveu stipulat de certa resposta per lo R.^{nt} Pere Collandres paborde de la seu en nom del dit R.^{nt} capitol, presentada a Miquel Axada notari de Bar.^{na} y scriva jurat de dit savi consell, scrigau y continueu la present declaratio y scriptura y no clogau lo dit acte sens aquella protestatio, y lo dit Coll respongue que ja havia liurat copia auctentica de dit acte, e de asso lo dit Axada request per lo dit subsyndich ne leva acte.

Debats ab los eclesiastichs; lo Concell participa al Capitol la sua deliberacio.

DIJOUS XVIIJ. — En aquest die entre una y dos horas apres mig die toca la campana de la seu, e inmediatament tocaren las campanas de las altras Iglesias en senyal de que lo entredit que lo official ecclesiastich havia posat contra los consellers y consell y officials de la ciutat estave alçat, y las Iglesias se obriren y los officis o vespres se cantaren ab veu alta ab molta consolatio y alegria de tot lo poble: Deu omnipotent per sa misericordia infinita nos conserve molts anys sens veure entredit en esta ciutat tan catholica, y als ecclesiastichs y assenyaladament als prelats y tenint las veus suas vulla guiar per a que en semblants casos usen del rigor de las censuras de la Iglesia ab mes justa causa y fonament que aquesta vegada, com speram sera axi Amen.

Id.: aisament del entredit, anunciat per las campanas.

DISSABTE XX. — En aquest die jura el visitador Diego Clavero en ma del senyor virrey: noy hague cerimonia alguna ni hy foren los syndichs de la ciutat ni del general. — E dit die jura mossen Francesch Nebot mercader mostaçaf: haguey agraduatio segons estara continuada en lo libre de las agraduations que esta a carrech del scriva de las obras.

Visitador, jurament.

Mostaçaf, jurament.

DIUMENGE XXJ. — En aquest die los R.^{nts} pares Inquisidors tragueren a penitencia en la Iglesia de sancta Catherina dos penitentiats, ço es hu per quatre mullers, y altre per crim de heretgia, y al endema fou exequutada la sententia de açots.

Penitenciats: missa en Sta. Catarina; pena de açots.

DIJOUS XXV desembre die de Nadal primer die del any M.DC.IIIJ. — En aquest die al mati los mag.^{cs} consellers cap, segon y quint se aiuntaren al porxo de St Jaume, y de aqui anaren a la seu a oyr lo offici, y acabat sen tornaren a la plaça de St Jaume y sen torna cascu a sa casa.

M.DC.IIII.

Festa de Nadal: ofici a la seu.

DIVENDRES XXVJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers anaren demati a oyr lo offici a S.^{a} Catherina com es de costum.

Ofici a Sta. Catarina.

DISSABTE XXVIJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers anaren a oyr lo offici a St Francesch com es de costum. — Dit die a les tres hores depres dinar Miquel Largues correu de la ciutat trames a la cort, torna per la posta y dona en ma del mag.^{ch} conseller en cap lo plech que aportava de mossen Francesch Palau embaixador de la ciutat per als consellers, ab lo qual venia lo breu del senyor nuntio ab que alça lo entredit per sinquanta dies, y letras particulars del dit senyor nuntio conde de Miranda, y de altros per als consellers, ab molts compliments y cortezias sobre lo fet de las contentions dels ecclesiastichs.

Ofici a St. Francesch.

Correu, porta 'l breu del Nunci alsant lo entredit.

DIUMENGE XXVIIJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers anaren a la seu y oyren missa baixa a la capella dels Innocents, y adoraren las reliquias del sant innocent que alli son.

Capella dels Ignocents, missa.

DIMARS XXX. — En aquest die los mag.^{cs} consellers juntaren una promenia de cavallers y ciutadans per consultar si anirian a visitar al duque de Sessa y duqueça, com de moltas personas ne estaven advertits, haguda consideratio a la qualitat de sas personas y ser cathalans, y venint lo dit senyor duch de carrech tant honrat com havia tingut en Roma de Embaxador del Rey de Hespanya, y anant ara a la cort ab carrech de maiordom de la reyna y de consell de estat, ab los quals senyors concorren tantas parts que obligan a fer los tot compliment maiorment havent rebut los cathalans y assenyaladament aquesta

Promenia per tractar si havia de visitarse als Duchs de Sessa.

ciutat de ma de dits senyors en Roma tantas merces com a tots es notori, y resolgueren devien anar.

Dos consellers van a visitar al duch y duqueça de Sessa.

DIMECRES XXXJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers cap y quart inseguint lo parer de la promenia de ayr, acompanyats de mossen Pons de Peramola, mossen Jaume de Aguilar, mossen Marti Joan Spuny y de mossen March Lentes donzells, y de molts officials de casa la ciutat, anaren a visitar al senyor duch y duqueça de Sessa que posan al carrer Ample en casa de la duqueça de Cardona mare de la dita senyora duqueça de Sessa, y a la que arribaren a la primera sala fou aqui el duch ab alguns cavallers per a rebre los consellers, als quals lo dit senyor duch ab cara molt afable dix estimava en molt la honra y merce que li feyen, y de aqui fent lo duch molta força al conseller en cap a ques posas devant al passar dels portals de las salas que passaren, com ho feu, arribaren a una sala gran que dona finestres al pla de sanct Francesch hont asseguts tots en sas cadiras, lo mag.[ch] conseller en cap feu un breu rahonament dient al senyor duch que per raho del entredit que ere estat en Bar.[na] ab molt gran pesar y sentiment de ells dits consellers, assenyaladament per trobar se sa Ex.[ia] en Bar.[na], per procurar lo alçament del qual entredit ere estat forçat ocupar se los consellers molts dies y fer hy molt particularment diligenties, y que apres a causa de tantas pluias que han sobrevingut tots estos dies passats nols ere estat possible fins adaquella hora fer lo que devien ab sa Ex.[ia] per la qualitat de sa persona y per tantas merces que los cathalans y assenyaladament aquesta ciutat havian rebudas de ma de sa Ex.[ia] y del senyor almirant son pare, y que axi ells los consellers en nom seu y de tota aquesta ciutat, regonexent aquesta obligatio y en demonstratio del molt ques eran alegrats de la venguda de sa Ex.[ia] y en senyal de agrayment de tanta voluntat y merce, venien per a besar las mans de sa Ex.[ia] offerint se ab moltas veras a tot lo que fos servey de sa Ex.[ia] E lo dit senyor duch respongue en lengua cathalana agraya molt la honra que li feyen, la qual tindria sempre en memoria y en lo compte que es raho, y que ell ere cathala com tots sabien, de ques preciava y honrava molt, y que en tot lo que poria valer en cosas de aquesta ciutat se offeria prompte ab molta affectio y voluntat, la qual en tota ocasio y loch emplearia com devia a la que conexia en sas mag.[as] y en tota aquesta ciutat, y replicant lo conseller en cap que ben certs estavan de asso, y demanant li licentia

Plujas.

per anar a visitar a la senyora duqueça, tots se alçaren y lo dit senyor duch los acompanya fins a la sala hont era dita senyora y aquis despedi, y los consellers ensemps ab los quatre promens que ab ells venien restaren ab dita senyora, la qual en veure que los consellers entraven per la sala se alça de la cadira hont seya y fetes las degudas cortezies entre dita senyora y consellers se assentaren tots en sas cadiras, y lo mag.ch conseller en cap feu son rahonament excusant se de la tardança que havian tinguda en venir a besar las mans de sa Ex.ia y offerint se a tot lo que fos servey de sa Ex.ia, y la dita senyora dix que agraya molt la honra que havian feta al senyor duch y a ella, y que regonexia y estimava molt y tenia en lo compte que era raho tanta voluntat e que la matexa trobarian sempre en sa Ex.ia aparellada per a tot lo que convingues y fos servey de aquesta ciutat, com la offeria ab la seguretat y veras que veurian y demonstrations de tanta voluntat la obligavan, y fet asso los dits consellers feta la deguda salut se despediren y sen tornaren a casa la ciutat.

M . DC . IIII

JANER

Cap d'any, offici a Sta. Maria y cavalcada.

DIJOUS I. — En aquest die al mati los mag.^{cs} consellers anaren a santa Maria de la mar per oyr lo offici y al depres dinar ab la agraduatio ques conte en lo libre que de asso aporta lo scriva de les obres, y ab moltas altras personas de tots staments ab la musica de tabals, trompetes y menestrils devant tots a cavall, passeiaren la ciutat com es de costum cascun any en esta jornada.

DIMARS VJ. — En aquest die los Mag.^{chs} consellers anaren demati al offici a la iglesia de N.^{ra} Senyora del Pi com es de costum en esta jornada.

Festa de St. Ramon, ofici.

DIMECRES VIJ. — En aquest dia festa de St Ramon de Penyafort, los mag.^{cs} consellers se juntaren demati al porxo de St Jaume per anar al offici, y jatsie que havian determinat de anar ab promens pero no vingueren ab promens per levar ocasio de algunas differentias entre ells, y aqui fou don Guillem de Rocaberti, acompanyat de don Bernat Çalva y de don Miquel Tamarit, al qual lo mag.^{ch} conseller en cap dona lo estandart de St Ramon que per un verguer manaren dits consellers portar lo de casa la ciutat, y partint de aqui ab aquest orde ço es, los negres a cavall ab sos tabals devant, trompetas y menestrils vestits ab sas robas de domas carmesi, venint apres los verguers e successivament lo dit don Guillem portant lo standart ab sos acompanyats e finalment los mag.^{cs} consellers, seguint los tras ells molts officials de casa la ciutat y altras personas, arribaren a la Iglesia de sancta Catherina y a la que foren al cor los con-

sellers se aturaren aqui ys posaren en sas cadiras del cor a la part del orgue, y lo dit don Guillem sen puia al altar maior per dexar alli lo estandart, y apres sen vingue ab sos acompanyats al cor a seure en las cadiras que venian apres de las dels consellers, e tantost fou aqui lo senyor virrey, al qual los consellers ysqueren a rebre com es de costum, e de continent se digue lo offici ab molta solemnitat y lo sermo, y acabat lo offici se feu la professo: porta lo talem lo senyor virrey y los consellers y acabada la festa, los consellers ab la mateixa cerimonia sen tornaren al porxo de St Jaume, y lo dit don Guillem de Rocaberti restitui al mag.^ch conseller en cap lo estandart, qui mana tornar lo a casa la ciutat y posar lo a la finestra ab una cortina de vellut, per que a la tarde havia de venir el senyor duch de Sessa, a visitar los consellers y cada hu sen ana a sa casa. — Dit die a la tarda los mag.^cs consellers vingueren a casa la ciutat per que el senyor duch de Cessa havia trames a dir los volia venir a visitar los, y los dits consellers per festeiar al dit senyor manaren fer venir los tabals, trompetas y menestrils de la ciutat per fer musica al temps que dit senyor arribaria y estaria aqui, y manaren convidar molts cavallers y ciutadans y los officials de la ciutat, per estar acompanyats com convenia a la reputatio de la ciutat, y al temps que lo dit senyor duch arriba ys apea de la carroça en que venia, foren aqui per a rebrel los officials de casa la ciutat, y entrat ja dins casa, a la que fou endret del peu de la scala foren aqui los consellers y li donaren la benvinguda, y posant se li lo conseller en cap al seu costat a la ma squerra y los altros consellers devant, entraren a la sala vella del consell de trenta y aqui lo dit senyor duch feu oratio devant la capella que per esta ocasio estave molt parada ab las Images y pessas de plata de la ciutat, entapissada ab sas cortinas de domas y ab molta luminaria, y en apres sen entraren tots a la sala nova del consell de trenta, hont assentats, posat lo duch en mig de consellers, lo dit senyor duch los dix que per sentir se obligat a la honra y merce que sas mag.^as li feren de anar lo visitar, y regonexent tanta voluntat, y per la molta affectio que te a daquesta ciutat axi per lo que de si mereix com per ser sa Ex.^ia cathala ere volgut venir a besar los las mans y tornar los la visita ans de anar sen, offerint los ab moltas veras que en tot loch y temps tindria present la memoria de tanta voluntat y que ab la matexa acudiria a tot lo que seria servey de aquesta ciutat axi en ge-

Lo duch de Cessa va a visitar als consellers.

neral com en particular, y que en totas las ocasions que ocorreguessen lo empleassen per que assegurava que en tot lo que convingues serie molt prompte y puntual com devia y com sas obras ne donarian molt cert testimoni, y lo dit senyor conseller en cap li respongue que tots besaven las mans a sa Ex.ia per tanta merce, y que be coneixian tots quant degut era a sa Ex.ia se li fes tot servey y quant obligada restava aquesta casa de la ciutat de haver la honrada sa Ex.ia ab sa presentia, y que ab la certa confiança que tenien de que sa Ex.ia havia de fer merce adaquesta ciutat en las ocasions per venir se valrian del favor de sa Ex.ia, supplicant lo que en tot lo que sie de son servey los mane, per que acudiran en tot com deuen a tanta voluntat y merce, y apres de haver fetes entre si estes cortesies tots se alçaren, y perque lo dit senyor duch significa voler veure la casa los dits consellers lo acompanyaren per tot, passant per totas las officinas, axi de baix com de dalt, detenint se dit senyor en cada una y demanant y volent veure tota cosa ab molt gust y sabor, y a la fi devallant sen de dalt a la que foren baix al peu de la scala, lo dit senyor duch se despedi y los consellers sen tornaren dins de la sala del trentanari, y alguns dels cavallers y officials de la casa restaren alli y acompanyaren al dit senyor duch fins que fou exit fora y enbarcat en sa carroça ab que sen ana.

Trentenari sobre oficials de la visita.

DIJOUS VIIJ. — En aquest die se tingue trentanari per traure los officials de la visita.

Cridas per la visita dels doctors de la Audiencia y altres.

DIVENDRES VIIIJ. — En aquest die foren publicades ab so de trompetas y tabals las cridas de la visita que comensa el regent Diego Clavero, dels doctors de la regia audientia y altros officials y personas subiectas a dita visita.

Consell per llegir las lletras citatorias del Nunci.

DISSABTE X. — En aquest die se tingue consell de cent Jurats per las letras del nuntio, conde de Miranda y de mossen Francesch Palau embaxador de la ciutat, en la qual se legiren ditas letras citatorias del senyor nuntio contra lo capitol ys proposa sis presentarian, y lo conseller ho comete als consellers ab referiment. Mes avant se tracta de la provisio de las carns per lany seguent y lo consell ho comete a consellers y trentanari.

Professo de la butlla.

DIUMENGE XJ. — En aquest die entra ab solemne professo la bulla de la cruzada: los consellers ysqueren foral portal Nou a acompanyar la com es de costum. — Dit die a la tarda vingue la galera capitana de Çaboya. — Dit die a la tarda arriba An-

Galera de Saboya, arribada.

ton Cerda correu de la ciutat venint de la cort hont era anat per la nova extractio dels consellers: la letra del rey en resposta no la ha portada, ans dix que mossen Francesch Palau tindria carrech de cobrar y enviar la, ha portat letres de dit Palau juntament ab unes letres compulsorias del senyor nuntio per la causa dels ecclesiastichs.

Correu, arriba de la Cort.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest die per part del R.nt capitol foren presentades requestes als consellers per a que revocassen la deliberatio de XXIJ de octubre, y al scriva maior y aiudant per a que liuren copia auctentica de dita deliberatio y de altros actes que demanan en virtut de la compulsoria del senyor nuntio que han obtenguda, a ques respongue apres a setze com apar per los actes quen leva tambe lo scriva maior, que per evitar prolixitat de scriptura y tambe per no ser de molta substantia assi nos inserten, trobarse han en ma del scriva maior.

Debats ab los eclesiastichs: requesta als consellers pera que revoquen la deliberacio de 22 de Octubre.

DISSABTE XVIJ. — En aquest die se tingue consell de cent jurats per ço que havent tingut los consellers dies abans junta de doctors per consultar sis presentaria la citatoria del senyor nuntio que havia obtenguda mossen Francesch Palau embaxador de la ciutat, los actors eran estats de parer no convenia presentar la attes que lo dit Palau tenia en instructio que era lo alçament del entredit e ja s era obtengut, pus lo official de assi lo havia alçat liberament sens demanar ho la ciutat, y principalment per considerar era de grandissim preiudici que lo nuntio conegues de la carniceria, del orde de las franquesas, y de la venda del pa de la canonia com lo dit Palau ho demana y sen contenta ab la suplicatio que dona al dit senyor nuntio, si be sens orde ne instructio, parexent los era millor que fermas de dret y ques tractas en la real audientia, maxime vehent que lo capitol tornave a continuar la obra de la carniceria que havie molts dies que parava, y lo consell delibera que nos presentas la citatoria y tot lo demes de dit negoti ho comete al trentanari ab plenitut de poder. — En albaraner de las franquesas del vi dels ecclesiastichs fou elegit per lo consell Pau Rates fuster: es biennal. — En credenser de las cansaladas vacant per renuntiatio de Francesch Nebot mercader, fou extret Joan Pasqual taverner: es de vida. — En clavari per mort de Montserrat Lavaneras mercader y de mossen Jaume Alos Colom militar y per acabament de Antoni Gori mercader, fou extret mossen Joachim Setanti ciutada y de present deputat real del general de Cathalunya: es biennal.

Debats ab los eclesiastichs, consell de cent jurats.

Idem: los eclesiastichs segueixen la obra de la carniceria.

Albaraner de las franquesas del vi, eleccio.

Credenser de las cansaladas, eleccio.

Clavari, eleccio.

Ofici a St. Agusti.

Professo del Nom de Jesus.

DIUMENGE XVIIJ. — En aquest die los consellers anaren demati a St Agusti al officì, y a la tarde anaren als Angels a la professo del nom de Jesus.

Debats ab los eclesiastichs: causa contra 'l Capitol.

DILLUNS XVIIIJ. — En aquest die se introduy per lo syndich de la ciutat causa per jactats en la real audientia contra lo capitol de la seu sobre la carneceria, orde de donar las franquesas y venda del pastrim del pa de la canonia, y fou comesa al mag.^{ch} micer Jaume Puigmija doctor del real consell y es notari Viloça. — En aquest die festa de sanct Sebastia los consellers anaren a la professo que partint de la seu ana a St Sebastia, los quatre consellers ab dos promens portaren lo talem y a la missa segueren en sas cadiras a la part del evangeli ab sos coxins y catifa als peus.

Festa de St. Sebastia, professo.

Forments, visita al Virrey pera que no 'ls deixe traure de Catalunya.

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers cap y terç anaren al senyor virrey per recomanar li que no permeta ni don licentias de traure forments de Cathalunya.

Debats ab los eclesiastichs: escriptura al Nunci.

DISSABTE XXIIIJ. — En aquest die se tingue trentanari per lo fet de las contentions dels ecclesiastichs y lo consell delibera se ordenas una scriptura a consell dels advocats y ques presente al senyor nuntio, a fi de empachar que no conega de la causa de la carneceria, del orde del donar las franquezas y de la venda del pa de la canonia, y ques trameta per correu.

Ofici en lo Carme.

DIUMENGE XXV. — En aquest die los consellers anaren mati a oyr lo offici a nostra senyora del Carme.

Correu despatxat al Nunci, partida.

DIJOUS XXVIIIJ. — En aquest die al mati entre quatre y sinch horas parti Antoni Serda correu de la ciutat per a la cort, anant a la posta despatxat per los SS. consellers ab letras per al nuntio, regents y per a mossen Francesch Palau a qui va remes ab orde de que nos pas mes avant en la causa devant lo senyor nuntio.

Cartas.

DIVENDRES XXX. — En aquest dia los mag.^{cs} consellers reberen chartas de mossen Francesch Palau ab que dona avis del estat en que te las cosas de la embaxada, y en son plech vingue introclusa la charta de sa mag.^{t} seguent:

A los amados y fieles nuestros los consellers conseio y hombres buenos de nuestra ciudad de Bar.^{na}

EL REY.

Carta real.

Amados y fieles nuestros: los consellers passados por su

charta de 30 de nov.[e] nos han scrito que haveys sido extractos en consellers y regidores dessa ciudad; havemos holgado dello por que somos ciertos que con vuestro cuydado y buen zelo essa ciudad sera regida y governada como conviene al servicio de Dios y nuestro, lo qual os encargamos mucho que de lo que se ofreciere tocante al beneficio y utilidad della aqui tenemos la quenta que es razon, como lo merece vuestra fidelidat y el amor que siempre haveys tenido y teneis a nuestra corona real. Data en Valentia a onze de enero M.DC.IIIJ.

Yo El Rey

V.[t] Covarruvias vicecancellarius.
V.[t] Comes generalis thezaurarius.
V.[t] Don Joannes Sabater regens
V.[t] don Montserrat de Guardiola R.[s]

V.[t] Gaçol Prothonotarius.

Clavari, jurament.

Dissabte XXXJ. — En aquest die jura mossen Joachim Setanti clavari y segue en lo loch acostumat, ço es al costat del conseller quint, y per ser deputat lo conseller segon, ana ab ell a cavall ab molts ciutadans y cavallers quil acompanyaven als drets y als portals, en senyal de possessio que se li liurava de son clavariat, y noy ana lo clavari vell com es de costum, y fet aquest acte tots acompanyaren al conseller a sa casa y de aqui lo clavari ab son acompanyament sen ana a la sua.

FEBRER

Festa de la Candelera, professo.

Dilluns IJ. — En aquest die festa de nostra Senyora la Candelaria, los consellers anaren demati a la Seu hont vingue apres lo virrey, y per anar a la professo manaren proveyr ciris, per no anar al altar a pendrel de ma del sacerdot a qui los canonges y tots los demes ecclesiastichs y seculars al pendre del ciri besaven la ma, per que los consellers no besan la ma sino al bisbe dient de pontifical.

Debats ab los eclesiastichs: requestas del Capitol.

Dimecres IIIJ. — En aquest die lo syndich del capitol de la seu presenta requestes als consellers per a que manassen al scriva maior li liuras copia authentica de certs actes que demana per virtut de la compulsoria del nuntio, a ques respongue a sis de dit com se veura tot en la scrivania maior.

Festa de Sta. Eulalia, professo.

DIJOUS XIJ. — En aquest die los consellers cap ters y quint ab sos promens, partint del porxo de S.t Jaume anaren a la Seu per la festa de sancta Eulalia hont vingue tambe lo virrey: feu se professo per entorn de la seu y lo virrey y consellers y dos promens portaren lo talem. Lo dia abans anaren tambe dits consellers a la seu baix a sancta Eulalia a completes.

Debats ab los eclesiastichs: trentenari sobre tracte de concordia.

Deputats: junta de brassos.

DIVENDRES XIIJ. — En aquest die se tingue trentanari per lo tracte de concordia que ara de nou se es mogut sobre las contentions dels ecclesiastichs, y lo consell comete als consellers ab plenitut de poder lo tracte y concordia sobre aquestas differentias fahedora. — E dit die los deputats juntaren brassos a la deputatio hont ana lo conseller ters, y al arribar alla los oydors ecclesiastich y real ysqueren ab massas altas al cap de la scala a rebrel y axi mateix lo acompanyaren fins al cap de la scala al tornar sen, y arribat a casa de la ciutat acompanyat de molts ciutadans y cavallers ab la propositio dels deputats, aquella fou legida en presentia dels consellers y de tots los dits cavallers los quals votaren y apres ysqueren fora, y los consellers apres a soles votaren, y reduyt son vot en scrits lo dit conseller acompanyat de dits cavallers sen torna a la deputatio per a propalar alli son vot que es dit vot de la ciutat, segons que axi en semblants actes es praticat y es de stil, us y costum inconcusament observat.

Montalegre: benediccio de la filla de un Conseller.

DISSABTE XIIIJ. — En aquest die los consellers cap, ters y quint anaren a Montalegre hont habitan vuy las monias capuchinas, per honrar la festa de la benediccio que prenia una filla del conseller quint casada ab micer Francesch Corts.

Confraria de St. Jordi: torneig.

DIUMENGE XV. Septuagesima. — En aquest die hague torneig al Born y fou la que sol fer la confraria de sanct Jordi: los consellers anaren a la dita festa convidats per los deputats com es de costum.

Correu, arriba de la cort ab lletras.

DIVENDRES XX. — En aquest die entre las deu y onze, ans del mig dia, arriba Antoni Cerda correu de la ciutat venint de la cort per la posta, ab letres de mossen Francesch Palau per als consellers.

Batlle, extraccio.

DIVENDRES XXVIJ. — En aquest die se tingue trentanari en lo qual per mort de mossen Onofre Bruguera extret en terna de balle á sinch de nohembre, es estat extret mossen Julia de Navel ciutada.

DIUMENGE XXVIIIJ. — En aquest die los consellers anaren

demati a la iglesia de Bethlem, y fou hy tambe lo senyor virrey per la festa que aquells pares han comensat, y es que en estos tres dies de carnestoltes lo santissim sacrament ha estat descubert ab molta luminaria y musica y gran concurs de gent, mati y vespre, y la matexa festa han feta los pares descalços carmelitas de S.t Joseph.

Festas a Betlem y als Carmelitas de S. Joseph.

MARS

Dimecres IIJ, dies cinerum.

Dijous IIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers entenent que lo sotsballe havia penyorat los moltons de Melxior Segui de Granollers, assegurador del tall de la quaresma de aquesta ciutat, per lo pretes dret de la leuda, y aquells portats a la guarda en preiudici y contrafactio dels privilegis y drets de la ciutat, y contra lo costum y possessio antiquissima en que esta la ciutat de que los arrendadors y asseguradors de las carns de la ciutat y los qui portan a tall, etiam que no sien ciutadans de Bar.na son franchs de leuda, ordenaren al cap de guayta de la ciutat y li donaren consell en scrits que tragues de la guarda los dits moltons yls restituys al dit assegurador, com ho feu, no obstant que la guarda segons dix tingues manament del sot balle nols retes ni a consellers ni a altri sino ab special orde seu.

Assegurador del tal de la quaresma: moltons penyorats.

Divendres V. — En aquest die Joan Sibit y Melchior de Casserres maiorals de la confraria dels velluters, comparexent devant dels mag.cs consellers, los demanaren la mida de velluters comprovada ab la que sas mag.as en dies passats manaren fer a Salvador Marot afinador de la ciutat per original, que es la mida del pinte de velluters la qual dits consellers tenien aqui present per a que estiga perpetuament en casa de la ciutat per original, en la caxa dels ensaigs marcada ab la marca de la ciutat, y es de largaria de dos palms y tres quarts y mig que es la amplaria del vellut de pel a pel y un poch mes, que es tota la largaria que ha de tenir lo pinte, lo qual original se es fet conforme y segons la amplaria dels velluts de Bar.na y de Valentia, per a que los dits maiorals ab dita mida pugan fer judici dels velluts y altres sedes conforme la constitutio de las corts del any 1599 y ordinations de dit offici disposan, y los dits consellers vist lo dit original que esta en casa de la ciutat y ab ell comprovada una

Mida dels velluters.

mida de ferro mes prima que aqui tenien ia afinada y marcada ab la marca de la ciutat, de la matexa largaria y ab las matexas ratllas de dos palms tres quarts y mig, liuraren aquella a dits maiorals ym manaren ne fes nota en lo present dietari.

Sentencias de mort: execucio.

DIJOUS XJ. — En aquest die se exequuta la sententia de mort, y foren degollats y esquartarats Barthomeu Camplonch alias Alzina, alias lo Viudo, pages de Lemena bisbat de Gerona, Joan Francesch Lanot pages del loch de Ur, terra de Serdanya y Bernat Rossell passamaner, habitant en Gerona, per ser exits a pas en cami real ab pedrenyals, y acomes y tirat a uns officials reals, y ab dits tirs haver mort á..... Cudonyat porter real, eorum anime requiescant in pace.

Sotsbatlle: queixas contra lo qui te l'ofici.

DISSABTE XIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers anaren a casa del señor virrey per a supplicar lo manas que Marti Samboray qui vuy porta lo basto de sotsballe, arrime lo basto axi per las moltas insolentias, extorsions y agravis y quexas que de ell se publican, com per que sa iurisdictio es acabada per la renuntiatio del doctor Archangel Queralt olim balle, quil crea a ell, y tambe per recomanar li a sa Ex.ia altra vegada lo de las tretas de forment, demanant li no las don ni permeta ques traguen forments del regne, y finalment per recomanar li que mane castigar ab rigor las casas de joch y de vici quey ha en Bar.na; y sa Ex.ia respongue que desijava donar tota satisfactio a la ciutat com era raho, y en lo del sotballe dix queu manaria mirar; en lo de las tretas dels forments, que havia molt no havia donat licentias, y que manaria castigar als qui trobaria haver trets forments sens licentia sua, y en lo de las casas de joch y de vici daria orde a sos officials per a corregir tals abusos y desordens ab tota rigor. — Dit die ja hora tarda, partiren de Bar.na Antich Puig alguazil real extraordinari, Joan Cebria Mallol notari y Miquel Castells procurador constituit per lo procurador fiscal de la visita ab son porter, ab letras patents de comissio e instruccions dels consellers per anar a Leyda y altras parts a rebre testimonis, y fortificar en causa de visita contra los consellers passats.

Visita contra concellers, viatge a Lleyda y altras parts.

Festa de Sta. Madrona, professo.

DILLUNS XV. — En aquest die de sancta Madrona, los consellers acompanyaren la professo de la seu que ana a S.a Madrona.

DIMARS XVJ. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual los mag.cs consellers per paraula del conseller en cap

explicaren las diligentias havian fetes en avenir y compondre las diferentias eren estades suscitades entre la ciutat y lo R.nt capitol de la seu, y que sobre asso havian tinguts molts tractes y parlaments ab dos R.nts canonges per part del capitol y que finalment havian apuntada la concordia que aquis legira, per a que entesa, lo consell hy delibere segons li estara be; y legida en presentia del consell la dita concordia, lo consell delibera fos loada y firmada. E perço los consellers ordenaren a Galceran Francesch Calopa notari de Bar.na y escriva maior del consell, y a mi Steve Gilabert Bruniquer tambe notari de Bar.na y scriva rational y regint lo present dietari, nos conferissem al R.nt capitol simul et insolidum stipulantes, prenguessem la firma del dit capitol y yo dit escriva rational fos present a dites coses y las continuas en dietari. En aixi que arribats a dit capitol y legida la dita concordia per dits dos notaris com es dit, simul et insolidum stipulantes, lo R.nt vicari general y canonges fermaren aquella segons avall se conte, en presentia de mi dit notari y scriva rational y dels testimonis davall scrits, y en apres los dits dos notaris ab los matexos testimonis devallscrits, ab antorxes enceses que los R.nts canonges tenien proveydes per ser de nit, vingueren a casa de la ciutat y certificat lo consell que lo R.nt capitol havia fermada la dita concordia, tambe los dits consellers y en nom seu dit consell fermaren aquella en ma dels dits dos notaris, y en presentia de mi dit scriva rational ab molt aplauso y contentatio de totas las parts. Deu nostre senyor per sa infinita bondat y misericordia, dirigesca aquesta concordia en manera que sie a son servey y conservatio de la pau y repos e be de aquesta ciutat, com confiam ho sera. Amen.

Debats ab los eclesiastichs: firma de la concordia.

Segueix lo tenor de la concordia.

Com entre lo R.t y insigne capitol de una part y los mag.chs e de molta prudentia los Consellers de la insigne ciutat de Bar.na de altra part, fos suscitada alguna contentio o diferencia sobre les inmunitats é libertats ecclesiasticas les quals lo dit R.t y insigne capitol preten esser violades, e los dits mag.chs consellers pretenen per causa e occasio de les persones ecclesiasticas e sots zel e color de las ditas libertats e immunitats, los drets de la ciutat esser molt perjudicats, de hont provenen grandissims danys a la cosa publica e bon estament de la dita ciutat, per occasió dels quals fraus e danys e disminutio de dits drets la

Concordia de la ciutat ab los eclesiastichs.

dita ciutat va derruida e no pot suplir a las pensions e altres carrechs de aquella: Perço lo dit R.[t] y insigne capitol desijant lo be y augment de la dita ciutat e del be publich de aquella, lo qual ha esguart al be e bon estat de las personas ecclesiasticas, desijant tots fraus esser extirpats, e no volents per occasio e sots color de las ditas inmunitats e libertats ecclesiasticas los drets de la ciutat sien en res perjudicats y defraudats, e las personas a naquells obligadas sots color de la esglesia no sian exemptas de la contributio de aquellas, e salvadas las ditas libertats e inmunitats ecclesiasticas, sien desijosos que la dita ciutat sie reparada e dels dits danys e fraus preservada. E los dits mag.[chs] consellers com a verdaders catholichs y devots christians no vullan ni entengan en res derogar o prejudicar a las ditas libertats e inmunitats de la Iglesia, las quals en virtut del jurament en lo introhit de lur offici prestat et alias son tenguts e entenen defendrer, e sols per respecte de obviar als dits fraus que continuament se cometen contra be e cosa publica de dita ciutat sens sabuda e culpa dels dits ecclesiastichs, hajan tractat lo dit R.[t] y insigne capitol y dita ciutat que sens infrictio e lesio dels privilegis e libertats ecclesiastiques investigassen alguna via, forma e manera per los quals sie conservacio de las libertats preditas e als dits fraus provehit. E haguts entre ells diversos parlaments e conferiments, inseguint lo que en semblant ocasio fonch concordat los anys 1474 y 1478 entre les mateixes parts, son venguts a la concordia ab los seguents capitols declarada.

Primerament es estat pactat y concordat que a las personas ecclesiasticas los sia licit y permes poder metrer dins la present ciutat los blats, ordis, civadas, vi, verema, oli, carbo, lenya y mel y altras cosas que procehiran axi de lurs rendas com de cullitas fetas en sas heretats, per las quals no sien obligats a pagar dret algu, convertintlas empero en sos propris usos o de lurs familias. Ab que una vegada lany sien tinguts dits ecclesiastichs a donar noticia al clavari de la present ciutat de tots los dits grans, vi y verema, oli, carbo, lenya, mel y altras vituallas que mesas hauran dins dita ciutat, y deduhit lo que hauran convertit en lurs propris usos, per lo mes avant que volran vendre hajan al temps que faran dites vendes notificarho als exactors dels drets de dites vitualles ques vendran, pera que los dits assistescan o donen orde com se cobre del comprador lo dret que per raho de dites vendes sera degut a la ciutat.

Item que ditas personas ecclesiasticas no sien obligadas en pagar dret de exida de qualsevol provisions o vituallas que per lur provisio o de lurs familias hauran de traure de la present ciutat, ans sien franchs y exempts de aquell.

Item que los romaners del pes de la farina hajan de pesar tots los sachs de las personas eclesiasticas axi al anar al moli com tornant de aquell, si y segons ses acostumat de fer sempre y fer donar lo dret als moliners si res hi mancara o supplir las fallas per los fallers, posar cera y donar albara y fer lo demes que ab las personas laycas se deu fer sens que hajan de pagar ditas personas ecclesiasticas dret algun puig juren que noy entreve frau algu, ans be dits sachs serveixen per provisio de lurs casas y familias conforme fonch concordat lany 1474 y 1478 entre dit R.[t] capitol e la present Ciutat, e axi mateix fassan dels sachs de blat o farina que serveixen per la charitat de la canonja de la seu de Bar.[na] y de la almoya dels pobres de dita seu, no excedint empero los sachs que pesaran per ditas administrations la summa y quantitat de quatre milia quarteres per any, si donchs no ordenava lo dit R.[t] capitol en lo sdevenidor que las porcions axi canonicals y de officials de dit R.[t] capitol com tambe de dita pia almoyna fossen crescudas y augmentadas. Perque en dit cas es concordat que se hajan de pesar los sachs que mes avant seran menester, conforme dit augment y segons aparexera a les persones per dit R.[t] capitol y ciutat anomenadoras com ab altre capitol apart se dira.

Item es concordat que puga lo R.[t] capitol tenir publica carniceria y tallar tot genero de carns per servey del R.[im] Bisbe, dignitats, canonges, clero de la seu de la present ciutat y altras personas ecclesiasticas y que comensen a tallar quan la ciutat comensara y apres tot lany sens intermissio, y si acas volian las comunitats de la present ciutat erigir carniceria per lur compte, haje lo R.[im] Bisbe y capitol de denegarlos la licencia de congregarse y no consentir que erigescan dita carniceria.

Item es concordat que per la provisio de dit R.[im] Bisbe y personas ecclesiasticas pugan entrar per lo portal del Carnalatge de la present ciutat fins en quinze moltons cada dia, los quals hajan de venir senyalats de la marcha o senyal del R.[t] capitol y no de altras personas, y que en lo entrar de dits quinze moltons lo credencer que esta posat en dit portal per la present ciutat continue per jornadas dit numero de moltons en un libre, perque

se obvie a que nos fassan fraus entrant mes moltons dels designats ab lo present capitol.

Item que en las festivitats de Nadal, Pascua de resurrectio, Pentecostes, Corpus, Carnestoltes y altres dies o festas principals, pugan entrar per ops de dita carniceria, major numero de moltons del que ordinariament entraran cada dia y altres carns, a coneguda empero de las dos personas per dit R.t capitol y ciutat anomenadoras, los quals hajen de donar orde als portalers y credencer que residiran en dit portal que dexen entrar dits moltons y altres carns.

Item jatsia que lo R.t capitol tinga termens ahont herbejar sos bestiars, pero per quant tallant lo dit R.t capitol es forçat que lo bestiar que vindra a la present ciutat per lur provisio y sustento passe per lo territori de aquella, es concordat que pugan cada dia passar per dit territori dits bestiars del dit R.t capitol, guardant los pastors quil portaran de causar talas o danys, que en dit cas sie obligat dit R.t capitol pagar y fer esmena dellas conforme sera de justitia.

Item es concordat que si lo qui tallara per dit R.t capitol y personas ecclesiasticas fara frau en las pesadas de la carn, sie castigat per lo mostasaf de la present ciutat de la matexa manera que pot y acostuma de castigar los qui tallan per la present ciutat o arrendadors della, sens que puga pretendre dit tallador o carnicer de la carniceria dels ecclesiastichs exemptio com a familia de dits ecclesiastichs ans be en tot y per tot reste sotsmes a la jurisdictio y conexensa de dit mostaçaf, al qual lo R.im bisbe eo lo vicari general haja a cautela de donar particular orde de regonexer y punir les pesades falses, y en cas de recors a la jurisdictio dels mag.chs consellers de la present ciutat.

Item jatsie las personas ecclesiasticas sian e degan esser francas e liberas de totas imposicions, carrechs, vectigals, ajudas, talls, exactions e drets en los quals las personas seculars son tengudas e han acostumat de pagar e contribuir, empero per donar bona forma en la exactio dels drets que la ciutat te imposats, los quals es cert pot y deu rebre de las personas laycas y seculars, y per obviar als fraus que se solen fer per dits seculars valent se del nom de personas ecclesiasticas y de lurs franquesas de que redunda notable dany a la dita ciutat, esta concordat que de assi al devant sian obligadas las personas ecclesiasticas sens empero prejudici de las ditas libertats e inmunitats eccle-

siasticas, de pagar lo dret, imposicio o ajuda que estara posat o per avant se posara a las personas laycas axi y de la matexa manera que ditas personas laycas los pagan, sens excepcio ni differencia alguna, per totas y qualsevol provisions o mercaderies que las persones ecclesiasticas compraran dins ciutat o fora della, o fassan aportar y entrar per los portals de la present ciutat per lur provisio y de sas familias, y que lo que pagaran per dits drets de que son exempts y los noms y cognoms dels ecclesiastichs, se continuen per los portalers ó exactors de dits drets, impositions o ajudas jornalment, per que se puga saber lo que hauran pagat ditas personas ecclesiasticas y sels restituesca per dita ciutat en la forma y modo abaix specificador, y conforme fonch fet y concordat lo any M.CCCC.LXXIIIJ y M.CCCC.LXXVIIJ.

Item que pera satisfer a las personas ecclesiasticas y restituyrlos lo que hauran pagat de drets e impositions per raho de las provisions que per lur compte y de lurs familias hauran comprat axi dins com defora de Bar.[na], y hauran fet entrar per los portals de aquella y per donar orde a la dita recuperatio, esta concordat que sian elegidas duas personas ço es un canonge per lo dit R.[t] capitol, y altra persona per la ciutat la que a dita ciutat aparexera, los quals ans del exercici de lur offici hajan de jurar en poder del vicari general del R.[m] bisbe, que be y lealment se hauran en lo offici que sels haura acomanat, salvant a cascu son dret, las quals dos personas tingan facultat y poder de fer reintegrar, restituir e esmenar a las ditas personas ecclesiasticas las impositions, ajudas y drets que pagats hauran, en la manera seguent ço es, que de tres en tres mesos los ecclesiastichs habitant dins la present ciutat e los forasters qui per dits tres mesos o part de aquells hauran habitat en dita ciutat, es trobaran a la fi dels dits tres mesos per si o per interposada persona havent per aço poder bastant, vingan e comparegan devant los dits dos deputats per dits R.[t] capitol y ciutat en la casa del canonge o en lo capitol de la seu a hont dit capitol volra, portant lurs memorials de las cosas hauran comprades e despesas dins lo dit temps dels tres mesos, los quals memorials hajan de fer comprovar ab los libres dels portalers o exactors dels drets per las jornadas que en dits memorials se posaran, si ja donchs no compraven dits ecclesiastichs o algun dells carn en les carniceries de la present ciutat, perque les hores pera cobrar lo dret que estara compres en la carn que hauran comprada y carregas

de carbo que aniran per dins ciutat, se estiga als memorials que donaran quant a dits caps, y si la persona anomenada per la ciutat posara dupte en dit memorial, a requesta sua hage lo canonge anomenat de pendre de jurament a la persona ecclesiastica qui dara dit memorial per la verificatio de aquell, y proferir si menester sera contra lo tal per dit effecte sententia de excomunicatio donant lo R.[im] bisbe eo son vicari general *nunc pro tunc* comissio a dit canonge de poder proferir dita sententia de excomunicatio, dexant la conexensa de quant se haura de promulgar y quant lo cas ho requerira a dit canonge, y la requisitio e instantia a la persona anomenada per dita ciutat, los quals memorials passats los dits tres mesos, dins sis dies apres hajan esser vists e comprovats per las ditas duas personas, e feta la suma dels drets que cascun ecclesiastich haura pagats segons forma dels dits memorials dins lo dit temps, la dita suma dins tres dias apres dels dits sis dias, haja esser dita e escrita per lo clavari de la ciutat en la taula de la ciutat al dit canonge qui en asso sera destinat, lo qual canonge aquella puxe liberament e haja distribuir juxta forma del memorial dins tres dias apres que la quantitat sera scrita en la taula, segons la ordinatio e forma li sera dada per dit R.[t] capitol, la qual porcio a quiscu tocant no puxa esser emparada ni deferida ans sie pagada sens dilatio dins los dits tres dies apres que per lo dit clavari sera scrita la dita suma al dit canonge. E lo mateix sie observat en la fi de quiscuna terça. E si alguna persona ecclesiastica per inadvertentia, negligentia, indispositio o oblit vel alias no haura donat lo seu memorial dins lo dit temps, li sie licit y permes en la segona terça, o tercera ó altras tandas en las quals se fara la manifestatio per los altres ecclesiastichs, donar son memorial e li haura esser admes per las ditas personas en asso deputadas, de manera que quiscu sie reintegrat e plenament satisfet del que haura pagat e contribuit en los drets e impositions o ajudas per dita ciutat imposades, e si dins los dits dias donats per liquidacio dels memorials la persona elegida per la ciutat no acudira a las horas o temps opportuns, ço es quiscun dia de las vuyt horas de mati fins a las deu horas, é apres dinar de las duas horas fins a las cinch, á la casa del dit canonge o en lo capitol com a dit canonge aparexera, puga lo dit canonge per si mateix y sens assistencia de son company passar los dits memorials e fer las summas e haja aquella forsa que si per los dos concordament

eran passats é sumats, no obstant la absencia de dit commissari, y la quantitat que sumaran haja de esser dita y scrita al dit canonge en la forma dessus dita, e aquella que sera distribuida ó partida per occasio alguna no puixa esser emparada o empatxada.

Item es concordat que los ecclesiastichs forasters qui hauran estat e aturat en la ciutat qui nos trobaran a la fi dels dits tres mesos en la ciutat, ó no poran esperar lo compartiment fahedor per que no sian fraudats en lurs libertats, ne la ciutat eo ministres de aquella, no encorregan las censuras e penas contra los violants ditas inmunitats promulgadas, recobren tota hora que anarsen voldran la porcio que pagat hauran e tatxada sera, juxta la forma demunt dita per lo dit canonge *insolidum*. E per donar orde a la dita satisfactio demunt dita e pagament, es concordat que lo clavari al començament de quiscuna terça ço es lo primer dia que taula y haja sie tingut sots virtut y força del sagrament y homenatge que haura prestat, e incorriment de les censures y penas desus mentionadas, dar e fer scriure en la taula de la ciutat a qui elet sera per lo capitol deu liures e lo dit canonge hage a quiscun estranger qui anarsen voldra pagar e restituyr la porcio que lin tocara, de continent e sens dilacio alguna, sots virtut de jurament que prestara en vigor del qual prometra que be y lealment fara la distribucio, salvant lo dret a la ciutat e persona ecclesiastica e tendra just compte de las ditas deu liuras, e si las ditas deu liuras no bastavan a la restitutio fahedora a las ditas personas ecclesiasticas estrangeras en una terça, de continent sens triga alguna lo dit clavari com request sie sots la matexa pena lin haja fer scriure altres deu liures e tantes com menester ne haura lo dit canonge per fer dita restitutio. E si res sobrara lo dit canonge ho haja pendre en compte de las deu liuras que en lo principi de la altra tersa esdevenidora li hauran esser donadas. E per esquivar tot frau es concordat que los prelats o altres ecclesiastichs estranys venints en Barcelona, sien tinguts dins sis dias com seran arribats denunctiarho o, fer denuntiar la lur venguda e per semblant lur partida a las ditas personas desus ditas o a la una de aquella, y donar son memorial del que haura pagat per raho de dites impositions o ajudas de que haura de ser exempt pera que puga cobrar lo que li sera degut, altrament si sen anira sens donar dita raho y presentar dit memorial no se li fassa esmena alguna de dites impositions o ajudes que haura pagades.

E per que tota natura de frau e suspectio sien esquivadas es concordat que lo dit canonge eo commissari no puxe fer restitutio a algun ecclesiastich estranger de quantitat que sia major de un sou, sens interventio e sotascrita de un testimoni per lo dit capitol elegidor, enaxi que dit capitol nomene los domers e los obrers menors de la taula de la obra e los sacristans menors de la seu per testimonis, e dit canonge pusque pendre aquell qui primer li occorrera.

Item es concordat que pus las ditas personas ecclesiasticas per tant benefici de la cosa publica de dita ciutat son contenta contribuyr en la forma desus dita en los drets e ajudas en los capitols desus mentionats contenguts, e per observansa de les dites libertats e inmunitats per obviar o escusar tot inconvenient de las censuras ecclesiasticas contra los violadors de aquellas promulgadas, sia per lo dit R.[t] capitol e ciutat com ara de present ab los presents scrits declaran, que totas personas ecclesiasticas axi los habitants en la dita ciutat com los forasters, ço es los beneficiats que aniran en habit e tonsura e altres en sacres o religiosas personas que han acostumat de esser inmunes a conexensa e arbitre del dit canonge en asso assignat, al qual lo dit R.[im] bisbe e son vicari general dita conexensa ab los presents comet, hajan e sian axi com esser deuen per las divinas canonicas e humanas leys franchs e immunes de qualsevol impositions, ajudas, vectigals e drets que per la dita ciutat son imposats o de assi avant se imposaran, e hajan a recobrar tot lo dret, ajuda, impositio que segons forma dels presents capitols pagar hauran.

Item es concordat que los mag.[chs] consellers e clavari qui vuy son, e altres ministres que interventio hi hauran e lurs successors en lo introhit de lur regiment, ço es dins tres dies apres que elegits seran e tota hora que requests ne seran, hajan a prestar dits concellers jurament en poder del senyor veguer de Bar.[na], e dit clavari sagrament e homenatge en poder dels dits honorables consellers en presentia del syndich del capitol, de servar e fer servar totas e senglas cosas *conjunctim et divisim* desus e devall scritas e en los presents capitols contengudes, e singularment dits consellers hajan en virtut del dit jurament prometre que si lo clavari no complia les coses en los presents capitols contengudes, de continent ells sien tinguts e obligats fer dir e scriurer las ditas sumas e quantitats al dit canonge e

fer servar totas las cosas en los presents capitols contengudas E no res menys tant dits consellers com lo clavari presents e sdevenidors, ne hajan oyr devant e en poder del vicari general del R.[t] senyor bisbe sententia de vet en lurs personas, en la qual *nunc pro tunc* incidescan si lo contrari era fet, las quals censuras a simple denuntiatio del canonge que sera elegit hajan esser publicades sens vocatio de part, reservada libera facultat als R.[im] bisbe e capitol que si en la primera terça e altre qualsevol dins lo temps devall designat, dits consellers y clavari seran vist fallir en observancia de las cosas capituladas o part de aquellas, que ells dit bisbe e capitol no sien tenguts de alli avant a la observatio de aquellas, ans tornen *ipso facto* quiscuna de les parts en son plen dret. E no res menys los dits consellers y clavari e la ciutat, consell e ministres de aquella, pusquen esser forçats en restituhir tot lo que en dita terça los ecclesiastichs hauran pagat, als memorials dels quals pus sien passats per lo dit canonge haja esser donada fe e crehensa.

Item es concordat que sens prejudici de les parts ni dels drets y actions a quiscuna dellas pertanyents, los indivisibles se estigan en lo modo y manera que estan y per ara nos tracte dells.

Item es concordat que al dit canonge e commissari elegidor, per los molts treballs sostindra sia assignat per salari a raho de quoranta liures cadany pagadores per la present ciutat, les quals se li hagen de girar per lo clavari de la dita ciutat en la taula de aquella de deu en deu liures, ço es deu liures a la fi de quiscuna terça y per iguals pagues.

Item es pactat que totes les persones que a instantia del dit R.[t] Capitol foren excomunicades, a cautela sien absoltes.

Item que les dites parts hajen a cautela de renuntiar juditial y extrajuditialment respective tant a la causa que en la real audientia es estada introduhida, com a totes y qualsevol causes que se aportassen o de qualsevol modo y manera per dites parts o laltre delles *sive juste sive nulliter* fossen introduhides per las causas y rahons en la present concordia expressades, devant lo honorable nuntio de Spanya y en altre qualsevol cort o tribunal, segons que ab la present *nunc pro tunc* a cautela hi renuntian.

Item es pactat y concordat que la present concordia y les coses en aquella specificades, totes y sengles duren y tingan

força y valor per temps de deu anys, y apres per tants com a les dites parts aparexera prorrogarla.

Finalment volen les dites parts que dels presents capitols y quiscu de aquells, per los notaris y scrivans debaix scrits y per cascu dells a soles de per si, ne sien fetas y liuradas tantas copias auctenticas quantas per las ditas parts y quiscuna dellas y per altras de qui sera interes, demanades ne seran als notaris y scrivans devall scrits y quiscu dells a soles, ab aquells es a saber pactes, pactions, stipulations, promissions, obligations de bens, renuntiations, juraments y ab altres clausules y cauteles utils y necessaries, a coneguda dels dits y debaix scrits notaris y scrivans, substantia empero del fet en res no mudada.

E foren presents en capitol los R.nts canonges qui fermaren la dita concordia los seguents, ço es micer Onofre Pau Cellers dega y canonge y official y vicari general per lo R.nt capitol sede vacante, Hieronym de Vilana ardiaca de Vallers, Phederich de Sarria, Pere Pau Cassador, Joan Prats, Miquel Ferrer de Busquets, Bernat Oliva, Gabriel Cerda, Antoni Seguer, don Enrich de Paguera, Pere Germa Garbi, Joachim Palau, Francesch Pons, Joan Çafont, Pere Pla, Garau Mas, Antoni Joan Garca, Raphel Riera, Mathia Amell, Ramon Cornet, Pere Tarroia, Pere Dalmau y Pere Castilla tots canonges aiustats a so de la campana Tomasa que toca molt gran estona, y foren presents per testimonis don Aleix Albert, don Pedro de Senclinent y de Pinos, don Miquel Batista Falco y mossen Nuri, Joan de Sorribes donzell, domiciliats en Bar.na y mossen Joseph Mercer y mossen Joachim Ferrer preveres beneficiats en dita seu y Pau Net scrivent.

Y a la firma dels dits consellers qui fermaren per ells y en presentia y nom del consell de cent Jurats, foren presents per testimonis los dits nobles don Aleix Albert, don Pedro de Sentcliment y de Pinos, don Miquel Batista Falco y mossen Nuri, Joan de Sorribes donzells, Miquel Axada y Steve Vallalta notari de Bar.na En totes les quals coses desus dites yo dit Steve Gilabert Bruniquer notari de Bar.na y scriva rational e regint los dietaris de la ciutat fuy present, y en fe y testimoni de dites coses las he scrites y continuades en lo present dietari.

Id., deliberacio pera que tornen los embaixadors de la cort y de Roma.

Mes avant lo dit consell delibera que los embaxadors de la ciutat tramesos a la cort y a Roma tornassen.

DIMECRES XVIJ. — En aquest die los consellers scrigueren

al senyor nuntio, conde de Miranda, als regents catalans del consell supremo de Arago, a Francesch Palau embaxador de la ciutat y a Matheu Sola avisant lo de la dita concordia y ordenant a dit Palau sen tornas, y lo plech ana per lo correu de la deputatio. Id., correu avisant la concordia.

Diumenge XXJ. — En aquest die entenent los mag.[cs] consellers ja de alguns pochs dies atras, y certificats que Jaume Lozada mercader regint lo libre maior de la taula havia dexat despendre adalgunas personas quantitats notables que passan de deu milia liures, sens tenir hy los diners en sos comptes, manaren ensemps ab lo clavari y taulers capturar al dit Lozada y juntaren lo consell de cent qui compte totes aquestes coses als mag.[cs] consellers y taulers, pera que a consell dels advocats procehescan sobre aquest fet e que lo syndich fassa instantia y part contra los delinquents. E que dits consellers per tota la semmana qui ve hagen a juntar lo consell y en ell dar raho del fet, y de continent los dits consellers juntaren doctors los quals aconsellaren que tots los deutors fossen capturats ys fes prompta exequutio en lurs bens, y axi micer Pere Goell y Baldiri Çafont mercader foren posats a la preso ys dona orde de capturar los altres, y foren apresos los libres del dit Baldiri Çafont ço es libre maior y manuals, portats a casa la ciutat. Taula: capturas per abusos.

Divendres XXVJ. — En aquest die lo senyor virrey tramete a dir als SS. consellers fossen contents de anar li a parlar, y anats sa Ex.[ia] los dix que las cosas de aquesta ciutat ell las tenia en molt gran compte com era raho, y que axi havia sentit molt lo que havia entes del cas de Jaume Lozada y altres sobre lo de la taula que tan publich era, y feya molt gran maravella no lin haguessen dit res, pregant los molt que en asso noy hagues descuyt, offerint se ab moltas veras a tot lo que fos en benefici de la ciutat y en castigar tan gran delicte, y lo mag.[ch] conseller en cap li respongue que besavan las mans a sa Ex.[ia] per la merce, y que ben certa y ben coneguda tenien sa voluntat de la qual aquesta ciutat restava molt obligada, y que en lo cas de la taula que sa Ex.[ia] los havie representat ells estaven molt posats sobre investigar la veritat y procurar que tan atros delicte fos castigat, y que per asso en casa de la ciutat se rebien informations axi per lo clavari en quant toca a sa jurisdictio com per lo Veguer, y que digesta y posada la cosa a son punt suplicarian a sa Ex.[ia] hy posas la ma per a que ab son bras po- Id., ofertas del Virrey tocants als abusos.

deros la ciutat reste satisfeta y los delictes castigats com speravan de sa Ex.ia

Id., concell pera perseguir als culpables de abus.

DISSABTE XXVIJ. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feu relatio del stat de las cosas de Jaume Lozada y altros complices sobre lo cas de la taula, y lo consell considerant la atrocitat del delicte feu deliberatio y conclusio que lo dit Jaume Losada fos privat del offici del libre corrible y que en son loc ne sie tret altre, y que lo dit Jaume Losada, mossen Joan Pau Serra cavaller y Pau Cata mercader complices en lo delicte, sien desinseculats de tots officis y beneficis de la ciutat attes consta haver tots delinquit, e que lo syndich de la ciutat fasse instantia y part contra los culpables e ques fassan crides offerint premis a quils posara en ma de la regia cort a discretio dels mag.cs consellers.

Sindicat per plets, etc.

Mes avant lo dit consell feu syndicat per a plets civils y criminals a Steve Vallalta subsyndich, y feu altras deliberations sobre altros fets.

Taula, extraccio per lo ofici del llibre corrible.

Finalment fou extret Pere Pau Rifos mercader per al offici del libre corrible de la taula, vacant per la privatio de Jaume Lozada.

Id., se dona compte al Virrey de la deliberacio.

E disgregat lo consell los dits consellers anaren al senyor virrey y li donaren raho del fet en lo del cas de la taula, supplicant lo ab molta instantia sie de son servey posar la ma en est negoti y castigar ab castichs exemplars aquest delicte, y sa Ex.ia mostrant molta satisfactio y gust de la deliberatio que lo consell havia feta se offeri ab molta voluntat y veras, y dix inquiriria y castigaria ab rigor lo delicte com la atrocitat del cas requeria y la molta affectio que te adaquesta ciutat lo obligava.

Visita contra Concellers: tornada.

Taula, jura del encarregat del llibre corrible.

DILLUNS XXVIIIJ. — En aquest die arribaren Antich Puig y los altres officials qui eren anats per negotis de la visita, com se veu a tretze de aquest mes. — Dit die jura y presta lo sagrament y homenatge acostumat Pere Pau Rifos mercader, regint lo libre corrible de la taula per la privatio de Jaume Lozada.

Trentanari per fer oficials del tall de la carn y romaner del pes de la farina.

DIMARS XXX. — En aquest die se tingue trentanari per fer los officials del tall de las carns del any seguent, y en romaner del pes de la farina per mort de Pau Ferrer, fou extret Lorens Materra perayre.

Galeras de Carlos Doria, arribada ab embaixadors.

DIMECRES XXXJ. — En aquest die arribaren vuyt galeras de la part de ponent: son la squadra de don Charlos Doria duque de Turci: portan infanteria y moneda per a Levant y en

una de ellas que venia de Mallorca, venian uns embaxadors del rey Cuco y van al rey N.ro senyor.

ABRIL

Taula: crida pera ques prengan als culpables.

DIJOUS I. — En aquest die se feu la crida per part dels consellers, offerint premis a qui posaria en ma de la regia cort las personas de Joan Pau Serra y Pau Cata per lo de la taula.

Aniversari.

DISSABTE IIJ. — En aquest die los consellers convidats de dies atras y assignada jornada per dits consellers per aquest die, anaren a la lotia ab gramallas de dol per al aniversari de don Pedro de Moncada com es de costum, hon vingue tambe don Joan de Moncada infermer y sagrista de Tarragona fill del marques de Ytona, convidat per los consols de la lotia: segue entre consellers ters y quart. — Dit die a la tarda sen anaren set galeras de las vuyt que vingueren a XXXJ del passat y feren la via de levant.

Galeras de Carlos Doria, partida.

Taula: cridas dels Deputats.

DILLUNS V. — En aquest die se publicaren cridas per part dels deputats citant a Joan Pau Serra y a Joan Serra son pare officials del general per haverse absentat.

Concordia ab los eclesiastichs: reclamacions dels priors de Sta. Catarina y del Carme.

DIMECRES VIJ. — En aquest die estant los mag.chs consellers en la sala del trentanari vingueren los R.nts pares el prior de S.ta Catherina y el prior de N.ra senyora del Carme, los quals donant gran quexa de part de tots los convents de Bar.na de la concordia que la ciutat ha feta ab lo R.nt capitol de la seu de Bar.na sobre lo de las franquezas e inmunitats dels ecclesiastichs, dient los era de grandissim preiudici y notable descommoditat, y pretenent no estar subiectes ni obligats a dita concordia, demanaren y supplicaren a dits SS. consellers manassen juntar lo consell de cent per a representar li aquestos inconvenients y danys, per ques remedien: y los dits SS. consellers los respongueren que las concordias antigas se feren ab lo mateix orde que aquesta, y es que la ciutat concorda ab lo bisbe y capitol com ha concordat ara, y que axi tots los ecclesiastichs han de estar a la dita concordia, y que la descommoditat que deduyen no era considerable per a torbar lo bon assiento y resolutio presa en las diferentias suscitadas, y que axi convenia a la publica pau y utilitat. — Dit die fou la matricula dels mercaders, y foren matriculats mercaders Berthomeu Garrell y Bernat Gatell.

Matricula de mercaders.

Bulla de provisio del bisbat.

DIVENDRES VIIIJ. — En aquest die vingueren don Plegamans de Marimon y mossen Raphel Casamijana donzell, de part del R.nt cançeller Raphel de Rovirola elet bisbe de Bar.na, fent a saber als mag.cs consellers com las bullas apostolicas de la provisio del bisbat eren arribades, dient que lo senyor bisbe los trametia per donar aquest avis a sas mag.as per saber sen havian de alegrar y per a donar los aquest contento, y los dits senyors consellers los respongueren se alegravan molt de tan bona nova de que sa senyoria los avisava, y que supplicavan a Deu nostre senyor li done molts anys de vida per a gozar la dignitat ab molta salut sua y contento de tots.

Concordia ab los eclesiastichs, reclamacions de priors y prelats.

DISSABTE X. — En aquest die vingueren als consellers los priors y prelats dels convents de Bar.na demanant ab molta gran instantia remediassen lo de las franquesas com es contengut dessus a set del corrent, y los consellers los respongueren ab paraulas de molt cumpliment ho mirarian, offerint se donar los contento en tot lo que tingues loch. — Dit die fonch sententiat a mort Roch Castello de Calonge: fonch assotat, axorellat, degollat y squarterat per haver mort y robat en cami ral, y fou lo cas que lo dit Roch Castello ab altres ladres se posaren a pas en cami real y arribant un caminant ab una mula lo aturaren yl meteren dintre lo bosch yl despullaren yl ligaren a un arbre. En apres vingue un traginer y tambel meteren dintre lo bosch, al qual los ladres esforçaren molt matas al altro pres, amenaçant de matar lo a ell si nou feya, y ell ia may ho volgue fer dient los estimava mes lo matassen a ell que no ell matar a qui no conexia ni ley merexia: finalment los ladres se concertaren de jugar a sorts quil mataria, y a qui toca la sort decontinent cruelment mata a punyalades al pobre pres, e fet asso los ladres volgueren que lo traginer los seguis dient li volien alegrar lo en fer li part del robo, y tots sen vingueren a Bar.na ab la mula del mort, y la donaren al corredor per que la venes, y lo traginer dolent se de un cas tant nefando se desvia dells ab alguna escusa y sen ana a la Justitia y denuntia lo cas, y ab sa inteligentia prengueren lo un ladre, y aquell salvant la vida y membres dona forma com prenguessen segons prengueren al dit Roch Castello. Deu nostre senyor sie servit guardar nos a tots de caure en mans de homens tan mals, yls confona a tots yls castigue per que la republica estigue ab la seguretat y pau que conve al seu sanct servey. — Dit die lo molt Il.tre senyor don Raphel de Rovirola canceller

de Cathalunya y elet bisbe de Bar.^{na} y per ell son procurador, prengue possessio de la Iglesia de Bar.^{na} y tocaren las campanas de totas las parrochials com es de costum. — Havent lo real consell fet regalia al cas de Jaume Lozada mercader regint lo libre corrible de la taula, contral qual lo syndich de la ciutat ha fet y fa instantia y part formada, y havent demanat lo dit syndich fos presa la depositio del dit Lozada mostrantli ocularment lo libre maior, interrogant lo dels comptes de que es la delatura contra ell, jatsie que per part del relador de la causa qui es lo mag.^{ch} micer Joan Magarola jutge de cort fos demanat que lo libre maior per dit efecte fos aportat a la preso, ja may los mag.^{chs} consellers ho han permes sino que lo mag.^{ch} relador vingues a la taula y axi fonch fet, que en aquest dia a la tarda vingue pres lo dit Jaume Lozada desde la preso fins a la taula y aqui li fou exigida la depositio per lo mag.^{ch} relador ab son notari, mostrant los Pere Pau Rifos mercader vuy regint lo libre maior ab special orde dels mag.^{cs} consellers y ab assistentia del conseller quart, los comptes del libre maior corrent sobre que es la delatura.

Bisbe de Barcelona, presa de possessio.

Taula, portan alli al mercader qui era avans encarregat del llibre corrible.

DILLUNS XIJ. — En aquest die estant los mag.^{chs} consellers aiustats en casa de la ciutat per lo efecte que avall se dira, vingue lo R.^{nt} canonge Pere Pau Cassador y de part del molt Il.^{tre} y R.^{m} senyor don Raphel de Rovirola bisbe de Barcelona, dix a dits SS. consellers: venia per a fer los a saber com sa senyoria havia pres ia possessio del bisbat, y per a donar los una bulla que alli tenia de sa sanctedat en recomendatio sua, la qual los liura en proprias mans del conseller en cap, qui presa la bulla ab la reverentia deguda a la sancta sede apostolica y vista, dix en nom de tots, rebien molt particular contento de quels cabes tan bona sort de tenir per prelat a la persona de sa senyoria, y que desijaven summament veurel consagrat, y que aquestas festas de pascha hagues dit missa de pontifical per anar a besar la ma de sa senyoria, y que estigues molt cert que en tot lo ques offerís en servey de sa senyoria acudirian ab molta voluntat, y despedit lo dit canonge de continent los mag.^{chs} consellers trameteren ab embaxada a mossen March Lentes donzell y a mossen Bernat Romeu ciutada per al senyor bisbe, ab orde de donar li lo parabien de part de la ciutat y offerir se li a tot lo que fos servey de sa senyoria.

Bisbe.

Segueix lo tenor de la bulla pergamenea ab son sagell plumbeo peniant en cordes de canem.

«Clemens episcopus servus servorum Dei, Dilectis filiis Populo Civitatis et diocesis Barcinonensis salutem et apostolicam benedictionem: Hodie ecclesie Barcinonensis tunc ex eo quod nos nuper venerabilem fratrem nostrum Alfonsum episcopum Carthaginensem olim Barcinonensem a vinculo quo dicte ecclesie cui tunc preerat tenebatur de fratrum nostrorum consilio et apostolice potestatis plenitudine, absolventes illum ad ecclesiam Carthaginensem certo tunc expresso modo vacantem, apostolica auctoritate transtulimus, preficiendo ipsum illi in episcopum et pastorem, pastoris solatio destitute, de persona dilecti filii Raphaelis electi Barcinonensis, nobis et fratribus nostris ob suorum exigentiam meritorum accepta, de fratrum eorundem consilio dicta auctoritate providimus, ipsumque illi in episcopum prefecimus et pastoralem curam et administrationem ipsius ecclesie barcinonensis sibi in spiritualibus et temporalibus plenarie comittendo, prout in nostris inde confectis litteris plenius continetur Quo circa universitatem vestram monemus et hortamur attente vobis pro apostolica rescripta mandantes, quatenus eundem Raphaelem electum tanquam patrem et pastorem animarum vestrarum devote suscipientes, et debita honorificentia prosequentes, eius monitis et mandatis salubribus humiliter intendatis, itaque ipse Raphael electus in vobis devotionis filios et vos in eo per consequens patrem benevolum invenisse gaudeatis. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo tertio. Duodecimo Kalendis martii, Pontificatus nostri anno tertio decimo.

P. Henen.[tius] Feb. X
X
C. Pamphilius. Hie. Beger
G. Lombau procomp.[ri]
I. Bombellus. Ia. Hie. Miletus
F. F. Gacllan.

DIMARS XIIJ. — En aquest die arriba mossen Francesch Palau ciutada, tornant de la cort hont era estat trames embaxador per la ciutat per los negotis de la seu ab la ciutat.

Dimecres Sant.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest die los consellers cap y ters anaren a la iglesia dels Angels per oyr sermo y las matines, y

ans de arribar alla trameteren lo cap de guayta per a que levas las cadiras que veuria per la iglesia, com ho feu.

Dijous Sant.

DIJOUS XV. — En aquest die al mati los consellers anaren a la Seu hont abans del offici se publica la bulla In cena Domini ab molta ceremonia y solemnitat. Al portar lo S.m Sacrament al monument los consellers ab un prom portaren lo talem ab aquest orde, ço es quart y prom y lo segon en mig anaven devant, y ters y quint y cap en mig portaven los bordons de derrera. Y a la tarda los consellers ab gramalles negres vingueren a casa la ciutat y de aqui ab molt acompanyament anaren a visitar los monuments.

Divendres Sant.

DIVENDRES XVJ. — En aquest die demati los consellers anaren a la Seu, y al traure lo Sacrament del monument portaren lo talem ab lo mateix orde del die abans, y axi mateix a la tarde acabadas las matinas se feu per dins de la Seu la professo de la sancta Spina: los consellers ab un prom portaren lo talem ab lo mateix orde.

Dissabte Sant.

DISSABTE XVIJ. — En aquest die demati los consellers foren a la Seu ab ses gramalles de grana: tambe hy fou lo virrey y los consellers ysqueren fins a la porta a rebrel, y al tornar sen tambel acompanyaren fins a la porta com es de costum.

Diumenge de Pascha.

DIUMENGE XVIIJ. — En aquest die demati los consellers ab sos promens se juntaren al porxo de S.t Jaume y de aqui sen anaren a la Seu per a oyr lo offici, tambe vingueren a vespres empero sens promens.

Deputacio, vespres.

DIJOUS XXIJ. — En aquest die los consellers anaren a vespres a la deputatio per la festa de S.t Jordi, convidats per los deputats, los quals ysqueren a rebrels ab massas altas al cap de la scala yls acompanyaren fins al altar, posant se cascu dels deputats y oydors a la ma squerra de son conseller per son orde com es de costum, y a la que foren al altar feta entre ells la deguda salut, los consellers se assentaren en son banch prop del altar al corn de la epistola, y los deputats en son banch arrimat despalles al cel ubert, y acabades vespres los dits consellers sen tornaren acompanyant los los deputats fins al cap de la scàla ab lo mateix orde que al venir.

Festa de St. Jordi, cas de etiqueta.

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die festa de S.t Jordi al mati, los consellers se aiustaren a casa la ciutat y sabent ia que los deputats eren arribats a la deputatio anaren alla, los deputats los reberen ab lorde acostumat, poch apres fou aquí lo vir-

rey, vingue molt galan y tot adressat, acompanyat dels cavallers de sa casa, qui venien tambe molt ataviats y de altros de la ciutat que parexia vista de un rey, los deputats ysqueren al cap de la scala a rebrel yl acompanyaren fins al altar, los consellers nos acostaren a ell per a donar li la ben vinguda com es de costum, per alguna descommoditat quey veren per ocasio de que los banchs dels cavallers estavan demasiadament acostats al dels consellers, sino que de peus lo saludaren, y lo senyor virrey se assenta en sa cadira y estrado posat devant lo altar vers lo corn del evangeli, y los consellers y deputats segueren en sos banchs; y acabat lo offici sa Ex.[ia] saluda als consellers y sen ana acompanyant lo los deputats fins al cap de la scala, y apres sen anaren los consellers acompanyant los tambe los deputats axi mateix fins al cap de la scala.

Consell de cent, extraccio de diversos carrechs.

Diumenge XXV. — En aquest die se tingue consell de cent jurats ordinari, foren extrets en consols de la mar mossen Benet de Marles donzell y Raphel Jorda mercader, y en jutge de apells Charles Frexes mercader y en consol del pont Simon Canyet mercader, y en receptor del cabessatge Gabriel Aroles moler, y feren se altras extractions y deliberations com se veura en poder del scriva maior del consell.

Visita al Virrey: reclamacions sobre circulacio de moneda, per agavellament de olis y abusos de la Taula.

Dimecres XXVIIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers demanada hora per un verguer com es de costum, anaren a casa del senyor virrey, al qual lo mag.[ch] conseller en cap ab sa elegant y ornada oratio que en tots sos rahonaments acostuma, representa lo grandissim dany que aquesta ciutat patia dels tants menuts que corrian en Bar.[na] axi de Gerona, Banyoles y altras parts, com barcelonesos falços, que molts per sas grangerias meten en Bar.[na] no sols de dies a bulto de provisions y mercaderies que entran, com de nits per sota las portas dels portals, los quals son ab tanta copia que donan causa que los menuts que aquesta ciutat fa en la seca bons y de bona ley, segons sos privilegis (ab la poca garantia dels quals y ab lo demes que sobra de las entradas de la ciutat, pagats sos censals y altros carrechs se fortifica la ciutat de murallas ys remedian moltas necessitats, de pobres monastirs, hospitals y altras) no tenen despedida, supplicant a sa Ex.[ia] mane abatre en Bar.[na] tots los menuts que no son fets en la secha de Bar.[na] pera que axi cessen tals desordens y abusos ys obvie a que no arribem a una miseria qual la de Perpinya, que per no trobar se alla altra mo-

neda sino mixturada de coure, esta ab los treballs que sa Ex.ia y tots sabem. Mes avant lo supplica fos servit posar sa poderosa ma en remediar altre molt gran dany que causa un tal Genimells del camp de Tarragona, per haver agavellat grandissimas quantitats de olis pera fer ne sabo per mercaderia per a foral regne, de que resulta que sperant se quel oli per la molta abundantia en aquest any se vendria a manco de sis sous lo corta, se ven ia a preus excessius en notable dany de la cosa publica. E finalment lo supplica no permetes traure de la prezo a micer Guell ni altres culpats en lo cas de la taula, encare que solden son compte del que deuhen com ells ho demanan, etiam que sie ab manlleuta, si no es purgada primer la culpa y dol y crim de que son impetits, per que la ciutat enten que son complices en lo delicte de Jaume Lozada, y axi demana ab molt gran instantia que sien castigats ab la rigor que la atrocitat del cas requer, y sa Ex.ia respongue desijava donar tota satisfactio y gust a la ciutat y manaria veure lo que se li demanava, y que estiguessen molt certs que aquestas cosas sa Ex.ia las tractaria ab la afectio y voluntat que devia adaquesta ciutat.

DIJOUS XXVIIIJ. — En aquest dia se publica per cosa certa que sa Mag.t feya merce a don Hieronym de Argensola de nomenar lo en governador de Rossello. Governador del Rossello.

DIVENDRES XXX. — En aquest die vingueren dos preveres de part del senyor bisbe de Bar.na per convidar als senyors consellers per a la festa de la consacratio de sa senyoria, que sera diumenge a la Seu, demanant de part de sa S. a sas mag.as fossen servits honrar aquella festa ab sa presentia, si be sa S. advertia que per a dita jornada los bisbes de Gerona, Vich y Solçona qui han de ser presents a dita consecratio tindran tambe dosser y cadira, a mes de que cada hu dels bisbes tindra alli sos capellans, y que sas mag.as considerassen si de asso podian rebren disgust per que sa S. com a zelos del honor y reputatio de sas mag.as ho advertia, y los SS. consellers respongueren que desijavan en totas cosas donar a sas ..... (1) gust y contento y queu tractarian, y que si en nenguna manera los era possible anar, no hy anirian. — Dit die se publica la enquesta de Jaume Lozada ab provisio feta per lo mag.ch relador micer Joan Magarola, segons que axi ho referi lo syndich. — Aquest dia era

Bisbe: convit per sa consagracio.

Taula: enquesta feta per raho de abusos.

(1) Magnificencias.

Consol del pont, se difereix son jurament.

assignat per los mag.[cs] consellers a petitio de Simon Canyet mercader extret en consol del pont, per haver ho ell molt instat per a son jurament y ell estave ja a punt ab son acompanyament per a venir. Empero los consellers foren advertits que no devian dar loch al dit jurament fins que los consols de la mar haguessen jurat com es de costum. E per ço li enviaren a dir no vingues y axi no jura.

MAIG

Ciutadans: junta per matricula.

DISSABTE I. — En aquest die lo stament dels ciutadans honrats de Bar.[na] convidats per part dels mag.[cs] consellers per medi dels verguers com es de costum, se juntaren en casa de la ciutat per fer la matricula de ciutadans y fou trobat que nengu dels nomenats tingue compliment de veus, y axi noy hague matricula de nengun ciutada nou.

Consacratio del bisbe de Barcelona

DIUMENGE IJ. — En aquest die fou la consacratio del R.[im] don Raphel de Rovirola bisbe de Bar.[na] en la Seu, los bisbes que entrevinguer en a dita consacratio foren los de Vich, Gerona y Solçona. Los consellers partint de casa la ciutat anaren a la Seu y foren presents a dita consacratio convidats per part del senyor bisbe: segueren en un scon posat al altar maior a la part del evangeli quasi junt la porta o rexa de ferro, per que los dos altars y dossers que havian parat en aquella matexa part pera los bisbes, feyen impediment que dits consellers no poguessen seure al padris com tenen de costum. Estant los consellers alli, vingueren los bisbes, y feta oratio se giraren a saludar als consellers y sen ana cascu a son altar per a vestirse, y tornats al altar per a dir la missa iterum se giraren a fer salut als consellers: digue la missa lo de Vich, y acabada la seremonia los bisbes de Gerona y Solçona y lo de Bar.[na] en mig dells, voltant per derrera lo altar y arribant als consellers, lo R.[im] bisbe de Gerona los dix que alli ls presentavan son bisbe y prelat, prometent los que havia de regir ab molt gran zel del servey de Deu y a satisfactio de tot lo poble, y los consellers respongueren que estaven molt certs seria com sa senyoria prometia y que estaven molt prests a tot lo que fos servey del senyor bisbe, y de pas li bezaren la ma, y los bisbes sen devallaren per la matexa porta hont estaven

los consellers y rodaren la seu per demonstrar lo bisbe novament consagrat al poble, a qui besaven la ma y puiaren al altar per laltra porta que es vers la sacristia, y acabada tota la ceremonia, tots los bisbes fent salut als consellers sen anaren, y los consellers esta vegada no acompanyaren lo bisbe a sa casa com es de costum en dies que diu de pontifical.

DILLUNS IIJ. — En aquest die festa de sancta Creu, los mag.[cs] consellers se juntaren demati al porxo de S.[t] Jaume ab sos prohomens, y de aqui sen anaren a la Seu hont oyren lo offici: segueren alt al altar maior al padris que es a la part del evangeli com es de costum. Al depres dinar los consellers anaren al Born per la festa de la iusta ques feu dit die, convidats per part dels senyors deputats, y per que los jutges de la iusta nos pogueren determinar a quis devien donar los premis, y tambe per que per ser molt tart noy hague loch per a que tots los cavallers qui eren vinguts poguessen justar, la justa fou prorogada per al die de sanct Miquel proxim; sols fou declarat y publicat haver guanyat de mes galan, mossen Gaspar Carcer menor. Festa de Sta. Creu.

DIMECRES V. — En aquest die lo canonge Pere Pau Cassador vingue als mag.[cs] consellers, y de part del senyor bisbe los dix que sa senyoria havia determinat exir fora y pera diumenge entrar en ciutat, y venir a la Seu a jurar ab solemnitat en la forma de sos predecessors, confiat que sas mag.[as] lo honrarien en dita jornada e li farian merce com be havian acostumat ab los bisbes passats, y los consellers respongueren que exirian a acompanyar a sa senyoria ab molta voluntat y farian lo que devian ab sa S.[a] com la ciutat ho te de costum. Bisbe: convit als consellers per la jura.

DIJOUS VJ. — Havent ia los mag.[cs] consellers dies atras conferit y tractat entre si y assenyaladament en una junta que tingueren dels taulers archivers y altres officials de la taula en casa del conseller en cap, sobre lo remey ques poria donar en lo de la moneda curta y falça que tant corre, y sobre la resolutio ques poria pendre en lo de las poliças que fan los que tenen diners en banch per als administradors de la taula, que los banquers recusan acceptar las y donar lo diner rebedor per a posar lo en la taula, y sobre lo abatre la tanta multitut de menuts forasters y falsos ques meten en Bar.[na], y sobre altras cosas ques contenen en la deliberatio del consell de cent celebrat a vint y sinch del passat y discursats molts e diversos parers, attes que lo Moneda curta y falsa: visita al Virrey.

dit consell de cent delibera que aquestos fets se communicassen ab lo senyor virrey, perço lo mag.ch conseller en cap de consentiment dels altros consellers tot sol, lo die de ahir a hora tarda segons que axi ho ha referit, fou ab sa Ex.ia per a dir li com sobre donar remey a estos danys los consellers volien venir a parlar ab sa Ex.ia per aquest die a la hora que li seria servey, y que eren contents que sa Ex.ia hi applicas las personas que li aparexerian a proposit per a que entre tots se ves quin assiento se porie donar a estas cosas que tant importan al benefici publich, y assignada per sa Ex.ia la hora de las quatre apres mig die del de vuy, los dits consellers tocadas las quatre horas partint de casa la ciutat anaren a casa del senyor virrey y arribats a la sala hont ere sa Ex.ia, trobaren alla en sa companyia al senyor bisbe de Bar.na, al regent micer Joan Castello, al thesorer don Francesch Agullana y al advocat fiscal micer Jaume Pineda, y de continent sa Ex.ia mana donar cadiras a tots y posat sa Ex.ia en mig, y lo conseller en cap y los altres consellers per ordre a la sua ma squerra y lo bisbe y los demes per son orde a laltra ma en cor, assentats en sas cadiras de vellut totas de una manera, y exits fora de la sala tots los que venian en lo acompanyament dels consellers, restaren los dits senyors dintre a soles, y a cap de mes de hora y mija los dits consellers ysqueren y sen tornaren cascu a sa casa. Es empero ver que lo dit bisbe es canceller y com a canceller havia de estar a la ma squerra, y axi en aqueix loch hont estigue que fou la ma dreta del virrey, se ha de dir estava com a bisbe y prelat de Bar.na

Abadessa de Valldonzella, mort.

DIVENDRES VIJ. — En aquest die serca las deu horas, vingueren sis capellans vestits de dol per a convidar als consellers per a dema al enterro de la quondam dona Magdalena de Foxa abadeça de Valldonzella, que mori ahir a la una hora, y los consellers respongueren que farien lo que tenien per costum.

Concell.

DISSABTE VIIJ. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual los consellers donaren larga raho del parlament que tingueren a sis, ab sa Ex.ia, y axi be representaren las quexas que donan los frares en lo de las franquezas com esta apuntat a 7 y a 10 de abril, y lo consell comete lo de las franquezas als mag.cs consellers ab plenitut de poder. Mesavant per la concordia del capitol que es de sobre a 16 de Mars, se feu deliberatio que lo honorable capitol assistesca ab lo canonge nomenat per lo Capitol en lo de las franquezas, y que Pau Rates fuster qui

fou nomenat per albaraner de las franquezas del vi, lo qual offici per raho de dita concordia cessa, aporte lo libre de las franquezas que per dita concordia se deu portar, y acabat son bienni sie nomenat menestral y artiste ab lo mateix salari que tenia lo albaraner, y per ser hora tarda prorogaren lo consell per tot lo present mes.

DIUMENGE VIIIJ. — En aquest die los consellers anaren demati al offici al hospital per la festa de sancta Creu com es de costum, y al depres dinar convidats per part dels deputats ia del die abans, anaren al Born per veure la festa de la iusta ques feu en est die, ques diu iusta partida, per la prorogatio del die de la iusta que fou a tres, ques diu iusta mantenguda: vinguren los cavallers en dos quadrillas, e feta la iusta fou publicat ab veu de trompeta que don Guillem de Rochaberti guanyaba lo pris de millor justador de la justa mantenguda, y que la quadrilla de don Batista Falco guanyaba de millor quadrilla y de mes galan, y que mossen Joseph de Bellafilla guanyave de millor justador en esta justa partida. Festa de la Sta. Creu: justa.

DILLUNS X. — En aquest die los mag.cs consellers entre las nou y deu horas demati, anaren a casa del senyor virrey demanada hora de sa Ex.ia per un verguer com es de costum, y per estar sa Ex.ia ab los doctors del real consell arribant los consellers, ysque fora en lo verger o font que esta en miig de las dos salas hont se costuman iuntar los doctors, y aqui oy als consellers los quals per paraula del mag.ch conseller en cap, de nou en continuatio de las moltas quexas que a tretze de mars havian ja representadas a sa Ex.ia de las insolentias y mals tractes de Marti Samboray sotballe, y reduyntlas a la memoria de sa Ex.ia lo supplicaren manas a Francesch Terre de Picalquers extret en terna de balle y pres y nomenat per sa Ex.ia, juras y fes nova electio de sotballe, no estrenyent lo sa Ex.ia a que de nenguna manera hagues de nomenar al dit Samboray ni altri sino que ab libertat nomenas una altra persona benemerita y de confiança, y per confirmatio de que lo balle pot y acostuma crear y apres revocar los sotballe com be li apar, li dona un memorial de diversos exemplars auctentichs, y sa Ex.ia respongue enviaria a sercar al dit Terre de Picalquers y que tot se faria a satisfactio de la ciutat. — Dit die per la tarda entra lo molt Il.tre y R.im don Raphael de Rovirola bisbe de Bar.na qui era exit fora pocs dies havia per entrar de cerimonia y ab solemnitat, pera venir a

Sotsbatlle, reclamacio contra de ell al Virrey.

Bisbe, entrada.

jurar en la forma de sos predecessors. Los mag.cs consellers convidats per esta jornada per part de sa senyoria trameteren dos cavallers per la posta ab lo correu de la ciutat y son postillo devant y sengles criats derrera, a donar li la benvinguda: los cavallers eran mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Joseph de Bellafilla los quals partiren de la ciutat fent la via del Hospitalet hont era sa senyoria. En apres los consellers per exir a rebre a dit senyor bisbe partint cascu de sa casa a cavall ab las personas que per est efecte havian convidadas, se juntaren devant casa la ciutat y de aqui partiren en graduatio com esta continuada per lo scriva de les obres, y passant per davant la Deputatio, Palau episcopal, plassa Nova, carrer de la Porta ferrissa, carrer del Carme, ysqueren al portal de S.t Antoni y arribaren fins a la Creu cuberta, anant y venint sempre lo correu per dar avis del cami que feye sa senyoria y hont se trobave, y aqui encontraren als doctors de la Universitat del Studi general que venian tots ab sos capirots y borlas de la facultat, y anant poch mes enlla encontraren al R.nt capitol de la seu y poch apres als deputats del general que tots eren exits a dar la ben venguda a sa S.a E tantost foren ab dit senyor bisbe lo reberen ab molta voluntat y li donaren la ben venguda, y sa S.a los rebe axi mateix ab molta afabilitat y cortezia, y lo conseller en cap se li posa a son costat squerra sens anar ningu a la ma dreta y los altres consellers se posaren devant per sas fileras com eren venguts, mesclant se entre ells los de la filera del conseller en cap, e posant se lo comte de Queralt qui ere vengut ab los consellers al extrem de la filera del conseller ters qui era segon per sa absentia a la ma dreta, y ab aqueix orde entraren dins ciutat fent la via del carrer del Hospital, Bocaria, Call, plassa de S.t Jaume, per devant la Deputatio, plassa Nova y giraren vers las scalas de la Seu y aqui tots se apearen, anant en dit acompanyament lo marques de la Palleta capita de la guarda del virrey en companyia de un altre cavaller de palatio, qui eren exits a esta entrada, los quals no foren admesos ni posats ni agraduats entre consellers, y aqui dit marques estant a cavall se despedi de sa S.a y sen ana, y a la que foren apeats puiant per las scalas, fou aqui la professo de la seu, arbolada la bandera de sancta Eulalia ab ganfanons y creu alsada, y sa S.a se posa en lo gramial entrels sacerdots, y lo comte de Queralt y consellers per son orde venian derrera, y arribats al portal de la Seu hont estave aparellat

un dosser ab sos coxins, aqui sa senyoria adora la vera creu, y entrant sen tots dins la seu la qual estava molt illuminada de antorxes sobre lo enfront del cor y los rollos encesos y lo altar ple de lums, arribaren al altar lo qual estave molt parat com lo die de pasqua, cantant lo clero y sonant lo orgue ab molta consonancia y concert, y aqui lo dit senyor bisbe presta son jurament sobrel missal ubert, posat sobre un dosser, y acabada la ceremonia lo dit senyor bisbe y consellers ab lo clero devant sen devallaren a fer oratio a sancta Eulalia, y puiant de aqui lo dit senyor bisbe acompanyat de dits consellers y clero, exint per lo portal de la claustra y per la capella de las Vergens, sen entra en son palau y al peu de la scala los consellers se despediren, y puiant a cavall ab lo acompanyament que eren venguts sen tornaren a casa la ciutat y de aqui cascu a sa casa.

Fas nota que entenent los consellers que lo senyor bisbe volia entrar ab las massas de la cancellaria per ser canceller, li trameteren a dir que sa S.ª no las fes venir per que los consellers exien a fer li honra com a son bisbe y prelat y no com a canceller, y que axi no tenien loch las suas massas de canceller advertint lo que en cas que sa S.ª las volgues portar noy exirian, y sa Ex.ª dix que estimave en molt la honra que li feye la ciutat y que las massas no anirien. Id., cas de etiqueta.

DIMARS XJ. — En aquest die jura mossen Francesch de Picalquers balle de Bar.ⁿᵃ: noy hague cerimonia, y encontinent revoca de sotballe a Marti Samboray, y feta dita revocatio e intimada, crea en sotballe a Bernat Puig negotiant y lo dit Marti Samboray fou vist ia lo mateix die a la tarda anar per ciutat sens basto, jatsie que al mati apres de la revocatio intimada fou vist ab basto pretenent que sa creatio ere irrevocable duradora per tot lo trienni, per destructio de la qual preteza, y justificatio del dret del balle qui pot crear y revocar ad libitum lo sotballe, se posa lo memorial seguent lo qual es lo mateix ques dona al senyor virrey a X. Batlle: jura, revocacio de sotsbatlle.

«Lo balle de Bar.ⁿᵃ en lo introyt de son offici nomena en sotballe la persona que li apar convenient y habil durant son beneplacit, y si despres de haver creat y nomenat lo dit sotballe no reyx de la mnera que li apar conve al dit balle, abans que lo trienni sie acabat, tocant un acte de revocatio del dit sotballe sens cognitio de causa y asso tantes vegades com se offereix occasio, ab la qual veia lo balle que lo tal sotballe no es conve- Exemplars de com lo batlle de Bar.ⁿᵃ nomena sotsballe a sa voluntat.

nient per a dit carrech, com lo balle estiga tingut y obligat per les culpes, negligenties e delictes comesos per dit sotballe, y tambe que en cas que un balle hage anomenar algu en sotsballe per lo trienni, y per mort o renuntiatio sera provehit o extret altre en balle, lo nou balle extret pot y deu anomenar en sotsballe la persona qui vol sens esser necessaria cognitio de causa encara que lo trienni no sia acabat, pera repellir lo sotsballe que son antecessor havia provehit, y tot lo demunt dit esta fundat en la const.° del Rey Alfonso 3 en la cort de Montblanc cap. 17. tit. dē ofici de veguers &, y dita const.° se es observada de temps inmemorial a esta part ab molta puntualitat sens que lo Ex.im lochtinent general ni son real consell sen sia volgut entrametre ni impedir al balle que no tinga lo sotsballe que vulla, a la qual observansa de dita consuetut per haverhi moltas rahons juridicas y posadas en raho, se specificaran los exemplars que te lo balle de Bar.na en son favor.

Primerament que a 27 de febrer 1530 fonch provehit en balle de Bar.na Miquel de Vallseca y anomena dit die en sotsballe a Joan Bernat Castello per tot lo trienni, y apres en lo mes de maig ço es a 19 de dit any de 1530, vehent que dit Castello no era sufficient pera dit carrech anomena a altre en sotsballe, a Pere Negre removent al dit Castello del dit offici sens cognitio de causa, encara que lo trienni no fos acabat.

2.° que Miquel Salgueda balle de Bar.na a 30 de nohembre 1560 anomena en sotsballe a Francesch Matabous, y haventlo revocat y dexat lo basto de sotsballe y haventne nomenat altre, al cap de dos anys torna anomenar al dit Matabous en sotsballe, sens entrevenirhi cognitio de causa.

3.° que a 10 de janer 1583 Joan de Prat balle de Bar.na en lo introyt de son offici troba a Luis Carbonell sotsballe creat per Pere Joan de Sanctcliment son antecessor, lo qual Sanctcliment havia renuntiat, y lo dit Joan de Prat nou balle revoca al dit sotsballe que son predecessor havia fet, y sens cognitio de causa li lleva dit basto y anomena en sotsballe a Sebastia Masalleres.

4.° que lo dit Joan de Prat balle, discorregueren solament un any y sis mesos que havia creat en sotsballe a Sebastia Masalleras, que lo revoca y a 11 de Juliol 1584 essent sotsballe Luys Carbonell lo revoca y anomena Antoni Torres, correger, y apres al primer de octubre de dit any revoca a dit sotsballe y crea en sotsballe a Miquel Busquets a 2 de octubre de dit any.

5.° que a 3 de Juny de 1587 Gaspar de Sanctcliment donzell balle de Bar.[na], crea en sotsballe a Cebria Fonollet y abans de acabar lo trienni, entra en balle Cerapio Amat cavaller, crea en sotsballe a Francesch Costa, de manera que a be que no hegues acabat lo trienni per lo balle qui succehi, revoca al sotsballe y ne crea altre.

6.° que a 18 de Agost 1590 Francesch Pons cavaller entra en balle de Bar.[na] y anomena en sotsballe a Cebria Fonollet, y a 19 de dezembre 1592 haventlo revocat abans del trienni, lo torna anomenar, y a 5 de Juliol 1593 dit Francesch Pons balle revoca lo sotsballe Fonollet sens cognitio de causa, y encara que no fos acabat lo trienni al cap de set dies, que fonch a 12 de Juliol, 1593 crea en sotsballe a Francesch Palau negotiant, lo qual exerci lo offici de sotsballe, y apres al cap de temps lo torna a revocar.

7.° Miquel Joan Pons cavaller, fonch provehit en balle y jura a 11 de Setembre de 1593 y dit die nomena en sotsballe a Francesch Palau negotiant, y a 22 de octubre 1593 revoca la creatio de sotsballe de Francesch Palau y a 16 de nohembre de dit any 1593 nomena en sotsballe a Cebria Fonollet sens haver hi cognitio de causa ni aguardar que lo trienni fos acabat, lo qual Cebria Fonollet exerci lo offici de sotsballe fins a 20 de octubre 1594, quel revoca, per la qual revocatio anomena a Bernat Puig per sotsballe lo qual servi dit offici.

Y sen donarien moltissims exemplars en confirmatio que lo balle de Bar.[na] no sta tingut ni obligat que lo sotsballe una vegada elegit nol puga revocar, ans be es cert quel pot revocar sempre que li apar, que a no tenir tal facultat noy ha home quel accepte per estar obligat lo balle a les culpes del sotsballe, que no tenint la confiansa del sotsballe qual conve es una insuportable carrega.» —Dit die los mag.[cs] consellers demanada hora per un verguer com es de costum, anaren a las sinch horas de la tarda a visitar al senyor bisbe per a donar li la ben venguda, arribats al palau episcopal devallaren aqui fins quasi al peu de la scala molts capellans per acompanyar als consellers, y lo bisbe ysque al cap de la scala a rebrels y sen entraren dins de una sala ys assentaren en ses cadires, y apres de haver parlat y rahonat una bona stona, los consellers se despediren y lo bisbe y sos capellans los acompanyaren en la matexa forma que foren rebuts. — Dit die fou exequutada sententia de mort contra Salvi

Bisbe. visita de benvinguda.

Sentencias de mort per toriscar moneda.

Pradell hostaler, Joan Goget corder y Joan Blanch assahonador tots ciutadans de Bar.^{na}: foren peniats pel coll per ser estats trobats que toriscaven moneda, *Anime illorum requiescant in pace. Amen.*

Consols de la mar, jura.

Dijous XIIJ. — En aquest die juraren mossen Benet de Marles y Raphel Jorda consols de la mar, vingueren ab los consols vells partint de la lonia ab molt acompanyament de ecclesiastichs, nobles, militars, ciutadans y mercaders, y arribats assi a casa de la ciutat, en la sala del trentanari hont eren los consellers sens exir nengu a rebrels, los consols vells segueren a la ma dreta y los nous a la ma squerra dels consellers y entre consellers lo abat Seniust de Arles y don Dalmau de Rochaberti, y feta la agraduatio com esta continuada per lo scriva de les obres sen anaren tots a la cort del balle hont los dits consols prestaren lo jurament acostumat, y apres sen vingueren a casa de la ciutat hont tambe juraren com es de costum, y de aqui tots en agraduatio sen anaren a la lonia per la possessio del consulat, y fet assò los consellers cascu sen ana a sa casa, acompanyant los fins al exir de la lonia los consols ab sos verguers ab massas devant com es de costum. — Dit die al depres dinar jura Simon Canyet mercader consol ó prom del pont, lo mag.^{ch} conseller quart lo honra acompanyantlo a anar a pendre la possessio de son consulat com es de costum.

Consol ó prohom del pont, jura.

Galera de Genova, arribada.

Dissabte XV. — En aquest die arriba una galera venint de Vinaros: es de las vuyt de Genova que vingueren a 31 de mars, de las quals apres sen anaren las set y aquesta resta assi per esperar moneda de Castella y era anada a Vinaros per a carregar la.

Egipciacas, festa de Sta. Maria Egipciaca.

Diumenge XVJ. — En aquest die se feu la festa de S.^{a} Maria Egipsiaca en la casa de las egipsiacas que es propia de la ciutat, los consellers anaren alli a oyr lo offici com ho tenen de costum en esta jornada.

Jutge de apells de la Llotja, jura.

Dimars XVIIJ. — En aquest die jura Charles Frexes mercader Jutge de apells de la lonia, lo mag.^{ch} conseller quart lo honra en acompanyar lo a la possessio de son offici com es de costum.

Monjas de St. Pere y de Sta. Clara, se derigeixen als Concellers ab motiu de un breu de S. S.

Divendres XXJ. — En aquest die estant los consellers en casa de la ciutat vingueren los nobles don Joan Deril, don Joan Villalba y don Philip de Copons, y de part de las R.^{nts} abadeças y convents de St Pere y de S.^{a} Clara explicaren als consellers

com entenent que sa Sanctedat ab un breu novament despachat volria sotsmetre aquestas religiosas al ordinari, sens que ja mes estigan subiectas als presidents de S.t Benet com vuy ho estan, y que viscan en comunitat y no com vuy que viuhen cascuna en sa casa, y que asso seria de grandissims preiudicis y inconvenients e danys notables de aquelles monges y de dits monastirs, per ço supplicaven a dits senyors consellers que com a pares y protectors que son de aquellas monias las vullan amparar, y per los medis possibles fer que aquest breu nos pos en executio, y los mag.cs consellers respongueren que hagut parlament entre ells deliberarian lo que aparexeria mes convenient y que per sa part aiudarian a tot lo que fos benefici de aquells monastirs. Mes avant supplicaren a dits mag.cs consellers de part de las monias de S.t Pere que per posar aquell monastir en deguda clausura per ara, y fins que la paret de la parellada fos reedificada y posada a son punt, fossen servits de tancar en aquella part lo pas dels terraplens de la muralla, o fos ab tapiadas, o fos ab rexat, y los consellers respongueren que asso tenia molta dificultat, empero queu tractarian y en tot lo que tingues loch donarian contento a daquellas religiosas.

DIMECRES XXVJ. — En aquest die y en los de atras los mag.cs consellers partint cascu de sa casa anaren a la Seu y acompanyaren la professo de las ledanias: lo senyor bisbe ana en la de ayr y la de vuy, y jatsie que lo patge li portave lo coxi qui anave darrera, ia may lo posa devant del bisbe quant entrave en las Iglesias fins que foren ayr a S.t Pere y vuy a S.t Miquel hont se digue lo offici, y aqui lo bisbe y consellers segueren ab ses cadires y coxins de vellut als peus posats a la capella del altar maior a la part del evangeli, y en aquest die venint molts a la iglesia ab cadiras ans que arribas la professo per oyr lo sermo, per que predica lo doctor Mancebon a la fama y doctrina del qual sempre acut gran concurs de gent, los obrers de la Iglesia no las dexaren posar per ço que los consellers havian de venir. Professo de las lletanias.

DIJOUS XXVIJ. — En aquest die festa de la Ascensio los mag.cs consellers tragueren las gramallas novas de domas y partint del porxo de S.t Jaume ab sos promens, anaren a la Seu a oyr lo offici y acabada la missa sen tornaren, y arribats a la plassa de S.t Jaume sen ana cascu ab son prom a sa casa. Festa de la Ascensio: ofici.

DILLUNS XXXJ. — Essent estats presentats ja en dies pas-

Plassas de notari: escrivents que 's presentan per obtenir-las.

sats als mag.[cs] consellers alguns scrivents per a obtenir la plassa de notaris de Bar.[na] y havent los venerables priors de dit collegi feta relatio de tres, dexant de fer la de altros sens exprimir causas com es de antiquissima consuetut, y havent recorregut de asso Pons Cantallozella hu dels de qui se havia dexat de fer la relatio pretenent que los priors havian de manifestar las causas per que dexavan de fer la, y havent los mag.[cs] consellers comesa aquesta causa de recors als mag.[cs] micer Jaume Dalmau advocat ordinari de la ciutat y a micer Pau Mohet associat en aquest fet, per ço en aquest die los mag.[cs] consellers segon, ters y quart absent lo cap per sa malaltia y dissentint lo quint proceyren a la declaratio de dit recors, jatsie que lo dit Pons Cantallozella hagues introduyda la causa en la real audientia, y los dits consellers com es dit, aiustats en la sala gran de las casas del honorable consell, de vot y parer dels dits mag.[cs] assessors sententiaren y declararen los priors no ser obligats en manifestar las causas, y per conseguent lo dit Pons Cantalozella haver mal recorregut, la qual sententia o declaratio fou intimada, y lo mateix die los dits tres consellers volent proceyr a votar per a donar las plassas requeriren al quint assistis ab ells y votas, lo qual protestant de nullitat no volgue votar ans sen ana y los tres votaren y conformes donaren sas veus a Joan Christofol Croses y a Bernat Fort, qui son dels tres de qui los priors havian feta relatio, y ordenaren al scriva maior anas a casa del conseller en cap per pendreli sas veus, y tornat referi no havia volgut votar, ans havia protestat de nullitat, y los mag.[cs] consellers perseveraren y estigueren en sa feta nominatio. — Dit die los mag.[cs] consellers manaren tocar a consell de cent per virtut de la prorogatio feta a vuyt del corrent, y per ser hora tarda y no haver hy cumpliment prorogaren.

Concell de Cent, prorogatio.

JUNY

General de la Merce, carta.

DIMARS I. — En aques die los mag.[cs] consellers reberen una charta del general de la Merce y es del tenor seguent:

A los muy Il.[tres] y de gran magnificentia senyores los consellers de la Insigne ciudad de Bar.[na]

Si como sabe n.[ra] religion de la Merced conoscer y confessar

las obligationes que tiene a V. S.ª, pudiera satisfazer las y servir las con mas certeza y confiança de que havia de ser en todas ocasiones obedescida nos mandara y empleara en cosas de su servicio, V. S. este segura que para mi y para toda esta religion le sera de mucho gusto hallar ocasion en que satisfacer lo que deve, y en las que se offrescieren me mande, que con gran voluntat acudire a servir le como lo hare en lo que V. S.ª manda, y en cumplimiento dello embio orden a la provincia de Valentia para que el padre redemptor della se consierte con el de essa provincia, y tracen como todos los captivos desembarquen en esse puerto donde serian tan bien recevidos y hospedados al fin como en ciudad tan insigne y poderosa, y les advertire que procuren rescatar los mas que ser pudieren de la nacion cathalana que para estos y maiores servicios nos tiene V. S.ª obligados, y si otra cosa se offresciere V. S. de orden de que yo sea avisado della para que lo sirva, pagando me esta voluntat que offresco en amparar y favorescer como suele esse convento cabeça de nuestra religion, y quede a nuestro cargo pedir a Dios nuestro senyor prospere por felices siglos el estado de V. S. y con pas y abundantia se vea prosperada etc. Sevilla Abril 19 de 1604.

FR. ALONÇO DE MONROY M.º GENERAL.

Festa de St. Telm: ofici a Sta. Clara.

DIMECRES IJ. — En aquest die festa de S.ᵗ Elm, los mag.ᶜˢ consellers convidats per los proms de la confraria de S.ᵗ Elm anaren a S.ª Clara per oyr lo offici. Los consols de mar ysqueren a rebre los consellers a la porta del carrer. — Dit die lo senyor bisbe de Bar.ⁿᵃ en exequutio del breu de sa Sanctedat ab que relaxa las monias de S.ᵗ Pere y de S.ª Clara de la jurisdictio dels presidents de S.ᵗ Benet, y las sotmet al for y jurisdictio del bisbe, y mana estigan y visquen en comu, notifica lo dit breu a les dites monges estant personalment en lo parlador, las quals appellaren de dits proceyments a la sede apostolica.

Monjas de St. Pere y de Sta. Clara: apelacio a S. S.

Id. demanda de proteccio als Concellers.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die lo R.ⁿᵗ abat de Ripoll y altres prelats de la religio de S.ᵗ Benet, vingueren als consellers yls representaren lo preiudici gran y sentiment que feya la religio, del breu de sa Sanctedat en lo fet de las monias de S.ᵗ Pere y de S.ª Clara, supplicantlos ho affavorissen y los consellers respongueren los valrian en tot lo que fos possible.

DISSAPTE V. — En aquest die don Joan Burgues y de Co, mossen Hieronym Bosch de Vilagaya donzell, y mossen Bernat

Romeu ciutada de part del stament militar, vingueren als consellers pregantlos affavorissen las monias de St Pere y de S.^{a} Clara en lo del breu que havia vingut contra ellas, y los concellers respongueren las valrian en tot lo possible.

Festa de Cinquagesma.

DIUMENGE VJ. — En aquest die festa de Sinquagesma los consellers ab sos promens partint de St Jaume anaren a la Seu, lo senyor bisbe digue la missa de pontifical e perso los consellers al ofertori anaren a besar li la ma ẏ offeriren, y acabada la missa lo acompanyaren al palau com es de costum los consellers offerir y acompanyar lo bisbe quant diu la missa de pontifical.

Ordres generals.

DISSABTE XIJ. — En aquest die lo R.^{im} bisbe de Bar.^{na} dona ordens generals en la Seu. — Dit die a la tarda los mag.^{es} consellers anaren al studi per honrar la festa ques feu alla per lo grau dels bachillers en arts.

Estudi: festa dels batxillers.

Monjas de St. Pere y Sta. Clara, carta dels Concellers al Rey.

DILLUNS XIIIJ. — En aquest die los consellers scrigueren a sa Mag.^{t} en recomendatio de les monges de St Pere y de S.^{a} Clara.

Vigilia de Corpus, passada per la professo de lo endema.

DIMECRES XVJ. — En aquest die vigilia del Corpus, los mag.^{cs} consellers ab molt acompanyament de cavallers y ciutadans y ab los consols de mar, se juntaren a la plaça de St Jaume y apres de haver estat aqui molt gran stona ab la musica de tabals, trompetas, menestrils y musica de corda, y apres de las tres embaxades que sol embiar lo R.^{nt} capitol y ab la agraduatio com esta continuada per lo scriva de les obres, anaren a la Seu ab tota la muzica a oyr vespres, anant per la Libreteria, plaça del Rey y entrant per lo portal maior de la Seu, e poch apres tornaren exint per lo portal de la Pietat y passant per devant la Deputatio, y asseguts als padrissos de St Jaume fora del cubert, veren aqui dansar laguila, y tantost vingueren los obrers acompanyats de vint y quatre proms qui portaven en mig de dos en dos, las bassinas dels ramellets y barbarins per a donar als consellers y a las demes personas de la graduatio com es de costum, y acabada la festa cascu sen ana a sa casa y lo cavall de sancta Eulalia ab los cavalls cotoners, tabals y trompetas feren la passada de la professo.

Festum corporis x.^{pi}

DIJOUS XVIJ. — En aquest die festa del Corpus los mag.^{cs} consellers ab sos promens se juntaren al porxo de St Jaume al mati, y partint de aqui ab la muzica devant, anant per la Libreteria, plassa del Rey per devant la Inquisitio, arribaren a la Seu

entrant per lo portal maior y passant per miig del cor pujaren a la capella maior entrant per la porta que es a la part de la sacristia, y feta reverentia al altar se assentaren al padris que es a la part del evangeli, y per que lo senyor bisbe deya la missa de pontifical hy hague offertori, y acabada la missa los consellers acompanyaren al bisbe fins al peu de la scala de son palau com es de costum. Al depres dinar a hora de vespres los consellers se juntaren ab sos promens a la piassa de S.t Jaume, y ab la muzica devant sen anaren a la Seu empero per raho de la molta pluia que caygue en aquest die nos pogue fer la professo y axi fou prorogada per al diumenge seguent.

En los anys 1505 y 1521 se feu semblant prorogatio.

Dissabte XVIIIJ. — En aquest die al mati se feu la crida de la prorogatio de la professo del Corpus per a dema diumenge, ab so de trompetas y tabals, com se costuma cascun any al dilluns abans de la festa del Corpus fer crida per la dita professo. — Dit die a hora de vespres los consellers cascu ab son prom, se juntaren al porxo de S.t Jaume y de aqui acompanyats dels officials de la ciutat sen anaren a la Seu a vespres ab la muzica devant, fent lo cami acostumat y acabadas completas sen tornaren y a la que foren a la plaça de S.t Jaume sens puiar alt, cascu ab son prom sen ana a sa casa y noy hague altra festa mes de que los tabals, trompetas y lo cavall de S.a Eulalia encontinent partiren per a fer la passada de la professo com es de costum.

Crida per la prorogacio de la professo.

Vespres. Passada per la professo.

Diumenge XX. — En aquest die demati los consellers ab sos promens se juntaren al porxo de S.t Jaume, y de aqui ab la muzica devant anaren a la Seu fent lo cami acostumat, y acabat lo offici fent lo mateix cami sen tornaren, y arribats a la plaça de S.t Jaume sens puiar al porxo se despediren y cascu sen ana a sa casa. — Dit die a hora de vespres los consellers ab sos promens se juntaren al porxo de S.t Jaume, y ab la muzica devant sen anaren a la Seu y acabadas vespras y completas y matinas, la aguila ana a la seu ab la muzica dels menestrils y angels ab sos instruments de corda y reys devant, com es de costum. La aguila puia al altar y dança, ab los menestrils devant y per no ser hy encara lo senyor virrey dança tantsolament una dança y apres sen devalla per sperar lo virrey, y a la que fou arribat torna al altar y dança, y tantost parti la professo; portaren lo talem lo senyor virrey y quatre consellers y mossen Marti Joan Spuny prom, y per que lo senyor virrey per son descans volgue que un cavaller de sa casa portas lo seu bordo del talem

Ofici a la Seu.

Vespres, completas y matinas a la Seu.

Cas de etiqueta.

y per ço li dona la bossa, lo magnifich conseller en cap considerant que asso ere en prejudici de sa auctoritat dels consellers, digue a sa Ex.[ia] fos servit pendre y posar se la bossa per que portant la sa Ex.[ia] be podie comanar lo bordo a altri anant li al costat y altrament no, y axi sa Ex.[ia] ho feu. — Dit die a la matinada hague molt gran tempestat de trons y lamps, y feri a sancta Maria de la mar, al hospital y a una casa que es prop de Natzaret, y a sanct Culgat de Vallers ha cremat uns roures.

Llamps.

Ofici a St. Just.

DIMECRES XXIIJ. — En aquest die los consellers anaren al mati a sanct Just al offici y fou hy lo virrey, y per la tarda se feu la professo: los consellers quatre y dos promens portaren lo talem.

Diada de St. Joan, passeig a cavall.

Professons a St. Miquel, a la Seu y al Carme.

DIJOUS XXIIIJ. — En aquest die de S.[t] Joan al mati los consellers ab molt acompanyament a cavall se aplegaren al Born y ab la agraduatio com esta continuada per lo scriva de les obres, passeiaren la ciutat fent la volta acostumada. — Dit die al mati se feu la professo a sant Miquel: portaren lo talem lo governador y quatre consellers y un prom, y a la tarda se feu la professo de la octava en la seu, los consellers se aplegaren al porxo de S.[t] Jaume sens promens, y ab la muzica devant sen anaren a la seu, y a la professo portaren lo talem ab un prom qui era mossen Marti Joan Spuny, y acabada la professo de la seu anaren a honrar la ques feu al Carme.

Cossaris a Canet.

Visita al Virrey, reclamacio per causa de extraccio.

DIVENDRES XXV. — En aquest die vingue avis com los moros havian saqueiat en la nit una casa de Canet ques diu Jover, y havian cativat al marit y muller y quatre fills. — Dit die los mag.[cs] consellers anaren al senyor virrey haguda hora per un verguer com es de costum, y per paraula del mag.[ch] conseller en cap li explicaren de com la ciutat tenia per privilegi real que causas de extractions de casa la ciutat no podian evocar se a la audientia ni en primera ni en altra instantia, y que havent se feta aquest any extractio de un apothecari en consol de la cera havent los candelers recorregut a la real audientia y la causa comesa al mag.[ch] don Luis de Paguera doctor del real consell, y havent los syndichs de la ciutat opposat la exceptio y deposat lo salari, ja may lo mag.[ch] Jutge ha volgut declarar, supplicant a sa Ex.[ia] manas expedir la dita causa per que importava molt e interessava notablement la ciutat en la declaratio de dita causa per a les coses sdevenidores. — Mes avant com lo Regent Diego Clavero visitador de la real audientia, hage suspesos al

regent micer Joan Castello, a micer Jaume Pineda advocat fiscal y a micer Francesch Bonet doctors del real consell, y a micer Joan Magarola Jutge de cort, per no haver revocat una provisio que ells havian feta declarant que lo guiatge que lo visitador havia donat en favor den Mazo de Parets qui apres es estat capturat de manament del senyor virrey, no tenia loch com per lo dit visitador los era estat manat la revocassen, de ques seguia que per no haverhy regent y advocat fiscal patia la administratio de la justitia, y los pobres prezos enviavan cadaldia clamors als mag.[cs] consellers als quals toca per special privilegi visitar las prezons y cuydar de la expeditio de las causas dels presos, maiorment considerant que la causa de Jaume Lozada per dita raho se differeix en gran dan y preiudici de la ciutat, per ço los dits mag.[cs] consellers representaren les dites coses a sa Ex.[ia] supplicant lo fos de son servey pensar y procurar lo remey de aquestos danys. Tambe lo supplicaren fos servit proveyr y manar que en Bar.[na] no correguessen altros menuts sino los barcelonesos desterrant los geronins y altros forasters com ia altra vegada loy havien supplicat, y sa Ex.[ia] respongue ab paraules de molt compliment desijava donar gust y satisfactio a la ciutat y que manaria despedir la causa de la cera, y que en lo dels menuts desijarie molt veure lo privilegi de Gerona, y que en lo demes sas merces pensassen del consell que sobre aquestas cosas se poria donar per que estava cert ley donarien tal qual convindria al servey de Deu y de sa Mag.[t] y benefici publich, y que sa Ex.[ia] pres parer y consell dels mag.[cs] consellers, se determinaria com aquestas cosas se guiassen en be de la cosa publica, y lo mag.[ch] conseller en cap satisfeu en asso dient que ells los consellers no havien pensat sobre asso, tenint per cert que lo parer de sa Ex.[ia] seria lo millor empero que ja los consellers de Bar.[na] estaven en possessio de aconsellar a sos reys y a sos loctinents generals en cosas arduas lo que conexien que convenia, dient los ho axi de paraula com en scrits e que axi ho farien, hagut entre ells madur consell y parlament com ho tenen de costum.

Reclamacio contra suspensions fetas per lo Visitador de la Real Audiencia.

Suplicacio referent a moneda.

DISSABTE XXVJ. — En aquest die al mati los mag.[cs] consellers juntaren una promenia de cavallers y ciutadans per conferir y consultar per la resposta que havian de tornar a sa Ex.[ia] per la embaxada de ayr, y oyda la dita promenia, los consellers se resolgueren que devian tornar a sa Ex.[ia] aconsellant lo scrigues ab diligentia a sa Mag.[t] donant li special raho de tot, y

Promenia de cavallers y ciutadans, acords tocants a la administracio de justicia

supplicant lo sie de son servey donar orde prompte a estas cosas per que la administratio de la Justitia no sie torbada, offerint li a sa Ex.[ia] de part de la ciutat scriure en conformitat, y ab aquest apuntament los dits consellers per la tarda anaren a sa Ex.[ia] per a fer li dita embaxada, y sa Ex.[ia] agraynt molt tan bon recort y voluntat respongue que del que resolria manaria avisar a sas m.[s]

Professons de St. Jaume y Sta. Maria del Mar.

DIUMENGE XXVIJ. — En aquest die al mati los consellers foren a la iglesia de sanct Jaume per la festa y professo del Corpus ques feu en dita iglesia, y al depres dinar foren a sancta Maria de la mar axi mateix per la professo del Corpus ques feu en aquella iglesia. — Dit die los mag.[cs] consellers scrigueren al senyor rey a petitio del senyor virrey, sobre lo fet de la suspensio dels quatre doctors del real consell.

Carta al Rey sobre la suspensio dels doctors del Real Consell.

Censals, lluicio.

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent y fonch deliberat que dels censals que fa la ciutat ne fossen luits fins en trenta milia liures, y feren altras deliberations com se veuran en lo registre dels consells que porta lo scriva del consell.

Festa de St. Pere, professo al Pi.

DIMARS XXVIIIJ. — En aquest die festa de S.[t] Pere, se feu la professo del Corpus de la iglesia del Pi, los consellers portaren lo talem.

JULIOL

Dret de galeras, queixas.

DISSABTE IIJ. — En aquest die los consellers ordenaren a mossen Joseph de Bellafilla donzell y a mossen Julia de Navel ciutada, anassen als deputats yls representassen las grans clamors y quexas que donan los consols de la lonia y moltas confrarias y altras personas de la ciutat, del dret de galeras que lo general exigeix en dany notable y manifest no sols dels drets de la ciutat y del mateix general, pero encara generalment de totas las personas de la ciutat y de tot lo principat, demanant los fossen servits que pus noy ha galeras sobrecegan la exactio del dit dret de galeras, attes que lo capitol de cort parlant de las galeras disposa que no havent hy galeras hage de cesar lo dret, y tornats referiren que havian feta sa embaxada y que los senyors deputats los havian respost que tractarian y donarian raho

als SS. consellers. — En aquest die se tingue consell de cent y feren se las relations acostumadas. — Dit die entenent los mag.[cs] consellers que los convents de frares de Bar.[na] no volien venir a demanar la franqueza de las cosas que havian entradas en estos tres mesos passats, ni volien comparexer devant lo R.[nt] canonge Prats deputat per lo capitol en virtut de la concordia que es desus a 16 de mars, qui en estos quatre dies atras ha entrevingut en lo examen de ditas franquesas, ordenaren al subsyndich anas ab lo scriva maior del consell a presentar requestes als priors de dits monastirs per a que denuntien y vingan a demanar sa franqueza.

Concell de Cent.

Franquesas: requesta als frares pera que las demanen.

DIMECRES VIJ. — En aquest die los consellers scrigueren al papa en recomendatio de les monges de S.[t] Pere y de S.[a] Clara.

Monjas de St. Pere y de Sta. Clara: recomendacio al Papa.

DIJOUS VIIJ. — En aquest die al mati aiustats los consellers en casa de la ciutat, entenent que per mort de Joan Serra exactor del general qui mori despus ayr los deputats tractarian de proveyr lo dit offici, y considerant los dits consellers que los deputats devien donar loch a que dit offici fos venut per a que del proceyt se pagassen los deutes de la ciutat y del general y altres a que dit Serra estave obligat, per ço ordenaren al discret en Joan Sala syndich de la ciutat que anas als deputats yls representas de part de la ciutat las ditas cosas, lo qual apres tornat referi als dits mag.[cs] consellers que los deputats li havian respost que ja havian proveyt lo dit offici. E de continent los dits consellers ordenaren als mag.[cs] micer Jaume Dalmau advocat ordinari de la ciutat y a micer Phelip Dimas Montaner doctor en drets y al dit Joan Sala syndich, que tornassen als deputats y altra vegada los representassen las ditas cosas demanant los no passassen avant en dita provisio ni en donar possessio del dit offici, ans instassen y demanassen a dits senyors deputats fossen servits manar y proveyr que lo dit offici fos venut a fi de que del proceyt se pagassen los deutes de la ciutat y general, y altres que dit Serra devia en notables quantitats, e que de asso y de la resposta que los deputats farian lo dit syndich demanas e instas que Pere Pau Vidal notari y scriva maior del general ne levas acte, y ab aquest orde se despediren. E axi be los dits consellers ordenaren a mossen Joseph de Bellafilla donzell y a mossen Julia de Navel ciutada tornassen als SS. deputats, per a sollicitar y fer los recordar lo alçament del dret de las galeras

Exactor del General, mort y reclamaco dels Concellers per la nova provisio.

Dret de galeras, diligencias per l' alsament.

com ia a tres de aquest mes los havian demanat, manant me a mi Steve Gilabert Bruniquer scriva del present dietari, anas ab dits senyors continuas la dita embaxada en dietari, y arribats a la deputatio a la que los dits advocats y syndychs foren dalt, serca la porta del hort apres de haver estat aqui ja alguna stona y demanat als verguers loch per a poder entrar, vingue a ells mossen Francesch Montalt cavaller syndich del general, y dient li venian per a fer embaxada als SS. deputats per part de la ciutat y demanant li ho digues als SS. deputats, encontinent lo dit Montalt ana vers hont eran los SS. deputats, y al cap de estona torna vers los dits advocats y syndich y sens respondrels al que li havian demanat, dix que iay havia official nou per que los deputats havian proveyt en exactor a don Climent de Cardona per mort de Joan Serra, y los dits advocats li digueren que ells venien a contradir a dita provisio e instar se venes lo dit offici per part de la ciutat, y dit Montalt sen torna entrar y poch apres ysque Altarriba verguer dels deputats, lo qual apres sen torna entrar en companyia de Onofre Palau mercader regint lo dit offici de exactor, y a cap de molt bona stona torna dit Montalt y digue a dits advocats y syndichs que entrassen, com de fet entraren, a totas las quals cosas yo dit scriva fuy present, y apres de haver los dits advocats y syndichs estat molt gran stona dintre ab los dits senyors deputats, ysqueren y de continent entraren los dits mossen Joseph de Bellafilla y mossen Julia de Navel los quals assentats en sas cadiras y essent present yo el dit scriva, assentat al costat del scriva maior en un scon, representaren als SS. deputats lo efecte de sa embaxada demanant los de part de la ciutat alçassen y sobreseguessen lo dret de las galeras, attes que lo capitol de cort disposa que en cas noy hage galeras com no las hy ha, cesse lo dret, y los deputats respongueren desijavan molt resoldres en aquest fet a tota satisfactio de la ciutat, y que si no fora que lo señor virrey los havia dit volia respondre y satisfer a las difficultats que sobre asso havia, hagueren juntats brassos per a determinar lo fahedor, empero que sollicitarian al senyor virrey y en cas que sa Ex.[ia] differis la resposta, no resmenys juntarian brassos ys determinarian com millor conexerian convenir y darian avis a sas mag.[as] Y ab aquesta resposta los dits embaxadors se despediren, y tornats a casa de la ciutat referiren sa embaxada, e tambe los dits advocats feren relatio a dits mag.[cs] consellers de sa embaxada

referint com havia passat, dient que havien explicat als SS. deputats lo que sas mag.as los havian donat en orde y en comissio y que los deputats los havian respost per orgue de don Climent de Cardona y de micer Joan Gaspar de Prat assessor y advocat fiscal de la deputatio, dient los en lo que demanaven que los SS. deputats manassen a Pere Pau Vidal scriva maior que a requesta del syndich de la ciutat levas acte que de aquestas cosas nos podie levar acte, sino era que compareguessen ab suplicacio, y que perço los dits senyors deputats no havian permes sen levas acte, empero havian ordenat al dit Pere Pau Vidal que per via de embaxada ho continuas en dietari, y que responent a sa embaxada los dits SS. deputats per orgue del dit don Climent de Cardona los havian dit que lo offici ja estave proveyt en virtut de capitols de cort, usos y stils de la deputatio en persona de ell dit don Climent de Cardona y que de aquell ia ne tenia possessio, y que si los SS. consellers tenian dubte en la provisio de dit offici compareguessen devant dits SS. deputats ab suplicacio, ques offerien promptes en ministrar justitia segons los usos y stils de la deputatio, e que de asso los dits advocats havian demanat copia auctentica, e que los SS. deputats los havian respost ho tractarian y tornarian raho. — Dit die a la tarda los consellers tingueren junta de doctors per consultar sobre lo fet que desus es apuntat, los quals apres donaren son vot en scrits com segueix «*En lo fet consultat etc.*»

Id., junta de doctors.

DIUMENGE XJ. — En aquest die se publica com havien vingut letres de sa Mag.t per al virrey y per al visitador y que per observança del orde que sa Mag.t dona ab sa real charta, lo visitador havia ja restituyt al regent y als altros tres doctors del real consell yls havia ia levada la suspensio, y al endema feren negoti y proveyren y anaren al consell.

Regent y doctors del Real concell: reposicio.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers vehent que la declaratio de la enquesta de Jaume Lozada se allargava, ordenaren que la guarda que la ciutat havia posada en la preso per custodia de sa persona fos levada, y tambe ordenaren que lo scarceller no li donas mes a meniar a costa de la ciutat com havia donat fins en aquest die. — Dit die se publicaren cridas de part dels deputats, offerint donar premis per las personas de Joan Pau Serra y de Pau Cata officials del general per nous fraus que han trobats, ço es per la persona de dit Serra siscentes liures y per la de Cata doscentes.

Abusos en la Taula, determinis respecte al acusat.

Oficials del General culpats de frau: cridas.

Advocat de la Ciutat, mort.

DIMARS XX. — En aquest die mori lo mag.ch Miquel Çarrovira advocat de la ciutat qui, per ser de edat de mes de noranta anys y ser estat advocat de la ciutat serca de sinquanta anys y per sas bonas parts, era tingut en molta estima y reputatio, *anima eius requiescat in pace Amen.*

Id., dol en la casa de la Ciutat.

DIMECRES XXJ. — En aquest die los consellers si be resolgueren anar al dol del quondam micer Miquel Çarrovira advocat de la ciutat, vestits ab sas gramallas de dol, empero noy anaren per ser tart quan volgueren partir per haver entes que ja lo cors era a la iglesia per enterrar lo, y dit die y los dos següents la porta maior de casa la ciutat estigue tancada per lo dol, com es de costum.

Censals, lluicio.

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die se feren luitions de censals que fa la ciutat, fins en preu de (1) ũ ℔.

Metxa y altras cosas de guerra, eixida per Menorca.

DISSABTE XXIIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers a petitio del senyor virrey donaren propri us per quantitat de metxa y altras cosas de guerra que exian per a Menorca per compte de sa Mag.t, certificats per sa Ex.ia ab sas letras o certificatoria patent com ditas cosas anaven per compte de sa Mag.t y per provisio de las fortalesas de aquella illa de Menorca.

Festa de St. Jaume, ofici.

DIUMENGE XXV. — En aquest die festa de S.t Jaume, los consellers convidats anaren demati al offici a la Iglesia de S.t Jaume.

Carta del Rey.

DIMARS XXVIJ. — En aquest die los consellers reberen una letra de sa Mag.t del tenor seguent:

A los Amados y fieles nuestros los consellers conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Bar.na

EL REY

Amados y fieles nuestros, Muy proprio es de vuestra fidelidad y zelo y devido al amor que os tengo, el advertir me a mi y a mi lugartiniente general de las cosas que fueren de mi servicio y beneficio publico dessa provincia, y assi he olgado entender lo que os ocurre sobre la suspension que se havia echo por el regente Clavero visitador de los quatro doctores del conseio criminal, y por que desto se havia ia tratado y estava remediado

(1) 30,000, com se diu dalt a XXVIII de Juny?

en esta parte, no quedara que decir sino que agradescer hos vuestra buena voluntad y estimar la en lo que es razon, y quedar muy assegurado que en todas las ocasiones que se ofrecieren de mi servicio, acudireys a ellas con la promptitut y veras que acostumbrays y deveys. Data en Valladolit a XV de Julio de M.DC.IIIJ.

YO EL REY.

V.t Covarruvias vicecancelarius
V.t Comes generalis thezaurarius
V.t don Joannes Sabater R.s
V.t don Phi.us Tallada R.s
V.t don Montserratus de Guardiola R.s
V.t Monter R.s

Gaçol protonotarius.

DIMECRES XXVIIJ. — En aquest die entra la redemptio dels catius cristians dels frares de la Merce y los frares de S.t Francisco de Paula, y apres seguian los catius redimits. Los mag.cs consellers jatsie que foren convidats empero noy anaren per no haver se trobat hy sien anats en las redemptions que son vingudas en los temps passats, sols anaren a la Seu per veure la professo y oyr lo sermo: segueren en las cadiras del cor sota la trona, y al costat del conseller quint seye lo dega Cellers y successivament los altros canonges. Catius redimits.

DIJOUS XXVIIIJ. — En aquest die festa de sancta Martha, los consellers convidats per los administradors del hospital den Pere Dezvilar, anaren a sancta Martha a oyr lo offici. Hospital den Pere Dezvilar: festa de Sta. Marta.

AGOST

DIMARS IIJ. — En aquest die demati arriba mossen Bernat Pau de Belloch donzell, venint de Roma de sa embaxada, trames per la ciutat. Embaixador tornat de Roma.

DIJOUS V. — En aquest die los consellers convidats anaren demati al offici a S.a Catherina per la festa de S.t Domingo: tambe hy fou lo senyor virrey, y los consellers lo acompanyaren com es de costum. St. Domingo, festa a Sta. Catarina.

DIVENDRES VJ. — En aquest die festa de S.t Just y de S.t Pastor, los consellers convidats anaren demati al offici a la Iglesia Festa de St. Just y St. Pastor, ofici.

de S.[t] Just, y fou hy lo virrey, e los concellers lo reberen yl acompanyaren com es de costum.

Sentencia de mort.

DILLUNS VIIIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en la persona de Antoni Selva de Vilafrancha de Panades, per haver mort a Pau Mas jurat en cap de dita vila. Fou li levat lo puny devant casa de la ciutat y apres fou degollat y squarterat, *anima eius requiescat in pace Amen.*

Festa de Sta. Clara, ofici.

DIJOUS XIJ. — En aquest die festa de sancta Clara los consellers anaren demati a oyr lo offici a Sta Clara; apres de haver entrat a la iglesia y feta oratio, sen puiaren al cor com es de costum, a la que foren dalt a la porteria, fou aqui la R.[nt] abadeça acompanyada de algunas monias a rebrels y acabat lo offici se despediren de la abadeça, acompanyant los ella fins a la porteria.

Sentencia de mort.

DISSABTE XIIIJ. — En aquest die fou exequutada la sententia de mort en las personas de tres ladres que robavan a cami ral, a las costas de Garraf: foren assotats, axorellats y peniats.

Festa de la Asumpcio de Nostra Senyora, en la Seu.

DIUMENGE XV. — En aquest die festa de la Assumptio de n.[ra] Senyora, los consellers ab sos promens se juntaren al porxo de S.[t] Jaume y de aqui sen anaren a la Seu a missa, la qual lo senyor bisbe digue de pontifical y acabada se feu la professo del vel de la Verge Maria honorificament, com es de costum: portaren lo talem quatre consellers y dos proms, y despullat lo senyor bisbe de sas vestiduras pontificals, los mag.[cs] consellers lo acompanyaren a son palau episcopal fins al peu de la scala y aquis despediren y sen tornaren a la plaça de St Jaume y de aqui cascu sen ana a sa casa.

Festa de St. Roch, en Sta. Eulalia.

DILLUNS XVJ. — En aquest die festa de St Roch, los mag.[cs] consellers foren demati a la Seu per la professo que a petitio de la ciutat se fa cascun any en esta jornada a la iglesia parrochial de S.[a] Eulalia emerita: portaren lo talem quatre consellers y dos promens. Arribats alla se digue lo offici, lo senyor bisbe y consellers segueren en sas cadiras y coxins de vellut posats a la part del evangeli, y acabada la missa fou tanta la pluia que sobrevingue y dura tant, que convingue tornar sen la professo sens la sivera o andas ab que anava la Image y reliquias de S.[t] Roch, y axi la dexaren alla y per dita raho al tornar noy hague talem.

DIMECRES XVIIJ. — En aquest die arribaren catorze gale-

res venint de la part de Levant: son la squadra de Genova, portaven lo cors de la marqueza de Villena que mori en Roma, y lo embaxador del emperador y lo embaxador de Venecia y altros senyors.

Galeras de llevant.

DIJOUS XVIIIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en la persona de Luis Garriga de ..... per ladre de pas: fou peniat pel coll. *Anima eius requiescat in pace Amen.* Detingueren lo alguns dies apres de haver li publicada la sententia, per que volent lo posar a tortura perde la paraula de tal manera que no parla mes en tots los dies que visque apres de ser li publicada la sententia y posat a la vista dels turments; jatsie que li donaren botons de foch per a fer lo parlar, ja may parla si be oya y entenia lo que li deyen y responia ab signes.

Sentencia de mort.

DISSABTE XXJ. — En aquest die de XXJ de Agost mori en Bar.[na] en Natzaret, lo R.[im] fra Raymundo de la Creu frances, general del orde dels Bernats.

General dels Bernats, mort.

DILLUNS XXIIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers ordenaren a mossen Joseph de Bellafilla donzell y a mossen Julia de Navel ciutada, que en continuatio de las embaxadas que feren a vuyt y a tres de Juliol anassen als deputats demanant ab gran instantia lo sobreceyment del dret de las galeras, y supplicant los sien servits pendrey resolutio prompta, per que ells serien forçats fer ne demonstratio representanto al consell de cent o per aquella via que mes convingues, los quals embaxadors arribats a la deputatio en consistori, asseguts en sas cadiras juntament ab mi lo scriva del present dietari, assegut en lo scon que acostuma seure lo scriva maior de la deputatio, feren sa embaxada y los senyors deputats respongueren que per no haver se juntat en la deputatio molt havia per ocasio dels feriats, no havian pogut tractar aquest negoti y que be veyan lo dany notable que causave aqueix dret, empero que per ser la cosa de tant pes y tan grave nou podien resolre sino ab molt gran acort, e que axi per est efecte molt pres juntarian brassos als quals lo hu dels mag.[cs] consellers com es de costum serie cridat y assistiria, y que allis resolria lo fahedor. Nota que essent arribats los dits embaxadors y yo lo scriva en consistori, los senyors deputats feren dificultat a que yo lo scriva fos present a dita embaxada, e per ço los dits embaxadors sens explicar sa embaxada me ordenaren ne donas raho als SS. consellers, restant ells en consistori ab dits S.[s] deputats sperant lorde, y vingut y dada raho

Dret de las galeras: novas reclamacions.

als consellers me ordenaren tornas als SS. deputats y de part de sas mag.[as] los digues que asso no ere cosa nova sino moltas vegadas feta, y que si dits senyors deputats no volian donar loch a que yo lo scriva fos present per assentar en dietari la embaxada, digues a dits embaxadors sen tornassen sens explicar sa embaxada, y ab aquest orde men torni y devant dits senyors fiu mon rahonament, e los deputats digueren a dits embaxadors que tots ysquessem al hort y que de continent los cridarien, y exits al hort molt poch apres cridaren a dits senyors dient los que ja podian explicar sa embaxada, y a mi lo scriva me digueren me assentas al banch del scriva maior, y axi la embaxada se feu de la manera que dessus es notat.

Administrador de la Taula, mort.

DIMARS XXIIIJ. — En aquest die mori Jaume Morillo mercader, altre dels administradors de la taula.

Galeras de llevant: arribada y partida.

DIMECRES XXV. — En aquest die las galeras que arribaren a 18, sen anaren la via de Ponent.

Visita dels concellers al virrey.

DIJOUS XXVJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers anaren al señor virrey al qual lo magnifich conseller en cap recomaña ab molt gran encharimen la despeditio de la causa de Jaume Lozada, e tambe lo supplica que ab graves penas prohibis la treta de forments de Cathalunya, e finalment lo supplica fos de son servey assenyalar die per a que los consellers poguessen venir y tractar ab sa Ex.[ia] y conferir sobre la resolutio que staria be en lo de la moneda falça y curta, y en lo dels menuts y de las poliças de la taula per als banchs, en continuatio del parlament que sobre asso ja havien tingut ab sa Ex.[ia] a 28 de abril y sis de maig prop passats, y sa Ex.[ia] ab molta afabilitat y compliment respongue en lo de la causa de Jaume Lozada que vuy en aquest die havie recomanat al mag.[ch] relador la declaratio del article que vuy se tracta sobre dit negoti, y en lo de la treta dels forments que ja estaven proveydas las cridas, y en lo del tractar ab sa Ex.[ia] sobre lo assiento en lo de las poliças dels banchs y de las monedas, que qualsevol die de la semmana que la ciutat li assenyalas se dispondria per adasso ab molt bona voluntat per que desijava assentar ho a tota la satisfactio possible de la ciutat.

Festa de St. Agusti, ofici.

Monjas Caputxinas: traslacio a la casa nova.

DISSABTE XXVIIJ. — En aquest die festa de S.[t] Agusti, los mag.[cs] consellers anaren a oyr lo offici a S.[t] Agusti. — Dit die a la tarda fou la translatio de las monias capuchinas des del monastir de Montalegre hont estavan dos anys o mes havie, a la

sua casa que novament fabrican al carrer del Carme als quatre cantons de la Riera den Prim, y vingueren ab aquest orde, que lo senyor bisbe vingue ab molts canonges y dignitats y altros capellans y mana obrir la paret de la Iglesia a la part del evangeli, y per alli ysqueren les monges cubertas las caras ço es las novitias ab una tela blanca y las professas ab lo vel negre, y ysqueren de la iglesia la una derrera laltra portant las en mig los capellans vestits ab sas robas negras ordinarias, y finalment anave lo senyor bisbe: la primera novitia que anave devant portave una creu, y devant las professas anave un Xpo. y passant per lo carrer de Nazaret ysqueren a la muralla, y per lo carrer del portal de S.t Antoni y per devant las Hieronymas arribaren a la sua casa, y per un portal o derroch de paret de la Iglesia sen entraren dintre, y lo senyor bisbe mana en sa presentia paredar la paret. Los mag.cs consellers no foren en aquest acte, per que pus nos feye solemne ni lo senyor bisbe y capellans anaven en forma de professo, noy anaren.

SETEMBRE

DIVENDRES IIJ. — En aquest die vingue avis per letras de particulars, com en Berga se havia seguit que tal Bru de Berga tenint rahons y differentias ab lo Jurat en cap, lo mata ab un tir de pedrenyal, y fugint ell y recullint se a una mazia sua luny de la Vila, los de la Vila ab crit de sometent anaren alla y assitiaran la casa e hy posaren foch, y lo mazover ysque per la finestra ab sos infants, pero lo Bru iatsie que ell cridas ques rendia ys posava en sas mans, nol volgueren oyr sino que cremaren la casa, juntament ab ell, y lo blat y grans y totas las altras cosas quey havia dins, lo qual cas per ser notable lo he scrit en lo present dietari.

Jurat en cap de Berga, mort a ma irada: consequencias del fet.

DISSABTE IIIJ. — En aquest die se tingue trentanari, en lo qual se feu extractio de Francesch Schola mercader en tauler, per mort de Jaume Morillo mercader.

Tauler, extraccio.

DIUMENGE V. — En aquest die mori Miquel Onyos mercader, credenser de las franquesas de la carn dels ecclesiastichs, *anima eius requiescat in pace, Amen.*

Credencer de las franquesas dels eclesiastichs, mort.

DILLUNS VJ. — En aquest die per la mort del duch de

Duch de Terranova, mort.

Terranova que mori en la cort hont era anat, a qui sa Mag.[t] havia fet merce del tuzon, qui era casat ab una germana del duch de Monteleon virrey de Cathalunya, se digueren per totas las iglesias de Bar.[na] officis de defuncts per lanima de dit senyor, a petitio de dit senyor virrey, *anima eius requiescat in pace, Amen.* — Dit dia jura Francesch Schola mercader administrador de la taula, extret per mort de Jaume Morillo.

Administrador de la Taula, nou.

Los consellers visitan al virrey per la mort de son cunyat lo duch de Terranova, y tambe visitan a la senyora dona Hieronyma de Colona sa mare.

DIMARS VIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers en casa de la ciutat tingueren junta de cavallers y ciutadans per consultar si enviarian, o si personalment anirian a visitar al senyor virrey y donar li lo pesame de la mort del duch de Terranova son cunyat, qui era net del duch de Terranova, qui fou virrey de Cathalunya en lo any 1581, y estant en aquest parlament, entra don Plegamans de Marimon y de part del senyor virrey digue com era trames per sa Ex.[a] per fer los saber la mort del duch de Terranova son cunyat, representant los que la molta voluntat y amor que tenia adaquesta ciutat lo obligava a fer los sabedors de sas cosas, axi en nova de alegria com de tristor, y lo mag.[ch] conseller en cap li respongue que tots sentien la mort del senyor duch de Terranova y que en senyal de asso ne farian las demonstrations que devian y que besaven las mans de sa Ex.[ia], y anat que sen fou, la promenia resolgue devien anar, y decontinent los mag.[cs] consellers manaren a un verguer que vestit ab sa gramalla de dol anas a sa Ex.[ia] per demanar hora, y haguda per a les tres hores de la tarda, los mag.[cs] consellers ab sas gramallas de dol acompanyats dels officials de la casa partiren de casa la ciutat a dita hora y anaren a casa del senyor virrey, al qual trobaren en una sala nua sens dosser ni cadira ni colgadura alguna per las parets, y aqui estant tots de peus lo mag.[ch] conseller en cap feu son rahonament dient a sa Ex.[ia] que aquesta ciutat y en particular ells los consellers, sentien greument la mort del senyor duch de Terranova axi per lo dolor y pesar que havia de causar a sa Ex.[ia] a qui tenien tanta voluntat, com per lo que devien a la bona memoria del duch de Terranova son avi qui ab tanta satisfactio havia governat aquest regne com a lochtinent general de sa Mag.[t] y que en demonstratio de asso eren vinguts a donar lo pesame a sa Ex.[ia] y a bezar li las mans, supplicant lo que com a persona que es tan xpiana. sufra ab bon animo aquesta adversitat per que Deu n.[re] senyor en lo per a venir, prosperara sas cosas com speravan, y sa Ex.[ia] respongue

que era ver que lo sentiment era gran per que gran era la perdua, y que nenguna consolatio podia rebre mes accepta que la de la ciutat, y que axi tenia en molta estima tan bona voluntat y cortezia com li havian feta y que estiguessen molt certs que en tot lo que pugues valer a la ciutat ho faria com la bona correspondentia de la ciutat lo obligava, y lo mag.[ch] conseller en cap altra vegada replica a sa Ex.[ia] y li digue que encara que la ocasio no donava loch a parlar de negotis, empero que pus eran certs que sa Ex.[ia] ho pendria ab bon animo li representavan la quexa tan iusta que tenian del relador de la causa de Jaume Lozada, per la dilatio tan larga que dona a la declaratio de dit negoti ab tanta deshonor de la ciutat, y que axi havian pensat donar li una requesta y apres scriureu a sa Mag.[t] pus veyen que per molta instantia que fessen no podian alcansar la provisio en dit negoti, empero que nou havian volgut posar en obra sens primer dar ne raho a sa Ex.[ia] com a zelos de la justitia y specialment en las cosas que tocan a la ciutat hy proveyria, y sa Ex.[ia] respongue que aquest negoti ell lo tenia en spetial memoria y que vuy en aquest dia lo havia recomanat al relador, qui li havia dit que per avuy assoles havia donada dilatio per a informar y que assegurava ab totas veras lo manaria despachar ab tota brevedat, y los mag.[cs] consellers se despediren de sa Ex.[ia] dient li que ab licentia de sa Ex.[ia] entrarian a visitar a la senyora dona Hieronyma Colona sa mare, y respongue que entrassen que sa mare ne rebria particular consolatio y merce, y decontinent sen entraren en una sala gran junt la del senyor virrey hont era la dita senyora, la qual en veure los consellers se alça, y arribats a ella tots se assentaren en unas cadiras de vellut vert que dita senyora los mana donar E lo magnifich conseller en cap posat a son costat li feu un breu rahonament dient li que tots havian sentit la mort del senyor duch de Terranova son gendre, y que recordant se de la bona memoria del duch de Terranova son avi qui ab tanta satisfactio presidi com a loctinent general en aquest regne y la molta voluntat y afectio que tenien experimentada ab lo senyor duch de Monteleon loctinent general son fill, los obligave a fer ne aquella demonstratio que sa Ex.[ia] veye, e que axi venien per a donar lo pezame a sa Ex.[ia] supplicant la que com a tant xpiana que era se animas a sufrir ab patientia aquesta adversitat, confiant ab Deu n.[re] senyor lin fara smena y sas cosas las prosperara com tots speravan, y quels manas cosas

de son servey E la dita senyora respongue que si be son dolor y sentiment era tal que ab dificultat admetia consolatio per considerar que sa filla la duquesa restave viuda, y en terras tan luny que ni ella ni son fill podian anar a consolar la, empero que aquest honor y cortezia que la ciutat usava ab ella lo tenia en tan gran compte y estima, que ab lo favor de Deu seria part per aliviar la tanta tristeza que en son cor tenia y queu scriuria a sa filla la duqueça per consolatio sua, y que esta voluntat y mes devian a son fill el virrey per la molta que ell tenia a las cosas de esta ciutat. E que estiguessen molt certs que en tot lo que poria ser bona en cosas de la ciutat se dispondria ab tanta voluntat com la que la ciutat li mostrava la obligava, y feta la deguda salut los consellers se despediren y sen anaren a casa del conseller ters al carrer de la Merce y de aqui, vestides les gramalles de domas carmezi, anaren a vespres a la Lonia per la festa ques fa alla de n.ra Senyora, convidats per los defenedors de part dels consols com es de costum.

Festa de Nostra Senyora a la Llotja, vespras.

Id., ofici.

DIMECRES VIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers anaren de mati per oyr lo offici a la Lonia: lo senyor bisbe digue la missa de pontifical, los consellers no oferiren a la missa per ço que no anaven ab promens.

Abusos en la Taula: declaracio en favor del Clavari.

DIVENDRES X. — En aquest die lo mag.ch micer Puigmija doctor del real consell, declara en favor del clavari y leva la inhibitio restituynt li la cognitio de la causa de Jaume Losada, per lo regiment del libre maior de la taula de que es estat privat: notari de dita causa era Benet Sacares notari.

Cirugians y barbers: sentencia en favor dè aquells y de la Ciutat.

DISSABTE XJ. — En aquest die fou publicada la sententia donada en la real audientia en favor de la ciutat y del collegi dels chirurgians, contra los barbers qui pretenian tenir botiga que no estaven subiectas a ordinations de la ciutat disposants que sols los chirurgians collegiats la poden tenir, allegant un privilegi antich, y fou los posat silenti y condèmnats en despeses: lo relador es micer Miquel Çalba y notari Serra.

Dret de las galeras, continuacio de las embaixadas.

DISSABTE XVIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers ordenaren á mossen Joseph de Bellafilla y a mossen Julia de Navel que en continuatio de las altras embaxadas que havian fetas als senyors deputats per part de la ciutat en lo del dret de las galeras, tornassen als dits senyors deputats yls representassen altra vegada la molta instantia que tenien dels consols de la Lonia y de moltas altras personas que molestan als consellers

pera que procuren de levar aquest dret pus noy ha galeras, a mes del notable dany que veyen ne patia la generalitat y en particular aquesta ciutat, supplicant a sas senyorias sien servits levar aquest dret per que sas mag.tias no pensaven ia enviar los mes embaxadas sobre asso, sino que la ciutat veuria lo que pot y deu fer per sublevar se de aquest dany, y ab aquest ordre los dits embaxadors sen anaren, y tornats referiren havian feta sa embaxada als senyors deputats y que lo R.t abat de Cardona deputat ecclesiastich, los havia respost que ell havia estat molts dies fora ciutat, y queu tractarian y enviarian la resposta a sas mag.tias

DIMECRES XXIJ. — En aquest die per lo mati arribaren de la part de ponent vint y una galera de las set de Hespanya y quatorze de Genova, portant infanteria per a levant. — Dit die fou declarat lo dubte posat per Jaume Lozada sobre si lo seu cas era civil o criminal, y fou declarat que *procederetur in utraque aula* segons que axi ho ha referit lo honorable sotsyndich.

Galeras de Espanya y de Genova.

Abusos en la taula: declaracio d'un dupte.

DIMARS XXVIIJ. — En aquest die a la matinada entre una y dos horas de la nit, passa de aquesta vida lo hon.or en Pere Joan Cellers mercader archiuer de la taula, *anima eius requiescat in pace, Amen.* — Dit dia y los dos seguents la casa de la ciutat estigue tancada, sols uberta la portella en senyal de dol per dit defunct com es de costum.

Arxiuer de la Taula, mort.

DIMECRES XXVIIIJ. — En aquest die festa de sanct Miquel, los consellers convidats per los obrers de la Iglesia de sanct Miquel anaren a oyr lo offici a dita iglesia.

Festa de St. Miquel, ofici.

OCTUBRE

DIVENDRES I. — Havent los mag.chs consellers ab deliberatio feta a 27 de agost prop passat, determinat sie edificada y construida una font en lo canto del carrer del Carme junt la casa que fou de Matia Selitons notari de Bar.na, la qual casa vuy es del collegi de la Companyia de Jesus de Bar.na, per ço en aquest die los mag.cs consellers aiustats en casa de la ciutat enviaren a sercar al R.nt pare Gil rector de dit collegi, explicant li sa intentio com es dit de fer la font en dit loch junt al enfront de sa casa, pregant lo ho tingues a be, y lo dit R.nt rector res-

Font del carrer del Carme: se tracta de edificarla.

pongue ab molta voluntat que la casa y tot lo collegi estaven per a fer servey a la ciutat, y que era molt content de ques fes la font en aqueix loch com sas mag.[as] demanaven.

Festa de St. Francesch, ofici.

DILLUNS IIIJ. — En aquest die festa de S.[t] Francesch, los consellers convidats anaren a S.[t] Francesch per oyr lo offici, fo hy tambe lo virrey: digue la missa de pontifical lo R.[im] bisbe de Bar.[na]

Regent visitador: infraccio de Constitucions.

DIMARS V. — En aquest die demati, essent aiustats los magnifichs consellers en casa de la ciutat, vingue micer Xpo.[fol] Noguers doctor en dret y dix que venia com a advocat de Benet Subirana del lloch de Merola diocessi de Urgell, pres de manament del regent Clavero visitador, per a representar a sas mag.[as] de com havent lo dit visitador proveyda tortura contra dit delat no obstant las appellations interposades y sens donar li defensas, volia proceyr de fet a la tortura, e que asso era notoria contrafactio de constitutions de Cathalunya las quals havia donadas cotadas ab un memorial que havia presentat als senyors deputats, supplicant a sas mag.[as] fossen servits interposar sas parts ab los senyors deputats a la observança de dites constitutions, y los mag.[cs] consellers li respongueren farian lo que tenian obligatio, y de continent ordenaren a micer Jaume Dalmau advocat ordinari de la ciutat anas als senyors deputats per a fer los sabedors del que lo dit micer Noguers los havia representat, yls supplicas de part de la ciutat se opposassen a la defença de las constitutions si en asso havia contrafaccio, advertint los que asso requeria prompte remey per ques entenia que lo visitador estaria ia en lo acte de tortura, y tornat lo dit micer Jaume Dalmau referi que havia feta sa embaxada als senyors deputats, y que li havian respost que micer Olzina assessor del general tenia en carrech aquest negoti y que molt prest vindria y faria relatio, y que los senyors deputats encontinent determinarian lo fahedor. Empero *inter has moras* lo visitador passa avant en la tortura, *et reus vicit in tormentis*, la tortura fou per ço que havent deposat com a testimoni de ofença en certa delatura, fou ministrat apres en defensa y sa darrera depositio era contraria a la primera.

Dret de galeras: novas reclamacions.

DIMECRES VJ. — En aquest die estant los mag.[cs] consellers aiustats en casa de la ciutat en la stantia del consell de trenta, vingueren mossen Pons de Peramola y mossen Francesch de Marimon de Caldes donzell, y de part dels senyors deputats del general de Cathalunya los digueren com eran tramesos per

aquell consistori per a tornar raho a las moltas embaxadas que de part de la ciutat eran estadas tramesas al consistori de la deputatio, per lo alçament del dret de las galeras, responent a sas mag.as que per la larga absentia del deputat ecclesiastich y oydor militar no havian pogut resolre aquest negoti, empero que sas mag.as estiguessen molt certs que aquell consistori tenia en special memoria aquest fet y que sens levar ne la ma ho tractaria, y ab tota la presteza mes possible ho resolria segons conexerian que mes convingues al benefici universal de aquest regne; y lo mag.ch conseller en cap los respongue que era ver que de part de la ciutat eran estadas trameses als senyors deputats moltas embaxadas per estos efectes, y que per veure que los senyors deputats no sols no donavan senyal de voler alçar lo dret empero ni tornaven raho alguna, sentits ells los mag.cs consellers de asso estavan resolts de no enviar mes embaxadas adaquell consistori, ans estavan en pençament de tractar que altra cosa devien fer per remey de aquestos inconvenients, attes lo dany notable que causa aqueix dret tan odios, maxime per no haver hy galeras, y que pus sas senyorias mostravan desig de assentar ho, los supplicavan molt encharidament que de efecte ho resolguessen ab tota presteza, com confiavan de sas S.as ho tindrian en particular recort per la bona voluntat y correspondentia que deuhen a esta ciutat, a mes de que la cosa de si mateix resta com tots veyen tan recomanada, per lo que lo general y la ciutat y tots los particulars interessan en ella.

Galeras de Genova, arribada.

DISSABTE VIIIJ. — En aquest die vingueren las sis galeras de la senyoria de Genova: venian en ellas lo marques de Pescara y lo comte Doria y van a la cort.

Festa del Angel Custodi, ofici.

DIUMENGE X. — En aquest dia festa del Angel custodi, los mag.cs consellers costuman anar a la seu al offici, empero sols ana lo quint per que los altres no estigueren ab dispositio de anar hy.

Dret de galeras: demanda de la deliberacio als Deputats.

DIMARS XIJ. — En aquest die los mag.cs consellers ordenaren a mossen Joseph de Bellafilla y a mossen Bernat Romeu anassen als senyors deputats per a demanar los ab paraules comedides y pertinents, copia de la deliberatio que aquell consistori segons se entenia havia feta en lo de las galeras, y tornats referiren que los senyors deputats havian respost la enviarian.—

Id., junta de promenia.

Dit die per la tarda los mag.chs consellers juntaren una promenia de cavallers y ciutadans en casa del conseller en cap, y

tambe tingueren consulta de doctors per tractar lo fet de las galeras, que segons se deya los deputats havian resolt comprar las y posar en exequutio la constitutio o capitol de cort parlant de las quatre galeras del general de Cathalunya.

Id., embaixada dels Deputats als Concellers.

DIMECRES XIIJ. — E en aquest dia per la tarda, estant los mag.^{chs} consellers ajustats en casa la ciutat, entraren mossen Pons de Peramola y mossen Francesch Marimon de Caldes donzells, los quals per part dels senyors deputats del general de Cathalunya explicaren sa embaxada dient que los senyors deputats apres de molts ajusts y parlaments que havian tingut sobre lo fet de les galeres, ab madur acort y concell havian feta resolutio y deliberatio de la qual, per que sas mag.^{cis} ne estiguessen enterats ne donaren copia en scrits, y es del tenor seguent

«Universis et singulis attestor et fidem facio Ego Petrus Paulus Vidal auctoritate regia notarius publicus civis Barcinone et scriba maior generalis Cathaloniæ infrascriptus quod, in libro deliberationum dominorum deputatorum qui sunt in currenti triennio, quod decurrere incepit die prima Augusti milesimo sexcentesimo secundo, inter alia sunt seriatim et interpollatim sequentia.

Dilluns a XJ de octubre M.DC.IIIJ.

Los senyors Deputats del general de Cathalunya ab interventio dels senyors oydors de comptes, per quant &

E mes, los senyors deputat real y oydors de comptes, los senyors deputats ecclesiastich y militar essent de altre parer com devall se dira; vist, attes y considerat lo cap. 63 de les corts de 1599 ab lo qual esta disposat lo Principat de Cathalunya comtats de Rossello y Cerdanya haver de comprar y armar quatre galeres, y per dit effecte manllevar vuytanta milia liures a censal pera poder ser feta encontinent la compra, y attes y considerant lo syndicat y poder per la cort general concedit als deputats del general de Cathalunya, pera poder manllevar y assegurar dites vuytanta milia liures, y les pensions, e vista la desliberatio feren a 27 de octubre 1603 ab la qual determinaren manllevar dites vuytanta milia liures, e vista y considerada la desliberatio feren a 3 de setembre del any 1603 ab la qual representaren a sa Mag.^{t} les difficultats que retardaven lur animo a fer dita compra, y en parti-

cular la impossibilitat de sustentarles per lo poch valor dels drets nous imposats per lo sustento de aquelles, offerentse comprarles si a sa Mag.t li aparexia no esser dites difficultats rellevants, supplicantlo per prevenir lo dany que succeynt lo dit cas havia de resultar al general de Cathalunya los fes sa Mag.t merce pendre les dites galeres per lo mateix preu haurien costat, y que per ço en dita compra entrevingues una persona per sa Mag.t anomenadora, vista la carta de sa Mag.t de 24 del mateix ab la qual accepta la dita deliberatio ab lo dit modo de cobrarles sempre y quant los drets no abastarian a sustentarles, vista la compra feta per don Diego de Covarruvias vicecanceller de Arago de las galeras de la Duquessa de Maqueda per orde de sa Mag.t, vistes diverses cartes de sa Mag.t ab les quals los ordena y mana ratifiquen dita compra feta en nom de aquest consistori, y considerades les moltes causes y rahons lo Ex.im lochtinent general los ha representades y replicades, E vistes y considerades les moltes embaxades los son estades fetes per la ciutat de Bar.na, consols de lonja y altras universitats, y enterpellantlos comprassen dites galeres o levassen los drets nous imposats per lo sustento dessus, vista y considerada la carta que sa Mag.t los scrigue a 6 de maig del corrent any, ab la qual diu enten esser obligats al sustento de dites galeres no sols los drets nous pero encara los drets antichs de tota la generalitat, considerada la ultima carta de sa Mag.t quels dona lo dit lochtinent general y explica la creença della, attes y considerat que la executio de dit capitol de cort los toca y specta y en lo introyt de lurs officis juraren y oyren sententia de excomunicatio de servar e exequutar y fer servar axi lo dit capitol 63 com los altres capitols y constitutions: E vistes y considerades moltes altres justes causes y rahons lurs animos movents, deliberaren se scriga a sa Mag.t que manllevaran les 80 mil ₶ ꝗ com ja havien deliberat, y que si be fins vuy nos son trobades, las cercaran ab molt cuydado, y que estan ab esperansa las trobaran pus lo general obligara per la seguretat del preu y pensions tots los drets antichs y unos en lo modo y forma que sa Mag.t y la cort general ordenaren ab lo dit capitol, syndicat y poder que per dit effecte los donaren, y trobat lo diner ratificaran la compra que lo vicecanceller feu de les galeres de la duquessa de Maqueda per orde de sa Mag.t y en lur nom, ab tal que sa Mag.t se servesca declarar que la merce que ab carta de 24 de setembre 1603 fonch servit per sa benig-

nitat ferlos de que pendria les galeres per lo mateix preu haurien costat al general, sempre y quant los diners nous no bastassen pera sustentarles, passe avant y ab effecte, no obstant lo que sa Mag.^t los scrigue despres ab carta de 6 de maig proppassat, per lo que judiquen que a nengu pot aparexer segons lo disposat en los capitols de cort que ab los drets vells tinguen obligacio de sustentarles, y que sie just ni pregan, ni tampoch que esta dificultat reste en dubte per quant restant faltarie lo major fonament quels mou a comprar dites galeres, y se aventurarie veure un estrago molt lastimos de les galeres en gran deservey de Deu, de sa Mag.^t , dany de concientia y de reputatio de aquest consistori: que se scriga a sa Mag.^t donantli avis de la deliberatio y enviantne copia, y per ço esser scrita y expedida la carta que sera en registre, E lo S.^or don Bernat de Cardona deputat ecclesiastich &.

Naus, embarch de algunas pera dur infanteria a Italia.

DIVENDRES XV. — En aquest die lo mag.^ch micer Jaume Dalmau advocat ordinari de la ciutat referi, que havent lo senyor virrey embargades unes naus que estan al moll de la present ciutat per a portar certes companyies de infanteria a Italia, y havent ell supplicat a sa Ex.^ia de part dels magnifichs consellers fos servit desambargar las per quant havian de carregar draperia per a Palerm, de que la ciutat ne sperava reportar molt gran benefici, y dient li a sa Ex.^ia poria servir se de una nau mallorquina que era a Mataro, sa Ex.^ia havia respost se contentaria servir se de aquella nau y desembargaria de aquestes la que no hauria menester, ab tal que la ciutat asseguras que venint la nau de Mataro assi, no la empacharia ni la repressaliaria per las repressalias que la ciutat fa contra mallorquins, y que ell dit micer Jaume Dalmau havent consultat sobre asso ab los mag.^cs consellers ys contentavan fer ho com sa Ex.^ia demanava, per ço havia dada raho a sa Ex.^ia assegurant lo molt que no empacharian la nau mallorquina, y que sa Ex.^ia havia respost ho agraya.

Abusos en la Taula: crida per manament del Virrey.

DISSABTE XVJ. — En aquest die fou publicada crida per manament del senyor virrey a instantia del syndich de la ciutat, foren citats *ad fines banni* Joan Pau Serra, cavaller, Pau Cata, mercader, Bernat Gili notari real y ..... Torrent qui *latitarunt* per lo frau de la taula.

Galeras, arribada.

DIUMENGE XVIJ. — En aquest die vingueren de Ponent nou galeras: son las de Hespanya y portan infanteria. — Aquest

diumenge fou lo primer apres que los honorables obrers de la iglesia parroquial de sanct Jaume desferen lo cor que estava en lo mig de la iglesia, y ampliat lo siti del altar maior posaren alli las cadiras del cor quey podian estar.

Iglesia de St. Jaume, reforma del cor.

DILLUNS XVIIJ. — En aquest die festa de S.[t] Luch los mag.[cs] consellers cap, ters y quint anaren al studi per la festa que fa la universitat y oyren lo offici, tambe hy fou lo senyor bisbe al qual los consellers no ysqueren per a rebrel sino que sols lo reberen los doctors quis trobaren alla ab los vedells en nom de la universitat, per que lo rector y vice rector qui havian de exir a rebrel son aquest bienni los consellers cap y segon y per ser consellers no ysqueren, y lo segon per sa indispositio noy fou. Al arribar lo senyor bisbe apres de haver feta oratio, los consellers li feren loch al cap de son scon a la part del evangeli, al donar la pau lo diaca vingue a donar *osculum pacis* al senyor bisbe y sa S.[a] lo dona al cap, y de aqui succesivament de hu a altre, acabat lo offici lo senyor bisbe dona la benedictio episcopal ys despedi dels consellers, y sen torna sens acompanyar lo los consellers sino tantum los doctors que aqui eren ab la forma que era estat rebut al venir, y apres sen anaren los consellers.

Universitat, festa de St. Luch.

DIMECRES XX. — En aquest die ia tart entra lo cardenal Joanetin Doria fill del princep Andrea Doria, venint de Castella: noy hague acompanyament de consellers.

Cardenal Joanetin Doria, arribada.

DIJOUS XXJ. — En aquest die mori en la preso Jaume Lozada mercader, olim regint lo libre corrible de la taula qui estava pres per que havia dexat despendre a Pau Cata y altros, molts milenars de ducats sens tenir los en sos comptes en la taula. — Dit dia los mag.[cs] consellers tenint avis per part del senyor virrey de la venguda del senyor cardenal Joanetin Doria, anaren a visitar lo demanada primer hora per un verguer com es de costum, y assenyalada per sa S.[a] Ill.[ma] entre tres y quatre, a la dita hora los dits consellers sens promens anaren a casa del senyor virrey hont dit senyor cardenal posa, y arribats, al entrar a la sala fou aqui a la porta lo dit senyor cardenal per a rebre als consellers, y junts sen entraren, y assentats tots en las cadiras lo mag.[ch] conseller en cap feu son breu rahonament, en efecte dient li que la ciutat y ells en particular se eran molt alegrats de la venguda de sa S.[a] Ill.[ma] y de que fos arribat ab salut, y que en demonstracio de asso venien pera besar las mans de sa

Abusos en la Taula: mort del mercader regint lo llibre corrible.

Cardenal Doria: visita dels Concellers.

S.ª Ill.ᵐᵃ y a donar li la benvinguda supplicant a sa S.ª los mane cosas de son servey y tinga en special recomendatio aquesta ciutat, intercedint en Roma ab sa Sanctedat en les cosas que alla nos ocorreran, y en totas altras ocasions nos fassa merce com speravam de sa S.ª Ill.ᵐᵃ, y lo dit senyor respongue tenia a molta dicha ser arribat a esta ciutat, y a molta merce la que la ciutat li feya de venir a honrar lo, e ques tenia per natural de aquesta ciutat y per molt obligat no sols a la memoria de aquesta tan assenyalada voluntat pero a la que los de aquesta ciutat mostravan al duch de Turci son germa, e que axi estiguessen molt certs que en totas las ocasions se offerissen se emplearia en servey de aquesta ciutat com sas obras ne donarian testimoni, y apres de alguns altros cumpliments y paraulas de cortezia que passaren entre dits senyors cardenal y consellers, los dits consellers se despediren y lo dit senyor cardenal los acompanya fins fora lo portal de la sala y sen vingueren a casa la ciutat. — Dit die per la mort de Jaume Lozada y per que alguns sospitaven serie estat enmetzinat, perço los mag.ᶜˢ consellers ordenaren a Gaspar Massaguer, Pau Tasso y Pere Bosch chirurgians ab voluntat del senyor virrey anassen a la preso y visurassen lo cors del dit Jaume Lozada y del quey conexerien relatio fessen.

Abusos en la Taula: sospitas de que hagues mort enmatzimat lo mercader tenint lo llibre corrible.

Id., Informacio dels cirugians.

Divendres XXIJ. — En aquest die los sobrenomenats chirurgians tots tres conformes, feren relatio als mag.ᶜˢ consellers que lo die de ayr visuraren lo cos de Jaume Lozada yl obriren y vist lo fetge y la frexura, lo ventre, la gola, la nafra de la cama que tenia vella de molts anys, y las demes parts del cos que havian de veure pera fer judici si seria estat enmetzinat, noy havian trobat cosa que designas o assenyalas ni que de aquella se pogues presumir que dit Lozada sie estat emmetzinat.

Festa de la primera translacio de Sta. Eulalia: ofici en la Seu.

Galeras de Espanya, partida.

Peste en Coblliure.

Dissabte XXIIJ. — En aquest die festa de la primera translatio de sancta Eulalia, los mag.ᶜˢ consellers anaren al offici a la seu. — Dit die al vespre las galeras de Hespanya sen tornaren y dexaren assi la infanteria que havian portada.

Galeras de Genova, arribada.

Diumenge XXIIIJ. — En aquest die demati los mag.ᶜˢ consellers reberen avis dels consols de Perpinya que en la vila de Coplliure hauria peste, y que seria vinguda ab cuyros. — Dit die de vinticuatre de Octubre arribaren las sis galeras de Genova que vingueren a nou, y eren anadas a Binaros a carregar infanteria y moneda, y arribades desembarca la infanteria, y tota la embarcaren en set naus ia aprestades aqui per est efecte.

DILLUNS XXV. — En aquest die partiren las naus de la infanteria per a levant, y al vespre a la primera guarda se embarca en las galeras de Genova lo cardenal Doria per a fer tambe la via de levant. Deu nostre senyor los done a tots prospera navegatio.

Id., partida.

DIMECRES XXVIJ. — En aquest die se tingue consell de cent specialment per lo del morbo, y en dit consell feu relatio de sa embaxada mossen Bernat Pau de Belloch trames per la ciutat a la cort romana per las diferentias suscitadas ab lo capitol, y fou legida en consell una letra del papa *sub anulo piscatoris*, la qual se registrara en la scrivania maior, y feren syndicat a Marc Antoni Navel residint en la cort romana per la causa que han moguda los convents per las franquezas, pretenents no estar a la concordia fermada ab lo capitol de la seu, y feren se altras deliberations segons se conte en lo registre del scriva maior del consell.

Concell de Cent: se tracta del morbo y altres assumptos.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest die mori lo canonge Joachim Palau qui obtenia lo benefici de sanct Xpofol, fundat en la capella del carrer de S.t Pere mes alt, del qual son patrons los consellers.

Capella de St. Cristofol, mort del beneficiat.

NOHEMBRE

DILLUNS I. — En aquest die festa solemne de tots los sancts, los consellers se posaren las gramallas de grana ab las samarras de pell, y partint de S.t Jaume ab sos promens demati anaren al offici a la seu: digue la missa de pontifical lo senyor bisbe, haguey offertori y acabada la missa los consellers acompanyaren lo bisbe a son palau. Tambe vingueren a la seu a vespres empero sens promens.

Festa de Tots-Sants, ofici a la Seu.

DIMARS IJ. — En aquest dia conmemoratio dels morts, los consellers vestits ab sas gramallas de dol cascu de per si ana a la iglesia hont li aparegue. — Dit die se tingue consell de cent en lo qual se delibera que lo honorable clavari assistesca personalment en la comprobatio de las franquezas dels ecclesiastichs per sas terças conforme la concordia, segons estave deliberat ia a vuyt de maig y que Joan Pau Rifos rational entrevinga tambe en dita comprobatio, y que per sos treballs li sien donades cas-

Conmemoracio dels morts: los Concellers van a oir missa.
Concell de Cent, sobre comprobacio de las franquesas dels eclesiastichs y altres deliberacions.

cun any vint y sinch liures, y a micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat en remuneratio de sos treballs fossen donades doscentes liures, ys feren altras deliberations segons apar en lo registre del scriva maior del consell.

Aniversari de la mort del Rey Jaume a la Seu.

DIMECRES IIJ. — En aquest die los consellers anaren ab sas gramallas de dol a la seu per lo aniversari ques diu cascun any en esta iornada per la bona anima del rey don Jaume, segueren al cor en las primeras cadiras sota la trona, y succesivament seyen lo dega Cellers y los altros canonges, y a la altra part seye lo R.^{im} bisbe y canonges, y en est die los dits bisbe y canonges se posaren las robas de pells com es de costum.

Arxiver de la Taula, mort y extraccio de substitut.

DIVENDRES V. — En aquest die se tingue trentanari, y en ell per mort de Pere Joan Cellers mercader arxiver de la taula fou extret Raphel Jorda.

Festa de St. Sever, ofici a la Seu.

DISSABTE VJ. — En aquest die festa del martiri de St Sever bisbe de Bar.^{na}, los consellers ab sos promens se juntaren a St Jaume y de aqui anaren a la seu al offici: digue la missa de pontifical lo senyor bisbe y haguey offertori, y acabada la missa los consellers acompanyaren al bisbe a son palau fins al peu de la scala.

Arxiver de la Taula, jura.

Rubrica de la Taula, provisio de oficis.

DIJOUS XJ. — En aquest die jura Raphel Jordi, archiver.— Dit die se tingue trentanari en lo qual per observança de la ordinatio de 18 de Abril 1567 sobre la institutio del offici de la rubrica de la taula, foren anomenats mossen Pau Albaret vuy conseller quart y altros dos mercaders y dos notaris de Bar.^{na} per dit offici de la rubrica vacant per mort de Xpofol. Montserrat Montaner mercader, y lo consell feu electio de la persona de dit Pau Albaret. — Mes avant se delibera en dit consell que los dos vedells del studi, correu y porter del clavari, hagen cascun any una gramalla tantum, ço es un any de drap y altre de xamellot, y asso fou per reformar lo abus quey havia ques era introduyt que sen feyen dos, no havent acostumat haver ne sino una.

Gramallas dels vedells del Studi, del correu y del porter del Clavari.

Conseller regint la rubrica de la Taula, jura.

DIVENDRES XIJ. — En aquest die jura mossen Pau Albaret conseller quart, regint la rubrica de la taula.

Notaris, examens.

DISSABTE XIIJ. — En aquest die fou lo examen de Bernat Fort y Joan Xpofol. Crozes, notaris de Bar.^{na}

Peste en Elna y Perpinya, novas.

DIMECRES XVIJ. — En aquest die lo secretari Alzina de part del senyor virrey, entra als consellers qui estaven iuntats a la stantia del trentanari yls digue que sa Ex.^{ia} lo trametia per

alegrar los del bon avis que tenia de la salut de Elna y de Perpinya, y que en Perpinya havian resolt a parer de metges tornar los la pratica per a diumenge proxim, si be sa Ex.ia los havia scrit no la donassen fins passats coranta dies, y en dies passats sa Ex.ia dos o tres vegades envia als mag.cs consellers copia de las letras que rebia de Perpinya ab avis de la millora de dits lochs de Elna y de Cobliure, en manera que desdels primers dies que succeyren los primers encontres del mal no si ha mogut altra cosa, de que tots devem donar gracias a Deu nostre senyor. —Dit die los mag.chs consellers per son procurador, presentaren la persona de Jaume Corts clergue a la vacatio del benefici de S.t Xpofol, fundat en la capella de la matexa invocatio al carrer de S.t Pere mes Alt, vacant per mort del canonge Joachim Palau.

Festa de la edificacio de la Seu, ofici.

DIJOUS XVIIJ. — En aquest die festa de la edificatio de la Seu, los consellers anaren demati a la seu per oyr lo offici. Noy hague promens. Acabat lo offici se feu la professo, noy hague talem.

Habilitadors, extraccio.

DISSABTE XX. — En aquest die se tingue consell de cent, y en ell se feu extractio dels habilitadors.

Concell, prorogacio.

DIJOUS XXV. — En aquest die festa de S.a Catherina, jatsie ques havia de tenir consell ordinari empero nos tingue per no haverhy compliment de consell, sino ques proroga.

Trentenari, extraccio de advocats.

DILLUNS XXVIIIJ. — En aquest die se tingue trentenari ys feu extractio de advocats per mort de micer Miquel Çarrovira, y fou extret micer Hieronym Fivaller.

Festa de St. Andreu, extraccio de Concellers y Obrers.

DIMARS XXX. — En aquest die festa de S.t Andreu fou la extractio dels novells consellers y obrers, y foren los extrets los infrascrits

Mossen Joachim Setanti ciutada Mossen Marti Joan Spuny militar Mossen Pau Puigianer ciutada Mossen Pau Jorda mercader Mossen Gabriel Castellar daguer	Consellers.
Mossen Gabriel Antoni Bosser militar Rafel Planes droguer	Obrers.

DEZEMBRE

Concellers, jura.

Id., visita al Virrey.

DIMECRES I. — En aquest die los novells consellers absent lo segon, prestaren lo jurament acostumat, e tambe jura lo magnifich micer Hieronym Fivaller advocat. — Dit die demati apres del jurament anaren a visitar a sa Ex.[ia] per besar las mans de sa Ex.[ia] y recomenarli la bona administratio de la iustitia y offerint li la ciutat a son servey, com ho tenen de costum los novells consellers en tal iornada fer aquesta visita als lochtinents generals.

Taulers y Arxivers, jura.

Bisbe y Canceller, visita.

DIJOUS IJ. — En aquest die fou lo jurament dels taulers y archivers. — Dit die per la tarde los mag.[cs] consellers anaren a visitar al senyor bisbe y canceller fent li offertas y compliments com es de costum, y recomanant li que causas de collegis y confrarias las remeta als consellers a qui toca conexer las. — Dit die apres de haver despachat a Antoni Cerda correu de la ciutat, ab la charta del avis de la nova extractio de consellers per a sa Mag.[t] y donant quexa lo dit correu que don Joan Ferran correu maior no li volia donar cavalls sens que primer pagas lo dret que diu solen pagar los altres correus, sentint se de aso los mag.[cs] consellers per lo que tenien entes no haver ia may acostumat los correus de la ciutat pagar dret algu sino tantum la posta de son cavall y del postillo, si be es ver que lo dit correu dix que lo any passat paga alguna cosa mes per despeditio y per que nol detinguessen, y per que lo mag.[ch] micer Francesch Gamis conseller en cap era cozin germa del correu maior, qui li havia dit no desavingues maxime per poca cosa ab son cozi, que per obligatio que pensas tenir hy, y tambe se ha entes que en temps de la conselleria de Federich Roig y de Soler qui era padrastre de dit correu maior, lo correu de la ciutat qui era les hores tambe paga alguna cosa, y considerant los dits consellers que asso era notori preiudici de la ciutat, manaren a dit correu que en nenguna manera pagas dit dret sino que en cas lo correu maior no li volgues donar cavalls, que per esta vegada sen anas ab una mula de loguer y prengues la posta hont poria, y ordenaren a micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat anas al senyor virrey per donar li raho de aquest agravi yl supplicas de

Lo correu de la ciutat no paga drets al correu maior.

part de la ciutat manas donar cavalls al correu sens pagar lo dret ques preten, pus no es degut; y tornat lo dit micer Jaume Dalmau referi havia feta sa embaxada y que lo correu ia tenia cavalls, lo qual parti dit die al vespre.

DIVENDRES IIJ. — En aquest die mori en S. Pere de Bigues del bisbat de Bar.[na] Miquel Valls, alias Luc de Sancta Creu pages de dita parrochia, de edat de 76 anys, lo qual ja may en tots los dies de sa vida havia begut: fou home sempre molt sa y robust, y penos pera sufrir qualsevol treball, ys creya que haguera envellit molt mes sino que era pobre y en sa malaltia li falta servey y bon recapte, y axi mori. — Dit die jura Joan Ros consol de la lotge, extret a XXVIIIJ del passat per renuntiatio de Rafel Jorda: noy hague cerimonia ans lo sotballe vingue a casa la ciutat y aqui en presentia dels consellers li prengue lo sagrament y homenatge y de continent lo conseller quart ana ab dit consol a la lotia per a posar lo en possessio. — Dit die se tingue consell de cent y prestaren se los juraments acostumats, y iatsie que lo primer consell acostuma ser lo die de S.[a] Lucia, empero esta vegada aparegue convenia tenir lo prest per habilitar lo trentanari per a resolre sobre provisio de forments de que la ciutat esta ab summa necessitat, y prestat lo iurament lo consell feu deliberatio sobre lo cas ques segui lo die de S.[t] Andreu que tiraren en pedrenyal a Francesch Torrents portaler del portal de Mar, y u comete al trentanari, lo qual aiustat encontinent delibera se offerissen premis de 200 ₶ ℔. E sobre la necessitat y provisio fahedora dels forments, lo trentanari ho comete als consellers y resolgueren de enviar officials en virtut del privilegi *vi vel gratis*, ço es que lo cap de guayta ab lo sol orde dels consellers anas per los lochs de la vegueria y un aguazil real ab letras del virrey fora.

Home de 76 anys que may havia begut: mort.

Consol de la Llotja, jurament.

Consell de Cent, juraments.

Atentat en lo portal de Mar.

Provisio tocant a forments.

DISSABTE IIIJ. — En aquest die se succey en la nit que tots los presos del corral que dormien a la comuna fugiren, y diu se que fou lo cas ab aquesta art, que en la nit vingueren a la preso uns homens y tocaren a la porta, fent mostras de que portaven un pres per a quels obrissen, y las guardas obriren, y de continent los homens se apoderaren de las claus y obriren la preso comuna y tots los prezos sen anaren, empero apres se ha entes no fou axo sino que los matexos prezos se apoderaren de la guarda y li prengueren las claus. — Dit die a la tarda arriba lo mag.[ch] conseller segon qui al temps de sa extractio ere a las

Preso; fugida de presos.

Conceller segon, arribada.

Pallargas, a las obsequias de don Onofre de Argençola senyor de dit loc, parent seu, los mag.^{cs} consellers ordenaren als officials de casa isquessen a cavall per acompanyar lo y de sa part li donassen la benvinguda, y no se li feu correu ni se li scrigue per part de la ciutat lo avis de sa extractio, per que no es costum de la ciutat scriure sino en cas que fos trames per alguna missatgeria. Veu se un exemplar a 30 de nov.^{e} 1475.

Festa de St. Nicolau, a St. Francesch.

DILLUNS VJ. — En aquest die festa de St Nicholau, los consellers anaren a St Francesch al offici.

Conceller segon, jura.

DIMARS VIJ. — En aquest die jura lo mag.^{ch} conseller segon y noy hague cerimonia.

Festa de la Purissima Concepcio, missa de pontifical a la Seu.

DIMECRES VIIJ. — En aquest die festa de la conceptio de n.^{ra} Senyora, los mag.^{cs} consellers se juntaren ab sos promens demati al porxo de St Jaume, y partint de aqui ab los tabals y trompetes y muzica de menestrils devant, passant per la Libreteria, plassa del Rey per devant la Inquisitio anaren a la Seu; tambe hy vingue lo senyor virrey: digue la missa de pontifical lo senyor bisbe, y per ser hy sa Ex.^{ia} noy hague offertori, acabada la missa se feu la professo: lo virrey y consellers portaren lo talem.

Furia popular per falta de blat a la plaça.

DIJOUS VIIIJ. — En aquest die per no haver hy blat a la plaça y sentir lo poble aquesta estretura y falta de blat de dies atras, jatsie que los mag.^{cs} consellers entengan en fer hy totes les diligenties possibles per a proveyr la plaça axi en pendre totas las collas que entraven per a monastirs qui pastan de particulars, com en embargar y pendres los blats ques trobarian a carregador en la costa de Tarragona hont han trames a mossen Francesch Palau ciutada per aquest efecte, com altrament, empero fou tanta la furia popular, indignats e irritats contra los consellers passats per haver dexada la ciutat tan desproveyda, y assenyaladament contra Jaume Hernandes apothecari olim conseller quint, per publicar se de ell que lo pastrim de Natzaret es seu y que ha tingut cura de proveyr aquell pastrim y no la ciutat, que moltas donas y minyons se aplegaren devant sa casa dient li moltas paraulas injuriosas y a pedradas li trencaren molts pots de sa botiga, y adaquest crit sobrevingue molta gent, y vistas las portas tancadas de sa casa que te al Born las quals los de casa sentint lo avalot tingueren temps de tancar las, portaren garbons y lenya per posar hy fonch tirant los pedras a las finestras y cridant en altas veus paraules de ira y de furor, y fou

tan gran lo strepit y rumor que en un punt lo Born se ompli de gent y vingue la cosa a tal punt que si no fora la presentia del virrey y consellers y doctors del real consell qui personalment acudiren alla, corregue manifest perill de seguir se un gran scandol Empero fou servit Deu nostre senyor abonanças aquesta furia ab la presentia de dits senyors y ab la crida que lo senyor virrey mana publicar, que tothom buydas la plaça a pena de assots y de galera, y tambe ab que los consellers encontinent feren traure blat a la plaça del poc que tenian, y per que lo senyor virrey dix a dits consellers que a la tarda fossen a sa casa a parlar li, per ço tocades tres horas anaren y sa Ex.ia los feu donar cadiras, y aqui sa Ex.ia y consellers a soles tingueren molt larg parlament tractant de remediar la necessitat present, y resolgueren que lo conseller quint y lo mag.ch micer Francesch Bonet doctor del real consell quis trobava alla fora del loch hont estaven dits senyors, a qui sa Ex.ia crida per est efecte, anassen a la plassa per a que ab sa presentia se ministras ys distribuys lo forment ab repos, y apres de haver estat dits consellers ab sa Ex.ia molt gran estona fent los sa Ex.ia molt grans ofertas y compliments, y dat orde que 800 corteras de farina que tenia per fabrica de bescuyts del rey las venessen totas al canastro, dits consellers se despediren y sen anaren a sas casas passant per la plassa del Blat, en demonstratio del cuydado que tenien de proveyr la necessitat del poble. Empero encara que aquest avalot estave ia assossegat, no res menys tot lo die estigueren a la casa de dit Hernandes alabarders del virrey per guardar la casa per temor nos succeys algun inconvenient.

Blats: disposicions pera provehirne la Ciutat.

DIVENDRES X. — En aquest die los mag.cs consellers attenents ab gran cura a remediar la necessitat de forments en que de present aquesta ciutat se troba, ordenaren al mag.ch micer Jaume Dalmau ciutada doctor en drets y advocat de la ciutat, anas al senyor virrey y de part de la ciutat lo supplicas que per a proveyr a que los blats nos alcen de preu com fan cadaldia per ocasio de las notables quantitats que son exidas del regne, fos de son servey manar renovar las cridas reals y prohibir ab graves penas la treta dels blats del regne, y que per quant sa Ex.ia havia dit als dits mag.cs consellers daria sas comissions reals a la persona que la ciutat li anomenaria per anar a las parts hont entendria quey hage blats per a fer los registrar y rebre informatio dels agabelladors, que per ço ells los consellers nomenavan

la persona del mag.ch micer Steve Monfar y Sors ciutada y doctor en drets, supplicant a sa Ex.ia manas despachar lo iuntament ab un official real previnent que sen vage en sa companyia, y donar los las instructions necesarias ab la celeritat y presteza que lo cas requer, y tornat referi havia explicat sa embaxada y que sa Ex.ia li havia respost en lo de las cridas que ia estaven proveydas, y en lo de micer Monfar que li anas a parlar y que tot se faria a molta satisfactio de la ciutat, y mes avant ha referit que lo noble don Luis de Paguera y altres doctors del real consell li havian dit que ells havian tractat en lo consell de las necessitats occorrents, y que havian pensat seria be libertar lo pastrim en manera que per al temps que a la ciutat li aparerexeria, donas libertat de pastar a tothom, donant lo pes del pa a conexensa de la ciutat, y per la tarda los mag.cs consellers ordenaren a mossen Pons de Peramola donzell y a micer Steve Monfar y Sors, ciutada anassen als senyors deputats, y de part de la ciutat los supplicassen que per aiudar adaquestas necessitats fossen servits donar special orde als deputats locals que ab rigor exequuten las penas posadas contra los qui trauen blats del regne sens pagar lo dret, per que se enten que carregan ab motiu de portar los blats als lochs maritims del regne, prestada cautio de portar certificatoria del descarregament y trauen lo fora, y los deputats locals son remisos en demanar la certificatoria del descarregament y en exequutar la pena, y axi per aquesta via se facilitan las tretas dels forments en manifest dany de la cosa publica; y tornats referiren havian feta sa embaxada y que los senyors deputats los havian respost que desijavan tots aiudar a intentio tan bona com era la que havian representada, y que pus lo conseller en cap era del consistori ho tractarian y sa merce tornaria la resposta.

Trentenari per cosas de forments.

DISSABTE XJ. — En aquest die hy hague trentenari per coses de forments.

Festa de Sta. Llucia, Concell ordinari per extraccions.

DILLUNS XIIJ. — En aquest die festa de S.a Lucia hy hague consell de cent ordinari, assenyaladament per a fer las extractions acostumadas de mostaçaf y altres. — Dit die lo secretari Olzina vingue als consellers yls dix que sa Ex.ia lo trametia per a fer los sabedors com de la terna de balle a ell presentada per renuntiatio de Francesch Terre de Picalques, havia pres a micer Hieronym Rubio.

Secretari de la terna de Batlle, eleccio.

DIJOUS XVJ. — En aquest die parti micer Steve Monfar y

Sors ab lo aguasil Franch aguasil ordinari, ab comissio del senyor virrey per anar a fer apprensio de blats per la ciutat en virtut del privilegi *vi vel gratis* ab instructions dels consellers, del virrey, dels deputats y dels inquisidors, per a mes facilitar lo bon efecte per al que anaren. — Dit die parti lo correu que los consellers han despachat per a la cort per cosas de forments.

Carestia de blats: partida de la comissio aprehensora.

Id.: partida del correu pera la Cort.

DIVENDRES XVIJ. — En aquest die fou lo jurament de mossen Miquel Amat del Orde, mostaçaf.

Mostaçaf, jura.

DISSABTE XVIIJ. — En aquest die festa de nostra senyora de Sperança, los mag.^cs^ consellers convidats per los corredors de orella anaren a sanct Agusti.

Festa de Nostra Senyora de la Esperança, funcio dels corredors de orella.

DILLUNS XX. — En aquest die jura Antoni Gori mercader administrador de les plasses, y lo mag.^ch^ conseller quart lo acompanya a la possessio.

Administrador de las plassas, jura.

DIVENDRES XXIIIJ. — En aquest die entra en Bar.^na^ lo general dels dominicos fra Hieronymo Xavierre Aragones. — Dit die de la vigilia de nadal en la nit, la senyora virreyna pari un fill mascle, empero mori lo die de St Steve y deposaren lo cos a la iglesia de Bethlem de la companyia de Jesus de Bar.^na^, dins una caxeta de vellut carmesi posada prop lo altar maior a la part de la sacristia.

General dels Dominicos, entrada.
Virreyna, naixensa y mort d' un fill.

DISSABTE XXV. — En aquest die festa de la nativitat del Senyor, los mag.^cs^ consellers se juntaren de mati al porxo de sanct Jaume ab sos promens, y de aqui sen anaren a la seu a oyr lo offici: haguey offertori per que lo bisbe digue de pontifical, al qual los consellers acompanyaren apres de acabada la missa a son palau fins al peu de la scala.

Incipit annus a nativitate Domini. M.DC.V.
Festa de Nadal, ofici a la Seu.

DIUMENGE XXVJ. — En aquest die los consellers anaren a oyr lo offici a sancta Catherina.

Oficia Sta. Catarina.

DILLUNS XXVIJ. — En aquest die los consellers anaren á oyr lo offici á St Francesch.

DIMARS XXVIIJ. — En aquest die cerca las deu hores de mati los mag.^cs^ consellers partint de casa la ciutat anaren a casa del senyor virrey, al qual lo mag.^ch^ conceller en cap explica la gran stretura y falta de forments en ques trobaven, representantli a sa Ex.^ia^ que la ciutat ja no podia comprar ni provehirse sino ab gran dany y prejudici dels pobres poblats en esta ciutat per la carestia de blats quey havia y per los excessius preus a ques venian, advertint lo que aquest dany resultava de las compras que sa Ex.^ia^ havia fetes per compte de sa Mg.^t^ y dels dits y

Carestia de blats: visita al virrey.

altres blats que cadadia exien del regne, y que pera remediar que aquestos danys no crescan mes havian scrit per correu propri trames a la posta a sa Mag.t supplicant lo manas levar la ma de aquestas compras y tretas de forments y donar orde de que la ciutat fos socorreguda de aquestos blats al cost que estan, y que la obligatio que tenian de acudir a las necessitats de aquesta ciutat y veure que estos danys continuan y creixen cada dia, y haver rebut ara una carta dels procuradors de Tortosa de vint y-quatre del corrent ab quels avisan de la necessitat en ques troban de blats, los havie mogut de nou a fer esta embaxada a sa Ex.ia y supplicarlo fos de son servey no permetre que aquestos blats ysquen del regne, pus se entenie que sa Mag.t podie provehir sas armadas de blats de altros regnes ab major commoditat y ab manco dany, y que de dits blats acomodas adaquesta ciutat al mateix cost pera que axi los preus a ques venen tan excessius se moderassen y aquesta ciutat y la de Tortosa y los demes poblats de Cathalunya se poguessen proveyr sens dany tan notable com se veu si nos remedia; y sa Ex.ia respongue que desijava en tot donar satisfactio y contento a la ciutat, empero que no podia fer lo que li demanaven per tenir nou orde de sa Mag.t de carregar ab tota diligentia los blats tenia comprats per provisio de las galeras de Hespanya, y que axi no podie differirho ni donar loch a nova consulta, assegurantlos molt serian los manco que ser poguessen y que ab tota rigor proveyria no ysquessen altros blats com ja saben ho tenia offert, y dada instructio al alguazil que ab lo mag.ch micer Monfar ere anat per part de la ciutat per fer aprehensio de forments en virtut del privilegi *vi vel gratis*, y en asso crida al vehedor y li mana y encarrega que de ninguna manera donas loch a que ysquessen altros blats sino tantum los que tenia comprats per compte de sa Mag.t offerintlos de nou scriure y fer tota cosa li fos possible a be y util de la ciutat, y lo dit mag.ch conceller en cap li replica dient que ells havian fet lo que devian a descarrech de sa obligatio, a servey de Deu y de sa Mag.t y benefici publich y que sa Ex.ia consideraria lo que li havian advertit y supplicat, y feta la deguda salut se despediren y anaren a la seu a oyr missa a la capella dels sancts Innocents, y oyda missa y adorat lo S.t Innocent sen tornaren a casa la ciutat y aqui resolgueren de tornar scriure a sa Mag.t per estos effectes, y en esta embaxada per mi y en nom meu fou present Galceran Francesch

Calopa notari publich de Bar.na y scriva major del honorable concell.

DIMECRES XXVIIIJ. — En aquest dia arriba Antoni Sarda correu de la ciutat, qui era anat a la cort ab lo avis de la extractio dels novells consellers.

Correu enviat a la Cort, tornada.

DIVENDRES XXXJ. — Aquest mes es estat molt desastrat y mal afortunat per que en Bar.na se han seguit casos desastrats per que a set de dez.e se succey que un studiant volent tirar en pedrenyal a un altre no toca adaquell y acerta a ferir a una dona, de que mori promptament, y lo poble quiu veu, avalotat prengue o atura lo studiant y alli mateix li pegaren de punyaladas y portaren lo a la preso de que mori lo mateix vespre, y de aqui se succey a onze una brega entre Sayol y Monrodon cavallers y un altre de una part, y Cerapio Casamaior carnicer qui era a qui lo studiant com es dit tira y nol toca, y Bernat Santacreu y un altre de part altra, en la qual mori promptament Monrodon, y Sayol y Casamayor y Sanctacreu ysqueren mal nafrats, de que lo dit Santacreu mori a cap de tres dies, y dies abans mataren a una dona a punyaladas estant en son lit al carrer dels Angels: a nou succey lo avalot del Born com esta ia notat en son loch: a onze fou lo alçament del banch de Dionis Puigianer, y dit die robaren de nits la casa de don Luis de Peguera doctor del real consell: lo mati de sanct Andreu tiraren en pedrenyal a Francesch Torrents portaler del portal de Mar si be nol feriren en sa persona, empero travessaren li las calsas: hay haguda gran fortuna en la mar per que dos vexells grossos vingueren a pich de perdres al entrar al moll, sino que foren socorreguts per ser de dia: aquest mes es estat molt sech y molt fret, se han mogut molts mals de costat, lo die de S.t Joan se feriren de gota coral quatre persones, y tots moriren.

Messiniestre.

A 26 Janer de 1605 tiraren quatre tirs de pedrenyal adaquest Cerapi Casamaior y si be tots lo tocaren, empero escapa valentment y dins pocs dies cura.

Incipit annus a nativitate Domini

M . DC . V

Indicacions cronologicas.

En aquest any correm letra dominical B. Aureo numero X, Epacta X.

Festas movibles

Septuagesima, a sis de febrer.
Die de la cendra, a vint y tres de febrer.
Pascha, a deu de Abril.
Ascencio, a denou de maig.
Pentecostes, a vintinou de maig.
Corpus Xpi., a nou de Juny.

JANER

Festa de cap d' any 'a Sta. Maria del mar, y passeig dels Concellers a cavall.

DISSABTE I. — En aquest die los mag.^{cs} consellers anaren demati a oyr lo offici a sancta Maria de la mar, y al depres dinar se juntaren a cavall a la plassa de St Jaume, y de aqui ab la agraduatio segons esta continuada per lo scriva de les obres passeiaren lo Born y altres plasses y carrers de la ciutat com es de costum en tal iornada.

Festa de la Adoracio dels Reys: offici al Pi.
Abadessa de Valldoncella, mort.

DIJOUS VJ. — En aquest die festa de la adoratio dels Reys, los mag.^{cs} consellers anaren demati al offici a la iglesia de n.^{ra} Senyora del Pi. — Dit die mori la R.^{nt} dona Hieronyma Boscha abadeça del monastir de Valldonzella.

DIVENDRES VIJ. — En aquest die festa de S.ᵗ Ramon de Penyafort los mag.ᶜˢ consellers se juntaren demati al porxo de S.ᵗ Jaume ab sos promens per anar al offici a la Iglesia de Predicadors, y arribat que fou aqui mossen Jaume Spuny fill del mag.ᶜʰ conseller segon ab sos acompanyants, qui havia de aportar lo standart, yo lo scriva rational ab la muzica de trompetas y menestrils devant, porti lo standart desde casa de la ciutat hont peniava a la finestra ab un tapet de vellut, fins al porxo de S.ᵗ Jaume yl liuri al magnifich conseller en cap, lo qual lo acomana al dit mossen Jaume Spuny, y de aqui partiren tots ab la muzica devant y via dreta per la Libreteria, Boria y carrer de las Semoleras anaren a sancta Catherina, anant lo dit mossen Jaume Spuny ab sos acompanyants en mig dels dos verguers, y a la iglesia segueren tots alt al altar maior en sos scons tots en una filera, ço es consellers y promens y los tres cavallers del standart: mentres se deye lo sermo vingue lo senyor virrey per oyr missa a S.ᵗ Ramon, y ni al venir ni al tornar sen, los consellers nos mogueren de son loch per no perturbar lo sermo. Acabada la missa se feu la professo: portaren lo talem los consellers ab un prom, y acabada la festa sen tornaren ab lo mateix orde al porxo de S.ᵗ Jaume y aqui lo dit mossen Jaume Spuny restituy lo standart al conseller en cap qui li feu gratias, y yol cobri de sa ma y ab la muzica devant lo torni dins casa de la ciutat per a tancar lo.

Festa de St. Ramon de Penyafort, offici a la esglesia de Predicadors.

DISSABTE VIIJ. — En aquest die hy hague trentanari per cosas de forments, *et signanter* per traure officials de la visita, y foren los extrets micer Joseph Ylla assessor, micer Gervasi Masnovell advocat fiscal, Joan Vicens Celleres notari de Bar.ⁿᵃ scriva y Antoni Roure notari de Bar.ⁿᵃ procurador fiscal.

Trentenari per forments y extraccions de oficials.

DIUMENGE VIIIJ. — En aquest die entra la cruzada. Los mag.ᶜˢ consellers se juntaren a S.ᵗ Agusti pero no oyren aqui lo offici com hagueren, sino fora la cruzada, y oyda missa baxa y sabut que ials speravan, anaren fora al portal Nou y acompanyaren la professo posant se inmediatament darrera los preveres del gremial, ço es primer, cap y segon y succesivament lo ters, quint, thezorer de la cruzada y quart. Arribats a la seu segueren al cor en las cadiras sota la trona, y successivament las dignitats y canonges y a laltra part lo R.ⁱᵐ bisbe y canonges. — Dit die a la tarda hague torneig al carrer Ample empero los consellers noy anaren.

Cruzada· missa a St. Agusti.

Torneig al carrer Ample.

Concell de Cent per la carestia de blats: aprehensio d'embarcacions, avalot del poble.

DILLUNS X. — En aquest die hy hague consell de cent per coses de forments, y vist quant desproveyda estava la ciutat que sols se trobava ab poc mes de 6000 corteras de blat compres lo de una nau de Roan y una barca francesa que ara poch havian descarregat y las havian apresas, ço es la nau en Tarragona y la barca en aquest port hont era vinguda per tormenta, las quals son estadas per part de la ciutat apresas en virtut del privilegi *vi vel gratis*, y entenent que lo carruatge y treta de blats per a foral regne cada dia continuava, y que noy havia sperança de poder comprar sino a preus intolerables, determina lo consell que anas un conseller acompanyat de quatre persones del consell una de cada stament a Tarragona per a fer apprehensio de blats, y votats per scrutini foren elegits per dit efecte lo mag.[ch] conseller segon, micer Phelip Dimas Montaner, Lorens Materra mercader, Miquel Miro chirurgia y Pere Ferrer mestre de cases, y estant aiustat lo consell vingueren moltes dones y minyons a grans crits demanant blat, dient se que las cent corteras de blat que la ciutat treya a la plaça no abastava a mig, y los mag.[cs] consellers per divertir aquella rumor y avalot feren venir lo veguer y estigue baix en casa de la ciutat tant quant dura lo consell, y ab sa presentia *omnes abierunt sicut umbra.*

Sequedat: se trau en professo lo cors de Sta. Madrona.

DIMARS XJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers se juntaren a la seu per acompanyar la professo a petitio de la ciutat: se feu dit die per anar a sercar lo cors de S.[a] Madrona per la gran sequedat quey havia en la terra, per que havia tant que no havia plogut que moltas terras assenyaladament en Urgell eran restadas sens poder las sembrar y los sembrats que eran estaven tan trists que a penas parexian sobre la terra. Nostre Senyor sie servit apiadar se de tanta necessitat en que estam, per que es tanta que es cert que si Deu noy proveheix nos havem de veure ab grans conflictes. — Dit die per la tarde parti lo mag.[ch] conseller segon ab sos acompanyants per anar a Tarragona.

Conceller en cap, marxa a Tarragona.

Sequedat: va la professo a Natzaret.

DIMECRES XIJ. — En aquest die comensaren de fer las professons de las cambras, y ana a Natzaret. La missa fou de anuntiatione.

Balliu de Mallorca, mort.

Sequedat: va la professo a St. Agusti.

DIJOUS XIIJ. — En aquest die mori en Bar.[na] don Antich de Cabrera balliu de Mallorca. *Requiescat in pace, Amen.* — Dit die la professo ana a S.[t] Agusti, *de nativitate.*

Id.: va la professo al Pi.

DIVENDRES XIIIJ. — En aquest die la professo ana al Pi, *de epiphania.*

DISSABTE XV. — En aquest die los mag.cs consellers reberen letras del mag.ch conseller segon, y legidas en trentanari ques tingue dit die, fou deliberat se representassen al consell de cent. La professo ana al Carme, *de resurrectione*.

Lletras del Conceller segon, rebuda.

Sequedat: va la professo al Carme.

DIUMENGE XVJ. — En aquest diumenge los mag.chs consellers anaren al offici a S.t Agusti per no ser hy poguts anar lo diumenge passat com era de obligatio, per raho de la cruzada que entra dit die y per dita causa la professo del S.im nom de I H S nos feu dit die y feu se aquest diumenge, empero los consellers noy pogueren anar per lo consell de cent que fou forçat tenir aquest die per la deliberatio del trentanari del die abans. — Dit die al depres dinar hy hague consell de cent en lo qual se legiren las letras del mag.ch conseller segon ab las quals dona avis de las difficultats que ha trobat alla en Tarragona en fer las aprehensions dels blats, per que ni lo alguazil Franch que es alla li volgue fer assistentia, ni los veguers se trobaren per a fer la, y per ço lo consell delibera que encontinent los magnifichs consellers ab tres persones de cada stament fessen embaxada al senyor virrey demanant y supplicant li tres coses, ço es que sie servit acomodar a la ciutat de las deu milia corteras de blat que te en Tarragona a carregador, y que no don mes licentias de traure mes blats, y que mane y don orde a sos officials fassan la deguda assistentia per a fer las aprehensions dels blats en virtut de son privilegi *vi vel gratis*. E per exequutio de la dita deliberatio los mag.cs consellers cap, quart y quint ab tres persones de cada stament agraduadas, ço es los dos ciutadans y un militar ab lo cap, un mercader ab lo quart y los artistes y menestrals ab lo quint, anaren restant lo ters en companyia del consell, y arribats devant de sa Ex.ia lo mag.ch conseller en cap feu son rahonament dient li a sa Ex.ia com ia sabia las diligentias extraordinarias que la ciutat havia fetas per a provisions de blats, per que com be sabia sa Ex.ia primer trameteren a Francesch Palau ciutada y apres a micer Steve Monfar y Sors, a qui sa Ex ia havia fet merce donar official e instructions per a fer la deguda assistentia a las apprehensions dels blats ques trobarian, y que finalment per veure lo consell de cent lo poch efecte que havian fet y que la ciutat estava en manifesta ocasio y perill de veures totalment falta de manteniments pus nos troba qui li vulla vendre sino a preus insuportables, causat aquest dany per los molts blats que son exits del regne, per derrer remey

Ofici a St. Agusti.

Carestia de blats: novas que envia lo Conceller segon.

Id.: embaixada al Virrey.

havia trames al mag.[ch] conseller segon acompanyat de quatre personas una de cada stament del consell, ab orde de appendres los blats que trobaria en virtut del privilegi *vi vel gratis* y de comprar com millor pogues, y que lo dit conseller segon havia scrit y dat avis de las difficultats que havia trobat en Tarragona ço es que ni lo alguazil Franch qui es alla li havia volgut fer assistentia, ni los veguers se dexaven trobar per a fer la. E que axi la ciutat posant totas sas confianças en la merce que sperava rebre de ma de sa Ex.[ia] lo supplicava ab lo maior afecte y encharimient possible, fos de son servey acomodar nos ab las 10 mil corteras de blat que te en Tarragona per sa Mag.[t] y no permetre que isque mes blat del regne, y dar official que fassa la assistentia que conve a las apprehensions dels blats que lo dit conseller y personas de sa companyia faran en virtut de son privilegi *vi vel gratis*, certificant a sa Ex.[ia] que a mes de les diligenties publicas que per estos affers havian fetas eran moltas mes las secretas per veure si porien comprar alguna bona suma y no havian tingut loch, perque com los que tenen blats veuen ques donan sacas detenen se de vendre y amagan los per pensar sempre que han de vendre a maiors preus; y sa Ex.[ia] respongue ab grandissima demonstratio de voluntat, y en lo de las 10 mil corteras digue que sentia molt no tenir en sa ma fer de prompte lo que li demanavan per veure la ciutat ab tanta pressura y necessitat com li representavan, perque tenia ordens de sa Mag.[t] molt strets de carregar estos blats, y que ja sa Ex.[ia] havia detingut de fer ho sperant resposta de sa Mag.[t] a dos suas li havia scritas, significant li a sa Mag.[t] la falta gran de blats en que estava aquesta ciutat, per procurar si porie valer li de aquestos blats, y que venint nou orde de carregar los, seria per a sa Ex.[ia] cosa de gran nota no poder ho fer per no tenir los, y que axi ara no podia respondre a est particular sino que miraria las chartas y ordens que te de sa Mag.[t] y respostas suas, y faria tot lo possible en acomodar a la ciutat, y que dins dos dies tornaria raho del que poria fer. En lo de las sacas dix que sols havia dat licentia per traure 25 mil corteras de blat per provisio de las galeras de Hespanya, si be sa Mag.[t] volia maior suma, y que si altra cosa sabian ley diguessen que ho manaria castigar, y que estiguessen molt certs no la donaria pera mes, y en lo del official dix que donaria sas chartas y comissions molt franchament a qui voldrian per estos efectes, y tornats dits consellers y persones

referiren sa embaxada al consell, lo qual resolgue desperar los dos dias. Empero poch apres vingue lo secretari de camara de sa Ex.[ia] y en plen consell de part de sa Ex.[ia] fent grans offertas y compliments, dix que sa Ex.[ia] per a remediar la necessitat present acommodaria la ciutat ab cinch milia corteras de blat de las 10 mil que te en Tarragona, encara que sie aventurant se de haver de sufrir la quexa que sa Mag.[t] podia tenir de sa Ex.[ia] en fer ho axi sens orde, estimant mes passar per estos inconvenients y difficultats que veure la ciutat necessitada; y lo mag.[ch] conseller en cap li dix que besava las mans a sa Ex.[ia] per la merce, y que pus lo consell lo havia oyt tractarian lo que se hauria de fer, y en apres que dit secretari sen fou anat, lo consell delibera de acceptar la dita offerta y los mag.[cs] consellers de continent enviaren embaxada a sa Ex.[ia] per fer lin gratias.

Concell de Cent: extraccions de carrechs diversos.

DILLUNS XVIJ. — En aquest die hy hague consell de cent ordinari: foren extrets en taulers mossen Joan Miquel Çarrovira ciutada y mossen Pau Jorda mercader vuy conseller quart, y feren se altras extractions y deliberations com se conte en lo registre del scriva maior del consell. La professo ana a la Merce, *de assensione*.

Professo a Jonqueras.

DIMARS XVIIJ. — En aquest die la professo ana a Jonqueres, *de Spiritu Sancto*.

Trentenari. Professo a Sta. Maria del Mar.

DIMECRES XVIIIJ. — En aquest die hy hague trentenari per cosas de forments. La professo ana a Sancta Maria del Mar, *de assumptione*.

Festa de St. Sebastia, professo eixint de la Seu.

DIJOUS XX. — En aquest die festa de S.[t] Sebastia, ana la professo de la seu a la sua capella. Los consellers ab dos proms portaren lo talem.

Professo al Hospital.

DIVENDRES XXJ. — En aquest die la professo ana al hospital y fou la primera que acostuman fer de *quinque plagis* y axi la missa fou de *passione*. E dit die hi hague consell de cent en lo qual se feu relatio del tracte que havian tingut ab sa Ex.[ia] sobre las 5 mil corteras de blat que ara de nou ha offertas, y que si be havian molt esforçat que fossen venudas y no prestadas, no havian pogut acabar altra cosa ab sa Ex.[ia] sino que las emprestaria per a fins a quinze de febrer proxim, y lo consell resolgue que los consellers acompanyats de tres personas de cada stament tornassen al senyor virrey per a supplicar li altra vegada lo de la venda, y juntament lo de la treta dels forments, ques enten continua per a que sa Ex.[ia] sie servit levar la ma attes

Carestia de blats: concell de Cent en que's dona compte del tracte hagut ab lo virrey.

que de aqui resulta la carestia en la terra, y de continent anaren ab lorde continuat diumenge a setze de aquest mes, y sa Ex.ia respongue en lo de las 5 mil corteras que las emprestaria fins per tot febrer y que no podia fer mes, y en lo de las tretas que ja tenia respost altra vegada que no havia dat licencia sino pera las 25 mil corteras del rey, y que si mes sabian ne fos exit, ley particularitzassen y ley avisassen que sa Ex.ia ho castigaria; y tornats al consell delibera de acceptar lo dit emprestich y comete als consellers y trentenari totas sas veus y forças per a fer las provisions de forments necessarias, y que fos armat un berganti per anar per la marina a portar o fer venir los vaxells de blat que trobaria. — Dit die arriba micer Steve Monfar y Sors qui a 16 de dezembre parti per a Tarragona com se veu a dita iornada.

Comissionat per la aprehensio de blats, torna de Tarragona.

Ajudant del escriva racional, mort.

Professo a St. Francesch.

Carestia de blats: marxa a Tarragona l' alguazil real per lo referent a aprehensio de vaixells.

DISSABTE XXIJ. — En aquest die mori Jaume Gilabert notari real aiudant de mi el scriva rational, *cuius anima requiescat in pace, Amen.*—La professo ana a sanct Francesch, *de passione.* — Dit die parti mossen Joan de Encontra aguazil real ordinari per a Tarragona ab letras y orde de assistir al mag.ch conseller segon qui es alla, per a fer las aprehensions de blats en virtut del privilegi *vi vel gratis*, y dit die parti la barca armada de la ciutat per anar per la costa de ponent ab orde y instructions dels consellers, per a pendre los vexells de blats que trobaria en virtut de dit privilegi vi vel gratis.

DIUMENGE XXIIJ. — En aquest die los Mag.chs consellers anaren al offici al Carme, per no serhi poguts anar lo diumenge passat.

Professo a Jerusalem.

DILLUNS XXIIIJ. — En aquest die ana la professo a Hierusalem, *de passione.*

Professo a Sta. Catarina.

Professons de parroquias y monastirs.

DIMARS XXV. — En aquest die la professo ana a S.a Catherina, y per dita raho los consellers no pogueren anar a S.t Pau, empero anaren hy al tart. — Dit die començaren las professons de las parrochias y monastirs al despres dinar, que van desde sa iglesia a la seu, y en aquestas noy van los consellers: no van ab solemnitat de ganfanons y creu sino ab un Xpo. devant y cantant lo miserere o una letania ab un cant baix que mou a gran devotio, y en aquest die ana la professo de sancta Maria de la mar.

Professo a la Seu y al Pi.

DIMECRES XXVJ. — En aquest die demati la professo de la seu ana a Montission, *de passione,* a la tarda ana la del Pi a la

Carestia de blats: deliberacio de comprarne a Catalunya y a fora.
Carnestoltas, suspensio de balls, mascaras y comedias.

seu. — Dit die hy hague trentenari y deliberaren de comprar forments axi en Cathalunya com en Arago y fer diligentias per a Palerm y libertaren la plaça. — Dit die los mag.^{cs} consellers considerant lo gran deservey que es de Deu n.^{re} Senyor que en aquest temps de tanta fretura y necessitat y que demati y vespre se fan professons per aplacar la sua ira, se fassan juntament mascaras y comedias; per ço enviaren dos cavallers al senyor virrey per demanar y suplicar lo fos de son servey levar las ab crida publica, y asso feren los consellers jatsie que ells de si matexos poguessen levar los balls com se feu a 16 de febrer 1650.

Batlle, jura.
Professo de St. Just a la Seu.
Sentencia de mort.
Pregarias per pluja: se recomana ferne als monastirs.
Carestia de blats: crida llibertant la plassa.

DIJOUS XXVIJ. — En aquest die jura Joan Canyelles mercader, balle de Bar.^{na} pres per sa Ex.^{ia}, de la terna treta en loch y per renuntiatio de micer Hieronym Rubio qui pres de altra terna renuntia, y noy hague cerimonia. — Dit die per la tarda ana la professo de sanct Just a la seu. — Dit die fou exequutada sententia de mort contra Jaume Camps de la Valloria: fou peniat. *Requiescat in pace, Amen.* — Los mag.^{cs} consellers ia dies atras enviaren los syndics als monastirs dintre y fora de Bar.^{na} en recomendatio de que fassan pregarias per pluia. — Dit die se publica la crida de part de consellers per libertar la plaça del blat, per la molta necessitat quey ha de blats en Bar.^{na}

Professo de St. Pere.
Blat: preus.

DIVENDRES XXVIIJ. — En aquest die ana la professo de St Pere. — Dit die hy hague rahonablement blat a la plaça: venes a 3 ₶ ß y a 2 ₶ 16 ß y a 2 ₶ 8 ß.

Professo a St. Miquel.

DISSABTE XXVIIIJ. — En aquest die ana la professo a St Miquel.

Torneig de peu al Born.

DIUMENGE XXX. — En aquest die hy hague torneig de peu al Born: los consellers hy anaren convidats per los deputats; guanyaren los prisos, ço es de millor lança don Francisco Vilalba mantenedor, de spasa don Miquel Semmenat, de mes galan Agusti Pexau, de inventio la quadrilla de don Francisco Çagarriga. — Dit die ana la professo de sanct Jaume.

Professo de St. Jaume.
Professo de St. Cugat del Rech.
Carestia de blats: trentenari referent a provisio.

DILLUNS XXXJ. — En aquest die ana la professo de St Culgat del Rech. — Dit die hy hague trentenari specialment sobre tractar de provisio de forments, per que los consellers no tenian poder sino de efectuar las compras en Bar.^{na} y lo consell los dona poder bastant pera efectuar las que sels oferirian, etiam que lo blat se hagues de anar a rebre fora Bar.^{na} pus lo qui sera nomenat per anar a rebre los forments de las compras que los consellers tractaran, sie votat per scrutini. Mesavant lo dit con-

Procurador de baronias, habilitacio. Ajudant del escriva racional, extraccio. Morts desastradas y feriduras.

sell habilita la persona de Bonaventura Bolet militar extret a 17 en procurador de baronias, declarant que lo dit offici es compatible ab lo de mestre portola que de present te. Mes avant en dit consell se feu extractio de ayudant de scriva rational per mort de Jaume Gilabert notari real, y fou extret Galceran Francesch Deveza notari de Bar.^{na} — Aquest mes es estat molt desastrat com lo passat, per que se han succeyt en Bar.^{na} morts desastradas y feriduras, y es estat sech que no ha plogut. Deu n.^{re} Senyor nos done la sua gratia.

FEBRER

Sota-administrador de las plaças, jura. Professo de Sta. Catarina.

DIMARS I. — En aquest die jura Bernat Palau texidor de lana sota administrador de las plaças. Lo conseller quart ana a posar lo en possessio als pallols com es de costum. — Dit die ana la professo de sancta Catherina.

Festa de la Purificacio de Nostra Senyora, ofici. Professo a St. Francesch. Pluja.

DIMECRES IJ. — En aquest die festa de la purificatio de n.^{ra} Senyora, los consellers anaren demati al offici. Lo S.^{r} bisbe vestit de pontifical feu la benedictio de la cera. — Dit die despres dinar ana la professo a St Francesch, y aquest die plogue serca de hora y mija una pluia mansa y en tots estos dies atras que seran mes de tres mesos, no ha plogut gens, y a venir sobre los sementers es de gran dany, si be ha fet bones rosades en las nits, que conservan los sembrats en sa bona verdor.

Professo de St. Agusti. Trentenari per forments. Professo del Carme. Id. de la Merce. Id. de la Trinitat.

DIJOUS IIJ. — En aquest die la professo ana de St Agusti.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die hy hague trentenari per coses de forments. — Dit die ana la professo del Carme.

DISSABTE V. — En aquest die ana la professo de la Merce.

DIUMENGE VJ. — En aquest die ana la professo de la Trinitat.

Concell de Cent, relacions. Professo de St. Francisco de Paula.

DILLUNS VIJ. — En aquest die hy hague consell de cent y feren se las relations acostumadas, per que nos feren á 17. —Dit die ana la professo de St Francisco de Paula.

DIMARS VIIJ. — En aquest die noy hague professo.

Id. de Sta. Madrona.

DIMECRES VIIIJ. — En aquest die ana la professo de Sta Madrona.

Id. dels Carmelitas descalsos. Trentenari per forments.

DIJOUS X. — En aquest die ana la professo dels carmelitas descalços. — Dit die hy hague trentenari per tractar de forments.

DIVENDRES XJ. — En aquest die ana la professo dels capuchins. — Dit die vigilia de sancta Eulalia, los consellers anaren a completas a la seu a la capella de S.ª Eulalia.

Professo dels Caputxins.
Completas a la capella de Sta. Eulalia.

DISSABTE XIJ. — En aquest die festa del martiri de sancta Eulalia los consellers ab sos promens anaren al offici a la seu, lo senyor bisbe digue la missa de pontifical: acabada la missa se feu la professo entorn de la seu, portaren lo talem los consellers ab los promens, arribada la professo al peu del altar entra lo senyor virrey ab la guarda y sen devalla a sancta Eulalia; los consellers noy ysqueren a acompanyar lo ni al venir ni al tornar sen, y despullat lo senyor bisbe de sas vestiduras pontificals los consellers lo acompanyaren a son palau fins al peu de la scala com es de costum.

Festa de Sta. Eulalia, ofici a la Seu.

DILLUNS XIIIJ. — En aquest die ana la professo dels pobres del hospital de la misericordia.

DIMARS XV. — En aquest die a hora tarda vingueren avisos de Castella, ys publica per cosa molt certa que lo princep fill maior del duch de Çaboya, nomenat don Philippo es mort, *cuius anima requiescat in pace*.

Princep fill del Duch de Saboya, mort.

DIVENDRES XVIIJ. — En aquest die hi hague trentenari y resolgueren de enviar diners a Leyda per fer pagaments de forments.

DISSAPTE XVIIIJ. — En aquest die per la tarda plogue una ruxada, empero dura poca estona.

Pluja.

DIMECRES XXIIJ. — Dies cinerum.

DIVENDRES XXV. — En aquest die serca las dotze horas, plogue una pluia mansa que dura serca de mija hora, empero tantost se asserena, y tots estos dies atras ha fet temps que assenyalava pluia, empero los molts vents quey ha haguts han torbat que no ha plogut sino molt poch.

Id.

DISSABTE XXVJ. — En aquest die parti Argilagas commissari real, ab letras y orde del senyor virrey per a pendre gent y alçar sometent hont convinga per seguretat de las 14 mil ₶ ♁ li ha comanadas la ciutat per a portar las, y consignar al conseller segon, ço es las 10 mil ₶ ♁ deposant las en la taula de Leyda, ditas y scritas al conseller segon, y las 4 mil ₶ ♁, liurant las hy comptants en Flix hont ell es per fer pagaments de forments, empero las dietas o salaris del comissari ia corren del die de ayr.

Comissari real, se envia per seguretat de pagaments.

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest die estant los mag.cs consellers y consell de trentasis aiustats en la sala del dit consell,

vingue mossen Gabriel Olzina secretari del senyor virrey y assegut a la part del stament dels mercaders al costat del conseller quint, explica en presentia de tots de part de sa Ex.ia, com sabent sa Ex.ia en quant gran compte y estima te sa Mag.t del rey nostro senyor y han tingut sempre sos predecessors de felice recordatio als mag.cs consellers de Bar.na, y haventli sa Mag.t encharregat y molt encomanat tingues special advertentia de afavorir las cosas de dits consellers y que ab particular cuydado acudis a ellas, y entenent sa Ex.ia que assenyaladament estant passant se lo derrer trentanari que fou a devuyt de aquest mes, alguñs dels trentanaris eran estats desacatats dits mag.cs consellers, yls havien dit algunes paraules poch respectades, que per ço attenent sa Ex.ia a que la auctoritat y reputatio dels mag.cs consellers sie guardada y conservada com conve al servey de sa Mag.t y al be y repos de la present ciutat, y per dita raho desijant que tals desordens se reprimescan lo trametia per a significar a tots lo molt sentiment que sa Ex.ia havia fet y feya de aquest desacato, offerint sa Ex.ia a dits mag.cs consellers interposar sas parts y auctoritat per a tota cosa que convinga en raho de que semblants abusos sien reprimits; y lo mag.ch conseller en cap li respos agrayan molt a sa Ex.ia lo bon recort tenie de les coses de aquesta ciutat y lin besavan las mans per la merce. — Dit die un home de Vilasecha del camp de Tarragona, presenta als mag.cs consellers una leona jove de sinch o sis mesos, dient que de Alger la havia tramesa un cunyat seu qui es catiu alla, y los consellers la manaren liurar al leoner.

Leona.

MARS

Dimars I. — En aquest die estant los mag.cs consellers aiustats en la sala del trentenari entra mossen Gabriel Olzina secretari del senyor virrey, y de part de sa Ex.ia explica com sa Ex.ia lo trametia per dar los especial avis que tenint sa Ex.ia orde de sa Mag.t de proveyr blats per a sas armadas, havia procurat traure vint milia fanecas de forment de Arago y nol havia volgut comprar en Cathalunya per veure la terra necessitada, y que axi havia scrit al capita Encontra acudis a veure carregar dit forment sus las barcas ab que havia de devallar riu avall, per

Tramit per forments.

levar ocasions de fraus ques porian fer en carregar ab ditas barcas forment de Cathalunya per traurel del regne, y que per quant sa Ex.ia sabia que lo mag.ch conseller segon es per aquellas parts y dubtava nos volgues fer per part de la ciutat algun torb a la exida de aquestos blats, que per ço sa Ex.ia los demanava fossen contents scriure al dit conseller segon ordenant li que nols torbas en res, attes son blats del rey y comprats per son compte a fi de proveyr sas armadas, y no son forments de Cathalunya, y lo mag.ch conseller en cap li respongue que en aquell punt rebian letras del dit conseller segon dirigidas als consellers y consell de trentasis y quel juntarian molt prest y las legirian, y tenia per molt cert que lo trentenari dellliberaria de manera que seria a gust y servey de sa Ex.ia — Dit die lo R.nt capitol de la seu torna a continuar las professons per pluia, y aquest die feren la professo per dintre la seu y claustras: los consellers hy foren y la seguiren.

DIMECRES IJ. — En aquest die plogue quasi tot lo die y ja tota la nit abans una pluia mansa continua. A nostre senyor Deu sien donades infinitas gratias. — Dit die hy hague trentenari per tractar de cosas de forments. Pluja.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die hy hague consell de trentasis en lo qual mossen Gabriel Olzina secretari de sa Ex.ia referi com era trames per dar los avis de part de sa Ex.ia com sa Mag.t ha ordenat a sa Ex.ia ab sa real carta com amostra al consell, que donas transit per Cathalunya a les 20 mil fanecas de forment comprat en Arago per provisio de sas armadas, y que per est efecte sa Ex.ia havia donat instructions y patents per al pas y exida de dits blats, y que per ço sa Ex.ia havia volgut fer los a saber per que sobre asso nos rebes algun bescomte, y lo consell delibera que aquest fet puias a consell de cent. — Dit die hy hague consell de cent y proposat lo cas de las 20 mil fanecas blat ques diu es del rey, que ha de exir de Arago y embarcarse y devallar riu de Ebro avall, lo consell ha resolt vage un embaxador tret de bossa de cap, votat per scrutini, a sa Mag.t per representar li los molts treballs en que esta aquesta ciutat y la necessitat de forments en ques troba, y fer li saber de las moltas sumas de blats que son exides del regne, y supplicar lo sie servit que aquesta ciutat reste proveyda dels forments que passan per aquest regne, cometent al trentanari las instruccions fahedoras, empero que aquexas vint milia fanecas de forment Tramit per blats.

passen sens embarg y sens que lo conseller segon qui es en Flix per fer apprehensions hy fassa torb, y lo embaxador extret fou lo doctor Vicens Castello. Tambe lo consell remete al trentenari tot lo que te respecte al tall de las carns per al any seguent, y dit die los R.nts canonges de la seu y clero feren professo de gratias per dins la seu, per la pluia que Deu nos havia donada y noy foren los consellers.

Carns.

Veguer, jurament.

DISSABTE V. — En aquest die plogue en la nit a la matinada una pluia molt bona. — Dit die per la tarda jura don Joan Junyent regent la Vegueria de Bar.na Noy hague cerimonia y presta lo jurament en casa de la ciutat en ma del balle y apres en ma del conseller en cap, y per que la crida ere ja feta de part del balle assignant loch per al jurament las escalas de sancta Agata de la capella del palau real com es de costum, perço lo dit honorable balle envia son nuntio alla per avisar a totas las personas qui serian alli vingudas per a veure jurar lo veguer acudisen a casa la ciutat sil volien veure jurar. — Dit die jura lo doctor Vicens Castello embaxador extret per anar a la cort de sa Mag.t, y presta sacrament y homenatge en ma del honorable balle.

Abadeça de Valldonzella.

DIUMENGE VJ. — En aquest die fou eleta en abadeça de Valldonzella dona Ana Canta, per mort de dona Hieronyma Bosca, que mori a sis de Janer y per estar las monias discordes y no avenir se ia may, per que sempre venian a paritat, cometeren la electio fahedora *per viam compromissi* al abat de Poblet lo qual nomena a la senyora Maria de Boxadors, y per que aquesta senyora se escusa y prega al abat nomenas altra que fos mes anciana, y tambe per que algunas de las monias se quexavan pretenent que lo abat havia de elegir una de las dos de la paritat, perço lo dit abat feu electio de la dita dona Anna Canta, y totas li besaren la ma y li prestaren la obedientia segons que aquestes coses ha referides Galceran Francesch Calopa scriva del dit monastir.

Pluja.

DILLUNS VIJ. — En aquest die en la nit a la matinada plogue una pluia molt bona. — Dit die hy hague trentenari specialment per tractar de despachar al embaxador y fer las instructions.

Id.

DIMARS VIIJ. — En aquest die plogue una pluia molt mansa y fou cosa que dura bona estona.

DIMECRES VIIIJ. — En aquest die per la tarda hy hague

trentenari spetialment per donar compliment als despatxos del embaxador, y legiren se las instructions y letras que sen ha de aportar.

Festa de St. Pacia.

Dijous X. — En aquest die a les deu hores ans del miijorn parti lo doctor Vicens Castello ab las letras e instructions per a sa embaxada, segons se registraran en la scrivania maior.

Partida del Embaixador.

Divendres XJ. — En aquest die los honorables consols de la Lonia de la mar acompanyats de moltas personas del stament de mercaders, vingueren en embaxada ab massas altas als mag.[cs] consellers explicant que venian de part de la lonia per fer los saber com havian entes que en la ciutat de Palerm del regne de Cicilia se hauria imposat per lo rey nostro senyor un dret de trenta per cent de totas mercaderias que vindrien alla de regnes estranys, y que attentarian de voler exigir aquest dret dels mercaders cathalans per raho de las robas y mercaderias que venen de Bar.[na] o de altras parts de Cathalunya, y que per est efecte fan prestar cautions fideiussorias per la seguretat de la cobrança de dit dret, en molt gran dany dels drets de aquesta ciutat y de tot lo stament mercantivol y de altres particulars, y manifest torb del libero comers y en notori preiudici de las franquezas de que gozan los ciutadans de Bar.[na], supplicant perço a dits mag.[cs] consellers sien servits opposar se a la defença de aquestos agravis per los medis quels aparexeran mes convenients, com mes largament aquestes y altres coses se contenien en la petitio scrita en paper que sobre asso donaren en ma del mag.[ch] conseller en cap, lo qual los respongue que lo que demanavan era molt iust que la ciutat ho afavoris y amparas, y que per lo que ell ere deputat y se era trobat present a la embaxada que sobre aquest mateix particular havian feta ada-quell consistori, podia dir que aquell consistori estave posat en defensar y desviar aquestos preiudicis com a contraris a las contitucions de Cathalunya y que axi tenia per cert que la ciutat faria lo mateix, e que per ço ho tractarian y del quey deliberarian los ne farian sabedors. E dit die torna Joan Argilaga qui ere anat a Leyda per los afers ques rahona a la jornada de 26 de Janer.

Queixa de la Lotja sobre un nou dret imposat pel Rey a las mercaderias de tota procedencia.

Dimars XV. — Aquest die festa de sancta Matrona era deliberat per lo R.[nt] capitol de la seu a petitio de la ciutat, de tornar en professo lo seu cors sanct y juntament cantar solemnement lo *te Deum laudamus* per gratias de la pluia nos ha

Festa de Sta. Madrona, professo.

donat, empero que per aquest die plogue no pogue anar sino que sols se feu la professo per la seu y claustras, y tornat lo cors sanct y posat sobrel altar, los muzics estigueren aqui tot lo mati fins a miigdie sonant per festeiar la jornada: dos consellers ab quatre promens portaren lo talem y fou tanta la pluia en aquest die que dura fins a la nit. Retam gratias a la benaventurada sancta de que per intercessio sua Deu nostre senyor nos fa tantas merces.

Notari, jurament.

Mort del Papa.

DIMECRES XVJ. — En aquest die jura Galceran Francesch Deveza notari de Bar.ª, aiudant del escriva rational. — Dit die vingueren avisos de particulars que lo papa era mort a dos del mes.

Sentencia decriminals.

Trentenari.

DIJOUS XVIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en la persona de Andreu Lagessa alias dit Antoni Negre del regne de França, per ladre de pas y homicida y fou assotat axorallat y peniat, y en las personas de Xpofol. Reverter perayre y de Francesch Pau Planas alias lo Metge, texidor de lana de la vila de Montblanch per homicidas, y foren peniats. — Dit die hy hague trentenari specialment per tractar de forments y carns.

Festa de St. Joseph.

Concell de Cent.

DISSABTE XVIIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers anaren demati a S.t Joseph dels descalsos carmelitas a oyr lo offici. — Dit die hy hague consell de cent y deliberaren que lo mag.ch conseller segon qui es a Flix tornas.

Venguda del cardenal Çapata.

DILLUNS XXJ. — En aquest die los mag.chs consellers per la tarda haguda hora del senyor cardenal Çapata per un verguer, com es de costum, qui entra ayr sens ceremonia venint de Castella, anaren a visitar lo a casa del senyor virrey ahont posava y arribats, isque dit cardenal ab lo bisbe de Bar.ª qui ere en sa companyia fins a la porta de la sua sala, a rebre a dits consellers y tots junts sen entraren dintre y assentats en sas cadiras ço es lo cardenal en mig y lo conseller en cap a la ma dreta y lo bisbe a la ma squerra, y los altros consellers per son orde a una part y altra, los dits consellers per paraula del conseller en cap li donaren la benvenguda fentli moltas offertas y compliments de part de aquesta ciutat, pregant lo que la tingues en special recomendatio, y lo dit senyor cardenal respongue que tenia en molt gran estimatio la merce y honra que la ciutat li feya, y que estiguessen molt certs que en tot loch y ocasio la tindria molt present y afavoriria sas cosas com ho veurian per la obra, offe-

rint se cas, y apres de haver estat aqui una stona en rahonament los consellers se despediren y lo dit senyor cardenal los acompanya fins a la porta. — Dit die hy hague trentanari y los vuyt del stament dels menestrals se alçaren y demanaren als consellers proposassen de que la ciutat paras un banch per los convenients y utilitats que aqui advertiren, y proposat per los consellers aquest fet lo consell elegi quatre personas per a fer los apuntaments. Trentenari.

DIMARS XXIJ. — En aquest die los mag.'s consellers aiustats per part del senyor bisbe anaren per la tarda a la seu y obriren la caxeta de S.ª Matrona, y sa senyoria visita la dita caxa y las reliquias son en ella y reparti entrels consellers y altros presents del coto ere en dita caxeta, del qual coto Miquel Axada notari de Bar.na y scriva iurat del consell dix sen posa un floquet dins la orella squerra de la qual era sort mes de tres mesos havia, y al endema demati li vingue una gran terbolina de cap y passat allo conegue havia cobrat la oyda y de aqui avant ha oyt molt be. *Dominus benedicatur in sanctis suis.* Miracle de Sta. Madrona.

DIMECRES XXIIJ. — En aquest die fou tornada y restituyda ab solemne professo de la seu la caxeta de las reliquias de S.ª Matrona a la sua casa. — Dit die de XXIIJ per la tarda los mag.cs don Luis de Paguera y micer Miquel Çalba doctors del real consell avisats per part dels mag.cs consellers, vingueren a casa la ciutat a la sala del trentanari hont eren dits consellers, y asseguts entre ells ço es don Luis de Paguera entre cap y quart y micer Çalba entre ters y quint per absentia del segon, referiren com eran estats consultats per lo mag.ch conseller en cap y clavari ab licentia del senyor virrey sobre los dubtes a ells proposats per lo mag.ch micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat en lo fet del arrendament de la neu, liurat en lo encant publich al mes donant a Vicents Leopart negotiant, y ques eren iuntats moltas vegadas ab lo dit micer Jaume Dalmau per a resolre aquest fet, y que vist y ben considerat lo proces que sobre asso es estat fet devant del mag.ch clavari y del dit micer Jaume Dalmau son assessor, ells eran de vot y parer que las rahons ques diu que dit Climent Leopart allega de haver acceptat ab los pactes continuats en un paper que portava lo corredor, ultra la tabba fermada de ma del scriva del consell, no eran de consideratio ni subsistian ni en fet ni en dret, y que axi entenien se havia de estar a la tabba del scriva firmada de son nom y insertada Duptes sobre l'arrendament de la neu.

en lo acte, y no al dit paper com sie cosa imaginaria y no tinga fonament, y en lo que toca a un altre cap de que eran consultats ço es si Antoni Leopart germa de dit Climent ere obligat a dit arrendament per haver lo abonat devant de consellers, digueren que per moltas doctrinas y rahons que aqui fundaren era obligat, segons que mes largament tot apar en son vot que donaren en scrits lo qual fou cuzit en proces en poder del scriva maior del consell.

Festum Anuntiationis B.æ Mariæ.

DIVENDRES XXV. — En aquest die los mag.cs consellers anaren demati a oyr lo offici a la seu.

Duptes sobre l' arrendament de la neu.

DISSABTE XXVJ. — Havent lo mag.ch clavari en dies passats rebuda informatio sobre lo fet del arrendament de la neu liurat al mes donant per sinc anys a Climent Leopart, lo qual apres de haver acceptat y fermat defugia donar fermanças, y constant com ha constat que Antoni Leopart son germa havia abonat, perço lo dit mag.ch clavari ab provisio de son assessor ha declarat que los dits germans Leoparts eran obligats a dit arrendament e que per dita raho lurs bens devian ser descrits en inventari, y en aquest die de manament del dit clavari se notifica dita provisio a Josef Coromina regint lo libre maior del banch de Jaume Bru y Francesch Pobla, demanant al regint lo libre maior mostras los comptes dels dits, y tingues los diners quey hauria en compte dels dits Leoparts per emparats per dit clavari, y lo dit regint lo libre encontinent prengue y mostra la rubrica en la qual no s mostra que los dits tinguessen diners en dit banch y la matexa diligentia se feu ab los altros bancs.

Mort del papa Clement.

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest die lo mestre de las ceremonias de la seu ab altros sinch preveres a cavall, ab lo vedell davant sens massa vestit de dol, apres de haver convidat al senyor virrey vingueren a convidar als mag.cs consellers de part del senyor bisbe y R.nt capitol per al aniversari solemne celebrador al die de dema per la anima del papa Clement octau que era mort: segueren al costat de consellers y no en mig per que noy havia nengun canonge, y encontinent los verguers tancaren la porta maior en senyal de dol, y de aqui los dits ecclesiastichs puiant a cavall sen anaren a la deputatio, y apres los consellers sen foren anats los verguers posaren la respallera y cobritaula de dol.

Id.: funeraria.

DIMARS XXVIIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers vingueren demati vestits de dol a casa la ciutat, y de aqui anaren

a la seu per al aniversari solemne ques digue per lanima del S.^{im} pare lo papa Clement octau de bona memoria. Segueren dins lo clos del altar maior a la part del evangeli per no ser hy vingut lo virrey digue la missa de pontifical lo R.^{im} bisbe de Bar.^{na} Acabada la missa los consellers restaren aqui per oir vespres y veure alçar la veracreu, y no acompanyaren al senyor bisbe a son palau per causa del dol y per dita raho haver de cessar com es de costum tota cerimonia de consellers, y de aqui sen tornaren a casa la ciutat y desta hora en avant ia noy hague mes dol.

DIJOUS XXXJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers ab ses gramallas de dol anaren a la Lonia per lo aniversari de don Pedro de Moncada com es de costum. — Per quant Bernat Pedret sabater extret en capdeguayta de la ciutat a 17 de Janer prop passat *ad triennium*, per acabament de Sebastia Mazelleres havia proceyt a prestar la cautio y jurament y sacrament y homenatge en ma del Veguer y oyr sententia de excomunicatio fins a pendre lo basto en aquest die, sens sperar la declaratio que lo consell ordinari faria sobre lo recors interposat per dit Sebastia Mazelleres de la dita extractio, pretenent que son trienni encara no havia acabat, escuzant se de dit Pedret dient que lo veguer li havia manat prengues lo basto yl portas y servis, perço en aquest die que comptam al derrer de mars lo consell ordinari delibera y declara per nullos los dits proceyments com a attentatius, y que perço lo dit Bernat Pedret devia dexar lo basto y abstenir se de fer actes de capdeguayta fins que altra cosa fos proveyda, y decontinent la dita declaratio li fou notificada, y obtempera y dexa lo basto.

Aniversari de D. P. de Moncada.

Incident sobre nominacio de cap de guayta.

ABRIL

DISSABTE IJ. — En aquest die festa de St Francisco de Paula los mag.^{cs} consellers anaren demati al offici a la sua iglesia. — Dit die serca las quatre horas de la tarde, estant los mag.^{cs} consellers en la sala del consell de cent sperant ques juntas lo consell, vingue lo secretari Gabriel Olzina y de part del senyor virrey dix a dits consellers que sa Ex.^{ia} lo trametia per a dir los que tenia cosas que tractar los del servey de sa Mag.^{t}

Festa de St. Francisco de Paula.

Sobre tornar al Rey lo blat amprat.

y que per ço fossen contents anar li a parlar, y de continent anaren y arribats a casa del senyor virrey sa Ex.^{ia} los dix que havia fets sos officis ab sa Mag.^{t} per a valer a la ciutat a desliurar la de la obligatio de haver de restituyr lo blat que sa Ex.^{ia} en dies passats empresta a dita ciutat del que tenia de compte de sa Mag.^{t} per veure la necessitat de blats, empero que las obligations de sa Mag.^{t} eren estadas tan forçosas que nos podia escusar de demanar lo y traurel del regne per als designis de sa Mag.^{t} ço es per a la provisio de sas armadas, y que per dita raho los demanava li restituyssen las onze mil corteras de blat los havia emprestadas per a que sa Ex.^{ia} pogues effectuar y seguir ne lorde quen tenia de sa Mag.^{t}, com ho veurian ab una charta de sa Mag.^{t} que dona a dits consellers, certicant los que asso ls deye ab molt gran desgust y pesar seu y de sa Mag.^{t} per no poder condecendre ab la voluntat de la ciutat que per sa fidelitat y amor merexia que sa Mag.^{t} li fes merce, empero que no faltarian ocasions ab que sa Ex.^{ia} mostraria son affectuos desig que te de aiudar al bon succes de las cosas desta ciutat, com ho prometia, y que sa Mag.^{t} li poria fer merces com havian de sperar las faria, y los consellers respongueren que ben certs estavan de la merce y voluntat de sa Ex.^{ia} de que lin besavan las mans, y que legirian la charta y tractarian y tornarian raho a sa Ex.^{ia}, y arribats a casa la ciutat y aiustat lo consell de cent, apres de haver tractat sobre coses del tall de las carns se tracta lo de les 11 mil corteras de forment que demana lo senyor virrey, ys legi la charta de sa Mag.^{t}, y lo consell delibera ques tornas raho a sa Ex.^{ia} que la ciutat de present estava impossibilitada per a tornar lo blat que sa Ex.^{ia} li havia emprestat, empero que farian tota diligentia per a proveyr lo, y que per a dimars proxim se tingues altro consell en lo qual los mag.^{cs} advocats de la casa fessen relatio del que haurian vist en la informatio rebuda per micer Steve Monfar y Sors ab orde del virrey contra los qui han carregat blat per a traurel del regne, per que apres lo consell puga deliberar lo que mes convinga. — Segueix la letra de sa Mag.^{t} de que desus se fa mentio.

A los Amados y fieles n.ros los consellers conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY

Amados y fieles n.ros: Al duque de Monteleon mi lugartiniente y capitan general en esse principado he mandado screvir lo que del entendereys sobre las causas que me obligan a dar priessa a la saca del trigo que por mi orden y quenta esta comprado para la provision de mis galeras y armadas, y el mucho sentimiento que con razon tengo de no poder condescender como quiziera con lo que el y vosotros con tan buena ynstantia me haveys supplicado y lo mucho que holgara hazer hos merced en ello, como lo merece v.ra fidelidad y el amor y puntualidad con que acudis a lo que se offresce de mi servicio, si las necessidades que al presente hay para lo sobredicho no fuessen tan grandes como son y tan en servicio de Dios y mio y en bien comun, que me obligan a no faltar de ninguna manera a esto como tan preciso. Sere muy servido que dando le entera fe y crehencia sobrello, ayudeys y faciliteys por v.ra parte la saca de dicho trigo por ser para effectos tan forçosos y universales y la necessidad tan urgente, quedando muy ciertos del mucho desseo que tengo de favorescerhos, que en quanto huviere lugar hos he de hacer merced, y holgara mucho os hubierades contentado con la intercession que dicho duque tiene hecha conmigo y con tantas exageraciones como sabeys, y excusarades gastos en embiar me el syndico que he entendido viene, y pues teneis sabida mi resolucion sera bien le ordeneis luego que se buelva sin insistir mas en esto ni esperar otra respuesta, que tal es mi determinada voluntat. Dat. en Valladolit a XXIIJ de março M.DC.V. Letra del Rey.

YO EL REY

V.t Covarruvias Vicecancellarius
V.t Monter R.

V.t don Monts. de Guardiola R.
V.t don Jose Banyalos R.
V.t don Phi. Tallada R.

Gaçol protonotarius.

— Dit die fou exequutada sententia de mort contra Jaume Ginabreda de Molinderey condemnat a peniar per homicida. *Requiescat in pace, Amen.* — Dit die arriba lo mag.ch mossen Sentencia de mort.

Retorn de Conceller.

Marti Joan Spuny conseller segon, qui ere anat per a fer apprehensions de forments.

Dominica palmarum.

DIUMENGE IIJ. — En aquest die los consellers anaren demati a oyr lo offici a la seu: lo R.^{im} bisbe feu la benedictio dels rams.

Venguda dels cardenals Ascanio Colona y Dominico Gimnazio.

DILLUNS IIIJ. — En aquest die que comptam quatre de abril, los mag.^{chs} consellers a las onze demati hora per los senyors cardenals devall nomenats assignada, anaren a visitar al senyor cardenal Ascanio Colona y al senyor cardenal Dominico Gimnazio qui entraren sens serimonia lo die de ayr venint de Castella y posan en casa del senyor virrey, y arribats dits consellers als apozientos de dits senyors ço es de lo hu a la part de la marina, y del altre a la part del carrer Ample, ysqueren dits senyors fins a mija pessa a rebre als consellers, y assentats en sas cadiras, lo conseller segon per absentia del cap los dona la ben venguda fent los moltas offertas y cumpliments de part de la ciutat y supplicant los que la tingan en spetial recomendatio, y dits senyors respongueren ab molta demonstratio de voluntat dient que tenian a molta estima la honra que la ciutat los feya, y que estaven afficionadissims a esta ciutat y que sempre estarian promptes ab moltas veras a tota cosa que fos servey de aquesta ciutat, dient dit senyor cardenal Colona que estava obligat de si mateix a fer ho per tenir quarto de catala de la casa de Cardona de ques preciava moltissim, y fetas las degudas cortezias dits senyors consellers se despediren acompanyant los dits senyors cardenals fins prop de la porta.

Mal contagios a Arbucias.

DIMARS V. — En aquest die los consellers reberen letres dels consellers de Vich ab quels avisan quey hauria mal contagios en lo loch de Arbussias bisbat de Gerona. — Dit die hague consell de cent per tractar lo fahedor per proveyr al dany de la carestia de blats quey ha per tota Catalunya, y specialment en Bar.^{na} ques ven a 3 ₶ 2 ß y a mes, causada per la molta quantitat de blats que son exits y cada dia ixen del regne y lo consell ho comete al trentanari.

Carestia de blats: se tracta en Concell.

Abusos en la Taula: cridas.

DIMECRES VJ. — En aquest die de part dels mag.^{cs} consellers foren cridats ab publica crida Antoni Leopart y Climent Leopart arrendadors de la neu, attes se eran absentats per a que compareguessen devant dits consellers y donassen fermansas per seguretat del arrendament y las fessan firmar. — Dit die per la tarda partiren lo doctor Pere Font y Joan Font chirurgia ab

Novas de peste.

orde dels consellers per anar a Arbussias y veure y certificar se de la salut de aquell loch, ques diu esser mala y de contagio, y tornaren a onze y referiren no era cosa de perill ni de consideratio a Deu gratias.

Dijous Sant, funcio a la Seu.

DIJOUS VIJ. — En aquest die los quatre consellers ab sas gramallas de grana absent lo cap, anaren demati a la seu. Digue la missa de pontifical lo R.^{im} bisbe: al portar lo S.^{tm} sacrament al monument los consellers ab dos promens portaren lo talem, ço es segon y quart y un prom portaven los bordons de derrera, y lo ters y quint y un prom los de devant, prenent lo segon y ters lo miig. Al depres dinar vingueren a casa la ciutat ab sas gramallas negras y de aqui partiren acompanyats dels officials per anar a visitar los monuments.

Divendres Sant, funcio a la Seu y professo de la Santa Espina.

DIVENDRES VIIJ. — En aquest die demati los consellers ab sas gramallas negras anaren a la seu, y al traure lo sacrament del monument y al depres dinar a la professo de la sancta spina portaren lo talem ab lo mateix ordre del die abans.

Dies Pasche.

DIUMENGE X. — En aquest die los consellers ab sos promens se iuntaren demati al porxo de St Jaume y acompanyats dels officials anaren a oyr lo offici a la seu. Digue la missa de pontifical lo R.^{im} bisbe, haguey offertori; acabada la missa los consellers lo acompanyaren a son palau fins al peu de la scala y de aqui sen vingueren a la plassa de St Jaume y sen tornaren a sas casas.

Naixensa de un princep, Te Deum.

DIMECRES XIIJ. — En aquest die per lo mati los mag.^{cs} consellers reberen letras del duc de Lerma y de don Joan de Tassis correu maior de Castella, ab que avisan de com la reyna ha parit un princep fill mascle, divendres prop passat entre nou y deu horas de la nit. Deu n.^{re} senyor li don vida molts anys per a gloria sua y exaltatio y augment de la fe catholica, com sab conve al seu sanct servey y al be y repos de sos vassalls. Al depres dinar vingueren dos R.^{nts} canonges de la seu a casa la ciutat per convidar als consellers a la professo del te Deum laudamus ques faria esta tarda per dintre la seu, y per que nols hy trobaren sen tornaren sens fer sa embaxada empero apres trameteren a son syndich lo paborde Collantes al mag.^{ch} conseller en cap per a convidar los per a les sinch hores dient que ia havia convidat al virrey y que havia respost hy seria, y de continent lo dit conseller en cap feu avisar als altros y acudiren a la seu; al venir lo senyor virrey ysqueren a acompanyar lo y

feuse la professo molt solemne per dintre la seu y lo senyor bisbe anava de pontifical, y acabada la professo los senyors consellers sen tornaren a casa la ciutat.

Carestia de blats, se tracta d'ella en Concell.

DIJOUS XIIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent en lo que fou legida una charta del doctor Castello ab que avisa de com es arribat en Valladolit, y que si be havia parlat ab lo Vicecanceller y ab altres per al bon curs del negoti de sa embaxada a que era trames, empero que encara no havia tingut loch de parlar ab sa Mag.t y demanava li trametessen scriptures ab que pogues iustificar lo de la treta de tants forments del regne com en sas instructions se diu, per que lo Vicecanceller ley havia demanat y legida dita charta los mag.cs consellers per paraula del cap representaren al consell de com la plassa estava vuy tan streta que ia noy arribava blat sino ere lo que la ciutat hy treya, y que a haver de proveyr la plaça ab aquexa forma serie de irreparable dany per que noy bastarian 300 mil corteras lany y la ciutat de força havia de venir a total destruccio, y que considerassen las moltas diligentias y gastos extraordinaris se eren fets en est any per a fer provisio de forments anant lo conseller segon y altras personas per estos effectes, y que sols bastaria lo blat que havian comprat y apres a poch mes de 40 mil corteras, y que aquesta suma no era de consideratio sil havian de evacuar o emplear a la plaça fleca y canastro, y que axi estavem en manifest perill de veurens en apreto tan gran qual ia may homens havian vist, de que ells dits consellers sentian vivissima pena, y que perço havian tinguts molts aiusts y parlaments per pensar y tractar de com poder remediar tan estrema necessitat, y que entre tots havian discursat aquest fet ab molt cuydado y finalment havian pensat que lo mes convenient remey seria sperar lo de ma del senyor virrey, de qui se havian tots de prometre ab certa confiança alcançar tota merce pus tenian tan ben experimentada sa voluntat, y no sperar lo de la cort per ser larg y dubtos y aquestos fets no patir dilatio, y lo remey seria ques demanas y supplicas al senyor virrey fos de sa gratia y merce tenir per venudas al propri cost totas las onze mil corteras de blat de que en dies passats nos acomoda del que tenie comprat per provisio de las armadas de sa Mag.t, y vendrens tambe al propri cost tot lo mes que poria. E mes avant renovar ab maiors penes las cridas prohibint traure los forments del regne y fer descriptio y lista de tots los blats son en Cathalunya,

y aforar los com altras vegadas era estat fet, y que estiguessen certs que sa Ex.ia com a tan xpia. y zelos del be comu, faria tot lo possible en remediar aquestas tan urgents necessitats, y lo consell delibera que los consellers ab promens anassen al senyor virrey y li demanassen com desus estave advertit y que lo consell speras la resposta, y de continent anaren, y lo mag.ch conseller en cap ab sa oratio y parlar que te elegantissim y agratiat a maravella explica sa embaxada, y lo senyor virrey oy y accepta a dits consellers ab molta afabilitat y cortezia y demonstratio de voluntat, y respongue que desijava donar tota satisfactio y contento en tot lo que li fos possible a la ciutat, y que en lo del blat los ordens eran tals que no havia pogut fer altra cosa, y que en lo que toca a las cridas y descriptio y aforament dels blats que demanaven, ley donassen per memorial, cotant li exemplars y rahons com ho podie y devie fer, per que sa Ex.ia ho consultaria ab lo real consell, asseguran los que de sa part hy faria son dever y offerint los sa voluntat molt aparellada per a tot lo que fos benefici de la ciutat, y que en lo que te respecte als blats que li demanavan per tractar de com ho poria fer ab salvetat sua, dix convenia que parlassen a solas, y axi en la sala restaren sols lo virrey y consellers ab sos promens, y tots los demes qui venian en lo acompanyament ysqueren fora y aqui estigueren molt gran estona, y acabat son parlament, los consellers y promens sen tornaren a casa la ciutat y referiren al consell sa embaxada dient ho de la manera que desus es continuat, y que en lo parlament secret que havian tingut ab lo senyor virrey sa Ex.ia havia mostrat tenir grandissima dificultat en lo del blat que li demanavan per los ordens ne tenia quel obligavan a no fer ho, si be tambe havia mostrat condoler se de aquestos treballs y tenir desiig y gana molt gran de condecender ab lo que se li supplicava, y que axi sa Ex.ia sentint se appretat y ab aquesta perplexidat los havia dit quel aconsellassen y que posant se en son loch li diguessen son parer y consell, y que ell dit mag.ch conseller en cap li havia respost que si be lo mes sa y mes segur consell que en asso y en tota altra cosa se poria dar havian de creure seria lo propri de sa Ex.ia, que de si mateix se pendria com de persona tan savia y de tanta prudentia segons a tots era notori, empero que pus sa Ex.ia los demanava son consell, maiorment que ia los consellers de Bar.na estaven en antiquissima y continuada consuetut y possessio de aconsellar

a sos reys y loctinents generals, li aconsellavan a sa Ex.[ia] devia fer ho com ley demanaven per moltas y molt conclohents rahons li havian donadas, totas las quals lo obligavan a sa Ex.[ia] a que hagues de vendre a la ciutat aquestos blats y que no creyen de sa Mag.[t] ho rebes a desgust en nenguna manera, pus ere per acudir y socorrer a la precisa y urgentissima necessitat de aquestos tan seus fels vassalls als quals sa Ex.[ia] tenia en sa recomendatio, y que sa Ex.[ia] finalment se era resolt fer merce vendre a esta ciutat totas las ditas once mil corteras y tres mil mes com ley demanaven y que no podia mes, y que faria las cridas, y lo demes de la descriptio y aforament dels blats ley donassen en memorial com dessus es dit, y lo concell acceptant y agraynt molt esta merce delibera que los senyors consellers per medi de dos cavallers ne fessen graties a sa Ex.[ia] y comete al trentanari fes lo dit memorial, y que per al consell de sanct March se tractas de com ab honra de la ciutat y de son embaxador qui es a la cort se li pogues ordenar sen tornas. Tambe en dit consell se feu certa deliberatio sobre tirar en los libres nous, be la taula las restas dels deutes de temps de Jaume Lozada del qual se ha parlat atras. — Dit die Sebastia Mazelleres olim capdeguayta de la ciutat renuntia en ma dels senyors consellers al recors havia interposat sobre la extractio de Bernat Pedret, com es dit al derrer del passat.

Cap de guayta, renuncia al recurs interposat.

DIVENDRES XV. — En aquest die los mag.[cs] consellers ordenaren a mossen Jaume de Aguilar y a mossen Miquel Joan Bastida anassen al senyor virrey per fer li graties de la merce segons que estave deliberat per lo consell de cent celebrat lo die de ayr y despres a 16 de dit referiren havian feta sa embaxada, y que sa Ex.[ia] ne havia mostrat agrayment y havia respost que en maiors cosas desijave valer a la ciutat. — Dit die Magi Quer notari qui ana en companyia del senyor conseller segon per servir lo de secretari en la anada a que fou trames per deliberatio del consell de cent celebrat a deu de Janer, ne dona los papers seus de dita anada per los quals apar de com a 14 arribaren a Tarragona y per la poca correspondentia que trobaren alla perque ni los veguers ni lo aguazil Joan Franc que era alla estigueren pera fer la assistentia que dit conseller demanava per a fer las apprehensions dels blats, y tambe per que la ocasio requeria fer novas diligentias, prengueren la via de Tortoza y entenent que a la Ampolla hy havia dos naus, anaren alla Lorens

Carestia de blats: embaixada de gracias al Virrey.

Id: aprehensions.

Materra y Pere Ferrer persones de concell de cent tramesas per acompanyar a dit conseller, y anaren ab lo sotsveguer del Perello y ab dit Magi Quer y entraren dins las naus y regonegudas noy trobaren blat, si be se entengue speravan carregar los, y a 17 de Janer arribaren tots a Tortoza ahont lo procurador segon de aquella ciutat vingue a visitar al conseller en sa posada, y lo dit conseller apres ana a casa la ciutat a visitar als procuradors hont se li feu molt honrat rescibo y compliment, donant li la ma dreta del cap, y venint a parlar dels affers a que anava li feren molt grans offertas de aiudar hy, lo procurador ters acompanyat de alguns del consell de alla acompanyaren a las quatre personas del consell de assi, per a regonexer los magatzems y botigas de blats axi de aquella ciutat com de particulars, y noy trobaren cosa de que poguessen valer se per que noy havia sino pocs blats y los mes eran de la ciutat de Tortoza, y apres de que lo conseller y los quatre de sa companyia sen foren tornats, los procuradors li enviaren un present que li feren de onze parells de gallinas, nou parells de colomins, dos carretells de vi y dos covans de pa y tres moltons, y lo conseller ne envia molta part al hospital y un molto als frares de Jesus, y per que lo senyor bisbe li envia a donar la benvenguda per ço lo senyor conseller lo ana a visitar. A denou lo balle y jurats del Ginestar enviaren homens de guarda quel acompanyassen als mals passos; a Garcia ysqueren a rebrel lo balle y jurats y donaren homens de armas per acompanyar lo. A Sco vingue lo balle de Flix ab dotze homens armats, y entrant en lo terme de Flix lo balle li dona lo basto y a cap de stona lo conseller ley torna: arribant a la vila ysqueren los jurats y consell a rebrel y li besaren la ma. A XXIIIJ de Janer arriba alla lo capita Joan de Encontra aguacil ordinari, ab orde del virrey y del consell de cent per a fer assistencia a dit conseller y quatre personas al que convingues. A XXV de dit, micer Pheliph Dimas Montaner, Lorens Materra y Miquel Miro personas eletas del consell de cent, anaren a Lardecans, y lo capita Encontra a requesta de ditas personas mana al balle y jurats denuntiassen quins blats havia en la vila, y presos de jurament juntaren son consell y apres lo balle denuntia las sitias quey havia, y decontinent anaren a las sitias y per virtut del privilegi de la ciutat *vi vel gratis* mana dit capita obrir las sitias que eren blats de particulars, y tragueren blats per enviar los a Flix, y en asso se detingueren dit die y los de 26, 27 y 28

de Janer. A 29 a Samalcoreig, hi foren secrestats y amparats diversos blats y a Seros feren lo mateix. A 30 a Sodonell sequestraren en ma del balle certa suma de blat que era de la vila, per que entengueren lo havian tret venal, y en diversos dies apres en diversos locs consertaren diversas compras, y dit capita feu alguns secrests. A 7 de febrer foren apresas 33 corteras de blat que dos traginers portavan ab sas collas, passant per lo terme de Prexana. A 8 a Castellnou feren apprehensio de cerca 200 corteras. A VIIIJ de dit a Arteza, feren apprehensio de dos sitges de blat que serien 500 corteras, de mossen Joan Segarra rector del Palau y de Jaume Altariba de Arteza. A X de febrer a Puigvert sequestraren blats y segellaren la tancadura ab lo segell de la ciutat, y en diversos altros dies apres feren moltas altras diligentias per las aprehensions y compras a que anaven, y tornant sen dit conseller la via de Bar.ⁿᵃ y arribat a Reus los jurats lo vingueren a visitar, y li trameteren un present de peix y confitures y vi. A Vilafrancha los Jurats lo visitaren, y arriba a Bar.ⁿᵃ a dos de abril. Mes avant consta per acte rebut en poder de Pau Vinyes notari de Flix a 17 de mars de 1605, com en la vila de Flix devant dit senyor conseller comparegue Domingo de Yerva alguatzil real de Arago y li presenta unas letras de sa Mag.ᵗ dadas en Valladolit a 8 de nohembre prop passat, y altras del duch de Monteleon virrey de Cathalunya dadas en Bar.ⁿᵃ a 18 de febrer proppassat, en que esta insertada una del rey de deu de Janer proppassat sobre la treta de Arago de vint mil fanecas de blat, per a que se li donga transit per Cathalunya y embarcatio per mar, per a la provisio de las armadas, de sa Mag.ᵗ demanant dit Domingo de Yerva a dit conseller li permeta passar per lo riu de Ebro las barcas que portan dit blat, y lo dit conseller attesas las ditas provisions reals dona licentia de passar ditas barcas y los barquers juraren ere blat que portaven carregat en Arago de compte de las vint milia fanecas de sa Mag.ᵗ per a ses armadas segons en las letras reals se contenia.

Dimars XVIIIJ. — En aquest die demati lo secretari del senyor virrey Gabriel Olzina, de part de sa Ex.ⁱᵃ dona en ma dels mag.ᶜˢ consellers una carta de sa Mag.ᵗ y es la seguent:

A los amados y fieles nuestros los consellers, conseio y hombres buenos de nuestra ciudad de Bar.^{na}

EL REY

Amados y fieles nuestros: Ayer viernes ocho de Abril entre las nueve y dies horas de la noche fue nuestro Senyor servido alumbrar a la serenissima reyna mi muy chara y muy amada muger de un hijo varon, y siendo el contentamiento que dello nos queda tan grande como es razon y sabiendo la parte que como tan buenos y fieles vassallos hos ha de caber por el beneficio grande que esperamos ha de resultar a todos nuestros reynos y senyorios, no havemos querido dexar de avisaros lo con esta y de como dicha S.^{ma} reyna y principe quedan buenos, y encargaros que dando le con processiones solemnes y devotas oraciones infinitas gracias por ello y supplicando le los guarde para su sancto servicio, hagays juntamente las luminarias y alegrias que se acostumbran y deven para que desta manera su divina Mag.^{t} de cuya mano procede todo el bien, sea glorificado y el pueblo regocijado, que en ello resciviremos muy accepto plazer y servitio. Data en Valladolit a nueve de abril M.DC.V. — Carta del Rey.

YO EL REY.

V.^{t} Covarruvias
V.^{t} Ferro pro thessaurarius generali
V.^{t} don Jo.^{s} Sabater R.^{s}
V.^{t} don Jo.^{s} Banyatos R.^{s}
V.^{t} don Mont.^{us} de Guardiola R.^{s}
V.^{t} Monter R.^{s}
V.^{t} don Ph.^{us} Tallada R.^{s}

Gaçol protonotarius.

Y rebuda la dita charta los mag.^{cs} consellers en senyal de la molta alegria que tota la ciutat era cert tindria de aquesta tan jocunda nova, encontinent manaren desparar tota la artilleria dels baluarts y al depres dinar vingueren a casa la ciutat los muzics de menestrils, trompetas y tabals, y vestits ab sas robas de domas carmezi, posat a una de las finestras de casa un standart de tafeta carmezi ab una cortina de vellut carmezi peniant per fora de la finestra, estigueren aqui tota la tarda fent muzica per a que lo poble se certificas mes de aquesta tant alegre nova y sen alegras com era raho, y la matexa musica fou tambe a la deputatio. En lo batisme li fou posat nom Philippo, Domingo, Victorio com apar a nou de Juny. — Dit die tingue conclusio y — Naixensa de un princep: demostracions de alegria.

Arrendament de la neu.

bon assiento lo fet de Climent Leopart y Antoni Leopart arrendadors de la neu, com esta notat desus a 23 de mars y a 6 del corrent, y lo dit Climent Leopart qui es lo principal dona sas fermanças y fermaren. — Dit die los doctors del real consell anaren consistorialment ab sos verguers devant ab massas altas a visitar al senyor virrey, per demonstratio de molta alegria per la nova del naximent del princep.

Visita dels doctors del real Concell al virrey, ab motiu de la naixensa del princep.

Visita dels Concellers al mateix ab igual motiu.

DIMECRES XX. — En aquest die los mag.^cs^ consellers ordenaren a mossen Francesch Cosma Fivaller y a mossen Bernat Romeu anassen al senyor virrey per fer li gratias de la merce que de sa ma reberen lo die de ahir ab la charta del rey n.^ro^ senyor, que de sa part los havia donada son secretari ab la tan alegre nova del naximent del princep, manifestant a sa Ex.^ia^ lo grandissim contento que tota aquesta ciutat ne havia rebut, y certificant lo que la ciutat nè faria las demonstrations que era raho, y tornats referiren havian fet sa embaxada y que sa Ex.^ia^ los havia respost que ben cert estava del que li deyen, y que pregava molt tinguessen prest consell de cent y deliberassen de fer las festas ab la maior solemnitat que sie possible.

Eleccio de Papa.

Matricula de mercaders.

Festas y alimarias per la naixensa del princep.

DIJOUS XXJ. — En aquest die demati vingue lo avis de la nova electio del Papa Leo undecimo florenti. *Dominus conservet eum et vivicet eum, et beatum faciat eum in terra, Amen.*— Dit die fou la matricula dels mercaders, y fou matriculat Joseph Jorba fill de Luis Jorba notari de Bar.^na^ — Dit die hy hague consell de cent jurats per raho de la carta de sa Mag.^t^ sobre lo naximent del princep, y lo consell delibera ques fessen las festas y alimarias segons se feren en lany 1601 per lo naximent de la princessa, y que sie treta y desparada tota la artilleria y fetas salvas per mes regosijar la festa. — Dit die al despres dinar los cavallers feran festa al carrer Ample y corregueren un staferm, y la senyora virreyna al vespre tingue çarao en sa casa.

Id., festa al carrer Ample y sarau de la virreyna.

Taulers, jura.

Vigilia de St. Jordi, vespras.

DIVENDRES XXIJ. — En aquest die fou lo jurament dels novells taulers: haguey graduatio com esta continuada per lo scriva dels obrers, y los officials de la taula juraren en ma del tauler mercader per ser consellers.— Dit die vigilia de St Jordi, lo mag.^ch^ conseller en cap lo trienni corrent diputat real de Cathalunya vestit ab sa gramalla de conseller, partint de sa casa acompanyat de alguns cavallers ab sos dos verguers devant ço es lo de la ciutat y lo de la deputatio, posat lo verguer de la ciutat a la ma dreta del verguer de la deputatio ana a la depu-

tatio per oyr les vespres y al cap de la scala ysqueren los oydors a rebrel, a la que venian los altres deputats ysque a rebrels al cap de la scala ab son verguers de la deputatio y apres que tots foren arribats se alça y lo verguer de la ciutat se li posa devant y sen vingue a la casa de la ciutat, y de aqui tots los sinch consellers iunts seń anaren a la deputatio a oyr les vespres convidats per part dels deputats, hont al cap de la scala los ysqueren a rebre los deputats y oydors ab sos verguers devant y lo deputat ecclesiastich se posa a la ma squerra del conseller en cap, lo militar ab lo segon, lo oydor ecclesiastich ab lo ters, lo militar ab lo quart y lo real ab lo quint y prengueren la via vers lo altar posant se devant los verguers de la deputatio y successivament los de la ciutat, y feta oratio al altar y apres los consellers feta la deguda salut als deputats se assentaren en sos locs acostumats y acabades vespres sen tornaren ab lo mateix orde. — Dit die Bernat Pedret capdeguayta de la ciutat prengue lo basto de capdeguayta, prestada nova cautio y jurament en ma del veguer per raho de que lo primer jurament y cautio foren declarats nullos, com esta notat al derrer de mars per ser preiudicials, attentatius del recors de Sebastia Mazelleres lo qual apres renuncia a XIIIJ de abril, y perque al dit Mazelleres en son introyt per lo scriva de la cort del veguer li fou despachat privilegi de capdeguayta ab que lo veguer lo creava per triennium *et interim durante sua mera et libera voluntate*, y los consellers consideraren que asso era molt preiudicial a la ciutat per ço ordenaren que daqui avant nos despedis tal privilegi sino lo sol acte de la cautio y jurament ab sacrament y homenatge.

Cap de guayta, nova caucio y presa de possessio.

Nota que per ser anat lo conseller sol a la deputatio ab la dita forma dels dos verguers, se entengue que los deputats ne feren sentiment per raho de que deyen que les hores anava com a deputat y no com a conseller, y que axi no podia portar verguer de la ciutat y ja que anas, havia de anar a ma squerra del de la deputatio, y jatsie que en contra de aquesta preteza se poden donar rahons de consideratio, empero lo dit conseller al endema que fou lo die de S.t Jordi per levar tota materia de desgusts, sen vingue a casa la ciutat sol dins un cotxo y de aqui parti ab los altros consellers per anar alla. — Dit die en la nit los cavallers feren un torneig al Born ab molta luminaria de antorxas, y los consellers hy anaren convidats per lo stament militar.

Cerimonial, competencia entre lo Conceller y 'ls Deputats.

Torneig al Born.

Festa de St. Jordi, missa de pontifical.

DISSABTE XXIIJ. — En aquest die festa de S.[t] Jordi, los consellers tots sinch partint de casa la ciutat anaren a oyr lo offici a la deputatio: foren rebuts per los deputats y oydors ab la mateixa forma del die abans: tambe hy fou lo senyor virrey: digue la missa de pontifical lo R.[im] bisbe.

Justa al Born.

DIUMENGE XXIIIJ. — En aquest die los consellers convidats per part dels deputats anaren al Born a veure la iusta: guanyaren los prizos, ço es lo de millor lança don Pedro Vila, de mes galan don Pheliph de Ferrera y de millor inventio don Miquel Tamarit.

Professo a la seu.

Concell de Cent per tretas de oficis y assumptos del blat.

DILLUNS XXV. — En aquest die los consellers anaren a la seu per la professo ques fa cascun any en esta jornada. — Dit die hy hague consell de cent per traure consols de mar y altros officis, y feren se diversas deliberations *et signanter* que lo doctor Castello sen torn, parlat que hage ab sa Mag.[t] demanant li charta per al virrey per a que no don litentias de traure blats, y que en cas sa Mag.[t] hage menester blats per sas armadas, orden als consellers los compren com era de costum per no alterar los preus, y ques envien alla papers ab ques satisfassa al contrari quis fa en la cort al dit Castello, de admetrel ab titol de embaxador.

Professons per pluia.

DIMARS XXVJ. — En aquest die se comensaren *iterum* las professons per pluia a petitio de la ciutat, y axi la professo de la seu ana a Nazaret. Digueren lo offici de anuntiatione.

DIMECRES XXVIJ. — En aquest die la professo ana a S.[t] Agusti, de *nativitate*. — Dit die hi hague trentanari y deliberaren de proveyr forments de Cicilia.

DIJOUS XXVIIJ. — En aquest die ana la professo al Pi, de *epifania*.

Sequedat: professo a Sta. Madrona.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest die la professo ana a Sta Matrona y portaren lo seu cors sanct a la seu per la gran necessitat quey ha de pluia: portaren lo talem quatre consellers y dos promens. Deu n.[re] Senyor se vulle apiadar de tants treballs com nos speran, si Deu nons envia la sua benedictio de aygua per que ja lo blat se ven a la plaça a 3 ℔ 6 ֆ y ve poca aygua als molins.

Id.: professo al Carme.

Blats: partida del Comissari real per compras.

DISSABTE XXX. — En aquest die la professo ana al Carme, de resurrectione. — Dit die parti Joan Argilagas comissari real ab 15 mil ℔ ֆ de moneda comptant sen aporta de la ciutat, per a deposar la a la taula de Leyda per compras de forments, ab

orde del virrey de alçar sometent hont li aparega per seguretat de la moneda. Torna a onze de maig. — Aquest mes de Abril es estat molt sech y ha fet uns vents que han molt talat los sembrats y han se seguides en Bar.^{na} morts desastrades moltes, assenyaladament en un die tres. Deu nostre Senyor sie loat de tot.

Successos sinistres del mes de Abril.

MAIG

DIUMENGE I. — En aquest die se feu la festa de Sta Maria Egipsiaca a la sua casa. Los consellers oyren lo offici alla com es de costum. — Dit die lo governador don Joan de Queralt y lo vescomte de Joch don Pedro Perapertuza y Deril ysqueren en la nit ab sas quadrillas de ginets y bridons ab molta luminaria de antorxas y grahelias al carrer Ample, vestits ab sas divisas brillants: corregueren alcancias per festa y solemnitat del naximent del princep.

Festa de Sta. Maria Egipciaca, ofici.

Naixensa del princep, festas y alimarias al carrer Ample.

DILLUNS IJ. — En aquest die arribaren de levant sis galeras de Genova. Venen per carregar moneda. — Dit die los mag.^{cs} consellers desembargaren la nau del capita Leu de Arenys el licentiaren per a que sen anas, a qui havian detingut desde 27 del passat fins aquest die, per a que sen pogues portar las chartas que scrigueren aquest dia a Climent y Francesch Talavera de Palerm, ab comissio de comprar fins en deu milia salmas de forment per provisio de aquesta ciutat. — Dit die la professo ana a la Merce, *de assensione*.

Galeras de Genova, arribada.

Blats, se envia a comprarne a Palerm.

Sequedat: professo a la Merce.

DIMARS IIJ. — En aquest die festa de sancta Creu los mag.^{cs} consellers ab sos promens, partint del porxo de St Jaume anaren a oyr lo offici a la seu. Digue la missa de pontifical lo R.^{im} bisbe; predica un frare mercenari per nom fray Ernando de Santyago andalus que va a Roma per cosas del servey del Rey nostro senyor segons que axis deya, a qui per sobre nom li deyen el pico de oro, a la fama del qual per oyr lo acudiren moltas y molt graves personas en doctrina y qualitat de la ciutat, y assenyaladament los tres Inquisidors de Cathalunya y lo archebisbe de Brindis frare Hieronym, quis trobava en Bar.^{na}, y la seu se ompli de gent, y a parer de personas doctas es una de las millors pessas de Hespanya. Deu omnipotent lo tinga de la sua

Festa de Santa Creu, ofici. Gran predicador.

ma per a que sos sermons edifiquen de tal manera los oynts que la religio xpiana. sie mes propagada, y lo nom de Deu sie mes loat y beneyt, Amen. Acabat lo offici los consellers acompanyaren al bisbe fins al peu de la scala de son palau com es de costum. Dit die plogue pero no fou molta la pluia.

Pregarias: professo a Jonqueras.

DIMECRES IIIJ. — En aquest die la professo de la seu ana a Jonqueras, de *Spiritu sancto.*

Id.: id. a Santa Maria de la Mar.

Despaig al doctor Castello. — Pluja.

DIJOUS V. — En aquest die la professo ana a sancta Maria de la mar, de *assumptione.* — Dit die los mag.cs consellers despacharen un peo al doctor Castello ab papers y recaptes, conforme la deliberatio del consell de cent celebrat a 25 del passat. Dit die plogue, empero fou poca pluia.

Vedament de treta de forments.

DIVENDRES VJ. — En aquest die se publicaren cridas de part del senyor virrey a instantia del syndich de la ciutat ab las quals en continuatio de las cridas ia abans publicadas vedant la treta dels forments, ordenava y manava que dins deu dies tot hom fos obligat a denuntiar y manifestar en cada vegueria al cap de la vegueria, los blats que tindra, sots pena de perdre lo blat y de sinchcentes liures, duradora la present crida fins a las primeras messas, y apres foren publicades per las vegarias a costa de la ciutat.

Consols de la Lonja.

Festa de St. Jordi per la naixensa del Princep.

DISSABTE VIJ. — En aquest die juraren mossen Miquel Puigianer y Pere Mija consols de la Lonia de la mar. — Dit die los magnifichs consellers convidats per part dels senyors deputats anaren tots sinch a vespres a la deputatio per la festa de S.t Jordi que fan dema, per solemnitat del naximent del princep, foren rebuts ab la forma acostumada com esta notat a XXIJ de abril.

Santa Creu.

Pluja.

Sortija y sarau.

DIUMENGE VIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers no pogueren anar al hospital per la festa de S.a Creu com es de costum, per que anaren a la deputatio per la festa que feren alli los deputats com la de S.t Jordi per lo naximent del princep. Foren rebuts ab la cerimonia acostumada: tambe hy vingue lo virrey: los deputats lo ysqueren á rebre, y no los consellers. Digue la missa de pontifical lo senyor bisbe: acabada se canta lo *te Deum laudamus.* Y aquest die plogue molt be y abundantment, a Deu nostre Senyor sien dades infinitas gratias. — Aquest die ere assignat per fer una sortija al carrer Ample per alguns cavallers particulars, y per la pluia nos pogue fer y se feu a X, y la virreyna feu çarao.

Dilluns VIIIJ. — En aquest die se feu professo per dintre la seu per gratias de la pluia que Deu nos ha donada. — Dit die fou lo jurament de Antich Vidal mercader com a sol prom del pont.

Gracias per pluja.

Prohom del Pont, jurament.

Dimecres XJ. — En aquest die los mag.cs consellers havent raho del que per mi Steve Gilabert Bruniquer scriva rational los era estat supplicat, que attes que lo scriva rational esta en antiquissima consuetut y possessio de portar lo comte y gasto de les coses extraordinaries de la ciutat quan se offerexen, com son alimaries per entrades de reys y naximents de princeps, capellas ardents y dols per morts de reys, morbo y altras ocasions *et signanter* per cosas de alimarias, com se veu en lany 1412 alimarias per la venguda del rey don Ferrando y reyna dona Maria e infant Alfons, scriva rational Bernat Çafont notari: 1473 entrada del rey don Joan, scriva rational Joan Mayans notari: 1477 entrada del duch de Calabria, 1481: entrada de la Reyna dona Isabel, 1479: entrada del Rey don Ferrando, 1492: entrada del princep don Joan, essent scriva en dits temps lo dit Joan Mayans notari: entrada del Rey don Charlos en lo any 1518, escriva rational Joan Lorens Calça notari: entrada de la emperatris en lany 1533, scriva rational lo dit Joan Lorens Calça, y si be en esta venguda aquestos comptes foren comesos primer a Pere Marti scriva de les obres, empero lo dit Calça feu quexa de asso y los consellers manaren al dit Marti giras al dit Calça lo que tenia de aquest compte, com ho feu per lo banch de Joan Bolet: entrada del princep de Austria Maximilia en lo any 1548, scriva dit Calça: 1564, entrada del rey y dels princeps de Bohemia, notari Thomas Vallers scriva rational: 1571, professo per la victoria de la armada turquesca: 1572 naximent del princep don Ferrando, scriva rational lo dit Thomas Vallers notari; fossen servits cometrem que portas lo comte y gasto de las alimarias que de proxim se han de fer per lo naximent del princep, y no cometreu al scriva de les obres, com sie ver que si del any 1585 ença, en las festas en est temps ne ha portat lo comte lo dit scriva de las obras, fou per ocasio de que en dit any 1585 ere scriva rational francesch Vilar notari a qui per ser home descuydat y de pocas parts levaren lo dietari y lo examen dels comptes. Oyt sobre asso lo mag.ch micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat, qui ha referit y certificat de com havia vist los comtes de las alimarias dels anys desus mentionats, y que cons-

Escriva racional, diners per comtes de alimarias.

tava los havian portats los rationals desus nomenats, determinaren que attes Galceran Sever Pedralbes notari scriva de las obras esta instruyt en aquest fet de alimaries per les passades en que ja ha entrevingut, y per aquestes proximas ha fet ja moltas diligentias y proceyments, que per ço per ara sens preiudici de las pretensions y drets de las parts, porte lo comte y gasto de aquestas alimarias lo dit Pedralbes, y que lo emolument ques sol donar al portant lo dit compte que son 15 ₶ ₰, sie partit egualment entrels dos, salvant se dret y temps per a declarar sobre las pretensions de las ditas parts; e per ço lo dit Pedralbes me dona 7 ₶ 10 ₰. — Dit die arribaren venint de Vinaros las sis galeras de Genova que vingueren a dos; portan segons se diu, tres milions de moneda per a levant.

Moneda falsa, cridas.

DIJOUS XIJ. — En aquest die se publica la crida de part del senyor virrey per raho de la multitut de menuts falços que corrian, que a pena de la vida nengu pogues fabricar menuts falços.

Mort impensada.

DIVENDRES XIIJ. — En aquest dia mori de mort molt impensada, lo Regent micer Joan Castello. *Anima eius requiescat in pace.*

Festa de Sta. Creu, ofici:

DIUMENGE XV. — En aquest die fou la festa de S.ª Creu al hospital general: los consellers oyren lo offici en aquella iglesia.

Professons de las lletanias.

DILLUNS XVJ. — En aquest die y los dos seguents se feren las professons de las ledanias: los consellers acompanyaren ditas professons com es de costum.

Concell de Cent, suplicacio tocant a las franquesas dels eclesiastichs

DIMARS XVIJ. — En aquest die se tench consell de cent specialment per tractar sobre una suplicacio que alli fou legida de part dels convents dels monastirs de Bar.ⁿᵃ, pretenents que la concordia sobre las franquezas fermada ab lo capitol, nols compren nils obliga, y demanants los sien donadas las franquesas ab la forma antiga ab poliça del president del monastir firmada de ma del honorable clavari, y lo consell ho delibera axi com era estat demanat. Mes avant deliberaren y cometeren als mag.ᶜˢ consellers de donar lo degut orde en lo dels menuts que ab tan gran abus corren en Bar.ⁿᵃ estranys y falsos, cometent los ho ab plenitut de poder.

Moneda falsa: representacio al virrey.

DIMECRES XVIIJ. — En aquest die los mag.ᶜˢ consellers anaren al senyor virrey y li representaren lo gran desorde quey ha en lo de tants menuts falsos y forasters que corren en Bar.ⁿᵃ,

en tant que ja en Bar.[na] sestiman mes pendre menuts forasters que los propris de Bar.[na], no devent se pendre sino en lo districte del loch hont aquells son fabricats, y devent se pendre los de Bar.[na] per tota Cathalunya, supplicant a sa Ex.[ia] manas ab veu de publica crida abatre los menuts forasters y que los de Bar.[na] fossen admesos per tota Cathalunya, que la ciutat per sa part faria lo que podia y devia fer sobre aquest particular, y sa Ex.[ia] respongue que ja sabian lo desig que tenia de acudir a las cosas de aquesta ciutat y que axi ho faria ab aquesta ab molta voluntat, e que perço enviassen un mag.[ch] advocat al mag.[ch] micer Pineda advocat fiscal, pera informar lo, amostrant li papers y scriptures en raho de asso que demanavan, per a que feta relatio en consell se pogues determinar com mes convingues.

Festum ascensionis Domini.

DIJOUS XVIIIJ. — En aquest die los consellers se juntaren ab sos promens al porxo de S.[t] Jaume, y de aqui sen anaren a oyr lo offici a la seu.

Vespres a la seu per la festa del naixement del princep.

DISSABTE XXJ. — En aquest die hy hague vespres solemnes a la seu per la festa que ha de celebrar dema diumenge per lo naximent del princep. Los consellers se juntaren al porxo de S.[t] Jaume: haguey agraduatio y festa, segons es costumat fer cascun any la vigilia del corpus.

Professo per naximent del princep.

DIUMENGE XXIJ. — En aquest die se feu ab molta solemnitat com la del corpus festa de graties per lo naximent del princep. Los consellers anaren a la seu ab la serimonia acostumada: tambe hy vingue lo virrey, lo bisbe digue de pontifical, noy hague offertori per ser hy lo virrey, acabat lo offici los senyors consellers acompanyaren a sa Ex.[ia] fins a la porta y sen anaren per lo portal devant la sala (scala), y no acompanyant al bisbe com ho fan quan diu de pontifical y com ho hagueren (fet) si lo virrey noy fos estat. Al depres dinar hy hague solemne professo com la del corpus, a la qual los honorables obrers per part de la ciutat convidaren lo die abans al senyor virrey y al senyor bisbe, y los syndichs als convents de frares, si be es ver que entench tocava tambe als obrers. Los consellers ab un prom portaren lo talem per que lo senyor virrey nol volgue portar, sino ques posa darrera lo bisbe y sacerdots del gremial. En esta professo noy anaren los apostols per que no solen anar sino a la de corpus.

DIMARS XXIIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent en lo qual se legi una charta del embaxador lo doctor Castello

Conceil de Cent: carta del embaixador de la cort.

de Valladolit de 17 de maig, ab que avisa que a 14 rebe lo despaig que de assi li trameteren a sinch, y de com lo vicecanceller y en la casa del rey lo tractaven de embaxador y no de syndich com abans, y que havia parlat ab sa Mag.t y que son negoti estava remes al vicecanceller, y en aquest consell no si feu nenguna deliberatio.

Naixement del princep, se disposan alimarias.

DIMECRES XXV. — En aquest die los mag.cs consellers ordenaren al subsyndich anas al senyor virrey, al R.im bisbe y canceller, al regent, inquizidors, mestre rational, balle general y als senyors deputats, y que de part de dits consellers los donas avis com la ciutat havia assignats los tres dies de pentecostes per a fer las alimarias deliberadas per lo naximent del serenissim princep de Hespanya, per a que tots las fessen en conformitat.

Crida per la disposicio anterior.

DISSABTE XXVIIJ. — En aquest die fou publicada la crida de les alimaries.

Festa de sinquagesma.

DIUMENGE XXVIIIJ. — En aquest die festa de penthecostes los consellers se aplegaren demati ab sos promens al porxo de S.t Jaume, y anaren a la seu al offici. Lo R.im bisbe digue de pontifical, haguey offertori y acabada la missa los consellers acompanyaren al bisbe fins al peu de la scala de son palau, y dit die y los dos seguents foren las alimarias per lo naximent del princep, si be lo primer vespre y lo segon plogue de manera que las lums se veren molt poch y al segon nos pogueren encendre. Haguey molta copia de juglars y graellas de nits per los carrers, empero la pluia impedi la festa en los dos primers dies. Al tercer lo cel se asserena y feu lo die gratios y abte, pera la festa ques feu al Born de un staferm y bola, a la qual los consellers anaren convidats per part dels deputats: tambe hy fou lo senyor virrey ab sa mare y muller e fills. Guanyaren los prizos ço es de millor lança mossen Jaume Spuny, de mes galan don Climent de Cardona, de quadrilla y de mes lanças don Jayme Lupia, de la folla don Miquel Tamarit y de inventio don Federich Mecha.

(Margin notes: Alimarias. — Festa al Born.)

JUNY

Eleccio de Papa.

DIMECRES I. — En dies atras se publica per cosa molt certa la mort del papa Leo undecimo, la electio del qual esta notada atras a XXJ de abril, y en aquest die vingueren avisos de la nova electio en papa del cardenal Burguezio roma, y son pare era de

Sena; en sa coronatio ha pres nom de Paulo quint. *Dominus illum in omnibus regere velit et nihil illi decrit, et in loco pasche ibi nos et eum collocare dignetur, Amen.*

DIJOUS IJ. — En aquest die la professo de la seu ana a sancta Matrona, y tornaren la sua caxa y sanctas reliquias a la sua capella y casa a Montiuych: los consellers portaren lo talem ab promens.

Professo de la Seu a Sta. Madrona.

DISSABTE IIIJ. — En aquest die per ordinatio dels consellers, fou publicada crida que nengun laych compras carn a la carneceria dels eclesiastichs.

Cridas pera quels laychs no compren carn de la carniceria dels eclesiastichs.

DILLUNS VJ. — En aquest die se publica crida de part del virrey, prohibint que los banquers pugan fer nengun pagamen ab menuts sino fins en onze diners.

Cridas referents a moneda.

DIMARS VIJ. — En aquest die hy hague justa al Born, y fou justa partida a la qual foren los mag.[cs] consellers convidats per part dels deputats, y dita festa fou per alegria del naximent del princep: guanyaren los prizos ço es de millor lanza don Miquel Semmenat y don Climent de Cardona de mes galant.

Justa al Born.

DIMECRES VIIJ. — En aquest die vigilia de corpus, se feu la festa acostumada al porxo de St Jaume, y a la agraduatio foren agraduats lo governador a la primera filera y lo veguer a la segona, y tots preceyren.

Vigilia de Corpus, festa.

DIJOUS VIIIJ. — En aquest die, festa de corpus Xpi. los consellers se juntaren al porxo de sant Jaume y acompanyats de sos promens ab la muzica devant, anaren a la seu y oyren alla lo offici. Noy fou lo virrey: digue la missa de pontifical lo senyor bisbe; haguey offertori; acabada la missa los consellers acompanyaren al bisbe fins al peu de la scala de son palau. Despres dinar se aplegaren altra vegada al porxo de S.[t] Jaume, y ab la matexa serimonia anaren a vespres a la seu y acabadas vingue lo senyor virrey e ysqueren fins a la porta per acompanyar lo y feu se la professo acostumada: los quatre consellers ab dos promens portaren lo talem per que lo conseller en cap noy fou y lo virrey no volgue portar lo talem, sino ques posa darrera del bisbe qui anava de pontifical. — Dit die vingue avis com lo serenissim princep fou bateiat en la iglesia de sanct Pau del orde de sanct Domingo de Valladolit, per ma del cardenal de Toledo, die de penthecostes, y fou li posat nom Philippo, Dominico, Victorio: foren padrins lo princep de Çaboya don Victorio y la Infanta.

Festum corporis Xpi.

Bateig del princep.

Professo de la octava de Corpus.

DIJOUS XVJ. — En aquest die se feu la professo de la octava del corpus, y per causa que plogue se feu per dintre la seu y claustras. Los consellers anaren a la seu sens promens, y nos juntaren al porxo de sanct Jaume ni anaren ab la muzica de menestrils, trompetas y tabals a la dita seu per cas de la pluia: portaren lo talem lo governador y quatre consellers y un prom.

Convit per lo aniversari de la mort del Papa.

DIVENDRES XVIJ. — En aquest die de part del R.^{im} bisbe y R.^{nt} capitol foren convidats los mag.^{cs} consellers per a dema al aniversari celebrador en la seu per la anima del papa Leo undecimo, y decontinent los verguers tancaren la porta de casa la ciutat en senyal de dol, uberta la portella sola.

Aniversari a la seu per la mort del Papa.

DISSABTE XVIIJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers vestits ab sas gramallas de dol partint de casa la ciutat, anaren a la seu al aniversari ques celebra per lanima del papa Leo undecimo. Digue la missa de pontifical lo R.^{im} bisbe: acabada la missa lo bisbe saluda als consellers per despedida, y nol acompanyaren a son palau per causa del dol, y tornats a casa la ciutat se obriren las portas y noy hague mes dol, y los consellers se levaren las gramallas de dol y sen anaren a sas casas atapats sens gramalla.

Professo per gracias de la eleccio del nou Papa

DIUMENGE XVIIIJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers segon ters y quint, convidats per part del R.^{nt} capitol, foren demati a la seu y fou hy tambe lo senyor virrey. Acabat lo offici lo senyor bisbe se vesti de pontifical y feu se professo per dintre la seu per gratias a nostre Senyor per la nova electio del papa Paulo quint. Lo virrey y lo conseller segon a sa ma squerra anaven darrera del bisbe y dels altres sacerdots del gremial, y apres venian los altres dos consellers y successivament venia lo poble, y los verguers anaven devant del virrey y consellers, empero forans, de manera que quasi anaven fent ala pels costats de la professo.

Festa de St. Joan, passeig dels Concellers a cavall.

DIVENDRES XXIIIJ. — En aquest die festa de sanct Joan los consellers se aplegaren demati al Born a cavall, y de aqui agraduats com esta continuat per lo scriva de les obres partiren y passeiaren la ciutat com es de costum.

Execucio de sentencia de mort.

DIMARS XXVIIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort contra Joan Gili del loc de Vacarisses per ladre, fou peniat.

Llochtinent de carceller, jura.

DIJOUS XXX. — En aquest die jura en ma dels consellers Barthomeu Casademunt loctinent de carceller de les presons

comunes de la present ciutat, nomenat per mossen Joan Duzay carceller present adaquest acte, y presta lo solit jurament en la forma acostumada.

En aquest mes se han seguit casos notables de rixas, bregas y morts, y assenyaladament se referi que lo dia de S.t Joan en la vila de Valls tres homens venint a la plaça hont ballaven, volent matar a un home de alla li tiraren un pedrenyal y feriren lo ab altros qui li estaven prop, y recullint se los invasors en una casa per que lo poble acudi alla per a pendrels, ysqueren de la casa ab gran furia y tiraren sos pedrenyals vers lo poble de manera que se ha entes moriren devuyt o vint persones, ys han seguit altros casos que per ser scandalosos y de infamia se dexan de notar. Nostre Senyor confona als mals homens que ab tanta impietat viuen y done sfors a la iustitia pera perseguir y castigar los.

Casos sinistres succehitsdurant lo mes.

JULIOL

DISSABTE IJ. — En aquest die foren exequutades les sententies de mort contra las personas de quatre homens, y foren peniats.

Sentencias de mort.

DIUMENGE IIJ. — Per quant en lo consell de cent ques tingue a 17 de maig se segui alguna diferentia per la qual raho se disgrega sens fer deliberatio nenguna, y los magnifichs consellers haguessen fet posar a la prezo alguns que dit die se trobavan en lo consell, y apres ab special orde de dits mag.cs consellers y ab sa deliberatio fermada de ma dels advocats ordinaris de la casa y fora de la casa, lo honorable syndich de la dita ciutat hagues dada supplicatio y fulminada enquesta en lo real consell y fes instantia y part formada contra los dits, los quals per relevar se de captura estavan retirats per las iglesias, e lo bras militar qui estava juntat en aquest dia entengues aquestos debats desijant cedar aquestas diligentias per que si nos reposavan porian ser ocasio de maiors inconvenients, segons que molts del dit consell mostravan fer gran sentiment de aquestos proceyments com a preiudicials al libero vot de cada hu y al secret degut a tota cosa ques tracta en dit consell, considerant que los passats han sempre molt defensat y contrastat a que lo rey ni lo real consell posassen la ma en coses del consell de la ciutat, ans en cas quey

Desavinensas en lo Concell.

hage algun desacato los consellers de si mateixos han volgut sempre y han costumat castigar lo per que axi conve a la auctoritat de la ciutat y a la conservatio de la pau del dit consell, perço en aquest die estant aiustat lo consell de cent per a fer las relations acostumadas, apres de fetas entraren don Plegamans de Marimon, mossen Riambau de Corbera, don Gispert de Guimera, don Francisco Deril, mossen March Lentes y mossen Francesch Cornet los quals per part del bras militar explicaren sa embaxada als consellers y consell, dient en efecte que havian entes aquestos debats y que aquell bras per correspondre a la molta voluntat que deu adaquest consell, ab la matexa se offeria a tota cosa que fos en servey de aquesta ciutat e supplicava cessassen ys componguessen aquestas differentias y que defora sperarian la resposta, y lo conseller en cap respongue que aquest fet era dels consellers y no del consell y que estiguessen certs que ells ho assentarian a gust y a satisfactio de aquell bras, empero fou replicat que ells demanavan y speravan resposta del consell, y exits que foren de la sala, los consellers cap, segon y quart volgueren proposar altre fet, y lo quart dissenti dient ques proposas primer lo cap de la embaxada, e lo quint era absent, y lo consell delibera que ans de tractar altra cosa se tractas del fet de la embaxada per ques tornas resposta adaquells cavallers, y si be entre consellers y consell hague molt grans controversias sobre asso, pretenents los consellers que attes que la propositio tocava a ells que perço lo consell nols podia obligar a proposar cosa nenguna, y estigueren molt gran estona ab aquest debat en tant que uns y altros se alçaren y estigueren sens fer negoti, empero finalment los consellers se contentaren de proposar ho y lo consell delibera que los consellers acompanyats de promens anassen al senyor virrey yl supplicassen manas revocar, cassar y anullar e abolir la dita enquesta de tal manera que en nengun temps puga ser treta en consequentia ni della aparega, per ser feta per cosas y afers tractats y succeyts en lo consell, y fos manat al syndich no persistis mes en aquella y que per a dijous se juntas altro consell en lo qual se fes relatio de la resposta del senyor virrey, y que los mag.[cs] consellers ho fessen a saber al bras militar ab particular embaxada, agraynt los tan bons officis com feyen, y entrats los dits sis cavallers que eran ya serca les onze hores de la nit los fou legida la dita deliberatio per resposta.

DILLUNS IIIJ. — En aquest die los mag.cs consellers acompanyats de promens anaren al senyor virrey y li explicaren la embaxada deliberada per lo consell ques tingue lo die de ayr, y respongue que entenia molt be lo que se li deya y que en tot desijava donar contento a la ciutat y queu consultaria y ho miraria ab molta puntualitat, per a que de aqui sen seguesca lo servey de Deu y del rey nostro senyor y benefici de la ciutat. Id. visita al virrey.

DIMECRES VJ. — En aquest die fou peniat Jaume Monsant de Hostalrich per ladre. *Requiescat in pace, Amen.* — Dit die se tingue trentanari en lo qual entre altras cosas ques tractaren se delibera que la font que los consellers passats determinaren fer a la Rambla prop la casa de la Companyia, se acabas, empero que lo aljub se fes a la part de la muralla per que lo sol fereix molt a la altra part de la Companyia. Execucio de sentencia de mort. Trentenari. Font a la Rambla.

DIJOUS VIJ. — En aquest die los mag.cs consellers ordenaren a mossen Joseph de Bellafilla militar y a mossen Bernat Romeu ciutada que anassen al bras militar que estave aiustat a la seu, per a dar los raho de la deliberatio del consell de cent celebrat a tres yls fessen gratias y agrayments dels bons officis que feyen a la ciutat com per dit consell estava determinat, y tornats referiren havian feta sa embaxada y quels havian respost besavan las mans a sas magnificentias y que estiguessen certs que en tota cosa porian servir y valer á la ciutat acudirian ab la voluntat que devian. — Dit die los mag.cs consellers acompanyats de promens, anaren demati entre deu y onze horas a casa del senyor virrey per saber la resposta y resolutio que donaria sa Ex.ia a la embaxada que li feren dilluns passat, a fi que la poguessen representar al consell de cent que sols per est efecte se havia de celebrar en aquest die, y sa Ex.ia respongue en lengua castellana *que havia considerado lo que por parte de la ciudad se le havia supplicado, y que contenia dos cosas: a la primera se havia resuelto de mandar a micer Josepe Ferrer como se lo havia ja mandado, que no passasse mas adelante en esse negotio, y que las personas que estavan retiradas en las yglesias podian libremente yr a sus casas y hazer sus negotios y gozar de la pas y quietut que solian, y en el segundo cabo que aunque era cosa pesada, no le podia pesar por ser cosa de supplication, y que el anyadia otra mas que era la tercera, que en correspondentia de la merced que hazia a la ciudad y bien que le queria, pedia que no se hablasse mas del dicho negotio sino que tuviessen pas, union* Visita dels Concellers al Bras militar. Desavinensas en lo Concell, resposta del virrey.

y quietud en todas las cosas, y que el como a padre por razon del cargo, tenia obligation de reprezentallo y advertillo para que interesses particulares no causassen inconvenientes en el govierno por que todo resultava en preiuizio y danyo de la pupilla que es la propria ciudad. — Dit die se tench consell de cent jurats en lo qual se feu relatio de las dos embaxadas que eran estadas fetas al senyor virrey, ço es lo dilluns prop passat y lo die present, y sobre les dites coses lo consell delibera que los mag.^{cs} consellers envien una embaxada al senyor virrey en nom de aquest consell regratiant li la merce que ha feta ab la resposta que lo die present havia donada, dient li que nos confiava manco del amor y voluntat ab que sempre sa Ex.^{ia} ha acudit a las cosas de la ciutat, y per lo que dit consell desija assentar totas las pretensions deduydas a sa Ex.^{ia} ab tota pau y quietut, lo suppliquen vulle fer merce al concell manar li communicar la supplicatio y enquesta instant lo syndich fulminada, y per adasso sien elegits per scrutini sis doctors del dit consell als quals se comunique la dita enquesta, per a que vista, fassan relatio en altre consell celebrador per tota la semmana seguent y en aquell se prenga la resolutio y fassa deliberatio sobre dit fet, y tot lo demes que en dependentia y emergentia de aquell convindra haver se de fer, com mes largament apar en lo registre de las deliberations en poder del scriva maior del consell.

Embaixada al virrey.

Los doctors nomenats per lo consell foren

Micer Pere Aymerich
Micer Joan Aroles
Micer Phelip Dimas Montaner
Micer Francesch Garnis
Micer Jaume Massaguer
Micer Hieronym Rubio.

Los inquizidors fan assotar a un delat per dintre lo pati del palau, y fou pretes era contra constitutio.

E ans de comensar a votar sobre lo dit fet, entraren don Francisco Deril, mossen Francesch de Marimon de Caldes y mossen Joan Miquel Çarrovira ciutada, los quals per part del bras militar explicaren sa embaxada dient en efecte que estant pres en los carcers dels R.^{ns} Inquizidors Joan Canals de Vilamaior, los inquizidors lo havian condemnat a sinquanta assots y li eran estats donats per dintre la casa de la Inquisitio per haver tirat un puny de sal al scarceller, no servat terme iuridich de donar li

defensas ni loc de advocat ni procurador sino que sols se li dona un advocat secret allí, lo que es molt gran agravi y contra moltas constitutions y en particular de las últimas corts, cap. XXX, supplicant dit bras militar a dits consellers y consell vullan arrostrar aquest negoti y aiudar al reparo de un tan gran agravi y tan comu a tots, y lo conseller en cap los respongue queu tractarian y que de lo que lo consell deliberaria ne farian sabedors adaquell estament militar. En apres entraren don Joseph de Quintana advocat fiscal y mossen Joan Pla de Montornes donzell regint los comptes del general, los quals de part dels deputats del general de Cathalunya explicaren sa embaxada, dient que havent tingut notitia los senyors deputats dels proceyments dels R.nts Inquizidors contra Joan Canals que son desus referits, los dits senyors deputats havian feta junta de molts doctors, y que tots havian resolt que lo dit fet era contra constitutions de Cathalunya y en particular del capitol XXX de las ultimas corts, ab la qual resolutio los dits deputats han fetas diligentias axi ab dits Inquizidors com ab lo senyor virrey y que axi los senyors deputats los trametian a dits mag.cs consellers y consell per a fer los sabedors de aquest fet, supplicant los sien servits ab la conformitat sempre acostuman tenir estas dos casas, aiudar en aquest negoti que es tan comu de tots, com confian ho faran per a que tinga lo exit ques desija y es cert tindra tenint hy la ma la ciutat, y lo mag.ch conseller en cap respongue queu tractarian yn donarian avis als senyors deputats, y feta propositio per dits consellers del dit fet lo consell ho comete als mag.cs consellers per a que ab parer dels mag.cs advocats de la casa y dels sis doctors desus anomenats vejan lo fahedor, per aiudar al reparo del agravi ques diu se ha fet per los R.nts Inquizidors, y fassan totas las demes diligentias convingan ab plenitut de poder com mes largament se conte en dit consell, y los mag.cs consellers per a fer la embaxada al senyor virrey desus deliberada, nomenaren a micer Francesch Gamis militar y a mosen Francesch Palau ciutada.

DIVENDRES VIIJ. — En aquest die demati serca las deu horas, los dits micer Francesch Gamis, y mossen Francesch Palau anaren a casa del senyor virrey ab orde de fer la embaxada deliberada lo die de ayr, portant sen a sa ma la deliberatio del consell en lo que feye per dita embaxada, y tornats referiren a dits mag.cs consellers com havian explicada sa embaxada al Embaixada al virrey.

senyor virrey y que sa Ex.ia los havia rebuts ab demonstratio de molta amor y voluntat, y que sa Ex.ia los havia respost que ja sabian tots que ab dos anys y mesos que havia de sa loctenentia ab quanta voluntat havia tractadas las cosas de la ciutat y que axi faria aquesta y las demes ques offeriran, y ques alegrava molt de saber que lo consell hagues rebut ab contento la sua resposta que dona ayr a la embaxada que li feren los mag.cs consellers, y de veure que aquest negoti se encaminas de assentar se ab pau y conformitat, y que si be conexia que la comunicatio que demanavan era justa empero que era forçat haver ho de consultar primer y que ab tota presteza ho consultaria, y feta resolutio los enviaria a sercar per a que la poguessen donar a sas magnificentias. — Dit die los mag.cs consellers ordenaren a mossen Joseph de Bellafilla militar y a mossen Julia de Navel ciutada que anassen als R.nts y mag.cs deputats per dar los raho de la deliberatio que lo consell feu lo die de ayr a la embaxada tramesa per part de aquell consistori sobre lo fet dels Inquizidors en la persona de Joan Canals de Vilamaior.

Infraccio de constitucions per la Inquisicio: embaixada als deputats.

DISSABTE VIIIJ. — En aquest die lo noble don Luis de Paguera veguer de Cathalunya y micer Joseph Ferrer jutge de cort doctors del real consell, vingueren a casa la ciutat cridats per los mag.chs consellers per tractar y consultar sobre la fabrica nova dels menuts ques tracta per remediar lo gran abus de tants menuts falços que corran. Segueren dits doctors entre cap y ters y entre segon y quart segons que ja altras vegadas se son juntats per est efecte axi en la present casa com en altra part.

Moneda, fabrica nova dels menuts.

DIUMENGE X. — *Festum S.ti Xpofori.*

Festa de St. Cristofol.

DIMARS XIJ. — En aquest die lo mag.ch micer Francesch Gamis referi als mag.chs consellers com vuy a les deu hores demanat de part del senyor virrey era estat a sa Ex.ia, y que sa Ex.ia li havia dit que havia trames a sercar a ell y a Francesch Palau per tornar la resposta a la embaxada que de part dels consellers li havian feta divendres passat y que encara que Francesch Palau noy era, li daria la resposta per a que ley digues y los dos la tornassen als mag.cs consellers, y era que sa Ex.ia era molt content se comunicas la enquesta que dit die li havian demanada, y que sempre que los advocats nomenats per lo consell de cent estarian aiuntats, fent ho a saber al mag.ch micer Joseph Ferrer relador de dita enquesta, ell tenia orde de fer la portar per lo notari.

Infraccio de constitucions per part de la Inquisicio: resultat de la embaixada al virrey.

Junta dels doctors de la ciutat y del general.

DIMECRES XIIJ. — En aquest die demati vingue micer Miquel Alzina assessor del general de part dels senyors deputats: digue als senyors consellers com per tractar sobre lo fet dels Inquizidors convindria que los advocats de la ciutat y del general conferissen, e que per ço sas mag.as ordenassen de ques comunicassen tots per consultar lo fahedor, y los mag.cs consellers respongueren que ja sabien los senyors deputats que es de stil y consuetut que los advocats de la deputatio primer venien a casa de la ciutat a conferir ab los advocats de la ciutat y que apres los advocats de la ciutat anaven a la deputatio a conferir ab los de la deputatio, y que si adaquells senyors los parexia be porian venir sos advocats al depres dinar assi a casa la ciutat y dema demati los de la ciutat anirien alla y alternativament se guardaria aqueix orde com es de costum, y axis feu que dit die depres dinar los advocats de la deputatio vingueren assi y lo endema demati los de la ciutat anaren alli.

Infraccio de constitucions per part de la Inquisicio: visita al virrey.

DIJOUS XIIIJ. — En aquest die los mag.cs micer Francesch Gamis y micer Phelip Dimas Montaner de part dels mag.cs consellers anaren al senyor virrey per dar li raho de que lo scriva de la enquesta feta en lo real consell contra alguns del consell de cent ja la havia comunicada als advocats de la ciutat, empero que per quant dix tenia orde de no dexar ne copiar ni scriure cosa nenguna, los advocats no tenian en memoria ab la puntualitat que era raho lo fet de la dita enquesta per a fer ne relatio en consell de cent, e que per ço supplicavan a sa Ex.ia los manas tornar comunicar ab orde de poder ne pendre per memorial lo que convingues, y tambe que fos servit sa Ex.ia manar a micer Mijavila jutge de la regia cort que fes comunicar dos suplications mentionadas en dita enquesta. Sa Ex.ia respongue era veritat que lo notari tenia aqueix orde y que per poder donar contento a la ciutat ho consultaria y apres los enviaria a sercar per tornar los raho, segons que aquestes coses son estades axi referides per dits doctors als mag.cs consellers.

Id. relacio de la visita.

DIVENDRES XV. — En aquest die los dits micer Gamis y micer Montaner feren relatio als mag.cs consellers com demanats per part de sa Ex.ia eren estats alla, y que sa Ex.ia los havia respost a la embaxada que li feren ayr dient los que havia resolt y deliberat otorgar los lo que li havian demanat, y que per ço havia manat a micer Josef Ferrer relador de la causa fes portar la enquesta per lo notari y la comunicas als advocats de la ciu-

tat nomenats per lo consell de cent, y no contradigues a quen prenguessen y copiassen en sa presentia lo quen volrian per sa instructio, y que lo mateix havia dit a micer Mijavila fes comunicar las supplications que demanavan.

Arribada de una nau de Sicilia ab blats.

DILLUNS XVIIJ. — En aquest die arriba una nau carregada de forments de Cicilia y son vuytmilia corteras que la ciutat de Bar.na en maig de 1603 empresta a la ciutat de Palerm, a tornar per tot nohembre del mateix any.

Infraccio de constitucions per part de la Inquisicio: se tracta en concell.

DIJOUS XXJ. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feu larga relatio del stat de las cosas de la enquesta fulminada contra los de consell, y micer Francesch Gamis y micer Phelip Dimas Montaner referiren que ells eran estats tramesos al senyor virrey per part dels mag.cs consellers sobre aquest fet y que sa Ex.ia havia mostrat molta gana de fer merce a la ciutat yls havia dit que posaria la enquesta en part que quiça ulls humans no la veurian. Y lo dit consell oydes y ben entesas y consideradas las ditas cosas feu deliberatio fos supplicat a sa Ex.ia fes merce a la ciutat per las vias y modos que li aparexera, donar forma com dita enquesta se abollesca y no aparega en sdevenidor nis puga traure en consequencia que lo syndich de la present ciutat hage fet instantia contra sos principals sens deliberatio expresa del savi consell de cent, y per exequutio de dita deliberatio per ordinatio dels consellers anaren micer Francesch Gamis y micer Phelip Dimas Montaner al senyor virrey a fer dita embaxada, y tornats referiren al consell que sa Ex.ia los havia respost que ell desije contentar a la ciutat y que es veritat havia ofert de posar la enquesta en part que quiça ulls humans no la veurian y que ara deya lo mateix y queu procuraria, e certificaren que sa Ex.ia ho havia dit ab demonstratio de molta afectio y voluntat y quen podian y devian sperar tota merce, y feta dita relatio lo consell delibera ques fassa nova embaxada al senyor virrey regratiant li aquesta merce y que dins quinze dies proxims se dega tenir altre consell y en aquest se propose dit fet per a que delibere lo que convindra fer en benefici de la ciutat a cerca dit cas, ys vege si se haura de fer esmena dels danys a las personas que han patit, axi las que son estadas presas com las que estan retiradas per ocasio de dita enquesta, attes que de aquella resulta no han tingut culpa, ys vege tambe quina forma se ha de donar en que la deliberatio feta per los consellers ab vot y parer dels advocats ordinaris y consulents

no reste de la manera esta ans la ciutat estiga reintegrada, e tambe se don forma per al sdevenidor que los advocats ni syndichs no pugan fer cosas contra personas del consell sens expressa deliberatio del dit consell de cent, y tot lo demes que per conservatio de la preheminentia y auctoritat del consell convindra haver se de fer; y en apres se feren extractions de mestre portola y altras, com mes largament aquestas cosas y altras son contengudas en lo registre del scriva maior del consell.

DIUMENGE XXIIIJ. — En aquest die lo R.im bisbe de Bar.na reconcilia y consagra la Iglesia de sanct Pere de las Puellas per la pollutio seguida dies atras per haver ferit ab spasa y donat de coltelladas o stocadas a un home dins dita Iglesia; en tots los quals dias que dura dita pollutio fou cessat en dita iglesia de celebrar se los officis divinals, y celebraren se los sagraments de la parrochia de sanct Pere, yse ministraren en la Iglesia parrochial de sanct Culgat.

Reconciliacio de la iglesia de St. Pere de las Puellas, per haver ferit alli a un home.

DILLUNS XXV. — En aquest die festa de S.t Jaume los mag.cs consellers anaren a la Iglesia parrochial de S.t Jaume a oyr lo offici: segueren a las cadiras al altar maior en son loc acostumat.

Festa de St. Jaume, ofici.

DIMECRES XXVIJ. — En aquest die los mag.cs consellers ordenaren a micer Francesch Gamis donzell y a micer Phelip Dimas Montaner ciutada anassen al senyor virrey y fessen la embaxada que lo consell de cent celebrat a XXJ ha deliberat fos feta a sa Ex.ia y tornats referiren que sa Ex.ia, los havia rebuts ab demonstracio de molta voluntat y quels havia dit que per que entenguessen que lo que havia offert de paraula ho posava en obra, los mostrava originalment la enquesta, y que enviaria a micer Mijavila per las suplications, que ho posaria tot en part que no parexeria mes, offerint se de nou a tota cosa que convingues en be de la ciutat, y que en retorn y correspondentia de aquesta sua voluntat los demanava y pregava que sobre la quexa que la ciutat tenia dels advocats y syndic qui havian entrevingut en fulminar o instar ditas enquestas y de las demes personas contra las quals per ventura pensa proceyr, no sen parlas mes y que de asso rebria molt particular contento.

Infraccio de constitucions per part de la Inquisicio: nova embaixada al virrey.

DISSABTE XXX. — En aquest die y ja lo die abans estant los magnifichs consellers en la sala del trentanari, vingueren mossen Joseph de Bellafilla y altros cavallers y moltas altras personas quexant se a dits consellers de la falta que sentian de

Queixas per falta de neu.

neu, donant los raho quels ne feyan pagar a sou la liura y lo que tenian en mes era que non trobavan a nengun preu la que havian menester. La matexa quexa donaren lo canonge Garau Mas y lo canonge Font per part del R.[nt] capitol, demanant ab gran instantia als mag.[cs] consellers manassen que los arrendadors de la neu tinguessen la deguda provisio y la venessen a quatre diners la liura y no a mes, conforme lo capitulat per la ciutat ab dits arrendadors.

Id.: rahons de la puja de preu.

DIUMENGE XXXJ. — En aquest die demati los mag.[cs] consellers sentint que lo poble donave grans quexas per la falta de neu quey havia en Bar.[na], tement nos seguis algun inconvenient se ajustaren en casa de la ciutat per consultar ab lo noble don Luis de Paguera y ab lo mag.[ch] micer Miquel Çalba del real consell cridats per part de dits consellers, e qui eren vinguts ab licentia del senyor virrey y juntament ab los mag.[cs] advocats ordinaris de la ciutat sobre lo que podian y devian fer en raho de la provisio de la neu, y tractat y conferit dit negoti los dits consultors sen anaren restant los dits consellers y advocats dintre la sala, y en asso vingue mossen Raphel Balcells ciutada altre de las fermanças del dit arrendament de la neu, y demanada licentia entra per a parlar ab dits consellers sobre dit negoti e informant los en presentia dels dits mag.[cs] advocats y dels honorables scriva maior del consell y subsyndich de la ciutat los dix que per la perdua tanta que patian en fer dita provisio de neu per que cascun dia perdian mes de docents ducats, havian pujat lo preu de la neu tres dies havia y la venian a raho de vuyt diners liura, las quals cosas axi proferidas per dit mossen Rafel Balcells de sa propria boca los dits mag.[cs] consellers manaren o requeriren fossen continuadas en dietari, y dit die los dits advocats se juntaren al depres dinar ab dits doctors del real consell per resoldre dit fet. — Aquest mes de Juliol es estat pluios y ha fet algun dany als blats que ha trobats segats empero la cullita se troba mediana y millor que nos pensave. A Deu sien dadas infinitas gratias y lahors de tot.

Judici o casos del mes.

AGOST

Id.: oferta de nou tracte.

DILLUNS I. — En aquest die los mag.[cs] consellers ab vot y parer dels dits doctors del real consell y dels advocats ordinaris

donat en scrits, deliberaren de acceptar lo tracte offert per Pau Xerquies sobre la provisio de la neu per la resistentia dels arrendadors, segons que largament es contengut en la deliberatio feta per dits consellers continguda en lo registre del scriva maior del consell.

DIMARS IJ. — En aquest die de dos dagost, sentint los consellers la universal quexa y clamor que feya lo poble de la notable falta hy havia de neu en Bar.na, manaren al subsyndich anas a casa del arrendador que deyen estava tancada y levas acte de allo, y tornat referi que era anat y que havia trobat las portas de casa tancadas y lo carrer ple de gent cridant y demanant neu y que nengu ls responia, y que havian levat acte de allo.

Id.: lo arrendador tanca la porta de sa casa.

DIMECRES IIJ. — En aquest die se tingue consell de cent specialment sobre lo fet de la enquesta de que desus en altros consells es tractat, y oyda la relatio del stat de dita enquesta lo consell delibera que per de assi a N.ra Senyora de setembre se tinga sobre asso consell, y en lo entretant los advocats qui han tingut la ma en aquest negoti vegen y apunten lo que convinga sobre tots los caps contenguts en la deliberatio del consell de vint y hu del passat, y dits apuntaments los representen al consell per quey fassa la deliberatio que mes convinga. — Mes avant se tracta en dit consell del fet de la neu, y mossen Raphel Balcells ciutada una de las fermansas donadas per Climent Leopart assegurador de la neu y micer Lorens Jover son advocat entraren per a informar lo consell en efecte, dient que per la falta de la neu de Monseny eran estats forçats haver la de proveyr de Canigo ab notabilissimas costas y danys seus, y que per dita raho havian puiada la liura de la neu a raho vuyt diners, y que axi demanavan y supplicavan que havent esguart a tan notables perduas suas tinguessen a be de puiar los lo preu de la neu saltim a deu diners liura, certificant los quels estava a mes de setze diners, advertint que lo arrendament era estat pres ab aquexa confiança ço es que en cas se hagues de portar la neu de Canigo sels puiaria lo preu, y lo mag.ch conseller en cap los dix que lo consell los havia oyts y sobre dit negoti deliberaria segons conexeria ser fahedor y anats que sen foren, lo conseller en cap feu larga relatio del fet desde son principi fins ara, y legit lo memorial del tracte que offer Pau Xerquies y lo vot dels mag.cs doctors consultats y la deliberatio feta per los mag.cs consellers acceptant lo tracte de Xerquies, y altros papers con-

Infraccio de constitucions per part de la Inquisicio: torna a tractarse en concell.

Falta de neu: acorts del concell.

venients per a la bona resolutio de aquest fet, lo consell loa y approva lo tracte de Xerquies ab tal que en lo que te respecte al que ell demana sie prohibit als arrendadors portar ni vendre neu en Bar.[na] durant aquest tracte de dit Xerquies que sera de aqui a pasqua, se torne a consultar ab los dos doctors del real consell y advocats de la casa ys fassa segons aconsellaran, donant y conferint lo consell als consellers sobre asso y sobre lo que per avant se pora offerir plenariament sas veus y forces. — E finalment se representa al consell lo fet de la fabrica dels menuts segons que estava comes als consellers per lo consell de deset de maig, ys feu larga relatio dels tractes y parlaments e diligenties ques eran fetes en raho de asso referint que lo maior expedient que havian trobat era ques fabricassen menuts nous del pes que seria la justa valor del diner, levante alguna cosa que ayudas a pagar la manifactura, y ques cobrassen tots los diners vells que la ciutat havia fets donant diner per diner donant raho que era mes convenient patir aquestas perduas encara que grans, que estar ab tanta confuzio de tants menuts falços com estam, y lo que es mes que ni bons ni falços vuy no corren nin volen pendre, y per tractar de asso attesas las perduas ques sperava sen seguirian fou trames a sercar lo official del senyor bisbe qui alça las censuras y lo consell ho comete a consellers y trentanari ab referiment.

Moneda, sobre la fabrica dels menuts.

DIJOUS IIIJ. — En aquest die festa de St Domingo, los mag.[cs] consellers anaren demati al offici a predicadors, y est any ha comensat aquella religio a celebrar la festa de sanct Domingo a quatre per que abans la feyan a sinch. — Dit die al depres dinar los mag.[cs] consellers se juntaren en casa del conseller en cap ensemps ab lo noble don Luis de Paguera y ab lo mag.[ch] micer Miquel Çalba doctors del real consell y ab los dos advocats ordinaris de la ciutat, per donar resolutio al tracte de la neu que offer Pau Xerquies juxta la deliberatio del consell de cent de tres del corrent, per que la falta de neu quey havia en Bar.[na] temian los consellers no causas algun scandol segons sentien la gent quexosa y ocasionada, y estant aiustats aqui per tractar dit negoti, vingueren mossen Raphel Balcells ciutada y Pere Joan Ferran mercader, y en presentia de tots lo dit Balcells digue a dits consellers que per la falta que tenien de neu y per estar la de Canigo a excessius preus, havian pactat ab un home quels portaria bastant provisio de neu del Gorch del Comte, si be

Festa de St. Domingo, comensa a celebrarse lo dia quatre.

Falta de neu: diligencias y disposicions per evitar escandols.

havian de passar sis o vuyt dies per a mudar lo tragi representant las graus y excessivas perduas que en dita neu havian sostengudas, y lo mag.[ch] conseller en cap los respongue que ja eren notoris los alvorots y tumultos que de cadaldia se seguian y perillaven molt maiors si nos donave remey de prompte, y que ells com a pares de republica tenian obligatio de reparar y obviar semblants alvorots y tumultos maiorment tenint ells com tenien relatio y notitia certa que nos pot fer la provisio convenient del dit port (sic) del Comte, per que per part del mateix qui te a carrech la dita neu del Gorch del Comte tractant ab ells dits mag.[cs] consellers, los ere estat dit que sols podie offerir sis carregues de neu cada dia lo que es cosa de molt poca consideratio, y quant hy pogues haver neu no pot la ciutat detenir lo poble vuyt dies ni dos sens neu que no fos molt notable e manifest dany y perill, y que axi eran forçats haver de tractar ab qui te la neu necessaria y proveyr a tots los dits inconvenients, maiorment que ell dit Balcells no donava seguretat de donar de dit port del Comte bastant provisio, com realment dit Balcells digues que no podie donar altra seguretat mes de la que tenia del home qui deye tenia dita neu, e fet dit rahonament dits Balcells y Farran sen anaren. E poch apres vingue Climent Leopart arrendador de la neu qui fonch trames a sercar per dits consellers per informar se del sobredit, e interrogat dix que era veritat no tenian neu alguna per proveyr la present ciutat sino la que aportavan de Canigo la qual los estava carissima y per raho de aquella suportavan grans perduas y que mossen Balcells li havia dit y amostrat un paper de un tracte que deye feye ab un home del Gorch del Comte de certa compra de neu y no sabie altra cosa, e dit asso lo despediren y rahonat entre dits senyors aquest fet ho dexaren a maior deliberatio.

DIVENDRES V. — En aquest die los dits mag.[cs] consellers ensemps ab los dits quatre mag.[cs] doctors al mati y al depres dinar se juntaren en casa del mag.[ch] conseller en cap, y apres de molt discursat y tractat aquest fet resolgueren que lo tracte de Pau Xerquies se podia y devia effectuar ab clausula expressa prohibitiva als arrendadors y a totas altras personas, portar ni vendre neu en Bar.[na] durant lo temps del dit tracte sino es lo dit Pau Xerquies o qui son orde tindra. Y los dits doctors donaren son vot en scrits y juxta la serie de aquell los consellers deliberaren segons tot apar en lo registre del scriva maior del Id. id.

consell, y decontinent dits consellers y Pau Xerquies fermaren lo acte y concert y es que dit Xerquies assegura la provisio de la neu fins a pasqua a raho set diners liura, ço es que rebra dels particulars a raho quatre diners y los tres diners la ciutat los hy fa bons a sobres dels arrendadors.

Festa de St. Just y St. Pastor.

DISSABTE VJ. — En aquest die festa de sanct Just y S.t Pastor los consellers no anaren a S.t Just com costuman, per que no foren convidats.

Advocat enviat a la cort, tornada.

DIUMENGE VIJ. — En aquest die arriba de la cort lo doctor Vicens Castello qui era anat y parti a X de mars.

Festa de Sta. Clara, ofici.

DIVENDRES XIJ. — En aquest die festa de S.a Clara los consellers anaren a sancta Clara y feta oratio a la iglesia, puiaren al cor y alli hoyren lo offici ab la abadesa y monias com es de costum. — Dit die depres dinar y lo dimars abans se tingue trentanari per tractar lo dels menuts y no si feu resolutio, y en aquest die de dotze micer Joseph Ferrer doctor del real consell vingue en consell per informar y dir lo que aparexia mes convenient en aquest fet.

Moneda: deliberacions sobre la nova fabrica.

Publicacio de la butlla.

DIUMENGE XIIIJ. — En aquest die se publica la bulla del S.im jubileu, com lo del any S.t en Roma.

Ofici a la Seu.

DILLUNS XV. — En aquest die los consellers anaren a la seu y oyren lo offici. Digue la missa de pontifical lo R.im bisbe de Bar.na; haguey offertori de consellers y promens; acabada la missa se feu la professo, portaren lo talem quatre consellers y dos promens. Despullat lo bisbe de sas vestiduras pontificals, los consellers lo acompanyaren fins al peu de la scala de son palau episcopal com es de costum.

Festa de St. Roch, ofici y professo de Sta. Eulalia Emerita.

DIMARS XVJ. — En aquest die, festa de S.t Roch, los consellers anaren a la seu y feu se la professo a S.a Eulalia Emerita com es de costum: portaren lo talem quatre consellers y dos promens.

Professo del jubileu.

DIMECRES XVIJ. — En aquest die se feu la professo solemne del S.im Jubileu; feu la volta de la professo de corpus salvo que no entraren a S.a Maria de la mar: anaren hy las parrochias y convents de frares sens ganfanons ni creus, sols anaren los de la seu y la bandera de S.a Eulalia y lo X.po gran de la sanc de Jesuchrist; tambe hy anaren las confrarias ab sos lums, empero sens panons: lo bisbe ana de pontifical: noy hague sivera y axi noy hague talem, e per ço los consellers anaren derrera del bisbe. Fou tanta la multitut del poble que segui la

professo que fou cosa admirable. Acabada la professo, los consellers sen anaren y no acompanyaren al bisbe a son palau encara que fos anat de pontifical, per que no acostuman acompanyar lo sino quant ha dit la missa de pontifical.

Id.

DISSABTE XX. — En aquest die demati se feu altra professo per lo sanct Jubileu: partint de la seu ana al hospital y torna a la seu; sols hy ana lo clero de la seu. Los consellers anaren derrera del bisbe y sacerdots del gremial, y apres seguian molts cavallers y molt poble. — Dit die en la nit arribaren dos galeras de Çaboya; vingue en ellas lo Ill.^{im} y R.^{im} don Garcia Millino archebisbe de Rodas y nuntio de Hespanya, qui va a la cort del rey n.^{ro} senyor, y per ser de nit no saludaren, y per ço al mati se alsaren a la mar y tornaren y saludaren.

Venguda del archabisbe Millino, nuntio de Hespanya.

Nunci de Espanya, es visitat.

DILLUNS XXIJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers ordenaren a mossen Julia de Navel y a mossen Bernat Romeu ciutadans, que de part de la ciutat anassen a visitar al archebisbe de Rodas nuntio de Hespanya qui posa en casa del senyor virrey.

Contrafaccio de constitucions: visita als Consellers de part dels Deputats.

DIMARS XXIIJ. — En aquest die estant los consellers en la sala del consell de trenta, vingueren don Gispert de Guimera y mossen Rafel Cervera de part dels deputats del general de Cathalunya y explicaren a dits consellers com eran tramesos per los deputats pera dar los raho de com ayr demati havian rebuda una charta de sa Mag.^{t} y que en explicatio de la crehensia de dita charta, lo senyor virrey los havia dit que per lo que los deputats passats lo havian advertit que en la sententia de mort proferida contra Pere Maso hy hauria contrafactio de constitutions, havian manat sobreseure la executio de dita sententia, y que jatsie que en lo real consell assi aquest negoti se era molt mirat ho havia scrit a sa Mag.^{t} y que en lo consell supremo de Arago se era vist y resolt que noy havia rompiment de constitutions, y que perço tenia orde de sa Mag.^{t} de exequutar la sententia y que axi se exequutaria per al die seguent qui es vuy, y que los deputats havian consultat aquest fet ab molts doctors los quals eran de parer que asso era notoria contrafactio de constitutions y que perço supplicaven a sas mag.^{as} volguessen interposar se ab sa Ex.^{ia} y intercedir per a que sobresegues la dita sententia y donas los temps a que se pogues veure y tractar dit negoti ab los brassos, que los deputats pensaven juntar per est efecte per son descarrech, y los consellers apres de

conferit entre ells, los respongueren que la ciutat no tenia tanta notitia de aquest negoti que pogues saber hy hagues contrafactio de constitutions, empero que per desijar complaure als deputats y tenir ab ells la correspondentia deguda, enviarian dos cavallers al senyor virrey per a supplicar lo sie servit sobreseure la exequutio de dita sententia fins que fos vist y certificat que noy obstan constitutions, que segons diuen obstan, y decontinent los dits consellers per medi de dos cavallers enviaren dita embaxada a sa Ex.[ia], lo qual segons relatio de dits cavallers respongue que ja havia dit als deputats no podia differir ho mes per que havia constat y constava no haver hy contrafactio de constitutions, y que asso ere estat molt madurament vist axi per lo real consell de assi com per lo supremo de Arago, y que lo consistori dels deputats sempre es hu, y los deputats passats havian tingut prou temps per a certificar se de aquest fet, y que li pesava no estigues en sa ma fer lo que li demanavan per que desijava donar contento a la ciutat en tot lo que pogues, y per la tarda serca las quatre horas fonch exequutada dita sententia de mort en la persona de dit Pere Mazo de Parets, y fou peniat. *Anima eius requiescat in pace, Amen.* La contrafactio de constitutions se funda per ço que era estat capturat sobre guiatge del visitador com esta notat atras a XXV de Juny 1604, y havia molts mesos que la sententia era estada proferida y no fou exequutada fins vuy. Los deputats pretenent que asso ere agravi y per la quexa que tenian del virrey per certas paraules los havian ditas, juntaren brassos y lo conseller en cap convidat per part dels deputats hy ana, y al cap de la scala fou rebut per los oidors ab massas altas, y feta propositio per los deputats lo conseller ab dita propositio sen vingue a casa la ciutat, al qual los oydors acompanyaren fins al cap de la scala com es de costum, y en casa de la ciutat vista dita propositio y oits los vots dels cavallers que eran venguts ab dit conseller en cap, los consellers tractaren entre si dit negoti y resolt, sen torna dit conseller en cap a la deputatio ab lo vot de la ciutat acompanyat de dits cavallers, al qual dits oydors reberen y acompanyaren en la matexa forma, y los brassos segons apres se entengue deliberaren fos tramesa embaxada solemne de tres personas a sa Mag.[t] per reparo de aquestos agravis, empero dita embaxada no ana per que lo virrey dona satisfactio als deputats en lo de las paraulas de ques quexavan.

DIJOUS XXV. — En aquest die foren publicadas cridas offerint la ciutat franqueza de gastos de descarregar y altras avarias, a qui portas blat de foral regne, y que tot hom qui tingues oli hagues a denuntiar lo en casa de la ciutat. Cridas publicant franquesas per la descarrega de blats.

DIUMENGE XXVIIJ. — En aquest die festa de S.t Agusti los consellers anaren demati al offici a S.t Agusti. Festa de St. Agusti, ofici.

DIMARS XXX. — En aquest die se tingue consell de cent sobre lo fet dels menuts per que cada dia seguian debats y diferentias y bregas entre compradors y venedors sobre lo pendre del menuts, y feta relatio dels tractes y parlaments que han tingut axi en trentanari com ab los mag.cs don Luis de Paguera y micer Josef Ferrer doctors del real consell y altras personas, y dels pensaments sobre asso axi de fer una fabrica de menuts de aram del pes de la vera valor sens liga, com altros, y vists los actes seguits en lany 1556 sobre semblants fets, lo consell en efecte delibera ques fes diligentia de haver a ma tots los menuts de Bar.na, y los bons fossen picats ab un senyal de B y que aquestos fossen admesos y correguessen, y ques fessen cridas donant premis a qui posaria en ma de la justitia los falsificadors ys procuras del virrey remissio al quiu descubriria. Moneda: disposicions

SETEMBRE

DIJOUS I. — En aquest die festa de S.t Lop, los consellers anaren al offici a la Merce. St. Llop, ofici a la Merce.

DISSABTE IIJ. — En aquest die entenent los mag.cs consellers que lo veguer don Joan Junyent estaria mal nafrat de un tir de pedrenyal que la nit abans rondant la ciutat li havian tirat, ordenaren al subsyndich que de part de la ciutat lo anas a visitar, y per la tarda fou publicada crida de part del virrey ab que citavan a Silvestre Sayol donzell, Berthomeu Bosser mercader y Miquel Planes mercader impetits del dit cas, offerint premis per la captura de aquells. — Dit die fou peniat Pere Puiol de Monseny delat de homicidi. Per malaltia del veguer los consellers hi embian lo syndic. Execucio de sentencia de mort.

DILLUNS V. — En aquest die fou peniat Miquel Camps del loc de Orçi, per testimoni fals. Id.

DIMECRES VIJ. — En aquest die parti yo Steve Gilabert Bruniquer scriva rational ab substitutio del syndich y ab un

Partida del Escriva racional a Vilafranca, pera procehir contra els agavelladors del blat.

aguazil real, notari y porter ab instructio dels mag.cs consellers y ab letras de la real audientia, per a Vilafrancha y altres locs per a inquirir contra agabelladors del blat, y secrestar los; tornarem a tretze.

Festa de la Nativitat de Nostra Senyora, ofici a la Llotja.

DIJOUS VIIJ. — En aquest die festa de la nativitat de n.ra Senyora, los consellers convidats per los defenedors de la lotia anaren a oyr lo offici a la lotia, y lo die abans anaren a vespres. Foren rebuts consistorialment per los consols com es de costum y assentaren se alt al altar a la part del evangeli en son scon. Digue la missa de pontifical lo R.im bisbe de Bar.na: acabada la missa los consellers no li feren serimonia de acompanyar lo, sols lo acompanyaren los consols com es de costum.

Carestia de blats en Perpinya: demanda a la ciutat de Barcelona.

DILLUNS XIJ. — En aquest die lo secretari Gabriel Olzina de part del senyor Virrey representa als consellers la molta necessitat de blats en que estava la vila de Perpinya, y que per lo que sa Ex.ia entenia que aquella vila scrivia a sas Mag.as los valguessen, que per ço su Ex.ia los pregava, socorreguessen y favorissen aquella vila, y ja abans vingueren micer Pere Aylla y mossen Coronat Burges de aquella vila y donaren als consellers una carta dels consols de Perpinya de 30 del passat, y explicant la crehença representaren la molta necessitat de blats en ques troba aquella vila, y per ço demanaren que aquesta ciutat los emprestas quatre milia corteras forment, y los consellers respongueren que desijaven molt servir a sa Ex.ia y complaure als consols de Perpinya, empero que ells de si matexos no podian deliberar sobre asso sens primer tractar ho en consell de cent e que axi procurarian de aiustar lo y de sa part aiudarian en tot lo que fos possible.

Dret de la leuda: tractes per adquirir la part del Capitol de la Seu.

DIMARS XIIJ. — En aquest die demati los mag.cs consellers ordenaren a micer Jaume Dalmau y a micer Hieronym Rubio anassen al R.nt capitol de la seu per dir los que ells havian entes que lo R.nt capitol estaria en pensament de desexir se de la part o portio que te en lo dret de la leuda, e que ells los consellers per relevar los ciutadans e anants y venints a esta ciutat de las vexations que per raho de dit dret patian, entendrian en comprar la hi si ho volian posar en tracte, y al depres dinar vingueren los R.nts canonge Prats y canonge Cornet y de part del R.nt capitol digueren als mag.cs consellers que per que desijaven donar contento a la ciutat tindrian a be de vendre la dita leuda a la ciutat, e que perço la ciutat nomenas personas per que tambe

lo capitol las nomenaria per tractar dit negoti, y los consellers los digueren ho tractarian yls darian raho.

DIVENDRES XVJ. — En aquest die arriba la pollaca den Miro de Canet la qual ha vint y sis dies que parti de assi per anar a Palerm y descarrega son carrech alla y carrega y es arribada a bon salvament, y ha fet tot aquest viatge dins vint y sis dies: porta cartas de Climent Talavera de Palerm per als consellers avisant los de que tenian en bona saho la compra de las 40 mil corteras de forment.

Blats; novas de compras a Palerm.

DISSABTE XVIJ. — En aquest die foren peniats Bernat Damians de Torallo bisbat de Vich, y Joan Gori de Vilamari bisbat de Gerona. *Requiescant in pace.*

Execucio de sentencias de mort.

DIJOUS XXIJ. — En aquest die foren publicades les crides de part del senyor virrey manant a tothom que tingues menuts barcelonesos que dins quinze dies los hagen a denuntiar a les persones que per est efecte seran deputades en los locs devall designats, y que los falços fossen tallats y los bons fossen assenyalats, y que nengu sie obligat a pendre sino fins en vint y tres diners, offerint premi a qui denuntiaria y posaria en ma de la regia cort a qualsevol fabricador de falços menuts de donar li un home fora de mal, y que remetra al tal denuntiant encara que sie culpable en dit cas. Los locs son la Lonia, lo Born, la plassa del Blat vella, la plassa de sanct Jaume y la plassa Nova. Enapres foren publicades altras cridas de part de la ciutat, y designant lo senyal ab que los dits menuts bons han de ser assenyalats, es una B., y offereixen premi de dos cents ducats contra los fabricadors de falços menuts.

Monedas: cridas contra los fabricadors de falsos menuts.

DISSABTE XXIIIJ. — En aquest die serca las dotze horas del mig die, per part del R.[t] mossen Miquel Calopa prevere forem avisats Galceran Francesch Calopa scriva maior del consell y yo Steve Gilabert Bruniquer scriva rational y del present dietari, que los officials del general de Cathalunya eran a sa casa y volian proceyr a la exequutio que ya mesos tenian començada contra los bens del quondam Jaume Bosch mercader deutor del general, et signanter en certas joyas de or y plata que estavan en ma de dit mossen Miquel Calopa paborde de la seu de Bar.[na] tancadas y conduydas dins una arquilla y ligador que estavan inventariadas y cauquilladas per lo general, com tambe ho estavan per la ciutat per ser tambe dit Jaume Bosch deutor de la ciutat y que se les ne volien portar, y nosaltres encontinent ana-

Debats ab lo general: segueixen.

rem alla hont trobarem a Pere Mas procurador fiscal y a Pere Pau Besturs notari aiudant de scriva maior y a Ferriol verguer y a dos porters officials de la deputatio, als quals nosaltres pregarem no volguessen ser causa de contentio y debat entre consellers y deputats, y que sobresseguessen aquella exequutio fins dar raho als deputats de que las archillas estaven cauquilladas per la ciutat perque per ventura nou sabien, y vist que perseveravan en sa preteza, nosaltres los diguerem aniriem als deputats com de fet anarem, y lo militar nos respongue que ell no sabia que la ciutat hy fos interessada y que axi li aparexia be ques sobresegues fins al tart, y que entre tant restas alla un porter en guarda de las arquillas, y tambe anarem al ecclesiastich y tambe fou content, y tornats alla ab Ferriol qui ere anat ab nosaltres als deputats per saber de sa voluntat, lo dit Ferriol torna sa raho als officials y axi sen anaren y dexaren alla un porter, y entenent los mag.[cs] consellers aquestos proceyments estant en sas casas, ordenaren que lo capdeguayta de la ciutat anas tambe y estigues alli en guarda de las arquillas, y arribats dits consellers a casa de la ciutat me trameteren a dits senyors deputats ja tocadas las tres horas, ab special orde de dir los quels supplicavan fossen servits de no proçeyr en estas cosas sens donar ne avis a sas mag.[tias], attes que dit inventari y cauquilla era feta per ciutat y per general, y essent yo arribat a la deputatio y demanat a dit Ferriol verguer loc per a entrar, apres lo dit Ferriol me dix que entraria a dits senyors deputats per dir los ho com de fet entra, y poc apres ysque y prengue lo cami de la scala sens tornar me raho, y tras ell sen anaren lo dit Pere Mas procur.[r] fiscal y don Josef Quintana advocat fiscal, y dubtant yo no anassen a portar sen las archillas, demani a Ycart verguer dels deputats ab gran instantia licentia per entrar a parlar ab los deputats de part dels consellers, y apres de molt gran estona que serian be serca de tres quarts de hora entri y expliqui ma comissio, y los deputats me respongueren quem speras fora ym tornarien raho, y vehent los senyors consellers que yo tardava y entenent que los deputats trametian officials per aportar sen las archillas de casa del dit Miquel Calopa ordenaren a micer Francesch Çaragoça y a micer Hieronym Ollers anassen als deputats yls diguessen que havien trames a Steve Gilabert Bruniquer a sas S.[s] per a dir los lo que desus esta scrit, y vist que tardava, tement se que en lo entre tant sas S.[s] no proceysen de fet en

alguna cosa lo que no podian creure, los trametian per a supplicar los que en correspondentia del amor y voluntat ab que la ciutat costuma acudir a las cosas del general, cessassen de fer nengun proceyment per que a fer lo la ciutat restaria obligada a fer ne lo degut sentiment y demonstratio, segons convindria a salvetat de la ciutat, y ab aquest orde sen anaren y arribats a la deputatio explicaren sa embaxada, y los deputats los respongueren ques entretinguessen un poch fora y tractarien yls tornarian raho, y oynt los yo desdel hort hont estava si be un poch luny y vehent que ells eren venguts per al mateix efecte, men torni a casa la ciutat y poch apres tornaren dits embaxadors y referiren als mag.[cs] consellers com havian explicat sa embaxada y que los deputats los havian respost tornarian raho a sas mag.[tias] per altres dos cavallers, empero que en lo entre tant que ells estavan sperant la resposta havian vista la archilla a la deputatio sobre una taula a la sala del consistori de yvern, y sabent dits consellers apres de haver me trames que per part dels deputats anaven los officials, manaren que Miquel Axada notari y scriva jurat del consell ab lo syndich, anas á la casa del dit mossen Miquel Calopa per protestar y levar acte, lo qual ana y referi ere estat alla y que dit Calopa li havia feta relatio que los officials de la deputatio sen havian ja portadas las arquillas, jatsie que lo capdeguayta de la ciutat los havia resistit de la manera que havia pogut, y ell y dit capdeguayta havian protestat de la comanda en que estavan per la ciutat, sens voler lin levar acte Besturs ni Castellar scrivans de la deputatio, y sabuts aquestos proceyments los consellers encontinent manaren tocar a consell de cent, y encara que lo mag.[ch] mossen Joachim Setanti conseller en cap estava indispost en sa casa que havie dies no venia, sabent aquestas novedats com a zelos de las cosas de aquesta ciutat com ho fou mossen Luis Setanti, son predecessor conseller en cap en lany 1472, per medi y tracte del qual se concordaren las turbations y diferentias del Rey don Joan ab tota la terra de Cathalunya, se sforça y vingue a casa la ciutat, y poch apres vingueren don Josef Quintana y don Bernat de Paguerao, y de part dels deputats explicaren sa embaxada als mag.[cs] consellers dient los en efecte que los senyors deputats havian manat portar las archillas a la casa de la deputatio per las rahons quey havian considerat molt convenients, y que per veure que estava cauquillada per la ciutat no la havian volguda

Debats entre consellers y deputats sobre certas arquillas de un deutor.

obrir, offerint los sa voluntat molt aparellada a tota cosa que sie servey de la ciutat; y los senyors consellers per paraula del mag.ch conseller en cap los respongueren que feyen molt gran admiratio dels proceyments ques eran fets en la deputatio en tan manifest preiudici de la ciutat, y que no podian creure que allo fos estat fet ab orde dels senyors deputats ni ab consell dels assessors, sino que tenian per molt cert serie estat fet per orde sol del exactor, y que axi supplicavan a sa S.s que per a tornar a loch aquestos preiudicis fossen servits restituyr la arquilla en lo loch de hont la havian treta ço es a la casa de mossen Miquel Calopa, perque axi se asseguraria lo perill quey poria haver de novedats y inquietuts si los senyors deputats no venian be a esta cosa tan justa, y anats que sen foren, poc apres tornaren donant raho a dits senyors consellers que los senyors deputats havian tengut justa causa de fer aquell proceyment, y que no podien assentir al que sas mag.tias demanaven empero que tindrian la archilla en tuta custodia sens obrir la fins que fos vist de la justitia natural a qui se spectaria, y que si sas mag.tias juntaven consell de cent ells tambe juntarien brassos y farian lo que aparexeria ser mes convenient per al be de la casa de la deputatio, y los mag.cs consellers los respongueren que cert los pesava en extrem que los senyors deputats per cosa de tan poc interes y en que noy veyen benefici considerable per a la deputatio, volguessen donar causa de quey hagues de haver entre estas dos casas debats y diferentias, las quals ells dits mag.cs consellers obviarian sempre que per part dels senyors deputats nols fos dada ocasio, empero que pus sas senyorias havian presa aquella resolutio la ciutat miraria per si y proceyria segons li seria permes; y tantost foren cridats brassos de part dels deputats y a hora tarda ia de nit, de manament dels mag.cs consellers y clavari fou capturat Hieronym Genoves libreter deutor de la ciutat, hereu del dit Jaume Bosch a instigtio del qual fou entes que los deputats havian fet los dits proceyments, y axi be lo mag.ch conseller ters ab deliberatio dels altres mag.cs consellers acompanyat de officials de casa la ciutat y de altras personas ana a casa de Hieronym Lucia mercader, y prengue a ses mans los libres del banch que fou de Gaspar Izern y Hieronym Resplans, dels quals la ciutat tenia necessitat per justificar son dret en certa causa, los quals libres dit Lucia tenia en comanda per lo general, y los deputats jatsie ne fossen estats pregats per part

dels consellers no havian volgut dar loch a que fossen portats a casa la ciutat per a poder los advocats mirar los despay y ab repos, y aiustant se lo consell de cent ja de nit se entengue que lo senyor virrey havent sentiment de aquestos debats havia manat juntar las tres salas, y que tambe lo R.nt capitol de la seu se juntava y lo bras militar, y estant los mag.cs consellers ab moltas personas del consell de cent en la gran sala del consell de cent que serien ja entre vuyt y nou de nit, vingue lo noble don Luis de Paguera doctor del real consell ab lo secretari Olzina, y assegut al costat del prom mes antich militar de consell de cent, com es de costum seure en aqueix loch los doctors del real consell quant venen a consell de cent, dix als mag.cs consellers que venia trames per part del senyor virrey als consellers y consell de cent y que pus veya noy havia compliment, explicaria sa embaxada als mag.cs consellers a soles pera que la referescan en consell, y axi tots los del consell se apartaien per donar loch a que dit don Luis de Paguera parlas ab consellers a sa voluntat, lo qual los explica de part del senyor virrey que sa Ex.ia sentia molt quey hagues debats ni diferentias entre la ciutat y lo general, y quels pregava encharidament ho cometessen a personas y cessassen de fer nous proceyments per no dar ocasio de maiors debats, y que lo mateix havia dit als deputats, y que de si mateix com a persona particular los advertia que a parer seu convindria y seria molt expedient per reputatio de tots, que la arquilla fos posada en ma de una persona tercera com es lo senyor bisbe, per que apres se pogues veure concordablement la justitia natural de qui serie, y los mag.cs consellers li respongueren que besavan las mans de sa Ex.ia per tanta merce y bon cuydado que tenia de las cosas de aquesta ciutat, y que estigues cert que la ciutat no faltaria per sa part al que convindria per a cedar y reposar aquestas diferentias en manera que fos a be y honor de la ciutat, y a dit don Luis de Paguera li digueren agrayan molt sa bona voluntat y que tot ho representarian al consell, qui hi faria tal deliberatio que seria a servey de Deu y de sa Mag.t y benefici de aquesta ciutat; y tocadas ja las deu horas de la nit havent hy compliment de consell entraren lo comanador Junyent, don Gispert de Guimera y mossen Luis de Gualbes, y de part del bras militar explicaren sa embaxada en efecte dient que aquell bras tenint notitia de aquestas diferentias que veyan entre la ciutat y lo general se era juntat, yls trametia

per a offerir los sa voluntat y parts per a tractar y ben avenir ab concordia de tots aquestos debats, y quels suplicaven los manassen cosas de son servey, y que sobre tot uns y altros cessassen de fer nous proceyments per que axi aquestas cosas se componguessen ab maior facilitat y satisfactio de tots, y los consellers los respongueren que ben certs estaven de la voluntat de aquell bras y que estiguessen molt assegurats que la ciutat no faltaria al que fos be y repos de tots, y que lo consell ho tractaria y si cosa veyan que fos convenient conferir la ab aquell bras ho faria, y anats que sen foren lo mag.ch conseller en cap feu larga relatio al consell de tot lo fet y lo consell delibera que los mag.cs consellers anassen personalment al senyor virrey y li referissen tot lo que es estat fet en raho de dit negoti, per a informar lo y justificar la causa que la ciutat ha tingut y te de sentir se dels proceyments que havian fets los deputats en tan gran lezio y preiudici dels drets y prerogativas de la ciutat, y que axi be envien embaxada als senyors del bras militar regratiant y agraynt los sa bona voluntat y dient los que la ciutat escoltara lo tracte per medi de sas merces, ab que primer los senyors deputats restituescan la arquilla en lo loch de hont la havian treta y que cada dia se tinga consell de cent. — Dit die per orde del honorable clavari ana son porter ab lo syndich y un scriva ab assistentia del sotveguer y del fisch del bisbe a S.t Francesch, y a requesta de dit subsyndich lo guardia de dit monastir los mostra la stantia hont mossen Rafel Balcells deutor de la ciutat tenia guardadas sas cosas, que al ques entengue havia alli amagadas per evadir la exequutio de dit clavari, las quals foren inventariadas y comanadas al mateix Balcells ab una fermança y secrestadas en ma del R.nt Vicari per absentia del pare guardia.

Inventari de efectes de un deutor de la ciutat.

Diumenge XXV. — En aquest die los mag.cs consellers tocadas tres horas, anaren al senyor virrey per lo efecte ques delibera lo die de ayr, y fet per lo mag.ch conseller en cap son rahonament lo senyor virrey respongue ab paraulas de molta voluntat dient los que la ciutat ere mare de las terras de Cathalunya y que la deputatio li era germana, y que axi los pregava que procurassen de reposar aquestos debats cometentho a personas per a tractar ho y compondreu, y que escusassen tot lo possible de fer proceyments de fet per que porian causar algun scandol, y que li donassen aqueix contento de assentar ho per

Debats entre Consellers y Deputats: visita al Virrey.

queu desijava molt, encara que cada una de las parts perdes algun poch de son dret, y que lo mateix diria als deputats si tenia ocasio, yls digue moltas altras rahons en senyal de la molta voluntat que mostrava de concordia. — E axi be los dits mag.cs consellers ordenaren á mossen Francesch Cosma Fivaller y a mossen Bernat Romeu que anassen al bras militar que estave aiustat a la seu, per lo efecte ques delibera lo die de ayr y anaren. — Dit die se tingue consell de cent per las cosas de la deputatio y feu se relatio de las embaxadas del virrey y del bras militar, y lo consell delibera se envias embaxada al bras militar per a entendrer si los deputats serian contents de tornar la archilla a son loch, per que restituyda, aquell bras pogues continuar lo tracte, y per est efecte anaren micer Hieronym Ollers y mossen Francesch Aguilar, los quals tornats referiren que per ser hora tan tarda aquell bras estava ab molt poc nombre de cavallers, y que per ço lo protector del bras los havia respost procuraria ab diligentia juntar mes personas y tornarian raho, y poc apres vingueren mossen Auzias March, mossen Francesch Marimon y mossen Julia Pallars los quals digueren que lo bras militar nos era pogut juntar, y que aquells cavallers que eran alla los trametian per referir com aquell bras rebuda la embaxada del senyor Cosma Fivaller y del senyor Bernat Romeu ab que sels donava poder de interposar se en aquest negoti, havian conferit ab los deputats, los quals havian respost ho deixarien en ma del bras sempre que la ciutat fes lo mateix, y que entesa la deliberatio del consell feta lo die de vuy aquells cavallers ques trobaven en lo bras havian resolt ques comunicas ab los deputats, y per que los deputats ja no eran a la deputatio nols havian pogut parlar. — En lo entretant que ere anada la dita embaxada, lo doctor Vicens Castello que fou trames a la cort a quatre de mars, feu relatio de sa embaxada y dona lo compte del gasto que havia fet en cosas extraordinarias, y lo consell delibera li fos admes y passat y li fos pagada la derrera mesada en que era entrat, jatsie no fos acabada.

Segueix lo mateix assumpte.

Id.

Embaixador a la cort, tornada.

La letra de sa Mag.t que porta y legi en lo consell es la seguent:

A los amados y fieles nuestros los consellers, conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY

Carta del Rey.

Amados y fieles nuestros: el doctor Vicente Castellon vuestro embaxador, me dio una charta de nueve de março passado y dixo lo demas que traya en comission, encareciendo me mucho la falta que teneys de trigo para la provission dessa ciudad y supplicando me fuesse servido mandar que se hos de la cantidad que por mi cuenta esta comprada en esse principado al mismo precio que costo, y ordenar tambien que no se saque mas trigo dessa tierra por las pocas sperানças de la cosecha del anyo, y que haviendo se de hazer extractiones se hos scriva para que en lo que a vuestra parte tocare aiudeis a ello como conviene a mi servicio y al bien y comodidad dessa provincia. De todo quedo advertido, y tan assegurado del zelo que teneis a lo que es de mi servicio, como lo podeys estar vosotros que en quanto pudiere y huviere lugar hos he de hazer siempre la merced y favor que vuestra fidelidad merece y me obliga el amor que con razon hos tengo. Data en la Ventozilla a XXVJ de Junio M.DC.V.

YO EL REY.

V.t Covarruvias vicecancellarius
V.t don Joannes Sabater R.s
V.t don Josephus Banyados R.s
V.t don Montserrat de Guardiola R.s
V.t Monter R.s
V.t don Philippus Tallada R.s

Gassol prothonotarius.

Monedas: crida per los menuts.

DILLUNS XXVJ. — En aquest die per veure los mag.cs consellers que molta gent dificultava y recusava pendre los diners picats ab la B., perço ordenaren fos publicada una crida manant a tothom generalment quels prengan, a pena de deu liures y de estar trenta dies a la preso, y ordenaren que triats los menuts los officials de la ciutat se aturassen un diner per real dels diners bons. — Dit die los venerables Galceran Sever Pedralbes y ..... Lunell priors del collegi dels notaris publichs de Barcelona, vingueren als mag.cs consellers dient los que son

Oferiments del Colegi de Notaris.

collegi com a fill natural que es de aquesta casa sentia molt quey hagues diferentias entre la ciutat y lo general, y que axi tots offerien sa voluntat a tot lo que fos benefici de la ciutat y servey de sas mag.tias, y los consellers los respongueren quels estimavan y agrayan sa bona voluntat. — Dit die hi hague consell de cent y la primera cosa ques tracta fou sobre com se poria facilitar lo aiuntar lo consell de cent, per que la campana toca tot lo dia y sempre es vespre quant se clou lo consell, y en asso hague tanta varietat de vots que finalment tingueren per be de sobreceure asso y passar a tractar lo fet de la deputatio, y estant votant sobre aquest fet vingue embaxada del bras militar per als consellers los quals se apartaren en un quarto de la sala yls oyren, y la embaxada fou que lo bras militar se ere aturat en lo tracte del fet de la deputatio per parexer los que per la deliberatio del consell ques tingue lo die de ayr ells no podian entrar en lo tracte ni parlar hi fins que los deputats haguessen tornada la archilla, y per ço los consellers ho representaren al consell lo qual hi feu deliberatio fos tramesa embaxada al bras militar, dient los que lo consell tindra a merce que per son medi aquestas diferentias se compongan, y que per a dimecres hi hagues consell per entendre lo que haurian tractat per a que lo consell hy fes deliberatio.

Debats entre Consellers y Deputats, segueix l'assumpto.

DIMECRES XXVIIJ. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Bernat Romeu feren relatio al consell, de com ayr per ordinatio dels mag.cs consellers foren al bras militar per a fer los sabedors de que lo consell celebrat lo die abans los cometia tinguessen la ma en compondre y assentar aquestas diferentias que son entre la ciutat y lo general, segons y com se conte en la deliberatio quels donaren en scrits, y que aquell bras agraynt tanta voluntat y confiança que la ciutat mostrava tenir dells, havia respost se dispondrian ab summa diligentia en aquest negoti y que farian sos bons officis y speravan se assentaria a satisfactio de tots, y en apres entraren mossen Pons de Peramola, mossen Auzias March donzells y mossen Rafel Laudes ciutada, los quals tramesos per lo bras militar explicaren sa embaxada que portaven en scrits en efecte, dient que aquell bras besava las mans al savi consell per la merce que rebia en cometrels ab tanta confiança la concordia de aquestas diferentias ocorrents, y que per ço demanavan de merce que lo consell tingues a be posar en

Id.

ma de aquell bras los libres del banch de Izern y Resplans y la persona de Hieronym Genoves per a que dita entrega servesca per benefici de dit negoti, y alcançada altre merce que speravan dels deputats en cosa dependent de aquest negoti, aquell bras pogues disposar de ditas cosas segons aparexeria convingues per a la bona directio del assiento de aquestos debats, y que per a facilitar aquestas cosas havian feta electio de personas, y lo consell oyda la dita embaxada y la propositio que feren los consellers, delibera que los consellers prenguessen parer de personas y tractassen e comunicassen ab los elets del bras, y tot ho referescan al consell per quey puga fer tal deliberatio que sie a honor y reputatio de la ciutat (1).

Festa de St. Miquel, ofici.

DIJOUS XXIIIJ. — En aquest die festa de sanct Miquel, los consellers anaren a oyr lo offici a S.t Miquel.

Debats entre Consellers y Deputats, segueix.

DIVENDRES XXX. — En aquest die mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Bernat Romeu, de ordinatio dels consellers anaren al bras militar ab orde de reportar los la deliberatio del consell de XXVIIJ del corrent y dir los que los concellers estavan juntats ab les persones aplicades per ells per tractar las cosas de la deputatio, y que sperarian si aquell bras tenia cosa que dir los, y en apres a hora tarda mossen Josef de Bellafilla y mossen Francesch Aguilar de part del bras militar, vingueren als consellers dient los que aquell bras havia deliberat fer dos embaxadas una als consellers y altra als deputats, per fer los saber que aquell bras de nou ha donat poder als elets per a que procuren per los medis quels aparra assentar aquestas diferentias ocorrents, fent a saber als consellers que los deputats tambe han eletes persones per est efecte. — Aquest mes es estat molt pluios: assenyaladament plogue quasi tres dies continuos y altres dies abans, axi que ha fet grans inundations y las ayguas han fet grans danys. En Barcelona se han seguit morts y bregues y casos notables: a IJ succey lo tirament del veguer com esta notat a son loch, que de una part y altra se tiraren molts tirs de pedrenyal. A 12 en sancta Maria de la mar succey que un home y una dona devant la capella del S.t Sacrament parlaven disolutions y paraules desonestes y una bona senyora los volgue corregir, y lhome indignat de asso li dona colps y punyades en gran

Plujas. Desastres.

(1) En paper á part se troba inserta copia de un memorial sobre una altre contenció haguda entre Concellers y Deputats respecte á unas balas de safrá, document que no reproduhim aquí per trobarse continuat en la jornada del dijous 22 de Mars del any 1601.

escandol dels quis trobavan en la iglesia, de que lo bisbe ne ha publicat cartell de excomunio; y lo mateix die al vespre tiraren en pedrenyal a mossen Rafel Antich cavaller, a la porta de sa casa al carrer de Moncada, de que mori poc àpres. A 22 tiraren en pedrenyal a Serapi Casamaior anant ab un capdeguayta, de qui se ha parlat en altras ocasions ja atras.

OCTUBRE

DISSABTE I. — En aquest die ans del mig die vingue mossen Pons de Peramola y de part del bras militar en son rahonament als consellers, en efecte demanant los tinguessen a be de pendre resolutio en lo que aquell bras demanava a 28 del passat en lo consell com mes largament se conte en sa embaxada que porta en scrits. — Dit die al despres dinar los mag.[cs] consellers ab las personas applicadas per a respondre a la embaxada del bras militar ordenaren una scriptura en efecte, demanant los que si tenian pensat algun bon medi per lo qual las pretensions de las parts vengan a tenir lo fi que sas merces senyalen desijar en sa scriptura, sien servits tractar lo ab dits consellers que estaran en casa la ciutat aguardant los per oyr y escoltar de bona gana lo quels volran advertir, y mossen Francesch Cosma Fivaller altre de ditas personas eletas reporta dita embaxada als elets del bras militar y referi que li havian respost que ells no sabian altro medi sino lo que ja havian advertit, y que si sas mag.[tias] savian altra cosa los ho advertissen, y en apres lo dit mossen Francesch Cosma Fivaller, mossen Francesch Gamis y mossen Bernat Romeu de ordinatio dels consellers, anaren als elets del bras per dir los en efecte que havian pensat que lo parer y medi mes eficas en estas cosas seria que contentant se los deputats restituyssen a son loch la archilla y ligador, tenien per molt cert que la ciutat tindria a be restituyr a son loch los libres y donaria libertat a Hieronym Genoves ab tota egualtat, sens haver hy primer ni derrer per a guardar la auctoritat de las dos casas de la manera que paregues als elets del bras, y que apres los matexos vessen lo que per total assiento de dites differenties convingues dexant ho en lurs mans, y tornats referiren havian

Debats entre Consellers y Deputats, segueix.

Id.

feta sa embaxada y quels havian respost que al dema per a las duas horas se juntarian y tornarian raho a sas mag.tias

Id. DIUMENGE IJ. — En aquest die apres dinar, los mag.cs consellers y personas eletas se juntaren a casa la ciutat per sperar la resposta del bras militar, y a hora tarda vingueren mossen Auzias March y mossen Luis Gualbes los quals de part del bras militar reportaren en scrits una embaxada referint en ella las embaxadas y respostas en raho de dit negoti, per las quals digueren no podian mudar de tracte e que per ço supplicaven als dits senyors consellers fossen servits procurar que lo savi consell de cent tinga a be deliberar lo que per lo bras li fou demanat a 28.

Id. DILLUNS IIJ. — En aquest die per la tarda, los mag.cs consellers ordenaren a mossen Francesch Cosma Fivaller y a mossen Bernat Romeu anassen al protector y elets del bras militar per a dir los que fossen servits per a dema a dos hores juntar lo bras militar per que tenian pensat enviar los una embaxada, y en apres vingueren mossen Auzias March y Francesch Cornet y de part de aquells cavallers respongueren que aquell bras se juntaria si tambe se juntave lo consell de cent, y en asso sels replica que en la embaxada a ells feta demanant los que juntassen lo bras no sels havia offert de juntar lo consell de cent, per que sols sels havia dit y demanat que juntassen lo bras per a rebre una embaxada en resposta de la que sas merces enviaren ayr, per que era necessari fer dita embaxada ans de juntar lo consell. E los dits embaxadors altra vegada replicaren dient ques procuras juntar lo consell que ells tambe procurarian juntar lo bras, y lo mag.ch conseller en cap los dix que fossen servits exir fora y entretenir se en un aposiento quels obririan y tractarian sobre lo que demanavan, y exits fora y poc apres cridats tornaren, y lo mag.ch conseller en cap los dix que com lo intent de la embaxada fahedora al bras militar fos per veure sis porian assentar aquestas differentias entre la ciutat y los deputats com per medi de dit bras se confiava, era de importancia que lo bras militar las entengues abans de juntar lo consell de cent y tingues temps de discorrer sobre aquella, y que axi los supplicavan tinguessen a be de juntar dit bras per dit efecte, e los dits embaxadors ab aquesta resposta sen tornaren y poc apres altra vegada vingueren los matexos y digueren que la embaxada que sas mag.tias volian enviar era segons deyan en resposta de la que

los elets dels bras militar trameteren ayr, e que per ço era raho donar la als elets y no al bras si ja noy havia cosa nova, per que havent lay se havia de representar al protector y consellers del bras per que si a ells los parexia cosa que convingues de juntar lo, ho ordenassen y que si sas mag.^{tias} juntan consell de cent ells juntarian lo bras militar, y adasso lo dit mag.^{ch} conseller en cap los respongue que la voluntat ab que lo dit bras militar se era interposat en voler consertar aquestes differenties feye creure que sempre que a la ciutat la qual representavan los mag.^{cs} consellers convingues juntar se dit bras, faria merce de fer ho y que axi los ho tornaven a pregar y advertir per a dema procurassen juntar lo, y dits embaxadors respongueren que sas mag.^{tias} juntassen lo consell que lo bras se juntaria, a la qual resposta fou replicat per dits senyors consellers que si juntaven lo consell de cent seria sols per donar li quexa de que havent los representat la necessitat quey havia de juntar lo bras per oyr la embaxada que de part de aquesta ciutat se li havia de embiar en benefici del negoti, nou havia volgut fer. — Dit die per la tarda arriba un peo de Vilanova de Cubells ab letra de Joan Teres notari de Barcelona, trames alla per los mag.^{cs} consellers ab special orde de entendre si los deputats havian fet proceyments en exequutar las veremas de Joan Serra deutor de la ciutat y del general, per que lo any abans foren venudas per ciutat y general juntament, y scriu que lo rector ab orde dels deputats verema, per que no se ha trobat qui la compras, y es ver que dita verema es estada encantada en Barcelona y alla ab tabba de corredor despedida per lo scriva de la deputatio, copia de la qual dit Teres ha tramesa, en la qual se diu que lo comprador hagues a deposar lo preu en la taula, dit y scrit a Jaume Ferriol verguer dels deputats y a Joan Bonaventura Vidal porter del magnifich clavari de Barcelona, y con es dit per no haver si trobat preu competent los deputats no volgueren liurar la sino quen cometeren com es dit al rector. E per ço lo mag.^{ch} clavari a parer de doctors, a quatre de dit delibera no innovar cosa sino cometre al mateix rector lo beneficiar la dita verema, y los consellers scrigueren al dit Joan Teres sen tornas, y lo clavari scrigue al rector com desus es dit.

Execucio de veremas de un deutor.

Dimars IIIJ. — En aquest die festa de St Francesch los consellers anaren a St Francesch. — Dit die al depres dinar los mag.^{cs} consellers se juntaren en la sala del consell de cent

Festa de St. Francesch.

Debats entre Consellers, embaixada.

ab las personas applicadas per tractar lo fet de las differentias son ab los deputats, y no si feu nengun scriure (1) ques dega scriure, y la embaxada que los dits consellers digueren ayr als elets que volien enviar el bras era en scrits com segueix. Encontinent que lo savi consell, *inseratur* (2).

Id., segueix.

DIMECRES V. — En aquest die per la tarda estant aiuntats dits consellers y personas, entraren don Plegamans de Marimon, mossen Hieronym Cardona y mossen Joan Duzay y de part del bras militar explicaren sa embaxada, dient que aquel bras havie pensat que sempre y quant los senyor deputats posassen en ma del bras militar la archilla y ligador procurassen los senyors consellers persuadir al consell de cent que tingan per be de liurar en poder del bras los libres y lo demes que tenen en son poder, y que si apres no aparexeria be al dit consell lo que dit bras te pensat, donaven paraula de tornar a cascuna de las parts les coses que hauria donades y posades en ma de dit bras, y lo mag.ch conseller en cap los respongue que tractarian lo que sas merces havian representat y veurian lo que se hauria de fer, y alçant se dits embaxadors per anar sen demanaren sils enviarian resposta, y lo dit mag.ch conseller en cap los dix que ho tractarian, y exits que foren, los dits consellers ordenaren al scriva maior del consell y al subsyndich anassen a dits cavallers yls demanassen si lo bras estave juntat, y sis juntaria esta nit, y tornats referiren quels havian dit que ni estave junt nis aiustaria esta nit. — Dit die per la tarda vingueren tres galeras de Genova. Venie en ellas un embaxador de Genova: al arribar saludaren y lo baluart respongue ab una pessa.

Galeras de Genova, arribada.

Debats entre Consellers y Deputats, serveys fets per la Ciutat a la Deputacio.

DIJOUS VJ. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feu relatio del estat de la concordia de la ciutat ab los deputats, ys legiren alguns exemplars seguits en temps passats de contentions ab la deputatio que son mentionats en lo acte del consell, y estant en asso entraren mossen Pons de Peramola, mossen Miquel Montagut y de Vallgornera y mossen Joan Duzay los quals per part del bras militar explicaren sa embaxada, referint se a la scriptura que dexaren en ma del mag.ch conseller en cap la qual apres fou legida, contenint en effecte

(1) Tracte?
(2) Vejis lo apéndix núm. 5.

que aquest consell los envias los libres y altras cosas tretas de casa de Hieronym Lucia y donas llibertat a Hieronym Genoves sempre y quant los deputats los enviaran las archillas, a fi que lo bras puga posar ditas cosas en lo stat y loc ques desija. La forma com es intent del bras fer la, de tal manera que no sia preiudici a nenguna de les parts, e mes que si la forma que dit bras preten tenir en restituyr las cosas en son primitiu estat no contentara a las parts, restituyra las cosas a cada una de les parts sens exequutar en res son intent, y lo mag.ch conseller en cap los respongue que lo consell deliberaria segons conexeria ser fahedor a be y honor de la ciutat, y ab dita resposta los dits embaxadors sen anaren, y encara que aquesta ciutat tindria y te molt justa quexa dels proceyments tant preiudicials dels deputats en lo de las archillas de ques tracta y en altras ocasions passadas, tenint los aquesta ciutat com los te per tantas vias y titols obligats no sols per los que ells y tots saben que la ciutat ha fet per honrar y mantenir aquella casa de la deputatio, en lany 1602 per la presa dels deputats del trienni passat, en lany 1588 per las differentias entre lo real consell y deputats per los recors de don Joan de Queralt condemnat en visita de la deputatio, en lany 1569 per la captura dels olim deputats, en lany 1474 perque lo general pogues haver sis milia liures per certa necessitat del rey, prompta, ab deliberatio de la cort general per a pendre las a censal, la ciutat li feu fermança com altrament lo general no las trobas, y en lany 1475 la ciutat per compte propri prengue a censal 3600 ₶ ₰ de que la cort general feu servey al rey y nos trobava qui las volgues dexar al general, y ja abans ço es en lany 1473 en dos vegadas la ciutat feu cara al general per manllevar a censal certes quantitats per que lo general no trobava qui las hy volgues dexar, y en lo any 1438 la ciutat se liga per lo general en certa quantitat per acordar gents y armas contra las companyas stranyas que entraven per Rossello, lo mateix feu en lo any 1472, pero encara en moltas altras jornadas en que aquesta casa se es mostrada liberal ys podria dir prodiga per a valer adaquella, las quals obligations dits deputats mostran poc regonexer pus que per cosa tan leve, y sens considerar en aquest fet de las archillas benefiti de la deputatio que sie de interes, han proceyt tan contra las leys de gratitut y cortezia que devien a la ciutat, aiustant aquest a molts altros actes que los deputats passats en altros temps han fets gravatoris y

preiudicials a la ciutat, com fou en lany 1601 sobre lo frau de un çafra, en l' any 1588 sobre la erectio del dret nou y regonexer las balas o mercaderias quan entran, en lany 1583 sobre un frau de unas calças de agulla, en lany 1456 sobre la prohibitio dels draps estrangers, y en altras ocasions de las quals la ciutat es estada forçada algunes vegadas haver ne de fer gran sentiment inhibint del consell los deputats, oydors y officials del general, com ho feren a 13 de noh.e 1476, si be apres foren restituyts ab certa modificatio, a 25 de no.e de 1477, y apres totalment a 19 de febrer 1483, y fent altros actes per satisfer a sa reputatio. E mes avant jatsie que aquesta quexa resulte y la present ciutat la tinga no sols per las rahons de beneficentia ia ditas pero encara per son honor, lo qual los deputats en asso scienment y acordadament han volgut disminuir devent la honrar tots, y precipuament los que son en el consistori fills naturals o almenys ciutadans de aquesta ciutat, pus los reys passats de gloriosa memoria y sos loctinents generals la han honrada venint moltas vegadas personalment en casa de la ciutat demanant als consellers favor, aiuda y consell, y honrant se ells y la ciutat en actes assenyaladissims que han fet en servey de sos reys y be de sa patria, sabent dits deputats quant es mes antich y de quant maior auctoritat y preheminentia axi devant del Rey com en tots actes publics y privats aquest magistrat dels consellers de Barcelona que lo consistori dels deputats, segons que asso se verifica no sols per lo que avuy vehem pero ab molta mes ventaia per lo ques veu scrit en antiguedats, las quals cosas parexia que obligavan que la ciutat per reparatio de sa honor y de aquest tan gran preiudici devia fer algun procehyment de fet que fos molt exemplar Empero los mag.cs consellers considerant que es de son special carrech attendre sempre y procurar per totas vias possibles a lo que es pau y repos y pacific estat de aquesta republica, desijant desviar totas las ocasions que la porian torbar advertiren molt al consell que sobre aquestos fets delliberas de tal manera que sen seguis lo servey de Deu y de sa Mag.t y benefici y quietut de aquesta ciutat ab la salvetat de sa honor y reputatio que conve, y lo consell feu deliberatio y conclusio en efecte ques envie embaxada al bras militar demanant li prenga apuntament ab los deputats de que encontinent se restituescan totas las cosas appresadas per cada una de las parts, en son loc ab tota egualtat de les dos cases, y que dita

restitutio se fassa per medi de dit bras, y de la resposta que los deputats faran ne sie fet sabedor lo dit consell per a que puga donar orde a dita restitutio o altrament pendre la resolutio que mes convinga, y per a fer dita embaxada anaren mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Bernat Romeu los quals tornats referiren que havian feta sa embaxada y que aquell bras los havian respost que ells havian feta semblant embaxada als deputats, qual havian feta vuy al consell de cent, y que los deputats los havian respost en effecte que ells son contents de posar la archilla y ligador en poder del bras ab las salvetats que lo bras en sa embaxada havia dit, que son en la matexa forma que dessus se conte en la embaxada feta a dit consell, y en lo que toca a la embaxada que havian feta, ara enviarian als deputats dos cavallers per a notificar los ho y saber de sa intentio y sabuda ne farian sabedor al consell, y ia a hora tarda vingueren don Plegamans de Marimon y mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells los quals per part del bras militar explicaren que aquell bras tenia resposta dels senyors deputats de ques contentaven de posar en poder del dit bras la archilla y ligador, per a que aquell bras las pogues restituyr y tornar en casa de mossen Miquel Calopa de hont los dits deputats las havian tretas, y que per ço aquell bras havia trames altres dos cavallers als deputats per a rebre de ells ditas cosas, y que axi ara ells venian per a rebre de la ciutat los libres per a que dit bras tambe los puga restituyr a casa de Hieronym Lucia de hont la ciutat los havia trets, y lo mag.ch conseller en cap los respongue que tots agrayan molt la voluntat y merce de aquell bras y que lo consell ho tractaria y que fossen servits exir un poch fora en un aposiento quels obririan yls tornarian resposta, y lo consell delibera que pus los deputats posavan en poder del bras militar la archilla y ligador per a que per son medi se restituys en lo loch ahont estavan, que per ço la ciutat fassa lo mateix en los libres y en libertar la persona de Hieronym Genoves, y que lo consell nos disgregas fins que sabes que la dita restitutio fos posada en efecte, y per dita raho foren cridats los dits embaxadors del bras per a notificar los aquesta deliberatio, per exequutio del qual tracte foren portadas las archillas al bras militar y apres los libres y donada libertat a Hieronym Genoves, y desde la seu hont dit bras per est efecte estava juntat partiren tres cavallers del bras ab las archillas devant ab antorxas per que era ia molt

tart, y foren portadas y dexadas a casa y en ma de mossen Miquel Calopa de hont los deputats las havian tretas, y lo mateix se feu dels libres, y certificat lo consell de ditas cosas se disgrega y cada hu sen ana a sa casa molt content y satisfet que aquestas differentias fossen reposades com convenia per benefici de pau y conformitat que deuen guardar estas dos casas. Placia a la divina bondat conservar la per a sempre com conve al seu sanct servey, Amen.

Plujas; malmesa de blats.

DISSABTE VIIJ. — Per quant per las grans pluias que foren en lo mes passat, los blats que estavan en las sitias del sitiar que es prop lo collegi de la Companyia y del altre sitiar que es al carrer den Juglar, regonegudas, se son trobats molt gastats per la qual raho los consellers manaren traurels de las sitias y escampar los per la Rambla per exugar y beneficiar los, empero ha sovrevingut apres sobre los dits blats que estavan en la Rambla descuberts si be estavan cuberts en la nit ab estoras en lo modo ques podia, tanta pluia la nit passada y la de abans, que es estat de grandissim dany y ha convingut procurar de acommodar lo per las casas veynas com millor es estat possible, empero lo dany sera tan gran per ser ho la quantitat dels blats gastats, que seran milenars de corteras a mes del que ses perdut, que la ciutat ne patira notables perduas, e perço en aquest die hy hague trentanari per tractar de donar los per bollati o fer ne altre exit a manco dany de la ciutat, y lo consell delibera que fossen donats per bollati empero que sobre asso se tingues consell de cent axi per auctorizar ho com per que delliber sobre la forma. — Dit die los mag.[cs] consellers ordenaren a micer Jaume Dalmau y a micer Hieronym Fivaller advocats de la ciutat anassen als deputats per dir los que tots havian rebut molt gran contento de que las differentias que eran entre la ciutat y lo general fossen assentadas a satisfactio de tots, y que per a donar fi y conclusio als negotis ocorrents convindria que los assessors de aquella casa conferissen ab los advocats de aquesta per que vistos los libres y scripturas de tots poguessen dir son parer de iustitia, y los diners que son en la taula en compte doble del porter de la deputatio y del porter del clavari de la ciutat, y los diners que cada hu de ells tenie proceyts de las exequutions de Joan Serra y altros deutors de la ciutat y del general, se girassen a qui se spectas y que manassen als rationals de la deputatio posassen apunt los libres y assenyalassen jornada per a que tots junts se

Debats entre Consellers y Deputats, principis d' avinensa.

poguessen veure per a pendre resolutio, los quals anaren y tornats referiren que los deputats los havian rebuts ab molt aplauzo y contentament responent los que tots se eran molt alegrats de veure concordadas aquestas differentias y que speravan en Deu nostre senyor que aquesta conformitat duraria molts anys y que tractarian, y de son parer avisarian als senyors consellers. En apres vingueren mossen Auzias March, mossen Hieronym Cardona y mossen Bertran Dezvalls los quals de part del bras militar explicaren als mag.[cs] consellers com aquell bras los trametia per supplicar a sas mag.[tias] que per dar compliment al tracte de la concordia ab los deputats fossen servits que aquell bras pogues entendre de la justitia de las parts, y lo mag.[ch] conseller en cap los respongue que per escusar treball adaquells cavallers havien pensat y tambe ho havian trames a dir als SS. deputats que los assessors de aquella casa y los de aquesta conferissen y que per son medi segons los parexeria de justitia aquestas pretensions se allanassen y que en cas ells no concordassen rebrian merce de aquell bras.

Festa del Angel Custodi a la seu.

DIUMENGE VIIIJ. — En aquest die festa del Angel custodi los consellers anaren a la seu.

Debats entre Consellers y Deputats, segueixen las negociacions.

DILLUNS X. — En aquest die vingueren don Josef Quintana advocat fiscal y micer Rafel Rubi y Coll assessor de la deputatio los quals de part dels deputats digueren als mag.[cs] consellers com los senyors deputats los trametian per explicar los com lo die abans havian tramesa embaxada al bras militar representant los com havian comes als elets juntament ab los assessors lo veure y mirar qui era primer en temps y millor en dret en las exequutions de Joan Serra y altres deutors de la ciutat y general, y que aquest fet se tractas per los advocats de una casa y altra devant les personas eletas del bras militar a fi que per medi de aquell bras aquestas pretensions se assentassen concordablement a satisfactio de tots, y que per ço sas magnificentias diguessen de son parer sils parexera que lo bras militar dega fer aquestos officis, y los mag.[cs] consellers los respongueren que ben certs estaven tots que lo pensament dels senyors deputats anava encaminat a assentar concordablement aquestas pretensions, empero que a sas magnificentias parexeria mes facil y mes expedient que los assessors de una casa y altra ab los rationals ho vessen per que tenian confiança que ells matexos sen avindrian, y que per ço los senyors deputats diguessen sils estaria be.

Bollati de forment.

Dimecres XIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers vehent que per las grans pluias passadas y quasi cada dia continuan los blats que eran en las sitias de prop del collegi de la Companyia y carrer den Jutglar y encara los del carrer dels Tellers prop la muralla se eran molt banyats y gastats, y pensant com sbaltir los dits blats promptament pera que nos perdan del tot, vists alguns exemplars dels temps passats per que semblants ocasions la ciutat ha acostumat donar lo blat per bollati, donant lo per sinquantenas o ab cridas que cada hu vingues a pendrel o per altras vias, finalment molt considerat ordenaren y deliberaren donar lo dit blat per bollati ab esta forma, ço es que totes persones de qualsevol stament grau o conditio sien per cada cortera de blat que passaran al pes o entrara farina feta per los portals de la ciutat hajan a pendre del palloler un corta de aquest blat gastat pagant lo a raho sinquanta sis sous cortera, y per est efecte manaren publicar cridas notificant ditas cosas y donaren als portalers y officials del pes y al credenser dels forments y palloler los ordens sobre asso necessaris, y per a remediar lo dany de la aygua dels sitiars del carrer dels Tellers, conexent que venia per la molta aygua dels valls de la muralla, manaren posar gran copia de gent per scurar lo vall y fer li rech per traure laygua. — Dit die a la una hora y dos quarts tocats, hague ecclipsi del sol molt gran, per que dura poc manco de miig quart que lo die se torna tan oscur com si fora entrada de nit quasi al toch de la avemaria, apres apoch apoch vingue a clarir se. Deu nostre senyor nos vulla guardar de tot mal, Amen.

Eclypsi del sol.

Debats entre Concellers y Deputats, segueix lo de avans.

Dijous XIIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers ordenaren a micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat que acompanyat de micer Joan Sala syndic de la ciutat y de mi Steve Gilabert Bruniquer scriva rational, anas als deputats referint los las embaxadas y respostas quey havia hagut de la ciutat als deputats avuy, y dels deputats a la ciutat a X del corrent per a dir los que ells desijarian molt complaurels en lo que demanan, ço es que per medi del bras militar se assenten aquestas pretensions, empero que ells los consellers nou podrian fer sino ab special orde del consell de cent y que al present nol tenen y que axi no podian tractar ho sino per medi dels advocats com es de costum, y que per ço sas S.[as] fossen servits ques fes ab esta forma, y com no manassen avisar de son parer a ells dits mag.[cs]

consellers per quey pugan deliberar com millor convindra y ab aquest orde anarem, y arribats a la deputatio lo dit micer Jaume Dalmau feu son rahonament als deputats los quals li respongueren ho tractarian y darian avis als senyors consellers. — Dit die per la tarde fou publicada la crida del bollati del forment en la forma que es desus de part dels consellers.

Bollati de forment, crida.

Id. entrevista dels Concellers ab altras autoritats, per dissentiment dels eclesiastichs.

DIVENDRES XIIIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers entenent que alguns ecclesiastichs no sentian be de la crida del bollati de forment pretenent que los ecclesiastichs no son obligats a pendren, pensaren sobre asso fer embaxada a sa Ex.[ia] y demanar li que a ella fos present lo senyor bisbe y enviar un verguer al senyor virrey per demanar hora supplicant a sa Ex.[ia] fes que lo R.[im] bisbe canseller se detingues alli per que fos present a dita embaxada, y haguda hora anaren a casa de sa Ex.[ia] al qual trobaren en una sala que ix al carrer Ample en companyia del senyor bisbe, y feta la deguda salut y reverentia los dits mag.[cs] consellers per paraula del magnifich conseller en cap explicaren sa embaxada dient li en efecte que aquesta ciutat tenint a sa Ex.[ia] per principal amparo y refugi en tots sos treballs, acudia ara a sa Ex.[ia] per a representar li una necessitat molt gran, confiats que sa Ex.[ia] com a ciutada que avuy es de Barc.[a] que per tal lo tenien tots serie lo primer a aiudar a esta necessitat com ho han fet altros virreys passats, assenyaladament lo duch de Francha Vila en lany 1568, y es que per causa de las pluias passadas se han trobat algunas sitges ab molta quantitat de aygua lo que ha causat que los blats que en ellas eran se son gastats, y que axi los consellers inseguint los exemplars dels temps passats han deliberat donar los per bollati en la forma que sa Ex.[ia] ja hauria entes, ço es que cascu ne hagues de pendre un corta per cortera en lo modo ques conte en las cridas de part de dits consellers sobre asso publicadas, que era la via quels havia paregut mes facil y mes expedient attenent a rellevar com es raho de aquest dany als pobres que van a tres cortans y mijas corteras a molre, los quals no son compresos ab ditas cridas, y que axi supplicavan a sa Ex.[ia] que com a ciutada de Bar.[na] fos de son servey esser lo primer a pendre de aquest blat per que a exemple seu tot lo poble lo prengues ab mes facilitat y ab lo sossiego y repos que ells desigen, y que tambe recomanas al senyor bisbe fes lo mateix y procuras que lo R.[nt] capitol y los altres ecclesiastichs lo prenguessen sens contradictio, per

esquivar debats y contentions pus sabia dit senyor bisbe que asso ja es de costum y de consuetut molt antiga, y que lo sbaltir los blats ab aquesta forma es admes y molt rebut no sols en Bar.[na] pero en totas altras republicas ben ordenadas, maiorment considerat que aquest blat no seran mes de dosmilia corteras que sera prest esbaltit, y sa Ex.[ia] respongue agraya y estimava molt que la ciutat lo tingues per ciutada y que certificava a tots que com a tal desijava y procuraria tot lo be de la ciutat, y en lo que se li representava advertia tres cosas, la primera es que en asso hagues tota egualtat, la segona que mirassen molt y attenguessen a la necessitat dels pobres per rellevar los de tot dany quant fos possible, y la tercera y ultima era que si be li parexia molt degut que los consellers mirassen per la indemnitat de la ciutat empero que havia de ser ab tal forma que la salut comuna no perillas, y que axi si lo blat era tan gastat que pogues causar malaltias seria molt convenient lançar lo per assegurar la salut ab que la ciutat no perdes de son cabal, procurant ho per aquellas vias que paregues millor, y en lo que te respecte al que demanavan fos servit sa Ex.[ia] pendre del blat gastat, sa Ex.[ia] per donar gust y contento a la ciutat y per haver ley axi supplicat dits mag.[cs] consellers per part de dita ciutat se offeria prompte de pendren, fent asso de sa spontanea y libera voluntat y per a donar exemple als demes, y mes avant offeria sa voluntat molt prompta a tota cosa que sie be de la ciutat y que axi ho pregava al senyor bisbe que era aqui present fes lo mateix, y aiudas a esta necessitat en lo que era de sa part y dels ecclesiastichs, y lo dit senyor bisbe respongue queu faria ab molta voluntat, y lo dit mag.[ch] conseller en cap replica y dix a sa Ex.[ia] que en lo que tocava a mirar per la indemnitat dels pobres ja havia dit a sa Ex.[ia] que per esta raho havian ordenat que los tres cortans y miges corteres no fossan obligats a pendre de aquest blat y en lo que toca al perill de la salut jau havian advertit y consultat ab experts los quals havian consellat que lo blat se poria rentar ab aygua clara y apres exugar lo al sol y que axi no serie de nengun dany y fet aquest rahonament dits consellers se despediren, y per al depres dinar ordenaren a mossen Francesch Cosma Fivaller y a mossen Julia de Navel anassen al R.[nt] capitol per representar los las justas causas quels han mogut a donar lo bollati en la forma ques contenia en las cridas sobre asso publicadas y pregar los tingan per be aiudar a esta

necessitat y pendre de aquest blat com altras vegadas han costumat.

DISSABTE XV. — En aquest die estant los mag.[cs] consellers aiustats en casa de la ciutat, vingueren los R.[nts] canonges Paulo Pla y don Enrich de Paguera canonges de la seu de Bar.[na] y de part del R.[nt] capitol explicaren a dits consellers com lo R.[im] bisbe y capitol feya maravella de las cridas que ells dits mag.[cs] consellers havian fetas publicar a tretze, sobre lo bollati del forment et maxime ab forma tan nova com havian ordenada entenent voler compendre als ecclesiastics ab ditas cridas, lo que no podien fer, com ells sien exempts, de la qual crida ne estaven certificats per la publicatio de aquella y ab la embaxada los trameteren lo die de ayr, y que en consequentia de asso feyan tambe maravella de que aquest mati al pes de la farina no havian dexats passar los sacs de la canonia sens que portassen certificatoria del bollati, y que dits sacs tenian precisa necessitat per provisio dels canonges y charitat dels pobres de la canonia, y que per ço supplicaven a sas mag.[tias] que encontinent donassen orde que poguessen liberament portar sen dits sacs per que no tenian farina sino per a de aqui a dilluns, y los mag.[cs] consellers per paraula del conseller en cap los respongueren donant los raho de las causas forçosas quels havian mogut a haver de repartir aquest forment y dels expedients que havien considerat en la forma que sobre asso havian donada y dels exemplars que han vist per lo passat de que los ecclesiastichs han costumat pendre bollati de forment de la ciutat, y que per ço los pregavan que aquell capitol consideras millor aquest fet y tingues a be de aiudar a esta necessitat y pendre de bona gana estos blats, empero que en lo que deyen ara dels sacs tenien al pes ho tractarian despres dinar y pendrian consell y enviarian la resposta al R.[nt] capitol. — Dit die per la tarda vingueren don Berenguer de Paguera y don Francesch Argençola los quals per part del bras militar explicaren com aquell bras sentint se molt gravat de la forma que sas mag.[tias] havian donada en lo del bollati del forment los trametia per advertir aquestos inconvenients y supplicar los fossen servits donar nou orde que no fos tan pesat com aquest ho era a tots los del stament, offerint se que pendrian de millor gana de una vegada tot lo blat que parexeria tatxar los a cada hu dells, que no desta manera ab tantas per la gran descommoditat que ha de ser per a tots, y los mag.[cs]

Id. reclamacio dels eclesiastichs

Id. reclamacio del Bras militar.

consellers los respongueren que ells havian deliberat molt consideradament aquesta forma y axi ho havian de pensar assenyaladament per las rahons seguents, per que lo distribuyr lo blat per sinquantenas com altras vegadas es estat fet, portava molts inconvenients per lo gran gasto que porta de tantas personas, com per que los sinquantaners molts de ells se restan ab lo blat y sil repartexen es ab desigualtat, per que de força se ha de cometre a sa discretio, y mes avant es dificultos cobrar lo preu dels singulars y sis cobra ha de ser ab rigor de exequutions, las quals moltas vegadas causan rixas, avalots y scandols, y lo distribuyr lo a la plaça ab crida que tot hom vage a pendrel es mes impossible per que son pocs los quils prenen y axi es forçat enviar lols en sas casas y per la cobrança del preu fer los exequutio rigurosa que causa los inconvenients desus dits, y que axi aquesta via era la mes facil per que ab aquella tots pendran lo bollati yl pagaran planament y sens força ni rigor de exequutio y desta manera la ciutat alcansa lo fi que preten que es fer exit de son blat, y cobrara son preu ab lenitat y blandura y sens rumor, y que aquesta no era nova forma per que ja trobavan se era fet altre temps y que per ço los pregavan que no contrastassen a esta ordinatio sino que passassen per ella de bona gana fins que altra cosa fos ordenada, offerint los que ells considerarian lo que aquell bras los advertia y si trobavan forma quels paregues mes expedient y mes convenient la seguirian. — Dit die los dits consellers per estos affers tingueren junta de doctors axi del real consell qui eren don Luis de Paguera y micer Jaume Pineda com altros per tractar de la resposta que devian donar al R.nt capitol y resolgueren sels devia respondre y donar los raho dels convenients que havian considerat en pendre aquesta forma per ser mes segura, facil y suau y mes dolça en la cobrança que nenguna altra que si pogues pensar, y posar los al devant los notables danys que aquesta ciutat suporta per a tenir la deguda provisio de forments per a tots en general y los grans beneficis que fa a hospitals y a iglesias y a monastirs y pias causas com tots sabian, y que axi los pregassen que tinguessen a be aiudar a esta necessitat y pendre del bollati de bona gana, y dient los que los consellers no han tengut intent de desgustar los en res sino queu han fet ab pensament y fonament que de dret ho podien y devien fer, offerint se que en cas que al R.nt capitol li paregues nomenar doctors canonistas y legistas qui tractassen

Id. resposta als eclesiastichs.

y consultassen aquest fet los consellers per sa part los nomenaran per a que concordablement aquestas pretensions se allanen ab molta pau y conformitat, y que aquest es son desig tenir ab ells tota bona correspondentia; y que en lo que toca als sacs de la farina que tenen al pes son contents sels ne porten per ara sens pendre del bollati ab confiança que apres se assentara a satisfactio de tots, y ab aquesta resolutio anaren a portar aquesta embaxada los mag.^{cs} micer Pere Aylla y micer Francesch Gamis y tornats referiren que lo R.^{nt} capitol los havia rebuts y oyts ab molt gran contento, empero que a causa que lo S.^{r} bisbe per lo molt que plovia no era en capitol los havian dit consultarian la resposta ab sa senyoria y la enviarian als senyors consellers, y lo matex die a hora molt tarda vingueren los sobre dits R.^{nts} canonges y de part del R.^{nt} capitol digueren com aquell capitol agraia molt y besava las mans a sas mag.^{tias} per la merce quels feyan ab la embaxada que lo die de vuy los havian reportada los mag.^{cs} micer Pere Aylla y micer Francesch Gamis, y que acceptant la offerta que sas mag.^{tias} los feyen se offerian a nomenar personas com demanavan y que per ço sas mag.^{tias} fossen servits nomenar, que apres ells nomenarian.

Festa de la translacio de Sta. Eulalia.

DIUMENGE XXIIJ. — En aquest die festa de S.^{a} Eulalia de la sua translatio, los consellers no anaren a la seu com es de costum per que plogue.

Plujas: desastres en edificis y dany en las sitjas.

DIMARS XXV. — En aquest die vehent los mag.^{cs} consellers que per causa de las pluias passadas que son estadas tantas y tan continuadas que algunas casas se son enderrocadas, moltas tapias caygudas, moltas grutas y soterranis se son umplerts de aygua, la capella de la spina del Pi altaria de un home que es estat forçat trauren los paraments y images quey havia, y que aquest dany havia cundit tant que las sitges dels blats patian moltissim y que los blats que en ellas eran, y encara molts que ian havian trets per asolear y beneficiar los mostravan gastar se y molts dells eran ja del tot perduts, tement se que lo donar aquestos blats per bollati com feyan poria causar dany a la salut dels cossos humans, volgueren pendre parer de doctors en medicina y experts en cosas de blats los quals vists los blats foren de parer que molts de ells de necessitat se havian de cremar per que no causassen alguna pestilencia y ques devia procurar ab molta diligentia esbaltir y fer exit dels blats que perillan gastar se, y que totes les sitges sien buydades y los blats

bons comodar los per alguns monastirs o altros locs spayosos per a secar y ventar los.

Blats, cessa lo bollati.

DIMECRES XXVJ. — En aquest die hy hague consell de cent per lo dels blats y fonch resolt que cessas lo bollati, y que los blats fossen cremats a conexensa dels doctors en medicina y altros experts, y que dins quinze dias se fassa lo compte del blat cremat ys tinga altro consell per que puga deliberar y proveyr com se smenara aquest dany, y ques pense ys prenga consell si convindria fer graners y hont.

Id., son portats a la Llotja per aixugarlos.

DIJOUS XXVIJ. — En aquest die los consellers ordenaren que fos portat a la lotia lo blat quey pogues estar per a axugar y secar lo, y axis feu.

Sentencias de mort, execucions.

Blats, se inutilisan los malmesos.

DISSABTE XXVIIIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en la persona de Joan Oliva de Sarria per ladre de pas, jatsie que fos menor de vint y cinch anys empero maior de vint y tres y fou peniat. *Requiescat in pace, Amen.* — Dit die vehent los mag.^{cs} consellers que lo blat que feyen cremar al canyet per deliberatio del consell de 26 del corrent per ser tot banyat no volia cremar juntaren experts y resolgueren que aquell se cremas ab cals viva y apres fos roblert de terra empero que lo blat gastat era en los sitiars, se posas dins de las sitias mes dolentas lançant hi capas de cals per a consumir lo mes prest, y que las roblissen molt be de terra per que alli mateix acabas de podrir se que pus seria ben cubert de terra noy hauria perill de lançar nengunas exalations.

Id., entrega del memorial del bollati.

DIUMENGE XXX. — En aquest die lo discret en Miquel Vives notari de Barcelona credenser dels forments, me dona lo memorial del blat que era estat donat per bollati yl he cusit assi com se veu (1).

NOHEMBRE

Festa de Tots-Sants a la Seu.

DIMARS I. — En aquest die demati festa de Tots sancts los consellers ab sos promens anaren a la seu: noy hague offertori per que lo bisbe no digue de pontifical, y dits consellers aquest die, se tornaren vestir las gramallas de grana com es costum.

(1) Es una llarga llista de noms y de quantitats que no continuém, y que 's troba, com di lo autor del present Dietari, cusida en lo lloch corresponent.

DIMECRES IJ. — En aquest die commemoratio dels morts, demati passa de aquesta vida lo mag.ch mossen Pau Jorda conseller quart y tauler de Bar.na *requiescat in pace, Amen.* Y sabuda la dita mort per los altros consellers ordenaren al syndic anas a la viuda a donar li lo pesame y demanar del enterro si seria com a persona privada o com a conseller, y per al depres dinar se juntaren a casa de la ciutat per sperar la resposta y consultar lo fahedor, y de continent sabuda la mort lo verguer qui te en guarda la casa de la ciutat tanca las portas, dexadas obertas las solas portellas y posa las respalleras y cobritaula de dol al trentanari com es de costum, y aqui fou lo syndic que referi que la viuda si be lastimada y afligida li havia respost que lo enterro serie com a persona privada, demati dema a la hora que sas mag.tias senyalarien, per que com dema era lo aniversari del rey en Jaume hont los consellers solian anar, no sabia quin deliber hy pendrian, y per que aqui noy era lo cap per que estava indispost en sa casa, los tres consellers resolgueren anar alla per que concordablement ab parer de tots deliberassen lo fahedor, y alli tots unanimes resolgueren era mes forços anar al dol del conseller que no anar a la seu al sermo y aniversari del rey en Jaume, y que per ço dema entre nou y deu anassen al dol, y que lo syndic anas al dega de la seu per donar li raho de com los consellers noy serian per la causa desus dita. Mort del conseller quart.

DIJOUS IIJ. — En aquest die demati a les deu hores los mag.cs consellers vestits ab sas gramallas de dol partint de casa la ciutat acompanyats dels officials, anaren al dol del mag.ch mossen Pau Jorda conseller quart defunt, y a la que foren a sa casa al peu de la scala se posaren los caperons al cap y axi pujaren dalt ab lo cap cubert y estigueren en la sala hont mossen Rafel Jorda mercader germa del defunt ab altres parents tenian lo dol, y lo conseller segon en loch y per absentia del cap tingue lo cap del dol, y tornant sen de aqui a la que foren baix se levaren los caperons del cap y sels posaren en las spallas, y sen vingueren a casa la ciutat y de aqui cascu sen torna a sa casa. Id., enterro.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die demati los consellers ab gramallas de dol partint de casa la ciutat anaren al dol de mossen Pau Jorda quondam conseller quart, y nos posaren los caperons al cap com lo die abans per que nou costumen sino lo die del enterro, y de aqui sen tornaren a casa la ciutat. Id., dol.

DISSABTE V. — En aquest die mori Galceran Francesch

Ajudant de escriva racional, mort y dol.

Devesa notari de Bar.^na^ aiudant de scriva r.^onal^, *requiescat in pace*. — Dit die los consellers anaren al dol del quondam conseller quart y a la despedida entraren a donar el pesame a la viuda, y de avuy en avant noy hague mes dol. — Dit die fou exequutada sententia de mort y fou peniat per ladre de cami real Joan Vars alias Torrentbo de St Marti de Via, vegueria de Manresa.

Sentencia de mort.

Festa de St. Sever, ofici a la Seu.

DIUMENGE VJ. — En aquest die festa del martiri de Sanct Sever, los consellers anaren ab sos promens a la seu y acabat lo offici se feu la professo per entorn de la seu: portaren lo talem los tres consellers ab tres promens.

Galeras de Napols, arribada. Trentenari pera extraccio de diversos oficis.

DILLUNS VIJ. — En aquest die vingueren sinch galeras de Napols: portan infanteria y venen de ponent y van a levant. — Dit die hy hague trentanari, y per mort de mossen Pau Jorda tauler fou extret en tauler Francesch Nebot mercader, y per mort de Galceran Frances Devesa notari aiudant de scriva rational fou extret Amador Pedrolo notari de Bar.^na^, y feren se altras extractions de altros officis.

Ajudant de escriva racional, jura.

DIJOUS X. — En aquest die jura Amador Pedrolo notari de Bar.^na^ extret al offici de aiudant de scriva rational.

Administrador de la Taula, sagrament y homenatge. Crida contra los qui desenterravan lo blat podrit. Notaris, examen.

DISSABTE XIJ. — En aquest die jura y presta lo solit sacrament y homenatge mossen Francesch Nebot mercader administrador de la taula. — Dit die a instantia del syndich de la ciutat fou publicada crida de part del Virrey contra los que desenterraven lo blat podrit de la ciutat, enterrat al canyet, per temor no causas algun dany a la salut. — Dit die fou lo examen de Hieronym Lentiscla y Rafel Riera notaris publics de Barcelona.

Aparicions meteóricas.

DIJOUS XVIJ. — Dit die en la nit se veren en lo cel uns grans senyals de foch, que molts pronostican son mals senyals Deu n.^re^ senyor nos do la sua gratia que es lo mayor be que podem desijar, Amen.

Festa de la edificacio de la Seu, ofici.

DIVENDRES XVIIJ. — En aquest die festa de la edificatio de la seu los consellers anaren a oyr lo offici a la seu.

Malaltia del virrey: interes dels Concellers per la sua salut.

DISSABTE XVIIIJ. — En aquest die entenent los consellers que lo senyor virrey estava mal en lo lit, trameteren a micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat que acompanyat del subsyndich, hy anas per saber ho y entras per visitar lo y li demanas hora per que los consellers hi poguessen anar, y tornat dix que sa Ex.^ia^ estave malalt en lo lit y quel havia rebut ab molt agrayment y que li havia dit se sentia un poch millor y que los con-

Lladres en las costas de Garraf y en lo Valles.

sellers hy podien anar despres dinar a tres horas. — Dit die micer Lorens Jover de part del senyor virrey vingue als consellers yls dona avis de com uns ladres qui pocs dies ha robavan a las costas de Garraf eran vers lo Vallers, y que sa Ex.ia demanava que la ciutat fos contenta scriure a las baronias de Moncada y de Montbuy firmassen la Unio, advertint que la ciutat de Vich y sa comarca ja la havian fermada, y los consellers li respongueren que aquesta ciutat com a cap y principal del regne tenia costumat sempre senyalar se y favorir molt lo que es be y repos universal de tot lo regne, y que axi en aquest particular hy faria sa obligatio y quen pendrian consell y li tornarian resposta per que la pogues donar a sa Ex.ia — Dit die a la hora per sa Ex.ia assignada los consellers anaren a visitar lo al qual trobaren iagut en son lit y assentats en sas cadiras que sa Ex.ia los mana donar li digueren per paraula del mag.ch conseller en cap que aquest mati havian entes la mala gana de sa Ex.ia de que sentian viva pena si be estaven aconsolats de haver entes ia de sa millora de que donaven a Deu n.re senyor infinitas gratias, y en demonstratio de asso venian a offerir li sa voluntat prompte y molt aparellada per a tot lo que sie servey de sa Ex.ia, y respongue que de sa mala gana estava ia millor y que ara ia ho estaria mes per lo contento que rebia de veure aqui la ciutat ab senyals tan certs de tant amor y voluntat com li mostraven, de que restave regonegut y agrayt y confiava en Deu n.re senyor que prest tindria salut cumplida per a dispondres a tot lo que convingues y fos be y honor de la ciutat, y apres de haver estat aqui una stona tractant per via de conversatio ab dit senyor y ab la senyora dona Hieronyma Colona sa mare que estave als peus del lit seguda en una altra cadira, los dits consellers se despediren.

Malaltia del virrey: visita dels Concellers.

DILLUNS XXJ. — En aquest die los mag.cs consellers ordenaren que micer Jaume Dalmau advocat acompanyat del subsyndic anas a visitar al senyor virrey. — Dit die tocadas tres horas los mag.cs consellers anaren a visitar al R.nt Canceller lo doctor Jaume de Agullana ardiaca maior y canonge de Gerona qui jura dissabte prop passat, y pocs dies abans vingue de Gerona de hont es natural proveyt de dit carrech de canceller per sa Mag.t en loc del bisbe de Bar.na don Raphel de Rovirola, y arribats dits consellers a casa del dit canceller al peu de la scala foren rebuts aqui per alguns capellans y cavallers quils

Visita del nou Canceller Jaume de Agullana.

acompanyaren fins alt, y al cap de la scala ysque lo dit canceller qui rebe a dits consellers ab molta afabilitat y cortezia, y posant se a la ma dreta del conseller en cap sen entraren en una sala y assentats en sas cadiras fent cap lo dit canceller, lo magnifich conseller en cap en paraula sua y dels altres consellers dona la benvenguda a dit senyor y li dix de com tots eran molt alegrats de que sa S.ª vingues provehit del carrech de canceller, per que confiavan en Deu n.re senyor que seria a molt gran benefici de la administratio de la justitia, y que las cosas de aquesta ciutat serien favoridas per sa S.ª con speravan y ley supplicaban, offerint se a tot lo que fos de son servey, y lo dit R.nt canceller los respongue tenia en molt gran estima y merce la que la ciutat li feya y agraya tanta voluntat, offerint los la sua a tot lo que fos be de la ciutat y servey de sas merces, dient los que encara que fos natural de Gerona empero que per ser aquesta ciutat lo cap y la mes principal del regne, per estos y per molts altros esguarts de amor y voluntat que te adaquesta ciutat se emplearia ys dispondria en tota ocasio per a valer y aiudar e affavorir sas cosas com faria per la de Gerona y ab mes ventaia, y com ho prometia ab molta seguretat, y fet aquest rahonament los consellers se alsaren ys despediren y lo canceller los acompanya fins al cap de la scala y los capellans y cavallers fins baix.

Insaculacions, diferencias entre los Concellers.

DIMARS XXIJ. — En aquest die per las differentias quey havia entrels consellers sobre las insaculations, los dos consellers cap y quint y la dotzena de la habilitatio vingueren cascu de per si a casa la ciutat y sen puiaren dalt a consell de cent hont se costuma fer dit acte, y per que entengueren que los altros dos consellers segon y ters no vindrien, enviaren al senyor virrey per demanar li de merce que tres doctors del real consell vinguessen a casa la ciutat per consultar sobre aquestos fets lo fahedor, y tantost vingueren lo regent micer Hieronym Torner, don Luis de Paguera y micer Jaume Pineda doctors del real consell los quals sen puiaren dalt ab los consellers y dotzena, y poc apres vingueren los altres dos consellers molt acompanyats de nobles, cavallers y ciutadans y de moltas altras personas ys aturaren baix a la sala del trentanari, y entenent que los doctors del real consell eren dalt los trameteren una embaxada per dos cavallers dient los que pus ells nols havian enbiats a demanar fossen servits anar sen y donar loc poguessen tractar ab los

altros consellers negotis de la ciutat que tenien que tractar de importantia, y respongueren que eren aqui ab orde special de sa Ex.^{ia} y que axi no sen podian anar sens orde de sa Ex.^{ia}, de que dits senyors ne donaren avis a sa Ex.^{ia} ym trameten a mi per est efecte, y sa Ex.ª dix que dits doctors nos moguessen de assi fins que aquest negoti estigues en bon orde y quel avisassen si cosa hy havia de que haver lo de avisar, y que en aquest fet se portassen molt neutrals sens mostrar se en favor de nenguna de las parts sino per a procurar hi algun bon expedient per concertar los, y en apres los dits dos consellers segon y ters enviaren embaxada per dos cavallers al senyor virrey per darli raho de aquestos fets y sobre compondre y concertar aquestas differentias los dits mag.^{cs} doctors estigueren aqui quasi tota la nit puiant y devallant de uns a altros, y fou servit Deu que per son medi les coses vingueren a bona concordia y tothom sen ana tocadas ja las tres horas de la matinada.

Concell de Cent, presentacio de comptes.

DIVENDRES XXV. — En aquest hy hague consell de cent al qual foren representats los comptes del conseller segon que fou trames ja mesos fa per a fer aprehensions y compras de blats, y lo consell elegi vuyt persones per a quels revessen y remiren, y apres relatio fessen: tambe s tracta dels forments podrits y perduts ques dix feyen la valor de 15.000 ℔ ₰ per que lo consell deliberas ab quina forma se devia cobrar aqueix dany, y fou remes al trentanari ab referiment. Tambe s tracta de fermar la Unio per la expulsio dels ladres y homicidas segons la ha formada la ciutat de Vich y molts pobles vehins, y lo consell ho comete al trentanari ab plen poder. En los anys 1565, 71 y 92 se ferma per lo consell altre vegada la Unio.

Unio contra lladres y homicidas.

DIMARS XXVIIIJ. — En aquest die hy hague trentanari per tractar lo de la Unio, y fou comes als consellers qui vindran per aque vistas altras Unions, ordenen los capitols y dins vuyt dies junten lo trentanari per quey deliber.

Id.

DIMECRES XXX. — En aquest die festa de St Andreu oyda la missa del Sanct Sperit se feu nova extractio de consellers y obrers, y son los seguents

Festa de St. Andreu: nova extraccio de Concellers.

Micer Steve Monfar y Sorts ciutada	Consellers.
Mossen Joachim Montalt ciutada	
Micer Pere de Ballet militar	
Mossen Onofre Boxadors mercader	
Mossen Lorens Pasqual notari real	

Mossen Pons de Peramola militar }
Miquel Cabes droguer } Obrers.

DESEMBRE

Concellers; missa a la Seu.

Dijous I. — En aquest die los novells consellers cascu de per si acompanyat de sos promens, ço es dels consellers vells de son stament, vingueren ab molt acompanyament a casa la ciutat y per ser mort lo conseller quart vell ana lo quint vell a acompanyar al quart nou, apres que hague dexat lo quint nou, y aqui foren tambe los obrers nous y vells y segueren ço es consellers nous y vells interpolladament, ço es un nou y un vell segons sos graus y estaments, posant se lo cap nou en miig al raco tenint la precedentia com es de costum, y los obrers vells segueren a ma dreta dels consellers, y los nous a ma squerra, y de aqui ab lorde acostumat dits consellers nous y vells y lo quint nou ab mossen Jaume de Aguilar prom y los obrers nous y vells, anant los vells a ma squerra dels nous anaren a la seu a la capella de S.ª Eulalia, y segueren ço es los nous a la part del evangeli y los vells a la part de la epistola, y oyren missa resada y acabada feren oratio al S.ᵗ sacrament darrera lo altar y sen puiaren, y ab lo mateix orde sen vingueren a casa la ciutat y aqui prestaren lo jurament acostumat y oyren sententia de excomunicatio, y fet aquest acte los consellers enviaren un verguer al senyor virrey per demanar hora per anar lo a visitar, y tornat referi havia vist a sa Ex.ⁱᵃ jagut en lo lit de mala gana y que li havia dit que desijaria estar ab dispositio per a rebre la visita ab la demonstratio del contento que sa Ex.ⁱᵃ tenia de la nova extractio dels consellers y que confiava que dema estaria ab mes salut, y que axi gustaria que la visita fos per a dema y que per saber de la hora lo mateix verguer tornas, y per dita raho los consellers no anaren a visitar a sa Ex.ⁱᵃ com era de costum empero ordenaren que hu dels mag.ᶜˢ advocats anas acompanyat de un dels syndics a visitar a sa Ex.ⁱᵃ cadaldia fins tinga salut.

Concellers nous, prestanjurament y ouhen sentencia de excomunicacio

Correu ala cort ab avis dels nous Concellers.

Divendres IJ. — En aquest die parti Antoni Sarda correu de la ciutat per a la cort, a portar a sa Mag.ᵗ la letra del avis dels novells consellers. — Dit die demati a las onze horas los

consellers anaren a visitar al senyor virrey al qual trobaren jagut en son lit de mala gana, y assentats en sas cadiras que sa Ex.ia los mana donar, lo mag.ch conseller en cap feu son rahonament dient a sa Ex.ia que Deu n.re senyor ere estat servit donar los sort a ser extrets en consellers de Bar.na y si be sas forças las sentien insuficients per al que merexia tan gran pes com es lo govern de aquesta ciutat, empero que aiudats del consell y favor y merce que speravan de sa Ex.ia se sforçarian ys animarian a esta empresa supplicant a sa Ex.ia tinga per recomanada esta ciutat yls mane cosas de son servey, offerint li sa voluntat molt aparellada a tot lo que sa Ex.ia los vulla manar, supplicant a n.re Senyor li done salut tan cumplida com sa Ex.ia desija y conve al bon regiment y administratio de la iusticia de aquest principat, y sa Ex.ia respongue se era molt alegrat de la bona sort de que sas merces fossen extrets en consellers, per ques prometia que ab sa bona prudentia y regiment las cosas de aquesta ciutat se encaminarian en tot al servey de Deu y de sa Mag.t y benefici de aquesta ciutat, offerint los de nou sa voluntat molt prompta a tot lo que convinga en be y honor de la ciutat, y los dits consellers li digueren que axi ho confiavan de sa Ex.ia, y feta la deguda reverentia se despediren y de aqui sen anaren a dar vista al dret nou, y apres sen anaren a la lotia a veure los blats. Visita al virrey.

DISSABTE IIJ. — En aquest die demati a nou hores los consellers anaren a visitar al R.im bisbe de Bar.na com es de costum, y tornats a casa la ciutat anaren a visitar al R.nt canceller. Visita al bisbe.

DIMARS VJ. — En la nit passada fou tanta tormenta en la mar que los vexells que estavan en lo port se encontraren uns ab altros, ys perderen y donaren al fondo fets trossos, sinc. — Dit die festa de S.t Nicholau los consellers anaren a S.t Francesch al offici. Tormenta molt gran en la mar, dins lo moll de Barcelona. St. Nicholau.

DIMECRES VIJ. — En aquest die los consellers ordenaren a mossen Julia de Navel y a mossen Josef de Bellafilla anassen als deputats yls diguessen que per moltes e diverses persones ab gran instantia y clamors, eran estats advertits del notable dany que causa axi a la mercaderia y comers com als drets de la ciutat y del general lo dret de las galeras, pregant los que attes notoriament se veu com la experientia ho ha ia mostrat que los drets posats per ditas galeras no son sufficients per a mantenir las, fossen servits levar o suspendre dit dret e maxime attes que Dret de galeras; se demana la abolicio.

la constitutio o capitol de cort parlant de dit dret ho disposa, y tornats referiren havian feta sa embaxada y quels havian respost que desijaban donar contento a la ciutat en tot lo possible, y que asso per ser negoti tan grave com tots sabian ho consultarian ab personas y enviarian la resposta a sas magnificentias.

Festa de la Concepcio, funcio a la Seu.

DIJOUS VIIJ. — En aquest die festa de la concepcio de n.ra Senyora los consellers ab promens anaren a la seu, y acabada la professo acompanyaren al bisbe a son palau per que havia dita la missa de pontifical en dita professo: los quatre consellers ab dos promens portaren lo talem per que lo quint per sa indispositio noy fou. Aquest die fou acabat y posat a sa deguda perfectio lo retaule nou de la capella de la conceptio, salvo que no es daurat y de las figuras de bulto noy ha sino la del miig: sera obra de molta art y primor quant sie acabada.

Retaule de la capella de la Concepcio.

Concell de Cent, per diferents assumptos.

DIVENDRES VIIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent specialment per a prestar juraments a fi de habilitar lo trentanari per que puga tractar lo de la Unio: tambe s proposa de com se facilitaria lo iuntar lo consell de cent per levar la molestia que dona lo tocar la campana tot lo die, y los affers de la ciutat se poguessen tractar ab la prestesa y ab lo repos que conve, haguey gran diversitat de parers que tots feyen la cosa molt dificultosa, y lo parer dels mes fou que si lo consell se havia de tenir demati la campana tocas lo vespre abans una estona, y al endema demati fins a vuyt horas, y que sis havia de tenir al depres dinar la campana tocas desdel mati fins a dos horas y que tothom hagues de ser aqui a la hora, y los que faltarian fossen exequutats per la pena y que tot hom hagues de jurar aquesta ordinatio, y tots la iuraren y per que Antoni Roure notari de Bar.na ere estat extret per a consell lo die de sanct Andreu passat y era aqui en aquest consell, y per ser procurador fiscal de la regia cort es inhabil, per ço per part dels consellers li fou dit sen anas, com de fet sen ana y no estigue mes en consell.

Concell de Cent, per extraccions y per assumptos de monedas.

DIMARS XIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent, y feren las extractions de terna de mostaçaf, parella de administrador de las plaças, sotadministrador y regonexedors de monedas, los noms dels quals se scriuran lo die que juraran, y altros officis: tambe s tracta de satisfer a las personas qui treballaren y entengueren en lo rebre, triar y picar los menuts, y tambe se proposa sis pendrian los menuts que algunas iglesias y personas

pobras portan ara, passat ia lo terme de las cridas, y lo consell ho dexa a maior deliberatio per altro consell al qual se fes relatio de com se feu en lo any 1556 en semblant fet de menuts. — Dit die arriba lo mag.ch conseller ters de la baronia de Moncada, hont ere anat per fer inquizitio contra ladres per un robo notable que havian fet en cami real en dita baronia.

Lladres en la baronia de Moncada.

DIVENDRES XVJ. — En aquest die fou presentat als archivers de la taula un manament dels visitadors del general ab quels manan que traguen y liuren copia autentica al fiscal de la visita, del compte de Joan Pau Serra olim regent los comptes del general de tot lo trienni de 1603 fins en 1605, y los consellers sentint se de un tan nou y tan extraordinari proceyment proveyren y manaren despachar un altre cartell contra dits visitadors per a que dins sis hores revoquen y fassan fe de la revocatio, com largament apar en la scrivania maior en libre de patents ab cubertas blancas de cartro. — Dit die mori Francesch Montaner andador de la taula, *requiescat in pace.*

Visitadors del General, manament als arxivers de la Taula.

Sequitur chartellum Visitatoribus directum.

De part dels molt Ilt.res senyors consellers de la ciutat de Bar.na: Attenent y considerant que per part dels R.nts y magnifichs Visitadors del general de Cathalunya e per provisio del mag.ch micer Jaume Aymerich assessor de la visita instant lo procurador fiscal de aquella y de altres, se ha fet manament als honorables mossen Rafel Jorda mercader y mossen Hieronym Talavera notari publich de Bar.na archivers dels libres y secrets de la taula y erari publich de la present ciutat, en efecte contenint que donen y liuren copia auctentica al dit procurador fiscal del compte de Joan Pau Serra olim regent los comptes del dit general, tant de las datas com de las rebudas del bienni que comença en 1603 y fini en 1605 conforme en aquell se conte, per ço inseguint la provisio per dits mag.chs senyors consellers de consell del mag.ch micer Jaume Dalmau altre dels advocats ordinaris de la casa de la present ciutat lo die present y devallscrit per lo syndich de la dita ciutat a dits senyors consellers donada, per las causas y motius en la dita supplicatio contenguts ab tenor del present, se requer y mana als dits R.nts y mag.cs Visitadors que per observança dels privilegis reals a la dita ciutat otorgats dins sis hores de la presentatio del present chartell

Manament de consellers contra los visitadors del general.

en avant comptadoras precises y peremptories, revoquen, cassen y anullen, borren y lineen de sos registres y ab tot efecte hagen revocat cassat y anullat lo dit pretes manament fet als dits mossen Rafel Jorda y mossen Hieronym Talavera archivers, y tots los proceyments de aquell resultants, y dins dit termini hagen notificat a dits senyors consellers la revocatio, cassatio y abolitio de aquell ab acte auctentich; altrament passat dit termini y fent se lo contrari lo que nos creu, se procehyra contra dits R.[nts] y mag.[cs] Visitadors y officials de dita visita y bens lurs, per los termens y remeys oportuns, y altrament segons de justitia us stil y pratiga de la present casa de la ciutat sera vist fahedor, lo qual cartell se fa a instantia del dit syndich de la present ciutat. Data en Bar.[na] a XVJ del mes de dezembre del any de la natiuitat de n.[re] Senyor M.DC.V.

Scriba consilij
CALOPA *notarius.*

Quod quidem cartellum fuit intimatum, datum traditum et liberatum dicto die magnifico Joanni Coronat personaliter in eius domo inter duodecimam et primam horas post meridiem, Item reverendo Francisco Oliva ordinis militie sancti Joannis Hierosolimitanensem in eius domo, dicto die personaliter inter duodecimam et primam horas post meridiem, Item mag.[co] Francisco de Marimon personaliter in domo nobilis don Plicamanus de Marimon, dicto die inter duodecimam et primam horas post meridiem per Franciscum Vidal, portarium honor. clavarii Barcinone sic referentem et fidem facientem.

Carta del papa.

DISSABTE XVIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers reberen una charta del papa scrita en pergami, closa sub anulo piscatoris del tenor seguent:

Dilectis filijs consulibus Reipublice Barcinonensis.

PAULUS PP. V.

Dilecti filij, salutem et apostolicam benedictionem: Obsequium in nos atque in sanctam hanc sedem quod per vestras litteras quas reddidit nobis dilectus filius Marcus Antonius Navellius procurator vester exhibuistis, benigne recepimus Agnovimus enim cum ex ipsis, tum ex verbis Marci Ant.[i], qui suma fide et

diligentia munere suo functus est, egregiam observantiam atque studium quibus nos prossequimini quare omnia vestra officia gratissima nobis sunt, vosque summa in domino charitate complectimur Quod vero nostram familiam oriundam ex nobili vestra civitate nobis significastis jucundum nobis fuit, speramus enim fore ut hac coniunctione obsequentiores vos nobis et huic sancte sedi addictiores, semper sitis. Nos certe libenter omnem ocasionem aggrediemur declarandi vobis quantopere vos diligamus, sicuti experimento intelligetis interea. Hortamur vos ut studia pietatis et catholice religionis cultum, sicuti vos hactenus fecisse accepimus, augere et amplificare semper studeatis, quo magis divinam vobis gratiam concilietis nostrumque paternum amorem procuramini quod ut facilius prestare possitis, benedicimus vobis nostra appostolica benedictione. Datum Rome apud sanctum Marcum, sub annulo piscatoris, septimo chalendis novembris M.DC.V pontificatus nostri, anno Primo

PETRUS STROZA.

DIUMENGE XVIIJ. — En aquest die festa de la expectatio del part de n.ra Senyora, los consellers convidats per los promens dels corredors de orella anaren a S.t Agusti. *Festa de la expectacio de Nostra Senyora, a St. Agusti.*

DILLUNS XVIIIJ. — En aquest die jura Francesch Palau ciutada altre dels regonexedors de monedas extret a tretze. *Regoneixedor de monedas, jura.*

DIMECRES XXJ. — En aquest die se digue per algunas personas fidedignas que en la nit passada havia hagut terratremol en Barcelona vers las partidas del carrer de la Palla, y que seran derrocadas algunas xemeneyas. A 5 del corrent en Perpinya per grans vents y tempestat de temps, se enderroca la casa vella de sanct Francisco de Paula y prengue desota alguns frares. Deu n.re senyor nos tinga de sa ma. *Terratremol a Barcelona; grans ventadas a Perpinya.*

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die lo trentanari ferma los capitols de la Unio en ma del scriva maior del consell, com se conte en la copia impresa assi cuzida (1). *Ferma dels capitols de la Unio.*

DIUMENGE XXV. — En aquest die festa de nadal, los consellers ab sos promens se aplegaren al porxo de sanct Jaume, y de aqui ab los tabals y trompetas devant anaren a la seu, y acabada la missa pontifical acompanyaren al bisbe a son palau y de *Festa de Nadal, missa de pontifical a la Seu. — M.DC.VJ.*

(1) Vide apendix V.

aqui sen tornaren a la plaça de sanct Jaume, y cascu sen ana a sa casa.

Festa de St. Esteve, ofici en lo convent de Predicadors.

DILLUNS XXVJ. — En aquest die festa de S.t Steve, los consellers anaren a oyr loffici a predicadors.

Festa de St. Joan en lo convent de St. Francesch.

DIMARS XXVIJ. — En aquest die festa de S.t Joan, anaren a S.t Francesch.

Festa dels Sants Ignocents a la seu.

DIMECRES XXVIIJ. — En aquest die festa dels sancts innocents anaren a la seu, y oiren missa baixa a la capella de la S.ma Trinitat y sancts innocents, en la qual ara han posat lo retaule vell de la capella de la Conceptio per que no ny havia, salvo que en lo taulo gran del miig hont estava n.ra Senyora han posat altro taulo de la invocacio de la S.ma Trinitat. — Dit die mori desastradament Antoni Pau Rocha flassader, artiller de la ciutat, y fou que volent ell y altros artillers posar a punt la artilleria del baluart de Mijorn, y vehent que en una pessa que estava ja carregada havia entrat aygua, per exugar la hy posaren polvori y posay foch per a trauren la carrega quey era, y vist que no havia pres dintre, volgue posar hy mes polvora ab la cullera, y a la que estava fent asso la pessa se despara y trobal a la boca, y li leva un bras, y feu lo tombar a laltra part defora, y mori subitament, *requiescat in pace, Amen.*

Mort desastrada de un artiller.

Galeras de Saboya: arriban ab ellas la duquesa de Terranova y son fill.

DIJOUS XXVIIIJ. — En aquest die arribaren de levant dos galeras de Çavoia: venian en ellas la duquesa de Terranova viuda germana del senyor virrey y lo duc son fill: las galeras saludaren, y lo baluart respongue ab una pessa sola com es de costum; es ver que los mag.cs consellers havent esguart que dits senyors son personas tan coniunctas del senyor virrey, havian deliberat ab parer de promenia que per contemplatio de dit senyor virrey lo baluart respongues ab deu o dotze pesses, empero las galeres vingueren tan promptes y la guarda de Montiuych fou tan tarda en assenyalar, que nos pogue donar lorde tan prest com lo temps requeria.

Los consellers van a visitar a la duqueça de Terranova.

DIVENDRES XXX. — En aquest die los mag.cs consellers considerant que lo senyor virrey ab qui aquesta ciutat en totas ocasions ha conegut molta voluntat, per ventura estaria descontent del poch o negun compliment ques feu ayr en la venguda de la duqueça de Terranova sa germana, maiorment que ell ia sabia que per comtemplatio sua lo baluart havia de tornar la salut ab deu o dotze pesses y non tira sino una sola, iuntaren una promenia de cavallers y ciutadans per consultar sobre lo

que eren estats advertits, que per satisfer al desgust que sa Ex.ia podia tenir de asso restavan obligats a fer ne demonstratio y a usar de algun comediment assenyalat ab dita senyora, maior que no degueran si lo baluart hagues respost com se devia a la persona de dita senyora duqueça, per las tantas bonas obras que la ciutat ha rebut del senyor virrey son germa, quant mes que dita senyora es nora del duc de Terranova qui fou virrey de aquesta provincia, per la qual raho se li devia fer alguna ventaia; y legits los exemplars de la venguda de la senyora virreyna duqueça de Monteleon a 3 de dez.e 1603, a la qual tres consellers anaren a visitar la, y de la venguda del duc y duqueça de Sessa a 31 de dit, als quals anaren dos consellers a visitar los, en los quals exemplars se mentionan altros semblants dels temps passats, y discursat aquest fet entre tots los de la promenia, hague diversitats de parer entre ells, per que uns deyan que los consellers devian anar a visitar la empero que devian entrar primer a visitar al virrey qui esta mal en lo lit, pus ho tenen de obligatio y escusar se del descuyt quey hague ayr en lo de tirar lo baluart, y apres visitar la duqueça per que de aquexa manera se salvara la auctoritat de la ciutat, altros eran de parer que anassen tres consellers a visitar la duqueça sens entrar al virrey per que entengues que la visita era sua y restas mes obligada; altros eran de parer que noy devian anar sino enviar hi embaxada de dos o quatre cavallers, finalment los dits consellers se resolgueren de anar tres ço es cap, segon y ters, y axi al depres dinar haguda hora per un verguer anaren ab un cotxo y los officials quils acompanyavan darrera ab un altro cotxo, a la torre del quondam micer Serra que es junt lo monastir de Jesus, hont dit senyor virrey per sa malaltia es exit y hont dita senyora posa, y arribats a la sala hont dita senyora era acompanyada de la duqueça de Monteleon sa cunyada, las ditas senyoras se alçaren de peus, y feta la deguda reverentia y salut tots se segueren en cadiras, y lo mag.ch conseller en cap feu son rahonament dient que ells los consellers y la ciutat se eren molt alegrats de la venguda de sa Ex.ia axi per lo que sa persona era, fora de perill de la mar y era arribada ab salut, com per lo que sabian que lo senyor virrey son germa sen havia molt de alegrar, y que sa venguda havia de aiudar molt a la sua salut, com per lo contrari los cuydados que dit senyor tindria dels perills de la venguda de sa Ex.ia li havian de causar viva pena, y per conseguent ma-

nifest dany en sa malaltia, y que en demonstratio de asso y sentint se obligadissims a las moltas merces que la ciutat havia rebut del dit senyor duc de Monteleon son germa, venian a donar li a sa Ex.ia la benvenguda offerint se a ells y a la ciutat molt aparellats a tota cosa que fos servey de sa Ex.ia, y supplicant la no rebes a desgust la poca cortezia se li feu ayr a sa Ex.ia quant arribaren las galeras, per que era estat falta dels officials de la ciutat qui devian avisar y axi lo temps no dona loch a ques poguessen donar los ordens, y fer los compliments deguts a la persona de sa Ex.ia com ells dits consellers desijavan, y dita senyora respongue que agrahya molt tanta voluntat y merce com rebia, y que assi y en tot loch ho tindria molt present offerint se a tot lo que fos servey de sas merces y be de la ciutat, y que la molta gana que tenia de arribar a Barcelona per exir de la mar que la tractava mal, y veure a sa mare y al duch son germa la obligavan a donar tota la pressa possible en venir, y que axi los officials de la ciutat qui deyan que havian faltat en no donar los avisos de las galeras no haurian tengut temps y axi no tindrian culpa, ans la tindria ella dita senyora per venir ab tanta pressa maiorment que sos abits que ella portava suffrian que per sa venguda nos fes demonstratio alguna, ans pregava molt a sas merces ab gran instantia soltassen de la preso al official que per esta raho tenian pres segons havia entes, yls ho demanava de merce, y lo conseller en cap li replica dient que sa Ex.ia havia de ser servida donar los loch que ells poguessen castigar asso, segons la gravedat de la culpa merexia la qual ells consideravan molt gran per haver succeyt en esta ocasio en nota de la ciutat y desgust de sa Ex.ia y del senyor duc son germa, a qui tant devien, y dita senyora y la senyora virreyna altra vegada los demanaren la desliurança del pres dient dita senyora duqueça de Terranova que li pesaria molt que de sa venguda nengu hagues de rebren pesar, y seguit entre dits senyors algun rahonament sobre la salut de dita senyora que ere arribada bona y de la del senyor virrey que estava ia de millora, los dits senyors consellers se alçaren y juntament ditas senyoras, y dita senyora duqueça crida al duch de Terranova son fill, iove de edat de poc mes de setze anys a qui los consellers se acostaren fent se entre ells cortezies y compliments, y los consellers saludaren ys despediren de dita senyora, y lo dit senyor duc los acompanya fins que foren fora de la sala, y devallant sen de aqui se embarcaren en son cotxo y sen tornaren á casa la ciutat.

Incipit annus a nativitate Domini

M . DC . VJ

JANER

DIUMENGE I. — En aquest die los consellers anaren dematí al offici a santa Maria de la mar y al depres dinar se feu la cavalcada com es de costum. Cap de any: ofici a Sta. Maria y cavalcada.

DIMECRES IIIJ. — En aquest die per la tarda los consellers tots sinch acompanyats dels officials ab sos cotxos, anaren a la torre de micer Serra prop lo monastir de Jesus a visitar al senyor virrey per sa malaltia, y arribats en la cambra hont iaya en son lit, los consellers apres de haver feta la deguda salut se assentaren en senglas cadiras que sa Ex.ia mana donar los, y lo mag.ch conseller en cap en nom de tots feu son breu rahonament dient que la ciutat havie estat ab molt gran cuydado de la salut de sa Ex.ia, empero ara se eran molt alegrats de la millora que havian entesa, de que donaven gratias a Deu n.re senyor y en senyal de asso eran venguts a besar las mans de sa Ex.ia supplicant a sa Ex.ia los manas cosas de son servey, y no tingues a desgust lo poch compliment ques feu a la senyora duqueça de Terranova sa germana quan arribaren las galeras, per que fou descuyt dels officials qui tenian a carrech avisar de la venguda de las galeras, y sa Ex.ia respongue que a Deu gratias estava millor y que agraya molt ys sentia obligadissim a tanta voluntat de la ciutat la qual te de molt atras coneguda y experimentada, y que la matexa offeria de sa part en tota cosa se offeris assegurant ab moltas veras la sua molt prompte y aparellada per a tot lo que convinga com ho havian ia vist per la obra y lo passat, y u veurian ab molta certeza en tota ocasio

Malaltia del virrey: visita a dit senyor y entrevista ab la duquesa de Terranova.

en lo per venir, y que en lo que deyen del descuyt hy hague en lo respondre a la salut de las galeras quant arriba la duqueza sa germana, no sen donassen pena que ben cert era de la voluntat de la ciutat, y apres de haver estat aqui una stona rahonant se ab dit senyor y ab la senyora duqueça de Terranova que estava a la cabessera del lit, y demanant se los uns als altres de ben estar y fent se altros cumpliments, los dits consellers se alçaren ys despediren y sen tornaren a casa la ciutat.

Festa dels Reys, ofici al Pi.

DIVENDRES VJ. — En aquest die festa dels Reys, los consellers anaren al offici a n.ra senyora del Pi.

Festa de St. Ramon de Penyafort a Sta. Catarina.

DISSABTE VIJ. — En aquest die festa de sanct Ramon de Penyafort los consellers anaren ab sos promens a sancta Catharina en la forma acostumada, com se conte en la iornada del any passat.

Professo de la Cruzada.

DIUMENGE VIIJ. — En aquest die entra la cruzada, y los consellers acompanyaren la professo com es de costum.

Mostaçafs y altres oficis: juras y extraccions.

DILLUNS VIIIJ. — En aquest die juraren mossen Pere Sauri mostaçaf y mossen Enrich Amat de Palou administrador de las plaças, y dit die hy hague trentanari specialment per la extractio dels officials de la visita.

Avalots de estudiants: posan foch a las portas de la casa del rector.

DIMARS X. — Aquest die a dos horas de la matinada, succey que posaren foch a las portas de casa micer Francesch Gamis rector del studi ab alquitra quey havian posat, y lo foch havia ia pres tant que si no fora que los capellans del Pi qui obriren la iglesia per ocasio de un sacrament segons se dix, y ho veren y cridaren, com dita casa trega la una porta a la plasseta del portal de la spina del Pi y laltra a la Boqueria, lo foch haguera pres molt prest dintre casa: presum se queu haurian fet los studiants per ocasio de que ell los persegueyx per las taroniadas que tiran ia dies fa, y altras insolentias que fan, dignas de ser molt castigadas en tant que en dies passats per levar aquestos avalots y scandols que feyan los studiants de envestir a taroniadas a tots los qui passavan per la Rambla, los consellers feren tancar lo portal de la Rambla qui entra als carrers de sancta Anna y de na Canuda, y per que las portas no estavan tan ben conduydas y asseguradas com era raho, se segui divendres prop passat que caygueren y prengueren desota a una fadrina que mori subitament y a un frare de sanct Agusti que esta sens sperança de vida. — Dit die o ja lo die abans arriba de la cort Antoni Sarda correu de la ciutat qui era anat ab la

Correu de la Ciutat, torna de la cort.

letra dels consellers passats per al rey nostro senyor, ab avis de la nova extractio dels consellers, y porta la resposta del rey com se registrara en la scrivania maior. — Dit die fou exequutada sententia de mórt en la persona de Miquel Moner alias Scampa de sanct Culgat de Vallers, per la mort de mossen Rafel Antich cavaller, a qui mataren proditoriament en dies passats entrant a sa casa a hora tarda, ab tir de pedrenyal: fou li levat lo puny y fou peniat. — Dit die hy hague consell de cent per tractar del incendi de la casa de micer Gamis, y fou deliberat donar premis de cinchcentes liures, y que lo syndich fassa instantia contra los culpables.

Execucio de sentencia de mort.

Avalot de estudiants, midas presas pel concell.

DIMECRES XJ. — En aquest die foren publicadas las cridas de part de la ciutat offerint los dits premis.

Id.: publicacio de cridas.

DIVENDRES XIIJ. — En aquest die los consellers juntaren una promenia de cavallers y ciutadans, per consultar del modo y com se posara en exequutio lo de la Unio, y en altros dies apres se tingueren molts parlaments sobre asso.

Promenia per consultar com se ha de dur a efecte la Unio.

DIUMENGE XV. — En aquest die fou la professo del nom de Jesus als Angels, empero los consellers noy anaren com costuman per los molts fanchs quey havia.

Professo del Nom de Jesus, als Angels.

DIMARS XVIJ. — En aquest die hy hague consell de cent: fou extret en clavari mossen Pau de Fluvia militar, y foren donats per als pares capuchins de Monticalvari per obras, sinch centes liures, y a la viuda de Antoni Pau Rocha cent liures, y a la filla per son casament doscentes liures, per lo que dit Rocha mori desastradament en servey de la ciutat com esta notat a 28.

Concell de Cent, acorts diversos.

DIJOUS XVIIIJ. — En aquest die estant los mag.cs consellers aiustats en la sala del trentanari, vingueren micer Jaume Joan Aymerich y altres advocats de la lonia ensemps ab un dels defenedors y altres mercaders, y explicaren que los consols de la lonia y lo consell de vint havian vist un chartell donat a dits consols, ab que de part de sas magnificentias sels manava revocassen los proceyments que los consols feyen en certa causa de letra de cambi contra mossen Joachim Montalt, vuy conseller segon, y que dins cert breu termini fessen fe de la revocatio attes que dit senyor Montalt es conseller y per dita raho es privilegiat y exempt, y que axi lo consell de vint havia deliberat vinguessen a representar los de com tots havian feta gran maravella de tal manament, et maxime essent asso com era causa ia moguda abans de que lo dit senyor Montalt fos extret en con-

Consols de la Llotja: queixa tocant a la revocacio de cert procehiment contra un Conceller

seller y que axi supplicavan a sas mag.[tias] desistissen de aquell manament ols mostrassen privilegi o dret per lo qual los consols restassen obligats de haver se de abstenir de aquesta causa, oferint se molt promptes a tot lo que pugan donar contento a sas mag.[tias] y servir a la ciutat, y los consellers respongueren que era ver havian fet lo manament que deyan com a cosa que han pensat per la molt iuridica y conforme a dret, empero que ells tractarian lo que ara los havian dit yls tornarian raho.

Festa de St. Sebastia: professo de la Seu a la capella del Sant.

DIVENDRES XX. — En aquest die festa de sanct Sebastia, la professo de la seu ana a S.[t] Sebastia: los quatre consellers ab dos promens portaren lo talem, lo bisbe y consellers segueren en sas cadiras y coxins a la part del evangeli, y los sacerdots del gremial a laltra part.

Consulta de la mare del virrey als concellers sobre un cas de etiqueta.

DISSABTE XXJ. — En aquest die estant los consellers aiuntats en la sala del trentanari, vingue don Joan Burgues y de So y de part de la senyora dona Hieronyma Colona mare del senyor virrey dix a dits consellers com dita senyora li havia ordenat vingues a tractar ab sas m.[s] y dir los com lo duc de Terranova son net pensava dema diumenge anar al Born a la festa del torneig ques ha de fer, y posar se a la finestra de casa don Federich Mecha ab dosser y coxins, attes sa calitat ley acompanya per ser com es grande, y axi ne era estat aconsellat queu podia y devia fer maiorment que entenia que en altre temps se era fet axi, que un senyor titulat en semblant ocasio havia estat ab dosser y coxins en la matexa finestra sens esser hy lo virrey com tampoch dema noy seria per sa indispositio Empero que primer volia tractar ho ab sas m.[s] per que sabessen de sa intentio, y los dits senyors consellers li respongueren que lo conseller en cap estave mal en sa casa y que per ço al depres dinar se havian de aiustar alla, y que fos content de venir alla per queu tractarian y li tornarian resposta, y per la tarda los dits consellers se aplegaren en casa del cap y juntaren una promenia de cavallers y ciutadans, y sercats dietaris y vists alguns exemplars que tots feyen contra la preteza del duc, resolgueren se devia tornar resposta a la senyora dona Hieronyma ab paraulas degudas y pertinents, donant li raho del pesar que tenian de com no tenian loc per a poder donar li gust y contento sens preiudici de la ciutat, y que axi fos servida que en asso nos fes novedat, y per que don Joan Burgues tardava ordenaren a mossen Joan Pareia notari de Bar.[na] aiudant de escriva maior anas a

dita senyora y li tornas dita resposta, la qual ana y tornat referi que havia fet son offici ab la senyora dona Hieronyma, y que li havia respost que sas merces nos donassen pena que son net no aniria pus hy trobaven inconvenient y que ella tambe havia dubtat, empero que uns cavallers ley havian dit y molt certificat hy havia exemplar, y que axi lo duc se posaria en una finestra de baix de una celozia y que agraya molt la raho que li davan ab tanta satisfactio y compliment.

Coxins a la festa del Born.

DIUMENGE XXIJ. — En aquest die fou la festa del torneig al Born a la qual los consellers anaren convidats per part dels deputats: guanyaren los prisos ço es de pica Luis Puig, de spasa don Jayme de Lupia, de mes galan don Miquel de Semmanat, de millor inventio Francesch Dalmau y de la folla Francesch Lentes, y per que al temps que los consellers isqueren a les finestres de la casa de hont solen mirar aquestas festas veren que lo comte de St Angel dels Lombarts fill del senyor virrey y lo comte de Eril qui estavan en finestras descubertas y lo duc de Terranova qui estava en finestra ab celozia al devant de dits consellers tenian coxins a las finestras, y que tambe los deputats que eran a las finestras de la casa hont solen estar al costat vers lo pla de Lull de la casa hont eran dits consellers los tenian, y considerant lo preiudici que asso era de la ciutat los dits consellers enviaren a dits senyors a dir los fossen contents levar los coxins y axi be enviaren al senyor virrey qui estava indispost en sa casa a dar li raho de aquesta novedat, supplicant lo fos servit manar donar orde de que tots levassen sos coxins com fos com era cosa inusitada estar ab coxins sino sols lo senyor rey y son loctinent general, y poch apres se veu que los dits duc y comtes retiraren y levaren los coxins, empero los deputats iatsie que axi de part de la ciutat com de part del virrey ab deliberatio del real consell segons se dix, qui tambe ere en altra casa del costat per veure dita festa los fos demanat los levassen, nols volgueren levar, y los dits consellers per no alterar la festa non feren altro sentiment ab presuposit de tractar apres y pendre consell com remediar aquestos preiudicis.

A 18 de febrer de 1609 es altra festa en la qual los deputats no tingueren coxins y resta salvat aquest preiudici.

Cas de etiqueta: embaxada al virrey.

DILLUNS XXIIJ. — En aquest die los consellers juntaren personas de tots staments per tractar del fet dels coxins dels deputats, y fou resolt sen devia dar raho al consell de cent y enviar embaxada al senyor virrey agraynt li tanta merce com feu lo die de ayr en aquest negoti, supplicant lo favoresca la

ciutat en esta ocasio tan iusta pus era en defença de las ceremonias y preheminentias reals que per los reys eran comanadas als consellers, fentli a saber a sa Ex.ia que per al die seguent tindrian consell de cent sobre aquest fet dels coxins dels deputats, per tractar de com se han de salvar aquestos preiudicis, y per a fer esta embaxada anaren mossen Joachim Setanti y mossen Francesch Cosma Fivaller y tornats referiren que sa Ex.ia havia offerta sa voluntat molt aparellada en tot lo possible a tot lo que convingues a la ciutat, y quels havia advertit que aquest fet lo tractassen en consell de cent ab la prudentia y maduresa ques devia al bon stat y repos de la ciutat.

Id.: id.

DIMARS XXIIIJ. — En aquest die demati hy hague consell de cent per lo dels coxins dels deputats, y lo consell delibera ques fes embaxada al senyor virrey fent li gratias de la merce que diumenge feu de posar la ma en que los deputats levassen los coxins, y supplicant lo sie servit continuar ho y no levar la fins que la ciutat sie reintegrada en aquest preiudici que es estat fet a las preheminentias y cerimonias reals, y que sa Ex.ia procure per las vias que conexera convingan, remediar ho de la manera que de sa Ex.ia se confie y que de aqui avant los consellers no permetan que en sa presentia los deputats tingan coxins, y que no dexen per res de anar a estas festas publicas ara sien convidats o no. — Mes avant se tracta del manament que los visitadors del general feren als archivers de la taula, com esta notat a setze de dezembre y de la pretensio que tenen los consols de lotia de passar avant en certa causa contra lo conseller segon com esta notat a denou de Janer, y lo consell ho comete als consellers ab plenitut de poder, y disgregat lo consell los consellers ordenaren a Joachim Setanti, Francesch Cosma Fivaller, micer Francesch Gamis y Julia de Navel fessen dita embaxada al senyor virrey avisant lo de la dita deliberatio y supplicant lo affectuosament no leu la ma de aquest negoti fins que estiga a satisfactio de la ciutat, y tornats referiren havian explicada sa embaxada y que lo senyor virrey los havia respost que sa Ex.ia nos volia posar per tercer ni medianer en asso fins que entengues la raho que podian donar los deputats en iustificatio de sa preteza, empero que estiguessen certs ne tindria molt particular memoria y que havent hy cosa que dir los sa Ex.ia los enviaria a sercar, y que adasso li havian replicat dient li que la ciutat nol posava a sa Ex.ia ia per tercer ni per medianer

Sobre la revocacio de cert procehiment contra un conceller.

Cas de etiqueta: embaxada al virrey.

sino que com asso era cosa contra la auctoritat y ceremonias reals sa Ex.ia ho advertis.

DIMECRES XXV. — En aquest die festa de S.t Pau hy hague consell de cent per traure terna de balle y Jutges de taula, y per mort de Francesch Montaner andador aiudant de la taula y dels officials della y del racional y clavari, fou extret de la bossa de receptors y palloler Galceran Font notari. Item fou deliberat donar de caritat als frares de sancta Matrona per gastos del capitol provincial, trescentes liures ab que los consellers procuren que en dit capitol nos fassan cosas en derogatio ni preiudici de la ciutat per ser dita casa com es propria de la ciutat y tenir aquella los frares en pura comanda per la ciutat. Item se delibera donar deu anys de temps a Baldiri Çafont mercader y a Francesch Magrinya peller deutors de la taula, per lo cas de Jaume Losada regint lo libre maior de la taula que esta notat atras, a pagar ab deu iguals pagas ab tal que paguen ara cascu sinchcentes liures. Item deliberaren donar per la obra del monastir de las monias capuchinas sin centes liures. Item se delibera y comete als consellers de pendre y fer resolutio y remato en lo de la compra de la casa de fora de S.t Francisco de Paula que tenian abans fora a la creu trencada que la ciutat prengue per fer ne hospital lo any de la peste de 1589.

Capitol.

Prorroga de uns deutors.

Obra de monastirs.

Casa de St. Francisco de Paula.

DISSABTE XXVIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent special per tractar de la provisio de las carns del any seguent.

Carns.

FEBRER

DIMECRES I. — En aquest die jura mossen Pau de Fluvia clavari.

Clàvari, jura.

DIJOUS IJ. — En aquest die festa de n.ra Senyora la candelera los consellers anaren al offici a la Seu.

N.a S.a Candelaria.

DIVENDRES IIJ. — En aquest die los mag.cs consellers juntaren en casa de la ciutat los centeners de la Unio y sos substituts o loctinents per ells elegits y los sinquanteners y dezeners, los quals juraren en ma del Veguer guardar y cumplir los capitols de la Unio y los centeners son los seguents, ço es quarto de S.t Miquel mossen Francesch Cosma Fivaller militar, quarto

Jura de la Unio.

de S.t Pere mossen Joachim Setanti ciutada, quarto de sancta Maria de la mar mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells militar, quarto del Pi mossen Joan Duzay ciutada, lo raval mossen Pau de Fluvia militar, y encontinent apres de haver iurat, lo dit veguer y dezeners sen anaren y restaren aqui los consellers ab los centeners y sos substituts y sincuanteners, tractaren entre tots del ques devia fer mes avant, y resolgueren se devia enbiar embaxada al senyor virrey donant li avis del estat de la cosa y supplicant lo fassa que lo bisbe y capitol y inquizidors fermen la Unio, y de continent los dits consellers ordenaren a mossen Joachim Setanti y a mossen Francesch Cosma Fivaller que al dia seguent fessen dita embaxada, los quals apres de ser anats segons dixeren, referiren que lo senyor virrey los havia respost que agraya molt la bona diligentia y que fossen contents donar li lista de totas las personas nomenadas, y que en lo dels inquizidors faria sos officis empero que en cas que los inquizidors no volguessen fermar, demanava que la ciutat lo advertis del que sa Ex.ia poria y deuria fer.

Archiver de la taula, mort.

DILLUNS VJ. — En aquest dia mori Rafel Jorda mercader archiver de la taula, *requiescat in pace.*

DIMECRES VIIJ *dies cinerum.*

Jura del balle.

DISSABTE XJ. — En aquest die jura mossen Alexandre Aguilar balle de Barcelona, pres per lo senyor virrey de la terna ques trague lo die de S.t Pau. — Dit die mossen Joseph de Bellafilla y mossen Julia de Navel referiren als mag.cs consellers com lo die abans per orde de sas mag.tias eran anats als senyors deputats per reduyr los a la memoria las moltas embaxadas que per part de la ciutat los eran estadas fetas per lo del dret de las galeras, supplicant los vullan guardar la constitutio parlant sobre la impositio de dit dret, y que los deputats los havian oyts ab molta demonstratio de voluntat, y quels havian respost que la gravedat del negoti requeria determinar se molt sobre (lo) pensat, y que perço pendrian consell de personas y tornarian raho als magnifics consellers ab la presteza mes possible, certificant los ho tenian en molt special recort y que procurarian pendrey resolutio molt prest.

Dret de las galeras.

S.ta Eulalia.

DILLUNS XIIJ. — En aquest die festa del martiri de sancta Eulalia transferida a esta jornada, per ser la dominica de ayr en que caya privilegiada, los consellers ab sos promens anaren a la seu: digue la missa de pontifical lo senyor bisbe, haguey

offertori; a la professo los consellers ab promens portaren lo talem.

DIJOUS XVJ. — En aquest die hy hague consell de cent specialment per pagar als qui tingueren la ma en lo rebre, triar y picar los menuts y lo consell ho comete als consellers. Mes avant se tracta de la delatura que lo fiscal de la visita volia fer contra lo doctor Castello sobre los comptes de sa embaxada, en la qual lo assessor no volia proveyr per ser estats dits comptes passats y deliberats per lo consell de cent, y lo consell posa silenti al fisch en dit negoti, empero ordena per al sdevenidor que semblants comptes primer fossen vists y examinats per lo mercader racional en presentia de tres consellers y apres ne fessen relatio al consell, a fi que sobre cosa certa y ben entesa pogues deliberar, y que daqui avant los visitadors no pugan conexer de cosas que lo consell de cent hage deliberadas.

Menuts, gastos.

Comptes de embaxada

DIMARS XXJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers donaren a micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat las listas ó memorials dels centeners, sincuanteners, dezeners y soldats de la Unio per a que las portassen al senyor virrey dient li que sa Ex.[ia] fos servit de mirar ho, y si hy havia personas de qui la regia cort tingues alguna quexa, sa Ex.[ia] ho manas advertir per que los consellers nomenarian altras personas, y tornat referi que sa Ex.[ia] havia presos los memorials y que li havia respost agraya la bona diligentia y que miraria los memorials y manaria avisar als consellers si cosa hy havia que advertir.

Unio: listas.

DIMECRES XXIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort contra la persona de don Federico Bellver de Tarraga, per la mort de Ortensio Olivar burges de dita vila, y fou li levat lo cap, y dit die demati fou peniat Bernat Roig son criat per lo mateix cas, *requiescant in pace Amen.*

Sentencias.

DIJOUS XXIIJ. — En aquest die tingue principi la informatio ab auctoritat apostolica per la canonitzacio del beato padre Ignatio, per que foren presentadas las letras y rotulo a instantia de la religio de la companyia de Jesus de la qual el beato padre es fundador, al R.[im] bisbe de Bar.[na] a qui ensemps ab lo bisbe de Vich dit negoti ve comes: es notari de dita remissoria Joan Pareia notari de Bar.[na] Deu n.[re] Senyor nos fassa merce que prest veiam dita canonitzatio effectuada com speram ho sera, *Amen.* — A 10 de Abril en sancta Anna foren presentades als dos bisbes junts: haguey molt concurs de gent y molts

Canonitzacio del B. P. Ignatio.

pares de aquella sagrada religio graves y de molta doctrina, que son venguts assi de tota la corona a tenir congregatio, la qual comensa dit die y juntament ab dit Joan Pareia es notari de la remissoria Joan Teres notari de Barcelona. — En aquest die lo duc de Terranova qui vuy se troba en Bar.[na] vingue a casa la ciutat per oyr lo sermo de sanct Miquel desde la tribuna, y los consellers qui tambe eren aqui per oyr lo sermo ysqueren a rebrel fins a la porta del trentanari vell y segueren en sas cadiras a la tribuna, ço es al cap el duch de Terranova y per orde los altros consellers succesivament, y acabat lo sermo lo dit duc se despedi y los consellers lo acompanyaren fins a la porta del trentanari vell. Creu se que lo duc vingue a la tribuna per que lo virrey era baix en la yglesia y que per dita raho no seuria en cadira com solia seure quant lo virrey noy venia.

St. Miquel, sermo.

Cadira.

Unio, listas.

DIMARS XXVIIJ. — En aquest die lo mag.[ch] micer Lorens Jover Jutge de cort, vingue de part del virrey y dona als mag.[cs] consellers los memorials dels de la Unio que a vint y hu de part dels consellers foren tramesos a sa Ex.[ia], y dix que no li parexia a sa Ex.[ia] se degues levar nengu dels nomenats y que axi convenia que la ciutat fes publicar ab veu de crida la Unio, que tambe sa Ex.[ia] faria lo mateix y desguiaria als qui son guiats com ho disposan los capitols de la Unio.

MARS

Sermo en St. Miquel.

DIMECRES I. — En aquest y en altros dies apres, lo senyor virrey y la senyora dona Hieronyma Colona sa mare y la senyora virreyna y la duqueça de Terranova y el duc de Terranova son fill ab altros cavallers vingueren oyr lo sermo a sanct Miquel: lo senyor virrey se posava en son strado al altar maior. Lo duc de Terranova y son oncle comanador qui era germa de son pare sen puiaren dalt a la tribuna del cor assentats en sas cadiras, per que a estar baix per causa del senyor virrey no hagueran segut en cadiras, y los mag.[cs] consellers oyan lo sermo de la tribuna de casa la ciutat ab las celosias tancadas. — En aquest die de part del veguer y balle de Bar.[na] de ordinatio dels consellers, fou publicada la Unio ab crida publica a so de trompetas y tabals, vestits ab sas robas de domas. Deu nostre

Unio, publicacio.

Senyor ho guie al seu S.[t] servey, Amen. — Dit die en la nit se posa foch a la casa de Antich Riera droguer a la plassa de la Lana, y per causa de la molta pega, mel, sofre y altras cosas de liquor hy havia, se ensengue en tan gran extrem ques crema tota, y juntament una casa del costat y las casas mes veynas a estas dos ne reberen tambe molt dany. Fou cosa notable lo incendi, en tant que las flamas arribavan a las casas de devant y si hagues fet vent com havia fet dos o tres vespres abans, corria grandissim perill de un incendi irremediable. Los pares de S.[a] Catherina y los capellans de S.[ta] Maria de la Mar y de sanct Cugat portaren aqui lo S.[im] Sacrament y reliquias de sancts, supplicant al Senyor lo remey de tanta necessitat, y fou Deu servit que si be aquexas dos casas se cremaren y les dos mes veynas ne reberen algun dany no passa mes avant. A Deu omnipotent sien dades graties y laors de tot. *Amen, amen.* Incendi.

DIMARS VIJ. — En aquest die de part del virrey fou publicada la Unio ab crida publica desguiant tots los guiats, de aqui a passats tres dies, y lo mateix dia los soldats de la Unio juraren en ma del Veguer en casa de la ciutat. Unio. Jura dels soldats.

DIMECRES VIIJ. — En aquest die mossen Julia de Pallars donzell, lochtinent de mossen Joachim Setanti hu dels sinch centeners de la Unio, captura a Gabriel Serrayca sastre de Vich enculpat de tir de pedrenyal y aquell porta y mete dins les carcers comuns de Bar.[na], y per ser lo primer efecte de la Unio sen fa aquest notament. Deu n.[re] senyor ho encamine tot al seu sanct servey. — Dit die demati parti micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat en companyia del scriva maior y del subsyndich per a las baronias de Moncada, Montbuy y Caldes de Starach vassalls de la ciutat per a ferlos fermar la unio, y tornaren a XV. Unio, firma de las baronias.

DIMECRES XV. — En aquest die festa de sancta Madrona la professo de la seu ana a la casa de S.[a] Madrona a visitar las suas sanctas reliquias: com es de costum los consellers anaren ab dita professo, y bisbe y consellers segueren a la part del evangeli en sas cadiras y coxins de vellut, y los sacerdots del gremial a laltra en sas cadiras. Festa de Sta. Madrona.

DIVENDRES XVIJ. — En aquest die micer Francesch Gamis donzell y micer Hieronym Ollers ciuteda, essent estats tramesos per los mag.[cs] consellers als R.[nts] y mag.[chs] deputats del general de Catalunya per lo efecte de la embaxada devallscrita, tornats referiren com havian dit als senyors deputats per

Propri us per als venedors de blats

part dels senyors consellers que desijant dits senyors consellers proveyr la plaça de la present ciutat de blats per la falta gran en tot lo principat vuy se troba, que es causa no arriba com solia en la present ciutat un gra de blat, y si no fora lo que ve de França se havia de patir en extrem restant tots los poblats en aquesta ciutat sens sperança de remey, han procurat y cada dia procuran de fer compras de moltas sumas de forments de diversos patrons francesos, los cuals recusan fer ditas vendas que no sia ab seguretat de poder traure la moneda sens pagar interes o dret de exida, y per ço volen sels procure propri us dels deputats, y que per dita raho y per la obligatio que dits senyors deputats tenen per sos carrechs en aiudar a que la ciutat estiga proveyda y no succehesca algun escandol per falta de manteniments, que es cert ley haura no donant se dits propris usos a dits venedors per que dexaran de portar forments, los havien tramesos alli per a supplicar a sa S.ª fossen servits de que dit propri us se donas conforme per lo sindyc de la ciutat sels era estat enviat a supplicar y fins ara noy havian presa resolutio en dit negoti, y que explicada dita embaxada los fonch dit per lo senyor deputat ecclesiastich que ysquessen fora que prest los tornarian resposta, y que tornats a entrar a cap de una stona lo mateix deputat ecclesiastich los havia dit que de part de aquell consistori diguessen als senyors consellers que lo general estava pobre, que pera pagar al rey y pencions dels censals y salaris dels doctors del real consell no tenia diners, y que axi sempre que los senyors consellers hauran aclarit los comptes dobles quey havia entre la ciutat y lo general que ells farian lo que tindrian obligatio, y havent replicat dits embaxadors als dits deputats dient los que en la declaratio y averiguatio de dits comptes se havia fet lo que sabian los assessors de la deputatio que eren alli presents, y no era culpa de les persones per dit efecte destinades, y que axo no havia de esser causa pera dexar dits deputats de fer lo que era tan degut y usitat, maiorment que los senyors consellers no eran tan sollicits en cobrar del general lo que devia a la ciutat dels greuges y lo demes que la ciutat havia gastat per lo dit general en las ocasions passadas, respongueren dits deputats que per tot lo blat de Cicilia y altre que hagues comprat la ciutat fora del regne y vingues a risch y perill seu darian licentia, empero pera altre nou podian fer per esser contra capitol de cort, y tornant a replicar dits embaxadors que

Resolucio de comptes ab la deputacio.

per lo blat de Cicilia no era menester propri us per que se feyen los pagaments en virtut de letres de cambi, digueren dits S.^{ors} deputats que no tenian mes que dir ni que respondre altra cosa del que ia havian respost, de hont se conegue la poca gana que dits deputats tenian de usar nenguna cortezia ab la ciutat.

DISSABTE XVIIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en la persona de Antoni Pau Gayris revenedor de Bar.^{na} per toriscador de moneda, *Requiescat in pace, Amen.* — Dit die succey que essent anat Lorens, Pintor dezener de la Unio ab alguns de sa dezena al carrer del Carme ab intent segons se dix de capturar si veyan la ocasio, a don Bernat de Cabrera y a Josef Franch y altros ques estavan retrets en una casa del carrer den Cervello iunt lhospital, los dits don Bernat de Cabrera y altros ysqueren armats de sos pedrenyals y venint vers los de la Unio cridant a grans crits, a carn, a carn tiraren tirs de pedrenyal contra los de la Unio y feriren a un fadri de ells matexos, criat segons se deya del dit Joseph Franch de que mori promptament, y feriren tambe a Pere Castanyer soldat de la dita dezena, pero per que portava peto no li danya, y venint a las mans ab gran animo y esfors per a pendrels assenyaladament, lo dit Pere Castanyer fonch mal ferit de una stocada al coll, per la qual exint molta sanch ab gran copia, caygue en terra de la qual brega lo dit don Bernat resta pres yl portaren a la preso, empero tots los demes se retragueren al Carme y al Hospital, y los de la Unio y altre gent que sobrevingue los seguiren y tantost al crit de viafos tocaren a sometent la campana de las horas Lantoni del Pi y la del hospital, y los portalers tancaren los portals de la ciutat, y acudiren alla los centeners y molts de la Unio ab sas armas y moltissima altra gent, y regonexent lo monastir del Carme los prengueren tots, y los consellers entenent asso vingueren a casa la ciutat y lo virrey feu juntar las salas de la real audientia, y don Pedro Soler y micer Lorens Jover iutges de cort acudiren al Carme per rebre informatio del cas, y dels consellers al virrey y del virrey als consellers y dels dits consellers als dits jutges de cort y als centeners y de ells als consellers anaven y venian los avisos y ordes ab molta conformitat y correspondentia, y finalment ia molt tart tocadas vuyt horas vingue a casa de la ciutat lo dit don Pedro Soler y referi a dits consellers com venia de part de sa Ex.^{ia} y del real consell per dar los raho de com havian vista y molt considerada la

Sentencia

Unio, brega.

enquesta, y quels havia paregut no convenia traure los presos de la iglesia per que seria fer los benefici pus se havia de sperar guanyarian la contentio, y que valia mes soltar los per apres a sa hora pendrels y castigar los, empero que si a sas mag.tias los parexia altra cosa ho diguessen per que sa Ex.ia desijava molt donar los contento, y que sa Ex.ia estava molt satisfet y content del proceyment dels de la Unio per que per la informatio constava ques eran portats en aquest fet molt assentats y ab gran prudentia, y que sa Ex.ia ho agraya molt y assenyaladament que haguessen pres al don Bernat, y los consellers li respongueren que estavan molt contents de que per part dels de la Unio noy hagues hagut exces y que pus al real consell li parexia no traure los presos de la iglesia, que havian de creure no convenia, y que axi ells tambe deyan lo mateix, e perço los dits presos foren soltats y tothom sen ana y los consellers manaren obrir los portals per que la gent de defora que no podia exir sen pogues anar.

Dominica palmarum.

DIUMENGE XVIIIJ. — En aquest die los consellers anaren a la seu al offici: feu la benedictio de la palma lo senyor bisbe vestit de pontifical y feu se la professo acostumada. — Dit die denou de mars fou lo iurament del doctor Joan Francesch Rossell mostaçaf, pres per lo senyor virey de la terna per lo subsyndic a sa Ex.ia presentada, lo qual partint de casa la ciutat ab los consellers ab la agraduatio continuada per lo scriva de les obres, ana a la cort del balle a prestar la cautio acostumada, y tornant sen de alli jura en casa de la ciutat en ma del conseller en cap com es de consuetud, y fet lo jurament lo conseller ters y lo mostaçaf ab molt acompanyament a cavall passeiaren la ciutat y lo dit mostaçaf prengue possessio de son offici.

Mostaçaf: jura.

DIMARS XXJ. — En aquest die sentint se los cavallers de que los de la Unio rondant de nits los regoneguessen yls levassen las armas, y pretenent que estos eran officials novells los quals per constitutio nos podien crear, y quexant se de la captura de don Bernat de Cabrera dient que los cavallers no poden ser presos sino es a instantia de part y ab enquesta y provisio precedent, y que los de la Unio per no ser militars nol havian pogut pendre, y moltas altras rahons que publicavan preiudicials segons deyen al estament militar, enviaren embaxada als deputats y al virrey sobre aquestos pretezos agravis, y lo ques diu que sa Ex.ia respongue fou que lo mandaria mirar.

DIMECRES XXIJ. — En aquest die de ordinacio dels consellers, fou publicada crida que de nits al crit de la Unio, tothom degues traure lums per las finestras. Unio.

DIJOUS XXIIJ. — En aquest die los consellers tots sinch foren a la seu y portaren lo talem al portar lo sacrament al monument, ço es segon en mig y quart y prom los bordons de devant, y cap en mig y ters y quint los de derrera, y encara que lo bisbe aquest die y lo divendres sanct digue de pontifical, los consellers nol acompanyaren a son palau per que en estas dos iornadas no es de costum acompanyar lo, y al tart los consellers vestits ab gramallas negras de raxa anaren a visitar los monuments. Dijous sanct.

DIVENDRES XXIIIJ. — En aquest die los consellers ab sas gramallas negras foren a la seu, y al traure lo sacrament del monument portaren lo talem ab lo mateix orde, y al tart hy foren tambe a la professo de la spina.

DISSABTE XXV. — En aquest die al mati los consellers foren a la seu al offici: tambe hy vingue lo virrey al qual los cavallers ysqueren a rebrel al entrar a la porta, y al tornar sen lo acompanyaren tambe fins a la porta com es de costum.

DIUMENGE XXVJ. — En aquest die los consellers ab sos promens anaren demati a la seu: lo senyor bisbe digue la missa de pontifical, haguey offertori y acabada la missa los consellers lo acompanyaren fins a son palau com ho tenen de costum. Dies Pasche.

DILLUNS XXVIJ. — En aquest die los consellers juntaren en casa del conseller en cap a molts mercaders y altras personas intelligents en negotis de cambis, per tractar del assiento ques poria donar en lo dels interessos que patexen vuy tan grans los qui prenen a cambi, que son causa que los qui prenen han de fallir y los qui donen han de perdre son diner, com ses seguit pochs dies fa que Bernat Bas botiguer de teles ha romput segons se publicaba, ab mes de sinquanta milia liures de deutes, y aqui vingue lo pare Gil rector de la companyia de Jesus de Bar.na qui de part del virrey y del bisbe informa y discursa largament sobre aquest fet segons li parexia, a descarrech de las conscientias de tots y benefici comu, y per que asso te sas dificultats y contraris per ço tots acordaren de que los consellers elegissen com elegiren sis personas per a que conferescan y relatio fassan de son parer, a fi que dits consellers y pugan pendre la resolutio que mes convinga: los elets son Balthazar Pardina cavaller, Interessos dels cambis.

Jaume Bru ciutada, Pau Ferrer, Joan Miquel Schola y Pau del Rosso mercaders y Benet Ginabreda botiguer de teles.

Dimecres XXVIIIJ. — En aquest die lo aguazil Mollet del sanct offici, vingue als consellers de part dels Inquizidors yls demana de merce tres o quatre moltons fora part, axi appellats, per als inquizidors y officials y prezoners com ia altros anys segons dix, los eran estat donats, y los consellers li respongueren que sols se donavan moltons fora part al virrey y al hospital general, y que pera ells consellers non prenien nin donavan a altri per que la ciutat ara perdia molt en lo tall, y que los moltons son molt flachs y que a pendre ells los bons restarian los dolents per al poble, que no seria de bon govern sino que era raho mesclar la una carn ab laltra y distribuyr la axi per a que la ciutat pogues acudir al manco dany seu y al benefici comu, que axi no podian dar contento en asso als Inquizidors majorment quey havia una deliberatio de consell queu proybia donar moltons fora part, empero que los dits Inquizidors elegissen un carnicer per que ells se offerian donar de la millor carn y al carnicer li manarian servis als Inquizidors de la millor, y per que dit Mollet feu replica dient que los inquizidors usaven de aquest terme ab la ciutat y ho demanaven de merce als consellers per levar inquietuts, los dits consellers sentint se de aquest parlar tan indiscret y escusat respongueren al dit Mollet satisfent degudament com convenia, y perço nos manaren a mi Steve Gilabert Bruniquer scriva racional y a Joan Pareja aiudant de scriva maior del consell, anassem als Inquizidors per a tornar los la matexa resposta y dar los raho de la admiratio que feyen del parlar de dit Mollet, per que son offici dels consellers es levar inquietuts y no procurar las, assegurant los molt que de part de la ciutat se escusaran tot lo possible, y offerint los sa voluntat molt aparellada a tot lo que convinga adaquell tribunal en general y en particular, y ab aquest orde anarem y arribats al Inquizidor Heredia lo qual vuy es sol en la Inquizitio per que lo Inquizidor Olivo es fora a la visita, explicarem n.ra embaxada al dit inquizidor Heredia lo qual nos respongue ab molta affabilitat y cortezia dient que era ver havian enviat als consellers a demanar los fossen servits donar los un molto fora part per a cada inquizidor, per a las personas de sa casa y familia y officials y prezoners, per levar ocasio de desgusts, per que los carnicers las mes vegadas amagan la bona carn y negan donar la al compra-

Inquisidors demanen moltons fora part.

dor dels Inquizidors, y que elis desijavan tota pau y conformitat ab la ciutat, y que pus estavan ara ab perduas los consellers, fossen servits fer ho com deyen, pregant los que per avant quant hi hage loch tinguen a be donar los aquestos moltons fora part que demanan, pus la ciutat de asso non ha de rebre dany y aquell tribunal ne restara agrayt.

ABRIL

DIUMENGE IJ. — En aquest die festa de S.[t] Francisco de Paula, los consellers anaren al offici a S.[t] Francisco de Paula si be es ver que per ser esta dominica privilegiada, la festa y jubileu foren transferits al die seguent, empero per que lo dilluns cau la festa de n.[ra] Senyora de mars per que son die ere en semmana sancta y los consellers havian de acudir a la seu com es de costum, per dita raho anticiparen aquest die anar a S.[t] Francisco.

Dominica in albis.

Festa de St. Francisco.

DILLUNS IIJ. — En aquest die festa de la annuntiatio de n.[ra] senyora, los consellers ab sos promens anaren al offici a la seu.

Id. de la Anunciacio.

DIMECRES V. — En aquest die los mag.[chs] consellers ordenaren a micer Phelip Dimas Montaner doctor en drets, que en companyia de Steve Vallalta subsyndich de la ciutat, anas als R.[nts] Inquizidors per a informar los del proceyment que lo die de ayr feren lo mag.[ch] conseller quart, ensemps ab lo administrador de las plassas en casa de Vila, familiar del sanct offici prop sanct Andreu de Palomar qui pasta pa de fleca, que per que dits consellers y administrador anaren alla per regonexer li de quins blats pastava la fleca, segons que per reals privilegis los es permes, lo dit Vila los tanca la porta y axi fou forçat usar de rigor y forças per a fer obrir, com de fet obriren y entraren, y per haver lo trobat en frau lo penyoraren, donant raho a dits R.[nts] Inquizidors que la ciutat te y costuma usar aquesta iurisdictio ab qualsevol persones exemptes, y etiam que sien familiars del sanct offici, y corregir y multar y punir los que troba en culpa, y que per ço desijant los consellers tenir ab dits inquizidors la deguda correspondentia los ne donan special avis, offerint los sa voluntat molt apparellada per al que sie en be y servey

Procehiment contra un flaquer familiar del St. Offici.

de aquell sanct tribunal, y tornats referiren que havian trobat al inquizidor Heredia sol en la inquisitio y que apres de haver explicada sa embaxada, lo Inquizidor havia respost que sentia molt que son familiar no hagues tingut lo respecte que devia al conseller, y com no li havia uberta la porta y tingut lo comediment que era raho y que de asso ne seria molt repres, y si altra vegada si tornava ne seria castigat, y que la Ciutat continuas sa iurisdictio com costumava, si be parexeria be que en familiars demanas assistentia del sanct offici, pero que molt en hora bona si en aquestos actes no costumavan demanar la no la demanas, per que era molt iust que de aquestas cosas la ciutat ne tingues la conexensa, y que los mag.^{cs} consellers estiguessen molt certs que en tot lo que aquell tribunal fos bo en servey y util de la ciutat aiudaria ab molta voluntat.

Interessos dels cambis.

DIVENDRES VIJ. — En aquest die los mag.^{cs} consellers ensemps ab les sis persones eletes a 27 del passat per lo dels cambis, aiustats en casa de la ciutat apres de haver conferit entre si aquest fet y legits uns apuntaments sobre dit negoti, ab consell y parer de molts theolechs consultats per lo R.^{im} bisbe a pregaries de dits consellers, tenint per molt loables los dits apuntaments, determinaren de anar al virrey y explicar li a sa Ex.^{ia} los danys que patexen los qui donan y prenen a cambi per los grans interessos que corren, los quals donan causa que los qui prenen se destruexen y los qui donan perden son diner enlaqueant (1) tots gravement ses conscienties, donant li special avis dels parlaments y diligenties que se havian tingut en asso y dels apuntaments fets per lo bon assiento de dits cambis, supplicant a sa Ex.^{ia} que vists, y parexent li com se creu li aparexera que son en benefici comu, los vulla autoritzar y decretar per maior firmesa y stabilitat de aquells. Mes avant, dits consellers resolgueren demanar a sa Ex.^{ia} salva guarda real en favor dels de la Unio, y recordar li de la diferentia que tingueren ab los deputats a 22 de Janer per lo dels coxins, supplicant a sa Ex.^{ia} ho tinga en memoria y vulla donar hy lo assiento que conve, advertint lo que la festa de St Jordi y de la iusta ques fa apres sera molt prest, y conve que asso estiga de tal manera posat que en altra ocasio nos seguis lo mateix de que poria succeyr algun inconvenient, e finalment deliberaren de explicar en dita embaxada

(1) Sic.

altras coses que per ser de poca importantia nos scriuen, y de fet anaren, y explicada la embaxada, sa Ex.ia respongue ab molta humanitat y cortezia com sol, dient en efecte en lo dels cambis ho miraria, en lo de la salvaguarda la otorgaria, y en lo dels coxins que sa malaltia com sabian havia tenguda, havia causat no haverhi pogut entendre, empero que ara que tenia salut se dispondria y ho tractaria ab don Luis de Paguera doctor del real consell, qui havia vists papers de la ciutat en raho de aquest fet.

DISSABTE VIIJ. — En aquest die fou peniat Joan ..... alias Scalas frances, per ladre de pas. Sentencia.

DILLUNS X. — En aquest die don Francisco de Monsuar y de Arinyo de Tortoza vingue als consellers yls dona una carta de creença dels procuradors de Tortosa, demanant ab molt gran afecte y sentiment los socorreguessen ab quatre o sinch milia corteras de blat per que estan ab extrema necessitat, y los consellers lo reberen yl oyren ab tota cortezia y afabilitat, fent li offertas y cumpliments deguts adaquella ciutat, empero en lo del blat li respongueren que per ara no podian per que lo blat que tenian comprat havia de venir per mar y que axi estavan incerts de la iunta, y que del blat que era ia en Bar.na era impossible per no posar se en perill de que hagues de venir á faltar, per que cada dia entre fleca y canastro y a la plassa se esbaltian sinch-centes corteres de blat, empero queu tractarian y veurian lo ques podria fer; y en altros dies avans y apres vingueren molts altros syndics de altras universitats per demanar blats, representant grans lastimes y necessitats. Tortosa demana socors de blats.

DIMARS XJ. — En aquest die los mag.cs consellers ordenaren a mossen Joachim Setanti ciutada y a mossen Francesch Cosma Fivaller donzell, anassen als deputats per dir los de com ia entenian sas senyorias que lo consell de trenta sis ab special poder del consell de cent, havia fermada la Unio per la expulsio dels ladres sassinos y altra gent de mala vida que tan inquieta tenien la ciutat, y que per a fermar la y effectuar la, se havia advertit y molt considerat los contraris y dificultats quey podia haver y que molt sobre acort y ab madur consell havian deliberat fermar la, y que tots se eran molt alegrats de veure quant bon succes havia tingut per que com veyen la ciutat estava molt purgada de mala gent, y que si fins ara nols ne havian donada special raho era per sperar com rehexiria, y que axi los suppli- Embaxada als deputats sobre la Unio.

cavan que en tot lo que porian afavorir y valer las cosas de la Unio ho tinguessen per molt recomanat queu rebran a particular merce, y tornats referiren que los deputats los havian rebuts ab molt gran aplauso y demonstratio de voluntat, y quels havian respost rebian a molt gran merce y contento lo avis y raho quels donavan, y que si de aquesta embaxada resultava altra cosa que haver de respondre als senyors consellers, los tornarian resposta per altres dos cavallers. — Dit die fou publicada una crida o decret del virrey sobre lo dels cambis ab que limita los interessos en certa forma, com se conte en la scriptura que assi esta cusida (1).

Cambis.

Mappa de Cathalunya.

DIMECRES XIJ. — En aquest die los deputats trameteren als consellers un mappa de Cathalunya que ara de nou per orde dels dits deputats se es impresa en Italia y un altre ne han trames al virrey. — Dit die don Joan Burgues y de So, mossen March Lentes donzell y mossen Magí Grau ciutada, vingueren als consellers de part del bras militar yls explicaren de com aquell bras sentia molt y feya quexa dels proceyments que feyen los de la Unio axi contra cavallers com contra altras personas, entrant per las casas, regonexent y capturant los militars y prenent los las armas y fent altras cosas que podian donar ocasio de inconvenients, y maiorment que aquell bras tenia parer de doctors que perso no sols era contrafactio de privilegis dels militars, empero de constitutions, y que axi supplicaven a sas mag.tias ho volguessen considerar, y que als de la Unio los manassen que en sos actes se reportassen ys moderassen; y los mag.cs consellers los respongueren que la Unio era estada fermada molt consideradament, quant mes que tots podien veure los bons efectes resultaran ia de la Unio, empero que fossen contents tornar dema al tart per que entre tant consultarian si altra cosa sels hauria de dir. — Dit die arribaren de Levant dos galeras de Génova. Venen per aportar sen al marques de Spinola.

Unio, debat ab lo bras militar.

Galeras.

Unio.

DIJOUS XIIJ. — En aquest die al mati los consellers juntaren als sinch centeners de la Unio per consultar de la resposta que havian de tornar al bras militar, y al depres dinar vingueren los militars y los consellers los respongueren que ells noy havian trobat contrafactio de constitutions ni privilegis, empero que

(1) Vejis lo apéndix VI.

aquell bras los cotas en que era la contrafactio que ells ho mirarian. — Dit die los elets per lo dels cambis juraren y oyren sententia de excomunicatio conforme lo decret del virrey, y son los matexos que son nomenats a 27 de mars.

Tassa dels cambis.

DIVENDRES XIIIJ. — En aquest die per observança del decret del virrey en lo dels cambis publicat a onze, los mag.cs consellers juntaren en la sala del trentanari als dos consols de la lotia y als elets en lo dels cambis, y juntament a Pau Tarraga, Magi Ferrer y Pau Pi corredors de orella qui, dits corredors juramentats, digueren de son parer com estava la plaça, y dits foren cridats per a posar lo preu dels scuts conforme lo decret del virrey, y per que aqui se considera algun inconvenient, ques posas lo preu abans que lo correu partis per a Plasentia per que seria dany que alla se pogues saber, per dita raho no si feu deliberatio per encara.

Aniversari de Moncada.

DISSABTE XV. — En aquest die los consellers ab sas gramallas de dol, anaren a la lonia al aniversari de don Pedro de Moncada.

Cambis.

DIUMENGE XVJ. — En aquest die de part del R.im bisbe de Bar.na, foren publicats edictes sobre los interessos dels cambis, conformant se ab lo decret del virrey que es dessus XJ.

Sentencias.

DIJOUS XX. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en las personas de Pere Figueres pages de Bar.na, y de Bernat Figueres de sanct Cugat de Vallers, delats de la mort de mossen Rafel Antich cavaller, *requiescant in pace*. — Dit die fou la matricula dels mercaders: foren matriculats Lorens Salavert y Miquel Sala.

Matricula de mercaders

St. Jordi, festa.

DIUMENGE XXIIJ. — En aquest die festa de sant Jordi, a missa y lo die abans a vespres, los consellers anaren a la deputatio, al arribar alt al cap de la scala los deputats y oydors los ysqueren a rebre, y cascu dells se posa per son orde a ma squerra de son conseller. En est die hy fou lo virrey y a la que arriba, los deputats lo ysqueren a rebre y los consellers lo saludaren desde son loch. Lo bisbe digue de pontifical. — En la nit vigilia de sanct Jordi, mossen Julia de Pallars loctinent de mossen Joachim Setanti centener de la Unio, ab trenta homes de la Unio anaren al Prat per que tenian notitia de uns ladres de pas quey havia alla, yn mataren hu y los altres se diu que fugiren nafrats, per quey hague gran brega y gran resistentia, y dels de la Unio no ni hague nengu de nafrat.

Brega dels de la Unio en lo Prat.

Deutors de la ciutat.

DIMARS XXV. — En aquest die lo clavari ab consell de son assessor, declara per deutors de la ciutat a Jaume Lozada olim regint lo libre mayor de la taula y sas fermanças, per haver dexat despendre a qui noy tenia diners, ordenant al mercader rational los scriga y continue per deutors, y iuntament continue com a deutors a Joan Pau Serra y altros qui han despes de la taula mes diners dels quey tenien. — En aquest die hy hague concell de cent per treure consols de lotia: tractaren se primer diversas cosas, y per que a la extractio de consol mercader hague dificultat, fou prorogat per a dissabte ab continuatio de dies.

Consols de la lotja.

Sentencias

DIJOUS XXVIJ. — En aquest die foren peniats Pere Schola, alias lo Lop de Camporrells per ladre, y Nicholau Gayris perayre per monader.

Consols y altres officis.

DISSABTE XXVIIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent per donar cumpliment a la extractio de consols de mar y altros officis, ques havian de traure en lo die de sanct Marc, y per mort de Raphael Jorda quondam mercader archiver de la taula de la ciutat fou extret Nicholau Fortich mercader.

Justa al Born.

DIUMENGE XXX. — En aquest die fou la festa de la iusta al Born, a la qual los consellers anaren convidats per part dels deputats: fou hy tambe lo senyor virrey: guanyaren los prisos los seguents, ço es de lança don Miquel Semmanat, de inventio don Miquel Tamarit, de mes galan Gaspar Carcer, fou hy tambe lo virrey.

MAIG

Ledanias.

DILLUNS I. — En aquest die demati comensaren las professons de las ledanias, y los consellers hy anaren: a la tarda fou la matricula dels ciutadans honrats, y fou matriculat ciutada lo mag.ch mossen Onofre Boxadors vuy conseller quart.

Jurament del Veguer mossen Luis de Gualbes.

DIMARS IJ. — En aquest die fou lo jurament de micer Hieronym Miquel y Charles Frexes, consols de mar y fou demati ans que los consellers no anassen a la professo. — Dit die jura mossen Luis de Gualbes veguer de Barcelona y los consellers, apres de ser ell arribat al porxo de S.t Jaume anaren alla, yl acompanyaren a las scalas del palau real, y apres de haver

jurat alla com es de costum en ma del balle, vingue ab dits consellers a casa la ciutat y jura: haguey agraduatio segons esta continuada per lo scriva de las obras, y prestat lo dit jurament los consellers lo acompanyaren a la sua cort hont ana per a pendre possessio, y de aqui tornaren tots ab lo mateix orde a casa la ciutat y restant se dits consellers en la sala del trentanari, lo dit veguer se despedi, y acompanyat de molts cavallers a cavall sen ana al palau del bisbe per oyr la sententia dc excomunicatio, y exint de aqui paseia la ciutat com es de costum per a mostrar se al poble.

DIMECRES IIJ. — En aquest die festa de sancta creu, los consellers anaren ab promens a la seu, lo senyor bisbe digue la missa de pontifical, y per ço hy hague offertori, y los consellers lo acompanyaren apres fins al peu de la scala del palau. Sancta Creu.

DIJOUS IIIJ. — En aquest die los consellers anaren ab promens a la seu: noy hague offertori per que la missa no fou de pontifical. Festum Ascensionis.

DIVENDRES V. — En aquest die jura Montserrat Palomeras y Miquel, jutge de apells del consulat de mar.

DIUMENGE VIJ. — En aquest die *dominica infra octavam sancte crucis*, los consellers anaren a missa a la iglesia del hospital general de sancta creu: segueren en sas cadiras y coxins de vellut, a la part del evangeli.

DILLUNS VIIJ. — En aquest die festa de la aparitio de St Miquel, los consellers anaren al offici a St Miquel: segueren al cor en lo loch acostumat. Festa de la Aparicio de St. Miquel.

DIMECRES X. — En aquest die entenent los consellers que Antonio Frances ciutada de Çaragoça y mestre rational de aquell regne era en Bar.[na], y que venia per negotis de aquella ciutat, y tenint dits consellers en memoria que en lany mil sis cents y dos quant lo mag.[ch] conseller segon ana a la cort passant per alla, fou hospedat en sa casa del dit Antonio Frances per orde de aquella ciutat, ordenaren a mossen Jaume de Aguilar y a mossen Joseph de Bellafilla cavallers anassen a sa posada, y li donassen la benvenguda de part de aquesta ciutat, los quals anaren, y tornats referiren que havien fets sos officis ab dit Antonio Frances y que apres de molts largs rahonaments y cortezias y cumpliments de uns a altros, lo dit Antonio Frances havia dit que dema demati seria ab sas mag.[tias] per dar los una carta dels Jurats de Çaragoça que portava, y ans de enviar dita embaxada Embaxador de Çaragoça.

los dits consellers juntaren personas de tots staments per consultar si y quin cumpliment usarian ab dit Antonio Frances, y si be entre ells hague diversitat de parers empero tots concordaren se li devia fer la dita embaxada, y que segons veurian los negotis a que venia, se poria determinar quin comediment se hauria de usar ab ell.

Syndic o embaxador de Çaragoça.

DIJOUS XJ. — En aquest die estant los mag.[cs] consellers aiustats en la sala del trentanari, vingue lo dit Antonio Frances molt ben acompanyat ab sos criats vestits de librea, al qual isqueren alguns officials de la casa al entrar a la porta del trentanari vell per a rebrel, yl acompanyaren fins al trentanari nou hont eran y costuman estar dits consellers, los quals se alçaren de peus en veurel y sens moures de son loch speraren que arribas a ells, y apres de fer se los uns als altros la deguda salut lo dit Antonio Frances se assenta entre cap y quart qui era ters per sa absentia, y restaren aqui tots a soles per que sabent los consellers ia a que venia y considerant podia ser de molt dany ques publicas lo effecte a que era trames, feren exir tots los demes fora y aqui lo dit Antonio Frances representa las grans necessitats de blats en ques trobava aquella ciutat y regne, demanant que aquesta ciutat los socorregues de alguna quantitat del molt que allis deya havia arribat assi de Cicilia y de França, y sobre asso dona sa charta de crehença dels Jurats de Çaragoça de tres de maig, y los dits consellers li respongueren que sentian molt la pena y treball en que estava aquella ciutat de Çaragoça, y que si estiguera a sa ma remediarla ho farian ab molta voluntat, y que la matexa sentia tota Cathalunya si be aquesta ciutat estava ab alguna provisio empero no tenia tanta com allis deya, empero queu tractarian y veurian lo ques poria fer assegurant li molt sa voluntat aparellada per al que sie servey y honor de aquella ciutat, y anat que sen fou los dits consellers resolgueren enviar li cascun dia un mediano servey per a sa taula per los dies que estaria assi.

DIVENDRES XIJ. — En aquest die los consellers manaren juntar o cridar lo consell de cent per la prorogatio de vint y sinch del passat, y per no haver hi cumpliment y ser hora tarda, los consellers prorogaren per a de vuy a quinze dies ab continuatio dels dies seguents.

Dies Penthecostes.

DIUMENGE XIIIJ. — En aquest die festa de pasqua del Sperit Sanct, los consellers anaren ab promens a la seu, lo senyor

bisbe digue de pontifical, haguey offertori: acabada la missa los consellers acompanyaren al bisbe fins al peu de la scala de son palau.

Enviat de Çaragoça.

DIMECRES XVIJ. — En aquest die los consellers juntaren personas de tots staments per consultar sobre que, lo deliber que havian pres a deu en la venguda de Antonio Frances de Çaragoça, veyen que no rehexia, per que dit senyor ere vengut ab sa muller y una cunyada sua, y estaven mal acomodadas a la posada, y fou resolt que los consellers a costa de la ciutat los fessen hospedar en casa de un cavaller que fos casat y que quant sen volran tornar, envien a las senyoras un present de vidres y de estoigs, y en lo que toca als blats dits consellers donaren raho que ja li havian dit que no podian acomodar lo dels de la ciutat, empero que compras ab libertat hont poria que no li farian dificultat ni torb, y apres fou apossentat en casa de mossen Pau de Fluvia donzell, cridant hi cada dia al dinar cavallers y altras personas de honor per fer los companyia en taula y tenir los solaz y conversatio.

Consol del pont, jura.

DIJOUS XVIIJ. — En aquest die jura Joan Miquel Schola mercader, consol o prom del pont, y apres de haver jurat, lo conseller quart lo acompanya a anar a pendre la possessio a la casa del pont com es de costum.

Remesa al Hospital per debits de carns.

DISSABTE XX. — En aquest die hy hague consell de cent, specialment per tractar de que lo hospital general demanava de charitat se li remetes lo que deu de carns presas de aquestos anys passats, del temps que la ciutat ha tallat, que passan de setze milia liures, y en dit consell se feu relatio de las rebudas y gastos de dit hospital segons lo memorial que se insertara en lo registre del consell del scriva del consell, y lo consell resolgue que lo debit estigues com esta, empero que lo clavari no puga demanar lo debit si no es ab la expressa deliberatio del consell. Mes avant lo dit consell tractant del fet de la enquesta fulminada contra alguns del consell com se veu a tres de Agost, lo consell delibera que los advocats ni syndics no pugan proceyr contra personas del consell de cent per fets succeyts en dit consell, sino es ab expressa deliberatio del consell, y delibera tambe que fossen donades a cascu dels que foren capturats, os guardaren, vint y sinch liures, ys feren altras deliberations. — Dit die entra lo marques de Itona venint de la cort y va a Roma per embaxador del rey de Hespanya: lo virrey ysque ab un cotxo

a companyar lo y entraren los dos en un cotxo. — Dit die los consellers feren legir en consell de cent una carta del rey, que pochs dies havia tenian rebuda, y es la seguent

A los amados y fieles nuestros los consellers, conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Bar.[a]

El rey.

Carta de S. M. sobre la Unio.

Amados y fieles nuestros: he holgado mucho de entender que se haya firmado en essa nuestra ciudad y en otras dessos principado y condados, la Union contra los delinquentes, y lo bien que habeys aiudado por vuestra parte en effectuar este negotio, que todo es muy conforme a lo que acostumbrays en quanto se offrece de mi servitio, y pues los effectos que della se siguen son de tanta consideration como sabeys para el beneficio publico y particular dessa ciudad, quedo muy cierto que con vuestro buen zelo continuareys este cuidado de manera que se observe inviolablemente, para que las demas universidades a vuestra imitation hagan lo mismo, que a mas de que con ello hareys lo que importa para vuestro bien y quietut sere de vosotros muy servido. Data en Araniues a primero de mayo M.DC.VJ.

Yo el rey.

V.[t] Covarruvias Vicecancellarius
V.[t] Monter Regens
V.[t] don Philip. Tallada Regens
V.[t] don Mont. de Guardiola Regens
V.[t] don Joseph Banyatos Regens

Gaçol prothonotarius.

Diumenge XXJ. — En aquest die dominica trinitatis, los consellers anaren al offici a la Trinitat.

Aniversari per lo bisbe de Murcia.

Visita al marques de Itona.

Dilluns XXII. — En aquest die se feu en la seu aniversari solemne de pontifical per la anima del bisbe de Murcia don Alonço Coloma, per que abans fou bisbe de Bar.[na], los consellers noy anaren ni tampoch hi foren convidats. — Dit die los consellers juntaren una promenia de cavallers y ciutadans per consultar si anirian a visitar al marques de Itona, y resolgueren que per ser dit marques cathala y barcelones y sa casa tan principal y tan assenyalada entre totas las de Cathalunya, y anar ab

un carrech de tant honor com es embaxador de Hespanya en la cort romana, hont dit embaxador nos podra fer tanta valença y merce, y per molts altros esguarts, tres consellers devian anar a visitar lo.

Consellers van a visitar al marques de Itona.

DIMARS XXIIJ. — En aquest die los consellers cap, segon y ters anaren a visitar al marques de Itona que posa en casa del virrey, per que dit senyor virrey volgue hospedar lo en sa casa encara que dit marques la tinga propria y tan bona en Barcelona, y arribats dits consellers a la primera gran sala que trau finestra al carrer Ample, lo dit marques fou aqui a rebre a dits consellers ab molta affabilitat y cortesia y al passar a la altra sala lo dit marques feu molt grans compliments al conseller en cap, li dona la ma per a que entras primer si be lo dit conseller en cap li dona la ma per a que entras primer (sic), y entrats tots se assegueren en sas cadiras de vellut, y aqui lo conseller en cap feu un breu rahonament dient li que aquesta ciutat y ells en particular se eren molt alegrats de la venguda de sa Ex.ia, y per demonstratio del molt amor y voluntat que tots tenien a sa Ex.ia per sas qualitats y parts y per ser natural de Bar.na y anar a carrech tan preminent y de tant honor, de que donaven lo parabien no a sa Ex.ia sino al propri carrech pus restava tan honrat ab la persona de sa Ex.ia, venien alli per offerir li aquesta ciutat a tot lo que fos servey de sa Ex.ia supplicant a sa Ex.ia los mane cosas de son servey, y que quant Deu vulla sie arribat a Roma favoresca las cosas de aquesta ciutat offerint se la ocasio com speravan de sa Ex.ia, y dit senyor respongue agraya molt y tenia en la estima que era raho la merce que ara rebie de la ciutat, y que ell se honrava molt ys preciava de ser cathala y barcelones y que era molt cert que sa Mag.t no podia fer maior merce a la ciutat que nomenar lo a ell per lo carrech a que anava, per que podian estar molt segurs que en tot lo ques offeresca en aquella cort romana tendrian a sa Ex.ia molt prest com sa naturalesa y voluntat ley obligavan, com ho prometia y com ho veurian en la ocasio ab molta certesa, y parlant dits senyors entre si y confabulant y demanant se de ben estar los uns als altros, los dits consellers se despediren, y lo marques los acompanya fins a que foren fora de la sala gran y sen tornaren a casa la ciutat. — Dit die quasi a toc de oratio los mag.cs consellers havent entes que los frares descalços carmelitas no volian anar a la professo de corpus ab motiu de un breu impetrat de

Los frares descalços no volien anar a la professo e hi anaren.

sa sanctedat y sentint se com era raho de esta novedat, se juntaren en casa del conseller en cap juntament ab una gran promenia de cavallers y ciutadans, y parlant entre ells aquest fet resolgueren de enviar a sercar al R.nt prior de dit monastir, com de fet vingue ia tocadas las nou horas de la nit y aqui los consellers li explicaren quel havian enviat a sercar per saber de ell lo ques deya si era axi que havian obtingut un breu per no haver de acompanyar lo sanctissim sacrament lo die de la sua festa del corpus, per que encara ques deya per cosa molt certa empero que nos podian persuadir fos axi, y lo dit prior respongue que era ver que la religio tenia aqueix breu y expres manament del generalissim de no anar a professons per que com lur professio es de clausura y reculliment, causava distractio y que axi ell ni sos frares no anirian per la obedientia que devian a sa Sanctedat y a son general, y los dits consellers li replicaren que asso era cosa molt nova y que havia de causar gran admiratio y scandol a tota la ciutat, maiorment que resultaria en dany y menoscab de la matexa religio, y que la ciutat no poria dexar de fer ne molt gran sentiment, y li digueren moltas altras rahons en demonstratio de las iustas quexas que de ell tenien, que de son temps se pensas en que una cosa com aquesta tant del servey de Deu e tan antiga e introduyda per tot lo mon, que totas las religions honran la professo de la catedral y en aquesta ciutat tan inveterada y continuada que ia ha fet ley rebes alteratio, y que axi tots li aconsellavan que no persistis en esta pretensio sino que anas ab sos frares a la professo com tenian de costum ys aturas consulta a son general per als altros anys, considerat que lo cas ho merexia yl obligava haver ho de fer, offerint se dits consellers scriure al papa y al general del orde en satisfactio sua, e finalment lo dit prior dix que tractaria ab los pares de sa casa y al mati tornaria raho, y al endema demati a les vuyt hores estant los consellers en casa la ciutat vingue lo dit pare prior y dona raho a dits consellers que ell y sos frares devien la obedientia a son superior, y que axi tenien precisa obligatio de no anar, empero que no res menys anirian pus ab tant grans instantias los ho demanavan, supplicant a sas mag.tias scriguessen com tenian ofert.

Dimecres XXIIIJ. — En aquest die vigilia de corpus, se feu la festa acostumada al porxo de S.t Jaume, lo marques de Itona fou a la graduatio y precey.

Festum corporis X.^{pi}

DIJOUS XXV. — En aquest die los consellers ab sos promens se juntaren dematí al porxo de St Jaume y ab la musica de menestrils, trompetas y tàbals devant anaren a la seu: lo R.^{im} bisbe digue la missa de pontifical, noy fou lo virrey; y ab la matexa serimonia anaren a vespres y feu se la professo, los consellers enviaren dos dels promens al senyor virrey qui estava en son strado a dir li que fos servit portar una vara del talem, y respongue que ell aniria derrera, que no estava per a poder portar lo, y axi los consellers ab un prom portaren lo talem y lo senyor virrey se posa derrera del bisbe y demes sacerdots del gremial.

Mort del dega Cellers.

DIUMENGE XXVIIJ. — En aquest die mori micer Onofre Pau Cellers dega y canonge de la seu de Bar.^{na}, y per ser onclo de la muller del conseller en cap y saber que ell era a la casa del defunct, los altres consellers li enviaren a dar el pesame, y lo conseller en cap envia a convidar als consellers al dol, empero ells resolgueren de no anar sino hu sol.

Mes steril de blats.

DIMECRES XXXJ. — En aquest die fou peniat per ladre Joan Ribalaygua, alias Antoni Piler alias lo Bomia (1) del loc de Bellver. — Aquest mes assenyaladament es estat molt steril de blats maiorment fora Barcelona, per que es cosa molt sabuda y molt certa que los mes locs de Cathalunya estan en necessitat de blats, ys venen a preus excessius com es 3 ℔ 12 ß y segons se ha entes 4 ℔ ß, empero Barcelona per la gracia de Deu esta proveyda per que ja es arribat tot lo blat de Cicilia que son 40000 corteras y moltas barcadas de França, si be es ver que la despedida es tanta que alguns dies passa de 500 corteras lo blat ques ven a la plassa del blat de la ciutat sens la fleca y canastro, y sens contar hy lo blat que alguns francesos per compte propri trauhen ab libertat de preu, y la ciutat los paga per aiuda lo descarregar y storas y altras menuderias, y ven se ço es lo de Cicilia a 3 ℔ 12 ß, lo frances a 48 ß, y los francesos venen a 3 ℔ ß y a 3 ℔ 4 ß y a mes segons poden. N.^{re} Senyor se vulla apiadar de tanta miseria com los pobres vuy patexen, si be seria maior la necessitat y charestia si Bar.^{na} no estiguera com esta, a Deu sien donades gratias y lahors.

(1) Bohemi, gitano?

JUNY

Corpus, octava.

Dijous I. — En aquest die octava del corpus, a hora de vespres los consellers ab sos promens se juntaren al porxo de St Jaume y ab la muzica devant anaren a la seu: feu se la professo, quatre consellers y dos promens portaren lo talem. Partida la professo vingueren a la seu la senyora dona Hieronyma Colona mare del senyor virrey, y la duqueça de Terranova y lo duc son fill y una filla del senyor virrey, pujarensen al altar maior y posaren se al padris o sitial que es a la part de la sacristia per que a laltra havian de estar los consellers, sens tenir ditas senyoras ni lo duc, ni estrado ni coxi ni catifa: a la que la professo arriba al altar, los consellers y promens saludaren a ditas senyoras y al duc y sen passaren a son loc que es a la part del evangeli, reservat lo sanctissim sacrament los dits consellers y promens sen tornaren, empero no anaren a S.[t] Jaume com fan en altras jornadas, que si partexen de alla ab serimonia hy tornan ab la matexa serimonia. — En los dies de la octava los consellers convidats, anaren a las professons de las yglesias parrochials y monastirs, hont tenien devotio y voluntat.

Afer succehit ab los de la Unio.

Disabte IIJ. — En aquest die havent entes los mag.[cs] consellers que lo senyor virrey havia fet posar a la preso a Pere Florença, y posat guardas de vista a la persona de Hieronym Vall qui jaya mal nafrat en sa casa de una punyalada, per ocasio de que dit Florensa com a substitut de Montserrat Pi dezener y lo dit Vall y altros soldats de la Unio eren anats de nits a casa den Coyas de Horta per a capturar lo, y que havent hubert los de casa sens fer nengunas armas lo dit Vall tira en pedrenyal a hun home de casa, y un altre dels matexos de casa vist asso se acosta a ell y ab sa daga propria li dona una punyalada per las spatllas y li apunta a la mamella, per esta raho los consellers juntaren als centeners y alguns soldats de la Unio per informar se del cas y consultar lo fahedor, y aqui se dona per molt cert que dit Florença sentint se agraviat de dit Coyas per que havian mal nafrat a un mosso seu de dit Florença de un colp de mall de jugar a las bolas, vingue a denuntiar ho a don Pedro Soler Jutge de cort, y sens saber ell que dit Florença tingues interes

ni passio en asso li dona orde que procuras de capturar als delinquents, y que dit Florença crida sos soldats per que anassen ab ell a pendre un monader, y que essent arribats los dits a la casa, sens aquells fer nenguna resistencia ans fugian, lo dit Vall tira son pedrenyal y feri a hu dels qui fugien, y axi los dits consellers resolgueren de enviar al senyor virrey y demanar li de merce volgues levar las guardas de vista al nafrat per lo dany y alteratio que podian causar al nafrat, y ab aquest orde anaren mossen Jaume de Aguilar y mossen Pau de Fluvia cavallers los quals tornats, referiren que lo senyor virrey los informa largament del fet donant gran culpa al dit Florença y demes soldats del proceyment tan temerari que havian usat, y que sa Ex.ia faria que don Pedro Soler relador de dita causa anas al conseller en cap per a referir li segons resultava de la informatio rebuda, per que sa Ex.ia desijava donar a la ciutat tot contento y satisfactio.

DIUMENGE IIIJ. — En aquest dic comensaren a tallar lo molto a tres sous, per que abans tallaven a 3 ₰ 6 diners.

DIMARS XIIJ. — En aquest die mossen Joachim Setanti qui lo any passat ere conseller en cap y clavari de Bar.na y deputat real del general de Cathalunya, y en altros temps ha tingut altros carrechs de la ciutat, prengue la creu de Montesa en lo capitol del monestir de predicadors, y si be los consellers cap y ters cunyat y nebot seus eren convidats, empero noy foren per no torbar la festa per raho de las cadiras que tenian lo freyle que digue la missa y don Ramon Doms cavaller del abit comissari del rey per a donar lo al dit Setanti, si be de baix de cortina veren la festa de una finestreta, y acabada sen anaren a casa del dit comanador Setanti hont dinaren en companyia del marques de Itona y molts altros cavallers de abit y altros, y tots segueren en escanyos banovats sens haver hy nenguna cadira.

Setanti, pren la creu de Montesa.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest die vingueren novas de Levant que la armada Turquesca estava ab gran poder per eixir sens dir se per ahont, y que entre lo Papa y Venecians se sperava guerra descuberta per certs statuts que lo senat havia fets en preiudici de la Iglesia, y que las galeras totas del rey de Spanya totas se juntavan a Mecina per veure los designes del enemich turch, del qual y de tots los altros enemics de la sancta fe catolica Deu nos vulla guardar Amen. Los statuts eran que nenguna yglesia o pia causa tingues dret ni successio ni fadiga

Armada turquesca. Guerra inminent entre lo Papa y venecians.

en feus ni cosas emphiteoticals posseydas per laycs sino sols lo directe domini, y que nos poguessen fundar nous monastirs ni pias causas sino ab licentia del senat, y que a cetero las iglesias no poguessen comprar o acquirir bens immobles.

Venda a la ciutat de la casa y hort de St. Francisco de Paula.

DIUMENGE XVIIJ. — En aquest die los pares de sanct Francisco de Paula veneren a la ciutat la casa y hort en que abans estaven fora la ciutat, a la Creu trencada, los quals apres en lany 1589 se mudaren en lo loch hont vuy estan, ço es al carrer de sanct Pere mes alt. Aquesta venda no tingue efecte y fou tornada a fermar de nou a 9 de nohembre. — Dit die los consellers anaren demati al offici a las egipsiacas per la festa ques sol fer alla cada any al die que los consellers assignan.

Egipciacas, festa.

Partida del enviat de Çaragoça.

DIMARS XX. — En aquest die mossen Antonio Frances de la ciutat de Çaragoça dessus nomenat a X y a XVIJ de maig, vingue als mag.^cs consellers y assegut entre cap y ters se despedi dels consellers, escusant se de sa tan larga stada, donant per raho que lo dels blats a que era vengut no li havia dat loch a despedir se mes prest, y que ell y aquella ciutat de Çaragoça restaven en perpetuo agrayment y obligatio de tanta merce y queu publicarien en Çaragoça per que tots entenguessen quant devien a esta ciutat; y apres de molts rahonaments y cumpliments y grans offertas de uns a altras, lo dit mossen Antonio Frances se despedi.

Entredit a Venetia.

DIJOUS XXIJ. — En aquest die vingueren avisos de com en Venetia havia entredit ab cessatio a divinis, per no haver volgut revocar los statuts de ques fa mentio desus a 14, y que los capuchins y los de la Companyia per que se abstenian de dir missa contra lo parer del senat, havian dexadas sas casas y sen eran anat de las terras de la senyoria de Venetia: son cosas aquestas que tots los catholics ne devem estar molt lastimats; Deu n.^re senyor per sa misericordia vulla remediar tantas necessitats y angustias.

Renuncia a la causa de contencio ab lo capitol.

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die fou la renuntiatio de la causa de contentio entre la ciutat y lo capitol, com esta notat a 12 de Juliol.

Passada per St. Joan.

DISSABTE XXIIIJ. — En aquest die festa de St Joan, al mati, los consellers se juntaren al Born a cavall y preceynt lo canceller ab sas massas, passeiaren la ciutat com es de inmemorial costum.

DILLUNS XXVJ. — En aquest die los consols de mar vin-

gueren ab massas altas als consellers pregant los que intercedissen ab lo papa en recomendatio de la ordinatio dels cambis, ço es que lo interes de un any no puga passar de deu per cent: segueren lo militar al costat del ters y lo mercader al costat del quart, absent lo quint, empero no entre consellers. — En aquest die fou assotat per Bar.[na] per sententia dels Inquizidors Antoni Puig treballador, natural del loch de Fontclara sobre Torroella de Montgri en lo bisbat de Gerona, per haver tingut comunicatio ab lo dimoni com resulta del proces que se li legi en sancta Catherina lo die de ayr, y fou que en l' any 1603 treballant per maig en Pineda, que magencava una vinya, li aparegue un dimoni en forma de home y li digue que si ell volia ser rich fes lo que ell li dirie, y quel aportaria en un loch hont no hauria de treballar ni fer res, y que serie un loc molt plasent y ameno, y que li donarie tants diners com volria y que faria que ell dit Puig treballaria tant com volria y mes quels altres, y quel farie metge que mudarie les febres de una persona a altra ab les herbes y medicines que ell li dirie, y demanant li dit Puig qui ere, respongue que ere lo diable y que si ell sen anave ab ell y li donave son cors y la anima, que ell li donaria y faria tot lo que li havia promes; y axi dit Puig se dona a dit dimoni en cors y en anima per temps de tres anys yl prengue per son senyor, y agenollat li besa las mans ys gira y li feu besar lo detras y lo dimoni se anomenave Oru, y axi en cridar Oru, Oru, ia li aparexie: dit dimoni feu que dit Puig renuntia la comunio dels sants y la chrisma y character del batisme y a Deu y a N.[ra] Senyora, y li digue en altras vegadas que li aparegue que prengues certas herbas y olis y axi faria que las febres de uns passarian en altros com ho feu, y aparexent li una vegada en forma molt fea ço es ab unas grans orellas y unas banyas y uns garfis en las mans y los peus ganxuts de gall, que prengues les herbes y ab un ou y veri o ori de calapats, lenguas de serps negras, y femta de lengardaix ho donas a una criatura que estava malalta, y axi ho feu y mori y quant son amo del dit Puig li manave que sporgas los pins noy volia puiar, per quey veye los dimonis alli quel volien lançar, y un vespre estant dit Puig en lo lit li aparegue lo demoni y tambe la anima de un fadri, que havien mort aquell vespre a mija legua de alli y la anima era tota negra, y que lo demoni se lan volia portar y que sanct Pau la defensava ab la spasa per que lo fadri se deye Pau, y que cridant dit Puig tot se

Sobre lo interes dels cambis.

Sententia dels Inquisidors a causa de diableria.

li desaparegue. Un die estant dit Puig en Pineda li aparegue dit demoni ab unas grans alas y li digue si volia anar ab ell en aquell loch que li havia dit, y dit Puig li digue que si quey anirie, y axi lo demoni lo prengue sobre ell y en un subit foren al cap de la montanya de Montnegre y alli lo demoni se senta a las spatllas de una creu quey havia, ab una cadira molt entonada y li feu besar las mans, y trobant se dit Puig molt cansat y cruxit del cami digue Mare de Deu de Montserrat, y en continent tot li desaparegue y baixant de la montanya apoch a poch demanant per amor de Deu sen torna a Pineda, y quant ell se dona al diable, en senyal li dona una tireta vermella y may ley torna, y quant lo aportaven pres a la Inquisitio lo demoni li aparegue per lo cami y li digue no descubris res, y axi fou condemnat dit Puig per haver demanat perdo de sa culpa, a assots y a servir sinch anys al hospital. Tot lo demunt dit se scriu axi per que axi consta per propria confessio de dit Puig, segons que axi mo ha referit lo scriva de la Inquisitio qui ha legit lo proces. — Dit die vingueren dos galeras de Çavoya y apres altra de Genova y al endema arribaren altras tretze de Genova, general dellas lo duc de Tursi fill de Andrea de Oria.

Galeras.

Sentencia.

DIMECRES XXVIIJ. — En aquest die fou peniat per ladre Joan de Siu frances. — Dit die vigilia de sanct Pere en la nit se posa foch al campanar de las campanas de la seu per ocasio dels fochs y musica ques solen fer cascun any esta nit en los campanars de la seu: cremas una scala de fusta y un postis y fou gran merce de Deu com lo foch nos prengues ab las truias de las campanas, y si be asso fou entre la una y dos de la nit empero acudi gran gent y axis remedia. Tambes cremaren a mar tres barracas de pescadors.

Fochs de St. Pere al campanar de la seu, y a unas barracas de pescadors.

JULIOL

Sentencia.

DISSABTE I. — En aquest die fou peniat per ladre Joan Merla del loc de Montala, bisbat de Urgell.

Relations de obreria.

DIUMENGE IJ. — En aquest die hy hague consell per fer las relations acostumadas, y deliberaren donar per las obras dels capuchins de Monticalvari 500 ₶ ₰ y per obras de sancta Matrona que es casa propria de aquesta ciutat ..... ₶ ₰.

DILLUNS IIJ. — En aquest die en la nit, sen anaren las galeras de Genova la via de Ponent y a vista de la mar de Sitges prengueren una galeota de moros. Galeras, partida.

DIMECRES V. — En aquest die fou peniat per homicida Gabriel Cirera alias Rodonell, de Vallromanes. — En aquest die fou peniat Arnau Giralt alias Pere de la Borruga frances, pro latrocinio. Sentencias.

DILLUNS X. — En aquest die festa de S.t Xpofol, los consellers anaren a S.a Maria de la mar convidats per la comunitat de aquella iglesia.

DIMARS XJ. — En aquest die lo abat Palmerola y don Josef Quintana assessor y advocat fiscal de la deputatio, vingueren als consellers y de part dels deputats los explicaren com de part del bras militar moltas vegadas los deputats eran estats advertits que la Unio en la forma que era posada era contra constitutio, y que los de la Unio feyen agravis als militars prenent los las armas no sent prohibidas, y que en lo ques deye que la Unio era contra constitutio lo consistori noy havie presa resolutio empero que suplicaven a sas mag.as reprimissen los de la Unio per a que no fessen aquestos agravis, y los consellers los respongueren que desijaven donar contento als deputats en tot lo possible y que procurarian remediar si alguns abusos hi havia en los de la Unio, y los dits embaxadors no segueren entre consellers com tampoch no es de costum per ser officials del general. Queixas contra los de la Unio per lo bras militar.

DIMECRES XIJ. — En aquest die lo syndic de la ciutat me exhibi originalment en publica forma, un acte de renuntiatio feta devant lo Canceller ab supplicatio donada per lo syndic del reverent capitol de la seu y per lo procurador fiscal de la cort eclesiastica de Bar.na de una, y lo procurador fiscal de la cort secular de la real audientia y lo procurador del sotsveguer y de certs officials dels scorxadors de la ciutat de altra, a la causa de contentio suscitada entre ditas parts per ocasio del penyorament fet per la ciutat de certs moltons que trobaren prop lo loc del Hospitalet: fou dita renuntiatio a 23 de Juny prop passat, clos dit acte per Joan Bassagoda prevere notari y scriva de las causas de contentions. Dit penyorament fou per raho de que foren trobats molts mes de setanta moltons que pasturavan en lo territori de Bar.na tots en un ramat y de un amo, y segons se dix eran del capitol, y la ciutat prengue tots los dits moltons Questio ab lo capitol sobre captura de moltons.

yls feu matar y tallar a las carnecerias de la ciutat per que per ordinations de la ciutat nengu pot tenir dins lo territori sino fins en 70 moltons.

DILLUNS XVIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers reberen una charta de sa Mag.[t], la qual los dona el secretari Olzina de part del senyor virrey y es del tenor seguent

A los amados y fieles nuestros los consellers, conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona.

EL REY

Amados y fieles nuestros: los principes de Saboya mis muy charos y muy amados sobrinos, personas de tanta dignidad y grado y tan coniunctas a nos en sangre como sabeis por ser hijos de la serenissima doña Cathalina mi muy chara y muy amada hermana que haya gloria, se buelven, y habiendo de passar y embarcar se en essa ciudad deseamos que en ella sean tan bien recibidos, servidos honrados y regalados como es razon y se hyzo en su venida. En esta no havra para que encarezer lo sino confiar que por lo que os tocare io hareys con toda la demonstration de amor y regozijo que se puede desear, pues el ser essa ciudad cabeça de la provincia y de tanta estimacion para con todos, hos obligamos a senyalar hos en esto y no hazer menos de lo que en su venida, de lo qual hos havemos querido advertir para que conforme a esta nuestra voluntat, la qual entendereys mas en particular del duque de Monteleon mi lugarteniente y capitan general, lo vays previniendo todo como el hos lo pedira de mi parte; yo os encargo que en el cumplimiento dello y en que la gente que levaren sea bien hospedada, tratada y acariciada con toda demonstration de benevolentia os hayais, de manera que tengan mucha ocasion de loar se dello, y correspondais a la confiança que de vosotros hago como tan buenos y fieles vasallos y deveys a la affición que con tanta razon hos tengo. Data en Madrit a dies de Julio M.DC.VJ.

Carta de S. M.

YO EL REY.

V.[t] Covarruvias vicecancellarius
V.[t] Monter R.[s]
V.[t] don Phi. Tallada R.[s]
V.[t] don Monts. de Guardiola R.[s]
V.[t] don Jos.[s] Banyatos R.[s]
Gassol prothonotarius.

Dit die don Joan Burgues y de So, don Gispert de Guimera, don Alexandre de Alentorn, mossen Joseph de Bellafilla, mossen Julia de Navel, mossen Pere Pau de Belloch, mossen Bernat Romeu, mossen Raphel Cervera y altres cavallers y ciutadans de part del bras militar, vingueren als mag.^{cs} consellers per representar las moltas quexas que tenien dels ministres de la Unio y las contrafactions de constitutions generals y dels privilegis militars quey havia en dita Unio en la forma que estava posada, segons que digueren se contenia largament en uns memorials que donaven als magnifics consellers, demanant los fossen contents que ells poguessen presentar una scriptura a sas mag.^{tias} per son descarrech, y los dits consellers los respongueren que volian veure lo que era y apres deliberarian, y replicant dits cavallers una y moltes voltes ab molta cortezania y respecte per a ques levas dit acte, sempre los dits consellers persistiren en que nos levas sino que primer ho volian veure y tractar, y axi nos feu dit acte y tots los papers restaren en ma del conseller en cap. Los memorials que donaren o copia de aquells son assi cuzits (1).

Queixas del bras militar contra la Unio.

DIMECRES XVIIIJ. — En aquest die los consellers nomenaren elets per tatxar los cambis juxta la crida de onze de abril per fira de Sans, y foren los matexos nomenats per la fira de agost.

DIJOUS XX. — En aquest die, fira de Moncada baronia de la ciutat, los consellers anaren alla.

DIVENDRES XXJ. — En aquest die lo secretari del virrey Gabriel Olzina, vingue de part de sa Ex.^{ia} als consellers per a voler los explicar la crehença de la carta de sa Mag.^{t} desus insertada a 17, de que los consellers ne feren gran maravella y li digueren que lo rey cometia la crehença a sa Ex.^{ia} y que los loctinents generals no costumaven enviar la per altri sino que de paraula la explicavan, y que si sa Ex.^{ia} era servit anirian alla per oyr la, y tornada resposta que per escusar lo calor lals trametia, y que sempre que volguessen anar podian, encontinent anaren y sa Ex.^{ia} los dix que su Mag.^{t} con grandes encarecimientos le habia mandado procurasse que los principes de Saboya sus sobrinos en esta venida para bolver se a sus tierras, fuessen festeiados y honrados con toda la demonstration possi-

Ordre de S. M. de festeixar als Princeps de Çaboya a son retorn.

(1) Vejas lo Apendix 8.^{e}

ble no menos que lo fueron en su venida, y que considerando esto ha pensado que su Mag.t lo dize assi con este acuerdo, que aun que se les hizo fiesta en su venida no menos se les deve ahora quando buelven, por que el maior dellos ahora es principe heredero de la casa de Çaboya que entonces no lo era, y que assi esta ciudad por el mucho amor que tiene a su Mag.t y a sus cosas le haria este servicio, que seria para los principes muy accepto y de mucho gusto; y lo mag.ch conseller en cap li respongue que be sabia sa Ex.ia ab quanta voluntat acudia aquesta ciutat a las cosas del servey de sa Mag.t y que axi en esta faria sa obligatio, y que per est efecte havian manat juntar lo consell de cent per al die de vuy al depres dinar, y que ells ho representarian al consell ab las veras possibles, y que estigues cert que lo consell hy faria tal deliberatio que seria a servey de sa Mag.t Mes avant lo dit conseller en cap li recomana molt a sa Ex.ia fos servit tenir en special recort lo de tants compradors de forments que ab nom de compradors dels monastirs anavan per la terra per agabellar los blats en gran dany de la cosa publica, dient li a sa Ex.ia que lin enviarian particular memorial, y sa Ex.ia respongue que feya totas las diligentias que sabia pero que ara las faria ab molta mes voluntat per pregar ley la ciutat.

Perjudicis per compras de forments en nom dels monastirs.

— Dit die al depres dinar hy hague consell de cent per tractar lo fahedor en la venguda dels princeps de Çaboya, y lo consell atenent que no es de costum fer dos vegadas festas o alimarias per un mateix princep o rey com se veu per molts exemplars, et signanter del duc de Çaboya que vingue a 18 de febrer 1585, per la qual venguda se feren alimarias, y a la segona vegada que fou assi en lany 1591 anant a la cort y venint, nos feren alimarias; Venguda dels princeps de Bohemia a 17 de mars 1564 hy hague alimarias, y quant sen tornaren a 25 de Juny 1571 no las hi hague; Venguda del princep don Felip a 26 de mars 1533 hy hague alimarias, y en las altras vengudas a 13 de octubre 1548 y a 14 de Juliol 1551 noy hague alimarias; Venguda del rey don Charlos 14 de febrer 1519 hy hague alimarias, y en las altras vegadas que vingue que fou en los anys 1528, 29, 33, 35, 36, 37, 38, 42, 43 no las hy hague; Venguda del rey don Ferrando a 23 de agost 1479 y de la reyna dona Isabel 18 de Juny 1481, hy hague alimarias, y si be a 24 de octubre 1492 las hy hague tambe per que vingueren ab lo princep don Joan que ia era de edat de catorze anys y ab la princesa de Portugal y ab tres

Vengudas assenyaladas de princeps.

infantas, empero no las hy hague quant dit rey vingue a 30 de Juliol 1496, es ver portava dol per la mort del princep don Joan, y a 12 de agost de 1506 quant vingue ab la reyna Germana, y per molts altros exemplars que per evitar prolixidat se dexen, fou de parer que nos devien fer alimarias y delibera lo orde ques deu guardar en dita venguda, lo qual se scriura per sas jornadas, segons se fara com dits princeps hi seran. Nota, que fou gran inadvertensia tenir aquest consell, sens haver ne tengut primer trentanari com es de stil.

Liberacio de vituallas.

DIMARS XXV. — En aquest die ab crida publica foren libertadas las vituallas per la venguda dels princeps de Çaboya. — En aquest die festa de S.t Jaume, los consellers anaren al offici a sanct Jaume: segueren a las cadiras del altar maior a la part del evangeli com es de costum.

Festa de St. Jaume.

DIMECRES XXVJ. — En aquest die entra lo R.im fray Angelo de Mecina de natio cicilia, general dels franciscos menors, venint del capitol general de Toledo hont ell es estat fet general del orde: entra acompanyat de molts cavallers. que ysqueren a cavall a rebrer y honrar lo.

General de Franciscanos.

DIVENDRES XXVIIJ. — En aquest die los consellers juntaren una promenia de cavallers y ciutadans per tractar y consultar un dubte que tenian, los promens foren Ausias March, Jaume de Aguilar, Francesch Cosma Fivaller, Marti Joan Spuny, March Lentes, Hieronym Cardona, Joseph de Bellafilla, Julia de Navel, Joan Dusay y Miquel de Lassera: lo dubte era si en cas que lo duc de Terranova nebot del virrey exia ab son oncle a la entrada dels princeps de Çaboya ys posava en las fileras dels consellers, per ventura a ma dreta del princep segon, com se devian regir, y tots concordes vists molts exemplars et signanter la entrada de la emperatris a 6 de Janer 1582, considerat que la ciutat fa aquestas serimonias per honrar la entrada dels reys y princeps quant venen, y no costuma exir per altros y que per dita raho no es costum nengu pendre la ma dreta del princep qui entra sino es lo virrey de pocs anys ença, com se nota en dita entrada de la emperatris, y per la reverentia que seli deu la ciutat noy contradiu, ni tampoc es costum donar loc de precedentia en las altras fileras a nengun altro titulat, per que parexeria que la ciutat exiria a fer li honra a ell y no al princep qui entra, ni tampoc es costum admetre nengun titulat ni altra persona entre las fileras com sen fa special notament en dita

Sobre entrada dels princeps.

venguda de la emperatris, ni aparegue be a dits promens convidar dit duc en la graduatio quan partira de casa la ciutat, com aqui per algu fou advertit per que caurian en las matexas dificultats que desus se apuntan, unanimes y conformes resolgueren nos devia convidar ni dar loc a dit duc en dita entrada dels princeps, y que los consellers per aquella via que sa bona prudentia millor los dictaria procurassen fer entendre al virrey aquesta resolutio.

Festa de Sta. Martra.

DISSABTE XXVIIIJ. — En aquest die festa de sancta Martra, los consellers anaren al offici a sancta Martra, y per que lo qui te carrech de portar las cadiras de vellut no las havia portadas, per ço los consellers no volgueren exir a la yglesia que noy fossen, adverteix se per al sdevenidor, tenir ho en memoria de fer las portar. — Dit die depres dinar serca las sinch horas, parti lo senyor virrey ab lo duc de Monteleon son nebot, acompanyat de don Ramon Doms, don Guillem Yvorra, don Alexandre Alentorn, don Joan Burgues y de So, don Francisco de Pau y de Rochaberti, don Martin de Agullana de Gerona, don Guillem de Rochaberti, don Miquel Tamarit, don Pedro Vila, don Francisco de Argençola, don Joan Çariera de Gerona, don Berenguer Doms, don Joan Ferran, Joseph de Bellafilla, Joachim Setanti, don Hieronym Albanell Nuri, Joan de Sorribes, Galceran de Agullana, Miquel Doms, don Bernat Doms, don Francisco Deril, don Raphel Casamijana, don Joan Coscon, don Jayme Mijavila y don Francesch Dardena de Perpinya, tots molt galants a cavall a la posta, ab deu o dotze postillos devant sonant sas cornetas y ab molts criats darrera, que entre tots serien cent de cavall tots corrent al galop, parti per anar al encontre dels Princeps per donar los la benvinguda, y feren lo cami del carrer Ample, Cambis, devant sancta Maria, carrer de Moncada, Boria amunt, puiada de la Preso, Dagaria y per lo costat de sanct Just ysqueren al carrer devant Casa la ciutat, Deputatio, plaça Nova, devant la casa del marques de Itona, Porta ferriça, carrer del Carme y portal de sanct Antoni, fou cosa de veure; los consellers ysqueren a la finestra y tots los cavallers y lo duc y lo virrey qui venia darrera de tots, los saludaren ab molta cortezania. — Dit die de part de la ciutat se publica crida que tant quant los Princeps serian en Bar.^na cada hu en los enfronts de sas casas scombrassen y regassen los carrers. — Dit die, poch apres que fou passat lo virrey vingue a casa la

Embaxada de cavallers per anar a rebrer als princeps.

ciutat lo marques de Itona embaxador de Hespanya en la cort romana, per a visitar als consellers y a la que fou apeat de son cotxo ab que venia, foren aqui los officials de la casa per a rebrel y acompanyar lo, y quasi a mig pati de la casa ysqueren los consellers ab alguns cavallers que havian cridats per est efecte y posant se lo conseller en cap a la ma squerra del marques, y los altros consellers y los cavallers devant en cor per son orde, sen entraren y feta oratio a la capella que per esta raho estava adreçada y parada ab la plata de la ciutat y molts lums, se assentaren per son orde en la sala del trentanari nou, posant se dit marques en lo miig dels sinch consellers y lo noble y molt reverent don Joan de Moncada son germa segue tambe entre consellers, y aqui lo dit marques los dix que ia sabian sas mag.tias que la venguda dels princeps de Çaboya seria molt prest, y que axi la sua partida per a Roma seria en breus dias y que per ser sa Ex.ia cathala y barcelones de ques preciava molt, y per esta raho y per la molta voluntat que havia conegut en esta ciutat vers sa Ex.ia y los de sa casa, venia a fer sa obligatio que era offerir se ab totas las veras possibles a tot lo que sie servey y be de la ciutat y de sas mag.tias en general y en particular, axi en Roma com en tota altra part que pogues valer, assegurant los molt ho faria com las mostras y efectes ne donarian cert testimoni y que entenguessen que lo que deya no eran cumpliments sino pura voluntat y affectio, y particular amor que tenia a esta ciutat com a deute tan degut; y lo mag.ch conseller en cap li respongue que tots besavan las mans a sa Ex.ia per la merce y honra quels feya y que tindrian molt gran memoria en esta casa y que ben certs estaven de la voluntat de sa Ex.ia, la qual tenian coneguda y experimentada de molt temps atras y que la matexa trobaria sempre sa Ex.ia en esta ciutat aparellada per a tot lo que fos servey de sa Ex.ia, y que en Roma tenian alguns negotis que estavan a carrech de Marc Antoni de Navel per la ciutat, lo qual acudiria ab sa Ex.ia supplicant lo quels tingues per recomenats, y apres de alguns parlaments per via de conversatio dit senyor se despedi, exint los consellers a acompanyar lo fins quasi en dret del peu de la scala, y los cavallers fins al carrer y fins que fou embarcat en son cotxo.

Lo marques de Itona ve a visitar als consellers.

DIUMENGE XXX. — En aquest die per la tarda partiren a la posta mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Joan Duzay, ab sengles criats cascu y lo correu de la ciutat y ab lo postillo

Sortida per posta de la ciutat.

devant per a Martorell, per a sperar alli als princeps de Çaboya y de part de la ciutat donar los la ben venguda y concertar de la hora que volran entrar. — Dit die vingue als consellers estant juntats en casa del cap, un ques deya ser aposentador del rey per demanar aposiento per als senyors qui venen en companyia dels Princeps, y fou li respost que a la venguda destos princeps en lany 1603 nos troba scrit que la ciutat donas aposiento, ni tampoch se troba scrit que la ciutat lo donas en la venguda dels princeps de Bohemia en lany 1571. Immo se demana per la venguda del rey de Bohemia en lany 1550 esta scrit que nos dona, y que axi per ara no podien respondre altra cosa, y en esta venguda la ciutat no dona aposiento sino que cada hu serca la posada com pogue.

Denegacio de aposientos.

AGOST

Tornada dels embaxadors.

DIMARS I. — En aquest die al mati tornaren los embaxadors y referiren que eren arribats a Montserrat ayr demati hont eran los Princeps, y que apres de que dits Princeps hagueren oyt missa los dits embaxadors acostantse a dits Princeps los havian donat la benvinguda de part de la ciutat, y demanant los del die y hora de la entrada de sas Altesas per que la ciutat pogues fer lo que tenia obligacio de exir al recebiment de sas Altesas ab la demonstratio que devia (á) sas Altesas, mostrant molt contento de veurels; los havian respost, que para manyana despues de comer ala tarde, que es per al die de vuy, y que agradescian la buena voluntad. — Dit die vingue lo secretari Olzina de part del senyor virrey als consellers, yls dix que en lo que toca ala entrada dels Princeps li parexia be a sa Ex.ia conformar se ab lo mateix orde ques tingue en lany 1603 quant vingueren, yals consellers tambels aparegue be. Mes avant los dix que sas mag.cias elegissen y determinassen lo cami que dits Princeps hauran de fer per anar a palatio, per ques faria de la manera que ordenarian, y los consellers replicaren que sa Ex.ia ho digues que ells seguirian lo parer de sa Ex.ia, y finalment per medi de mossen Jaume de Aguilar qui ana de consellers al virrey y del virrey a consellers per est effecte, fou deliberat y concertat que farian lo cami que avall se conte. — Dit die entra-

Sobre lordre de entrada.

ren los Princeps de Çaboya, pera la qual entrada los consellers manaren regar y netejar tot lo cami des del Hospitalet hont los dits Princeps dormiren lo vespre abans, y de hont havian de partir fins a Barcelona per que la pols no enujas, y per ordre de dits consellers ysqueren sinch companyias ço es la dels sabaters, capita Alexandre de Toralla vervessor de Toralla, en loch del senyor Pere de Bellet conseller ters, la dels Julians, capita don Pedro Vila, la dels sastres, capita Jaume Spuny, la dels perayres, capita Miquel Joan Granollachs y la dels fusters, capita Julia de Pallars que entre totas serian mes de mil homens arcabussers y mosqueters, Sargento major del exercit Joseph de Bellafilla, tots los dits, sargento major y capitans, nomenats per los consellers; alt a la muralla del portal de sanct Antoni manaren dits consellers posar entre pesses de batir y mascles sinquanta pessas; la casa de la ciutat estava entapissada de damascos y estandarts de tafeta que penjavan per las finestras. En dita casa de la ciutat, a la casa de la verge Maria, alt en lo balco prop de la del marques de Itona, enfront del carrer de la Portaferrissa, y sobre lo portal de la Ferrissa y a S.t Latzer, y sobre lo portal de S.t Antoni manaren dits consellers posar musica de menestrils, y a la casa de la ciutat y al portal de S.t Antoni trompetes, y en dit portal tabals, per festejar la entrada. A hora tarda los consellers ab los consols de mar y ab promenia se ajustaren devant casa de la ciutat a cavall, anant y venint per la posta Miquel Largues servint lo ofici de correu de la Ciutat, vestit molt galan ab calsa tirada, cadena de or y ab lo senyal de la ciutat de or al pit, ab son postillo davant per dar avis als consellers del cami que feyan los Princeps com es de costum en semblants vingudes de senyors, y estant aqui ans de partir, passa lo S.or virrey ab sas massas devant acompanyat de molts cavallers y lo Canceller y Regent y altres doctors del Real consell y officials de la cancellaria derrera, sens moures los consellers de son loch a fer compliment algu al senyor virrey, sino es saludarse los uns als altres, y feta la graduatio per lo conseller segon y obrers ab la forma acostumada partiren, anant per devant la Deputatio, palau Episcopal, plaça Nova, Portaferrissa, carrer del Carme, portal de S.t Antoni, Creu cuberta y un bon tros mes enlla fins que foren ab los Princeps. Moguerense dits consellers a fer aquest cami y no anar per lo carrer del Hospital, per raho de la musica quey havia per los carrers com es dit, y per que las com-

Entrada dels princeps de Çaboya.

Id.

panyias feyan lo mateix cami, y per dar contento al poble perque las finestras eran plenas de damas y de senyoras y los carrers plens de gent que exien a veure esta entrada. A la que dits consellers foren a vista de les companyies que ya eran en campanya posades en orde per sos esquadrons, totas feren salva ab sos mosquets y arcabussos. Un poch mes enlla de la Creu Cuberta encontraren al R.^{im} Bisbe y al R.^{t} capitol ab son vedell y mestre de cerimonies devant, qui venian de fer reverentia a dits Princeps, y ja mes enlla quant foren a vista y a la junta dels princeps los deputats qui tambe eren exits consistorialment a fer reverentia a dits princeps se despediren de sas Altesas, y los consellers y promens acostantse a sas Altesas los donaren la benvinguda y lo conseller en cap se posa ala ma squerra del Princep maior de dies ques diu Victore Amadeo, anant lo virrey a la ma dreta y lo conseller segon se posa ala ma squerra del Princep segon, ques diu Emanuel Philiberto sens posar se nengu altri en companyia de dits Princeps sino los dits virrey, cap y segon respectivament, y los altros consellers ters, quart y quint ab sos promens se posaren davant per sas fileras y per sos gráus, posantse en ellas los promens que al exir anaven ab cap y segon sens posarse entre ells nenguna altra persona, y devant ditas fileras se posaren los promens ques diuhen del bordo y devant de ells en primer loch se posaren los dos verguers dela regia audientia y en segon loch los dos verguers dels consellers y en tercer loch los dos verguers dels consols dela mar, y finalment los tres acompanyadors vedells del studi y porter del clavari, y devant tots venian los officials de la ciutat y demes personas que eran exides al acompanyament de dits consellers, y molts cavallers en gran nombre qui eren exits ab lo virrey y derrera del Princep major, qui con es dit venia en mig del virrey y del conseller en cap, venia lo real consell per son orde de ancianitat anant lo marques Dest honcle dels Princeps en miig del Canceller y Regent, qui anaven en la primera filera dels doctors de la regia audientia, y ab aquest orde sen entraren en ciutat, las companyias saludaren ab una russiada de mosquets y arcabussos, posats tots a una part del cami; apres la artilleria del portal de St Antoni y la mosqueteria, que era alt alas torres de dit portal feu una salva que fou cosa de veure, la musica que era en dit portal y en los demes lochs y ala deputatio y devant palatio, sona quasi continuament sens cessar, fou tambe cosa de mirar

las atxas blancas que la ciutat provehi per esta entrada que passavan de dos centes, les quals fou menester encendreles ja al entrar en ciutat sens las que lo virrey feu exir per uns quants patges seus. Feren lo mateix cami del Carme, Porta ferrissa, plassa Nova, devant la Deputatio, casa la Ciutat y als quatre cantons de casa de Bellafilla, giraren per lo carrer del forn de la Palma, devant S.t Just, Dagaria, Boria avall, carrer de Moncada, Born, carrer dels Cambis, carrer Ample y arribats a palatio ala casa ques diu del Almirant de Napols, hont esta dit senyor virrey y hont dits Princeps se hospedan, los dits consellers sens apearse de cavall se despediren, apres de sersen anats los del Real consell, y ab gran nombre de las matexas antorxas devant, per lo Regumir sen tornaren a casa la ciutat, que eran ja serca les deu hores de la nit. Es estada una entrada tan honrada y tan magnifica com se podia fer al mateix rey senyor nostre. Los Princeps mostraren estar molt contents y satisfets, y per lo cami de quant en quant se giraven a parlar ab lo conseller qui anave a son costat, mostrant agrahir molt tanta voluntat com trobavan en esta ciutat, dientlos quels advertissen delas damas qui eran per las finestras, perque las poguessen saludar segons que dits consellers axi ho referiren.

Visita dels Consellers.

DIMECRES IJ. — En aquest die lo honorable en Joan Sala syndich de la ciutat acompanyat del honorable en Steve Vallalta subsyndich per ordinatio dels consellers, ana a demanar hora dels senyors Princeps per que los consellers volian anar a visitar los, y tornats digueren que lo virrey en presentia de sas Altezas los havia dit que a las sinco de la tarde en punto, y que los deputats tenian hora a sinch y mija. — Dit die a la hora assignada los consellers acompanyats de sos promens qui eren Auzias March, Jaume Daguilar, Marti Joan Spuny, Marc Lentes y Francesch Montalt y dels officials de la casa, anaren a visitar als senyors Princeps, y entrats en la sala hont eran dits princeps feta la deguda reverentia se acostaren a dits senyors princeps, los quals estaven de peus arrimats a la paret lo hu al costat del altro, y posant se dits consellers y promens en cor devant sas Altesas ço es los consellers a la part del princep maior y los promens a la part del princep menor y feta altra salut, tots ço es los primers consellers y promens y lo virrey que era aqui present a la part del princep menor un poch apartat, se cobriren posant se dits princeps los sombreros y lo virrey y consellers y

promens sas gorras al cap, y aqui lo conseller en cap feu son breu rahonament dient com aquesta ciutat se era molt alegrada de que sas Altesas fossen arribats ab salut y tots besavan las mans a sas Altesas de que haguessen volgut honrar la ab sa gratiosa presentia y elegir la per a la sua embarcatio, la qual Deu n.[re] senyor la volgues donar prospera com tots desijavan, supplicant a sas Altezas los manassen cosas de son servey, offerint los aquesta ciutat a tot lo que fos gust y contento de sas Altezas y la volguessen tenir sas Altesas per molt recomanada davant sa Mag.[t] del rey n.[ro] senyor, y en tota altra ocasio y feta per dits consellers y promens altra reverentia de cap y de peus y tornada per dits princeps la salut, levant se los sombreros del cap y cubrint se tots, uns y altros, los dits Princeps per paraula del maior de dies respongueren agradescian la buena voluntat y favorescerian esta ciudad en toda ocasion, y feta per dits consellers y promens altra reverentia se despediren y sen tornaren a casa la ciutat. — Per la venguda destos princeps los consellers ordenaren que tant quant duraria la estada de sas Altezas en Bar.[na], se ensenguessen grahelles al carrer Ample entorn de palatio y a la marina per la muralla cada vespre, y que los menestrils y trompetes de la ciutat fessen musica cadamiig dia y cada vespre devant palatio, al carrer Ample y a la part de la marina.

Galeras de Genova.

DIJOUS IIJ. — En aquest die vingueren deu galeras de la squadra de Genova, general lo duc de Tursi fill de Andrea Doria. Venian de la part de Ponent, portaven infantaria, y son las matexas que a XXVJ de Juny arribaren assi venint de Levant y pocs dies apres sen anaren en Ponent: feren molt bona salva de artilleria y arcabusseria y la ciutat los respongue ab tres pessas com es de costum.

Princeps visitan la Seu.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die per la tarda, los Princeps acompanyats del senyor virrey y del duc de Terranova son nebot y de molts altros senyors, anaren a sancta Catherina y de alli a la seu. Al entrar a la seu ysque lo bisbe y capitol a rebrels pero no processionalment ni ab capas y bordons, sino ab sos sobrepellissos y muças, lo virrey anave a ma dreta y lo bisbe ab falda alta a la ma squerra dels Princeps, y lo duc de Terranova y altros senyors anaven devant los capellans: no cantaren sino que lorgue sona, y ab ell canta una veu molt sonora y molt de oyr: puiaren al altar maior que estave molt parat com si fos

lo die de pascha, ab moltas antorxas y lums y devallaren a sancta Eulalia y visitaren S.t Aulaguer, y sen tornaren a palatio ab sos cotxos ja de nit sens lums. — Dit die demati festa de S.t Domingo, los consellers anaren al offici a sancta Catherina. Festa de St. Domingo

DISSABTE V. — En aquest die per la tarda entenent los consellers que per a la festa que los deputats fan dema a la deputatio com la de sanct Jordi per als Princeps, a la qual ells eran convidats, dits Princeps estarian ab dosser y cortina y estrado a la usança dels reys de Hespanya, essent cosa com es en Hespanya y assenyaladament en Bar.na no usada tenir dosser y cortina sino la Mag.t del senyor rey, per ço juntaren una promenia de cavallers y ciutadans y foren Ausias March, Jaume de Aguilar, Francesch Cosma Fivaller, Joseph de Bellafilla, Julia de Navel y March Lentes, ensemps ab micer Jaume Dalmau y micer Hieronym Fivaller advocats de la ciutat, y consultat aquest fet y vist un exemplar del archiduc don Carlos de Austria a 9 de Abril de 1569, y attes que lo duc de Çaboya en lany 1591 quant vingue ni altre princep, ia may ha usat cortina en Barcelona que no fos nostron Rey y senyor natural, per ço tots unanimes resolgueren que los consellers noy devien anar per no auctoritzar ab sa presentia aquest acte y per no fer preiudici a estas cerimonias reals, la defensa y conservatio de las quals los consellers tenen en special carrech y recomendatio, y ab parer de dita promenia anaren al senyor virrey los dits Joseph de Bellafilla y Julia de Navel per demanar li si los princeps tindrian la cortina o no, per que a tenir la, com a cosa nova obligaria als consellers a no anar a la festa, y tornats referiren que sa Ex.ia los havia respost que los principes yrian y que era cierto ternian cortina, y que el yria tambien por que era combidado y que los consellers hyziessen como meior les estuviesse, y que esto aun que en Hespanya es proprio de los reyes pero no era cosa tan anexa a la magestad real que nadie sino los reyes la usase, por que el governador de Milan la usava y que estos principes quando passaron aqui la otra ves en el anyo de 1603, la tuvieron segun lo havia entendido, si bien es verdad que no fue en presentia de la ciudad que dello estava assi informado, y que ells li havian replicat que lo del governador de Mila era en Italia y no en Espanya y menys en Barcelona, y que allo nos podia traure en raho, y que assi ni lo loctinent general may havia tingut cortina. E haguda esta resposta los consellers ab parer de la promenia

Dosser y cortina als princeps en la festa de St. Jordi.

Questio de etiqueta.

ordenaren a March Lentes y a micer Jaume Dalmau anassen als deputats per dir los com no anirian a la festa per la dita raho de la cortina dels princeps, y quels tinguessen per escusats, y axi ni anaren a les vespres aquest die ni al endema al offici. — Mes avant dits consellers donaren raho als promens com vuy demati era vengut lo secretari Olzina de part del virrey per demanar los si farian pont per a la embarcatio dels princeps, y que sobre asso trobaren que en lany 1591 nos feu pont per la venguda del duc de Çaboya ni quant vingue ni quant sen torna, ans se embarca ab una barca y que aquest exemplar havian trames a sa Ex.[ia] en resposta de que no farian pont, y tambe consultaren ab dits promens de la salva que paria haver se de fer a la embarcatio, y tots resolgueren que la salva poria ser que los baluarts tots tirassen empero que nos tragues artilleria per la muralla. — Dit die en casa del virrey hague momeria (1) en la nit, y abans a la tarda del die a gasto del virey se dona una merienda molt bona als Princeps qui seyen al cap de la taula y a las damas que eran vengudas alli per la momeria: lo princep maior dança ab la vireyna y lo menor ab la marquesa de Itona.

Obsequis per lo virrey als Princeps.

DIUMENGE VJ. — En aquest die festa de sanct Just y sanct Pastor, los consellers anaren al offici a sanct Just, y no anaren a la deputatio per la raho ques scrigue a la iornada de ayr. Los Princeps en un cotxo ja tocadas las onze horas, anaren a la deputatio. — Dit die al vespre hague alcansias (2) al carrer Ample devant palatio a costa de la deputatio.

Partida dels princeps

DIMARS VIIJ. — En aquest die a sinch horas de la tarda los Princeps partint de palatio per la part de la marina ab una carroça del virrey de sis cavalls, anaven dits princeps a la popa lo maior a ma dreta del menor y lo virrey y lo duc de Terranova a la proa, ço es lo virrey a la ma squerra del duc son nebot, per que posats axi venian de cara, ço es lo virrey devant lo mayor y lo duc devant lo menor, acompanyats de alguns cavallers y de la guarda dels alabarders del virrey anaren a la mar per embarcar se, los trompetas y musics de la ciutat vestits ab sas robas de domas, sonaren alt al portal de Mar, y arribats al moll se apearen, y posats en una barca de las matexas galeras anaren ys embarcaren en la capitana de Genova: al entrar, totas las galeras saludaren, y apres los baluarts de Levant y de Miigiorn,

(1) Ball de comparsas (momos, disfressas).
(2) Sortija.

tambe dispararen tota la artilleria, y lo virrey y lo duc sen devallaren de la galera per la scala ordinaria de popa, per que al puiar fou per la scala dels Princeps que encontinent se alça, y ab una altra barca sen tornaren a terra, y las galeras que eran dotze ço es dos de Çaboya y deu de Genova, encontinent feren son cami per a Çavoya, y lo marques de Itona y la marqueza sa muller poc apres se embarcaren ab una de ditas galeras per anar a Roma. Deu los done prospera navegatio, Amen. — Nota que lo compte de aquestos gastos que la ciutat ha fets per esta venguda dels Princeps, si be directament tocava a mi haver los de portar per las rahons largament deduydas atras a onze de maig 1605, empero los consellers lo cometeren al scriva de les obres, y perço yo ab lo present proteste que asso nos puga traure en consequentia nim puga fer preiudici en sdevenidor, y dich que si no he recorregut ni protestat devant de consellers, es per la reverentia y respecte quels es degut y per altras iustas rahons.

Galeras de Genova.

DIJOUS X. — En aquest die arribaren quatre galeras de Genova venint de las parts de ponent, y per la tarda partiren vers lo levant y portan infanteria, y estas galeras que son de las que vingueren a 26 de Juny han presas en estas mars en quatre vegades quatre galeotas de moros.

Standart de St. Ramon

DIVENDRES XJ. — En aquest die fra Miquel Lot qui fou procurador de la canonitzatio de sanct Ramon de Penyafort venint de Roma, liura als consellers un standart de tafeta carmezi ab la efigie de sanct Ramon y ab las armas del sanct y del papa y del rey y de la ciutat y de la deputatio, lo qual dix ser hu dels standarts de la canonitzatio del sanct beneyt per lo papa ab moltas indulgentias. Per dita canonitzatio la ciutat dona 6000 ₶ ⅌ y feu una lantia de plata per a cremar de continuo devant lo cors sanct, de la qual lo prior y convent de sancta Catherina ne feren acte de comanda en poder del scriva maior del consell a 5 de Janer 1603, y per custodia del cors sanct los consellers feren guarnir la tomba ab unes barres de ferro daurades ab sos panys y tancadures, de las quals los consellers ne prengueren la una clau de ques leva acte en poder del scriva maior a 17 de Juliol 1601, y posaren la clau a la caxa dels ensajos que es sota lo armari de las bossas de las insaculations, de las quals cosas sen fa assi special memoria per no estar continuadas en son degut loc.

S.ª Clara.

DIUMENGE XIIJ. — En aquest die festa de sancta Clara, los

consellers anaren a sancta Clara. — En aquest die los consellers manaren cridar lo consell de cent, empero nos tingue per no haver hy cumpliment.

Llibertat de preus dels blats.

DILLUNS XIIIJ. — En aquest dia se publica crida de ordinatio dels consellers libertant los blats al preu que volran, offerint que la ciutat donara commoditat de storas, descarregar y altras franquesas acostumadas, segons se feu lo any passat y tambe en temps de aquestos consellers, y asso han fet per que las messas aquest any son molt flacas y arriba molt poc blat a la plassa, y los francesos qui ni solian portar se son retirats per haver los levat aquestas commoditats, y lo blat puia de preu que jas ven a 3 ₶ ₰.

Festa de N.ª S.ra

DIMARS XV. — En aquest die festa de n.ra Senyora, los consellers anaren ab promens a la seu: lo bisbe digue la missa de pontifical y feu se la professo, y acabada los consellers acompanyaren al bisbe fins a son palau.

St. Roch.

DIMECRES XVJ. — En aquest die festa de S.t Roch, los consellers anaren a la seu y feu se la professo com es de costum. Lo bisbe y consellers segueren en sas cadiras y coxins a la part del evangeli com es acostumat, y los sacerdots del gremial segueren a laltre.

Cas succehit en Montbuy.

DIVENDRES XVIIJ. — En aquest die lo conseller ters parti per a la baronia de Montbuy, per a inquirir sobre cert cas que ha succeyt alla de un tir de pedrenyal, y torna a 22.

Jubileu.

DIUMENGE XX. — En aquest die se publica un jubileu com lo del any sanct, y si be la bulla nou deya empero diu se que es per las necesitats de Venetia, de ques fa mentio desus a 14 y 22 de Juny.

Id.

DIMECRES XXIIJ. — Aquest die era assignat per la professo del Jubileu, y per pluia nos feu fins al divendres.

Id.

DIVENDRES XXV. — En aquest die se feu la professo del Jubileu, y feu se ab lo mateix orde de la del any passat ques feu a 17 de Agost.

Id.

DISSABTE XXVJ. — En aquest die demati lo clero de la seu feu altra professo y ana al hospital, y los consellers lo seguiren posant se derrera del bisbe y sacerdots del gremial.

St. Agusti.

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest die festa de S.t Agusti, los concellers anaren al offici a S.t Agusti.

Pastrim.

DIJOUS XXXJ. — En aquest die se tingue trentanari specialment per tractar de arrendar lo pastrim, y lo consell delibera

que los consellers juntassen persones y conferissen y relatio fessen en altro consell.

SETEMBRE

DIVENDRES I. — En aquest die los consellers juntaren persones de tots staments per tractar del pastrim. Id.

DILLUNS IIIJ. — En aquest die los Mag.chs consellers reberen letra de sa mag.t del tenor seguent Letra de S. M., naxement de Infanta.

A los amados y fieles n.ros los consellers conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona

EL REY

Amados y fieles n.ros: Viernes a dies y ocho deste mes a las nueve horas de la noche, fue n.ro Señor servido alumbrar a la serenissima Reyna mi muy chara y muy amada muger de una hija, quedando buena gratias a su divina Mag.t como tambien lo esta la infanta resien nascida, de que os he querido avisar por lo que soy cierto como tan buenos y fieles vassallos mios hos olgareys mucho, y para rogaros y encargaros iuntamente que dando por ello las gratias se le deven a Dios, hagays como es iusto la demonstration que en estos casos se ha acostumbrado hazer en essa ciudad. Data en sant Lorenço a XXVJ de Agosto M.DC.VJ.

YO EL REY.

V.t Covarruvias Vicecancellarius
V.t Ferro pro th. generali
V.t don Montsseratus de Guardiola R.s
V.t don Josephus Banyatos R.s

Gassol prothonotarius.

DIJOUS VIJ. — En aquest die demati a petitio del virrey se feu professo per dintre la seu y las claustras y cantaren Te Deum laudamus per dar graties a Deu n.re senyor del part de la reyna: los consellers convidats per lo R.nt capitol foren a dita Professo per naximent de infanta.

professo, lo virrey vingue galan ab gorra y sabatas de vellut y plomas blancas a la gorra. Lo virrey y lo conseller en cap anaren derrera los sacerdots del gremial y apres seguian los altros consellers. Lo R.[im] bisbe no fou a esta professo perque era a Manresa ab lo bisbe de Vich, per la informatio que reben de la vida y miracles del beato padre Ignatio fundador de la religio de la companyia de Jesus. Digueren la missa ans de fer la professo de beata Maria, al venir lo virrey, los consellers ysqueren fins a la porta de la yglesia, y al tornar sen lo acompanyaren axi mateix fins a la porta com es de costum.

Festa en la lotia.

DIVENDRES VIIJ. — En aquest die festa de n.[ra] Senyora, los consellers no anaren a la lonia com costuman en esta iornada per que aquest any no ses poguda fer la festa alla, per causa de que la ciutat te embargada la lotia plena de blat.

DILLUNS XVIIJ. — En aquest die los mag.[cs] consellers reberen una carta dels Jurats de Çaragoça donada per ma de mossen Pau de Fluvia donzell de aquesta ciutat, y es la seguent

A los muy Il.[tres] Senores consellers de la ciudad de Barcelona

Letra de Çaragoça.

MUY IL.[TRES] SENORES:

Por la gran falta de trigo que havia en todo este reyno en los meses de abril y mayo passados, huvo de buscar lo esta ciudad en los circumvezinos, y offresciendose yr Antonio Frances ciudadano y rational desta ciudad a visitar la sancta yglesia de n.[ra] Señora de Montserrate por su devotion, le encomendamos diesse razon dello a V.[s] m.[s] para que si havia lugar nos hyziessen merced de mil cayzes prestados, o que el comprador dessa ciudad lo tomasse a su nombre para que fuesse con menos ruydo y no se alterasse el pretio ni la gente, de la manera que lo diria el dicho Antonio Frances, del qual havemos entendido la merced que V.[s] m.[s] le han echo con tanto excesso y cumplimiento que queda esta ciudad por ello con nuevas obligationes. Besamos las manos a V.[s] m.[s] y les supplicamos nos manden lo que se offreziere aqui de su servicio o dessa ciudad, pues a mas de las antiguas obligationes por que esta prendada, lo deve hazer ahora mucho mas. Dios guarde las muy Il.[tres] personas y estado

de V.ˢ m.ˢ como esta ciudad lo desea. De Çaragoça a del mes de setiembre 1606.

Muy Il.ᵗʳᵉˢ señores

B. l. m. a V.ˢ m.ˢ sus muy ciertos servidores

El d.ᵒʳ Francisco Santacrus y Morales,
Miguel Lopes de Tolosa,
Pedro Navarro,
Bartholome Malo.

Jurados de la ciudad de Çaragoça.

Martin Espanyol *secretario.*

Embaixada als deputats sobre blats.

DIMECRES XX. — En aquest die los mag.ᶜˢ consellers per quant lo die de ayr y en altros dies abans, per medi del syndic y de cavallers y ciutadans, havien trameses diverses embaxades als deputats per lo efecte devall scrit, y los deputats sempre responien se resolrian sens haver hy ia may presa resolutio, perço ordenaren a micer Jaume Dalmau ciutada y a micer Francesch Gamis donzell anassen als deputats yls donassen la embaxada en scrits seguent: Desijant los consellers de Barcelona donar obra ab effecte que lo sustento y manteniment necessari per als poblats residents y venints a la present ciutat no falte, y que las plassas estigan ab la abundantia de forments y farinas que un temps tan esteril com lo present los hy obliga, tement que per no abundar la ciutat de forments no sucehesca algun inconvenient irreparable, han posada summa diligentia en haver blats de França y altras parts remotas encara que a preus excessius y ab notable perdua de dita ciutat, postposant lo interes al dany que la falta de forments podria causar, per estar desenganyats que en Catalunya ni en Arago nos poden fer provisions per minimas que sien Pero com los mercaders ab que se ha de tractar de dites compres no vullen aportar ni un sol gra de blat en aquesta ciutat sens que sels prometa propri us de las monedas que han de cobrar de ditas vendas, son estats forçats dits consellers de acudir á V. S. per medi del syndic de la ciutat y de alguns cavallers y ciutadans, supplicant los tinguessen a be concedir lo propri us que a Pedro Federico era estat per esta ciutat promes que se li procuraria de aqueix consistori, y tambe per fer los a saber com anaven entretenint a un mercader frances qui era vengut a la plaia de la present ciutat ab una barca de forment,

crehent consertar se ab ell sobre la compra de dit blat ab confiansa que se alcansaria de V. S. lo propri us que demanava, no volent fer dita venda en altra manera, y com no se prengues resolutio per V. S. sobre la concessio de dits propris usos ni se tingues certitut quant la pendrian per no haver ho volgut assenyalar als qui per part de la ciutat eran anats a representar y supplicar ho a V. S., lo dit mercader sen es anat iuntament ab lo vexell y ia nos te speransa de poder valer se de dita commoditat de blats, y lo dit Federico ab gran instantia los esta demanant que li cumplan lo promes, y a be que tinguen previngudes moltes diligenties per a fer que vinga blat a la present ciutat, pero per que estan certificats que aquellas no tindran efecte sino es assegurant als venedors que sels daran dits propris usos, y no prenent V. S. resolutio de concedir lo que sels es estat (promés) de part de aquesta ciutat, no tenen remey de entretenir mes al dit Pedro Federico ans be sera forçada la ciutat pagar li lo que li resta devent per raho del propri us que li falta, cosa que no ha pensat la dita ciutat li pogues may succeyr, y restant dits consellers sens poder fer las provisions necessaries en detriment de tot lo poble, han determinat tornar de nou a fer saber a V. S. que estan ab molt gran apreto per falta de forments, y que quiscun mes se sbaltexen en la plassa del blat y en la fleca quinze milia corteras de forment, y que si no es servint se V. S. de donar los us propri per al blat que tenen comprat y ia despes y per lo que compraran, han de restar impossibilitats de poder subvenir a la necessitat general tan urgent que per tota aquesta ciutat se sent, per a que en demanda tan iusta y cosa tan deguda prengan ab la celeritat que la necessitat ocorrent requereix, la resolutio que de tan provides y christianes persones zeloses de la quietut y universal sossiego se pot sperar, y aiuden a dits consellers en facilitar que la ciutat estiga bastantment proveyda de forments, y no haia de patir maiors danys dels que los inmoderats preus que pagan de dits forments li causan, y se obvie als desastres ques porian succeyr E tornats dits embaxadors referiren a dits consellers com havian feta sa embaxada als deputats fent los legir aquella per Pere Pau Vidal scriva maior de la deputatio, y que los dits deputats los havian respost que per ser hora tarda per que eran mes de las onze tocadas ans del mig die, y la cosa requeria madur consell y no era be que sas merces se haguessen a detenir tant temps sperant la resposta, que perço

conferirian entre si y la embiarian tambe en scrits a sas magnificentias. — Dit die fou exequutada sententia de mort per ladre de pas, en la persona de Joan Ferran Carbo de Palau Tordera y fou peniat, requiescat in pace Amen. Sententia.

DILLUNS XXV. — En aquest die estant los mag.^{cs} consellers aiustats en la sala del trentanari nou, vingueren lo abat Miquel Palmarola assessor y don Joseph Quintana advocat fiscal del general de Catalunya, los quals reportaren en scrits la embaxada seguent: Responent los senyors deputats a la embaxada que per part de V.^{s} m.^{s} los es estada feta, en la qual en effecte demanan donen propri us de les monedes als mercaders ab qui se ha de tractar de las compras de blat, com no vullan portar ne ni un sol gra en esta ciutat sens que sels prometa propri us de las monedas que se han de cobrar de ditas vendas de forments per a vendre duen; que han sempre tengut y tenen molt gran voluntat de donar gust y contento a V.^{s} m.^{s}, y axi per las rahons referidas en dita embaxada com tambe per que desijan continuar la conformitat que entre las casas de la deputatio y ciutat hi ha sempre hagut, y si en pendre resolutio en la resposta apar que se son detinguts, es estat per que te lo negoti molt gran dificultat, y axi mirant sis trobaria algun medi per allanar la y facilitar la per a poder donar satisfactio a V.^{s} m.^{s}, pero com estigan obligats a la observança dels capitols de corts se troben ab les mans ligades de poder fer lo ques demana, per haver donat la cort general ultimament celebrada en Bar.^{na} en lo any 1599 que nos puga donar propri us de monedas per mercaderias, y que si lo propri us sera donat a francesos o mariners o homens de barcas, que aquell tal propri us sie de nenguna força y valor y aquella moneda sie cayguda en frau com esta clarament disposat en lo cap. 40 del nou redres de ditas corts n.º 1. a la fi, lo que ha desplagut molt a dits senyors deputats per que summament desijan correspondre a la voluntat de V.^{s} m.^{s} y benefici de la cosa publica, pero obstant lo dit capitol entenent que nou poden fer, oferexen se empero en qualsevol altra cosa que noy haura contrafactio de capitols de corts ab molta voluntat donar los gust y contento. Comessio de propi us als mercaders de blats.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest die festa de sanct Miquel, los consellers anaren a sanct Miquel: aqui vingue tambe lo governador, segue a ma dreta del conseller en cap, a las primeras cadiras del cor a la part del evangeli. St. Miquel

Sobre provisio de forments.

Dissabte XXX. — En aquest die los mag.cs consellers vehent la gran falta ques sperava haver hy de blats per tota Cathalunya y assenyaladament en Bar.na, per no venir ne a la plassa ni de foraster ni de la terra, y maiorment considerant que la matexa falta es en Cicilia, Napols y en altras parts, pensaren de procurar ne per via de Valentia hont se enten ne tenen gran provisio de Cicilia del any passat, y per via de Inglaterra y de altres parts hont poguessen, ordenant al procurador de las baronias que es a Flix fassa appehensio en virtut del privilegi vi vel gratis dels blats que passaran per aquell riu y fer totas altras diligentias convenients per alcansar aquest fi, que es proveyr forments per que la anyada passada es estada molt steril com se mostra, que essent anat en dies passats micer francesch Sala Jutge de cort per orde del virrey per la terra a fer descriure los blats, no perço baxan de preus ans se conservan molt cars, y en aquest die los consellers feren una compra de sis milia corteras de blat de Inglaterra forçosas y altras 6000 voluntarias, a raho 3 ₶ ♁, y feren altra compra a 3 ₶ 6 ♁, sens las avarias de storas y altras franquesas que ara donan.

OCTUBRE

Unio, mort de un soldat en Montbuy.

Dimars IIJ. — En aquest die lo mag.ch micer Jaume Dalmau advocat de la ciutat ana per orde dels mag.cs consellers a la baronia de Montbuy, per a inquirir sobre la mort de un soldat de la Unio que mataren a 22 de setembre a S.t Feliu de Codines, y per alçar lo sometent general contra la gent de mala vida, com de fet apres se alça, que lo Veguer de Barcelona ana a Granollers yl feu alçar per tots aquells locs, y lo mateix dia en conformitat lo dit micer Dalmau lo alça a la baronia, y torna a X.

St. Francesch.

Dimecres IIIJ. — En aquest die festa de sanct Francesch, los consellers anaren a sanct Francesch: segueren al cor de baix a las primeras cadiras a la part del evangeli com es de costum. Tambe hy fou lo virrey.

Mort del conseller quint.

Dimars X. — En aquest die mori lo mag.ch mossen Lorens Pasqual notari real conseller quint, y los mag.cs consellers sabuda la dita mort vist lo notament del conseller quart del any

passat que mori a dos de nohembre, enviaren lo subsyndic a la viuda per donarli el pesame y demanar li del enterro si volia que fos com a conseller o com a persona privada, y tornat referi que lo enterro serie com a persona privada dema a vuyt horas, y ans que dit subsyndich anas, vingueren quatre homes ab sas gramallas de dol y sos caperons al cap, y de part de la viuda convidaren als conseller per a dit enterro y a dita hora, y de continent lo verguer qui te en guarda la casa de la ciutat tanca las portas, uberta sola una portella, y apres de ser sen anats los consellers posa la spallera y cobritaula de dol, y al depres dinar los consellers no vingueren a casa de la ciutat.

DIMECRES XJ. — En aquest die demati los consellers vingueren a casa de la ciutat ab sas gramallas de dol, y de aqui partiren per anar a casa del quondam conseller quint y a la que foren al peu de la scala se posaren los caperons al cap y axi sen puiaren dalt a la scala hont era lo fill ab altros parents del defunct, y lo conseller en cap se li assegue a la sua ma dreta y lo segon a ma squerra y los altros dos consellers per son orde, y tornats los endolats qui eren anats ab lo cors, los consellers se despediren y sen tornaren a casa la ciutat.

DIJOUS XIJ. — En aquest die demati los consellers tornaren al dol del conseller quint, y nos posaren los caperons al cap per que no es de costum sino lo primer die. — Dit die mori mossen Miquel Cabes obrer de la ciutat, *requiescat in pace Amen*. Per ell noy hague dol. Mort del obrer.

DIVENDRES XIIJ. — En aquest die los consellers tornaren al dol del conseller quint y a la despedida entraren a donar el pesame a la viuda, y al depres dinar los consellers no tornaren a casa de la ciutat per causa de dol, y de vuy avant noy hague mes dol.

DISSABTE XIIIJ. — En aquest die los consellers anaren a Pedralbes, y entraren dins lo monastir com es de costum inmemorial los consellers anar una vegada cascun any a visitar aquella casa, y entran dintre la clausura del monastir. Visita a Pedralbes.

DIUMENGE XV. — En aquest die hy hague consell de cent specialment per lo arrendament del pastrim sive de la fleca, y lo consell ho comete al trentanari per queu liuras al encant a qui per manco empendria la manifatura del pastar per cortera, y donaren cent ducats al monastir de n.ra Senyora del Carme per aiuda dels gastos del capitol provincial que tingueren assi lo Pastrim. Capitol.

mes passat, en presentia y ab interventio del generalissim fray Enrico Sylvio çavoya, qui venint de Castella entra en Barcelona a tretze de setembre prop passat.

Unio, queixas del bras militar.

Dilluns XVJ. — En aquest die estant los consellers aiustats en casa de la ciutat, vingueren don Gispert de Guimera, mossen Luis de Boxadors donzell y mossen Rafel Cervera ciutada, los quals de part del bras militar explicaren com aquell bras feye molt gran sentiment del modo de proceyr que feyen los de la Unio assenyaladament ab los militars, y en special donaren quexa de que la nit passada havian tractat molt mal de paraulas a don Felix Malendrich posant li y encarant li molts pedrenyals als pits y fent ab ell altros actes desacatats, y que per ço suplicaven a sas mag.tias fossen servits posar remey a estos inconvenients, dient tambe com aquell bras feya molt gran maravella que sas mag.tias no haguessen respost a la embaxada los ere estada feta a 17 de Juliol; y lo mag.ch conseller en cap los respongue que tots sentian molt que lo bras militar tingues ocasio de quexa ninguna, y que be sabian sas merces que los consellers havian procurat reprimir y castigar las libertats que havian vistas ab los de la Unio contra los militars, y que estiguessen certs que en esta cosa ells hy posarian la ma yu ho entendrian, y en tot lo possible desijavan donar los gust y contento, y que si no havian respost a la embaxada era per que esperavan que tots los cavallers qui vingueren a reportar la fossen en Bar.na y que havia molts dies tenian la resposta aparellada la qual incontinent los donaren, la qual assi esta cusida (1), y los dits embaxadors altra vegada replicaren dient que aquell bras no era estat demanat al firmar la Unio y que axi no la havia fermada, ans expressament hy dissentia en la forma que era posada, y que per ço los consellers fossen contents cridar los per que dita Unio se pogues assentar ab conformitat de tots, sens preiudici del stament militar, y lo dit conseller en cap los respongue que en tots los aiusts y parlaments y consells tinguts en casa de la ciutat per tractar y firmar la Unio havian entrevingut militars, y que per a fermar la com la havia fermada lo trentanari ab poder del consell de cent y posarla en observança no havia tengut per a que demanar hy lo bras militar, y maiorment

(1) Vejas l' apendix X.

com tenia dit que ia hy eren estats cridats los del stament militar qui eran de consell.

DIMARS XVIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en la persona de Antoni Argemir de Sabadell, inculpat de ladre de pas et de homicidio, y fou peniat. Requiescat in pace, Amen.

Sentencia contra un ladre.

DIMECRES XVIIJ. — En aquest die festa de sanct Luc, los consellers anaren a oyr lo offici al studi per la festa ques fa alla cascun any en esta iornada.

St. Luc.

DIJOUS XVIIIJ. — En aquest die lo senyor virrey a hora ia mol tarda, y la senyora virreyna y la senyora dona Hieronyma Colona mare del senyor virrey, la duqueça de Terranova y lo duc son fill apres mig die, partiren per a Montserrat y de aqui a Manresa, a visitar los locs hont estigue per algun temps el beato padre Ignatio de Loyola fundador de la religio de la companyia de Jesus, y lo dit senyor virrey no volgue partir se que primer no sabes la resolutio certa que los deputats pendrian, en lo del propri us que la ciutat demanava de 40000 ₰ per compra de blats de francesos, desijant y procurant sa Ex.ia que los deputats lo donassen per lo benefici public y assenyaladament dels pobres, y los deputats lo donaren, empero volgueren que concordablement se ves qui era primer en temps en lo de la exequutio que la ciutat y lo general feyan en los bens del quondam Jaume Bosch, et signanter en unas arquillas que eran en casa del paborde Miquel Calopa sobre las quals havia hagut gran debat, com esta notat atras a 24 de setembre 1605 cum sequentibus, y per est efecte aquest die mati y depres dinar los assessors del general y advocats de la ciutat se iuntaren primer assi en casa de la ciutat y apres alli a la deputatio com es de costum guardar aquest ordre, y resolgueren que lo credit de la deputatio era mes antich y per ço lo clavari ab voluntat de consellers consenti que los deputats sen portassen las archillas y passassen avant la exequutio, per a que satisfets, lo clavari pogues passar avant la exequutio per son debit en lo que sobraria pagat lo deute del general, y per esta raho se levaren actes alla en casa de dit paborde Calopa de aquest consentiment, en poder del scriva maior del consell de la ciutat ys leva lo sagell de la ciutat que era en una de ditas arquillas, y fou tambe apuntat que ab la matexa conformitat se vessen dits doctors per entendre en lo dels altros debits de Miquel Lunell, Gaspar Izern

Virrey: anada a Manresa.

Concordia dels deputats y consellers sobre executio dels deutors.

y altros deutors de la ciutat y del general, ques veia qui es primer, a fi que qui sera primer exequute primer. Torna sa Ex.[ia] a 28.

Unio, queixas del bras militar.

DIVENDRES XX. — En aquest die estant los consellers aiustats en la sala del trentanari, vingueren don Gispert de Guimera, mossen Pere Pau de Belloch y mossen Damia Janer los quals per part del bras militar explicaren com aquell bras no li havia paregut respondre a la scriptura que sas mag.[tias] los havian donada a setze del corrent, attes que los deputats ab consell de sos assessors y altres doctors associats havian resolt que la forma en que se exercia la Unio era contra constitutions, y que axi dit bras desijant lo assiento de aquestes coses, los enbiava per saber de sas mag.[tias] si serian servits que per part de aquell bras se nomenassen personas per a que juntament ab sas mag.[tias] veian com se pora assentar la Unio ab conformitat de tots los staments, y lo conseller en cap los respongue que la Unio era fermada per lo trentanari ab special poder del consell de cent, y que axi ells no podien respondre altra cosa sino queu tractarian y conferirian ab personas y pendrian consell del que sobre asso podian y devian fer.

Los obrers fan tornar posar unas lambordas que lo balle general havia fetas levar.

DISSABTE XXJ. — En aquest die havent entes los mag.[cs] consellers que lo loctinent de balle general pretenia que lo administrador ni sota, no podian entrar dins los molins reals per a conexer dels fraus dels moliners, essent asso com es de iurisdictio de dit administrador, y que dit loctinent de balle general havia fet levar las pedras largas que ab licentia dels obrers eran estadas posadas dretas als cantons dels carrers dels Scudellers, arrimadas a las casas per defensa dels cotxos y carretas que destruexen las casas essent asso com es de la iurisdictio dels obrers, ordenaren a mossen Auzias Marc y a mossen Julia de Navel anassen al dit mossen Garau Guardiola loctinent de balle general y li donassen quexa de asso, y tornats referiren que lo dit loctinent los havia respost que desijava tenir tota conformitat ab la ciutat com era raho, empero que en lo dels molins devien advertir que la iurisdictio era del balle general y del balle de las ayguas, y que en lo de las lambordas advertissen que lo sol dels carrers es iurisdictio del balle general quant mes que havian vist que las lambordas las posavan mes per impedir lo pas dels cotxos que per defensar las casas per que estavan luny de las casas y que axi havia paregut convenient levar las,

y que sas mag.tias estiguessen molt certs de la voluntat de aquell consistori, que estaria sempre aparellat en tot lo possible al que seria servey y honor de la ciutat, y los consellers considerant lo gran preiudici que asso podia causar a la ciutat si nos proveya de remey, deliberaren iuntar doctors per pendre consell com los juntaren los dos dias seguents.

S. Eulalia

DILLUNS XXIIJ. — En aquest die festa de la primera translatio de sancta Eulalia, los consellers anaren a la seu al offici.

Lambordas.

DIMARS XXIIIJ. — En aquest die lo obrer militar defunct lo obrer artiste, ab special orde dels mag.cs consellers seguint lo consell dels doctors consultats, feu tornar posar las pedras lambordas que estavan als cantons dels carrers del Vidre y dels Scudellers blancs, per defensa de las casas per lo dany que fan los carros y cotxos, las quals pedras lo balle general a XX de octubre feu levar com es notat a dita iornada, y per ço en aquest die per manament de dit obrer y en sa presentia foren tornadas posar en son mateix loc arrimadas als cantons de las casas hont abans estavan, per que axi fou deliberat convenia per restauratio de la auctoritat y jurisdictio dels obrers de la ciutat, la qual dit balle general havia volgut violar. — Dit die lo honorable syndich de la ciutat reporta un proces auctentic de la causa de contentio vertent entre los fiscs de las corts eclesiastica y secular, per la ferma de dret que Enrich Amat donzell administrador de las plaças feu en la cort del Veguer de Bar.na sobre los proceyments que contra ell feya y cominava lo official de la cort eclesiastica a instantia del canonge Pere Dalmau, per haver dit administrador presas dos corteras de sivada, dos corteras y mija de ordi y mija cortera de spelta de Pau Sabater criat de dit canonge, en la plassa del blat hont las tenia pera vendre, que eran de delme que havia rebut per lo benefici primer de S.t Joan que dit canonge obte en la sglesia del Pi, los quals grans dit administrador prengue en la plassa per que dit Sabater los venia tots juncts mixturats havent entes dit administrador que dit Sabater los havia mixturat contra las ordinations y cridas de la ciutat, per la qual raho dit administrador se prengue dits grans com a cayguts en frau, y sobre asso era dita causa en lo qual proces esta insertada la sententia del tenor seguent

Proces contra lo administrador de las plassas.

Jesuxpi. ac beatissime virginis eius matris nominibus, humiliter imploratis.

Sententia en causa de contentio en favor del administrador de las plaças.

Admodum H.is ac admodum Reverendi domini Jacobus de Agullana u. j. d. archidiaconus maior ecclesiæ Gerundensis consiliarius et cancellarius Regius, in facto contentionis ortæ inter curiam ecclesiasticam officialis Barcinone ex una, et curiam secularem Regentis vicariam Barcinone ex altera, occasione firmæ juris factæ in dicta curia seculari per Enricum Amat domicellum administratorem platearum dictæ civitatis Barcinone quibusdam procedimentis factis in dicta curia ecclesiastica, instante Petro Dalmau Canonico sedis Barcinone contra dictum Amat pro recuperatione certorum granorum per dictum Amat administratorem platearum in platea bladi aprehensorum; visis litteris utriusque curiæ in forma contentionis cum arbitrorum electione emanatis, visis processibus et procedimentis utriusque curiæ et instrumentis ab utraque parte exhibitis, visa porrogatione presentis causæ ad diem quintam currentis mensis, visis videndis, attentis attendendis, sententiat pronuntiat et declarat firmæ juris factæ per dictum Amat in dicta curia seculari regentis vicariam Barcinone locum fuisse et esse

Agullana Cancellarius.

V.t don Ludovicus a Peguera	V.t Çalba et De vallseca
V.t Benach	V.t Bonet
V.t Sentjust	V.t Ferruz
V.t Magarola	V.t Jover
V.t Ferrer	V.t don Petrus Soler

Lata lecta et publicata fuit huiusmodi sententia sive declaratio per admodum Ill.em et admodum Reverendum dominum Cancellarium Jacobum de Agullana, in quadam aula domorum suarum proprie habitationis quas fovet in presenti civitate Barcinone in vico Fontis sancti Honoratis, a tergo domorum deputationis Cathaloniæ, et de ipsius mandato lecta et publicata per me Joannem Bassagoda presbyterum benficiatum in ecclesia Gerundæ, apostolica auctoritate notarium publicum et causarum contentionum scribam, die quarta mensis Septembris ano a nativitate domini millesimo sexcentesimo sexto, presentibus pro testibus Paulo Pedrer et Raphaele Sestener familiaribus S. R. do-

minationis, ad ista vocatis et spetialiter assumptis prout superius continetur.

Dijous XXVJ. — En aquest die lo mag.^{ch} micer Francesch Gamis assessor del governador, vingue a dir als consellers que per a dema demati fossen contents traure lo juy de promens per a sententiar sobre la causa de cert delat, y los consellers li respongueren ho farian, y apres que sen fou anat li trameteren a dir que fes avisar al senyor governador envias lo seu privilegi per quel volian veure, y axis feu ab don Enric de Cardona governador a 13 de Maig de 1580, y poc apres lo dit governador don Joan de Queralt envia son privilegi lo qual fou registrat en la scrivania maior en son degut loc. Juy de prohomens.

Divendres XXVIJ. — En aquest die se feu extractio de Juy de promens: y los consellers y promens anaren a la preso agraduats en esta manera, ço es los consellers en cap y ters y mossen Pau de Fluvia prom militar lo mes antich del stament en mig, anavan devant, y derrera del conseller en cap anavan sis ciutadans y sinc artistes lo hu darrera laltre, y darrera lo conseller ters anaven sis mercaders y sinch menestrals tambe lo hu darrera lo altre, y derrera tots venian lo conseller segon y quart y mossen Joan Dusay prom, ciutada mes antich en segon grau en mig, y ab aquest orde anaren a la preso ala obra nova ço es ala sala gran que trau porta al pujar de la scala, y aqui era ja lo governador y son assessor, y los consellers se assentaren en lo scon ab dit governador arrimat a la paret vers migjorn, posant se cap y segon al costat del governador en mig, y lo ters a ma dreta del cap y lo quart a ma squerra del segon, y los ciutadans, y apres los menestrals seyan en altros escons a ma dreta dels consellers, tenint lo assessor lo cap del scon, primer que los ciutadans, y los mercaders y artistes a ma squerra en altros scons posats pels costats, y devant del governador y conseller de manera que dits governador y consellers y promens estavan asseguts en sos escons posats en quadro, y molta gent que segui per veure lo juy stavan de peus derrera los scons dels ciutadans y menestrals ço es al pas, desde la porta del cap de la scala fins al deposador, y estant axi la guarda de la preso porta pres en cadena lo delat qui era Hieronym Montagut de la vila de Mora ribera del Ebro, en cos y sens barret, y assegut lo dit delat en mig del Juy en un banquet, lo notari substitut del scriva de la governatio stant de peus y sens barret arrimat al cap del scon

dels mercaders, legi la enquesta de dit delat axi en offensa com en defensa, la qual legida vingueren sos advocats, los quals assegutsen sengles banquets quels aportaren posats al mig del Juy de cara al governador y consellers, informaren y digueren en favor de dit delat ço que volgueren dir, y acabat asso la guarda sen porta al delat y tots los qui no eran del Juy sen anaren, y lo assessor referi lo proces y digue de son parer per lo qual constava que lo dit Hieronym Montagut essent com es un home sens tenir offici, y jugador de gresca que diuhen de avantatja y de vida vagabunda, jugant en una casa un vespre per que aquell ab qui jugava no volie posar sobre un scut dor *naxe*, lo dit Montagut lo feri en lo cap ab un pages de fusta en duas mans que li obri lo cap y caygue en terra quasi mort lansant molta sanch per la nafra del cap, boca y nas y vuy sta encara en perill de la vida, si be la nafra dona bons senyals, y si be la part ha perdonat, satisfeta del dany, lo dit assessor lo vota o dix que merexia ferli la passada ab cadena al coll y butxi derrera y deu anys a galera. E perço dits consellers y promens procehiren a votar en esta forma ço es que lo conseller en cap y lo prom mes antich sen entraren dintre la stancia dita lo deposador, y hu apres altre votaren en ma del scriva de la governatio y restarense alli ab lo scriva al mig per testimonis dels altres vots, apres anaren a votar los consellers segon y ters, y votat sen ysqueren ys assentaren en son loch ab lo governador, en apres anaren a votar lo conseller quart ab un prom, y successivament los altres de dos en dos ço es un ciutada y un mercader, y votats dits staments, un artiste y un menestral, y ab lo mateix orde que anavan los dos tornavan a seure en sos lochs, y anaven altres dos y esperavanse lo hu al altro al cap de la dita sala del deposador fins que tots dos haguessen votat, y apres de votat sen tornaven los dos com es dit a sos lochs sens que lo governador ni son assessor se moguessen de sos assientos, per que en lo votar sols hi era lo scriva y lo conseller en cap ab lo prom y lo votant, y apres de votat tots lo scriva vingue al Juy y publica de com los mes vots eran de la passada y deu anys de galera juxta lo parer del assessor, y fet asso los dits consellers y promens se despediren del governador y sen tornaren a casa la ciutat ab lo mateix orde, y lo mateix die al depres dinar fou exequutada dita sententia y fou feta la passada al dit delat. — Dit die per la tarda los consellers ensemps ab lo obrer militar anaren a mar y en sa presen-

Juy.

Los obrers fan derrocar las barracas de vi, de mar.

tia feren derrocar totas las barracas del vi per los grans fraus que entenian se feyan alli als drets de la ciutat, y per altras iustas rahons quels mogueren a fer asso, y per que los fusters cridats per est efecte no volian venir los consellers ordenaren al cap de guayta los ho maṇas a pena de carce, y si no seguian los portas a la preso.

DILLUNS XXX. — En aquest die Melchior Largues procurador fiscal de la regia cort vingue als consellers, y de part del senyor virrey los dix que en la preso havia tres presos inculpats de moneders, y que per lo que entenia feyen offici de procurar se diners per la taula de la ciutat per a levar los de comptants per a toriscar los, que per ço pregava a sas magnificentias manassen donar loc de poder ho veure, y los consellers li respongueren queu entendrian y tornas altre dia per la resposta, y dit Largues dona los noms dels dits presos en una lenca de paper. Moneders presos.

DIMARS XXXJ. — En aquest die fou peniat Pau Tarasco de Orrius, inculpat de latrocinio et de homicidio. — Dit die los consellers feren cridar y tocar la campana del consell de cent, empero nos tingue consell per no haver hy compliment. Sententia.

NOHEMBRE

DIMECRES I. — En aquest die festa de Tots los sancts, los consellers dexaren las gramallas de domas ys posaren las de grana: se aplegaren de mati al porxo de S.t Jaume ab sos promens y anaren a la seu. Tots sancts

DIJOUS IJ. — En aquest die hy hague consell de cent specialment per tractar de la compra del Fonollar, que es un terme prop de Sanctboy ques treya venal per a pasturas de la ciutat, y al consell no li paregue que convingues: mes avant se tracta del arrendament del pastrim, segons tambe esta notat a quinze del passat, y lo consell ho torna cometre de nou al trentanari. — Dit die vingueren dos galeras de Genova venint de la part de Levant: portaven dos fills del marques Spinola per anar a la cort. Fonollar. Pastrim.

DIVENDRES IIJ. — En aquest die los consellers vestits ab sas gramallas de dol, partint de casa la ciutat anaren a la seu per assistir a la celebratio del aniversari del rey don Jayme: Aniversari del rey D. Jaume.

segueren al cor a las cadiras sota la trona, com es de costum en est die.

St. Sever. DILLUNS VJ. — En aquest die festa del martir sanct Sever, los consellers anaren ab promens a la seu, fense la professo acabat lo offici per entorn de la seu: portaren lo talem los tres consellers ab los promens, per que lo cap noy vingue per lo dol de la mort de mossen Joan Palou cavaller, onclo de sa muller.

Compra de la Casa de St. Francisco de Paula. DIJOUS VIIIJ. — En aquest die los consellers deliberaren y ordenaren al scriva maior del consell, rebes lo acte de la venda que lo convent de sanct Francisco de Paula havia de fer a la ciutat de la casa de fora, a la creu trencada, y dit die fou fermada dita venda ab licentia que dits pares ne tenian del Papa, y dita casa esta ia aprofanada. — Dit die fou peniat Gabriel Puiol, alias *la Oronella* de Luçanes, delat de latrocinio.

Sententia.

Unio. Gestions del bras militar. DIVENDRES X. — En aquest die estant los consellers aiustats en la sala del trentanari, vingueren don Gispert de Guimera, mossen Pere Pau de Belloch y mossen Bertran Dezvalls, los quals per part del stament militar en continuatio de la embaxada feta a vint del passat, digueren lo mateix que les hores, demanant los que fossen servits tornar los resposta per que la poguessen referir adaquell bras, y lo mag.ch conseller en cap los respongue que fins ara no li havian donat cosa que segons parer de personas que sobre asso havian cridadas los donas causa de haver de juntar lo consell de cent pera poder fer lo que sas merces demanavan, empero que estiguessen molt certs que si excessos hy havia haguts en los de la Unio eran estats castigats, y que axi se havia de confiar cessarian en lo pervenir offerint los sa voluntat molt aparellada a tot lo que sie be y honor de aquell stament. — Dit die fou cridat y tocada la campana del consell de cent, empero noy hague compliment y perço los consellers prorogaren per altre die.

Examen de notaris. DIMARS XIIIJ. — En aquest die fou lo examen de Pere Joan del Sol y de Hieronym Sabata, notaris de Barcelona.

Sententia. DIMECRES XV. — En aquest die fou peniat Joan Ribera de la terra, vers Cardona, delat de latrocinio.

Sobre erectio del nou collegi del Carme. DIUMENGE XVIIIJ. — En dies passats lo mag.ch conseller en cap ab licentia dels altros, ana a casa del senyor virrey demanat per sa Ex.ia hont fou tambe lo R.im bisbe de Bar.na, y sa Ex.ia los comunica una carta de sa Mag.t ab certs memorials donats a sa Mag.t en contra de la erectio del nou collegi del

Carme, a la Rambla de la present ciutat, ab la qual charta sa Mag.[t] scriu a sa Ex.[ia] que hagut parer del bisbe y consellers de Bar.[na] diga dels convenients e inconvenients del dit collegi, y aparexent que deu estar, se satisfassa y li responga de la forma en que deu estar, y per ço sa Ex.[ia] digue al dit conseller que anassen a veure dita casa y considerassen y atenguessen las rahons quey podia haver sobre asso, y en altra junta tractarian del que aparexeria millor. E per ço dits consellers anaren a veure la casa, y en aquest dia los dits consellers demanats per sa Ex.[ia] anaren a palatio hont vingueren tambe molts religiosos y altres homens doctes, demanats per sa Ex [ia] ab parer del conseller en cap y fou hy tambe lo bisbe, y segueren ço es lo virrey y lo bisbe y los consellers en cadiras, y los demes en banchs, y tractaren tots sobre aquest fet, y apres de haver dits religiosos y homens doctes (donat) son vot, sa Ex.[ia] agraynt los aquell treball y voluntat los despedi, y restaren lo bisbe y consellers dintre, y tractat entre ells aquest fet, acordaren que al dema sa Ex.[ia] cridaria al generalissim del orde que vuy es en Bar.[na] per a que fos oyt y digues son parer, com de fet al endema dits bisbe y consellers hy tornaren, hont vingue lo R.[im] general y segueren ço es lo virrey en mig del bisbe a ma dreta y del conseller en cap a ma squerra, y entre cap y ters seye lo general, y alaltra part seyen segon y quart, y apres de haver estats junts tots molt gran estona se despediren de sa Ex.[ia] La resolutio no se es publicada per que primer se ha de scriure al rey segons que tots estos parlaments, que tots son estat secrets, los dits mag.[cs] consellers los han referits a mi lo scriva del present dietari en la forma que desus se conte.

Sobre leuda de Tortosa.

DILLUNS XX. — En aquest die los consellers, per que Devesa arrendador de la leuda de Tortosa inquietava a un patro de nau frances qui havia descarregat blat a esta ciutat, pretenent exigir dret del dit blat contra las franquesas y libertats de la ciutat, lo feren posar a la preso y apres lo manaren traure per que dix y promete que no demanaria res, empero apres lo balle general penyora las velas del vexell, y los consellers enviaren al virrey y per son medi la cosa se reposa, y si be lo virrey demanava que lo patro prestas cautio per a cobrar las velas, empero los consellers resistiren sempre y digueren que no la prestas. —

Merce.

Dit die y en altros dies abans y apres, havent hy debats entrels frares de la Merce sobre la electio de prior, se reposaren per

medi del virrey y del bisbe y dels consellers, segons se pot veure ab las cartas scritas al general y altros que son en registre.

DIVENDRES XXIIIJ. — En aquest die per la tarda partiren per a Madrit la senyora dona Hieronyma Colona mare del senyor virey, la duqueça de Terranova y lo duc son fill.

Sententia.

DISSABTE XXV. — En aquest die fou peniat Miquel Almonia de Igualada, delat de homicidio. — Dit die fou cridat lo consell de cent empero noy hague compliment, y per ço los consellers lo prorogaren.

Extractio de consellers y obrers.

DIJOUS XXX. — En aquest die fou la nova extractio de consellers, y foren los extrets los seguents

Lo doctor Gabriel Antoni Bosser militar Micer Hieronym de Ollers ciutada Mossen Miquel Spano ciutada Mossen Pau Ferrer mercader Mossen Joan Balis barreter	consellers
Lo doctor Pere Font Joan Sobrebals mercader	Obrers.

Confirmacio de la Unio.

Y per que los consellers abans de fer la dita extractio dels novells consellers proposaren de ques devia confirmar la Unio, per ço que lo capitol denou dona loc a que passat lo primer any sen puguen exir, y tambe proposaren de donar candeles de seu per a rondar, y de pagar al andador de la Unio son treball, lo dit consell attenent que aquesta iornada es solament per a fer la extractio dels novells consellers, remete la dita paga per a altro consell, empero considerant lo gran benefici e pau que ha portat la Unio, la confirma per tots los sinc anys.

DEZEMBRE

Consellers visitas. Correu de avis al Rey.

DIVENDRES I. — En aquest die fou lo jurament dels consellers y obrers, y per ser mort lo vell conseller quint per ço lo conseller ana a companyar als consellers nous quint y quart, y al anar a la seu lo quint ana ab un prom. En est die no anaren a

visitar al virrey per que era anat a Martorell per a rebre la senyora dona Hieronyma sa mare que anava a la cort, com esta notat a 14 y sen torna malalta. — Dit die parti Miquel Largues qui fa lo offici de correu de la ciutat per a la cort, a portar al rey la carta del avis dels nous consellers.

Visita al virrey.

DIUMENGE IIJ. — En aquest die demati los consellers entenent que lo virey ere arribat se aiustaren a casa la ciutat y demanada hora per un verguer, anaren a visitar a sa Ex.ia com es de costum, y arribats a la sala hont era sa Ex.ia lo mag.ch conseller en cap apres de haver fet tots la deguda salut y reverentia feu son rahonament, dient que los consellers de Bar.na ab molt loable y molt antiga costum, apres de ser extrets solen venir a besar las mans a sa Mag.t si es en Barcelona y si no es en Bar.na a son loctinent general, y que axi venian a besar las de sa Ex.ia offerint li sa voluntat disposta y aparellada a tot lo que sie servey de sa Ex.ia, y supplicant lo tinga per recomanada aquesta ciutat y la administratio de la justitia, mantenint los en pau y en iustitia com be sa Ex.ia ho havia fet fins assi, la qual aquesta ciutat y regne de apres que ab lo bon medi de sa Ex. era estada posada la Unio ab tanta consolatio sua gosava, y sa Ex.ia respongue se era molt alegrat de que la sort fos cayguda en tan savias y providas personas com eran sas merces com sabia eran, dels uns per experientia y dels altres per la bona relatio quen tenia, y quels recomanava dos cosas, la una es la provisio de la ciutat en est temps de tanta stretura y necessitat, y laltra era lo bon progres de la Unio, advertint molt al conseller en cap com a coronell tinga molt gran cuydado de que los ministres della no fassan desafueros, pero que tampoc no afloxen, com era cert ho farien pus veya y sas merces mostravan ser tan zelosos de la Unio, y los dits consellers despedintse de sa Ex.ia sen tornaren a casa la ciutat y de aqui anaren a visitar al senyor bisbe com es de costum.

Forments. Extraccio. Preus.

DILLUNS IIIJ. — En aquest die de ordinatio dels consellers fou publicada crida, vedant que nengu pogues traure lo blat de la plaça sino per a portar lo a dretura al moli, y que los que per si matexos y no per los moliners traurian lo blat de ciutat haguessen dar penyora equivalent del blat al portal, per seguretat de quel tornarian metre en ciutat fet farina, y asso fou per causa que per la gran carestia quey ha de blats, molts feyen provisio del blat de la ciutat axi per a sas casas en Bar.na com fora, per

que la ciutat lo ven a 48 ₰ y fora ciutat se ven a molt mes de 3 ₶ ₰, y lo que es mes, molts ne feyen negotiatio y mercaderia. — Dit die los consellers manaren iuntar lo consell de cent specialment per tractar de la administratio dels forments, per las notables perduas que la ciutat patia en ells, per que uns ab altros se pert vint sous per cortera, y cadadia se esbaltexen a la plassa 500 corteras y mes, y lo consell comete a consellers y trentanari la dita administratio ab plenitut de poder.

DIMARS V. — En aquest die los consellers anaren a visitar al R.nt canceller com es de costum.

S. Nicolau. DIMECRES VJ. — En aquest die festa de S.t Nicholau, los consellers anaren a S.t Francesch com es de costum.

Forments. Preus y dany. DIJOUS VIJ. — En aquest die hy hague trentanari specialment per a tractar de donar preu al forment, que nos vena en tan notable perdua y dany de la ciutat, y lo consell hagut parer de teolecs qui consellaren devian puiar lo preu si be podian vendre ab alguna moderada perdua, delibera que per ara venessen lo blat de la ciutat ço es als pobres, a tres cortans a sinquanta sis sous cortera, y a corteras a tres liures cortera.

Concepcio. DIVENDRES VIIJ. — En aquest die festa de la conceptio de nostra Senyora, los consellers se aiuntaren ab sos promens al porxo de S.t Jaume y de aqui ab los trompetas y tabals devant anant per la Libratería, plassa del Rey y devant la Inquisitio anaren a la seu y perque lo virrey hy vingue, segueren al padris a la part de la sacristia. Lo bisbe digue la missa de pontifical empero per ser hy lo virrey noy hague offertori. Acabada la missa se feu la professo exint de la seu, devant lo palau episcopal, Deputatio, plassa de S.t Jaume, Libratería, plassa del Rey, Inquisitio y sen torna entrar a la seu, lo virrey y sinc consellers portaren lo talem al partir la professo desdel altar fins al exir del cor, que prengueren lo talem, y al tornar desde entrant del cor quel dexan fins al altar, lo virrey y lo conseller en cap, y successivament los altres consellers anaven derrera lo bisbe, com es de costum; acabada la professo los consellers acompanyaren al virrey fins a la porta y ab sos promens sen tornaren a la plaça de S.t Jaume.

Extraccions de mostaçaf, administradors y regoneixedors de monedas. DIMECRES XIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent y ferense las extractions acostumadas ço es

Melchior pages mercader
Gabriel Puigdeselit militar } terna de mostaçaf
Lo D. Joan Francesch Rossell

micer Francesch Aguilo
Joan Cebria Mallol notari } administrador

Miquel Sobra fuster } sotadministrador

March Lentes militar
Antoni Gori mercader } regonexedors de monedas

Divendres XV. — En aquest die hy hague trentanari y desliberaren de enviar a Bernat Flaquer chirurgia fins a ..... (1) per a veure sis poria fer alguna bona provisio de forment, de las naus que navegan per aquellas mars de ponent de Spanya fins a Lisboa, y que anas per terra y sercas tota la costa de Hespanya com es dit, fins a Portugal. Provisio de forments.

Dissabte XVJ. — En aquest die lo secretari Olzina vingue als consellers y de part de la senyora dona Hieronyma Colona mare del senyor virrey los dix com en lo agost passat sa Ex.ia volent proveyr de forments per a tot lany per sa casa, tracta ab los consellers passats de que al pur cost la acommodassen per cascun mes de sinquanta fins en sexanta corteras a fi de no enviar comprador per la terra per que com sabien, los compradors encara que tinguen la comissio limitada compran per molt mes, y asso dona causa de alterar se los forments lo que sa Ex.ia desijava molt obviar, y que per ço sa Ex.ia los pregava que tenint per be aquest tracte la acommodassen cada mes ab lo forment que hauria menester, offerint se pagar lo al propri cost que estaria a la ciutat, y los consellers li respongueren agrayan molt lo bon zel de sa Ex.ia y queu farian ab la matexa voluntat que los consellers passats y que besavan las mans de sa Ex.ia — Dit die en Joachim Setanti cavaller del abit de Montesa vingue als consellers yls dix com ia sabien sas mag.tias que ell era estat conseller y clavari, y estava ensiculat en tots los officis de casa la ciutat y que los carrechs que havia tingut los havia servits ab la satisfactio que a tots era notoria, y que be sabian que los 11.

(1) Hi ha una paraula que sembla dir «Cuera»; sera Cuevas, caserio de Asturias?

seus passats de molts anys atras havian tengut la ma en lo regiment de la ciutat, y que per lo amor y voluntat que tenia de sa naturaleza a la ciutat, desijava se offeris ocasio per avant, ab que pogues mostrar ab obras la afficio que te al be y honor y al bon stat de aquesta ciutat, y que nenguna millor que poder se emplear en servir los carrechs a que estava ensiculat en cas que la sort li donas loc, empero que havia entes que lo sydic de la ciutat procurava torbar li aquest seu bon intent iactant se que per ser del abit de Montesa no sols no podia concorrer, empero que devia ser desinsiculat de les bosses, y que per ço supplicava a sas mag.[tias] volguessen cometreu a iustitia y fer hy declaratio, per que en cas de extractio si ell no era habil, estigues desenganyat y siu era, no se li fes difficultat, y los consellers li digueren que tots conexian ses parts y valor y que eran certs que lo que deya proceya del amor que tenia a la ciutat lo qual li agrayan, y que lo que demanava ho tractarian y sen resolrian segons conexerian ser mes convenient.

Setanti: preten conservarse al servey de la ciutat.

DILLUNS XVIIJ. — En aquest die festa de la expectatio del part de nostra senyora, los consellers anaren a S.[t] Agusti com es de costum, convidats per los corredors de orella.

Festa dels corredors de orella.

DIMARS XVIIIJ. — En aquest die parti Bernat Flaquer chirurgia, ab instructions y letras patents dels consellers y letras del virrey. — Dit die a denou de dez.[e] fou lo jurament del doctor Joan Francesch Rossell mostaçaf pres per lo senyor virrey de la terna per lo subsyndych a sa Ex.[ia] presentada, lo qual partint de casa la ciutat ab los consellers ab la agraduatio continuada per lo scriva de les obres, ana a la cort del balle a prestar la cautio acostumada, y tornant de alli iura en casa la ciutat en ma del conseller en cap com es de costum, y fet lo jurament lo conseller ters acompanya al dit mostaçaf ab molts altros a cavall al anar per la ciutat, com es de consuetud. — Dit die fou capturat fora casa, lo tauler ciutada, y mes a la preso per orde del virrey, y en son loc servi la taula lo conseller segon per que aixi es trobat que es de costum, y axi se feu en lany 1590, que per malaltia del tauler lo doctor Magarola servi la taula Galceran de Sarria conseller segon.

Caucio del Mostaçaf. Captura de un tauler.

DIMECRES XX. — En aquest die se havia de exequutar sententia de mort contra Pau Gorina de Matadepera delat de latrocinio, lo qual en dies atras estant en la tortura fou levat de ella per la contentio formada sobre la inmunitat de la yglesia

Sentencia conmutada. Jura de administrador de plaças.

per ell allegada per quel tragueren de Jesus quant los de la Unio lo prengueren, y perde la, y ayr lo volgueren tornar a la tortura in capite sociorum, y salvant li vida deposa, y segons fama acusa adalguns complices en sos delictes de moneder, y lo virey li ha commutada la sententia de mort a galera. — Dit die iura en casa la ciutat en ma del conseller en cap Joan Cebria Mallol notari administrador de las plaças, y apres del iurament vingue aqui lo balle de Bar.[na] qui li prengue lo sagrament y homenatge prestada cautio, y lo conseller quint lo acompanya als pallols a la possessio com es de costum.

DILLUNS XXV de Dezembre anno a nativitate Domini M.DC.VIJ. — En aquest die festa de nadal, los consellers partint de sanct Jaume ab sos promens anaren a la seu, y per que lo bisbe digue la missa de pontifical, acabada lo acompanyaren a son palau com es de costum. — Dit die mori don Jaime Franquesa balle general de Cathalunya, qui ere germa de don Pedro Franquesa comte de Vilallonga, gran privat del rey: (1) portaren lo a soterrar a Egualada de hont era natural y tenia sa casa, requiescat in pace, Amen. Nadal. Mort del balle.

DIMARS XXVJ. — En aquest die festa de S.[t] Steve, los consellers anaren demati al offici a la iglesia de sancta Catherina martir: segueren a las primeras cadiras entrant al cor a la part del orgue com es de costum. St. Steve.

DIMECRES XXVIJ. — En aquest die los consellers anaren al offici a S.[t] Francesch com es de costum.

DIJOUS XXVIIJ. — En aquest die los consellers anaren demati a la seu y oyren missa baxa a la capella dels sancts innocents com es de costum. — Dit die los consellers reberen carta del balle y jurats de Piera per la qual y per altres avisos que tingueren restaren avisats de que alli se eran mortas tres personas ab alguna sospita de pesta, y per ço trameteren alla al doctor Joan Amat y a Gaspar Massaguer chirurgia, per a certificar se de la veritat, y ordenaren al subsyndich anas al senyor virey qui era a sanct Hieronym de la Murtra per donarlin avis. Los consellers erraren en no donar als metges las instructions per scrits, per ques segui lo absurdo que avall se veura. Avis de pestilencia a Piera.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest die per manament dels consellers nos obriren sino los portals de Mar, Nou y de S.[t] An-

(1) Respecte d' aytal gran *privat*, cal atendrer lo quen dihuen los ystoriayres espanyols, entraltres Lafuente, p.[e] 3.[a], lib. 3.[o], cap. V.

toni y tots los altres restaren tancats, per las novas de pesta de Piera. — Dit die estant los consellers aiustats en casa del cap, vingue lo thezorer don Francesch de Agullana, yls dix com lo senyor virrey estant a sanct Hieronym sabent aquestas novas de la pesta, havia scrit que lo consell criminal se iuntas en casa del regent per proveyr al que parexeria fahedor, y que per ço se eren iuntats y que per orde de tots venia per a informar se del que sabian, offerint se que lo virrey faria evocata causa com acostuma en estos affers, y que sa Ex.ia y lo real consell ab molta voluntat y diligentia acudirian a tot lo que convingues y que sas mag.tias fossen contents avisar los del que entendrian per ques pogues prevenir al dany ab la celeritat que la cosa requer, y lo conseller en cap li respongue que ia havian enviat lo subsyndic al senyor virrey per donar li avis de aquesta novedat, y feu relatio al dit thezorer del que havian entes y de las diligentias que havian fetas, offerint se que en saber altra cosa manarian avisar ne al senyor regent.

Prevencions.

Relacio de id.

DISSABTE XXX. — En aquest die per la tarda torna lhome de cavall qui era anat en companyia del doctor Amat y de mestre Gaspar Massaguer, y feu relatio als consellers qui estavan aiustats en casa del cap, com los dits metges eren estats a Piera y que ell ere restat fora iuxta lorde que de assi tenian de sas mag.tias, y que apres de haver ells conferit ab los de la vila ells los metges de luny, sens acostar se a ell, li havian dit que sen tornas sol ab tota diligentia y digues a sas magnificentias que dema demati a deu hores serian a la Creu cuberta, y que trametessen alla persona qui pogues entendre de ells sa relatio per que la pogues referir a sas mag.tias, per que quant sen anaren fou ab aquest orde dels consellers, que lhome restas fora la vila y que si noy trobavan cosa de perill sen podian tornar tots iunts pero a ser cosa de perill despedissen lhome sens letra, dientli de paraula no mes del que dessus es dit per que los consellers ab la seguretat que conve sabessen lo que seria, y en lo entre tant procurassen loc acomodat y abte per a la estada de dits metges los dies de la purga, y de continent los consellers enviaren avis de asso al mag.ch regent y al bisbe, avisant los tambe de una letra dels consellers de Igualada que havian rebuda vuy, ab quels diuen que asso es pesta determinada, y lo regent respongue que dema a deu hores iuntaria en sa casa lo real consell y que fossen contents fer los sabedors de la relatio que farian

los metges y lo bisbe lo mateix, y digue que recomanaria que fessen pregaries per las yglesias per esta necessitat, y los dits consellers resolgueren de la casa per la purga de dits metges, que fos la torre den Marcas prop sanct Bertran, y per ser dita torre del canonge Pere Pau Cassador deputat de Cathalunya, ley enviaren a demanar per urbanitat y fou content.

DIUMENGE XXXJ. — En aquest die demati a deu hores arribaren a la Creu cuberta los metges de Piera, y apartats fora cami los consellers trameteren per oyr de ells la relatio y referiren a mi al scriva rational y a Joan Busquets bastoner del morbo acompanyats de una guarda, posats contra vent ab la cautela deguda, que ells arribaren ayr demati a Piera y que fora vila eren exits los iurats y migensant iurament los havian feta relatio de las morts de las tres personas que desus se diu, dient los dels vomits y accidents que havian tingut y dels focs y diligentias fetas en las casas hont es estat lo dany, y que havian vistas las receptas del metge quels havia visitats, y que per ço ells los dits metges ho tenian per mal contagios y que si alla no se ha seguit altra cosa en las ditas ni altras casas, seria per la gran cura y diligentias que havian tingudas de tancar las casas infectas, cremar y escaldar las robas y altras que havian fetas, y oyda per los consellers aquesta relatio encontinent manaren iuntar lo consell de cent per al depres dinar, yns ordenaren a mi y al dit Busquets donassem special avis de tot al regent, supplicant lo fes iuntar tambe lo real consell, lo qual nos digue que ayr tart scrigue al senyor virrey de aquestas novas, y que ia era vingut y que lo real consell se iuntaria en casa de sa Ex.ia, y tornada aquesta raho al conseller en cap en sa casa, per que ia los consellers sen eran anats de casa la ciutat hont se eran aiustats per sperar dita relatio, me mana que yo anas a sa Ex.ia y li referis lo fet, supplicant lo que ab las veras que la occasio requer aiudas y valgues en tot lo possible. Tambe donaren avis de tot al reverendissim bisbe y estant aiustat lo consell de cent, sa Ex.ia envia son secretari al conseller en cap en particular y li digue que lo real consell per donar mes auctoritat y calor al negoti havia resolt que don Pedro Soler iutge de cort anas a Piera, y alla hont convingues ab special orde de fer publicar cridas ab graves penas pera que nengun de Piera ni de altre loc infecte isque del terme, y per a fer tots altros efectes que convingan, y que sa Ex.ia offeria ab molta voluntat que valria y aiudaria en

Senyalament de casa pera la purga (quarentena)

tot lo queporia, y lo consell de cent delibera ques posassen quatre guardas sens salari en cada portal y que servissen quatre dies, y que cada dia ne mudassen una, y que posassen guardas foranas ab salari, y comete ab plenitut de poder als consellers tot lo fahedor advertint los molt que tingan la deguda correspondentia ab lo virey y real consell. Y los dits metges anaren a purgar a la torre den Marcas, empero foren molt notats de no haver fet son dever en no entrar dintre Piera y no veure ni assegurar se molt be de fonament y ab certeza de la cosa, y lo consell mostrava estar ne molt sentit, empero en la deliberatio noy digue res.

M . DC . VIJ

JANER

DILLUNS I. — En aquest dia demati los consellers anaren a sancta Maria de la mar y al depres dinar se iuntaren ab molt acompanyament de cavall al fossar de sanct Jaume, y feta la graduatio partiren y passeiaren la ciutat com es de costum, y feta la cavalcada se aiuntaren a casa del cap y resolgueren de posar les guardes foranes y las dels portals. Passejada de any nou.

DIMARS IJ. — En aquest die los consellers reberen letra del balle y iurats de Piera avisant de la bona salut que tenen alla, y resolgueren de enviar un doctor y un chirurgia a Vilafranca, a Pontons y a Castellet per certificar se de la salut per las sospitas que tenian de dits locs, y foren lo doctor Bernat Berengari y Gervasi Costa chirurgia. Doctors enviats a Piera, etc.

DIJOUS IIIJ. — En aquest die los consellers iuntaren als centeners de la Unio per conferir ab ells sobre lo que havien sabut que rondant la nit prop passada Matheu Orpi dezener de la Unio ab los de sa dezena per orde del coronel qui es lo conseller en cap, y vehent dos homens que anavan tras de un cotxo los volgueren regonexer, y per que ells resistiren los volgueren capturar ab crit de la Unio, y lo deputat militar don Galceran de Paguera qui anava dins lo cotxo sentint los crits ysque fora y avilana molt y tracta de malas paraules als de la Unio, y si be lo dezener se disculpava que no sabia fossen criats seus, lo deputat li dix que ley pagaria, y vuy demati los deputats se eran iuntats en consistori y per Ferriol son verguer trameteren a sercar a Orpi, qui per certas causas era a Montission lo qual ana Unio. Cas succehit a un dezener.

de continent, y arribat en consistori los deputats lo feren posar yl tenian en preso, y tractat aquest fet entre ells resolgueren de iuntar dema demati una larga promenia de tots staments per a millor determinar se. — Dit die de part dels consellers fou publicada la crida del morbo no obstant que los doctors del real consell pretenian que los consellers no la podian fer, empero no res menys los consellers per continuar son dret y possessio la feren publicar.

Crida del morbo.

Unio. Sobre dit cas.

DIVENDRES V. — En aquest die demati los consellers juntaren en casa de la ciutat una gran promenia de tots staments per lo fet de la captura de Matheu Orpi, y resolgueren de capturar a Ferriol verguer dels deputats y donar ne raho al consell de cent aquest die mateix per la tarda, y lo senyor virey qui era anat a S.t Hieronym torna aquest mati per haver entes aquest debat de consellers ab deputats, y decontinent tramete son secretari Gabriel de Vera als consellers, y de part de sa Ex.ia los dix que lo conseller en cap o altre dels consellers o altre quels paregues, fossen contents anar a sa Ex.ia per que tenia que parlar los, y lo conseller en cap de parer dels altros consellers acompanyat de quatre cavallers y ciutadans ana, y sa Ex.ia li dix com havia entes lo de la captura del dezener y que per ço era vengut, yls pregava molt cessassen de fer proceyments de fet fins que sa Ex.ia estigues ben enterat del cas, per quey digues lo que li paregues haver se de fer, y lo conseller en cap referi a sa Ex.ia tot lo fet dient li a sa Ex.ia que aquest proceyment dels deputats los havia obligats a resolre y deliberar com ia havian resolt y deliberat en scrits, de fer capturar a Ferriol verguer dels deputats per satisfer a la reputatio y dret de la ciutat, y sa Ex.ia replica dient los pregava molt sobreceguessen per un breu temps la exequutio de aquesta deliberatio per levar maiors inconvenients, y que de sa part ho digues als altros consellers, y tornat a casa de la ciutat lo dit conseller en cap referi als altros consellers lo que havie passat ab sa Ex.ia, y los consellers per contemplatio de sa Ex.ia resolgueren que per ara y fins que altrament fos deliberat fos suspesa la captura, y poc apres se entengue que Orpi ere fora de la preso.

Festa dels Reys.

DISSABTE VJ. — En aquest die festa dels Reys, los consellers anaren demati a n.ra Senyora del Pi y segueren a las primeras cadiras entrant al cor a la part del Evangeli. Dient se lo sermo que era ia molt avansat vingue lo virrey, y los consellers

ysqueren fins a la porta, empero asso es contra lo costum per que dient se lo sermo los consellers nos mouen de son loc fins que es acabat, y apres van al prezident per donar li la ben venguda y escusar se. — Dit die vingueren de la part de levant Galeras. quatre galeras de Malta, general dellas lo prior de Venetia. Venen per avarar una galera de la religio feta en esta dressana, y per portarsen moneda. A 18 de febrer sen tornaren.

DIUMENGE VIJ. — En aquest die demati festa de S.t Ramon, S. Ramon. Bona salut a Vilafranca. los consellers reberen letras dels metges de Vilafranca avisant de la bona salut de alla. — Dit die al mati los consellers ab sos promens se iuntaren al porxo de S.t Jaume y ab la musica de tabals, trompetas y menestrils devant, anaren a sancta Catherina: porta lo standart Galceran de Agullana olim Durall donzell.

DIJOUS XJ. — En aquest die torna de la cort Miquel Largues Correu. Tornada de la cort. correu de la ciutat, y dona la carta del rey als consellers en resposta de la que los consellers passats scrigueren al rey per lo avis de la nova extractio dels consellers presents. Tambe reberen Cruzada. dits consellers de ma de Antonio Bravo tinent de thezorer de la cruzada, la carta del rey als consellers en recomendatio de la cruzada, las quals letras per ser ordinarias y venir cada any de un mateix tenor, assi nos insertan. — Dit die fou peniat Sententia. Narcis Tarasco de Orrius delat de falça moneda.

DISSABTE XIIJ. — En aquest die los consellers deliberaren Guardas per por de morbo. levar las guardas foranas attes que en Piera nos havia seguit altra cosa sino lo que esta scrit atras, y de Vilafranca y Pontons y Castellet de hont se havia tingut dubte, restavan certs havia bona salut, graties sien dadas a Deu omnipotent Empero las guardas dels portals nos levaren encara per que nos te seguretat del de Piera que sera.

DIUMENGE XIIIJ. — En aquest die entra la cruzada: los Cruzada, professo. consellers se iuntaren a S.t Agusti com es de costum y oyren missa baxa, y avisats de que ials speravan anaren fora lo portal Nou y la professo parti, y los consellers anaren derrera lo comissari qui portava la bulla, ço es cap y segon y apres ters, quart y quint y noy fou lo thezorer, quant arribaren a la seu ia era acabat lo offici y perço lo sermo fou apres, y lo veguer y consellers segueren al cor sota la trona y lo bisbe alaltra part.

DILLUNS XV. — En aquest die lo doctor Bernat Berengari Novas de bona salut en Vilafranca. y Gervasi Costa qui ia tornaren ayr, feren relatio als consellers

de com no havian trobat cosa que fos de consideratio ans havian trobat bona salut en Vilafranca, Castellet y Pontons y altros locs hont eren stats.

Taulers. Pror de las baronias. Obertura de la taula.

Dimecres XVIJ. — En aquest die hy hague consell de cent: foren extrets en taulers micer Joan Batista Lorens y Joan Canyelles mercader, y en procurador de las baronias micer Hieronym de Ollers vuy conseller segon, y feran se altras extractions y las relations acostumadas, y per la captura del tauler com esta notat a denou del passat se dona raho al consell com en son loc servia la taula lo conseller segon y lo consell ho tingue per be, y delibera que la tauleria nova se obris tots anys a quinze de febrer sots pena de privatio de una terça del salari dels officials de la taula.

Nou cas de malaltia a Piera.

Dijous XVIIJ. — En aquest die los consellers per sospitas que tingueren que a Piera se hauria seguit nou cas del mal contagios, deliberaren hi anas lo doctor Bernadi Roma Falquers per certificar se de la veritat ordenant li entras dins la vila ys detingues alli per uns quants dies per est effecte, y de asso dits consellers ne donaren avis al virey y a sa Ex.ia li aparegue be, y parti lo dit doctor lo endema divendres.

S. Sebastia.

Dissabte XX. — En aquest die festa de S.t Sebastia se feu la professo acostumada: los consellers ab un prom portaren lo talem y arribats a sanct Sebastia, lo bisbe y consellers segueren en sas cadiras a la part del evangeli y los sacerdots del gremial a la part de la epistola. Tornada la professo a la seu, los consellers anaren a casa de la ciutat per que lo virrey havia rebut chartas de don Pedro Soler ab quel avisa dels nous moviments de la mala salut de Piera, per que diumenge prop passat se havia mort un home sobtadament y dos altros estavan mals y lo un dells ab bau y vertola, y laltro de gran febra y ascos, y tambe li demana licentia per tornar sen assi a sa casa per trobar se indispost y ab febra y ab perill de sa vida, y per totas estas rahons sa Ex.ia tramete estas chartas als consellers los quals de continent resolgueren trametre a Joan Fons chirurgia a Piera per acudir a esta necessitat, maiorment que segons las cartas de don Pedro los de Piera ho demanaven a sa Ex.ia los embias un metge y un chirurgia que ells los pagarian, y per ço ordenaren a dit Fons partis encontinent y arribat a Piera conferis ab lo doctor Falquers que ia es alla, y los dos visitassen y curassen los malalts de peste si es, o de altre qualsevol mal sie, que la ciutat los sa-

Segueixen los casos de Piera. Precaucions.

tisfara degudament y en lo que te respecte a la venguda de don Pedro Soler per assegurar se de perill, si be no creyen ley hagues per saber no era entrat en Piera sino que de luny tractava ab los de alla, scrigueren al doctor Pere Font qui ab llicentia dels consellers ere anat a Martorell hont era don Pedro per a visitar lo, encantantlo molt los respongues per lo propri de la qualitat de la malaltia de don Pedro, y dit Joan Fons parti al depres dinar ab lo peo qui portave la charta per al doctor Font, y per que al exir de Bar.[na] no molt lluny encontraren al doctor Font en companyia de don Pedro Soler qui venia malalt en litera, li donaren la charta y arribat a la porta de S.[t] Antoni feu sa relatio en scrits, y per lo mateix propri tramesa als consellers y certificats que la malaltia no era de consideratio, de ordinatio de consellers tots entraren.

DIUMENGE XXJ. — En aquest die los consellers anaren demati al offici a St Agusti com es de costum, per que noy pogueren anar lo diumenge abans per causa de la crusada. — Dit die los consellers entenent que la R.[nt] abadeça de Pedralbes tenia alguna comunicatio y contractatio dels de Piera sos vassalls, no obstant lo ques deye de la mala salut de aquella vila me trameteren a mi, lo scriva rational per a dir li com li digui, dels nous moviments de mala salut que havian succeyt alla, offerint li ab molta voluntat que la ciutat los proveyria de blats y medicinas que haurian menester com ia havian embiat alla un metge y un chirurgia per a visitar y curar los, advertint la molt que per nenguna via tingues comunicatio ab los de alla per que altrament la ciutat no sols levaria la entrada als de Pedralbes pero que posaria guardas a vista del monastir per que no poguessen tractar ab negu, y la dita reverent abadeça agraynt molt lo avis y la offerta y merce que la ciutat feya de tenir tan bon cuydado de aquells vassalls seus, me respongue que havia molts dies que no havia vist ni sabia cosa de alla, y que estiguessen molt certs que axi per la salut que en asso interessava aquell monastir, com encara per advertir ley sas mag.[tias], ella y tots los de aquella casa se guardarian de Piera ab tant recato com la ocasio requer y que besava las mans als senyors consellers. Avisos a Pedralbes per lo de Piera.

DIMARS XXIIJ. — En aquest die los consellers reberen letras del doctor y chirurgia tramesos a Piera, donant avis molt largo y molt particular de las malaltias quey ha en aquella vila, y certifican que no es peste, las quals encontinent trameteren al- Se avisa no ser peste lo de Piera.

senyor virey ab altra del doctor per a sa Ex.[ia], per que sa Ex.[ia] li havia escrit tambe en recomendatio del fet a que era trames per la ciutat A Deu omnipotent sien dades infinitas lahors y gratias de tot.

Castich de D. P. Franquesa.

DIVENDRES XXVJ. — En aquest die demati se publica la nova com lo rey havie fet pendre la persona y confiscats los bens de don Pedro Franquesa comte de Vilalonga gran privat seu, y del maiorasgo son fill, impetits segons fama de fraus en notables sumas de la hazienda del rey, y encontinent los fou desbalisadà la casa, qui dit don Pedro es natural de Igualada, y la fortuna lo havia tan favorit que de criat que fou del secretari Gaçol ab vuyt anys o poc mes, era arribat a ser comte y fet un maiorasgo molt pingue de poc manco de sinquanta milia liures de renda. Es estada cayguda de gran nota y ha causat gran admiratio. Deu omnipotent per sos secrets iudicis ho ha guiat axi per quens desenganyem de las vanas e instables privansas y prosperitats desta vida, quæ tanquam fenum velociter arescunt. — Dit die per la tarda los consellers anaren al studi general per cedar y reposar un gran avalot dels studians ab los de la Unio, y ab sa presentia tot se quieta. — Dit die per la tarda arriba una galera de Çaboya.

Galera.

DIUMENGE XXVIIJ. — En aquest die los consellers anaren al offici al Carme com es de costum. — Dit die reberen letras dels metges de Piera avisant de que noy ha nengun malalt a Deu gratias.

Salut a Piera.

DILLUNS XXVIIIJ. — En aquest die los consellers y trentanari deliberaren de emprestar als de Piera dos centes corteras de blat per que a causa de las sospitas hy ha de peste no poden exir a començar y tractar y es tanta la necessitat y fam que patexen que se ha vist fer pa de clofollas de nou y meuca molt, y de sego remolt.

Emprestech de blat a id.

DIMECRES XXXJ. — En aquest die demati serca las deu horas, los consellers havent rebuda una charta del generalissim de la Merce en avis de com havia comesa la visita de aquest monastir al R.[nt] pare fra Joan Theodoro Monluna provincial de Valentia natural de aquest regne, lo qual ere arribat, y essent informats que en estos actes de la visita que comensava proceya ab algun rigor, tement dits consellers no succeys algun scandol trameteren alla al monastir los honorables syndic y subsyndic al dit R.[nt] visitador, ab orde de dir li com los consellers restaven

Visita de la Merce.

molt agrayts al R.[im] general de haver trames a sa R.[nt] paternitat en visitador de aquesta casa per ser com es natural catala, senyal evident del amor que sa paternitat reverendissima te a esta casa y de que la visita se fassa ab suavitat y clementia, postposat tot genero de rigor, y que sols se attenga al servey de nostre Senyor y culto divino, pau y quietut de aquest monastir que es lo principal fi per lo qual se fan semblants visitas, y que los consellers desijant aquest fi que es la pau y repos entrels religiosos, pregavan a sa paternitat que en esta visita proceys ab suavitat y blandura, servats en tot y guardats los statuts y ordinations de dit monastir, que fent se axi com speravan los consellers valrian y aiudarian a sa paternitat en tot lo que sas forças porian y deurian, axi com fent lo contrari no porian dexar de fer ne lo sentiment ques deu, axi devant sa sanctedat com devant del rey nostro senyor y alli hont mes convinga com fins assi be tenen acostumat, ab la calor y veras que poran, pus lo estar aquest monastir y convent sots protectio de la ciutat los hy obliga, lo que creuen dits consellers que sa paternitat evitara com sas bonas parts y letras y la experientia que te de negotis y la bona voluntat que en sa paternitat conexen, los ho promet; y ab aquest orde sen anaren, y tornats referiren que havian explicat sa embaxada al reverent visitador y que ell los havia respost que acceptava de sas mag.[tias] la voluntat y merce que li feyen, y que estiguessen molt certs que en aquest fet proceyria ab la suavitat y blandura que es raho y que desijava donar en tot satisfactio a la ciutat, offerint los que tota cosa que fos grave y de importantia no la faria que no fos dat primer avis y consultat ab los consellers, y supplicava molt a sas magnificentias lo advertissen en tot lo quels paregues convenir, y si sentian de ell algunas quexas lo trametessen a sercar y las hy diguessen, assegurant los sa voluntat aparellada a tot lo que fos servey de aquesta ciutat, y poc apres vingue a dits consellers lo pare fray Pedro Ballester procurador provincial de la redemptio donant quexa de dit visitador, per raho de un manament li havia fet lo die de vuy que dins tres hores sen anas de Bar.[na], y sobre asso los consellers trameteren a sercar al visitador per tractar de que aquestas cosas se guiassen en manera que fos a maior servey de Deu y pau y repos de aquell monastir. — Dit die per la tarda fou peniat inculpat de latrocinio Joan Niubo, alias Bernadas de Casserras, requiescat in pace, Amen. Sentencia.

FEBRER

Sota administrador de plaças. Jura.

DIJOUS I. — En aquest die jura Miquel Lobra sotadministrador de las plaças, y apres del jurament lo conseller quint lo acompanya a pendre la possessio.

Festa de la Purificacio.

DIVENDRES IJ. — En aquest die festa de la purificatio de n.ra Senyora, los consellers anaren al offici a la seu: lo bisbe vestit de pontifical féu la benedictio de la cera.

Procehiments contra D. P. Franquesa.

DIUMENGE IIIJ. — En aquest die y altres dies apres se publicaren per las iglesias de Bar.na edictes del nuntio de Spanya, que a pena de excomunio tothom denuntias los bens que sabrian de don Pedro Franqueza comte de Vilallonga per esser deutor en molta hazienda al rey, y no trobar se bens seus de que poder satisfer se. Son cosas que lastiman lo cor veure un home puiat a honra tan alta que tot lo mon lo respectava, y ara veurel tan prostrat. Deu sia loat de tot.

Inquisicio. Sententia.

DIMARS VJ. — En aquest die los R.nts Inquizidors feren acte de inquisitio a la sala real dels notaris, y tragueren tres delats y tres statuas: los delats estavan en un catafal defront de la porta maior de la sala, los inquizidors en altre a la part de la inquisitio y lo regent y doctors de la tercera sala y iutges de cort alaltre part, ab altre catafal; dels delats ne foren relaxats los dos, y las tres statuas al bras secular. Los dits dos delats eran impetits de sodomitas y eren dos napolitans nomenats Miquel Fogues patro de faluga y Joseph Palameiano mariner, y encontinent foren condemnats a mort, y al mig dia los portaren a sententiar al Canyet, y foren cremats y primer dat garrot. Los Inquizidors estant en lo catafal seyen en mig de dos doctors del Real consell civil, qui foren consultors en estas causas y tots, ço es Inquizidors y doctors de la regia audientia de un catafal y altre, seyen en sas cadiras altas de repos.

Visitador de la Merce. Partida.

DIMECRES VIJ. — En aquest die el R.nt pare fra Joan Teodoro Monluna del orde de la Merce provincial de Valentia visitador de aquest monastir del qual se ha fet notament dessus al derrer del passat, vingue a despedir se dels consellers dient los que ell havia acabat la visita y confiava que seria a servey de Deu y satisfactio de sos subdits, recomanant los molt aquest

monastir y offerint se a tota cosa que fos servey de sas magnificentias.

DIJOUS VIIJ. — En aquest die entenent los consellers que lo R.nt ardiaca Hieronym Vilana, Vicari general del bisbe, comissari de la collecta de la quarta y subsidi, havia entredita la capella de sancta Martra que esta sots special protectio dels consellers, sub pretextu de que lo beneficiat del benefici sots invocatio de sanct Pere y de sancta Martra no havia pagat lo subsidi y quarta, y cessa esser ver sie tal benefici per que lo capella que alli esta no te allo *in titulum*, sino que es capella posat per los consellers *ad nutum*, ni lo capella qui es vuy lo qual ha vint y sinch anys hy es ni los passats, ia may han pagat y consta per dos sententies que no es benefici sino capella nutual dels consellers, ordenaren al syndic anas al dit Vicari general y li fes ostensio de ditas sententias yl pregas levas lo entredit, lo qual ana y tornat referi que lo dit Vicari general restava satisfet ab las sententias que li havia mostradas y que havia ia levat lo entredit. Procehiment contra lo capella de Sta. Martra.

DISSABTE X. — En aquest die fou peniat Salvador Juliá de Orrius per monader. Sententia.

DIUMENGE XJ. — En aquest die fou la festa del torneig de peu al Born, a la qual los consellers anaren convidats per los deputats com costuman: guanyaren los prizos ço es Francesch Tamarit de millor lansa, don Gismundo Vila de mes galan, don Feliciano Cordelles de la folla, Copons de la Manresana de la spasa y Lentes de millor inventio. Torneig al Born.

DILLUNS XIJ. — En aquest die festa del martiri de sancta Eulalia los consellers anaren ab promens a la seu: lo bisbe digue la missa de pontifical: acabat lo offici se feu la professo per entorn de la seu, los quatre consellers ab dos promens portaren lo talem per que lo cap noy fou per estar indispost en sa casa, y en apres acompanyaren al bisbe á son palau com es de costum quant ha dit de pontifical. Sta. Eulalia, martiri.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest die tornaren de Piera lo doctor Falquers y Joan Fons chirurgia y feren relatio de la bona salut de aquella vila y que lo mal quey havia hagut no era estat peste ni assomos della, a Deu sien dades infinites gracies Amen. Ja foran tornats abans sino que los consellers havent ho consultat ab lo virrey li aparegue a sa Ex.ia differir ho per mes assegurar la cosa, y perço los consellers nols donaren orde de venir Retorn de metjes de Piera.

sen fins ara, empero las guardas dels portals dies fa las levaren.

Sententia.

— Dit die fou peniat Jaume Puialt de Castellterçol pro latrocinio.

Relatio de dits metjes.

Dijous XV. — En aquest die lo virrey tramete son secretari als consellers quils digue yls adverti que convenia scriguessen a Italia y altras parts certificant de la bona salut, y resolgueren fer ho y ordenaren al doctor Falquers y a Joan Fonts chirurgia anassen al senyor virey y li fessen relatio de la bona salut de Piera los quals anaren de continent.

Extraccio de tauler per vellesa e impediment de altre.

Dissabte XVIJ. — En aquest die hague consell de cent specialment per que essent estat extret en tauler Joan Çanyelles mercader, e per sa vellesa e inhabilitat no es abte per a dit offici, ayr ne tingueren trentanari, y delibera ne fos rebuda informatio y fos trames a sercar per a que oyt y rebuda dita informatio se representas al consell de cent, y enviaren lo a sercar, y en sa casa respongueren estava malalt si be fou vist per ciutat lo mateix die, y la informatio se rebe devant del clavari per la qual consta de sa incapacitat y per ço lo consell de cent delibera quen fos tret altre, e ysque Berthomeu Riera mercader. En conformitat de aquesta extractio son los seguents exemplars legits en dit consell. A 30 de noh.e 1523 fou extret en obrer Steve Pons notari y per sa vellesa ne fou tret altre. A 25 de Abril 1525 extractio de consol y per esser cego ne fou tret altre. A 18 de Juny 1530 extractio de corredor y per vellesa ne fou tret altre. A 25 de Janer 1542 extractio de Jutge de taula y per esser cego ne fou tret altre. A 17 de Janer 1548 fou extret en scriva maior Joan Savina notari y per ser vell y molt accidentat tragueren a Joan Hieronym Canyelles. A 25 de Abril 1549 fou extret Joan Ferran en consol del pont y per sa vellesa ne fou tret altre. A 27 de Juliol 1548 fou extret en receptor Barthomeu Aldebo y per esser inhabil e impedit y estar ab altri ne fou tret altro. A 13 de febrer 1551 fou extret en romaner del pes de la farina Joan Sitiar y per sa vellesa, malaltia y altros impediments ne fou tret altro. A 13 de dez.e 1564 extractio de obrer y per sa vellesa ne fou tret altro. Dit die fou extret en receptor Tristan Cama y per sa vellesa ne fou tret altro. A 17 de Janer 1576 Jaume Genoves ysque archiver y per sa vellesa ne fou tret altro. A 13 de dez.e 1578 en terna de mostaçaf isque mossen Puigdepons y per esser tullit ne fou tret altre. A 8 de Juliol 1580 lo dit Joan Puigdepons isque administrador y per dita raho ne fou tret altro. A 30 de

Relatio de casos semblants.

no.e 1581 extractio de conseller y per no estar en son iuy ne fou tret altro. A 6 de febrer 1584 fou extret en portaler Antoni Climent y per ser molt vell ne fou tret altre. A 30 de no.e 1590 ysque en obrer Pere Grimosachs y per esser cego ne fou tret altro. A 19 de Agost 1594 Joan Torres cotoner ysque receptor del vi, y per esser home vell y cego ne fou tret altro.

DIUMENGE XVIIJ. — En aquest die se havia de fer al Born una festa de un torneig y los consellers anaren convidats per part dels cavallers del desafiu, y iatsie que los dits consellers y los deputats y los doctors de la Real audientia estaven en sas finestras y los iutges en son catafal, y los cavallers de la festa eran ia arribats quasi tots y volien comensar ia dos cavallers a torneiar, estant lo Born ple de gent y moltas damas per las finestras y assenyaladament en la casa de don Federich Mecha en la finestra de hont lo virey sol mirar estas festas era son fill lo comte dels Lombarts y filla ab moltas damas, sens coxi ni estrado per que noy fou lo senyor virey en esta iornada com tampoch los deputats no tingueren coxins, com pretengueren tenir los en lo any passat segons esta notat a 22 de Janer, empero la festa para y nos feu per una cosa molt liviana y de molta nota dels deputats a parer de moltas personas savias, y fou que essent arribadas las quadrillas y dat una volta per lo clos com acostuman, saludaren als deputats ab la salut ordinaria que solen saludar a las damas y als consellers, deputats y real audientia que es inclinant se un poc de cors y de genoll, per que al virey quant hy es y als iutges costumen saludar los erbolada la pica o lança que portan, y per ço los deputats pretengueren que devian exir fora del clos y tornar y saludar los erbolada la pica o lança, maxime ara que noy era lo virey, y attes que la deputatio fa lo gasto de la festa que sols los cavallers se pagan los prizos, y sobre aquest debat hague moltas embaxadas entrels deputats y iutges y mestres de camp de uns a altros, estant los deputats ab sa porfia y los cavallers ab sa pretensio de no fer altra salut pus no era de costum, de manera que los consellers cansats de esperar sen anaren y poc apres tambe tot hom sen ana y la festa nos feu. Apres que los consellers sen foren anats vingue orde del virey als iutges de que nos fes lo torneig de nenguna manera, y los cavallers sentits de aquesta nova dels deputats, lo dia seguent tingueren bras y resolgueren de no exir en semblants festas durant lo trienni de aquestos deputats, si ia ells no desistiran de aquesta pretensio com a cosa insolita e no deguda.

Torneig sospes per questio de etiqueta ab los deputats.

Embaxada en defensa de dos presos que volian traure de Cathalunya.

Dijous XXIJ. — En aquest die havent se aiustats los consellers en casa de la ciutat per ocasio de la embaxada infrascrita que sels havia de fer, que altrament no foren vinguts per ser vuy feriat en honor de la Cadira de sanct Pere y per ser dijous larder, vingueren don Gispert de Guimera y mossen Miquel Doms senyor de sanct Jordi cavaller, y mossen Francesch Joan Codina ciutada, los quals per part del bras militar explicaren a dits consellers com eran tramesos per aquell bras per dar los raho de que havian entes que certs officials ab orde del virey havian capturat serca de Leyda y mesos en la preso de dita ciutat de Leyda, las personas de Joan Gil y Joan Luis Lavasuri aragonesos, y que per haver delinquit segons se deya en Arago lo virey de Arago los demanava al de assi los hy remetes, y que per ço temian que sa Ex.ia hy donas loc lo que nos podia ni devia fer per ser com era contra constitutions y drets de aquesta terra, y que aquell bras ia havia tramesa embaxada als deputats per que se opposassen a la defensa, y axi supplicavan a sas magnificentias aiudassen y valguessen en esta ocasio axi en fer semblant embaxada als deputats, com tambe enviant ne altra al R.nt capitol de la seu pera que fassa la matexa instantia als deputats com altrament, y los consellers los respongueren agrayan molt lo bon cuydado y que ells per la intercessio de aquell bras y per lo que tots interessaven en asso farian los officis que conexerian convenir en benefici de aquest negoti, y conferit y tractat aquest fet los dits consellers resolgueren trametre la embaxada als deputats y al capitol. Los embaxadors foren mossen Pau de Fluvia donzell y micer Jaume Dalmau ciutada, los quals tornats de la deputatio referiren que havian trobat als deputats ab demostratio y senyals de que afavoririan aquest negoti, y quels havian respost que aquell consistori havia ia tramesa embaxada al senyor virey per est efecte y que sa Ex.ia los havia respost li cotassen las constitutions que allegavan per quen pogues pendre consell, y que ia las hy havian tramesas de quens enviarian copia, y que si assi ne teniam exemplars o altra cosa mes los ne fessem sabedors, y per que lo capitol no estava iuntat ordenaren als dits embaxadors hy anassen a hora de vespres y que de tot donassen avis al bras. En apres los deputats trameteren copia de la supplicatio que havian donada al virey en la qual se cotan las constitutions capitols y actes de cort y privilegis als quals diuen se contrafaria sis treyan dits homens de Cathalunya. Primo cons-

titutio del Rey en Pere 2 en la cort de Bar.^{na}, en lo any 1283 cap. 2 comensant totas las causas, y del mateix en lo cap. 12 de las matexas corts comentant las causas de la Vegueria, y del Rey en Jaume segon son fill en la tercera cort de Bar.^{na} any 1321, comensant ordenam, y particularment la de la reyna dona Maria muller del rey Alfons 4 en Bar.^{na} any 1422, comensant Volents, y ultimadament la dispositio del cap. 20 dels capitols y actes de las corts de 1599, y finalment un privilegi del rey en Pere ters concedit a la ciutat de Leyda en lany 1360, ab las quals constitutions y privilegi esta expressament statuyt y ordenat que totas las cauzas axi criminals com civils, y tambe las personas a instantia del fisc o de part, nos poguessen traure de la vegueria o ballia de Cathalunya dins la qual hauran comes lo delicte o seran presos, e que totes y qualsevol letres, rescriptes, provisions o altres coses fetes y fahedores en contrari sien ipso facto nullas, e que per nengun official ne altra persona sien obeides, e per quant se havian fets alguns abusos contra dites constitutions lo Rey n.^{ro} senyor en lo dit y sobrechalendat capitol revoca dits abusos y mana que dites constitutions sobre dita extractio y remissio disposant sien guardades. Los exemplars vists en los libres de casa la ciutat fahents al proposit de aquest cas, son estos: A 21 de octubre 1392 foren trets de la preso de Bar.^{na} quatre homens per a portar los a Tarragona, de que los consellers ne feren grans clamors e perço foren restituyts y tornats a esta preso, eran enculpats de haver treta de casa una sclava ab diners y ioyes y apres la mataren y soterraren en un fanch; A 24 de agost 1512 lo rey don Ferrando restituy la persona de Baldiri Matali treta de Cathalunya ab sa real charta o privilegi, a petitio o suplicatio de la ciutat; En lany 1450 la Reyna essent a Perpinya, sen porta de assi dos presos, y per ço la ciutat a 2 de Janer 1450 li envia embaxada a Perpinya y a 19 de mars la embia al Rey a Napols; A 5 de Juliol 1591 y a 5 de octubre y a 13 de dezembre se veu lo cas de Guillem Stas flamenc, qui per coses de la inquisitio pres lo tragueren de Cathalunya yl restituyren; A 31 de Agost 1594 se veu lo cas de Pere de Mur, al qual tragueren de Cathalunya yl sententiaren en Çaragoça, empero en dietari y en consells de cent a dita iornada y a 24 y a 27 de setembre se veuhen cosas que satisfan per aquest cas; A 4 de dez.^{e} 1460 vingue la nova de com lo rey don Joan tenia pres en Leyda al princep don Charlos son fill, al qual el rey son pare tra-

Casos de extraccions.

Id.

mete pres a Arago, y esta era una de las quexas que la terra tenia del rey pretenent y allegant nol podia traure de Cathalunya.— Dit die estant dits consellers demati en casa de la ciutat vingueren dos dels iurats de Piera a fer gratias als consellers del bon cuydado que havian tengut de aquella Vila, en la ocasio passada de la mala salut ques sospitava de aquella Vila, agraynt los molt haver los tramesos metges y chirurgians y sobre tot la commoditat del blat quels feyan, supplicant los fossen servits manar sels liuras a son syndic que era aqui present attesa la obligatio que ia havia fermada.—Dit die a hora de dinar los dits Pau de Fluvia y micer Jaume Dalmau de part dels consellers, anaren al senyor virey ab orde de supplicar lo del fet dels aragonesos que es apuntat desus, y tornats referiren que sa Ex.ia los havia respost que sa intensio era guardar en tot las constitutions de Cathalunya, y que aquest negoti lo faria mirar de manera que nos fes contrafactio a constitutions ni privilegis ni drets de aquesta terra.

Piera, agrahiment.

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die estant los consellers en casa de la ciutat, vingueren don Joan Burgues y de So, mossen Hieronym Cardona donzell y mossen Francesch Joan Codina ciutada per part del stament militar, y apres don Gispert de Guimera y mossen Joseph de Bellafilla donzell de part dels deputats, demanant als consellers interposan sas parts y auctoritat axi ab embaxadas al virey com altrament a la defensa de que los dos aragonesos no ysquen de Cathalunya, y lo bras militar demana que los consellers iuntassen lo consell, y tambe vingueren lo canonge Ferrer de Busquets y lo canonge Squerrer de part del R.nt capitol de la seu, los quals digueren com havian oyda la embaxada de la ciutat y la del bras militar sobre la presa dels aragonesos, y que en resposta los feyen saber com lo capitol estave posat en afavorir aquest negoti, y quels havian dat a ells dos special comissio de aquell y que per ço venian a offerir sa voluntat y la del capitol en tot lo que convinga en benefici de dit negoti, y tornada raho per los consellers a dits embaxadors de agrayments y offertas y compliments, los dits consellers volgueren veurer los exemplars de Guillem Stas y de Pedro de Mur que son apuntats a la iornada de ayr, y en lo entre tant los deputats ayr y vuy mati y vespre enviaren embaxadas al virey demanant ab gran instantia no donas loc a que los dos aragonesos fossen trets de Cathalunya, y los dits consellers per

Retorn de aragonesos presos.

Consultas sobre id.

la tarde iuntaren doctors per consultar aquest fet, los quals foren micer Jaume Dalmau y micer Hieronym Fivaller advocats de la ciutat, micer Felip Dimas Montaner, micer Xpol. Fumas y Despla, micer Joan Gaspar de Prat, micer Joan Aroles y micer Francesch Aguilo, y estant los dits doctors en la consulta ia a hora tarda entre sinch y sis horas los deputats anaren a casa del virey tramesos a sercar per sa Ex.[ia] y segons apres se entengue sa Ex.[ia] los digue havia manat molt mirar aquest negoti y que noy trobava contrafactio de constitutio alguna, y que si be desijava complaure als deputats en lo que li demanavan empero que seria forçat haver de remetre los presos al virey de Arago y que no podia fer altra cosa, y perço los deputats tornats a la deputatio deliberaren iuntar brassos com en semblants cassos graves tenen de costum, segons que foren cridats ia fosc a las set horas tocadas per al dema de mati a vuyt horas, y lo syndic del general vingue de part dels deputats a convidar als consellers per a que lo un dells anas com es de costum per a prezidir al bras real, y per dita raho y per que los dits doctors no estavan resolts de son parer, los consellers los ordenaren que esta nit hy mirassen y que per a dema a vuyt hores tornassen ab resolutio del cas.

DISSABTE XXIIIJ. — En aquest die demati a vuyt hores, los consellers y los dos advocats ordinaris y los cinch applicats vingueren a casa la ciutat, y de aqui los consellers trameteren mossen Hieronym Cardona donzell y mossen Magi Grau ciutada cridats per est efecte, als deputats, per dirlos quels parexeria convenient que los assessors y altres doctors applicats de aquella casa conferissen ab los de aquesta sobre lo cas que ara ocorra, y que per ço sils estava be a dits deputats, los ordenassen vinguessen assi que apres de assi anirian alla com es de costum, y tornats referiren que los deputats los havian respost estavan molt be en que los doctors conferissen y que los de alla vinguessen assi, empero que ells los tenian alla ab molts libres y papers devant y per a benefiti del negoti tractaven ab uns y altros dels cavallers y altras personas que alli eran vengudas als brassos, y que axi tindrian per mes expedient que los de assi anassen alla protestant que nou deyan per pretendre maioria ni alterar lorde y costum que en asso havia sino per facilitar la cosa, que com veyen demanava prompta resolutio y no sufria spera, y los consellers considerant que asso podia ser de algun dany a la prero- Dit assumpto.

gativa que te la ciutat, que en semblants ocasions los doctors de alla venen primer assi y apres los de assi van alla, ordenaren a dits cavallers tornassen als deputats per a dir los que fossen contents trametre assi sos assessors per que tenien que dir los, y de continent vingueren y per que tots son dignitats de yglesia per que lo hu es abat y laltre sagrista segueren entre consellers, per que los assessors del general noy costumen seure y dits consellers los digueren la molta voluntat que tenian de valer en aquest negoti axi per lo que la ciutat com a cap del bras real interessa com encara per haver los ho demanat los deputats, y que per conexer que requeria prompta deliberatio sols tenian
Id. ull en lo que era facilitar contraris y dificultats per a venir al fi que era certificar se de la contrafactio de constitutions ques pretenia, per aiudar a procurar hi lo remey, y que axi desijavan que ells informassen als advocats de la ciutat que estavan aqui aiustats y conferissen, e per ço los dits assessors los informaren del fet y de las embaxadas y respostas quey havia hagudas, dient los que ells ni los doctors que havian cridats a la deputatio no estavan resolts encara de que en aquest fet hagues contrafactio de constitutions, y estant en aquest parlament vingue lo syndic del general per dir al conseller segon qui havia de anar als brassos que ia podia anar, lo qual parti de continent y a la que fou a la deputatio al cap de la scala ysqueren los oydors ecclesiastic y militar ab massas altas a rebrel yl acompanyaren fins a la sala daurada, hont estavan los deputats y per que aqui eren lo bisbe
Questio de precedencia. de Gerona y lo bisbe de Bar.na, lo dit conseller se volgue seure en mig dels dos bisbes per que nol podian preceyr tots dos sino lo un dells tantum, y tots dos sen anaren, y si be entrats dins de un retret molts dels cavallers y officials de la deputatio los volgueren posar en raho, que no sen devien anar per que axi era de costum que al conseller nol preceya sino un bisbe o un altre titulat y no dos, empero no res menys sen anaren, en axi que lo dit conseller resta al costat del deputat ecclesiastic y a la sua ma dreta, y feta que fou la propositio per los deputats havent de parlar o votar en primer loc el conseller, dix que aniria a consultar ab los consellers com es de costum, y de continent parti acompanyat de molts cavallers y ciutadans ab la matexa serimonia dels oydors fins al cap de la scala, y arribat a casa la ciutat que eran ia las doze horas y mija referi la propositio, y tots los cavallers digueren son parer, y apres de haver dit tots

sen ysqueren al hort, y los consellers y doctors conferiren del vot que dit conseller segon en nom de la ciutat havia de fer, y si be lo mes dels cavallers era de enviar embaxada al rey, empero los consellers considerant que asso havia de ser ab fonament que en la remisio dels presos havia contrafactio de constitutions y asso no era encara resolt, per tant resolgueren que lo vot de la ciutat devia ser que los assessors y advocats applicats donen son vot firmat en scrits y sie representat als brassos per que pugan determinar lo que mes convinga, y que los brassos sien prorogats per a la tarda y ab continuatio, y ordenat aquest vot per consellers, entraren los cavallers los quals demanaren de merce los diguessen del vot que havian deliberat, y si be los fou respost que lo costum era que lo vot nos publicas fins que lo conseller era als brassos, empero per dar los contento, et pro hac vice, los consellers manaren se legis en presentia de tots, y lo dit conseller acompanyat de dits cavallers torna a la deputatio y ab la matexa cerimonia dels oydors arribat a la sala digue son vot com es desus, y lo que prevalgue en los brassos fou que attes que la remissio de aquest regne a altre es contrafactio de constitutions, y en semblant cas fou axi resolt de molts doctors consultats dient los del cas de Pedro de Mur en lany 1594 y lo virey ha declarat ia son animo de voler dar loc a dita remisio, que se fassa embaxada a sa Mag.[t] representant li aquest y altros agravis y rompiment de constitutions que fa sa Ex.[ia] en la captura de moltes persones de mandato, las quals moltas dellas ha tingudes preses molts mesos sens fer nominatio de iutge, y que dites coses sien representades als senyors consellers pera que iunten lo consell de cent per a que aiuden al reparo de dits rompiments de constitutions, com conve al benefici public en lo qual es fer lo servey de Deu y de sa Mag.[t], y per que quant dit negoti fou deliberat era ia hora tarda noy hague loc en aquest dia per al depres dinar de juntar los advocats, sino que lo syndic del general vingue a casa la ciutat hont troba als consellers quart y quint yls dona de part dels deputats copia de la dita deliberatio dels brassos yls dix que per a dema a vuyt hores fossen servits iuntar los advocats. — Dit die demati los deputats reberen avis per correu propri, que havian tret de Leyda als dos presos yls havian portats a Balaguer. Presos trets de Leyda.

Diumenge XXV. — En aquest die demati se iuntaren en casa de la ciutat los advocats, y de ordinatio dels consellers ana-

ren a la deputatio per a conferir ab los de alla, attes que los assessors del general vingueren ayr y conferiren ab los de assi.

Dimars XXVIJ. — En aquest die los deputats reberen avis com los dos presos aragonesos nomenats Joan Gil y Joan Luis Lavasuri de qui desus a 22 se fa mentio, ia eran fora Cathalunya, en Arago.

Jubileu. Dimecres XXVIIJ. — En aquest die demati los consellers anaren a la Trinitat y a la Merce per lo iubileu com es de costum. — Dit die demati micer Joan Gaspar de Prat advocat fiscal de la deputatio per absentia y en loc de don Joseph Quintana, vingue als consellers y de part dels deputats del general de Cathalunya los dona lo vot original dels assessors del general y doctors consultats en lo fet de la remisio dels dos aragonesos, ab lo qual se diu que la dita remisio dels dits presos era contra constitutions de Cathalunya y demanavan que los consellers fossen servits manar que los advocats de la ciutat lo firmassen pus era fet ab resolutio de tots uniformes, y los consellers vehent que lo dit vot venia ia firmat de ma dels assessors y doctors applicats del general, dubtaren si porie ser de preiuditi que los de la ciutat firmassen derrers, y respongueren al dit micer Prat que tractarian sobre asso, y anat que sen fou, torna y dix que los assessors del general ia havian reparat en asso empero que havian pensat que los advocats de la ciutat al peu de dit vot farian lo seu, referint se al desus y que axi cessaria la dificultat y los consellers resolgueren de juntar als advocats per la tarda y los dits advocats se iuntaren per la tarda y resolgueren de fer lo vot ad partem, conformant se en lo substantial ab laltre per ser com era estat fet ab resolutio de tots.

Presos aragonesos.

MARS

Embaxada al Rey. Dijous I. — En aquest die al depres dinar, estant los consellers en la sala del trentenari entraren March Lentes, Francesch Cornet y Joan Coronat y de part del bras militar digueren yls demanaren de merce enviassen als deputats a demanar los embien la embaxada al rey nostro senyor per lo fet de la remisio o extractio dels dos aragonesos, com per los brassos fou deliberat a 24, y que dits consellers junten lo consell de cent per que lo

bras havia deliberat enviar li embaxada per representar coses que serien molt del servey de Deu y de sa Mag.t, y los consellers respongueren que tenian en especial memoria aquest negoti y que estiguessen certs ho farian segons conexerian fos a servey de Deu y de sa Mag.t y benefici comu. En apres dits consellers entengueren que en Arago serca de Benavarri havian dat garrot als dos presos, y essent vingut lo syndich del general a dits consellers de part dels deputats los dona lo vot dels doctors de la deputatio firmat de sas mans de cada un dells, y los consellers li donaren a ell lo vot dels doctors de la ciutat per quel donas als deputats, y deliberaren y ordenaren que los dits dos vots que tots son hu en lo fet, fossen cusits originalment en lo registre corrent de las deliberations per lo scriva del consell, y mes avant ordenaren a Jaume Aguilar y a micer Hieronym Fivaller anassen als deputats pregant los que en aquest negoti fessen las demonstrations y diligenties que aquell consistori tenia costumat fer en semblants cassos, attes que per lo vot dels doctors constava era contrafactio de constitutions de Cathalunya, y tornats referiren que los deputats los havian respost que tots estaven molt posats en aquest negoti y que per ço havian dat carrech al oydor militar puias al archiu ab lo secretari, per cercar exemplars a fi de que las instructions ques hauran de fer per la embaxada que haura de anar al rey se fassan ab millor acort y consell, y que tambe pregavan a sas magnificentias que com a cap del bras real afavorissen aquest negoti. En apres vingueren Joan Pla de Montornes y micer Joan Gaspar de Prat de part dels deputats, y digueren als consellers com los deputats havian deliberat embiar a sa Mag.t embaxada per lo fet dels dos presos aragonesos, los quals los feyan saber com en la plassa de Benavarre en Arago puiats en un catafal los havian levat lo cap dilluns prop passat, y que la deputatio per semblants extractions havia costumat fer embaxada al rey, y que axi la embiaria per aquesta y faria las demes diligentias possibles en satisfactio de aquest agravi, y supplicavan a sas mag.tias affavorissen aquest negoti, axi embiant lo syndic al rey segons que en semblants ocasions la ciutat havia costumat, com altrament. Apres se entengue de cert que en un bosc havian donat garrot als presos, y morts los havian portats a Benavarri. — Dit die los consellers ordenaren a Jaume de Aguilar donzell y Bernat Romeu ciutada, anassen als deputats y de part de la ciutat los demanassen fossen contents

Avis de executio dels dos presos.

Id.

Propi us per compras de blats.

donar propri us fins en sinquanta milia ducats per compras de forments, y tornats referiren que los deputats los havian respost ab molta voluntat lo donarian y que tambe supplicavan a sas mag.tias los donassen loc per a que pugan metre en lo aqueducto de la ciutat laygua de font que ells volrian metre per a portar la a la deputatio per a fer alli un surtidor com ia altras vegadas era estat demanat. En lo dels aragonesos apres se entengue per cosa certa quels donaren garrot en un bosch y apres los portaren morts a la plaça de Benavarri.

Surtidor de la deputacio.

Mort dels presos.

Galeras.

DIVENDRES IJ. — En aquest die vingueren quatre galeras de la senyoria de Genova.

Taulers, jurament.

DISSABTE IIJ. — En aquest die juraren micer Batista Lorens y Berthomeu Riera mercader taulers, y lo dit micer Lorens segue entre consellers per ser oydor real de la deputatio aquest trienni, y prestat lo jurament anaren a la lotia ab la agraduatio scrita per lo scriva de les obres com es de costum. — Dit die estant los consellers aiustats en la sala del trentanari per lo dit iurament entraren Pons de Peramola y Julia de Navel, los quals de part dels deputats los digueren que aquell consistori tenia la ma en despachar la embaxada que havia de anar a la cort y que per a mes auctorizar la, desijavan que anas favorida de la ciutat; y que axi supplicavan a sas mag.tias fossen servits iuntar lo consell de cent per que embiarian alli personas per a informar lo a fi de que entenent aquest fet tan preiudicial a tota Cathalunya volgues aiudar y favorir esta pretensio, y los consellers los respongueren ho tractarian y del que resolrian ne darian special avis als deputats.

Embaxada a la cort sobre lo fet dels aragonesos.

Embaxadas dels deputats y del bras militar, sobre id.

DILLUNS V. — En aquest die al mati estant los consellers aiustats en casa de la ciutat, vingueren don Joan de Lupia, Pere Pau de Belloc y Magi Grau los quals digueren que lo bras militar tenia que tractar ab sas magnificentias y ab lo savi consell de cent negotis de molta importancia y de gran servey de Deu y de sa Mag.t y benefici comu, y que supplicavan a sas mag.tias fossen servits manar iuntar lo, y los mag.cs consellers respongueren ho tractarian y tornarian la resposta al bras.

DIMARS VJ. — En aquest die los consellers se iuntaren en casa del cap per sa indispositio per tractar del ques respondria a las embaxadas dels deputats y del bras militar y resolgueren sels embias a dir que diguessen que pensaven representar al consell de cent en cas que aparegues als consellers haver lo de

iuntar, per que entes pugan millor deliberar lo que mes convinga en benefici de la ciutat.

DIMECRES VIJ. — En aquest die fou exequutada sententia de mort en la persona de Pere Spitalet frances per monader. Requiescat in pace. Sententia.

DIJOUS VIIJ. — En aquest die los consellers ordenaren a mossen Riambau de Corbera senyor de Linars y a micer Jaume Dalmau, anassen als deputats per al efecte que desus se diu a sis, y tornats referiren que los deputats los havian respost que la embaxada que pensavan enviar al consell de cent era per a representar lo agravi de la extractio dels dos aragonesos per a que lo consell ho favoris. Sobre dita embaxada.

DISSABTE X. — En aquest die entenent los consellers que lo R.[im] bisbe estava malalt ordenaren al syndic anas a visitar lo, empero apres se sabe que no era de consideratio per que dit die dona ordens. — Dit die los consellers reberen letra de Bernat Flaquer trames per lo efecte ques diu a quinze de dez.[e] y era de Malaga, y abans ne reberen tres ço es de Granada, de Alicant y de Valentia, y vist que ab totas donava pocas speranças de poder haver forments resolgueren scriureli sen tornas. Avisos sobre blats.

DIJOUS XV. — En aquest die festa de sancta Madrona se feu la professo de la seu acostumada que ana a la yglesia de sancta Matrona: los consellers seguiren dita professo y a la que foren a la iglesia segueren com es de costum en sas cadiras a la part del evangeli y los sacerdots del gremial segueren a laltra part; noy fou lo bisbe per que estava indispost. Sta. Madrona, professo.

DISSABTE XVIJ. — En aquest die a petitio dels consellers comensaren las professons de las cambras per pluia y aquest die la professo fou per dintre de la seu. — Dit die fou peniat Jaume Florença de Vall Querola delat de latrocinio. Requiescat in pace, Amen. — Dit die los centeners, sinquanteners y dezeners de la Unio y sos tinents iuraren en ma del Veguer en presentia dels consellers en la sala del consell de cent: los centeners son Jaume de Aguilar, Francesch Cosma Fivaller, Francesch Terre de Picalques, Pau de Fluvia y Bernat Romeu. Professons per pluja. Sententia. Unio. Jura de capdills.

DIUMENGE XVIIJ. — En aquest die lo noble don Joan Burgues y de So embaxador trames per los deputats al rey per lo de la remissio dels dos aragonesos, parti per a la cort. Embaxador, partida.

DILLUNS XVIIIJ. — En aquest die la professo ana a Natzaret: lo offici fou de anuntiatione. Professo a Natzaret.

Id. a sanct Agusti. Remissio dels aragonesos.

DIMARS XX. — En aquest die la professo ana a S.t Agusti de nativitate. — Dit die hy hague trentanari per que los consellers eran molt importunats tinguessen consell de cent per lo de la remissio dels dos aragonesos que esta notada a XXIIJ del passat cum sequentibus, y fou deliberat que per est efecte se tingues consell de cent. Mes avant en loc y per mort de Galceran Font notari andador de la taula y aiudant del clavari y dels rationals fou extret Onofre Codina notari, y en loc y per mort de Joan Bonaventura Vidal porter del Clavari fou extret Antoni Fort ferrer, y feren se las elections dels officis dels scorxadors.

Extraccions.

Professo al Pi. Sobre dita remissio. Sobre embaxada al Rey.

DIMECRES XXJ. — En aquest die la professo ana al Pi de epiphania. — Dit die hy hague consell de cent specialment per a tractar del que la ciutat devia fer en lo de la remissio dels dos aragonesos, y aqui vingue embaxada del bras militar y foren don Alexandre Alentorn, Francesch Cornet y lo doctor Vicens Castello y apres vingue ab massas altas embaxada dels deputats y foren el sagrista Delna, lo doctor Descamps, don Aleix Albert y ..... Cornell de Perpinya, y tots informaren lo consell de aquest fet agravant lo quant pogueren, y demanant ab gran instantia que la ciutat per reparatio de aquest agravi fassa la demonstratio y sentiment que la arduitat del cas requer y que per ço trameta un embaxador al Rey com la trames la deputatio, y en apres votant lo consell sobre asso, los ciutadans y militars quasi tots esforçaren molt anas un embaxador, empero la maior part del consell considerant que per semblants fets ia may la ciutat ha costumat trametre embaxador, y que si be la ciutat te dret y pot opposar se a la defensa de las constitutions generals, empero aquest encarrech es special y propri de la deputatio la qual a qui toca, se veu que fa son dever en asso y que axi seria molt voluntari interposar se la ciutat en aquest fet com a seu propri, maiorment en aquest temps de tanta stirilitat y carestia que la ciutat pert en forments grans milenars de ducats, feu deliberatio que per aiudar y favorir la embaxada de la deputatio se scriga al Rey n.ro senyor per lo correu de la ciutat supplicant lo vulla reparar aquestos preiudicis.

Professo a Sta. Matrona. Unio, jura dels soldats.

DIJOUS XXIJ. — En aquest die la professo ana a sancta Matrona y portaren de alli lo cors sanct a la seu per a que Deu n.re senyor per intercessio de la sancta nos don pluia. — Dit die en casa de la ciutat en presentia dels consellers juraren los soldats de la Unio en ma del Veguer.

DIMECRES XXIIJ. — En aquest die la professo ana al Carme, de resurrectione. Professo al Carme.

DISSABTE XXIIIJ. — En aquest die la professo ana a la Merce, de ascensione. Id. a la Merce.

DILLUNS XXVJ. — En aquest die fou la festa de n.ra senyora per que la dominica de ayr era privilegiada. Festa de Ntra. Sra.

DIMARS XXVIJ. — En aquest die la professo ana a Jonqueres, de spiritu sancto. Id. a Jonqueres.

DIMECRES XXVIIJ. — En aquest die la professo ana a sancta Maria de la mar, de assumptione. — Dit die parti Miquel Largues correu de la ciutat per a la cort per lo efecte ques conte desus a vint y hu. Id. a Santa Maria. Correu, anada a la cort.

DIJOUS XXVIIIJ. — En aquest die comensaren las professons de quinque plagis. Ana al hospital, de passione. Professo al hospital.

DIVENDRES XXX. — En aquest die per que plogue demati la professo de la seu que havia de anar a sanct Francesch nos feu pero la pluia no fou de molta consideratio. Feu se professo per dintre la seu. Id. per dintre la seu. Pluja.

DISSABTE XXXJ. — En aquest die noy hague professo per que las vespras foren de dominica in passione y mostraren la Vera creu. Vespras de passio.

ABRIL

DILLUNS IJ. — En aquest die perque plogue molt de mati, la professo de la seu que havia de anar a S.t Francesch nos feu. Pluja.

DIMARS IIJ. — En aquest die los consellers ab sas gramalles de dol anaren a la lonia al aniversari de don Pedro de Moncada. Aniversari de Moncada.

DIMECRES IIIJ. — En aquest die los consellers anaren a la seu serca las deu oras de demati, y acabat que fou lo offici se canta lo tedeum laudamus de la molta pluia que nostre S.or nos havia donada y feuse professo per dintre la seu. Tedeum per pluja.

DIJOUS V. — En aquest die los consellers scrigueren una carta als consellers de la vila de Granollers avisant los com lo consell ordinari de esta ciutat tenint plen poder del savi consell de cent atesa la bastant provisio de forments en que al present se troban per la misericordia de Deu, ha desliberat se tregan Carta a Granollers sobre traurer forments venals.

fora lo portal Nou en lo lloch y hospital dels pelegrins, del blat que dita ciutat te, les sumes quels apparra convenir per vendrer aquell a les persones forasteres deles viles, llochs y parroquies circunvehines desta ciutat, y a las mateixas universitats circunvehines al preu y a raho de tres lliures y sis sous per cortera, y ab la qual carta los diuen que notifiquen dita deliberatio als pagesos que acudiran en aquest die en dita vila ates es die de mercat, aixi que entesa dita desliberatio pugan ditas universitats, viles y llochs y parroquies circunvehines desta ciutat y particulars de aquelles provehirse sin tindran manester. E lo mateix die los dits consellers de la vila de Granollers scrigueren una carta als consellers desta ciutat agraint los molt la merce los havian feta en notificar los la tan bona y tan santa desliberatio, y que dita desliberatio encontinent reberan dita carta la feran publicar per lo mercat y altros llochs acostumats de dita vila.

Resposta.

Com deuhen pendre la palma los consellers.

DIUMENGE VIIJ. — En aquest die los consellers no anaren ala seu al offici, per que lo s.^{or} bisbe no feu la benedictio de la palma per estar malalt, y feu dita benedictio un canonge y pretenen los s.^{ors} canonges han de anar dits consellers a pendre la palma al peu del altar de ma del qui diu lo offici, encara que no sia lo s.^{or} bisbe, y los consellers pretenen que noy han de anar a pendre dita palma de ma del canonge que diu lo offici sino que lo mestre de las serimonias lals ha de aportar alla hont seuen, y essent ja avisats los consellers de ditas cosas lo dia abans aiuntaren una promenia en casa de la ciutat yls notifficaren dites coses, y los promens los aconsellaren que aquest die dits consellers no anassan a lo offici a la seu, sino que cada hu sen anas a oir lo offici ahont li aparegues, y aixiu feren.

DIMARS X. — En aquest die del dimars fou sabut que Bernat Flaquer torna ia ayr de son viatge que feu per blats a las marinas de Spanya vers lo Ponent, sens haver provehit nenguns blats ques sapia.

Dijous Sanct.

DIJOUS XIJ. — En aquest die del dijous los consellers anaren a la seu y portaren lo talem del sacrament, ço es darrera cap en mig y ters y quint, y devant segon en mig y quart y un prom, y al depres dinar vingueren ab sas gramallas de dol a casa de la ciutat y anaren a visitar los monuments.

DIVENDRES XIIJ. — En aquest die los consellers ab sas gramallas de dol vingueren demati a la seu, y al traure lo sacrament del monument portaren lo talem ab lo mateix orde del de

ayr, y a la tarde los quatre consellers y dos promens en lo mateix orde portaren lo talem a la professo de la Spina.

DISSABTE XIIIJ. — En aquest die per la tarda los consellers iuntaren en casa de la ciutat adalguns mercaders y doctors theolecs, per conferir del interes y del donar y pendre los cambis, attes que lo terme del decret ques publica lany passat a onze de abril expira, y resolgueren era convenient renovar lo decret y demati anaren a la seu al offici. Cambis.

DIUMENGE XV. — En aquest die los mag.[cs] consellers anaren ab promens a la seu al offici, y per que noy hague missa pontifical noy hague offertori per que lo senyor bisbe estava indispost, y a les vespres tambe anaren a la seu sens promens. Pascha.

DIMECRES XVIIJ. — En aquest die lo secretari del virrey Gabriel Olzina vingue de part de sa Ex.[ia] als consellers pera suplicarlos fossen servits de acomodar al doctor Ram en lo studi de esta ciutat, donantli alguna catedra de theologia de las quey son, o cercarlin alguna de nova pera que puga star y residir en esta ciutat y tinga alguna cosa pera poderse passar y entretenir en esta ciutat, y es persona molt docta y de moltas bonas parts y de molt santa vida y persona que residint assi predicara moltissimas vegadas, y fera molt grans fruyts y profits en esta ciutat conforme se ha vist esta quaresma passada, que ha predicat en la sglesia de S.[ta] Anna quant gran fruyt ha fet, que ordinariament ha tinguda moltissima gent que lo hoya de molt bona gana; y los dits consellers respongueren que ells ho mirarian y farian tot allo ques poria fer en acomodar assi en esta ciutat al dit doctor Ram. — Dit die vingueren a dits consellers mossen Pere Ausias March, mossen Marti Joan Spuny, mossen Francesch Marimon de Caldes y mossen Joseph de Bellafilla tant en nom propri com encara per part de molts cavallers, yls suplicaren lo mateix que lo secretari del virrey Gabriel Olzina los ha supplicat per part de sa Ex.[ia] E los dits consellers respongueren lo mateix que han respost a dit secretari Olzina. Catedra a un doctor.

DIUMENGE XXIJ. — En aquest die vigilia de S.[t] Jordi, los consellers anaren a vespres a la diputatio y dit die se comensa a fer la festa de S.[t] Jordi en la sglesia nova que se es feta per dit effecte: be es veritat que no estava acabada dita sglesia del tot, pero estava molt ben empaliada de tapissaria y sedes per los costats y per los pilans, que aparague a tots los quey foren molt Obra de una nova iglesia de St. Jordi.

be. Al arribar alt al cap de la scala los consellers y apres de haver caminat set o vuyt passos deves la sglesia nova, los diputats y oydors los hisqueren a rebre y quiscu dells se posa per son orde a ma squerra de son conseller, y com los consellers en totas las sglesias que vaian no essenthi lo S.or virrey sempre se posan a la ma dreta del altar y aqueix es llur loc, totavia en la diputatio sempre quey ha hagut festa y offici essenthi lo virrey o no essenty quan se feya lo offici, en lo lloch acostumat que era puiant al cap de la scala a ma dreta al corredor que es alli, han stat a la ma squerra del altar si be se pot creure se feya per la incomoditat del lloch que era molt xich, pero sabent los consellers que la festa de S.t Jordi se feya aquest any en la sglesia nova y que per ser en dita sglesia lo lloch era molt gran y acomodat, y que perso los tocaria haver de estar en llur lloch que es a la ma dreta del altar, y aixi ho enviaren a dir als diputats ys consulta dit negossi entre diputats y consellers, ys determina que seguessen los dits consellers en lo lloch que cada any acostuman de seure en dita jornada y del modo que fins assi han acostumat, y es que dits consellers se assentaren a la ma squerra del altar de aquesta manera, ço es que lo conseller en cap estava deves lo poble y los altres quatre per son orde deves lo altar, aixi que lo conseller quint stava mes prop del altar que tots, y apres de dits consellers en la mateixa part staven assentats consecutivament per son orde los diputats y oidors.

Ordre de assientos en la capella.

Festa del sanct.

DILLUNS XXIIJ. — En aquest die festa de S.t Jordi anaren los consellers al offici a la diputatio. Los diputats y oidors los hisqueren a rebre en lo lloc que hisqueren air, y cascu dells se posa per son orde ala ma squerra de son conseller y assentaren se en lo mateix lloc de air y ab lo mateix orde: en est dic hi fou lo virrey y a la que arriba los diputats lo ysqueren a rebre y los consellers lo saludaren desde son lloch.

Catedra per al doctor Ram.

DIMARS XXIIIJ. — En aquest die se tingue consell ordinari, ys deslibera que lo fet en ell proposat acerca de erigir una catedra de teologia perlo doctor Gaspar Ram, fos puiat al savi consell de cent.

Oficis.

DIMECRES XXV. — En aquest die hi ague consell de cent, y feuse extractio de consols de mar y altres officis que se havian de traure dit die: feren se diverses desliberations et signanter

Catedra.

que sia erigida en lo studi general de la p.nt ciutat una catreda de teologia la qual sia donada al S.or doctor Gaspar Ram a co-

neguda dels S.ors consellers, no obstant qualsevols ordinations fetes y disposades en contrari, y que per aquesta cathedra sien assanyalades al dit doctor Ram de salari anual dos centes lliures com mes llargament en dita desliberatio esta contengut. — Dit die los mag.chs consellers legiren en plen consell una lletra que havian rebuda de sa Mag.t del tenor seguent

A los amados y fieles nuestros los consellers conseio y hombres buenos dela nuestra ciudad de Barcelona

EL REY

Carta del Rey sobre la Unio.

Amados y fieles nuestros: son tantos y tan loables los effectos que ha hecho hasta agora la Union en essos mis Principado de Cathalunya y condados de Rossellon y Cerdanya, y los que cada dia se siguen della en servitio de Dios escusando las offensas que se hazian a su divina mag.t, y conservando la pas, quietut, bien y acrecentamiento de los poblados y moradores dellos, que aunque es cierto que esto mesmo os ha de obligar a continuarla y lo hareys assi, todavia el amor grande que a todos con mucha razon tengo, me ha movido a daros las gratias por lo bien que hasta aqui haveys hecho lo que a esto toca, y de nuevo encargaros como lo hago continueys con nuevo esfuerso que se observe y guarde dicha Union inviolablemente, que a mas de que assi lo confio de vuestro buen zelo y por lo que a vosotros os importa, sere en ello muy servido. Data en Madrid a XVJ de Abril M.DC.VIJ.

YO EL REY.

V.t Covarruvias Vic.s
V.t Ferro pro th. gnli.
V.t Monter R.s
V.t don Phi. Tallada R.s
V.t don Montserratus de Guardiola R.s
V.t don Jos.us Banyato R.s

Gassol protonot.s

Vaxells embargats.

DIJOUS XXVJ. — En aquest die Tomas Alba y Anthoni Joan Burgues mercaders y defenedors dela llotia, y Francesch Scola y Diego Steva mercaders com interessats al devall scrit, vingueren ab embaixada als consellers per part de la llotia, y suplicaren als mag.chs consellers que ates lo S.or virrey per orde

de sa Mag.[t] te segrestades totas las naus y veixells son en los ports de Cathalunya, y per dita raho los mercaders no poden enviar fora del regne los draps y altras mercaderies que molt temps ha tenen comprades y aparellades per enviar, lo que es gran dany y perdua de dits mercaders per tenir sa mercaderia encalmada y no poder guanyar res ab ella, y tambe es gran dany dels perayres que, no podent los mercaders despedir los draps que tenen comprats non compraran mes, y aixi patiran molt. Perso fossen servits sas mag.[ias] suplicar a sa Ex.[ia] se servesca deixar los un vaxell dels que te embargats, pera que dits mercaders se pugan servir dell. E los dits consellers los respongueren que ells ho supplicarian a sa Ex.[ia]

Malaltias. DIVENDRES XXVIJ. — En aquest die lo secretari del virrey Gabriel Olzina vingue de part de sa Ex.[ia] als consellers, yls digue que com en esta ciutat ha molts dies quey ha unas grans malaltias les quals en lloch de disminuir se veu que augmentan morintse molta gent, ys veu clarament que es contigio y mal apegadis, perso li ha aparagut advertir los que seria cosa molt bona y convenient al be comu que sas mag.[as] fessen junta de metges y vessen aquest mal que corra quin mal es, fent notomias y altras experientias que per semblants occasions los metges acostuman de fer, que per ventura de aqueixa manera los metges veurian estas malaltias de ont naixan y porianhi donar y aplicar los remeys y medicaments quals convindrian, y nos moririan tantas personas com se moren sense saber vertaderament quin mal tenen, y a li aparagut a sa Ex.[ia] advertir los de asso perque ell se recorda que en Napols alguns anys ha hi hague unas malaltias dela propria manera que vuy son assi, ys moria molta gent per no entendre los metges lo mal, y aixi se feu junta de molts metges y feren notomias de cossos morts y trobaren dins de aquells un cuch gros tot pelut, y vingueren a collegir y entendre que aixó era la causa de las malaltias y que aqueix cuch matava las personas, y aixi los metges les ores consultaren com se poria remediar dit mal y com se poria matar lo dit cuch y feren molts remeys, y non trobaren ningu mes convenient ni millor que donar a beure als malalts bon vi de quant en quant y aixiu feren, y trobaren grandissim remey que apenes se moria ningu, y aixi desijant sa Ex.[ia] lo be comu, los adverteix ditas cosas pera que vossas mag.[ias] ho miren y fassan lo que convindra fer E los dits consellers agrairen molt a sa Ex.[ia] lo adverti-

Malaltia en Napols.

ment y lo bon cuydado te del be comu, y que ells ho consultarian yu farian aixi com tenen obligatio y quey tindrian molt gran cuydado. — Dit die fou executada sententia de mort en la persona de Joan Boygas alias lo serrador frances, per lladre de pas y homicida. Sententia.

DISSABTE XXVIIJ. — En aquest die fou lo jurament de micer Joan de Prats y mossen Antich Vidal mercader consols de mar, y fou demati y vingueren dits consols acasa dela ciutat acompanyats de molts cavallers y mercaders, pero vingueren sens los consols vells per impediment que tingueren, y aixi dits consols nous vingueren sens verguers dedevant, no sels posaren fins que hagueren jurat a la cort del balle. Consols de mar, jurament.

DIUMENGE XXVIIIJ. — En aquest die los consellers anaren a las Egipsiacas hont se feu solemne offici y sermo com es de costum. Egipciacas.

MAIG

DIJOUS IIJ. — En aquest die festa de S.ta creu, los consallers anaren ab promens ala seu a missa. S.ta Creu.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die torna Miquel Llargues correu de la ciutat de la cort, lo qual hi fonch enviat en dies passats per desliberatio del consell de cent, y porta la charta de sa Mag.t que es avant a dos de Juny.

DIUMENGE VJ. — En aquest die de diumenge los consallers anaren al offici al spital general de S.ta creu, y feuse la festa de S.ta creu com se acostuma: segueren ab sas cadiras y coxins de vallut. Id.

DILLUNS VIJ. — En aquest die fou tornada y restituida ab solemne professo dela seu, la caixeta de las reliquias de S.ta Madrona a la sua casa.

DIMARS VIIJ. — En aquest die anaren los consellers al offici a S.t Miquel: segueren en lo lloc acostumat.

DIMECRES VIIIJ. — En aquest die jura Melchior Pages mercader consol o prom del pont, y apres de haver jurat lo conseller quint lo acompanya a anar a pendre la possessio ala casa del pont com es de costum y anay dit conseller quint per estar impedit lo conseller quart quey acostuma de anar. Prom del Pont, jura.

Justa. DIUMENGE XIIJ. — En aquest die fou la festa de la justa al Born, ala qual los consellers anaren convidats per part dels diputats: fouhi tambe lo S.or virrey, y guanyaren los prizos los seguents, ço es de llansa don Miquel Tamerit, de invencio don Miquel Caldas, de mes galant don Felip Farreras, y los consellers dit die tragueren las gramalles de domas carmesi.

Bollati per blat. DILLUNS XIIIJ. — En aquest die hy hague trentanari specialment per tractar de la desexida de alguna suma de blat que la ciutat tenia en perill de gastar se, y lo trentanari delibera fossen donadas per bollati dotze milia corteras forment de Borgonya, a sinquanta sous, cometent als consellers ho fassan com millor los parexera.

Armada enemiga. DIMECRES XVJ. — En aquest (die) los S.ors consellers enviaren al S.or virrey mossen Joan Sala sindich dela ciutat, y li digue de part de dits consellers ques deya publicament per Barcelona, que eran arribats en ponent ala costa de Spanya vint y sinch, o, trenta galions de enemichs de la fe, y que haurian cremadas algunas naus de nostre rey y sen haurian portadas algunas, y que serian passades dessa lo stret de Gibaltar, perso que supplicaven a sa Ex.ia los fes assaber lo que era peraque poguessen fer los preparetoris y diligentias convenients, y sa Ex.ia li respongue que es veritat que eran arribats alcosta (sic) de Spanya aqueixos galions, y que ell te entes que son del comte Maurici, y que havian fet gran dany a las naus del nostre rey pero que ell no te avis que aian passat lo stret de Gibaltar, y que los consellers fessen lo quels apparria fos en be utilitat y guarda desta ciutat, y lo mateix die fou trames per lo S.or virrey a dits consellers Lluis de Vera secretari de cambra de sa Ex.ia yls digue de part de sa Ex.ia lo mateix que dit Joan Sala ha referit.

Bollati. E no res menys dit Joan Sala digue asa Ex.ia com la ciutat te deu o dotze milia quarteras de blat ques havian comprat en dies passats per provehir la ciutat, y aquell se va gastant de dia en dia, y axi lo trentanari ha determinat de sbaltirlo y compartirlo per las casas y donarlo per bollati conforme la ciutat altras vegadas te acostumat, perso supplicavan a sa Ex.ia fos servit de affavorir a esta ciutat en tot lo que per dit effecte convindra que esta ciutat ho tindra a particular gratia y merce. E dit Joan Sala referi que sa Ex.ia li respongue que en tot lo que ell poria afavorir y aiudar a esta ciutat ho faria de molt bona gana, y que li tatxassen a ell per sa part de aqueix blat, que ell pendra de

molt bona gana la part que li tatxaran. — Dit die ana dit Joan Sala de part de dits S.^{ors} consellers al R.^{m} capitol dela seu de Bar.^{na} yls digue com la ciutat havia desliberat donar per bollati deu o, dotze milia quarteras de blat ques anava gastant, per so que fossen servits de pendre la part quels tocaria yls sera tatxada conforme altras vegadas han acostumat de fer. E dit reverent capitol respongue que ells ho mirarian yu tractarian.

DIJOUS XVIJ. — En aquest die se publica una crida de part dels S.^{ors} consellers contenint en effecte que tots los sinquantaners acudissen a casa la ciutat ab la lista dels homens de sa sinquantena, per a renovar los sinquanteners que son morts per a fer lo repartiment del blat. — Dit die jura Pere Mija mercader Jutge de apells de la lotia. **Repartiment de blat.** **Jutge de apells.**

DIJOUS XXIIIJ. — En aquest die festa de la Ascentio los consellers anaren al offici a la seu; no vingueren ab promens si be es costum. **Ascentio.**

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest die se publica la crida de part dels consellers per a que tothom dins sis dies anas apendre lo blat al pallol iuxta la tatxa feta per dits consellers, quels seria notificada per los sinquantaners, y pagassen lo preu al palloler a raho sinquanta sis sous cortera, altrament los seria portat a sas casas a costas suas. Y los dits consellers ordenaren al scriva del consell scrigues a las universitats que son Carrer de Bar.^{na} per a que vinguessen a pendre del dit bollati. **Tatxa del blat.** **Bollati.**

DIMECRES XXX. — En aquest die foren peniats tres homens per ladres de pas, y eran Francesch Corominas del Pont de Armentera pages, ciutada de Barcelona, Francesch Jover moliner de Jorba y Joan bort del hospital. **Sententias.**

DIJOUS XXXJ. — En aquest die vingueren sis galeras de Spanya per anar en levant: portan infanteria, general dellas don Joan Maldonado. **Galeras.**

JUNY

DISSABTE IJ. — En aquest die me fou liurada la charta del rey de ques fa mentio desus a 4 de maig.

A los amados y fieles n.ros los consellers, conseio y hombres buenos de la n.ra ciudad de Barcelona.

El Rey

Carta del Rey sobre extraccion de los aragoneses.

Amados y fieles n.ros: Recibi vuestra charta de XXVJ de março proxime passado por la qual entendi que los diputados del general desse mi principado han querido valer se de v.ra intercession para representar me el agravio que pretenden haver recebido en la extraction que se hyzo de los aragonezes, y dezean que se remedie por ser segun dizen contra constitutiones del, y vosotros por cumplir con la obligation de v.ro officio movidos tambien del zelo que teneys a las cosas de mi servicio me supplicays lo sea en mandar que no se hagan de aqui adelante semeiantes remissiones, y por que mi real intention es hazer os en todo la merced y favor que huviere lugar como lo merece v.ra fidelidad y el amor con que me servis, no tendre mas que dezir en esta de assegurar os que se procedera siempre en la administration de la iustitia con grande entereza como lo tengo mandado, y es mi voluntad que se haga por convenir assi al buen govierno y quietud dessa provincia. Data en Aranxuez a XXIJ de Abril de M.DC.VIJ.

Yo el Rey.

V.t Covarruvias Vicecancellarius
V.t don Jo.es Sabater R.s
V.t don Josephus Banyatos R.s
V.t don Montserratus de Guardiola R.s
V.t Monter R.s
V.t don Phi. Tallada R.s

Villanueva secretarius.

Festum Penthecostes.

Diumenge IIJ. — En aquest die los consellers ab sos promens se iuntaren a sanct Jaume y anaren a la seu, y lo R.im bisbe digue la missa de pontifical e per ço hy hague offertori, y acabada la missa los consellers lo acompanyaren a son palau com es de costum.

Galeras.

Dimars V. — En aquest die vingueren catorze galeras de levant, son las de Genova, general el duc de Turci qui desembarca á Palamos.

Sententia.

Dissabte VIIIJ. — En aquest die fou peniat Saldoni Cases alias lo *spanta leons* de sanct Lorens de Morunys, delat de latrocinio.

DILLUNS XJ. — En aquest die demati se feu la crida ab trompetas y tabals com es de costum de la festa y professo del Corpus, per a que tot hom se disponga ab alegrias spirituals y corporals y ab demonstrations exteriors, a solemnizar aquesta festa. Deu n.re senyor nos fassa merce que dignament ho fassam. Corpus X.pi

DIMECRES XIIJ. — En aquest die los consellers se iuntaren al porxo de sanct Jaume y ab agraduatio de promens anaren a vespres a la seu, ys feu la festa que es de costum.

DIJOUS XIIIJ. — En aquest die al mati y per la tarda los consellers se iuntaren al porxo de sanct Jaume ab promens, y de aqui ab la musica devant anaren a la seu y feu se la professo com es de costum, per honor de la qual los consellers ordenaren posar dezeners de la Unio als cantons dels carrers per hont havia de passar, y estigueren aqui del mati fins que la professo passa per a impedir que no anassen cotxos ni cavalcaduras per dits carrers. Professo.

DISSABTE XVJ. — En aquest die fou peniat Pere Pau Saladriga de sanct Julia del Fou, impetit de moneder y de homicidio. Sententia.

DIJOUS XXJ. — En aquest die octava del corpus, los consellers a hora de vespres se iuntaren al porxo de sanct Jaume sens promens, y ab la musica devant anaren a la seu y feu se la professo acostumada, empero havian de anar ab promens com es de costum. Corpus, octava.

DIUMENGE XXIIIJ. — En aquest die festa de sanct Joan, al mati se feu la cavalcada com es de costum. S. Joan.

DIJOUS XXVIIJ. — En aquest die hy hague al studi un grau de bachiller en arts, en lo qual assisti y fou present lo senyor virey ab son dosser y strado: lo graduando era don Pedro de Aragon, son nebot fill del duc de Terranova. Bachillerat.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest die los consellers se iuntaren en casa del segon per absentia del cap, per ocasio de las moltas malaltias que vuy hy ha en la preso, per causa de tants galeots quey ha, y si be per via de pensament tractaren si procurarian que los deputats los fessen acomodar en altra part com a galeots de las galeras ques han de fer del general de Cathalunya, donant los a meniar a gasto del general y que la ciutat los donas loc a la torre Nova y en la de sanct Pau y altras, segons que de asso ne estavan advertits, empero considerant que asso podia ser danyos a la pretensio que te la ciutat de que lo dret de las galeras se deu alçar y suspendre pus no las hy ha ni apar hy puga Malaltias per causa dels galeots.

haver sperança de poder las hy haver ni mantenir ab lo dret que per la cort es estat imposat, per ço ordenaren a Joseph de Bellafilla y Julia de Navel ciutada, anassen al senyor virey per a representar li aquestos danys de la preso, y fos servit liurar dits galeots a las galeras de Hespanya que estan surgidas en aquest port. — Axi be resolgueren de scriure al nuntio de Hespanya per lo del pastrim dels monastirs, per a ques reba la informatio que la congregatio dels bisbes regulars de Roma a petitio de aquesta ciutat li comet.

Pastrim dels monastirs.

Dissabte XXX. — En aquest die demati a les sis hores, succey a la preso que anant las guardas a obrir als presos per a que anassen al corral hont solen estar de dies, los dits presos los acometeren ab dagas y ganivets per a fugir, y en la refriega ne moriren dos dels dits presos yn restaren ferits alguns altros.

Preso, intent de fuga.

JULIOL

Diumenge I. — En aquest die hy hague consell de cent ordinari per fer las relations acostumadas, y donaren algunas charitats a monastirs, y elegiren a mestre Antoni Fort chirurgia per a portar lo libre de las franquesas dels ecclesiastichs.

Relations, libre de franquesas.

Dimars IIJ. — En aquest die avararen a la dreçana una galera de las quatre del general de Cathalunya, que la cort ha deliberat armar y la beneyren: posaren li nom sanct Jordi, y si be los deputats hy foren y si feu alguna festa, empero noy foren ni virey ni consellers; y lo mateix die sen anaren las galeras de Hespanya y poc apres sen ana una galera de Çavoya quey havia, ab molta moneda.

Galera nova. — Anada de altres.

Divendres VJ. — En aquest die demati havian de exequutar la sententia de mort donada contra Francesch Comalada alias *Coyo de Lella* impetit de latrocinio e de homicidio, per que estava molt mal y ia per a morir per que la regia cort no costuma sententiar nengu en divendres, per reverentia y memoria del sanct divendres en que Jesuxpt. salvador n.re pati mort y passio sino es en un cas com aquest que no dona spera, empero lo dit Comalada mori ans de traurel de la preso, y axi sens nenguna cerimonia sel ne portaren mort yl peniaren a la forca.

Sententiat mort ans de penjarlo.

Dissabte VIJ. — En aquest die los consellers y deputats

fermaren en ma de sos scrivans simul stipulantes, la capitulatio y concordia sobre la font, y es que los deputats a costas suas han de metre la sua aygua dins la mare de las fonts de la ciutat, y assi la ciutat los ne donara la meytat per a fer la anar a la deputatio. — Dit die portaren a la galera del general de Cathalunya los galeots que eran a la preso.

Font de la Deputatio.

Galeras.

DILLUNS VIIIJ. — En aquest die en poder de mi el scriva rational se feu inventari de las cosas de la capella de n.ra Senyora de la Canal sobre lo portal Nou, novament restituyda y reparada per la ciutat, y fou comanat a Pere Montserrat sabater y Jaume Andreu perayre promens de dita capella posats per la ciutat.

Capella de N.a S.a de la Canal.

DIVENDRES XIIJ. — En aquest die fou publicada altra crida de part dels consellers que tots los qui faltaven a pendre lo bollati anassen dins sis dies a pendre y pagar lo, altrament los seria portat a sas casas y sels faria prompta exequutio del blat ab despeses, y que dins altros sis dies los sinquanteners acudissen a casa la ciutat ab las sinquantenas ab las certificatorias que haurian cobradas dels de sa sinquantena, que haurian pres y pagat, per veure qui ha faltat.

Bollati.

DILLUNS XVJ. — En aquest die ja fosch, arriba una galera de Genova de las del duc de Turci: porta al duc de Feria y diu se que porta lo cors de son pare qui mori en Napols, qui fou virey de Cathalunya. Es capita de dita galera Batista Feu genoves.

Galera de Genova.

DIMECRES XVIIJ. — En aquest die de part del virey fou publicada la crida de la prorogatio dels cambis per la fira de Sans (1), com ia fou prorogada a dies atras per la fira de Pascha a petitio de la ciutat.

Cambis.

DIJOUS XVIIIJ. — En aquest die lo canonge Luis Garcia y Jaume de Aguilar donzell, y lo canonge Pere Dalmau, y Bernat Romeu ciutada, per part del R.nt capitol de la seu y de la ciutat partint de casa la ciutat anaren a casa del virey ab orde de explicar li com havian entes que sa Ex.ia havia proveyt regalia contra los administradors del hospital general, ab motiu per que havian feta assotar y feta la pasada a una dona en lhospital, donant li la raho a sa Ex.ia com los administradors tenian special privilegi per a poder ho fer y que de asso estavan en anti-

Administradors del hospital, facultat de castigar.

(1) Sens, en Fransa.

quissima possessio, y que sa Ex.[ia] consideras que aquella casa necessitava moltissim per al bon gobern de aquella que los administradors poguessen castigar ab severitat los delictes y excessos que allis fan y que altrament nos podia mantenir, y que axi sa Ex.[ia] fos servit abollir la enquesta pus havia de considerar que los administradors no havian pensat fer res en deservey de sa Mag.[t] ni de sa Ex.[ia] ni cosa que no la poguessen fer, maiorment que los administradors laycs no sabian res, y tornats referiren que havian trobat a sa Ex.[ia] molt sentit del que los administradors havian fet, dient que allo era usurpar se la iurisdiccio real, empero que per contemplatio del hospital y que la casa no patis, los administradors demanassen un guiatge que ell lo concediria, y que en asso se portaria ab tota la moderatio possible.

Hospital, privilegi.

DISSABTE XXJ. — En aquest die hy hague consell de cent per lo fet del hospital, y lo consell resolgue se fes embaxada al virey portant li lo previlegi que tenen del rey don Marti y los exemplars, y li demanassen de gratia y de merce volgues abollir la enquesta.

Missa nova a la Seu.

DIUMENGE XXIJ. — En aquest die los consellers convidats anaren a la seu a la missa nova del sacrista don Ramon de Ivorra: fou y tambe lo virey y haguey solemne festa, empero ni virey ni consellers besaren la ma al missa cantant.

Hospital, privilegi.

DIMARS XXIIIJ. — En aquest die Auzias March, Francesch Cosma Fivaller donzells, Julia de Navel y Bernat Romeu ciutadans, ab orde dels mag.[cs] consellers anaren al senyor virey per lo del hospital y donar a sa Ex.[ia] lo previlegi y exemplars que dits consellers los donaren en corroboratio de que los administradors han pogut fer lo castic de ques tracta, y tornats referiren que lo senyor virey los havia oyts y rebuts ab molt contento yls havia respost que en aquest negoti hy havia instantia de part, y que axi procurassen que la part disistis que sa Ex.[ia] encontinent cancellaria la enquesta, o que iustificassen de son dret, y que per a donar bon orde per al esdevenidor en aquestas cosas, y en cas que convingues ampliar lo privilegi, sa Ex.[ia] nomenaria dos personas y que la ciutat nomenas altras dos per tractar del que sera convenient en benefici del hospital, oferint se sa Ex.[ia] valer a la bona administratio y regiment del hospital.

S.[a] Martha.

DIUMENGE XXVIIIJ. — En aquest die festa de sancta Martha los consellers anaren a sancta Martha.

Dilluns XXX. — En aquest die hy hague consell de cent per raho de que los arrendadors de la neu representaven als consellers las grans perduas que feyan en dit arrendament, venent la neu a quatre diners que es lo preu que esta pactat ab ells, y per ço demanaven los fos dat maior preu, y lo consell delibera segons es contingut en lo manual del scriva del consell. Neu, queixa dels arrendadors.

Dimars XXXJ. — En aquest die que fou lo del transit del beato padre Ignatio fundador de la religio de la Companyia de Jesus, los senyors consellers convidats per lo pare rector del collegi de dita companyia anaren a Bethlem hont se feu solemne offici y sermo, y per que lo sanct encara no es canonitzat digueren la missa de trinitate: fou hy tambe lo senyor virey y abans de ques digues lo offici vingue a dita yglesia el senyor bisbe y digue missa baxa en la capella del beato padre, que es a invocatio de la sanctissima Trinitat, y de sa ma dona de combregar als de la congregatio. Deu n.re senyor sera servit que prest veurem que la sancta sede apostolica celebrara la sua canonitzacio, pus sa Sanctedat resta manifestada principalment del fruyt que la religio que ha fundada, ha fet y fa en la yglesia de Deu. Festa del B.to padre Ignatio.

AGOST

Dimecres I. — En aquest die se feu la benedictio de la capella de n.ra Senyora de la Canal sobrel portal Nou, la qual los mag.cs consellers han ampliada novament restaurada y redificada per que a mes de que era molt xica, estava molt desfeta y quasi del tot arruynada, e los dits consellers foren presents a dita benedictio y feu si molta festa ab musica de menestrils, trompetas y tabals vestits ab sas robas de domas carmesi, y missa a cant de orga, la capella dins y fora molt empaliada de sedas y enramada: digue la missa y feu la benedictio mossen Antoni Patau prevere, ab special comissio en scrits del R.nt official del bisbe. Aquesta capella antigament era molt frequentada y ab memorias antiguas del any 1400 atras, se veu que estava molt ornada de lantias de plata y altras presentallas y cosas de valor: es cosa creyble que ab las guerras del rey don Pedro tercer y del rey don Joan segon se degueren perdre, si be ara esta medianament de be per que hay dos calzers, una Vera creu, in- Restabliment de la capella de N.a S.a de la Canal.

censer y una pau tot de plata y molts mantells, cazullas y palits de seda y de or, y confiam que la devotio de aquesta capella ara crexera maiorment per ser molt apropriada aquesta devota per a las donas que van de part.

S. Domingo.

DISSABTE IIIJ. — En aquest die festa de sanct Domingo, los senyors consellers convidats, anaren a predicadors.

Palloler, fermança.

DISSABTE XJ. — En aquest die los consell de trentasis a qui esta comesa la administratio dels forments, considerant que lo palloler no dona fermanças sino per cuatre milia liures y ordinariament te en son poder molts milenars de ducats de la ciutat, perço ordena que cascun dilluns hagues a portar a la taula tot lo diner que hauria rebut en la semmana abans, en la forma que en la deliberatio se conte. — Mes avant prestaren al monastir de Montserrat 6000 corteras de blat, a renovar prestada cautio. — Y per que en dies passats la ciutat feu pacte ab un frances de una grossa suma de blat a 3 ₶ 6 ₰, lo qual havia de portar a cert temps que ia era passat, y ara era vengut y demanava loy rebessen offerint moderar lo preu de mes de vint sous, empero los consellers y consell considerant que la ciutat esta sufficientment proveyda y que li era mes util no pendrel per que lo mercader lo vendria y faria barato, dit consell delibera no pendrel.

Emprestech a Montserrat.

Tracte ab un frances.

Falta de neu.

Perduas en forments.

Moneda.

DIMARS XIIIJ. — En aquest die hy hague consell de cent per tractar de la falta ques sentia ys sperava maior de la provisio de la neu. Mes avant delibera lo consell pendre a censal fins en coranta milia liures ab pessas de vuyt y de quatre per forniment de las perduas dels forments, y asso fou per ocassio de que el capitan Olivella cathala que es vingut ara de las Indias, ha portat molta de aquesta moneda grossa y los consellers han pensat pendre aquesta quantitat per a fer ne reals y sous.

Festa de N.ª S.ª

Pluja impetuosa.

DIMECRES XV. — En aquest die festa de n.ra Senyora, los consellers anaren ab promens a la seu y per que lo bisbe digue la missa de pontifical hy hague ofertori, y acabada la missa se feu la professo. Empero al depres dinar nos pogueren fer las altras professons per la gran pluia que feu, la qual fou notabilissima y vingue ab tanta impetut que trenca las canonadas de las fonts, y per lo portal del Angel, Nou y sanct Daniel entrava tanta aygua com si fos un riu y ab tanta terra, que los regs dels molins se robliren y ha fet grandissims danys.

S. Roch, fanchs.

DIJOUS XVJ. — En aquest die festa de sanct Roch nos pogue fer la professo per lo grandissim fanch quey havia de

sanct Cugat al portal Nou, per causa de la gran pluia de ayr y per ço lo R.nt capitol a petitio de la ciutat la proroga.

DIVENDRES XXIIIJ. — En aquest die festa de sanct Berthomeu se feu la professo de sanct Roch, lo bisbe y consellers segueren en sas cadiras de vellut a la part del evangeli y los sacerdots del gremial a la part de la epistola. Id., professo.

DIMARS XXVIIJ. — En aquest die festa de sanct Agusti los consellers anaren a sanct Agusti. S. Agusti.

DIMECRES XXVIIIJ. — En aquest die per que los arrendadors de la neu cessaren de portar ne, perço los consellers feren publicar cridas offerint tot bon tracte a quin portaria. Neu, arrendament.

SETEMBRE

DILLUNS IIJ. — En aquest die lo ardiaca Paulo Pla y lo canonge don Enric de Paguera de part del capitol de la seu, vingueren als consellers fent los saber com lo capitol havia fet concert ab un home sobre provisio de neu per als canonges y clero y que per ço donassen orde als portalers que quant entrarian las carregues de la neu de dit arrendador las dexassen entrar francas de dret y sens nengun empaig, y los consellers los respongueren ho tractarian. — Dit die vingueren molts cavallers quexant se als consellers de la falta de neu que sentian ells y tota la ciutat, y que la poca que venia ne feyan pagar a sou y a real. Concert de lo Capitol sobre neu. Falta de id.

DIMARS IIIJ. — En aquest die los consellers ordenaren a mossen Jaume de Aguilar y a micer Hieronym Fivaller anassen al capitol per dir los, com lo negoti de ayr per ser com es de tanta importantia lo tractarian en consell de cent.

DIMECRES V. — En aquest die hy hague consell de cent per lo de la neu y pretensio dels canonges com es desus, y lo consell ho comete als consellers ço es que fassan exequutar als arrendadors y concordan ab qui pugan, pus la neu nos vena a mes de sis diners la liura, y en lo dels canonges los digan que la ciutat los fara donar neu y que no vullan torbar ni alterar lo arrendament de la ciutat. Disidencia ab lo Capitol en lo de la neu.

DISSABTE VIIJ. — En aquest die festa de n.ra Senyora los consellers no anaren a la lotia per la festa que es costum fer se Festa de N.a S.a en la lotia.

alla en esta iornada, per que la lotia esta plena de blat de la ciutat.

Questio ab lo Capitol.

DILLUNS X. — En aquest die per lo subsyndich de la ciutat, fou introduyda causa a la audientia per lo pretes arrendament de la neu del capitol.

Blat, emprestech.

DIJOUS XIIJ. — En aquest die lo trentanari delibera que del blat de Borgonya que la ciutat te a perill de gastar se, que seran algunas 20 mil corteras, ne emprestassen a las universitats quin demanarian, a renovar ab bona seguretat.

DILLUNS XVIJ. — En aquest die essent present yo Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona scriva rational, y per dita raho regint lo present dietari, y presents Joan Pau Rifos mercader rational y Francesch Rialp servint lo offici de aiudant de dit rational, y de Joan Sala y de Steve Vallalta notari de Bar.ⁿᵃ syndic y subsyndic de la ciutat, y de Onofre Codina notari aiudant y de Antoni Fort ferrer porter del honorable clavari de la ciutat, lo mag.ᶜʰ mossen Pau de Fluvia donzell clavari de la ciutat personalment constituit dins lo rational petit de la casa de la ciutat per observança segons dix de la deliberatio feta per los mag.ᶜˢ consellers a ..... del corrent, ab que se li ordena fassa exequutio contra los deutors de la ciutat universalment sens fer exceptio de personas, y tenint en sas mans un quadern o memorial de deutes de la ciutat lo qual a petisio sua li havian fet y donat los dits rationals, liura aquell al dit Antoni Fort porter seu dient y manant li que fes prompta y rigurosa exequutio contra las personas y bens dels deutors en dit memorial designats, en lo qual dits rationals digueren estar continuats los deutes de la ciutat, y lo dit Antoni Fort prengue dit memorial offerint se fer lo que li era manat, y a requesta sua de dit honorable clavari se fa aquest notament en lo present dietari. — En aquest die de part del senyor virey fou publicada la crida de la salvaguarda real de la ciutat y dels officials della.

Exequutio contra deutors de la ciutat.

Salvaguarda real als oficials de la ciutat.

Pesta en lo mitjorn de Fransa.

DIUMENGE XXIIJ. — En aquest die los consellers reberen letres dels consols de Perpinya de 16, introclusa copia de la que ells tenian dels consols de Narbona, certificant haver hy pesta en Castell Nou Destretas Fonts, tres leugas de Tolosa y en altres locs circumveyns, que anant y venint de Bordeus a Tolosa ley havian portada, y los dits consellers encontinent per propri ho scrigueren a Montserrat, Seu de Urgell, Puigcerda, Leyda, Tarragona y Tortosa.

DILLUNS XXIIIJ. — En aquest die los consellers reberen una charta del Rey, la qual los tramete el virey per son secretari Gabriel Olzina, del tenor seguent

A los amados y fieles n.ros los consellers cons.o y hombres buenos de la n.ra ciudad de Barcelona.

EL REY

Amados y fieles n.ros: Sabado quinze deste mes, entre las nueve y dies horas de la manyana, fue n.ro Senyor servido alumbrar a la serenissima Reyna mi muy chara y muy amada muger de un hijo, quedando buena gratias a su divina Mag.d como tambien lo esta el infante rezien nascido, de que hos he querido avisar por lo que soy cierto que como tan buenos y fieles vassallos mios os holgareis mucho, y para rogaros y encargaros iuntamente que dando por ello las gratias que se deven a Dios, hagais como es iusto la demonstration que en estos casos se ha acostumbrado hazer en essa ciudad. Data en Madrit a diez y siete de setiembre M.DC.VIJ.

YO EL REY

V.t Covarruvias Vicecancellarius
V.t Comes generalis thezaurarius
V.t Clavero R.s
V.t Monter R.s
V.t don Fhilipus Tallada R.s
V.t don Montserratus de Guardiola R.s
V.t don Joannes Sabater R.s
V.t don Josephus Banyatos R.s

Gassol protonotarius.

DIMECRES XXVJ. — En aquest die parti lo subsyndic per a Montserrat hont es lo cardenal Melino nuntio de Hespanya, qui vá a Roma per a que vulla rebre la informatio per lo efecte ques rahona atras a 29 de Juny, y torna a 28. — Dit die se feu la professo per dintre la seu per lo naximent del infant: fou hy lo senyor virey y los mag.cs consellers y per que sa Ex.ia arriba a temps que lo offici era ia començat, perço sa Ex.ia ab los consellers qui eren exits fins a la porta a acompanyar lo sen devalla a sancta Eulalia per oyr missa, y acabat lo offici se feu la professo cantant solemnement lo te Deum laudamus, la qual dit

Venguda del cardenal Melino.

Naixament de infant.

Tedeum.

virey y consellers seguiren posant se per son orde derrera los sacerdots del gremial, y al tocar de las campanas tira lo baluart de Mijorn per regosijar la festa (lo bisbe noy fou per que era a la visita), Deu lo fassa bon xpia y acerrimo defensor de la sancta fe catholica. — Dit die de ordinatio dels consellers foren publicades (1) ab veu de publica crida vedant pastar pa de fleca sino es als flaquers, en la aduana del pastrim de la ciutat.

Pa de fleca.

S. Miquel.

DISSABTE XXVIIIJ. — En aquest die festa de sanct Miquel, los consellers anaren a oyr lo offici divinal a S.t Miquel.

S. Hieronim.

DIUMENGE XXX. — En aquest die festa de sanct Hierony, los consellers anaren a oyr lo offici divinal a les hieronymes.

OCTUBRE

Visita a Pedralbes.

DIMARS IJ. — En aquest die los consellers anaren a Pedralbes y entraren dins lo monastir com es de antiquíssima consuetud.

Peste en Lio.

Entrada del Cardenal sens ceremonia.

DIMECRES IIJ. — En aquest die vingue nova de peste en Lio de França. — Dit die entra lo cardenal Millino nuntio de Hespanya, y ans que entras lo virey envia son secretari Olzina a dir als consellers que lo cardenal entraria sens ceremonia per que no la volia, y axi entra dit die al tart dins una carroça ab lo virey y perço noy ysqueren los consellers.

DIJOUS IIIJ. — En aquest die los consellers anaren a visitar al cardenal Millino a casa del virey hont posa, y arribats a una sala gran que trau finestras al carrer Ample ysqueren aqui a mija sala (ab) lo dit cardenal, y tots sen entraren a una altra sala y asseguts en sas cadiras lo mag.ch conseller en cap feu son rahonament dient li que aquesta ciutat se ere molt alegrada de la venguda de sa senyoria Ill.ma y que tenien tots a molta merce la que sa S.a nos havia volgut fer de honrar esta ciutat ab sa presentia, y que en demonstratio de aquest contento venian a besar las mans a sa S.a Ill.ma offerint se tots y tota esta ciutat al que fos servey de sa S.a Ill.ma, ab qui ells tenian aquesta obligatio no sols per ser com es princep de la yglesia com ho te de costum esta ciutat, pero per haver experimentada tanta voluntat

(1) Ordinations?

y merce que sa S.ª Ill.ma havia feta a nostron syndic en Montserrat de que restavan tots molt agrayts y obligats, y lo dit senyor cardenal los respongue que ell tenia particular aficio a esta ciutat y que tenia a molta estima tanta voluntat y honra que li feya esta ciutat, y que en lo negoti que lo sydic li havia representat se dispondria a tota satisfaccio de la ciutat y que estiguessen certs que en tota ocasio ques offeresca favorira y valra las cosas de sta ciutat ab las veras que tanta voluntat com conexia lo obligava, assegurant los que en venir la ocasio no la perdria, y lo conseller li respongue axiu confiavan de sa S.ª Ill.ma y axis despediren acompanyant los dit cardenal fins a mija sala hont ere exit al venir dits consellers, y per que ia eran las onze horas no anaren a sanct Francesch com hagueren, si haguessen tengut temps per ser vuy la sua festa.

DIJOUS XJ. — En aquest die fou peniat Bernat Granes alias *lo nuvi* inculpat de diversos robos en camins en Puigserda. Sententia.

DIVENDRES XIJ. — En aquest dia se publica altra crida de part dels consellers que los qui no havian pres la tatxa del forment lo anassen a pendre, altrament a sas costas los seria portat a sas casas, manant als portalers y pesadors del pes de la farina sots privatio de una terça de son salari, que no dexassen passar blat de nengu per lo pes ni farina pels portals, que no mostrassen certificatoria de la rebuda del bollati. Bollati.

DIUMENGE XIIIJ. — En aquest die mori de mort sobtada de gota coral lo molt R.nt senyor don Francisco de Olivo de Alvernia, inquizidor de la heretica pravedad y apostazia en Cathalunya, ardiaca de la mar y canonge de la seu de Bar.na, anima eius requiescat in pace, Amen. Mort de inquisidor.

DIMARS XVJ. — En aquest die fou peniat Miquel Viver de la Amella, habitant en Granollers, impetit de moneder, requiescat in pace Amen. Sententia.

DIMECRES XVIJ. — En aquest die fou peniat Pau Rodo texidor de li de sanct Andreu de Palomar, impetit de latrocinio, Requiescat in pace. Id.

DIJOUS XVIIJ. — En aquest die festa de S.t Luc los consellers anaren al studi general per la festa que sol fer la Universitat en esta iornada. S. Luc.

DISSABTE XX. — En aquest die fou peniat Pere Rius de Leyda, impetit de moneder. Sententia.

DILLUNS XXIJ. — En aquest die lo senyor virey per son

Peste en Tolosa de França.

secretari Olzina envia als consellers una carta que havia rebuda del governador de Rossello, avisant lo a sa Ex.[ia] de peste en Tolosa, y lo mateix dia los consellers reberen letra dels consols de Perpinya avisant lo mateix, y que havian embiat un home de confiança fins a Narbona per a certificar se mes del que era.

Translacio de S.[a] Eulalia.

DIMARS XXIIJ. — En aquest die festa de la primera translatio de sancta Eulalia los consellers anaren a oyr lo offici a la seu.

Peste, sospitas.

DIJOUS XXV. — En aquest die lo secretari del virey Gabriel Olzina vingue als consellers ab una charta del governador de Rossello don Hieronym de Argençola, ab que dona avis a sa ex.[ia] com lhome de Perpinya era tornat de Narbona y feya relatio com, si be lo de Tolosa eran sospitas de peste y que havian tancat un carrer, empero que los senyals eren millors del que pensavan pus no havia succeyt cosa nova.

Id.

DISSABTE XXVIJ. — En aquest die los consellers reberen letra dels consols de Perpinya avisant de la salut de Tolosa en conformitat de lo que lo governador havia scrit al virey com desus. — Dit die a instantia del syindic de la ciutat se comensa rebre lo informa per provisio del cardenal Millino que encara es en Bar.[na], sobre lo pastrim que fan los monastir per a vendre, oydas sobre asso moltas informations per part de la ciutat, perço que los convents qui pastan havent entes que la ciutat procurava levar los aquesta libertat per via de Roma, ab auctoritat de la sede apostolica, havian acudit ab lo dit cardenal yl feyen retardar de rebre dita informatio de la qual es scriva Joan Soler Ferran notari de Bar.[na] y scriva de la cambra apostolica. — Dit die lo conseller quint ab deliberatio dels altros consellers acompanyat de Alexandre de Aguilar balle de Bar.[na] a cavall, ana per las casas hont se entenia hy havia oli per a vendre, per a fer lo manifestar per que en Bar.[na] lo poble sentia gran falta de oli y los consellers entenian ni havia molt, y dies apres feu lo mateix exercici fins que hague acabat de sercar tota Bar.[na] hont presumia tenien oli per a vendre.

Recors per via de Roma sobre lo pastrim dels monastirs.

Manifestacio de olis.

Moneda.

DIMARS XXX. — En aquest die hy hague consell de cent per tractar de las monedas que havian presas a censal en pesses de vuyt y de quatre, com esta notat a 14 de agost, y lo consell resolgue de fer ne moneda menuda cometent ho als consellers ab referiment fahedor al consell: mes avant se tracta de capbrevar las rendas de la ciutat.

Capbreu.

NOHEMBRE

DIJOUS I. — En aquest die los consellers anaren ab promens a oyr lo offici divinal a la seu, lo bisbe digue de pontifical y per ço hy hague offertori. Tots sancts

DIVENDRES IJ. — Los dits consellers dit die dexaren las gramallas de domas y vingueren vestits ab las de grana. Gramallas.

DISSABTE IIJ. — En aquest die demati vingueren de ponent tretze galeras, general el duc de Turci genoves. — Dit die los consellers vestits ab sas gramallas de dol anaren a la seu a la celebratio del aniversari del rey en Jaume: segueren al cor en las cadiras sota la trona com es de costum. — Dit die entenent los consellers que el cardenal Millino se havia de embarcar ab estas galeras per anarsen a Roma, ordenaren a mossen Jaume de Aguilar y a mossen Julia de Navel anassen a besar li las mans de part de la ciutat y li fessen gratias dels bons officis que havia fets assi, sobre la informatio que era estat servit de voler rebre en lo fet del pastrim dels monastirs, dient li que lo subsyndic acudiria a Sa S.ª ab los papers que Sa S.ª fos servit rebrels, y que en Roma fassa la relatio del negoti com la ciutat spera que Sa S.ª la fara de tal manera que de ella se puga conseguir lo fi ques desija, supplicant la tinga per recomanada a esta ciutat yns mane cosas de son servey, offerint li aquesta ciutat a tota cosa que sie servey de sa s.ª Illma Galeras. Aniversari del rey en Jaume. Partida del Cardenal.

DILLUNS V. — En aquest die demati se embarca en las galeras de Genova lo duc de Terranova que pocs dies havia era tornat de Castella, y tambe se embarca en ditas galeras el cardenal Millino y iuntament se embarcaren alguns pares de la Companyia, persones graves en qualitat y letres de la religio, que van a Roma per la congregatio general que han de tenir alla per lo mes de Febrer proxim, ço es lo pare provincial Hernando Ponce de Leon y lo pare Lorenço de Sen Joan rector de aquest collegi de Bethlem, y lo pare Garcia Alviano desta provincia de la corona de Arago, qui sen aportan los procesos fets en Barcelona y Manresa, Valentia y Mallorca, de la vida y miracles del beato padre Ignatio, per a presentar los en Roma als prelats assenyalats per sa Sanctedad que entenen en lo negoti de la ca- Partida de padres de la Companyia.

nonitzatio del dit beato padre Ignatio, el padre Francisco de Porres viceprovincial de Toledo, el padre Francisco Benavides rector del collegi de Madrid y el padre Joseph Villegas, el padre Antonino Mascarenyas provincial de Portugal, el padre Francisco Pereyra preposito de la casa professa de Lisboa, el pare Francisco Govea y el pare Luis Pinyero, el pare Diego Ruis y lo pare Alonço de Luzman de la provincia de Andaluzia, tots homens eminents y de gran estima en la religio, als quals Deu nostre Senyor done bon viatge, Amen. Al dit senyor cardenal Millino ans que partis, lo subsyndic de la ciutat li dona los papers fahents per lo negoti del pastrim dels monastirs, ço es... (sic).

S. Sever. DIMARS VJ. — En aquest die festa del martiri de St Sever, los consellers anaren ab promens a la seu, acabada la missa se feu la professo per entorn de la seu, los consellers portaren lo talem.

Notaris, examen. DIMARS XIIJ. — En aquest die fou lo examen de Pere Moret y de Antoni Joan Fita notaris publics de Bar.[na]

Setanti, insaculat. DISSABTE XVIJ. — En aquest die los consellers y habilitadors resolgueren de desinsacular de les bosses a mossen Joachim Setanti ciutada, per esser se fet cavaller del abit de Montesa, y de fet dit die insicularen lo seu loc de conseller en cap no obstant que ia hy havia causa introduyda en la real audientia.

Sententia. DIJOUS XXIJ. — En aquest die fou peniat Andreu Moragues alias lo *Pay* de Vilamaior, delat de ladre de pas.

DIUMENGE XXV. — En aquest die se havia de tenir consell ordinari empero noy hague compliment.

Consellers y obrers, extraccions. DIVENDRES XXX. — En aquest die festa de sanct Andreu, fou celebrat consell de cent en lo qual se feu extractio dels novells consellers, y foren los seguents

Micer Pere Aylla doctor en drets Mossen Francesch Aguilar Peralta y de Camporrells militar Micer Jaume Aymerich doctor en drets Mossen Gabriel Rius mercader Mossen Galceran Francesch Calopa notari public de Bar.[na]	consellers
Micer Francesch Olzina militar Joan Pons chirurgia	obrers

DEZEMBRE

DISSABTE I. — En aquest die los mag.[cs] consellers novells iuraren en la forma acostumada y lo mateix mati haguda hora per un verguer, anaren a visitar al senyor virey com es de costum, a qui lo mag.[ch] conseller en cap feu son rahonament en efecte dient a sa Ex.[ia] que tenian a gran merce de Deu n.[re] Senyor ser estats extrets en consellers de aquesta ciutat en temps de la prezidentia de sa Ex.[ia], per que ab lo arrimo y amparo de sa Ex.[ia] speravan que son regiment sortiria molt al servey de Deu y de sa Mag.[t] y benefici de aquesta ciutat, confiant que sa Ex.[ia] continuaria per avant las merces que ab tanta y tan coneguda y tan experimentada voluntat havia rebudas esta ciutat de ma de sa Ex.[ia] no sols per sa persona, empero que intercediria ab sa Mag.[t] en totas cosas que sien de honor y be de la ciutat, offerint se tots molt prests al servey de sa Ex.[ia]; y sa Ex.[ia] los respongue ques alegrava molt de que la ciutat hagues tengut tan bona sort de que sas merces fossen exits en consellers, per que de la experientia que tenia de sas merces sperava ys prometia ab certa confiança tot bon succes de son regiment, offerint los de sa part sa voluntat molt aparellada a tot lo que sie be y augment de aquesta ciutat, y encara que era cert que sas merces eran personas tan providas que noy havia necessitat de advertir los, empero per consolatio sua y per lo molt que zela lo be de aquesta ciutat los encomanava molt y encarregava dos cosas, de hont se asseguraria son bon regiment ço es que tinguessen molt gran cuydado de proveyr la ciutat de forments, y particular cura de las cosas de la Unio, encarregant los molt y assenyaladament al conseller en cap a qui toca mes en special lo favorescan y ayuden, com lo gran be que veyan ne resultava los obligava a tots. — Dit die los consellers se iuntaren per la tarda en casa del cap sobre que lo correu maior no volia dar cavalls al correu de la ciutat sens que pagas los drets acostumats pagar segons deye per los altros correus, y los consellers vist lo exemplar de dos de dezembre 1604 acordaren ab dit correu maior que per ara y sens preiudici de sas pretensions donas los cavalls, y que al primer trentanari que tindrien ho

Visitas al virey.

Pretensio del correu mayor de cobrar drets al de la ciutat.

tractarien per ques assentas aquesta differentia sens nenguna manera de litigi, y dit die ia fosch dit correu parti per a la cort. — A 12 de Janer del any 1608 lo trentanari delibera que de nenguna manera pagas. — Mes avant dit die lo conseller quint qui es scriva maior del consell subroga en dit offici durant la conselleria, a mi Steve Gilabert Bruniquer scriva rational, y yo en mon offici nomeni y subrogui a Joan Hieronym Talavera notari de Barcelona, y los consellers admeteren ditas nominations com se conte en la scrivania maior.

Scrivans, subrogacions.

Gilabert Bruniquer subrogat en scriva major

Visitas.

DILLUNS IIJ. — En aquest die demati los consellers anaren a visitar al R.^{im} bisbe, y sos capellans acompanyaren a dits consellers fins baix al pati, y sa senyoria fins alt al cap de la scala com es de costum. — Dit die al depres dinar anaren a visitar al R.^{nt} canceller. — Dit die demati iuraren los taulers y officials de la taula, y per que lo tauler ciutada es oydor del general de Cathalunya, segue entre cap y ters.

Taulers, juran.

Queixa dels consols de mar contra lo consol genoves.

DIMECRES V. — En aquest die vingueren ab embaixada a casa de la ciutat los consols de la mar, los quals de part del magistrat digueren als S.^{ors} consellers que com en dies passats dona al traves en lo port de la present ciutat una nau genovesa que venia de ponent, perso no dupta Joan Batista Trella genoves y consol de la nacio genovesa, convocarse y aiuntarse ell y altres en forma de magistrat en una scrivania de las de llotia, a fi y a effecte de donar curadors ala dita nau lo que es contra constitutions desta terra y privilegis concedits a dit magistrat y a esta ciutat, per lo que a instantia de dit magistrat eo, del sindich en nom de aquell, fonch feta enquesta devant de un jutge de cort contra dit Joan Batista Trella, lo qual vuy esta pres y capturat per provisio feta per dit Jutge de cort, y aixi dits consols de la mar suplicaren a dits mag.^{chs} consellers que com a pares de republica y emparo desta ciutat fossen servits de affavorir a dit magistrat. E los dits mag.^{chs} consellers respongueren que ells ho mirarian y que en dit negoci hi tindrian particular compte y cuydado.

S. Nicolau

DIJOUS VJ. — En aquest die festa de St Nicolau los S.^{ors} consellers se aiustaren a casa de la ciutat y de aqui anaren a St Francesch com es de costum. — Dit die havent los concellers ordenat a Steve Vallalta subsindich anas al S.^{or} virrey per certificarse de sa Ex.^{ia} si mossen Lluis de Gualbes donsell veguer de esta ciutat, havia renunciat lo carrech de veguer la vigilia de

Sobre renuncia del Veguer.

S.t Andreu proppassat segons se entenia, lo S.or virrey dix a dit Steve Vallalta (segons ell ha referit) que lo dit mossen Lluis de Gualbes havia renuntiat lo carrech de veguer la vigilia de S.t Andreu, y que lo sendema de S. Andreu dit S.or virrey li concedi y dona de nou altre privilegi entenent queu podia fer y que asso no era contra lo dret y costum desta ciutat, empero que ara entenent sa Ex.a lo contrari maiorment interposantse en asso la ciutat, manaria a dit mossen Lluis Gualbes deixas lo basto, com de fet dit dia lo deixa, perque ja lo dia seguent la vegaria ana en nom del sotsveguer. Lo dit veguer al ques te per molt cert renuntia per concorrer a conceller, y vehent que no era aixit en sort, dissimulava la renuntiatio continuant son carrech de veguer com si no hagues renuntiat, y perque ningun official real subiecte a purgar taula pot esser novament creat ans de haver purgat, y tambe ates que los veguers quant juran es en presentia dels consellers y lo privilegi resta buydat en casa de la ciutat, y lo veguer jura en ma dels consellers, perso dits consellers volent contradir a dit nou privilegi feren la diligentia que desus se conte.

Agramunt suplicava privilegi pera fer menuts.

DIVENDRES VIJ. — En aquest die enviaren los S.ors consellers al S.or virrey, Steve Vallalta subsindich agraint molt asa Ex.ia la merce havia feta a esta ciutat y a dits consellers en manar a mossen Lluis de Gualbes que deixas lo basto de veguer lo que esta ciutat ha tingut a particular gratia y merce, y no menos se esperava de sa Ex.a, y no resmenys dit subsindich de part de dits S.ors concellers supplica a sa Ex.a que ates se entenia que la vila de Agramunt havia suplicat a sa Ex.a los concedis privilegi pera poder fer menuts, perso que fos servit no donar lloch a que dit privilegi sels concedesca ates es concedit sols a esta ciutat fer dits menuts, y lo S.or virrey dix a dit Steve Vallalta segons ell ha referit que ell ho miraria y que en tot se faria lo que seria de justicia.

Concepcio, festa.

DISSAPTE VIIJ. — En aquest die festa de la Conceptio de nostra S.ora los consellers se aiustaren ab sos promens al porxo de S.t Jaume y de aqui ab las trompetas y tabals sonant devant anant per la Llibrateria plassa del Rey y devant de la Inquisitio anaren a la seu: lo bisbe digue la missa de pontifical. Acabada la missa se feu la professo acostumada y ab la volta acostumada los sinc concellers aportaren lo talem ab un dels sinch proms: acabada la professo los consellers acompanyaren lo bisbe en son palau perque havia dita la missa de pontifical.

Concili provincial sobre rebaixa del *Escusado.*

DILLUNS X. — En aquest die aiustats tots los sinch consellers en casa dela ciutat en la sala del trentanari, vingueren ab enbaixada de part del Concili provincial del stament Ecclesiastich convocat y congregat al pnt. en la ciutat de Tarragona, los molt R.^{nts} S.^{ors} fra Francesch Seniust Abat del monestir de nostra S.^{a} de Arles, lo doctor Joan Lluis Doms ardiaca maior y canonge de la seu de Tarragona vicari general y procurador del R.^{im} Sor Bisbe de Elna, lo doctor Francesch Terre canonge y sindich del capitol de Lleyda, als quals per ser dignitats los donaren lloch entre consellers, los quals daren a dits S.^{ors} consellers una carta de crehensa de part de dit Consili provincial feta en Tarragona a XX de novembre proppassat, los quals embaxadors explicant la dita embaixada y crehensa de dita carta digueren que lo consili provinsial del stament ecclesiastich que de pnt. esta convocat en la ciutat de Tarragona havia determinat trametrer los ab embaixada, y explicant aquella representaren a dits S.^{ors} consellers que lo Sor Rey don Phelip de bona memoria pare del nostre rey que vuy regne, havia concordat ab lo consili provinsial del stament ecclesiastich sobre la paga del scusado que per indult apostolich exhigia dit S.^{or} rey dels bens de la sglesia en certa forma, ço es que per tot se acontentava sa Magestat que li donassen certa cantitat, y que ara lo rey don Phelip que vuy regne nos acontentava de la dita concordia ni volia star en aquella, ans be preten y demana se li don maior cantitat o interes del que exhigia lo rey don Felip son pare Perso de part de dit consili provinsial suplicaren a dits S.^{ors} consellers fossen servits de valer y aiudar en esta occasio a dit consili provinsial y sforsar la dita pretentio, y suplicar al virrey que valega y aiude a dita provinsia en lo que a dit estament ecclesiastich al present se li offereix y que de sa part dit S.^{or} virey se servesca suplicaro a la Mag.^{t} del rey nostre S.^{or} que dita provinsia ho tindria a particular gracia y merce E los dits consellers hoida dita embaixada digueren que ells ho mirarian yu consultarian, y que en tot lo que ells porian afavoririan y aiudarian a dita provinsia. — Dit die los S.^{ors} consellers enviaren al S.^{or} virrey mossen Jaume de Aguilar cavaller y mossen Julia de Navel ciuteda los quals per part de dits consellers suplicaren a dit S.^{or} virey que sa Exelensia fos servit aiudar y sforsar la pretentio que dita provincia del stament eclesiastic te y ab son medi y favor procurar ab sa Mag.^{t} los consedesca

llur pretencio que seria ferne molta gracia y merce a esta ciutat E lo S.[or] virey respongue que ell desijava donar gust en tot a esta ciutat y que per serhi interposats dits consellers en dit negoci, ell ho scriuria a sa Mg.[t] y que de sa part loy suplicaria molt de veras.

DIJOUS XIIJ. — En aquest die hi hague consell de cent, y ferense las extractions acostumadas ço es Extraccions.

Magi Grau ciuteda Bernat Llobet mercader Gaspar Montaner ciuteda	terna de mostesaf
Micer Joan Aroles Mossen Miquel Doms	administrador
Gabriel Aroles mestre de cases	sotadministrador
Francesch Montalt militar Pere Guiamet mercader	regoneixedors de monedes.

DIVENDRES XIIIJ. — En aquest die los consellers enviaren al S.[or] virrey una embaixada y los que anaren en dita embaixada foren mossen Julia de Navel ciuteda y mossen Lluis Lull y de Boixados militar, los quals per part de esta ciutat suplicaren a sa Ex.[ia] que com se havia entes que Joan Batista Trella consol de la nacio janovesa estos dias passats en forma de magistrat se aiunta ab altres en una scrivania de la llotia a fi y effecte de donar curadors a una nau genovesa que estos dies passats dona al treves en lo moll desta ciutat lo que dit Trilla se entera no podia fer, y aixi a instantia del sindich de la llotia desta ciutat dit Joan Batista Trilla esta vuy capturat en las carcers reals desta ciutat per haver fet cosa que no podia fer y ser contra privilegis Perso fos servit sa Ex.[ia] manar castigar a dit Joan Batista Trella y afavorir a dit magistrat de la llotia desta ciutat, y sa Ex.[a] respongue (segons dits embaixadors referiren als dits consellers) que ell desijava molt asertar al gust y contento desta ciutat y fer justitia, y que ja stava comes aqueix negoci a un dels tres Jutges de cort y que lo sindich de la llotia acudis ab ell y que el mandaria hazer justicia. Questio ab lo consol genoves.

DIUMENGE XVJ. — En aquest die los R.[nts] Inquisidors fe-

Inquisitio, aucto.

ren aucto en la sglesia de Sta Catherina, al qual fou treta a penitencia una dona anomenada Margarida Denissa, natural de la parroquia de Maurelles prop la vila de Seret bisbat Delna, inculpada de bruixa y de tenir tracta carnal ab lo dimoni, la qual estigue mentres se digue lo offici y se li legi lo proces ab una mitra en lo cap y un ciri ences en las mans, y fou condemnada per dits Inquisidors a assots y servir a un spital per cert temps y desterrada de la terra per cert temps.

Execucio.

DILLUNS XVIJ. — En aquest die fou assotada la dita Margarida Denissa per los llochs acostumats desta ciutat portant una mitra en lo cap.

DIMARÇ XVIIJ. — En aquest die festa de la expectatio del part de nostra S.^{ora}, los consellers anaren a St Agosti com es de costum convidats per los corredors de orella. — En aquest die despres de dinar entraren los S.^{ors} consellers dins lo monestir de Jonqueres per mirar unas obras que fa lo dit monestir dins de aquell, y fou dita entrada a petitio dela Abadessa y S.^{cras} de aquell monestir.

Obras en Jonqueres.

Regent de veguer.

DIMECRES XVIIIJ. — En aquest die demati entre las deu y las onze oras jura mossen Julia de Navel regent la vegaria de Bar.^{a}, noy hague cerimonia per ser creat en dit carrech per lo residuo del trienni y presta lo jurament en casa de la ciutat en ma del sotsballe per no haveri balle, lo qual sotsballe segue fora consellers al costat del conseller quart absent lo quint, y entre consellers seyen alguns dels cavallers y ciutedans que havian acompanyat lo dit nou veguer, lo qual jurament publica lo notari de dit sots balle, y rebut lo dit jurament presta lo sagrament y homenatge en ma de dit sots balle y li lliura lo basto, y encontinent lo dit nou veguer muda de lloc y precehi al conceller en cap E apres jura en ma del conseller en cap, y presos dits juraments dit veguer nou hoi sententia de scomunicatio dada y promulgada per lo R.^{nt} micer Pere Magarola official y vicari general de monsenyor de Barcelona, lo qual fou trames asercar per dits S.^{ors} consellers, y de la qual sententia de scomunicatio ne lleva acte son notari E fet tot asso encontinent lo dit mossen Juliá de Navel nou veguer, acompanyat de alguns cavallers y ciutedans ana a la cort del veguer y se assenta en sa cadira y tingue juy, y tocada demanda y resposta de certs litigants y la provisio que dit veguer feu en dita causa, tots se alsaren y sen anaren cada hu en sas casas.

DIJOUS XX. — En aquest die jura mossen Gaspar Montaner mostessaf pres per lo S.^{or} virrey de la terna per lo subsindich a sa Ex.^{ia} presentada, lo qual partint de casa la ciutat ab los consellers ab la agraduatio continuada per lo scriva de las obras ana a la cort del balle a prestar la cautio acostumada y tornantsen de alli jura en casa de la ciutat en ma del conseller en cap com es de consuetut, y fet lo jurament lo conseller ters y lo mostessaf ab molt de acompanyament a cavall passeiaren la ciutat y lo dit mostassaf prengue possessio de son offici. — Dit die don Alexandre Delentorn mossen Miquel Doms Sor de St Jordi mossen Bernat Romeu de part del bras militar, vingueren als mag.^{chs} consellers los quals explicaren com a notitia del bras militar era vingut que los diputats havian arrestat a don Josef Quintana advocat fiscal de la diputatio (y segons se entenia) per haver fet contrari dit don Josef Quintana ab algunas deliberations fetas per dits diputats sobre lo elegir assessor de la diputatio, durant la absentia del abat Palmarola assessor, pretenent dit don Josef Quintana que lo que dits diputats deslliberaven sobre dit negoci nou podian fer perque entenia que tot era contra constitutions y capitols de cort Perço supplicaren a sas mag.^{as} de part de dit bras militar fossen servits procurar ab son medi que los diputats alsassen lo arrest a dit don Josef Quintana E los dits mag.^{chs} consellers los respongueren que ells tenian entes que sobre dit negoci se havian dadas algunas requestas y quey havia alguns actes y altres scripturas que sobre dit negoci se eren fetes, perso fossen servits de enviarlos ditas scripturas que ells las mirarian y se enterarian be del negoci y que en tot lo que porian procurarian ab dits deputats que lo dit negoci se remedias y tinga lo assiento ques deu.

Mostassaf, jura.

Deputacio, arrest del advocat fiscal.

DIUMENGE XXIIJ. — En aquest die los mag.^{chs} consellers anaren a St Agusti acerca de unas grans indulgentias y jubileu que ara novament Sa Santadat ha consedit a la capella de nostra S.^{ora} dela Pietat: fouhi lo S.^{or} virrey y hoiren tots alli lo offici.

Jubileu a la capella de la Pietat, a S. Agusti.

DIMARS XXV DE DEZEMBRE ANNO A NATIVITATE DOMINI M.DC.VIIJ. — En aquest die festa de nadal los consellers partint de St Jaume ab sos promens anaren a la seu y per que lo bisbe digue la missa de pontifical, acabada que fou lo acompanyaren a son palau com es de costum.

Any nou.

DIMECRES XXVJ. — En aquest die festa de St Steve, los

consellers anaren demati al offici a la sglesia de S.ta Catharina y segueren en lo lloch acostumat.

DIJOUS XXVIJ. — En aquest die los consellers anaren al offici a S.t Francesch com es de costum.

DIVENDRES XXVIIJ. — En aquest die los consellers anaren de mati a la seu y oyren missa baixa a la capella dels S.ts Innocents, com es de costum.

Pesta en Narbona y Tolosa.

DISSAPTE XXVIIIJ. — En aquest die vingue avis als mag.chs consellers com en Narbona hi avia pesta, y la de Tolosa anava continuant E de continent los mag.chs consellers donaren avis per totas las ciutats y vilas populosas de Cathalunya.

Visita al spital.

DILLUNS XXXJ. — En aquest die anaren los mag.chs consellers a visitar lo spital de misericordia.

M . DC . VIIJ

JANER

DIMECRES I. — En aquest die los consellers anaren a oir lo offici a S.ta Maria de la mar. — Dit die los dits consellers despres dinar se aiuntaren ab molt acompanyament de cavall al fossar de S.t Jaume devant la ballia general, y feta la agraduatio partiren y passeiaren la ciutat com es de costum.

Passejada de cap dany.

DIJOUS IIJ. — En aquest die los consellers anaren a visitar lo spital general.

Visita al spital.

DIUMENGE VJ. — En aquest die festa dels Reys anaren los consellers demati a notra S.ra del Pi y segueren a las primeras cadiras entrant al cor a la part del evangeli: fouhi lo S.or virrey y acabat lo offici los consellers lo acompanyaren fins a la porta.

S. Reys al Pi.

DILLUNS VIJ. — En aquest die demati festa de S.t Ramon, los consellers ab sos promens se aiuntaren al porxo de S.t Jaume, y ab la musica de tabals trompetas y manestrils devant anaren a S.ta Catherina. Porta lo estandart don Hieronym Albanell.

S. Ramon, festa.

DIVENDRES XJ. — En aquest die perque un correu que venia de Roma que era passat per Fransa sen entra en Barcelona, no obstant que los portalers lo feyan detenir al portal per sperar consulta dels consellers per las malas novas quey ha de pesta, ell dissimuladament entra en Barcelona; perso los consellers lo feren capturar y posar a la preso a la torra de S.t Pau.

Correu pres.

DISSABTE XIJ. — En aquest die hi ague trentanari per declarar en la causa de recors de micer Phelip Dimas Montaner qui fou extret en assessor de la visita y per ser cunyat del olim conseller ters fou extret micer Steve Monfar y Sorts, de la qual

Causa contra lo nou assesor de la visita.

extractio recorregue dit micer Montaner y lo consell declara en favor de dit micer Monfar qui de continent jura.

Cruzada.

DIUMENGE XIIJ. — En aquest die entra la cruzada: los consellers se aiuntaren a S.t Agosti com es de costum y oiren missa baixa, y avisats que jals speravan anaren fora lo portal Nou, y la professo parti y los consellers anaven darrera lo comissari qui portava la bulla ço es cap y segon y apres ters quart y quint, y fouhi lo tesorer: quant arribaren a la seu ja era acabat lo offici y perso lo sermo fou apres y lo veguer y consellers segueren al cor sota la trona y lo thezorer de la cruzada segue entre lo conseller quart y lo quint. — En aquest die hi hague en lo Born festa de staferm de cavallers particulars, que eran quatre quadrillas, los caps de las quals eran don Miquel Caldes, don Anthon Senmanat, don Pedro Bosch y ..... las quals quadrillas ells ab ells se jugaren prisos, a la qual festa los S.ors consellers convidats per los cavallers que la feyan anaren: lo S.or virrey mira tota la festa a cavall baix al Born junt al catafal dels diputats y apres que fou acabada la festa que era ja tart vingueren al Born deu, o, dotze patges del virrey ab sengles atxas blancas encesas en las mans y a la que arribaren en lo Born lo virrey ab las atxas devant dona dos voltas per lo Born y apres sen ana a casa. — Dit die de XIIJ de Janer fou la festa del S.im nom de Jhs en lo monastir dels Angels: lo despres dinar se feu la professo acostumada: los consellers noy foren perque anaren a la festa del Born.

Staferm en lo Born.

Festa del S.im nom de Jhs.

Cridas de morbo.

DILLUNS XIIIJ. — En aquest die de manament dels S.ors consellers foren publicadas cridas per la pesta de Tolosa, Narbona y Carcassona.

Correu fugat.

DIMECRES XVJ. — En aquest die de part dels S.ors consellers foren publicadas crides offerint premis de 50 ℔ ₰ a qui donaria en mans dels consellers la persona del correu qui fou pres a 11 del present com sta notat dit die, lo qual diumenge passat scala la torra de S.t Pau y fugi de aquella o, qui donaria legitima prova qui li havia donat aiuda pera que fugis.

Extraccions.

DIJOUS XVIJ. — En aquest die hi hague consell de cent y fou extret en clavari micer Joan Aroles, ys feu extractio de terna de balle y de cap de guayta y altres.

DISSABTE XVIIIJ. — En aquest die arriba Miquel Llargues correu de la ciutat, venint per sas jornadas de la cort ab lletra del rey de derrer de dezembre la qual es del tenor seguent:

A los amados y fieles nuestros los consellers conseio y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona.

El Rey.

Amados y fieles nuestros, los conselleres passados por su carta de XXX de noviembre nos han escrito que haveys sido extractos en conselleres y regidores dessa ciudad: havemos holgado dello por que somos ciertos que con vuestro cuydado y buen zelo sera regida y governada como conviene al servicio de Dios y nuestro, lo qual hos encargamos mucho y assi mismo que os desaleys con particular cuydado en continuar y alentar la Union pues veys por la experiencia que mediante ella se vive con pas y seguridad en essa provincia y el grande beneficio y utilidad que resulta a todos que la haya y los travaios y inquietudes que se padecian antes que la huviesse, que amas de que cumplireys en azer lo assi con las obligaciones de vuestros officios sera occasion que vuestros succesores en ello hagan lo proprio y aqui tenemos la quenta que es razon de hazer hos la merced y favor que huviere lugar y merece vuestra fidelidad y el amor que siempre haveys tenido y teneys a nuestra corona real. Data en Madrid a 30 de desciembre *1607*. Carta del Rey sobre extraccio de consellers.

Yo El Rey

V.ᵗ don Joan Sabater V.ᵗ Clavero R.ˢ
V.ᵗ Monter R.ˢ
V.ᵗ don Philippus Tallada R.ˢ
Gassol protonotarius.

Dit die perque lo sotsballe prengue dotse tossinos de un ramat que era entrat en Barcelona, que los mes dells venian ja atall per consert fet ab la ciutat, pretenent dit sotsballe que devian lleudar perço los S.ᵒʳˢ consellers ne feren rebre informatio devant lo clavari, qui provey fossen presos y trets de la guarda dits tossinos, y lo sotsveguer ab dita provisio y de ordinatio dels S.ᵒʳˢ consellers feu dita apprensio yls trague de la guarda. Aprehensio de tossinos per lo sotsballe.

Diumenge XX. — En aquest die los S.ᵒʳˢ consellers anaren al offici a S.ᵗ Agosti per que diumenge passat a causa que entra la crusada fou impedit, y la professo de S.ᵗ Sebastia nos feu en aquest die sino ques transferi al dimarç. S. Agosti.

Dilluns XXJ. — En aquest die los S.ᵒʳˢ consellers com a patrons de la capallania o, beneffici de S.ᵗᵃ Martra del Spital

Provisio de benefici.

den Pere Desvilar vaccant per mort de mossen Demia Folchs quondam prevere, presentaren al R.nt Abat Palmarola vicari general del bisbe de Barcelona qui per est effecte fou cridat en la sala del trentanari y segue entre cap y ters, la persona de mossen Joan Parera prevere rector del Gornal. — Dit die de XXJ dits S.ors consellers anomenaren y provehiren per capella de S.ta Martra vaccant per mort de mossen Joan Marti prevere, a mossen Benet Farrer prevere.

S. Sebastia, professo.

DIMARÇ XXIJ. — En aquest die se feu la festa de S.t Sebastia ys feu la professo, y los consellers ab un prom portaren lo talem y arribats a S.t Sebastia segueren ab lo S.or bisbe ab sas cadiras y coxins a la part del evangeli y los sacerdots del gremial a laltra part.

Pagaments de comptes.

DIJOUS XXIIIJ. — En aquest die hi hague consell de cent specialment sobre pagaments de diverses comptes, ys tracta de donar nova forma al examen de dits comptes empero lo consell resolgue se examinassen ab la forma acostumada.

Professons per pluia.

DISSAPTE XXVJ. — En aquest die a petitio dels consellers comensaren las professons de las cambras per la pluia, y aquest la professo fou per dintre la seu.

Carme.

DIUMENGE XXVIJ. — En aquest die anaren los S.ors consellers al offici al Carme perque los altres diumenges per justs impediments noy eran poguts anar.

Professo.

DILLUNS XXVIIJ. — En aquest die se feu professo per pluia per dintra la seu y los S.ors concellers hi anaren.

Extralimitacions del prior de la cort del veguer.

DIMARS XXVIIIJ. — En aquest die la professo ana a Natsaret y los S.ors consellers hi anaren. — Dit die los S.ors consellers enviaren a sercar a micer Francesch Corts prior de la cort del veguer, y li digueren que tenian quexa de ell per la facilitat que havia tinguda de provehir fos dada llicentia als perayres de aiuntarse ab un consol y dos administradors tantum, sens los altros, com tambe de la llicentia que havia donada lo any passat als apotecaris de aiuntarse sens los consols, lo que fou un gran descuyt de dit prior; provehiren que tals llicensias fossen concedides perque sab molt be dit prior que los collegis y confrarias stan subiectes als consellers y que ells son los verdaders jutges per reals privilegis, y que perço que pensaven que aquestas provisions las havian fetas pensant poderlas fer y que aixi no tenia tanta culpa, non feyan ara altro sentiment mes de per advertirlo de que de aquiavant se abstingues de fer semblants provisions,

y si en cars se offeresca haverlas de fer remete ditas cosas als consellers. E lo dit micer Francesch Corts respongue que fins en aquell punt ell no stava enterat dels privilegis de la casa de la ciutat, y si havia fetas ditas provisions era per pensar que las podia fer pero quels prometia que si de alli al devant se offeria haver de fer semblants provisions, que no las faria sino que tot ho remetria als S.ors consellers com a verdaders jutges dels collegis y confrarias.

DIMECRES XXX. — En aquest die ana la professo a S.t Agusti. Professons

DIJOUS XXXJ. — En aquest die la professo ana a S.ta Matrona y aportaren de alli lo cors S.t a la seu, perque Deu nostre S.or per intersassio de la S.ta nos don pluia.

FEBRER

DIVENDRES I. — En aquest die ana la professo a la sglesia del Pi — E, dit die jura micer Joan Aroles clavari.

DISSAPTE IJ. — En aquest die festa de la purificatio de Nostra S.ora los consellers anaren al offici a la seu. Purificacio.

DIUMENGE IIJ. — En aquest die fou la festa del tornetx de peu al Born, a la qual los consellers anaren convidats per los diputats com acostumen: guanyaren los prisos ço es Hieronym de Navel de millor llansa, T . Codina de la spasa, don Joan Cabanillas cavaller valencia de mes galant, don Joachim Reguer de millor invencio y T . Llentes de la folla. Torneix al Born.

DILLUNS IIIJ. — En aquest die ana la professo al Carme — Dit die jura Gabriel Aroles sotaadministrador de las plassas y presta sagrament y homanatge en ma del porter del clavari, y apres del jurament lo consaller quint lo acompanya apendrer la pocessio. Sotaadministrador de plassas, jura.

DIMARÇ V. — En aquest die ana la professo a la Merce. Professo.

DIMECRES VJ. — En aquest die havia de anar la professo a Jonqueres, y perque plogue noy pogue anar y feuse la professo per dins la seu. Pluja.

DIJOUS VIJ. — En aquest die plogue tot lo die molt y aixi tampoch la professo no pogue anar a Jonqueres, y feuse per dins la seu. Id.

Id. DIVENDRES VIIJ. — En aquest die plogue tambe tot lo die molt y feuse tambe la professo per dins la seu. — Dit die jura lo mag.ch micer Fructuos Bisbe Vidal administrador delas plassas, per renunciatio de micer Joan Aroles que fou extret en clavari y jura en casa de la ciutat en ma del conseller en cap, y presta lo sagrament y homenatge en ma y poder del sotsballe per no haveri balle y segue lo sotsballe al costat del conseller quint fora consellers — Dit die aiustats los consellers en casa de la ciutat en la sala del trentanari vingueren ab embaixada los consols dela mar los quals de part del magistrat notificaren a dits S.ors consellers com Joan Batista Trilla consol de la nacio Genovesa estos dias passats per esserse ajuntat ab forma de magistrat a fi y effecte de donar curadors a una nau que en dies passats dona al treves lo sindich de la Llotia li feu instantia y part formada y fou pres y capturat y apres es stat tret a manlleuta. Perço dit Joan Batista Trilla no ha duptat altra vegada de aiuntarse en forma de magistrat lo que es gran dany y periudici al magistrat desta ciutat, y supplicaren als S.ors consellers fossen servits de afavorirlos y ampararlos y suplicar al S.or virrey que vulla castigar semblant delicte E, los S.ors consellers respongueren que ells ho tractarian que en tot lo que porian afavoririan al dit magistrat.

Administrador de plassas, jura.

Causa contra lo consol genoves.

Tedeum per pluja. DISSAPTE VIIIJ. — En aquest die apres del offici se canta en la seu lo te Deum laudamus ates que havia prou plogut fent graties a nostre S.or Deu del beneffici nos havia fet en darnos prou pluia y feuse proffesso per dins la seu: los consellers hi foren — Dit die los S.ors consellers enviaren al S.or virrey mossen Jaume de Aguilar y de Camporrells a suplicarlo fos servit sa Ex.ia de afavorir ab sa justitia al magistrat dela llotia de esta ciutat, y castigar a dit Joan Batista Trilla y requerirlo ques torn en los carcers reals y evitar que no fassa semblants agravis. — Dit die perque lo sendema se havia de fer una festa en lo Born de tornetx de peu, alcansias, estaferm y altras festas don Joan de Erill de part dels cavallers que feyen la festa, vingue a casa de la ciutat a convidar los consellers.

Dita causa del consol.

Torneix.

Id. DIUMENGE X. — En aquest die hi hague festa en lo Born de tornetx de peu: corregueren canyes dotze ginets y tambe corregueren sortija y dotze cavallers bridons corregueren una mona, una bola y un staferm, a la qual festa los consellers anaren convidats per los cavallers qui feyen la festa: guanyaren los

prisos so es, T. Codina de la pica, Luis Puig de la spasa, quadrilla de mes galant la de Francesch de Vallgornera y de la folla T. Gaver.

DILLUNS XJ. — En aquest die continuant las cambras la professo ana a Jonqueres. Professo.

DIMARÇ XIJ. — En aquest die festa del martiri de S.ta Eulalia los consellers anaren ab promens a la seu, y acabat lo offici se feu la professo acostumada. Martiri de S.a Eulalia.

DIVENDRES XV. — En aquest die ana la professo a S.ta Maria de la Mar, y fou la darrera cambra.

DIMECRES XX dies cinerum. Cendra.

DIVENDRES XXIJ. — En aquest die lo mag.ch conseller quart que havia cerca de tres semmanas que aportava gramalla de dol, los dies que portava gramalla per la mort de son sogre, deixa lo dol y vestit ab sa gramalla de grana ell y los altres consallers anaren a spital com es de costum. Spital, visita.

DISSAPTE XXIIJ. — En aquest die lo prior del monastir de S.ta Catherina del orde de predicadors acompanyat de molts frares del mateix monestir, vingue als S.ors consellers per tractar de la translatio de S.t Ramon de Penyafort que per al maig seguent se ha de transladar a la capella nova — Dit die fou peniat per monader Miquel Vilatarsan. Sobre traslacio de S. Ramon. Sentencia.

DILLUNS XXV. — En aquest die fou S.t Macia lo qual acostuma de ser a XXIIIJ y per ser aquest any de bixest, es a XXV y lo mes de febrer tercius. Bixest, S. Macia.

DIMECRES XXVIJ. — En aquest die comensaren a coure los forns de la duana per lo arrendador qui es Gabriel Steva mercader, quils ha arrendats per sinch anys a raho mil lliures per any, si be lo acte diu a Anthoni Joan Llobet. Forns de la duana, nou arrendament.

DIJOUS XXVIIJ. — En aquest die partiren Joan Pareia notari de Barcelona y aiudant de scriva maior y Steve Vallalta notari de Barcelona subsindich pera Tarragona, los quals per orde dels senyors consellers son anats a dita ciutat de Tarragona a fi y effecte que com en dies passats stava en la plaia desta ciutat un vaxell carregat de oli y los consellers havian manat al patro de dit vaxell que descarregas loli assi en Barcelona, pera vendres aquell als ciutadans desta ciutat, lo dit patro no obstant aixo sen ana ab son vaxell y loli a Tarragona, y los S.ors consellers usant de la facultat a ells donada per privilegis reals daren orde a ..... Mares mariner guarda del moll que anas a la saga de Detentio de un carragament doli.

dit vaxell y que alla ahont lo trobaria quel aturas y quel fes tornar assi en Barcelona, y lo dit Mares seguint dit orde ana tras dit vaxell y aquell encontra a Tarragona, y encontinent entra dins de aquell y feu lo que los S.ors consellers li havian ordenat, del que lo patro de dit vaxell se ana a quexar al procurador real de Tarragona lo qual sense pus ni mas, ni coneguda de dret, encontinent prengue y captura lo dit Mares, y aixi encontinent que fonch sabut los S.ors consellers determinaren de enviar a Tarragona los dits Pareia y Vallalta ab una carta per lo S.or Arcabisbe pera prourar de traure de la preso lo dit Mares. —

Avalot dels flaquers de la duana.

Dit die los flaquers de la duana no agradantlos lo tracte del arrendament que la ciutat ha fet dels forns de la duana, per llurs interessos particulars se amotinaren tots, fent monopoli y determinaren de no pastar, y no contents de aixo fent compte que la ciutat los hauria manaster anaren per las plassas y prengueren tot lo pa dels venedors, ab intent fundat que no haventi pa per les plasses la gent se avalotaria y la ciutat no trobaria qui pastaria y aixi ells farian lo que volrian, y fet tot asso tots los flaquers que foren en lo moti y monopoli se absentaren ys posaren per las sglesias fent compte que per la vellacaria que havian feta los castigarian sils podian haver, les quals cosas encontinent foren sabudas per los S.ors consellers y en lo mateix punt anaren a la duana y veren que passava de la manera los havian refferit, y aixi determinaren perque la ciutat no stigues desprovehida y la gent nos avalotas y las plasses stiguessen provehides de pa, de sercar homens y dones que anassen a la duana a pastar y passar la farina, y aixiu feren per no trobar altre remey mes prompte ni mes convenient.

Gestions contra dits flaquers.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest die los S.ors consellers sentint molt lo monipoli y coaduatio que los flaquers havian feta lo die de air, y vent lo gran agravi ques havia fet a la ciutat, determinaren que lo sindich de la ciutat fes instantia y part formada en la regia cort contra los tals delinquents, y aixi encontinent enviaren al S.or virrey mossen Bernat Romeu ciuteda y mossen Alexandre Aguilar cavaller juntament ab Joan Sala sindich de la ciutat, pera notificar a sa Ex.ia totas las cosas sobra ditas, les quals portavan scritas ab un full de paper contenint tambe la enquesta que la ciutat feya als tals delinquents, y aixi arribats a palassio notifficaren a sa Ex.ia las ditas cosas y li suplicaren de part de dits S.ors consellers fos servit castigar lo

tal delicte y los tals delinquents, que la ciutat ho tindria a particular gratia y merce, y lo dit sindich li lliura lo dit paper lo qual contenia la denuntiatio y enquesta que lo dit sindich feya als dits flaquers, y lo S.or virrey prengue lo paper y digue que ell faria en continent un billet a micer Sala Jutge de cort y que juntament ab ell li enviaria la suplica que li han donada, y que ell li acomaneria lo negoci y lay encarragaria molt, y que lo sindich de la ciutat acudis despres de dinar a ell, y que fortificas dita enquesta que ell faria iustitia. — Dit die despres de dinar los consellers anaren al spital com es de costum. Spital, visita.

MARÇ

DISSAPTE I. — En aquest die hi hague trentanari sobre lo negoci dels flaquers, y lo trentanari determina y deslibera que fos revocada la confraria dels flaquers y forners, y feren inhabils als dits flaquers y forners de tots los officis y benefficis de casa de la ciutat, y que fossen publicats ab crida publica per la ciutat com mes llargament sta continuat en lo llibre de les desliberations. — Dit die fou peniat per lladre de pas Pere Roca, de la quadrilla den Roca Guinart (1). Deslliberacio contra los flaquers. Sententia.

DILLUNS IIJ. — En aquest die fou publicada la crida contra los flaquers, ab la qual la ciutat dona de premi a qualsevol official axi real com de la Unio per cada flaquer que agafaran, deu lliures.

DIMARÇ IIIJ. — Dit die tornaren de Tarragona Joan Pareia y Steve Vallalta.

DIMECRES V. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual fonch dada comissio als S.ors consellers y trentanari de arrendar o assumir se lo tall de las carns del any seguent. E mes en dit consell los consellers donaren raho quels aparexia la ciutat agues de fer per raho de la translatio del cors del glorios S.t Ramon, que se entenia que aquells religiosos de predicadors si la ciutat li estava be lo volian transladar a la capella nova en lo mes de maig primer vinent E, lo consell feu desliberatio que los S.ors consellers ab lo trentanari tracten y apunten tot allo quels Translacio de S. Ramon.

(1) Lo nom veritable d' aquest cap de *quadrilla* era Pere Rocaguinarda.

apareixera se haia de fer sobre dit negoci, y apuntat que sia ho referesquen al consell y les ores se determinara lo fahedor.

Spital, visita.

DIVENDRES VIJ. — En aquest die despres de dinar los consellers anaren al spital com es de costum.

Sentencia.

DISSAPTE VIIJ. — En aquest die fou arrossegat y scortarat Jaume Joan Carmeniu pages de la vila de Castellbo, per lladre y matador.

S. Ramon.

DILLUNS X. — En aquest die hi hague trentanari y ferense alguns apuntaments sobre lo que la ciutat havia de fer per la translatio del cors del glorios S.t Ramon de Penyafort.

Tornada del cos de S.ta Madrona

DIMARÇ XJ. — En aquest die vingue als S.rs consellers mossen Sebastia Fayol beneficiat de la seu, de part del R.nt capitol de la seu de Barcelona, y digue a dits S.ors consellers que lo reverent capitol havia desliberat de tornar lo cos de la gloriosa S.ta Madrona a la sua casa dissapte primer vinent que sera lo die de la sua festa, que perso los S.ors consellers fossen servits de assistir dit die a la professo. E, de continent los S.ors consellers vent una novedat com aquesta, y es que lo capitol determinas semblant professo sens tenir primer lo concentiment de la ciutat, enviaren Joan Sala sindich de la ciutat al R.nt capitol de la seu de Barcelona yls digue que lo capitol may havia desliberat de portar ni tornar lo cos de S.ta Madrona que no fos ab concentiment y petitio primer dels consellers, y ques maravellaven que lo reverent capitol hagues fet tal desliberatio. E lo mateix die vingue als S.ors consellers lo paborde Collandres yls digue que seria molt convenient tornar S.ta Madrona, dissapte que es lo die de la sua festa, perso vessen sas mag.as sils estaria be. E los S.ors consellers li digueren que mossen Fayol hi era stat de part del capitol yls havia dit que lo capitol ja havia desliberat de tornar lo dit cos de S.ta Madrona dissapte, y que ells ne havian fet maravella perque lo capitol may havia feta tal desliberatio que no fos ab petitio y concentiment de la ciutat, y lo dit Paborde Collandres digue que ell no sabia que mossen Fayol fos vingut de part de dit capitol a dir a dits S.ors consellers lo quels digue, y que dit Fayol se era sobreantes y que ell entenia que lo reverent capitol lo havia enviat a sas mag.cias pera donarlos ne raho y lo quels ne aparria se hagues de fer, y los S.ors consellers li digueren que quant ell diria lo que diu, de part de tot lo capitol, que ells li respondrian, per que ja tenen respost al capitol al que los han enviat a dir per dit mossen Fayol. E, lo mateix die

y poch apres vingue de part del dit R.t capitol lo dit paborde Collandres y digue a dits S.ors consellers que lo dit mossen Fayol no se era gens sobreentes, y aixi los digue de part de dit capitol sils staria be que dissapte primer vinent que sera lo die de S.ta Madrona, tornassen a la sua casa lo cos de la beneyta S.ta Madrona y que perso lo dit reverent capitol volia llur concentiment. E los dits S.ors consellers li respongueren que eran contents y quels stava molt be que la tornassen lo dia de la sua festa — Dit die los S.ors consellers enviaren a Joan Sala sindich al S.or bisbe de Barcelona donant li raho de las festas que la ciutat anava apuntant sobre la translatio del glorios S.t Ramon de Penyafort, que se ha de fer a 18 de maig, supplicant a sa S.a que per lo que tocara a sa part y en tot lo que pora, vulla festiuar dita iornada y procurar que sia festeiada, com se pertany y de sa senyoria se confia E lo S.or bisbe respongue que se alegrava molt de que la ciutat tingues tan bons intents, y que ell de sa part faria y procuraria ab lo que ell poria que dita iornada fos festeiada.

Festa de S. Ramon.

DIMECRES XIJ. — En aquest die hi hague consell de cent ys tracta que com los S.ors consellers y lo trentanari tenint poder del savi consell de cent celebrat a sinc del present mes de març, havian fet molts y diversos apuntaments sobre las festas que se havian de fer per raho de la translatio del glorios S.t Ramon de Penyafort, lo cos del qual S.t se ha de transladar a la capella nova a 18 de maig primer vinent, los quals apuntaments inseguint la desliberatio de dit savi consell, los dits S.ors consellers los representaren a dit consell de cent yls publicaren, y ohits aquells lo dit consell los lloha y aprova yls tingue per molt bons, donant facultat a dits S.ors consellers que fessen y posassen per obra tot lo contengut ab dits apuntaments del modo forma y manera que en aquells sta apuntat, los quals apuntaments son del tenor seguent

Apuntaments fets per la translatio de St. Ramon.

Memorial del que la ciutat de Barcelona poria fer en la festa de la translatio del glorios S.t Ramon de Penyafort.

Id., memorial.

Primo que la dita translatio y professo fahedora parexeria se fes a 18 de maig proxim de *1608*.

Item staria be scriurer a sa Mag.t avisantlo de la jornada de

la festa, pera que quant fos de son real servey voler honrar aquella ab sa presentia com los serenissims reys de Arago y de Mallorca honraren la translatio de S.ta Eulalia, puga desliberar sa Mag.t lo que mes sie de son real servey.

Item ques embie embaixada al S.or virrey supplicantlo honre aquesta festa de la translatio ab sa presentia, ab totas las demonstrations de alegria que millor aparegan, fentli a saber la iornada ques senyala pera dita festa que sera lo tercer diumenge de maig primer venint, y suplicarlo tinga per be per millor solemnitat de la festa feriar y porrogar la audientia lo dilluns y lo dimarç seguents, pera ques pugan fer mes solemnament las festas de dita translatio aixi spirituals com temporals.

Item ques embie altra embaixada al S.or bisbe y reverent capitol, per significarlos que los pares de S.ta Catherina han representat a la ciutat que la jornada del tercer diumenge de maig ab los dos dies seguents seria acertada pera fer la professo y las demes festas spirituals y temporals de dita translatio, y vegen sa S.a y R.nt capitol sils apareixara be ditas iornadas y que lo die del diumenge se fes la professo en la forma ques feu per la canonitzatio del dit glorios S.t y ab mayor solemnitat si es possible, y juntament suplicarlos que sobre estas cosas se servesquen deliberar ab la promptitut possible pera quey hage mes temps pera prevenir lo que convinga, advertint a sa S.ia manas a totes les parroquies toquen les campanes la vigilia, al mitg die y quant obriran la tomba per traure lo cos S.t, y quant lo tornaran a posar en la capella nova, y que per asso y pera convidar per la professo vaian los obres per los monestirs.

Item ques fassa embaixada als S.ors diputats per dirlos la jornada assenyalada per la professo y demes festas de la translatio, supplicant a sas S.as se servescan solemnisar dita translatio ab moltas festas y demonstrations de alegria.

Item ques embie altra embaixada als S.ors Inquisidors.

Item ques embie altra embaixada al bras militar, y dirlos lo mateix que als diputats.

Item que lo sindich vaia als consols de la llotia pregantlos que junten lo consell de vint y alli lo sindich signifique y fassa a saber las jornadas de dita festa, pregantlos que aquelles solemnizen ab festas y demonstrations de alegria com millor sie possible.

Item anira dit sindich al balle general y mestre rational per dirlos lo mateix.

Item scriurer al S.or Arquebisbe de Tarragona y bisbes de Cathalunya y abats benitos y bernats, fentlos a saber la jornada de ditas festas, y pregantlos tingan per be de venir a assistir anaquelles y honrar pontificalment ab llur presentia la professo.

Item scriurer tambe a las ciutats de Çaragosa, Valentia y Mallorca fentlos a saber la jornada de dita translatio, per que com a S.t que es de la corona fassen festes ab demonstratio de alegria com millor sie possible en honra del S.t

Item scriurer tambe als titulats, peraquens fassen merce de venir a honrar la festa.

Item scriurer tambe a las universitats dels caps de las vegarias, fent los a saber de la dita jornada y pregarlos que en quant sie possible aiuden a solemnizar y festeiar dita translatio ab festes y demonstrations de alegria.

Item scriurer tambe per diversos llochs de Spanya fentlos a saber dita translatio, y lo certamen y justa literal se tindra vuyt dies apres de dita translatio, dient ques doneran premis als qui millor scriuran en honra del S.t y de la sua translatio.

Item que per lo dit certamen se fassa electio de persones Id.
inteligents y que sien aproposit pera concertar dit certamen, y dels premis quants hauran de ser, y apar que tots junts porien ser de valua de cent lliures.

Item que pera publicar dit certamen se seguesca la forma com se feu lany *1601* en lo certamen ques tingue per la canonizacio de dit S.t Ramon, y aquest gasto sera cosa que no arribara a deu lliures.

Item que la professo fahedora fassa la matexa volta que feu per la canonitzatio de dit S.t, y que perso los obres sis dies abans fassen la passada per adobar los carrers, y publiquen crides manant a totom generalment de tota la ciutat que los dies de dita festa tingan scombrats los carrers de sos enfronts, y particularment los llochs per hont passara dita professo.

Item que lo dimecres demati abans del diumenge de la professo, se fassa una crida anant per los matexos carrers de la dita professo, ab la mateixa forma de la professo de corpus, y que juntament se publiquen los premis ques doneran al qui millor empaliada fara en los carrers per ont passara la professo, ço es de millor empaliada hi haia tres premis ço es de 20 ₶ ß 11 ₶ ß y 10 ₶ ß, y de millor altar altras tres premis de la mateixa valor.

Item ques fassa vigilia ab la mateixa solemnitat y festa ques

fa la vigilia de corpus, llimitant lo gasto de les dotse bassines fins en 30 ₶ ⅌ y no si fassa mes gasto en altra cosa, y que haien de eixir de casa de la ciutat.

Item que la vegilia en la nit y lo diumenge seguent se fassan alimaries solament en la seu y en Sta Catherina per ser festa de son S.^{t}, y en casa la ciutat, y ques donen candeles de seu a tots los de consell de cent y officials dintre casa la ciutat, donant a cascu mitia roba de candeles y llanternas pera ferlas cremar en les cases les dos nits, y que per la vigilia y per lo endema que sera lo die de la professo y los dos dies seguents sien posades graelles, particularment per los llochs de la professo y altros llochs mes assenyalats de la ciutat, per que en aqueixos dies hi haura gran concurs de gent forastera y es be que tingan llums de la ciutat per anarsen a sas casas.

Item que las vespras y completas de la vigilia y los officis divinals dels tres dies seguents se fassen a cant de orgue a dos y a tres cors, ab molta musica de cornetas y altros instruments, y que en dits officis assistesquen los S.^{ors} consellers ab promens excepto la vigilia que sera ab agraduatio.

Item que la vigilia y tres dias seguents, en casa la ciutat se tragan los standarts de la casa y banderas ab los domassos.

Item en dita vigilia se han de aportar a la capella de St Ramon tres siris grossos com la cama, ab tres blandons de plata y quatre siris ab quatre candeleros de plata, com se feu laltra professo.

Item ques envien a sercar los promens de totas las confrarias, avisantlos del die de la professo y pregantlos que cada una de ditas confrarias prengues alguna representatio de algun miracle del dit St Ramon, o fassen algun tabernacle del patro de la confraria, promatent per asso tres premis a las tres confraries que mes se aventaiaran, ço es al primer 30 ₶ ⅌, al segon 20 ₶ ⅌, al terç 10 ₶ ⅌.

Item ques donen dos premis pera las creus de las parrochias y monestirs ques aventaiaran ab inventio, y donarlos ço es al millor 10 ₶ ⅌, y al altre 5 ₶ ⅌.

Id. Item ques donen altres dos premis dels dos mes galants tabernacles, ço es 11 ₶ ⅌, y 10 ₶ ⅌, los quals tres capitols dels premis se haian de publicar en la crida ques fara lo dimars abans.

Item que seguint la professo se procure se acomoden totas las personas que sie possible companyant dita professo, ab atxas

blancas en sos deguts llochs, cridant a dit acompanyament de professo lo consell real, diputats, bras militar, consols de llotia, la universitat ab borlas y capirots, lo prior y juristes y las demes personas quey poran tenir lloch.

Item que lo despres dinar die de la professo, se procur una dotzena de cobles de musichs de manestrils pera quels posen ab los llochs mes acomodats per ont passara la professo, y sonen tot lo despres de dinar fins ha acabada dita professo.

Item ques fassa un drap de brocadello ab les armes de la ciutat, de color que sia diferent del altre ques feu per la canonitzatio, per portar sobre lo cos S.t

Item que los baluarts de Llavant y Mitiorn fassan salva, y la Torra nova quant la professo passara ab lo cos S.t al Born, y avisar als capitans dels vaxells que son en lo moll fassan lo mateix.

Y finalment aparague al trentanari que los S.ors consellers traguessen per aquella jornada las gramallas de domas, yls sien donadas a quiscu sinquanta lliures per forrarlas de tela de or conforme se feu per la canonitzatio — E, mes ab dit consell de cent se feu deslliberatio que de aquesta ora en avant lo conseller terç qui servia de mostasaf y lo conseller quint qui servia de administrador de les plasses, del dit die de S.ta Llucia fins que lo senyor virrey havia anomenat, no pugan servir en dits officis per los molts inconvenients ques porian seguir, sino que lo mostasaf y administrador vells servescan de aquesta ora en avant fins a tant que lo mostasaf y administrador nous extrets, hauran jurat y presa possessio, y que lo mostasaf y administrador vells posen en possessio los nous com mes llargament sta continuat en lo llibre de las deliberations.

DIJOUS XIIJ. — En aquest die inseguint la desliberatio del savi consell de cent celebrat lo die de air, y volent los S.ors consellers posar per obra lo contengut en los dits apuntaments fets en dit consell, feren una embaixada al S.or virrey a la qual embaixada anaren mossen Francesch Cosma Fivaller cavaller y mossen Bernat Romeu ciuteda, los quals de part de dits S.ors consellers feren a saber a sa Ex.ia la jornada de la festa de la translatio de S.t Ramon, yl suplicaren fos servit de honrar ab sa presentia dita festa de la translatio ab demonstrations de alegria — E, aixi mateix dit die, dits S.ors consellers enviaren altra embaixada al S.or bisbe y al R.nt capitol de la Seu de Barcelona

Embaixadas de convit.

fetlos a saber lo mateix E aixi mateix dit die dits S.^{ors} consellers enviaren altra embaixada als S.^{ors} diputats y bras militar, fentlos a saber lo mateix, ab lo mateix rahonament conforme diu lo apuntament, a las quals embaixadas anaren mossen Jaume de Aguilar Peralta y de Camporrells y mossen Joseph de Bellafilla cavaller — E, aixi mateix dit die los S.^{ors} consellers enviaren Joan Sala sindich als consols de la llotia, balle general, y al mestre rational als quals de part dels S.^{ors} consellers los digue y spessifica lo mateix, y del modo sta ab los apuntaments.

DIVENDRES XIIIJ. — En aquest die vingue a casa de la ciutat lo prior de Sta Catherina acompanyat de sinch frares de dit monestir, y feu un gran rahonament als S.^{ors} consellers fentlos gratias de part sua e de tot lo convent, de la deliberatio tan bona que lo savi consell de cent havia feta sobra la translatio de St Ramon — Dit die anaren dits S.^{ors} consellers a hoir sermo y miserera al spital general, y apres anaren als perdons.

Spital.

S.^{a} Madrona.

DISSAPTE XV. — En aquest die festa de Sta Madrona, se feu la professo de la seu acostumada, que ana a la sglesia de Sta Madrona, y tornaren ab dita professo lo seu cors a dita sglesia, lo qual havia alguns dies que stava en la seu per necessitat de aygua.

Capitol de la seu.

DILLUNS XVIJ. — En aquest die vingueren als S.^{ors} consellers de part del R.^{nt} capitol de la seu de Barcelona lo canonge Joan Prats y lo canonge Pere Pla, yls digueren que lo R.^{nt} capitol se es molt alegrat de la bona desliberatio que lo savi consell de cent ha feta sobre la translatio del glorios St Ramon, y se offereix dit capitol de fer tot lo que poran yls tocara ab molta voluntat y alegria, y aixi lo R.^{nt} capitol ha anomenats per comissaris per tractar tot lo que convindra fer sobre dita translatio als dits canonge Prats y canonge Pla, tractanto ab lo S.^{or} bisbe y dits consellers, y aixi dits comissaris supplicaren als dits S.^{ors} consellers fossen servits de anomenar algunas personas que per part de dits S.^{ors} consellers tracten ab lo S.^{or} bisbe y ells lo que se haura de fer per descans de dits S.^{ors} consellers y per no haver de venir cada vegada ques haura de tractar alguna cosa, a casa de la ciutat E de continent los S.^{ors} consellers anomenaren per dit effecte mossen Francesch Cosma Fivaller y mossen Bernat Romeu.

Sententia.

DIMARÇ XVIIJ. — En aquest die hi hague sententia de mort, y fonch squarterat Jaume Sayol del lloch de Massana bisbat de Vich, per haver mort y feta resistencia.

DIMECRES XVIIIJ. — En aquest die despres de dinar los S.ors consellers acompanyats dels verguers (y) de algunas altres persones, entraren dins lo monestir de las monias dels Angels del peu de la creu y sercaren tot lo monestir. Visita als Angels.

DIVENDRES XXJ. — En aquest die parti Joan Pareia notari y aiudant de scriva maior pera Tarragona, lo qual aporta una carta dels consellers al S.or arcabisbe de Tarragona fent li asaber la iornada de la translatio, supplicantlo que aquella vulla honrar ab sa presentia — Dit die se despediren lletres per tots los bisbes abats benets y bernats notifficantlos dita translatio y jornada de aquella, y lo mateix scrigue lo bisbe de Barcelona a tots los demes bisbes de Cathalunya, y lo capitol de assi tambeu scrigue a tots los capitols de Cathalunya, y no resmenys dit die dits S.ors consellers despediren lletres per totes les ciutats de Cathalunya y vilas populosas y per las ciutats de Çaragossa, Valentia y Mallorca fentlos a saber lo mateix. Lletres de notificatio.

DISSAPTE XXIJ. — En aquest die fou peniat per monader Hierony Ravella de la parrochia de Valldoretx. Sententia.

DIVENDRES XXVIIJ. — En aquest die los consellers anaren a hoir lo sermo y miserere al spital y apres anaren a S.t Llatzer als pardons. Pardons.

DIUMENGE XXX. — En aquest die los S.ors consellers anaren a la seu al offici: feu la benedictio de la palma lo S.or bisbe vestit de pontifical y feuse la professo acostumada. Dominica palmarum.

ABRIL

DIMARS I. — En aquest die los consellers anaren a S.ta Caterina per oyr un predicador nou de gran fama del mateix orde, ques diu San Pere, qui va a Roma ab molts altros per al capitol general, y dits S.ors consellers segueren a las primeras cadiras entrant al cor a la part del orgue com acostuman, y los consellers feren levar totas las cadiras de moltas personas que se las havian fetas aportar alli per seure y oyr lo sermo. Gran predicador.

DIJOUS IIJ. — En aquest die los S.ors consellers foren a la seu y portaren lo talem al portar lo S.t Sagrament al monument, ço es los bordons de devant segon en mitg y quart y un prom, y los bordons de darrera cap en mijg y ters y quint y encara Dijous St.

que lo bisbe aquest die y lo divendres S.t diga de pontifical los consellers nol acompanyaren a son palau perque en estas dos iornadas no es de costum acompanyarlo, y al tart los consellers vestits ab gramallas negras de raixa anaren a visitar los monuments.

Foch en la duana.

DIVENDRES IIIJ. — En aquest die los S.ors consellers ab sas gramallas negras foren al offici a la seu, y stant oynt lo offici vingue nova que se havia posat foch a la duana en lo lloch ahont eran los forns y que tot se cremava, y sabentho los consellers determinaren que lo conseller quart hi anas a remediaro fins que lo offici fos acabat, y apres hi anirien tots y los consellers ho enviaren a dir al S.or Bisbe, supplicant lo que fos servit de acabar lo offici prest y donar llicentia per tocar la campana de S.ta Maria, y aixi encontinent lo conseller quart hi ana y envia a S.ta Maria pera que tocassen la campana y toca encontinent, y tambe los consellers feren fer crida per tota la ciutat que tots los mestres de cases y fusters anassen a remediar lo foch, y en ser alli lo conseller quart acudi moltissima gent y remediaren lo foch ab aygua y enderrocant parets, y lo millor que pogueren lo apagaren, y es cert que si no si hagues donat lo remey tan prompte tot se fora cremat que ja las bigas de la sala de las armas comensaven a cremar, pero divertiren lo foch ab aygua y en ser acabat lo offici a la seu los quatre consellers que eran restats al offici anaren a la duana y stigueren alli tots los sinch consellers fins a tant que lo foch fou apagat, y poch apres que los consellers foren arribats a la duana hi arriba lo S.or virrey y se offeri als consellers que vessen si era bo en alguna cosa, que ell aiudaria a la ciutat en tot lo que seria manaster, y los S.ors consellers li stimaren molt la perferta y ley agrairan molt — Dit die per la tarda los consellers cap ters y quint anaren a la seu y portaren lo talem a la professo de la spina, ço es los bordons de darrera cap en mig y quint y un prom, y los de devant ters al mitg y dos promens, y en ser feta la professo de la spina en la seu, sen anaren los tres consellers ab ses gramalles negres a ohir un gran predicador en S.ta Catherina, que predica de la soledat de nostra S.ora, y los consellers feren traure de la sglesia moltas cadiras que molts particulars hi havian fetas portar pera hoir lo sermo.

Pasche.

DIUMENGE VJ. — En aquest die los S.ors consellers anaren ab promens a la seu al offici: lo S.or bisbe digue la missa de pontifical, haguey offertori y acabada la missa los consellers lo acompanyaren fins a son palau com se acostuma.

DISSAPTE XIJ. — En aquest die entrada de nit, vingue una galera de la squadra de Genova, y aportava unas damas parentas del cardenal Sabata y la muller del embaixador de Vanecia. Galera.

DILLUNS XIIIJ. — En aquest die los consellers ab sas gramallas de dol anaren a la llotia al aniversari de don Pedro de Moncada — Dit die hi ague consell de cent, y entre altres coses se tracta de donar temps als arrendadors de las carns com se conte en aquell — Dit die reberen una carta del rey de sis del present, encarregant los molt que fessen la contra paret del terraple de la muralla de Jonqueras. Aniversari de Moncada. Carta del rey sobre obra de muralla.

DIMARS XV. — En aquest die jura mossen Julia de Pallas balle de Barcelona al qual jurament assistiren los S.ors consellers com se acostuma, lo qual jurament se feu ab la forma seguent y es, que lo dit balle acompanyat de alguns cavallers y altra gent sen ana al porxo de S.t Jaume y se assenta alli aguardant que los consellers vinguessen, y a la que fou alli lo balle, los consallers tots sinch partiren de casa la ciutat acompanyats de officials de la casa y altra gent y anaren a S.t Jaume y entraren dins la sglesia y feren oratio, y apres hisqueren fora y se assentaren al padris del porxo de S.t Jaume, y perque noy havia prou cavallers y ciutedans nos pogue fer la agraduatio que per semblant jornada se acostuma de fer sino que los consellers prengue cada hu son prom dels cavallers y ciutedans ques trobaren alli, y lo dit balle ana al costat del conseller ters a la part squerra, y de aqui los dits consellers ab dits proms y balle sen anaren al repla es al cap de las scalas de la capella de S.ta Agata, y alli fou lo veguer y son notari maior lo qual notari en presentia de tots lligi lo jurament, y encontinent lo veguer li prengue lo jurament yl prengue de sagrament y homenatge y encontinent li dona lo basto, y de aqui ab lo mateix orde sen anaren tots a casa de la ciutat y lo veguer resta en dita capella, y arribats a casa de la ciutat en la sala del trentanari lo scriva maior de casa llisque (llegi) certa promesa que lo dit balle fa a la ciutat y lo notari li prengue la ferma y no jura perque ja havia jurat en poder del veguer, y de aqui sen anaren ab lo mateix orde a la cort de la ballia a pendre pocessio, y lo balle se assenta a la cadira del juy y en senyal de pocessio se feu una demanda devant de tots, y encontinent sen tornaren tots ab lo mateix orde a casa de la ciutat y de aqui totom sen ana — Dit dia havent lo S.or virrey enviada una carta que sa Mag.t li havia feta, als consellers, per lo secretari Alsina, Balle, jura.

Excusado.

ab la qual sa Mag.t diu que per ara ha determinat de sobre seure en la pretentio que tenia de *scusado* y que volia star a la concordia feta per lo rey don Felip son pare, y com la ciutat en dies passats instada per los embaixadors de la provincia de Tarragona, supplica al S.or virrey que procuras ab son medi que sa Mag.t volgues star al tracte per son pare fet sobre dit scusado, y axi sabent los consellers la merce que sa Mag.t havia feta als de la provintia per medi del S.or virrey, y per haverley suplicat los consellers com se veu ab la carta que lo S.or virrey envia als dits consellers y tambe per relatio que dit secretari Alsina feu, y aixi dit die vent los S.ors consellers que per ser si interposats ells, lo S.or virrey ho havia supplicat a sa Mag.t y sa Mag.t havia consedida dita merce, anaren a fer gracias al S.or virrey de la merce que sa Mag.t havia feta al consili provincial, y lo S.or virrey ho agrahi molt.

Matricula de mercaders

DIMECRES XVJ. — En aquest die fou la matricula dels mercaders en casa de la ciutat, y foren matriculats.

Miquel Colomer
Hieronym Carra
Jaume Fontanilles
Anthoni Montaner
Francesch Pineda.

Crida per descubrir lo autor del foch de la duana.

DISSAPTE XVIIIJ. — En aquest die se publica una crida de part dels consellers offerint donar al qui descobriria lo qui posa lo foch a la duana lo divendres S.t, sis centes lliures com en dita crida mes llargament se conte.

Mort del Sindich.

DIUMENGE XX. — En aquest die mori mossen Joan Sala sindich de la ciutat, anima eius requiescat in pace, y per ser sindich de la ciutat, lo dilluns, dimars y dimecres seguents en casa de la ciutat nos obriren sino las portalletas de casa de la ciutat, y entre tots los tres dies se li digueren en la capella de casa de la ciutat dotse misses com es de costum.

Sententia.

DIMARS XXIJ. — En aquest die fou peniat per lladre de pas, Bernat Salome de Concabella.—Dit die vigilia de S.t Jordi, los consellers anaren a vespres a la diputatio convidats per lo sindich de la diputatio, y feuse la festa a la capella nova conforme se feu lo any passat, si be tampoch no era acabada del tot dita capella: al arribar alt al cap de la scala los diputats y oydors los hisqueren a rebre y quiscu dells se posa per son orde a ma squerra

Deputatio, capella.

de son conseller, y arribats a la capella se assentaren en lo lloch acostumat y ab lo mateix orde.

DIMECRES XXIIJ. — En aquest die festa de S.t Jordi anaren los consellers al offici a la diputatio: los diputats y oidors los hisqueren a rebre en lo mateix lloch y de la mateixa manera que ayr: lo S.or virrey hi fou y a la que arriba, los diputats los hisqueren a rebre y los consellers nos mogueren de son lloch sino quel saludaren desde son lloch: lo S.or Bisbe digue la missa. S. Jordi.

DIVENDRES XXV. — Dit die se tingue consell de cent ordinari, feuse extractio de consols de la mar y altres officis, entre ells lo de sindich de la present ciutat per mort del quondam mossen Joan Sala, en lo qual isque mossen Steve Gilabert Bruniquer notari publich de Barcelona, qui servia lo offici de scriva racional de la casa de la present ciutat, lo qual trobantse present en lo dit consell renuncia dit offici de scriva racional y per dita renuntiatio fou extret en scriva del racional Joan Soler Ferran notari publich de Barcelona. — Férense dit die diversas desliberacions y entre altres, que se edifficassen los forns y se fes pastrim en lo loch y ahont estan los pallols, prenent per millor anballiment y grandaria lo spay que tenen los tragines de mar per tenir sos animals, y tambe que fos passada avant la obra de la duana al igual de la sala de las armas, y tot se fes ab molta diligentia. Oficis. Bruniquer passa a sindich, de escriva racional. Forns y pastrim.

DISSAPTA XXVJ. — Dit die se rebe lo jurament del dit mossen Steve Gilabert Bruniquer de sindich, y de Joan Soler Ferran scriva racional.

DIUMENGE XXVIJ. — En aquest die fou la festa de la justa en lo Born, y los S.ors consellers foren convidats a la dita festa per los S.ors diputats en la qual assisti lo S.or virrey: guanyaren los prisos los seguents: Jura.

De lansa lo S.or Francesch Dalmau fill del S.or micer Jaume Dalmau advocat ordinari de la pnt. casa de la ciutat, de gallant lo S.or don miquel Calders S.or de Segur en la vegaria de Cervera, y de inventio lo S.or Domingo Moradell. Justa.

MAIG

DIJOUS I. — Est die fou lo despres dinar la matriculla dels ciutadans honrats, y fou matricullat lo mag.ch Francesch Bru, dit vulgarment de Berga. Matricula de ciutadans honrats.

S. Ramon. — DIVENDRES IJ. — En aquest die fou feta la embaixada als S.ors consellers de sis personas, dos nobles, dos cavallers y dos ciutadans honrats de part del bras y stament militar, estant los S.ors consellers en la instancia dita de trenta, sobre lo fet y bon assento de la professo del glorios sanct Ramon de Penyafort, de part del dit stament millitar supplicaren a sas mag.cias que se servissen manar donar orde se tingues consell de cent, del qual aquell stament tenia gran confiansa ne axiria alguna bona resolucio y assiento en honra y gloria del dit sanct. E los dits S.ors consellers respongueren adita embaxada que agrahien molt al dit stament militar lo bon advertiment, y que entre ells tractarian y mirarian lo fahedor.

S.ta Creu. — DISSABTE IIJ. — En est dia los S.ors Consellers per esser la festa de sancta Creu, anaren ab sos promens a missa a la seu: lo R.m bisbe digue la missa de pontifical, y acabada aquella los S.ors consellers com es acostumat acompanyaren al dit R.m bisbe fins al palau episcopal y desde alli sen vingueren ab sos promens fins a la plassa de S.t Jaume. — E dit die se tingueren brassos en la casa de la deputacio sobre lo fet y consert de la professo del glorios pare S.t Ramon de Penyafort, en los quals brassos ana lo mag.ch Pere Aylla conseller en cap com a president qui es del bras real, y conforme es acostumat anar, convidat primer per lo sindich del g.ral

S. Ramon. — DIUMENGE IIIJ. — En est die vingueren ab embaxada de part dels S.ors diputats y brassos don Guillem de Ivorra y don Gispert de Guimera als S.ors consellers, los quals estaven ajunctats en la p.nt casa, los quals referiren sa embaxada dient que los brassos tenian determinat que se supplicas a sas mag.cias que sobre dit fet de la professo de S.t Ramon, per donar forma en la agraduatio dels S.ors diputats y bras militar tinguessen consell de cent, y quant tindrian aquell fossen servits manar fer avisar los S.ors diputats perque puguen manar ayuntar brassos lo mateix die que se tindra consell de cent. E los S.ors Consellers respongueren a la dita embaxada que entre ells ho tractarian y manarian donar avis als S.ors diputats. — (Certamen.) E dit die de diumenge ja molt tart, entre les nou y las deu de la nit se publica per la p.nt ciutat lo certamen que los S.ors Consellers tenen apuntat y promes donar per millor solemnitzar la festa de la translacio de las sanctas reliquias de S.t Ramon, donant los premis conforme estan continuats en lo certamen que esta assi

cosit (1) — y fou publicat en esta forma: que en casa de la ciutat se ajunctaren los menestrils, trompetas ordinarias de la ciutat y los atambors tots a cavall, ab las robas de domas de la ciutat, y un jove de pocha edat anava a cavall ab un cavall blanch molt ben adressat y lo jove posat molt apunt y gallant, aportant lo certamen alt, a vista de tota la ciutat, acompanyats de moltas atxas partiren sonant tots los dits sturments de la present casa, anant per lo Regomi vers la casa del virey, ahont comensaren de publicar, y despres per moltas parts de la present ciutat, que foren serca de las dotse dela nit ans que no tornaren en la casa de la ciutat, anaven darrera dos homens ficant per los cantons y casas de consellers y altres lo dit certamen, anave un home vestit ab les robas de la ciutat de domas, tenint les regnes del cavall.

DIMARS VJ. — Est die jura lo consol del pont Miquel Bertran en ma del S.or conseller segon, y lo S.or conseller quart lo acompanya al pont. — E tambe dit die jura Gabriel Steve jutge de apells en ma del S.or conseller en cap, y lo S.or conseller quint lo acompanya a la lotge.

Consol del pont e lo jutge de apells, juran.

DIJOUS VIIJ. — En aquest die se tingue consell de cent aserca de la professo de la translacio de las reliquias del glorios sanct Ramon de Penyafort, eo del modo tenia de anar aquella, aserca lo qual se tenia alguna dificultat com anirien los S.ors diputats y bras militar qui estaven convidats, y los S.ors doctors del real consell qui pretenian anar, si be no eran convidats, y estant ajuntat lo savi consell de cent fou feta embaxada solemne de nou persones dels tres staments, eclesiastich, militar y real; vingueren per lo stament eclesiastich lo molt R.nt fra Francesch de Pons abbat de Ripoll, don Onofre de Alentorn ardiacha de Benach y canonge de la seu de Leyda, mossen Joan Miquel Boldo canonge de la seu de Barcelona — per lo stament militar, don Joan Burgues y de So — don Guilem de Ivorra, don Miquel Calders, — y per lo stament real Raphael Cervera, Jaume Sala ciutadans y T. Coronat burges de Perpinya. Assentats dits embaxadors per son orde interpollatim, apres del primer prom del stament de ciutadans y militars y splicada dita embaxada de part de dits diputats y staments, si y conforme tenian y aportaven scrit y continuat en un paper, lo qual es del thenor seguent: Molt Ill.es molt Maag.chs y savis senyors, havent est savi con-

Ordenacio de la professo.

(1) No consta en aquesta ni en altra part del llibre tal document.

sell y ciutat determinat de festeyar y solemnisar la professo de la translacio del benaventurat S.t Ramon de Penyafort natural del present principat, fonch estos dias passats tramesa una embaxada de part dels senyors consellers als S.ors deputats de Cathalunya pera que fossen servits honrar aquella S.ta professo ab ses persones. E dits senyors deputats agrahint la merce y honra que per part de esta ciutat sels era offerta, volent en tot provehir ab maduresa feren nominacio de persones electes dels tres staments pera quels aconcellassen lo que aserca de dita embaxada havian de fer, e dites persones electes los aconcellaren que attes que en semblants occasions de proffessons solen succehir difficultats en les precedencies y lochs, enviassen embaxada als S.ors consellers dient que ses mag.ces fossen sarvits de assenyalar quin loch entenen donarlos, perque essent qual se convenia per la dignitat y preheminencia del concistori del senyors diputats, ells acudirien a la solemnitat de dita festa ab les circunstancias degudes y necessaries; y per que sobre el assenyalar lo loch y assiento sobredit se an fet molts tractes y discursos, y no se ha presa ninguna resolucio en ells, y entre tant per part del bras militar se es feta una embaxada als senyors diputats dient en ella que sempre que al dit concistori fos assenyalat loch decent y convenient a la auctoritat y preheminencia dels S.ors diputats, que tot lo bras militar aniria a honrar y acompanyar als senyors diputats, y ab festes publiques de cavalleria festeiarien la dita festa en servey y honra desta ciutat, y que altrament no entenien anar en dita professo ni fer demonstracio de festa alguna, per les quals coses vehent dits S.ors diputats que essent estats convidats a la dita professo per part de esta ciutat y que en molts dies nols era estat ab effecte assenyalat loch que a les persones electes paragues convenient a la autoritat y preheminencia del dit concistori, deliberaren de fer convocatio general dels tres staments per referir en ells totes les sobredites coses y demanarlos consell del que havian de fer, y perque los brassos resolgueren ques fes embaxada als senyors concellers perque supplicassen a sa Ex.ia fos de son servey fer merce de pendre la ma dreta ab los S.ors del Real consell a fi que en la altra ma puguen anar los S.ors di-
Id. putats y consequtivament lo bras militar, y que no tenint aquest loch en dita forma, que no anassen los senyors diputats en la professo ni donassen la clau de la caxa de les reliquies, y que per eix effecte se fes embaxada als S.ors concellers pera que junc-

tassen consell de cent y que quant fos junctat se junctassen tambe los dits braços, perço los diputats inseguint la dita deslliberacio nos han manat que de lur part vinguessem a representar totes estes coses a est savi consell, y li diguessem que aquell consistori te en lo compte ques raho la merce de part de esta ciutat los han feta en convidar los pera la dita professo, y que per lur part nos faltara en solempnizar ab lur personal ynterescencia la festivitat de dita translacio, pero que est savi concell sie servit assenyalar los lo dit loch que los braços desiyen, per la honra y preeminencia del dit consistori, perque ab lo parer dels dits braços creuen hauran complit ab la obligacio de llurs carrechs; a la qual embaxada respongue lo S.or conseller en cap per part de tot lo savi consell que tindrien particular cuydado en lo que sels supplicava de part de dits braços. — E lo dit consell feu desliberacio y conclusio que tot aquell fet ab sos incidents y emergents fos comes als S.ors consellers, pera que agraduen les persones qui han de anar a dita professo com ho tenen de costum, agraduant los en la forma que millor aparexera a dits senyors consellers.

DIUMENGE XJ. — En aquest die los senyors consellers ço es cap quart y quint anaren ala casa de les Egipsiacas a la festa que se acostuma quiscun any en dita casa, en la qual predica lo R.nt pare ministre dela Trinitat. Egipciacas

DILLUNS XIJ. — En aquest die se comensaren a fer les professons de les lledanies, y tantum y anaren dos Concellers, çoes quart y quint, per estar los altres ocupats per negoci de la ciutat. Lledanies.

DIMARS XIIJ. — En aquest die no ana ningun de dits senyors concellers a la professo, perque lo demati se tingue consell de cent serca del fet de les differencies y difficultats de fer la agraduacio en lo anar a la professo de la translacio de las reliquias del cos de S.t Ramon de Penyafort, entre los mag.hs doctors del Real consell y diputats y bras militar, e stant aiuntat dit savi consell, feren solemne embaxada de part dels S.ors diputats y tres staments de nou persones, tres de cada stament ço es, per lo bras ecclesiastich lo molt R.nt fra Francesch de Pons, abbat de Ripoll, micer Francesch Sala prior de Calaf, fra Francesch de Copons prior de S.t Culgat, e per lo stament militar don Joan Burgues y de So, don Guillem Ivorra, don Gispert de Guimera, per lo stament Real Bertran Desvalls y Jaume Sala ciutedans, y Francesch Trinyach burges de Perpinya, e assentats dits embaxadors per son orde interpollatim, apres del primer prom del Id.

stament de ciutedans y militars, y splicada lur embaxada de part dels dits diputats y staments, que contenie en effecte que los mag.hs consellers y consell fossen servits ab la correspondencia que sempre han tinguda estas dos casas procurar que la forma de anar a la professo sie conforme los mag.hs senyors consellers en la ultima vista y junta tingueren los diputats ab ells, en que anaven tractant y apuntant, ço es que lo consell real vaya devant del talem, y apres del gremial vayen los diputats, y seguint apres lo stament militar per ser loch en lo qual ja lo Real consell stigue en la professo de corpus ques feu en esta ciutat, essenthi la Mag.t del Rey nostre S.or, y que sa Ex.ia se servesca anar en lo loch que sa Mag.t ana en lo any mil sinch cents noranta nou, ço es derrera lo gremial — E hoida dita embaxada per dites nou persones feta, lo S.or conceller en cap en nom de tot lo dit consell respongue als dits embaxadors, que aquell savi consell madurament ho tractaria y tindrie compte en lo que sels era supplicat— E lo dit consell feu desliberacio y conclusio que attenent que en la professo de corpus del any mil sinch cents noranta nou en la qual anava la Mag.t del Rey nostre S.or, los doctors del Real Consell anaren devant la Custodia, que en esta professo los dits doctors vayen devant lo cors Sanct y los diputats y bras militar vayen darrera dels bisbes del gremial conforme anaren dits doctors del Real consell en lo dit any mil sinch cents noranta nou com es dit, en la professo de corpus anant en ella la Mag.t del Rey nostre S.or, supplicant a sa Ex.ia sie servit pendrer lo mateix lloch en que ana sa Mag.t en dita professo del dit any mil sinch cents noranta nou — E encontinent feta dita desliberacio los senyors concellers enviaren dos persones, ço es un militar y un ciuteda als S.ors diputats y brassos qui estaven junctats, copia dela desliberacio que tenie feta lo dit savi consell.

Professo embaixada.

Deslliberacio.

DIMECRES XIIIJ. — En aquest die se tingue consell de cent y ans de esser congregat aquell essent los S.ors concellers alt en la sala de consell de cent, vingueren ab embaxada de part del R.nt capitol dos senyors canonges capitulars ço es mossen Joan Prats y mossen Joan Çafont y notificaren y feren a saber de part del R.nt Capitol com lo vespre avans lo R.im bisbe los havia manat congregar, y congregats los havia proposat que convenie al servey de Deu y de sa Mag.t per levar escandols, que la professo de la translacio de las reliquias de S.t Ramon que estava assignada pera divuyt del corrent se porrogas, y que dit

Embaxada del Capitol sobre prorrogar la professo.

R.^{nt} capitol havia porrogada aquella y que venien per ço a donarne noticia a ses mag.^{ies}, en lo qual concell de cent fonch proposada la embaxada de dit R.^{nt} capitol y tambe com de bon mati dit R.^{nt} Bisbe tenie enviat un capella al conceller en cap donant li noticia de la dita porrogacio ques teñia feta E lo dit consell feu deliberacio que se envie una embaxada de dos concellers al R.^{im} bisbe y R.^{nt} capitol reduhintlos a la memoria com ab tracte concert y voluntat de tots, es stada assenyalada la jornada de diumenge proxim pera la professo fahedora de la translacio de S.^{nt} Ramon, y que sobre aquest fonament la ciutat ha scrit a sa Mag.^{t} y als bisbes y magnats y moltes altres persones de qualitat y a tota Cathalunya e corona Darago, y la festa es publicada pera dit die y que perço cada die acut y acudira pera la jornada molta gent de lustre a fi de veurer y solemnizar la festa, y que en raho de asso la ciutat ha fet y fa grandissims gastos, y que axi seria gran nota que la professo nos fes a dita jornada, y per tal raho aquest consell fa molt gran sentiment que hayen prorogada dita professo sens donarne part a la ciutat, y que perço los prega molt que tinguen a be de ques fasse dita professo pera dit die, advertint los que la ciutat no perço cessara de continuar de posar a punt les coses necessaries pera fer la professo lo die assenyalat per dits R.^{im} bisbe y R.^{nt} capitol, ordenant que lo present consell nos disgregue fins sabuda la resposta, perque entesa puga desliberar lo que mes convinga — Per exequutio de la qual desliberacio los mag.^{hs} concellers trameteren ab embaxada al R.^{m} bisbe de Barcelona y al R.^{nt} Capitol ab copia de dita desliberacio los mag.^{hs} mossen Francesch Cosme Fivaller donsell y mossen Magí Grau ciuteda, ordenant los expliquen de paraula dita desliberacio y la dexen al dit R.^{m} bisbe y R.^{nt} capitol — E en lo entretant que foren los dits embaixadors a fer dita embaxada arribaren en lo consell de cent ab embaxada de part del bras militar los senyors don Gispert de Guimera S.^{or} del Papiol, mossen Francesch Cornet cavaller y mossen Joan Coronat burges de Perpinya los quals assentats per son orde explicant lur embaxada, digueren que lo stament militar de aquest principat havent tingut noticia de la bona desliberacio feta per lo savi consell en lo donar lo loch als diputats del general de Cathlaunya que era molt conforme al que esta ciutat sempre ha acostumat fer ab gran voluntat y conformitat, en mirar per la auctoritat de aquell consistori, y que ells per la part los ne

Lo bras militar.

cabia dela merce, besen les mans als mag.^{hs} concellers y consell y se offerexen en tota ocasio servir a la ciutat com estan obligats — E los dits dos embaxadors per part dela ciutat enviats als dits R.^{m} bisbe y capitol lo qual R.^{m} bisbe trobaren en lo palau episcopal en la sala gran de aquell, referiren que lo R.^{m} bisbe los havia respost que lo die de air lo senyor loctinent li envia un billet dientli que per cosas tocants al servey de sa Mag.^{t} acudis a sa casa, y arribat alli li digue que estava sentit de la desliberacio feta per lo consell de cent, y que no tenia remey de fer dita professo conforme la desliberacio de dit consell perque ell volia anar ab son consell a la professo y duptava no se seguissen alguns scandols y alborots, y que estava en ma sua de dit R.^{m} bisbe remediarho porrogant la professo que ab aqueixa forma se repararien dits inconvenients, y haventli respost dit R.^{m} bisbe que havent ell publicat y ordenat tot lo necessari del que toque a son offici pera dita jornada, li replica dit S.^{or} loctinent que al servey de sa Mag.^{t} conve se fassa de aquexa manera, y sis seguia algun inconvenient ell se descarregave y a la postre li feu presentar una requesta per don Garcia Macip scriva de manament contenint lo effecte mateix que tenie dit de paraula, lo que fou causa que tingue de fer aiuntar lo capitol y feu aquexa desliberacio, ques porrogue dita professo, que a ell li pesa, y ho a fet per veurerse carregat, y que lo savi consell se pose en son lloch y considere que es son bisbe y prelat y que ell dexa la causa en ma de dit consell, y tambe los dits embaxadors referiren que tenien explicada dita embaxada y donada copia de dita desliberacio al R.^{nt} capitol qui estava aiuntat, y en aquell presidia dit R.^{m} bisbe de Barcelona, y que los han respost que ells tractaran dit particular y del ques desliberara donaran avis als mag.^{hs} concellers y savi consell — E, estant dit savi consell de cent ayuntat arriba una embaxada solemne de nou persones tres de cada estament, ço es per lo stament ecclesiastich los molts R.^{nts} fra Francesch de Pons abbat de Ripoll, don Honofre de Alentorn ardiaca de Benach, fra Francesch de Oluya del orde de St Joan de Hierusalem, per lo stament militar los nobles don Joan Burgues y de So, don Guillem de Ivorra y don Gispert de Guimera y del Papiol, per lo stament Real mossen Joan Coronat burges de Perpinya, mossen Joan Francesch Codina y mossen Francesch Dalmau ciutedans, los quals assentats en lo dit consell de cent com es acostumat apres del prom mes antich ciuteda o militar interpollatim expli-

Lo senyor Loctinent.

Embaxada.

caren y feren sa embaxada per son orde y costum, contenint en effecte y fou que digueren que los S.ors diputats del general y los tres staments qui estan ajuntats en la casa de la diputacio agrahexen molt als mag.hs concellers y savi consell de cent la bona determinacio y resolucio prengueren en la agraduacio de la professo del glorios S.t Ramon, y que tenen entes que per occasio de la dita desliberacio y resolucio havia fet lo capitol porrogacio de dita professo de la qual se seguiien molts danys e inconvenients per raho dels quals se ere aiuntat aquest savi consell de cent, que per ço se offerexen dits diputats y brassos promptes y aparellats tant en fer embaxada al capitol perque se aderesca a la voluntat de la ciutat, com en totas las demes diligencias que aparega al savi consell de cent pot fer dit consistori y brassos en benefici del negoci, y que per dit effecte resten juncts en la dita casa de la diputacio aguardant la resolucio de aquest savi consell de cent — A la qual embaxada respongue lo S.or conseller en cap agrahint a aquell consistori y brassos la bona correspondencia y cortesia, y que era molt conforme al que sempre an acostumat, y que ells proposarian lo que per part dels S.ors diputats y brassos sels ha representat, y de la desliberacio fara lo savi consell y resolucio se pendra se donera avis als dits diputats y staments — E lo dit consell feu desliberacio y conclusio que fessen una embaxada al concistori dels diputats y als tres staments congregats, en agrahiment de tant bona voluntat com ha offerta, y donantlos avis de la desliberacio que lo consell de cent ha feta lo die present, de fer embaxada al R.m bisbe y capitol pera que aquell concistori y staments puguen fer les diligencies y officis que en benefici de aquest negoci los aparexera fer —E encontinent per exequutio de la dita desliberacio trameteren ab embaxada al concistori dels deputats y als tres staments alli ayuntats los mag.hs mossen March Antoni Llentes donsell y mossen Miquel Joan Bastida ciuteda per ferlos asaber la dita desliberacio y les embaxades tenien fetas al R.m bisbe y R.nt capitol, donant los copia de la dita deslliberacio — E tornaren resposta encontinent com tenian feta dita embaxada als senyors diputats y staments, los quals tenian respost que ells ab molta voluntat acudirien a tot lo que en benefici de dit negoci sera convenient haverse de fer — E apres arribaren en dit consell los R.nts mossen Joan de Prat y mossen Joan Çafont canonges de la seu de Barcelona per part segons digueren del R.m bisbe y R.nt

capitol, y assentats tambe en sos llochs com es de costum interpollatim apres del mes antich prom de ciutedans o militars, de Embaxada. paraula en resposta de la embaxada feta al dit R.^{m} bisbe y capitol digueren lo que en una scriptura aportaven scrita, la qual dexaren perque se legis en consell, la qual es del tenor seguent: Lo R.^{m} S.^{or} bisbe y R.^{nt} capitol (o)hida la embaxada feta per part dels mag.^{hs} consellers y savi consell, legida la escriptura per dits embaxadors donada, responen que no obstant que ab conformitat y consentiment del R.^{m} S.^{or} bisbe R.^{nt} capitol mag.^{hs} concellers y savi concell de cent sie estada assenyalada la jornada de diumenge prop vinent pera celebrar la professo fahedora de la translacio del glorios St Ramon, y que sobre aquest fonament hayen lo R.^{m} S.^{or} bisbe R.^{nt} capitol mag.^{hs} concellers y savi concell fet asaber dita jornada a sa Mag.^{t} als R.^{ms} bisbes capitols y magnats de aquest principat, y que per raho de dita professo se sien fets molts gastos axi per part de la ciutat com per part del R.^{m} S.^{or} bisbe y R.^{nt} capitol, pero com per part de sa Ex.^{ia} se sien representats al R.^{m} S.^{or} bisbe y R.^{nt} capitol interposant los axi de paraula com en scrits volguessen porrogar la dita professo fins que se entengues la voluntat de sa Mag.^{t} acerca de les defferencies son entre los S.^{ors} doctors del Real consell, S.^{ors} deputats y stament militar posant a carrech del R.^{m} S.^{or} bisbe y R.^{nt} capitol tots los escandols danys e inconvenients que podien succehir no porrogant dita professo Perço com sie propri a les persones ecclesiastiques evitar y levar occasio de tots los escandols e inconvenients podrien succehir per la celebracio de dita professo, han determinat quant a ells de prorogarla com de present proroguen offerintse als mag.^{hs} concellers y savi consell que trobantse dins est breu temps algun medi pera llevar estes differencies celebraran concordament dita professo en lo die promes y assenyalat o sempre y quant estaran certificats estan concordades dites differencies, altrament determinan aguardar la voluntat de sa Mag.^{t} entenent que de dites differencies ne ha fet part a sa Mag.^{t} Sa Ex.^{ia} — E oida dita resposta, estant votant en lo dit consell de cent arriba altra embaxada solemne de nou persones dels tres staments que son las mateixas, acceptat que en lloch de fra Francesch de Oluya vingue lo R.^{nt} don Francesch de Aymerich cabiscol de Gerona, los quals assentats en sos deguts llochs com es costum refferiren com los diputats del general y los tres brassos ajuntats

en la casa de la present ciutat y servarla en lo que puguen com tenen obligacio, tenen feta una embaxada al R.nt bisbe de Barcelona y R.nt capitol supplicant los fossen servits revocar o alsar dita porrogacio perque se pugue fer dita professo y ferla com esta determinat, y que dit R.m bisbe y R.nt capitol han fet una resposta tant descomposta y unes paraules tant mal sonants y pesades dient que per llevar escandols se era feta la porrogacio, quel ha obligat de paraula haver hi de satisfer per esser cosa tant extraordinaria y may pensada de persones de aquest principat tant fidelissims vassalls de sa Mag.t, la qual resposta aportaven en scrits y la dexaren en consell de cent que es la mateixa que tenen dexada los dits senyors dos canonges embaxados Joan Deprat y Joan Çafont E per lo dit mag.h conceller en cap los fou respost que ells y lo dit consell de cent besaven les mans als S.ors diputats y staments de la merce los havian feta offerint se en tota occasio acudir a totes les coses se offeriran a aquell concistori y staments ab molta voluntat y conformitat, y essent sen anats dits embaxadors lo dit consell sobre lo quels stava proposat feu desliberacio y conclusio que los S.ors concellers acompanyats de sis persones de cada stament del present consell esta nit mateixa vayen al S.or virrey y li donen raho de la resposta que ha feta lo R.nt capitol en la qual se diu que sa Ex.ia per evitar scandols los ha demanat porrogassen la professo, y que aquesta ciutat no concidera que en asso y puga haver scandols y, que com hi fossen lo que nos pensa, los dits mag.hs consellers y tota la ciutat estarian en tot y per tot a ajudar a sa Ex.ia, supplicant lo com a princep tant christia que es sie servit remediar aquestes coses y vulla se fasse la professo, y que pera dema se juncte aquest consell per saber la resposta y conforme aquella pugue deslliberar lo que mes convinga — E los dits mag.hs concellers inseguint dita desliberacio encontinent feren nominacio de sis persones de quiscun stament, les quals ab los dits S.ors concellers per esser de nit y hora molt tarda que eran entre nou y deu, ab molta multitut de atxes anaren a fer la dita embaxada a sa Ex.ia, los quals anaven en la forma acostumada ço es com no fossen mes de quatre consellers per estar indispost lo ters, anaren devant lo S.or conseller segon a la part dreta y a la squerra lo senyor conceller quint, y venian seguint per lur orde a la part dreta los artistes, ciutedans y militars per lur orde y a la part squerra los manestrals, mercaders tambe per llur orde de antiguedat, y ab

Embaxada.

dit orde arribaren a palacio y trobaren a sa Ex.[ia] que estava aguardant en una istancia devers la part del pont de la marina, y fet lo degut acatament mana sa Ex.[ia] que tots se cubrissen, y cuberts fou feta per lo dit mag.[h] conseller en cap sa embaxada conforme la desliberacio del consell de cent — A la qual embaxada respongue sa Ex.[ia] ab paraules de molta amor y dileccio que sempre ell de des arriba en esta ciutat ha fet offici de pare a la present ciutat y a tot lo present principat, y axi en los negocis concorrents, com li son testimonis molts dels hoints y ha procurat que aquest negoci se assentas competentment y ha sentits molts apuntaments sels offerien, y que sens ayudarli los que han de cohoperar ab ell no pot donar lo assiento desitjan, replicant moltes voltes dites paraules, y responent a les paraules de la embaxada del R.[m] bisbe y R.[nt] capitol en que diu que causarien escandols, dix que ell no havia dit tals paraules de ques causarien escandols ni tal se havia posat en la boca ni tal cosa se era may pensada ni maquinada de aquesta ciutat nis podia pensar, ver es que havia dit se seguirian alguns inconvenients y aço replica tambe moltes vegades, fins que los S.[ors] concellers y personas de la embaxada se despediren per que lo dit S.[or] conceller en cap li replica dient li que lo savi consell de cent havia molt sentit de la paraula escandols, y nos trague altra cosa de sa Ex.[ia] de dita embaxada, y axi sen tornaren agraduats ab la forma quey foren anats fins que foren en casa de la ciutat.

Embaxada. DIJOUS XV. — En aquest die se tingue concell de cent per esserse determinat lo die antes que se tingues sobre las difficultats que occorren del fer la professo de la translacio de las reliquias del cors de S.[t] Ramon de Penyafort, y estant ayunctat dit consell de cent arriba en ell don Garcia Macip scriva de manament, que dix tenie que parlar als mag.[hs] concellers, los quals se apartaren y los dix que sa Ex.[ia] lo enviava alli per fer a saber a ses mag.[ies] com sa Ex.[ia] en esser junt lo consell de cent volia enviar dos doctors del Real consell per informar a ses mag.[ies] y al savi consell de cent sobre del fet occorrent, y en esser junt se li fes assaber, al qual respongueren que ja dit consell estava junt y que quant sa Ex.[ia] manaria podia donar orde vinguessen E molt poch apres que fou dins spay de un quart de hora, arribaren en lo dit consell de cent los mag.[hs] micer Hieronim Astor y micer Hieronim S.[t] Just doctors del Real consell tramesos segons digueren per part de sa Ex.[ia], y assentats interpollatim

apres del prom mes antich com es acostumat, estant en peus com es costum quant se diu y se proposa alguna cosa en concell de cent de estar, digueren la hun apres del altre, comensant primer lo dit mag.[h] micer Hieronim Astor ab conformitat de paraules un llarch rahonament que es en effecte lo que es estat scrit en un paper que aportaven, lo qual llegi lo dit mag.[h] micer Hieronim Astor en plen consell de cent, y lo dit mag.[h] micer Hieronim St Just legi los dos exemplars dels quals se fa mencio en la scriptura que legiren la qual escriptura es del tenor seguent:

Sa Ex.[ia] nos ha manat vinguessem a representar a V.[s] M.[s] y en aquest savi conçell lo gran desig que sempre ha tingut y te de ques fassa la professo de la translacio de les S.[tes] reliquies del glorios St Ramon per lo que es raho que tots zelen la gloria de nostre Sor Deu y la honra dels gloriosos Sancts, y particularment de St Ramon per esser cathala y donar tant lustre a tota nostra nacio, y tambe per donar contento a tota esta ciutat, que aquest desig de sa Ex.[ia] te per cert que es manifest a tots los que saben los partits y tractes que ha abrassat sa Ex.[ia] per acomodar en la professo als senyors diputats.

Que no obstant que al consell Real de justicia toca lo loch inmediatament seguent apres del gremial, que es hont acaba la professo y hont comensan de anar los laychs que la segueixen, devant dels quals es de justicia que vaya lo concell Real y que no obstant que lo consell real esta en pocessio de anar en dit lloch com apar per diversos exemplars entre los quals ne portam assi dos de auctentichs, que dexarem a V.[s] mag.[ies], lo del temps del prior don Hernando del any mil sinc cents vuytanta de la professo general que a les hores se feu per la salut de sa Mag.[t] que sie en lo cel, que a les hores estava mal, y lo altre es del temps del duc de Feria del any mil sis cents y hu de la professo que a les hores se feu per la canonitzacio del glorios S.[t] Ramon, y que no obstant axi mateix que lo consell Real estiga en esta processio y tinga la justicia tant de sa part y per lo contrari los diputats noy ha memoria que may sien anats consistorialment en professo alguna, sa Ex.[ia] per donarlos contento ha oyt de molt bona gana tots los partits y tractes que li son estats proposats axi per part dels S.[ors] concellers com per part de alguns cavallers que son los seguents

«Primo, que los diputats portassen lo talem en companyia dels

senyors concellers acontentant se sa Ex.ia de no aportarlo perque tots se poguessen acomodar millor, lo qual es lloch tant honrat que no poden los diputats reprovarlo sino per una de dos coses, o, per no voler anar a la ma esquerra dels S.ors concellers, o per voler complaurer als cavallers que essent persones particulars volen tenir loch com si fossen tribunal y no volen anar tras del consell real, havent sempre acostumat de anarhi com es publich y notori.

Lo segon partit es que lo consell real anas inmediadament despres del gremial, ço es los mes nous primer y los mes antichs y president en darrer loch y lo S.or virrey tot sol en lo mig del carrer, entre lo dit consell real y lo consistori dels diputats a igual distancia dels uns y dels altres, clohent lo S.or virrey lo Consell real y donant principi al consistori dels diputats, ab lo qual medi los cavallers poden seguir la professo inmediadament apres dels diputats com ells desitjen.

Lo tercer partit es anar los diputats entre lo gremial y lo talem, que si per raho de la clau que tenen acomanada per lo prior de S.ta Catherina pretenen ser necessaris pera la professo, es mes just que vayen dins lo cors de la professo que comensa a la creu y acaba al gremial, si be per tenir clau no es necessaria sa assistencia en la professo pus se fa en absentia del senyor duch de Lerma que te altra clau de les dites reliquies.

Lo quart partit es portar los diputats les santes reliquies, lo qual loch en la segona translacio de la gloriosa S.ta Eularia tingueren los consellers de Barcelona, perque los serenissims Reys y los princeps que si trobaren portaren lo talem, y en la translacio de la gloriosa S.ta Leocadia o S.ta Eugenia ques feu en Toledo prengue la Magestat del Rey nostre S.or que sia en gloria, lo mateix lloch de portar les S.tes Reliquies junctament ab los embaxadors de altres Reys que tenien en sa cort.

Que no voler los diputats ningu dels sobredits partits no es volerse acomodar en loch tant competent y tant honrat com son cada hu dels sobredits, sino directament voler occupar al consell Real lo lloch que de justicia li compateix y del qual te pocessio, cosa de molt gran concideracio y que sa Mag.t no podia estar deservit.

Que lo que demanen que lo consell Real vaya devant les S.tes Reliquies, y lo senyor virrey, diputats y cavallers derrera lo gremial, fundant ho ab un exemplar imaginari que allegan del

any mil sinch cents noranta y nou, no te ni pot tenir sustancia perque a les hores no anaven los doctors del consell en forma de consell antes aportaven entre si a la mescla de ells lo secretari Franquesa y altres persones que no eren de aquest consell de Cathalunya, y per ço en dit acte no aportaven les masses y armes reals que acostumen de aportar sempre que va lo consell format com es publich y notori, y perque sa Mag.^t prengue lo loch pera sa persona y aportava tras si lo nuncio de sa San.^d y embaxador de Venecia, agueren de dexar dit son lloch, pero nos pot demanar ni es just que lo que deixa lo consell real per lo Rey nostre S.^or ho deixe per sos vassalls, y axi apar a sa Ex.^ia que si los diputats volen anar a la professo deuen pendrer algu dels sobredits lochs y que altrament no pot dexar de mirar per la conservacio de les prerogatives preheminencies y regalies de sa Mag.^t com estiga cert que totes V.^s M.^s acudiran per sa part a cumplir ab lo que deuen a sa innata fidelitat y al que fins assi han sempre ben acostumat en tot lo que toque (toca) al servey de sa Mag.^t y sa auctoritat Real, y axi nos ha manat que de sa part y en son nom publicament representassem tot lo sobredit devant aquest savi consell, pera que quant se seguis algun inconvenient (lo que no creu) estiga sa Ex.^ia descarregat devant de Deu y de sa Mag.^t »

La qual escriptura y exemplars dexaren en dit consell de cent en ma del scriva maior de la casa, a la qual embaxada per dit mag.^h conceller en cap fou respost com esta ciutat estava y esta molt certa de la merce que sa Ex.^ia fa, y que en correspondencia de tanta amor voluntat y merce lo concell ab la maduresa acostumada desliberara sobre dit particular de aquella millor manera convindra al servey de Deu y de sa Mag.^t y benefici de la present ciutat, y feta dita resposta se despediren restant lo consell de cent ajunctat.

E, estant junct lo dit consell de cent fonch tramesa una solemne embaxada de nou persones de part dels S.^ors diputats y tres staments ço es per lo stament ecclesiastich lo molt R.^nt don Onofre de Alentorn Ardiaca de Benach canonge de la seu de Lleyda, don Francesch de Aymerich cabiscol de Girona, fra Francesch Frigola y Lordat monjo de St Culgat, per lo stament militar los nobles don Gispert de Guimera, don Juan de Llupia y mossen Francesch de Gualbes, y per lo stament Real mossen Joan Francesch Codina, mossen Gaspar Carcer ciutadans hon- Embaxada.

rats, y mossen Francesch Trinyach burges de Perpinya los quals assentats en sos deguts lochs apres del prom en cap ciuteda, o, militar digueren sa embaxada que contenie en effecte com la nit antes en conformitat de la ciutat los S.ors diputats y persones dels tres staments tenian feta una embaxada a sa Ex.ia conforme al tenor de un paper eo scriptura que aportaven, axi de la embaxada tenian feta com de la resposta que sa Ex.ia tenie feta a dita embaxada, la qual devaren en ma del S.or conseller en cap que es del tenor seguent

«Havent los diputats y persones dels tres staments convocades en la casa de la diputacio enviat una embaxada al R.nt capitol de Barcelona representant en ella los molts danys e inconvenients podien resultar y resultaven de la porrogacio de la professo del glorios pare S.t Ramon, y que fossen servits per excusar aquelles se fes la professo en lo die assenyalat de divuyt del present conforme estava concertat per tots Per part del R.nt capitol se ha respost que per V. Ex.ia sels era demanat se porrogas la professo per evitar escandols, del que fan molta marevella y no poden considerar que en aquest negoci hi puga haver escandol algu en un principat tant fahel a sa Mag.t, y que quant hi fos lo que nos creu, los diputats junctament ab totes les persones dels tres staments se offerexen de estar en tot y per tot pera servir a V. Ex.ia, supplican per ço a V.a Ex.ia sie servit per remediar estos inconvenients se fassa la professo en lo dia assenyalat de diumenge primer vinent, lo que redundara en molt gran benefici y contento universal de aquest principat y ciutat.

Sa Ex.ia ha respost que esta molt certificat y pot fer bon testimoni de la fidelitat de aquest principat y que les paraules de scandols no eren per haverles dit sa Ex.ia ni en lloch ni occasio de haverles de dir y eren trastocades, y sols havia dit *inconvenients* y en lo que se li demanave de que fos la professo per lo die assenyalat, considerava ara los mateixos inconvenients que abans, quant entenga nols y haja donara consuelo als diputats y a les persones dels tres staments com en tota ocasio ho ha fet en coses mayors quant mes en coses minimes.»

A la qual embaxada respongue lo S.or conseller en cap en nom de tot lo consell que agrahia molt aquell consell als S.ors diputats y staments la merce que los tenien feta.

E lo dit consell feu determinacio y desliberacio a les coses que li foren proposades que per reparo y restauracio del honor

que la ciutat porie perdrer de no ferse la professo lo die assenyalat, vage lo mag.^{h} Conseller en cap acompanyat de tres promens o embaxadors extrets en la forma acostumada a la cort per donar raho al Rey nostre S.^{or} de aquestos preiudicis, y que dit mag.^{h} conceller vaya ab gasto obert com son anats altres vegades consellers ab embaxades, cometent als mag.^{s} concellers les instruccions fahedores y tot lo demes que en asso convingue haverse de fer, pres parer de quatre persones de cada stament del present consell elegidores per dits S.^{ors} consellers, y que la professo se fassa per los pares de Sta Catherina o en la forma que sie possible ab los aparatos y festes desliberades, estant y perseverant aquest consell en lo que es la graduacio de les persones a la desliberacio feta a tretse del corrent.

Consulta als P. P. de Sta. Catherina.

DIVENDRES XVJ. — E aquest die essent enviats a demanar per part dels mag.^{hs} S.^{ors} concellers lo pare prior del monestir de Sta Catherina per voler entendrer la voluntat e intent que te lo convent de fer la professo y lo modo de poder fer aquella, vingueren en la present casa de la ciutat lo dit pare prior acompanyat de dotze pares del dit monestir de Sta Catherina, dits los pares discrets, e los fou proposat per lo S.^{or} conceller en cap de voluntat dels S.^{ors} altres consellers lo intent que la ciutat tenia y lo que lo savi concell de cent tenia determinat de fer la professo de la translacio de St Ramon, si aquella la podian fer per ciutat tantum dintre de casa per les claustres, a la qual propositio fou respost que, quant en fer lo dit convent fora del dit monestir la professo, que a ells los stava prohibit que no podian eixir fora de la clausura processionalment sens expressa licentia del R.^{im} Bisbe, eo, de son vicari general sino tantum en fet de anar a sepulturas, y que quant volen fer alguna professo axi pera la festa de nostra S.^{ora} del Roser com altrament, tenen acostumat y acostumen de demanar dita licentia al dit R.^{im} Bisbe, eo, al dit R.^{nt} vicari general, y que altrament sens obtenir dita licentia no la fan perque no tenen indult algu de poderla fer, y quant en fer la professo per la Iglesia y claustro del dit monestir que ells en llur casa ho tractarian madurament y mirarian y considerarien lo que podrian fer, y que tornarian encontinent resposta a ses mag.^{ies} del que tindrien determinat.

E dit die se tingueren brassos en la casa de la diputacio, en los quals ana essent convidat, lo mag.^{ch} conseller en cap en la forma acostumada.

E mes dit die fou feta embaxada per part dels tres brassos als mag.hs concellers per dos persones, ço es don Joan Burgues y mossen Bertran Desvalls ciuteda honrat, estant los S.ors concellers en la estancia de trentanari juntament ab les setse persones que los senyors consellers tenian elegides en virtut de la deliberacio de quinze del corrent, per posar en executio les coses contengudes en dita desliberacio, y en presentia dels dits explicaren y referiren sa embaxada donant avis del que los brassos lo present die tenian determinat, apportant la determinacio en scrits la qual es del tenor seguent: Que sie feta embaxada als S.ors concellers y setse persones, fentlos gracies de la desliberacio se feu en lo savi consell de cent lo die de ahir acerca de fer embaxada a sa Mag.t, y sels fassa asaber que ab la mateixa conformitat ha desliberat lo consistori y les persones dels tres staments que per los senyors diputats y hoidors sien anomenades tres persones graves de pit y de valor pera que representen a sa Mag.t los mateixos agravis y les demes coses que necessitan de remey, e los mag.hs concellers hoida dita embaxada feren de resposta que agrahien en aquell concistori la merce de la bona correspondencia.

Embaxada. E dit die los mag.hs concellers y setsena ço es quatre de quiscun stament que foren anomenats per los S.ors concellers, los quals son ço es, mossen Francesch Cosme Fivaller, Phelip de Sorribes, Alexandre de Aguilar militars, mossen Magí Grau ciuteda, Antoni Riera, Francesch Nebot, Melchor Pages, Antich Vidal mercaders, Hieronim Talavera, Jaume Pau Lentisclar, Pere Carbonell notari de Barcelona, Gabriel Benet Padrol apothecari, Bernat Vila blanquer, Xpofol Cabirol sparter y Pere Joan Bastons tots agraduats en la forma que es costum en la present casa, anant devant a la ma dreta lo S.or conceller segon y a la squerra lo conseller quart y despres seguint a la part dreta los artistes per son orde, militars y ciuteda per lur orde, y a la squerra los manestrals pus novells y despres los mercaders tambe per lur orde conforme llur antiquitat, restant a la fi los tres concellers ço es cap ters y quint ab son orde, y axi tots ab esta forma anaren a fer embaxada al Ex.m duch de Monteleon loctinent en lo present principat, lo qual fou trobat en una instancia de palacio y alli fet a sa Ex.ia lo degut acatament, fou manat per sa Ex.ia que tots se cobrissen e fou per lo mag.h conceller en cap com es costum ab embaxades fer aquellas, digue sa embaxada a sa Ex.ia de

part de tota esta ciutat com humilment venian a suplicar a sa Ex.ia fos de son servey, attento la gran multitut de persones es vinguda y de continuo arriban y se speran venir a la present ciutat pera la festa de la transladacio de las reliquias de S.t Ramon de diverses parts, axi de tot est principat com de altres regnes per esser estats avisats per esta ciutat, que sa Ex.ia tingue per be demanar als S.ors doctors del Real consell que per esta volta tantum se abstinguessen de anar a la professo que asso fos sens preiudici de llurs pretencions, que tota esta ciutat ho tindria y ne rebria particular merce de sa Ex.ia, a la qual embaxada fou respost per sa Ex.ia largament ab paraules amoroses y de pesar de no poderse assentar, y en remato dix estas paraules que, sin alumbramiento y orden de su Mag.d no lo podria hazer porque le tenia scrito, e hoida dita resposta y fet lo degut acatament, ab lo mateix modo sen tornaren a casa de la ciutat.

E dit die fou tornada resposta per lo prior y convent de S.ta Catherina als S.ors concellers, que ells farian la professo de la translacio del cors de S.t Ramon per lo monestir y claustro de aquell, del modo ses mag.ies ordenarian.

Professo dins lo monestir.

Dissapta XVIJ. — E aquest die estant los mag.hs consellers aiuntats ab la dita setzena per ordenar les coses concernents pera la professo de la translacio de las S.tas reliquias del glorios cors de S.t Ramon de Penyafort, al mati entre les vuyt y les nou hores vingue en la present casa don Garcia Macip scriva de manament de part de sa Ex.ia per parlar als senyors concellers y los feu embaxada dient com sa Ex.ia li tenia manat que digues a sas mag.ies que per cosas que toquaven al servey de sa Mag.t los dits S.ors concellers y lo savi consell de cent vayen a palacio que sa Ex.ia te necessitat de parlarlos y que sie ab la diligencia possible, y que no es menester demanar hora que ja esta a punt y aguardant. E los senyors concellers explicaren dient si tantum sa Ex.ia demanava a concellers y setzena que tenint de anar lo consell de cent antes que no seria ajunctat, seria molt tart y que temen no se sie sobreentes; y lo dit don Garcia Macip digue que certament li tenia dit lo consell de cent pero que la setzena tenia plen poder de concell de cent que ell tornaria resposta a sa Ex.ia y pensava que se acontentaria anas la setzena, y que ell tornaria resposta del que sa Ex.ia ordenaria, y ana a saber la resposta, e molt poch apres torna ab la resposta dient com sa Ex.ia li havia dit bastava anassen los S.ors concellers ab la setzena.

Setsena per ordenar les coses de la professo.

Anada a S. E.

E encontinent los dits senyors consellers ab la demunt dita setzena y ab lo modo que anaren lo die antes agraduats, anaren a sa Ex.ia lo qual trobaren en la sala gran de palacio que mira al carrer Ample y fet lo degut acato a sa Ex.ia, digue als S.ors consellers y senyors de la setzena com lo mateix die dematí tenia rebuda una carta de sa Mag.t per sobre lo fet de consertar com tenen de anar agraduats los doctors del Real consell y los S.ors diputats dient de paraula lo que deia dita carta, y volent que ab punctualitat se entengues y consideras lo contengut en dita carta, mana a un criat que publicament devant de tots la legis ab veu alta y legida aquella dona copia de dita carta que tenia ja a punt, en ma del S.or conseller en cap ab lletra de crehensa a sa Mag.t pera dits S.ors consellers y consell de cent, copia de la qual carta de sa Mag.tat y letra de crehensa prengue de ma de sa Ex.ia dit S.or conseller en cap, les quals son del tenor seguent

Registrata

El Rey

Carta del Rey sobre competencia de puestos en la procesion.

Ill.re Duque primo nuestro lugartiniente y capitan general: recebi vuestra carta de sinco de este en la qual me avisays de lo que se offrece acerca de la procession general que se ha de hazer a dies y ocho del mismo para mudar las reliquias del glorioso san Raymundo de Penyafort a la capilla nueva que se le ha labrado en el monasterio de S.ta Cathelina dessa Ciudad de Barcelona, para la qual han conbidado los concelleres a los diputados del general desse principado por tener ellos una de las llaves de la archa en que estan ditas reliquias y haver aiudado a los gastos de su sagrada canonisation, y dezis que advirtiendo despues dichos concellers que los diputados no tienen lugar en las processiones generales y que habria difficultad en los puestos haviendo de hir como a veses suelen los de essa mi real audientia, dexaron de combidar dicha audientia por lo qual y para componer bien esto se apuntaron algunos expedientes y entre otros que se anyadiessen varas al palio para que los diputados y concellers le llevassen aunque hasta agora no lo han querido admitir, presupuesto que hos rogarian que fuessedes vos tras el gremial, y haviendose visto todo con deseo de que se haga como es justo y conviene para mayor gloria de Dios nuestro S.or y del S.to, he acordado sera bien tomar para ellos uno de

dos medios, o bien que se anyadan como dezis varas al palio de manera que las haya para consellers y diputados llevando los mayores lugares los concellers (como suelen) y vos si quisieredes lo que otras veses acostumbrays siguiendo inmediadamente tras el gremial el cansiller y regente con los demas doctores dessa mi real audiencia por la propria orden en forma de procession, sin que tenga lugar en ninguno de los referidos el brasso militar como pretende pues no le pertenesse, ni les ha dado ya mas y se vee quan voluntaria y sin fundamento es su pretencion, y para que dichos diputados no la tengan en ningun tiempo ni puedan allegar consequentia ni pocession, les advertireys que se los permite esta ves tan solamente por tener ellos la llave, y porque lo referido bastarà para que esto se componga y assiente bien hos encargo mucho que con la prudencia y buen selo que attendeys a todo, procureys guiarlo de manera que dicha procession se haga con solemnidad y consuelo de todos, que es razon en honra de tan gran S.[to], que a mas de que assi acudiran a lo que deven yo quedare de èllo muy servido, y de que me aviseys como se huviere hecho. Data en Aranjuez a XIJ de mayo M.DC.VIIJ.

El Rey

V.[t] Comes generalis thesaurarius
V.[t] Clavero R.[ns]
V.[t] Monter R.[s]
V.[t] don Philippus Tallada R.[ns]
V.[t] don Montserratus de Guardiola R.[s]
V.[t] don Joannes Çabater R.[ns]

Gassol protonotarius.

A los amados y fieles nuestros los concellers y hombres buenos de la nuestra Ciudad de Barcelona.

Registrata

El Rey

Amados y fieles nuestros, entendido que para los diez y hocho de este mes de mayo se ha de hazer la translacion de las reliquias de St Raymundo de Penyafort a la capilla nueva que se ha labrado en el monasterio de sancta Cathelina dessa Ciudad, y para que en la procession general que sobre ello se ha de hazer no haya competencia en lugares, he mandado advertir al

Otra carta a los conselleres.

duque de Monteleon mi lugartiniente general que se tome uno de los medios que me paressen aproposito, sere muy servido que dando le entera fe y crehencia en lo que acerca de esto hos dixere de mi parte, hagays de manera que se tome la buena resolucion en ello que confio de vuestro zelo Data en Aranjues a dotse de mayo M.DC.VIIJ.

Yo el Rey

V.t Comes generalis thesaurarius
V.t Clavero R.ns
V.t Monter R.ns
V.t don Philippus Tallada R.ns
V.t don Montserratus de Guardiola R.ns
V.t don Joannes Sabater R.ns

Gassol prothonotarius.

Embaxada. E rebudes aquelles, dit senyor conseller les besa y respongue que ho tractarian y mirarian lo que tindrian de fer, y aixi se despediren de sa Ex.ia ab la deguda salutacio, y ab lo mateix orde sen tornaren a casa de la ciutat, y en esser alli tingueren llur parlament y determinaren que per esser negoci grave y de molta consideracio que se tingues encontinent consell de cent y axi se tingue dit die consell de cent.

E dit die se tingue consell de cent Jurats sobre lo fet del assento de la translacio de las S.tas Reliquias del glorios cors de S.t Ramon de Penyafort y donar noticia al dit savi consell de cent de la carta que lo die present sa Ex.ia tenia rebuda de sa Mag.t serca de hont tenian de estar agraduats en la professo los senyors doctors del real consell y S.rs diputats, y estant aiuntat dit consell de cent per part dels dits S.ors diputats y tres staments fou feta solemne embaxada de nou persones tres de quiscun stament tramesa als S.ors consellers y consell de cent la qual aportaven los molt R.nts fra Francesch Depont abbat de Ripoll, don Honofre de Alentorn ardiaca de Benach y canonge de la Seu de Leyda, don Francesch de Aymerich cabiscol de Gerona, per lo stament eclesiastich, los nobles don Joan Burgues y de So, don Gispert de Guimera y don Guillem de Ivorra per lo stament militar, mossen Joan Bertran Desvalls, mossen Joan Francesch Codina ciutedans honrats, mossen Francesch Tinyach burges de Perpinya los quals assentats en sos deguts llochs quiscu per son orde, explicant la dita embaxada, que en effecte fou fer assaber als mag.hs Concellers com en con-

formitat de la embaxada fa la present ciutat a sa Mag.[t] han deslliberat los diputats y persones dels tres staments fer altra embaxada de tres persones tambe a sa Mag.[t], y tambe dirli lo agravi gran que ses fet al consistori dels diputats y lo stament militar en lo que lo S.[or] loctinent vuy die present los ha dit de part de sa Mag.[t] que es lo mateix del que te dit y se conte en la carta de sa Mag.[t], copia de la qual tenia donada als mag.[hs] consellers avuy die present sa Ex.[ia], dient dits embaxadors que lo que mes senten dits deputats y les persones dels tres staments es lo agravi ques fa als mag.[hs] concellers y savi consell en llevarlos las preheminencias que tenen de agraduar en professons de serimonias de inmemorial temps a esta part, y que per dits agravis y reparo de ells estant juncts dits diputats y los tres staments pera fer en conformitat lo que aparexera ser convenient a sas mag.[ias] y savi consell per lo reparo de dits agravis e per que mes clarament conste com sa Mag.[t] no esta certament enterat del fet del que scriu ab sa real carta, que los diputats y bras militar no tenen lloch en professons, aportaren molts exemplars de agraduacions fetas de las personas dels diputats y ohidors, per al qual effecte aportaren set llibres dits dietaris dels triennis mil quatre cents trenta y quatre, 1443 — 1476 — 1458 — 1494 — 1515 — 1530 — y aquells dexaren en dit consell de Cent pera que fossen legits E a la dita embaxada fou respost per lo mag.[h] conseller en cap que ells y lo savi consell agrayen molt la merce que dits senyors diputats y staments los fan que es molt conforme al que sempre han sperat y speran de aquell concistori y dels tres staments, y que ells faran que dits exemplars se llijen is veyen E fets dit rahonaments y resposta dits senyors embaxadors sen anaren ab ses masses altes del modo eren arribats, acompanyats de molts officials de dits S.[ors] diputats y altra gent.

Facultad del consell per agraduar las ceremonias de les professons.

Exemplars de id.

En lo dit Consell de Cent hoida dita embaxada y lo que per dits consellers era estat proposat feu desliberacio y conclusio ques fassa encontinent embaxada al S.[or] virrey donantli raho del preiudici ques fa a la Ciutat de volerli llevar del tot les porrogatives que te de us pratica y costum antiquissim de graduar y ordenar en professons y agraduacions en actes publichs, conforme se veu ab los molts exemplars se son vists y trobats devant dit S.[or] loctinent, offerintse donarlin copia autentica supplicant a sa Ex.[ia] no vulle fer un tant gran preiudici a la Ciutat,

Embaxada sobre id.

y la dita embaxada la fassan los mag.[hs] Concellers y concell pera que conforme la resposta fara dit senyor loctinent puga desliberar lo que mes convingue.

E encontinent inseguint dita desliberacio fou feta dita embaxada a sa Ex.[ia] per los dits mag.[hs] concellers y savi consell los quals tots juncts agraduats per son orde com es acostumat haguda primer hora de sa Ex.[ia] anaren a fer dita embaxada, y arribats en casa de sa Ex.[ia] lo qual trobaren en la primera sala gran que trau finestres al carrer Ample, antes de dir y explicar la embaxada mana sa Ex.[ia] que tots se cobrissen y cuberts tots los de consell de cent qui anaven ab dita embaxada, lo mag.[h] conseller en cap li explica dita embaxada com en dita desliberacio se conte a la qual sa Ex.[ia] respongue que ell no es home de lletres y que era molt tart y que noy havia pera que legir los exemplars y papers que aportaven que ell no podia exir del orde de sa Mag.[t] ab sa real carta li tenia donat, per que dita pretencio de la ciutat se ha de tractar per una de dos vias o per via de gracia, o, per via de justicia, y si a la ciutat li apar se tracte per via de justicia ell ho cometra a justicia y si per via de gracia ell scriura a sa Mag.[t] en recomendacio de la pretencio de la ciutat y afavorira ab totas veras aquella, e haguda dita resposta ab la forma eren anats agraduats, sen tornaren a casa de la ciutat, tocant entretant que estigue desagregat dit consell de cent jurats la campana com es acostumat.

Se sobreseu sobre la professo en quant a la ciutat.

En lo dit consell feu desliberacio y conclusio que per ara se sobressegue en lo de la professo en quant a la ciutat, attesos los periudicis que resultan de la carta de sa Mag.[t], y que la embaxada desliberada pera la cort vaja encontinent ab tota diligencia ab los exemplars y scriptures que per remey de aquestos periudicis convingan, segons que ab altra desliberacio feta a quinse del corrent esta desliberat.

Suspensio de id.; gent que habia acudit; aparells que seren fets.

DIUMENGE XVIIJ. — En aquest die estava assignat lo fer professo de la translacio de les reliquies del cors de S.[t] Ramon de Penyafort, y com dessobre esta dit en la jornada de deset fou porrogada e, com stiguessen avisats los magnats del present principat de Cathalunya, regnes de Arago y Valencia y universitats del present principat han acudit en esta ciutat infinitat de numero de gent que segons comunament se judicava per vinguda de Reys ni princeps may se era vista en esta Ciutat, haver acudit tanta gent forastera que al comu se judicava passaven

mes de vint milia los forasters que eren entrats, erense fet grans y accessius apparatos per la present jornada per hont la professo tenia de passar que ja al die present entre altres coses se here vist que se havian fets molts tabarnagles per portar en la professo ricament hornats, moltes creus ben adressades, tot lo carrer Ampla estava envelat desdel carrer de les Trompetes fins al cap de la carnissaria den Sorts y devant del canto de Sant Sebastia estava fabricat un bell arch ab dos piramides y altres apparatos que demostrava y tenia significatio de haverse de fer molta cosa, devant la casa de la present ciutat estava envelat de draps de differents colors y fabricat un rataula en lo qual se tenie de parar de molts riquissimes joyes de plata y or que fora estat cosa digna de esser vista, y en totes les parets dels quatre costats havien de estar unes tapissaries de draps de ras que eren vingudes de Poblet de molta stima y valor, la plassa de St Jaume tambe estava envelada de draps de llana blanchs, en la plassa de Sta Anna estaven fets tres archs pintats jaspeats ço es dos petits y lo del mig gran ab un gran jagant, en los pilars dels quals archs estaven posats diversos motets y carmens molt curiosos, tot lo carrer Condal estava envelat y en lo entrant del carrer estava un arch tot vert cubert de fulla de eura y taronger ab taronges molt curios y digne de mirar, y en lo mig de dit arch y havia dessobre un pom y al mig del carrer estava un castell en lo ayre digne de mirar, y en lo enfront junt una imatge de St Sebastia estava un bell retaula ab diverses istories de personatges de bulto de diversos miragles del glorios St Ramon de Penyafort, ço es de la vida y mort de aquell, y en totes les parts hont havia de passar la professo estaven posades moltes graheres y fets diversos cathafals ahont havian de estar musichs, y tambe se havian preparat de fer alimaries y tambe estaven preparades moltes y diverses festes y apparatos que fora esta cosa nunca vista en esta ciutat; nostre S.[or] perdone a qui es stada la causa que no se sien fetes, y done força y poder a la present ciutat de poderla fer ab moltes mayors a honra y gloria de Deu y de dit Sant.

DIMECRES XXJ. — En est die lo R.[m] bisbe don Rafel de Rovirola bisbe de Barcelona entre les vuyt y nou de la matinada, revestit de pontifical fent la serimonia acostumada, ha consegrada la capella nova edificada en lo monestir de S.[ta] Catherina per las reliquias del cors del glorios S.[t] Ramon de Penyafort —

Consagracio de la nova capella, per lo Sr. bisbe.

Jura dels embaxadors enviats a S. M.

E dit die los mag.[s] micer Pere Aylla conseller en cap, mossen Francesch Cosma Fivaller, Miquel Spano y mestre Jaume Ortoneda embaxadors extrets pera anar a la cort de sa Mag.[t] ab dit conseller en cap, juraren en la present casa en ma y poder del mag.[h] mossen Julia de Navel regent la vegaria de Barcelona de be y lealment fer llur offici (1).

Partida de id.

DIVENDRES XXIIJ. — En aquest die partiren los dits mag.[ch] conseller en cap y embaxadors a las tres de la tarda a cavall, acompanyats dels molt nobles cavallers y ciutedans y consols de la llotja anant agraduats com en lo llibre de les agraduacions esta contengut, y partint de la present casa anaren a la plassa de S.[t] Jaume, palau del Bisbe, devant casa del marques de Aytona, Porta Ferrissa, carrer del Carme y fora del portal de S.[t] Antoni devant de unes cases que alli son, dexaren dit S.[or] conseller y embaxadors los quals prengueren la via y cami pera la cort de sa Mag.[t] y los mag.[hs] consellers y demes persones que acompanyaven sen tornaren a la present casa prenent la via per lo carrer del Hospital, Bocaria y plassa de S.[t] Jaume, ahont se desagregaren.

Cimogesna.

DIUMENGE XXV. — Est die festa de Pasqua del Esperit Sanct, los mag.[hs] concellers no anaren ab promens com es de costum a la seu per ohir lo offici, per estar occupats en negocis y afers de la present ciutat, ni tampoch dit die tragueren gramalles noves.

Corpus, professo.

DIJOUS XXVIIIJ. — En aquest die los S.[ors] consellers enviaren al R.[nt] capitol de la seu a Hieronim Talavera menor de dies notari de Barcelona, qui fa lo offici de sindich per Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona, acompanyat de mi Joan Soler Ferran tambe notari de Barcelona y scriva racional de la present ciutat, per fer los la enbaxada seguent, lo qual estava ajunctat en la instancia dita del Capitol y en aquell precehia lo R.[nt] micer Hieronim Vilana ardiaca de Vallers canonge de dita seu, la qual fonch del tenor seguent: los consellers per lo que deuen a la honra y servey de Deu y inseguint lo bon costum de sos predecessors, me an manat vingues en aquest R.[nt] capitol per a dir a Vm.[s] com dijous primer vinent que comptarem als sinch de Juny, que es la festa del Corpus, en lo qual die al despres dinar se acostuma de fer la professo del cos precios de Deu

(1) Vejas per Apéndix X lo dietari d' aquesta embaixada.

Jesupxit, y que si ells estan sertificats ab seguretat que se fassa en dita jornada y hora y ab lo modo y forma acostumat la dita professo, acudiran com tenen acostumat de solemnisar aquella y fer les preventions que sos predecessors an acostumat — E ohida la dita embaxada del dit sindich manaren que isques fora del capitol perque ells tractarien en capitol lo fahedor y que se aguardas defora E tingut en dit capitol llur colloqui maren (manaren) que entras dit sindich junctament ab mi dit Joan Soler Ferran scriva predit, y lo dit R.nt capitol respongue a la dita enbaxada per orga del dit R.nt ardiacha Vilana presidint en aquell, las paraulas seguents: lo R.nt capitol fara la professo en lo die assenyalat de la festa y hora acostumada, axi com tenen de costum, y suppliquen als S.ors consellers que per dit dia com tenen ben acostumat, manen que los carrers per hont la dita professo te de passar estigan nets y adobats.

JUNY

DIMARS IIJ. — En aquest die juraren los de la Unio en ma del mag.ch Julia de Navell regent la vegaria, en presentia dels S.ors consellers en la sala del consell de cent. Unio, jura de Capdills.

DIMECRES IIIJ. — En aquest die vigilia del corpus en la forma acostumada, los S.ors consellers anaren a vespres a la seu y en la plassa de S.t Jaume se feren las festas acostumadas. Corpus, vespres.

DIJOUS V. — En aquest die demati entre les set y las vuyt de matinada, arriba Miquel Llargues qui fa lo offici de correu de la present ciutat, de la ciutat de Çaragossa, despatxat per lo S.or conseller en cap y embaxadors que foren tramesos a la cort del rey n.re S.or, y lo dit correu aporta una carta que sa Mag.t tenia enviada al dit mag.ch conseller y embaxadors, ço es la propria original, la qual es del thenor seguent Correu.

A los Amados y fieles nuestros el doctor Pedro Aylla conseller en cap de la nuestra ciudad de Barcelona, Francisco Cosme Fivaller, N. Hispano, doctor Hortoneda y quales quier otras personas que por la dicha mi ciudad de Barcelona vienen a esta mi real corte en el parte Carta real sobre embaixada.

Registrata

EL REY

Amados y fieles nuestros, con este mismo correo se scrive a

los concelleres y consistorio dessa nuestra ciudad de Barcelona para que revoquen vuestra comission y os manden bolver a dicha ciudad en caso que esteys ya en camino, y para que mas en particular tengays entendida mi voluntad y podays seguir aquella (como deveys) he querido significarlo con esta y encargar hos y mandar hos que luego a la hora donde quiera que esta se hos diere os bolvays a la dicha ciudad sin passar mas adelante en vuestro viaje, a donde entendereys de dichos concelleres y consejo las causas que ay para hazerse lo que se haze, y lo muchō que importa a mi servicio que vos el conseller en cap ni otro conceller alguno dexe de haçer residencia en aquella ciudad, y assi lo cumplireys sin poner en ello dilacion ni difficultad alguna como de vosotros se confia, que demas de ser esta mi determinada voluntad me servireys en ello, y lo contrario no podria dexar de displaçerme mucho Data en la Ventosilla a XXXJ de mayo M.DC.VIIJ.

Yo el Rey

V.^t Clavero R.^s
V.^t Monter R.^s
V.^t don Phi. Tallada R.^s
V.^t don Montsseratus de Guardiola R.^s
V.^t don Joannes Sabater R.^s
V.^t don Josephus Banyatos R.^s
Gassol Protonotarius.

Pretensio turbadora del bras militar.

E, en aquest die de la festivitat del Sanctissim Cors precios de Jhesuxpt, essent fora del offici mayor de la seu ahont dit die los mag.^hs consellers eren anats ab promens com tenen acostumat y tornats que foren al portxo de St Jaume, antes de disgregarse, lo mag.^h Francesch de Aguilar conseller segon per esser absent lo mag.^h conseller en cap per los effectes ja ab altres jornades dessobre dits, proposa y digue axi als altres mag.^hs concellers com als promens que alli eren, com lo dit die demati una persona preheminent zelosa de la honra de Deu y del benefici publich de aquesta ciutat, era estat en sa casa y li tenia dit y referit com tenia entes y per cosa molt certa que lo bras militar ab llur protector en forma de Bras, tenia intent y estava determinat de anar lo despres dinar a la professo del corpus ab ses atxes, havent per dit effecte donat orde al andador de dit Bras convidas tots los cavallers de aquell pera ques trobassen en les claustres de dita seu al despres dinar a les dos

hores ab ses atxes, y que havent ho entes lo real consell havia resolt de anar junct en forma de consell,.y que temia no se seguissen alguns inconvenients, y que per ço lon avisava pera que procuras en desviar tot lo que poria causar semblants inconvenients, y axi ho digue y referi dit mag.h conseller segon als altres mag.hs consellers y promens pera que determinassen quin assento y remey si podia donar, e hoit dit differiment de dit mag.h conceller segon fou alli determinat, hagut parer dels promens que alli erèn, que per part dels dits mag.hs consellers se envias al S.or Marti Joan Spuny clavari de dit bras militar, lo qual per indispositio del noble don Bernat de Pinos es protector de aquell, pera que encontinent despres dinar acodis en casa del dit S.or conseller segon, ahont serian tots los S.ors consellers perque tenien necessitat de parlarli, lo qual acudi en dita casa y alli li fonch dit per dit S.or conseller segon de voluntat dels altres S.ors consellers que procuras sa merce que lo bras militar no se ayunctas ni tampoch anas en forma de Bras a la professo, per que entenien que si anave lo bras militar, lo real consell aniria tambe en forma de Consell perque se entenie havian convidat pera ajunctarse en casa del S.or conseller, lo que se havia molt de considerar estant les pretentions que per avuy tenen en differentia, y havent enviat a sa Mag.t lo dit conseller en cap convenie molt obviar inconvenients y llevarse de pretencions, y que de part de esta ciutat, lo pregaven procuras nos junctas lo dit bras ni anas en forma de bras a la professo, y fet dit rahonament, lo dit S.or Spuny agrahint molt a çes mag.ies lo bon cuydado que tenen com a tant zelosos del be universal, de obviar inconvenients, respongue que ell tambe tenia lo mateix desig y que procuraria ab tots los medis possibles de scusar y assentar dit negoci y axi se despedi — E apres essent los dits mag.hs consellers a vespres a la seu ab sos promens, vingueren don Gispert de Guimera y mossen Francesch Cornet ab embaxada de part del dit bras militar, dient als dits S.ors consellers com aquell bras estava junctat en lo Capitol de la Seu, y que lo dit bras estava resolt de anar ab atxes a la professo en forma de Bras conforme tenian acostumat en semblant jornada, a honra y gloria del S.m sagrament, y aixi se eren aiunctats a be que lo S.or Spuny los hagues advertit lo punt de dits S.ors consellers, als quals fonch respost per dits S.ors consellers queu tractarian entre ells y que los ne tornarian resposta, y encontinent anats

Dita questio.

que sen foren dits S.^{ors} consellers havent discorregut dit negoci ab la discussio que lo temps dona lloch, enviaren lo Sor Josef de Bellafilla y Lluis Boxadors y Llull en resposta de la dita embaxada, que diguessen de sa part al bras militar quels pregaven tinguessen a be de abstenirse per aquella vegada de no anar en forma de Bras a la professo, per que tenian per molt cert que lo real consell tambe dexaria de anar, y que de aqueixa manera seria no innovar cosa alguna sobre les dites pretencions, e que si volien anar per honra y servey del S.^{m} sagrament alguns cavallers en particular, que anassen tots los que volguessen los quels aparegues, sols no fos en forma de Bras, e los dits S.^{ors} Bellafilla y Boxadors tornats de dita embaxada digueren com lo dit bras desitjant condesendrer a la voluntat de la present ciutat havien resolt per aquella vegada no anassen a la professo ni en forma de Bras ni en particular, e encontinent vingue lo mag.^{h} mossen Julia de Navel regent la vegaria de Barcelona acostant se a la reixa del altar major ahont estaven aiunctats y assentats los dits mag.^{hs} consellers, ils digue de paraula sertificant los que a be que lo real consell havia pres resolucio de anar com se ha dit, que assegurant los dits mag.^{hs} consellers que lo bras militar no aniria en forma de Bras a la professo, quels assegurava de part de sa Ex.^{ia} que tampoch no aniria lo real consell, la qual cosa li asseguraren dits mag.^{hs} consellers y axi se feu dita professo sens anarhi uns ni altres.

Divendres VJ. — En est die se tingue consell de cent per causa de la carta que los S.^{ors} consellers tenian rebuda del S.^{or} conseller en cap y enbaxadors de Çaragossa donant avis remetent la carta de sa Mag.^{t} desobre en la jornada precedent insertada, y antes de estar congregat lo consell de cent vingue en la present casa mossen Agosti Fores scriva de manament, de part de sa Ex.ª a parlar als mag.^{chs} consellers, los quals troba en la instancia apellada de trenta, qui los dix que sa Ex.ª lo envia pera que digues a sas mag.^{cias} que sa Ex.ª tenia necessitat de parlar als S.^{ors} consellers per negosis de sa Mag.^{t} y que anassen encontinent que ja estava aguardant, y que no era menester demanar hora, y encontinent los dits mag.^{hs} consellers acompanyats de molts officials de la present casa anaren y acudiren a parlar a sa Ex.^{ia}, lo qual trobaren en la sala gran que trau finestres al carrer Ampla y fet lo degut acatament y manat per sa Ex.ª que tots se cobrissen, sa Ex.ª digue als S.^{ors} consellers com

Sobre regres de embaixada.

tenia rebuda una carta de sa Mag.t y que en refariment de aquella los deya y com a pare los pregava que donassen credit y fessen lo que sa Mag.t ordinava ab sa real carta que tenia en las mans, la qual anava remesa als consellers y consell de cent, la qual sa Ex.a dona en ma del S.or conseller segon y aquell la bessa y dix que tindrien particular compte y cuydado de correspondre a la voluntat de sa Mag.t, e estant junt lo dit consell de cent fonch legida la dita carta en plen consell alta e intelligible voce, per Joan Pareya altre dels ajudants descrivania mayor y desclosa aquella, la qual es del tenor seguent

A los amados y fieles nuestros los Concellers, Concejo de Ciento y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona

Registrata

El Rey

Amados y fieles nuestros, el duque de Monteleon mi lugartiniente y Capitan general me ha escrito la resolucion que vosotros aveys tomado de embiarme al conseller en cap de essa mi ciudad y a los que vienen en su companyia sobre el lugar que los diputados del general desse principado pretenden tener en la procession que ha de hazerse para la translacion de las reliquias de S.t Raymundo de Penyafort a la capilla nueva que se le ha hecho en la Iglesia del monasterio de S.ta Cathelina dessa Ciudad, y viendo que es materia que no obliga a embiarme embaxada ni hazer tantos gastos pudiendo se tratar con cartas, me da mucha causa de maravillarme que pretendais intentar esto y que se gasten los dineros de la ciudad pudiendo se excusar, y ocupar me con multiplicacion de personas que no sirven para facilitar la buena y breve expedicion de los negocios, sino antes lo storvan mas specialmente en tiempo de tantas y tan graves ocupaciones concernientes al beneficio universal de la xpiandad, y pues es bien que todo esto se considere y por ello cesse, y que solo se attienda a la instancia de los negocios, os encargo y mando que dando a cerca de esto entera fee y crehensia al dicho duque de Monteleon, provehais y deys orden que no vengan sino que si acaso el dicho conseller en cap y las personas que vienen en su companyia huvieren ya partido, los hagays bolver a la hora como yo tambien se lo mando expres- Carta del rey sobre id.

samente, pues no conviene que ninguno de vosotros los conselleres dexe de hazer residencia en esa mi ciudad de Barcelona, y no nombreys ni embieys otros en manera alguna, y en caso que con ninguno de los medios que se hos an propuesto para assentar esto os acontentaredes bastara que por cosas tan voluntarias embieys por vuestra parte y de los dichos diputados del general desse principado una persona, y quando mas una por vosotros y otra por los dichos diputados a los quales oiremos benignamente y se provehera sobre todo lo que mas convenga, y de manera que no solo no se hos haga agravio sino antes todo el favor y merced que huviere lugar, y haziendo se lo contrario lo que no creemos ni se ha de sperar, no daremos lugar a ello Data en la Ventosilla a XXXJ de mayo M.DC.VIIJ.

YO EL REY.

V.t Clavero R.s
V.t Monter R.s
V.t Don Philipus Tallada R.s

V.t Don Montserratus de Guardiola R.s
V.t don Joannes Sabater R.s
V.t don Josephus Banyato R.s
Inp.do

Gassol Protonotarius.

Retorn de id.

E lo dit consell de cent hoida la dita carta tramesa per sa Mag.t al mag.ch conseller en cap y enbaxedors com la sobre insertada carta, feu desliberacio y conclusio que lo dit mag.ch conseller en cap y enbaxadors y los demes que van ab llur companyia que sen tornen y que sols vaja mossen Francesch Cosme Fivaller donzell altre dels enbaxadors a sa Mag.t ab los papers y ordes que te lo dit mag.ch conseller en cap, los quals iran donats y liurats al dit Fivaller y vaja aquell a la posta scrivint encontinent al mag.ch conceller perque sen torne y leve de gastos a la ciutat de Çaragossa — E lo mateix dia entre les onze y dotze horas de la nit parti Miquel Llargues qui fa lo offici de correu ab cartas de la ciutat, donant avis de la deliberacio de consell de cent y para que sen torne lo mag.ch conseller en cap y passe avant dit Fivaller.

Festas de Corpus.

DISSAPTE VIJ. — En est die a la tarda anaren los mag.chs consellers en santa Maria de la mar per veurer lo S.m sagrament y las grans festas ques feyan en dita isglesia quiscun die de la octava, perço que quiscun die estava la dita isglesia differentment

empaliada y enramada que altre, y arribats que foren en la dita isglesia trobaren alli lo virrey y lo governador ab molts de cavallers qui eran anats a veurer dita festa que com esta dit era cosa de veurer y sentir la musicha, y acabada la festa se feu per dita iglesia professo encerrant lo S.^m sagrament, y los mag.^chs consellers ab promens aportaven lo talem y lo S.^or virrey anave darrera ab una atxe petita blanque en la ma, y lo S.^or governador anava en dita professo entre los cavallers com a particular caviller sens tenir lloch algun ni preheminentia, perque dos preheminentias reals no poden tenir lloch ni poden esser.

DIMECRES XJ. — En est die los mag.^chs consellers foren convidats al offici en la iglesia parrochial de sanct Just, per la festa del S.^m Sagrament que se feya dit die, y antes de anar en dita iglesia se ajuntaren en la casa de la ciutat y tambe ans de anar en dita isglesia los dits mag.^hs consellers, en las cadiras del cor de ma dreta, ço es en la mes preheminent fou assentat lo mag.^ch micer Hieronym Torner regent la real consellaria, y li fou dit per algun dels obres de dita isglesia com los consellers tenian de venir en ella y que estaven convidats, lo qual respongue que ell procuraria de levar inconvenients amostrant tenir gran pesar que se tingues de levar de la cadira ahont estava assentat, y passant larga pratiga (platica) sobre lo dit abus, dona lloch y se alsa y sen ana de la dita isglesia, y los consellers al cap de un poch de temps vingueren en ella y se assentaren en son degut lloch, y fou dit lo offici y sermo, y lo despres dinar se feu la professo, en la qual foren tambe los mag.^chs consellers.

Id.

Questio de assientos.

DIJOUS XIJ. — En aquest die octava del corpus, los consellers a hora de vespre ab sos promens, se ajunctaren en lo porxo de St Jaume, y ab la musica devant anaren a la seu y feu se la professo acostumada en la qual no fou lo S.^or virrey.

Corpus, octava.

DIMARS XVIJ. — En est die a la tarda que era la ora de la oracio, entra lo mag.^ch conseller en cap y embaxadors ço es los dos tornant de Çaragossa fins ahont eran arribats, y no se li feu entrada alguna perque no la demana: entra ab los enbaxadors dins de un cotxo que sen avia aportat.

DIJOUS XVIIIJ. — En est die mori mossen Nicholau Fortich mercader arxiver de la present casa de la ciutat, anima eius requiescat in pace. Per causa de la dita mort tres dies se son tancadas las portas grans de la present casa en senyal de dol, com es acostumat ab altres semblants officials.

Mort del mercader arxiver.

Dilluns XXIIJ. — En est dia se tingue trentanari y se feu extractio del offici de mercader arxiver per mort de mossen Nicholau Fortich, de la bossa de conseller quart y fou extret mossen Barnat Corts mercader.

S. Joan, cavalcada.

Dimars XXIIIJ. — En aquest die festa de S.[t] Joan al mati, los consellers se ajunctaren al Born com tenen de costum, y a cavall preceynt lo S.[or] canceller ab ses massas, passeiaren la ciutat com es de inmemorial costum.

Arxiver, jura.

Dijous XXVJ. — En est die al mati jura mossen Barnat Cors novell extret per mort de mossen Nicholau Fortich en arxiver mercader — E dit die se crida consell de cent lo qual nos tingue per no poderse ajuntar.

JULIOL

Consell.

Diumenge VJ. — Est die se crida consell ordinari y per no poderse ajunctar fou porrogat en altra jornada.

Id., relacio de administracions.

Dissapta XIJ. — En est die se tingue consell de cent per porrogatio del consell ordinari del primer diumenge de Juliol qui nos pogue ajunctar, y se feu en dit consell de cent relacio de las administracions com es quescun any en semblant die acostumat.

Galera passada al mar.

Dimars XV. — En est die de matinada ço es a las sis hores, fou passada en mar una de las dos galeras del general de Cathalunya fabricada en lo draçanal, anomenada Sanct Sebastia — La altra anomenada Sanct Maurissi fonch posada dit die tambe en mar y dita matinada entre les vuyt y les nou. Nostre S.[or] los done bona fortuna y les dexe navegar molts anys.

Galeras de Genova.

Dimecres XVJ. — En est die arribaren de levant setse galleras de Genova que aportaven infantaria, que se entania anaren a la part de ponent per jornada y orde de sa Mag.[t], de las quals anave per capita lo molt Ill.[e] S.[or] don Carles de Oria y donaren fons al cap del riu de Besos, y tantum entraren tres en lo moll, y aportaven un germa del Ex.[m] marques de Aytona.

Benediccio de un estandart de galeras. Contencio ab los deputats.

Disapte XVIIIJ. — En est die arriba en casa del mag.[ch] micer Pere Aylla conseller en cap ahont los demes consellers estaven ayuntats ab embaixada, mossen Melchior Pages mercader official de la casa de la diputacio de part del Consistori

dels senyors diputats, y de part de aquell concistori notifficant y fent á saber a ses mag.[ces] , com per lo die de dema que sera diumenge, los senyors diputats tenian assenyalat pera benair lo estandart de las quatre Galeres, que per executio de les corts generals celebrades en la present ciutat en lo any 1599, se son fabricades y se van armant y posant á punt, y que lo demati tenian determinat de fer solemne offici, en la capella nova de la casa de la diputacio ab molta solemnitat, pera la benedictio del dit estandart, y que per dita causa tenian los senyors de aquell consistori convidat per al offici lo senyor virrey y moltas persones magnades de la present ciutat, y que perço supplicas de part de dit concistori a ses mag.[ies] vinguessen á honrar aquella festa á la missa. E, encontinent sens donar resposta á dita embaxada, arriba ab altre embaxada en dita casa mossen March Anthoni Carreres donzell, official tambe de la diputacio, y de part del mateix concistori feu altra embaxada als senyors concellers y los supplica de part de dit concistori que per no estar encara les galeres provehides de artilleria, per dita festa de arborar lo estandart, fossen servits de acomodarlos ne. — E, los senyors concellers respongueren axi á la una com á la altra de ditas dos embaxades, que ho tractarian y enviarien la resposta als senyors diputats, y de continent juntaren alguns cavallers y ciutadans pera consultar aquest fet, y tots concordes conciderant que los diputats no convidaven sino a la missa, y no al acompanyament del general de las galeras ab lo estandart pera aportarlo a la sua capitana, que havia de esser al tart, y vist ab altres exemplars y assenyaladament del any 1436, que en semblant festa los consellers no sols anaren á la missa pero encara despres ab lo acompanyament del capita general, y era lo comte de Modica quant ana á la mar per arborar son estandart a la galera, y tenint aço á curtedat y pocha correspondensia dels diputats, resolgueren no anar y ordenaren á Steve Gelabert Burniquer (sic) scyndich de la ciutat que apres dinar per esser ya serca lo mig dia, anas als senyors diputats ils digues que á la resposta dels dos embaixadors del que sas senyorias li havian enviat á dir demati, los senyors consellers deyen que sempre que ses senyorias tindrian ab ells la correspondensia que sos predessessors havian tingut ab los consellers passats en semblants actes, que ells dits senyors consellers acudirian á sa obligatio ab igual correspondensia. — E al depres de dinar lo dit scindich

referi que era estat als diputats ils havia explicada la dita embaxada, y que los diputats en satisfactio de aço li havian respost que ells havian convidat al virrey y als magnats que vuy son en Barcelona per aquesta festa a la missa, y que lo mateix haviant fet ab los senyors consellers, y que aixi avian tinguda ab sas mag.ias la correspondensia que era raho. E, lo dit scydich referi mes avant que en aço havia replicat als S.ors diputats dientlos que si be no tenia en comissio de dir altra cosa mes del que havia dit, lo que volia dir era de si mateix y no de part dels senyors concellers, empero que per dar raho del sentiment que los senyors concellers mostraven ab la resposta desus dita, creya ell que seria que ses senyories havian convidat als senyors concellers a la missa y a la benedictio del estandart y no al acompanyament del general quant aniria á arborar lo estandart en la galera, y que en semblants occasions los diputats passats los havian convidats á la una cosa y a laltra, y que la festa en respecte de la solempnitat del estandart es mayor quant lo Capita va ab solempnitat á aportarlo á la galera y arborarlo, per esser mes publich y de mayor concurs que no á la benedixio ques fa dins una iglesia eo capella, ahont son pochs los queu veuhen, y que aixi creu ell que los senyors consellers se serien sentits com nols havian convidats á tot, mayorment haventhi exemplars com se ha dit, y no solament á la benedictio empero que se havia dit que aço era de si mateyx e que anas per no dit, y los diputats en aço altra vegada digueren que havian convidat lo virrey tantsolament á la benedictio, y que ell ho havia acceptat ab molta demonstracio de aplauso, y seguretat que tenia donada hi aniria.

Benedictio de un standart de galeras.

Id. Diumenge XX. — En est die no se arbora lo estandart de las galeras de la diputacio com estava convidat y assenyalat, y digues la causa que com era diumenge y lo general tenia de anar á hoir sentencia de excomunicatio en la cort ecclesiastica y tenia de jurar y prestar sagrament y homenatge, prorogaren la festa per lo die seguent.

Id. Dilluns XXJ. — En est die de molt mati, que eran las set hores, entenent los mag.chs concellers que los senyors diputats los volian convidar per est die aixi á la missa, com tambe á la festa y acompanyament de arborar lo estandart á la galera, se aiuntaren en casa del mag.ch conceller en cap, y estant tots juncts, de part dels senyors diputats fou trames als dits mag.chs

concellers don Joseph Quintana advocat fiscal de la diputacio, qui los dix que venia de part dels senyors diputats a supplicar a sas mag.^{cias} se servissen de acodir esta matinada á la diputacio pera la benedictio del estandart, y tambe lo despres dinar a la arboratio del estandart á la galera real, pera las quals dos festas los senyors diputats convidavan a sas mag.^{cias} y los supplicavan acodissen en honrar aquella festa, y mes los dix de part dels senyors diputats que en anar a arborar lo estandart a cavall, que sas mag.^{cias} agraduassen y prenguessen lo lloch que millor los convingues y estigues be per la ciutat. E, los dits senyors concellers entesa la dita embaxada responguerén y digueren al dit don Joseph Quintana que digues als senyors diputats que ells acodiran axi en la missa y benedictio del standart est mati, com tambe lo despres dinar á arborar lo standart á la galera, y ab dita resposta se despedi — E, poch apres los dits mag.^{chs} concellers ab sas gramallas y verguers acompanyats de molts officials de la casa, desde dita casa del mag.^{ch} conceller en Cap anaren á la missa á la diputacio y á veurer beneir lo standart, y arribats que foren en dita casa quant foren al cap de la escala com es costum, isqueren los senyors diputats a rebrer los senyors concellers y los acompanyaren fins que foren en la capella nova, y assentats en son lloch acostumat digue la missa lo reverendissim senyor don Raphael de Rovirola bisbe de Bar.^{na} de pontifical ab sos acistents: fou hi lo virey y si feu molta festa y musicha ab molta luminaria com si fos la festa de St Jordi, y acabada la missa lo dit reverendissim bisbe feu la benedictio del standart ab la forma acostumada de fer semblants benedictions, y feta dita benedictio com es de costum, los senyors concellers se despediren — E, apres dit dia despres dinar á las tres Id.
horas, los senyors concellers se ajuntaren en la casa de la ciutat y desde alli sen anaren á peu á la casa de la diputatio, per anar ab cavalcada en lo modo que avall se dira á arborar lo estandart en la gallera capitana de Catalunya, y essent al cap de la escala com es acostumat, exiren á rebrer los senyors diputats y oidors ab ses massas los dits senyors concellers y los acompanyaren fins foren dins la capella nova y al assento hont tenian de estar, y encontinent arriba lo virey en dita casa y se comensaren las vespras, las quals foren molt solempnes, y acabadas aquellas lo general de las ditas galeras se alsa qui estava assentat entre lo diputat ecclesiastich y diputat militar, y ana

a la part dreta del altar de dita capella ahont estave lo estandart, y prengue aquell en la ma y feu tres voltas salutacio al altar arborant y abaixant lo standart, saludant despres al senyor virey, y tenint lo dit estandart en la ma dreta lo senyor virey y los senyors concellers y diputats se alsaren de llurs assentos y tots junts partiren pera anar á la mar a arborar lo dit standart, y tots muntaren á cavall al peu de la escala de la dita casa de la diputatio, comensant primer lo senyor conceller quint y despres los altres per llur orde, los quals anaven en la forma seguent ço es, davant de tots anaven los tres tabals de la diputatio, y seguint despues las trompetas y menestrils sonant, vestits ab las vestidures de la diputacio, despres molts officials de la casa de la diputacio y despres molts cavallers nobles crusados, tots ben adressats tots a cavall, y despres venian y anaven davant tres masas altas de la diputacio y despres darrera ditas masas venian los dos verguers dels senyors concellers ab ses masas altas, com los acompanyadors dels senyors concellers, porter de clavari, vedels del studi anaven davant de las tres massas dels dits senyors diputats e, inmediatament dels verguers dels senyors concellers venian los dos assessors y advocat fiscal de la diputatio en primera filera.

En segona anava lo senyor conceller quint y oidor familiar, anant lo senyor conceller quint á la ma dreta.

Tercera filera anavan lo senyor conseller quart y oidor eclesiastich, lo senyor conceller á la ma dreta.

Quarta filera anaven lo senyor conceller ters y diputat real, lo senyor conseller á la ma dreta.

Quinta filera anaven lo senyor conceller segon, lo general de las galeras don Ramon de Homs y lo diputat militar, anant lo senyor conceller segon á ma dreta, general al mig aportant lo estandart y á la part squerra lo diputat militar.

Sexta filera anava lo senyor virey aportant á sos dos costats lo senyor conceller en cap á ma dreta y lo diputat ecclesiastich a la ma squerra, y despres darrera seguian alguns officials de la diputacio á cavall, y ab dita forma anaren á arborar lo standart partint com esta dit de la diputacio, prenent la via eo carrera del Palau episcopal, plassa Nova davant las casas del marques de Aitona y carrer de la Carrobia vers del Pi, y giraren á la proha que se diu de micer Quintana per los Banys, plassa de la Trinitat, carneseria den Sorts, isqueren al carrer Ampla, pas-

sant davant casa del virey, y anant per lo carrer Ampla fins á la botiga ques diu de Magarola, passant per lo carrer de la Fusteria, font del Angel, davant de la casa de la Lotya per la part de la marina, exint per lo portal de Mar, y essent en lo moll las galeras de Napols que estaven en lo moll que son en numero vint, com esta dit desobre, en veurer lo standart comensaren de desparar la artillaria ab molt consert, y despres tiraren los baluarts de la ciutat ço es lo de Llevant y de Migiorn, la Drassana y despres tornaren á tirar las galeras y tambe los baluarts, de modo que las galleras feren tres voltas salva ab molta archabusseria, y dos los baluarts y entraren en la gallera capitana ço es lo senyor virey, consellers, diputats y general, y en la dita gallera lo dit general presta en ma de sa Ex.ª lo sagrament y homenatge, antes de arborar lo estandart, y prestat aquell, arbora en la dita galera, y á les hores fou la tercera salva que feren las galleras aixi las de Napols com las de la diputacio, y arborat que fou, sen isqueren de la gallera y muntaren á cavall y sen tornaren en la forma eran anats, acompanyant sa Ex.ª fins á palatio y desde alli se despediren los senyors concellers per sa via, y los senyors diputats per la sua, y com fou vespre fou donat orde de que los mag.^{chs} concellers tinguessen moltas atxas per acompanyarlos fins fossan á llurs casas. Id.

DIMARS XXIJ. — En est die per esser est any extractio de diputats, en la casa de la diputacio foren extrets novells diputats. Diputats, extraccio.

DIJOUS XXIIIJ. — En est die arribaren deu galeres de Sicilia ab infantaria: era general dellas don Melchior de Borges germa del duch de Gandia. Galeras de Sicilia.

DIUMENGE XXVIJ. — En est die fou beneida la isglesia del monestir de St Francisco de Paula qui es novament construhida en lo carrer de St Pere mes alt, per lo R.^{m} don Raphael de Rovirola bisbe de Barcelona: foren hi convidats los mag.^{chs} consellers y tambe sa Ex.ª, los quals tots foren presents a la benedictio; despres de esser feta la benedictio de dita isglesia digue en ella missa de pontifical lo dit R.^{m} bisbe ab molta cantoria y menestrils, y lo despres dinar se feu en dita isglesia professo del S.^{m} Sagrament, la qual no fou feta per lo die ni octava de corpus: ana per molts carrers vehins del dit monestir. Benediccio de la iglesia de St Francisco de P.

AGOST

Diputats novells, jura

Divendres I. — En est die juraren en la diputatio los novells diputats excepto lo diputat eclesiastich, que estava absent en cort de sa Mag.t

St. Domingo; festa a Sta. Catarina.

Dilluns IIIJ. — En est die festa de S.t Domingo, los mag.chs consellers foren convidats en lo monestir de sancta Catharina de la orde dels frares predicadors, ahont tambe foren los S.ors diputats qui anaren consistorialment ab ses masses, los S.ors consellers estaven assentats en lo cor en las cadires a la part dreta del evangeli y los S.ors diputats tambe en lo dit cor a la part squerra: tambe hi fou sa Ex.a, y per arribar tart en dita isglesia no entra per la porta major de aquella sino que entra per lo portal de la claustra y despres per lo portal de la sagristia, y assentat que fou en lo altar major ab son estrado qui li estave aparellat, feta primer oracio, los mag.chs consellers se alsaran de sas cadiras del cor qui estaven, y anaren a donar la ben venguda a sa Ex.a pus nol avian axit a rebre per no esser entrat per lo portal major, y tornats que foren y assentats en las cadires del cor, los S.ors diputats apres anaren a fer lo mateix, y acabada la missa com es de costum, los S.ors consellers acompanyaren a sa Ex.a fins a la porta de la isglesia y despedits, sen tornaren en sas cadires de hont sen anaren, y fora que foren los S.ors consellers de la isglesia, sen anaren los S.ors diputats, los quals tant quant foren presents los S.ors consellers nos varen mourer de las cadiras del cor sino per lo effecte que desus es dit. — E, lo dit dia Steve Gelabert Bruniquer notari de Bar.na, referi com divendres mes prop pasat de part y per orde dels mag.chs concellers era estat al senyor virey per executio de la desliberatio del concell de cent celebrat en lo mes de Juliol propassat, y havie dit al senyor virey com lo concell de cent mogut de las concicierations que en dit concell estan apuntades, y per altres justs respectes los quals dix ha significat al senyor virey, havie revocada la deliberatio dels premis de docents ducats que la ciutat te offerts donar ab veu de publica crida per cada hu dels fabricadors de falsa moneda menuts de Bar.na, o falsificadors de la B; y que per ço los concellers supplicaven a sa Ex.a nou tengues

Premi per descubriment dels falsificadors de monedas. Revocacio.

a desgust que ells fessen publicar ab altra crida la dita revocatio, e que lo senyor virey li havie respost que duptave molt que no causas notable dany la dita revocatio, y que creye que serie disasertat publicarla, y que desijave saber la crida dels premis si la feu la ciutat o, si la feu sa Ex.ª a instancia de la ciutat, y que per ço, desijave veurer originalment la crida, y que vuy en est dia ere tornat a dit senyor virey y li havie mostrat copia de dita crida que estave cusida en un proces fet davant de aquestos concellers, sobre la demanda de hu de dits premis lo qual ses pagat, y que sa Ex.ª havie volgut li deyxas la dita crida perque volie comunicar aquest negoci ab lo real concell, y que tornas disapte per la resposta, com de fet referi dit Bruniquer com tenie donat dit proces ahont dita crida esta buydada eo, cosida, en ma de sa Ex.ª

Sta. Clara.

DIMARS XIJ. — En est dia festa de sancta Clara, los mag.chs concellers foren convidats per part de la senyora badessa per lo offici, los quals foren alli, y acabat lo offici entraren en lo monestir ço es dintre la casa, la qual fou amostrada com es de costum.

Ntra. Sra. de Agost.

DIVENDRES XV. — En est die festa de nostra S.ra, los senyors concellers foren ab sos promens com es de costum a la seu, pera oir lo offici: digue la missa de pontifical lo R.im bisbe y acabada aquella se feu professo, y despres en ser acabada, los senyors concellers acompanyaren lo R.im bisbe com es de costum fins al peu de la scala del palau episcopal.

St. Roch.

DISAPTA XVJ. — En est die los concellers anaren a la professo de sanct Roch com es quiscun any acostumat, aportant lo talam, ahont se digue solemnpe offici com es acostumat.

Ntra. Sra. de la Canal.

DIUMENGE XVIJ. — En est die se feu la festa de nostra S.ra de la Canall en la sua capella, qui es desobra lo portal Nou: feren la los senyors concellers, ahont se digue solemne offici y sermo ab molta de musica y cantoria.

Crida contra moneders falsos, revocacio.

DILLUNS XVIIJ. — En est die Steve Gilabert Bruniquer notari de Bar.na y sindich de la present Ciutat, referi com disapte que contavem a nou del present y corrent mes de Agost, here tornat a sa Ex.ª per saber la resposta que li tornarie sobre lo fet de publicar la crida, de la determinatio que lo savi concell de cent tenie feta de llevar los premis que tenien offerts donar als qui posassen en ma de la Regia Cort los fabricadors de falsa moneda menuts de Bar.na, eo fals fabricadors de la B,

lo qual referi que sa Ex.ª li digue que sobre dit fet acudis a lo mag.ch micer Miquel Sala Jutge de Cort que li tornarie resposta. E, encontinent referint que acudi ab dit magnifich micer Miquel Sala lo qual li dix com lo concell real havie fet algun sentiment de que se revocas dita crida, y que apareixia que no convindria, al manco que se revocas del tot, per lo que sen podia seguir algun dany e que lo savi concell de cent ho consideras, y que ell ya tenia donada dita resposta als mag.chs concellers.

Benediccio de la nova iglesia de monjas descalças (Sta. Teresa.)

DIUMENGE XXIIIJ. — E en est die, die de la festa del glorios apostol S.t Berthomeu, per lo R.im bisbe don Raphael de Rovirola fou benehida la isglesia nova del monestir de las monyas descalsas, novament construida en lo carrer dit de na Canuda: feuse en dita isglesia solemne offici y sermo; los senyors consellers no foren a la benedictio de dita iglesia per que no foren convidats a ella.

St. Agosti, festa.

DIJOUS XXVIIJ. — En est die, die de S.t Agosti, los senyors concellers foren convidats y anaren en lo monestir de S.t Agosti, ahont hoiren solemne offici y sermo ab molta musicha.

SETEMBRE

Ntra. Sra. festa en la Lotja.

DILLUNS VIIJ. — En est die, die de nostra Senyora, los mag.chs concellers foren a la festa de la lotya que fou molt solemne: fou y sa Ex.ª, digue la missa de pontifical lo R.im bisbe don Raphael de Rovirola, ahont hi hague molta musicha com en altres anys es acostumat.

Degradacio de un rector ladre de pas.

DISAPTA XIIJ. — En est die a la tarda, en la plassa del Rey, se tingue aucto publich y fou desgraduat mossen Matheu Ballart, prevere rector de las Anovas, bisbat de Urgell junt a la vila de Oliana, lo qual era natural de una parrochia junct a la vila de Agramunt, delat segons deyen de omicidi y ladre de pas. Feu la desgraduatio lo R.im don Raphael de Rovirola bisbe de Bar.na, en la qual plassa se feren diversos catafals per causa de dit aucto, lo un junct la paret del palau del Rey en lo qual estavan los mag.chs doctors de la tercera sala del concell Criminal, y lo thesorer ab los officials de la cancelleria, alguazirs y altres. Altre tambe havia arrimat en la paret de la iglesia de

sancta Agata, en lo qual estave lo tribunal del Jutge del Breu, ahont fou legida la sententia al dit mossen Matheu Balart, y en lo mig de la plassa estave lo catafal hont se feu lo dit acte de desgraduatio per dit R.^im^ bisbe, en companyia del qual estaven molts abbats y canonges, y lo Ex.^im^ loctinent y capita general lo duch de Monteleon estave alt sobre de dit catafal del consell real, ab una finestre de les cases del Palau Real, los senyors diputats estaven en altre finestra del dit Palau. Tambe staven en altra finestra los de la visita del general.

Redres en lo Studi.

DILLUNS XV. — En est die se tingue concell de cent sobre voler donar Redres en algunas cosas del studi general, y se resolgue que se stigues com se stave antes, excepto que com quiscun any se comensaven dos cursos de philosophia, que tantum sen comensas quiscun any un.

Visita al duch de Cardona.

DIUMENGE XXI. — En est die los mag.^chs^ concellers tenint noticia que lo Ex.^im^ don Henrich Ramon Folch y de Cardona olim de Cordova y de Arago, duch de Cardona y de Segorb, era entrat lo vespre antes en la present ciutat y que estave en sas casas que son junt al pla de St Francesch, com fos estada esta la primera volta que era vingut en la present ciutat despres de la mort de la Exma senyora dona Joana de Cardona olim de Arago sa avia, que era morta pochs dies fa en la torra dita de micer Serra junt al monestir de Jhs, com a nou duch de Cardona, determinaren los mag.^chs^ concellers agut primer parer de promens y tinguda verdadera relatio, tenien fet lo semblant ab sos predecessors la primera volta vingueren en esta Ciutat, ço es ab lo Ex.^im^ don Ramon Folch y de Cardona son avi, y aixi mateyx ab la dita Exma senyora dona Joana sa avia, de anarlo a visitar en sa casa y donarli la benvenguda de part de tota esta ciutat, y aixi enviaren per demanar y pendrer hora a Pau Amell altre dels verguers dels dits mag.^chs^ concellers, y sabuda aquella partiren de la present casa acompanyats de molts officials de la dita casa y altres personas per fer dita visita, y arribats que foren en la dita casa ahont estava sa Ex.ª , essent en la primera sala que trau finestras al carrer Ampla, isque sa Ex.ª a rebrer als dits mag.^chs^ concellers ab molta cortasia y contento que demostrava en que sas mag.^cias^ anassen a visitarlo, y al voler entrar al segon aposento que mira a la part del hort, feu moltas cortesias y porfias y no volgue may passar primer sino que passas primer lo mag.^ch^ conseller en cap, y aixi feu lo mateyx al

entrar al tercer aposento ahont estava rebent las visitas, y essent alli ab sas mag.cias estaven ja aparellades cadires y al asentarse fou en modo de filera a mija ala en esta forma, ço es lo mag.ch conceller en cap feu assentar a cap de fillera, despres se assenta lo Ex.m duch, despres lo mag.ch conceller segon y despres los altres mag.chs concellers per llur orde, y essent assentats, lo dit mag.ch conceller en cap de part de tota esta ciutat dona la ben vinguda a sa Ex.ia, y li significa lo contento gran qüe esta ciutat tenia rebut de sa vinguda, y tingut algun rahonament entre si, los dits mag.chs concellers se despediren, y lo dit Ex.m duch de Cardona se alsa de sa cadira y acompanya los dits mag.chs concellers fins que foren fora a la primera sala, y porfia y passava avant de volerlos acompanyar fins fossen a la entrada de las ditas casas, qui ya era arribat fins al cap de la scala y los mag.chs Concellers no volgueren passar de dita primera sala que sa Ex.ia no sen tornas, y aixi se despediren ab molta cortesia y acato, y los dits mag.chs concellers acompanyats ab los dits officials y personas sen tornaren en la present casa.

S. Miquel, festa.

Dilluns XXVIIIJ. — En est die festa del Archangel S.t Miquel, los mag.chs Concellers foren convidats y anaren a oir lo offici en la Iglesia parrochial de S.t Miquel, ahont oiren solempne offici y sermo.

OCTUBRE

Divendres IIJ. — En est die estant los mag.chs concellers en la casa de la ciutat, los fou trames a dir que lo vice Rector de la universitat del studi general de la ciutat de Leyda ab tres concellers de la dita universitat, un de quiscuna natio, si los concellers eren servits, de part de aquella universitat los volian venir a fer una embaxada sobre cert cas que novament se havia succehit en la dita universitat, y fou respost per los mag.chs concellers que de bona gana sempre que fossen servits los oirian. — E poch apres donada dita resposta, arribaren en la casa de la present ciutat lo doctor Mathia Sabata doctor en medicina y catredatich de prima en dita facultat en la dita universitat de Lleyda, y com a catredatich mes antich vicerector de la dita universitat acompanyat de tres concellers per la tres na-

cions aragonesa, cathalana, y valentiana, ab molts studians de facultats de leys y altres que los acompanyaren, lo qual vice Rector y los tres concellers anaven tots vestits de dol, y lo vici-Rector ab sa becha, y arribats que foren en dita casa a hont foren ben rebuts, y assentats en lur lloch, lo dit doctor Mathia Sabata explica sa embaxada de part de aquella universitat del studi general de Leyda, notificant lo gran sentiment, tristesa y llanto que ha causat a dita universitat, Concell general y studians residint en dita universitat de Leyda, lo trist y notable succes que a vint de setembre prop passat succehi en dita ciutat de Leyda en persona del doctor Matheu Marti, doctor en lleys y Rector de la dita universitat per la natio cathalana, en repatir dels soldats de la Unio dos studians que per dits soldats foren presos en la plaça de S.t Joan de dita Ciutat de Leyda, per apportar les spases mal guarnidas, los quals los aportaven en la preso, al qual fahent dit acte de repatir dits dos studians com tocas a ell lo delicte de dits studians, si algu tenian comes, no dupta algu dels soldats de la dita Unio tirar al dit micer Matheu Marti un tir de pedrenyal, del qual mori encontinent sens poder dir sino Jhesus, confessio, y que perço en nom de la dita universitat del studi general venia acompanyat ab dits tres concellers a supplicar a sas mag.cias com a presidents en aquest Principat y amparo dels qui estan destituits de tot favor, se servissen voler amparar, affavorir, ayudar y fer merce a dita universitat y manar traure la ma en aquest negoci de tanta calitat, ab sa Ex.a y en quant sia menester ab sa Mag.t per que ab lo favor y emparo de sas mag.cias y de aquesta ciutat, la dita universitat reintegre y conserve en sa honor y lloch, culpables y delinquents sien castigats ab castich exemplar, y provehir que en lo sdevenidor no se seguescan semblants ni altres delictes ni eccessos, y en crehensa de sa embaxada dona una carta de crehensa que tenie del vicirector y concell de la universitat general del studi de Leyda la qual dona en mans del mag.ch conceller en cap.— E, los dits mag.chs concellers, ço es lo mag.ch conceller en cap absent lo ters, oida dita embaxada feu de resposta que esta ciutat ho sentia molt lo tan notable succes, y que per quant alli no estave lo mag.ch conceller ters, que en esser tots junts alli tractarian est cas, y en tot lo que podrian mirarian y veurian com podrian ayudar y valer á la dita universitat, y que de tot lo que podria fer en beneffici de dit negoci se faria y los seria

Reclamacio de socors per la Universitat de Leyda.

Galeras.

donat avis. — E mes dit die arribaren en la plaja de la mar de la present ciutat dos galeras de llevant de la senyoria de Genova.

St. Francesch, festa ab assistencia de concellers y diputats.

DISAPTA IIIJ. — En est die festa del glorios seraphi St Francesch, los mag.^{chs} concellers foren convidats en lo monestir de St Francesch pera la festa de dit die, ahont tambe foren los senyors diputats y oidors de comptes concistorialment y tambe sa Ex.ª lo Ex.^{im} duch de Monteleon: foren primers en la dita iglesia los mag.^{chs} concellers los quals se assentaren en las cadiras del cor a la part del evangeli, y despres vingueren en la dita iglesia los dits S.^{rs} diputats y oidors de comptes concistorialment, los quals se assentaren en lo dit cor a la part squerra de la epistola, y poch apres arriba en la dita iglesia sa Ex.ª , y los dits mag.^{chs} concellers com tenen de costum isqueren á la porta á rebrerlo y lo acompanyaren fins fou en lo altar mayor ahont tenia son estrado parat, y los mag.^{chs} concellers sen tornaren en llur assento del cor de la ma dreta, y poch apres los senyors diputats y oidors anaren al altar mayor a donar la ben venguda eo a besar les mans á sa Ex.ª , y despres sen tornaren en lo cor de hont eran partits de ditas cadiras de la part squerra de la epistola, y aixi estigueren mentres dura lo offici y sermo que fou molt solemne, y acabat que fonch los mag.^{chs} concellers anaren acompanyar sa Ex.ª des del altar mayor fins que fou al portal de la iglesia com es acostumat, y sen tornaren assentar en las ditas cadiras, y poch apres saludant als senyors diputats y oidors se despediren y sen anaren de la dita iglesia y despres los diputats y oidors. — E dit die passa alta mar la squadra de las galleras de Genova, capita don Carlos de Oria que venian de ponent, y nos sap tinguessen fet á las parts de ponent nengun effecte de jornada, com deyen anaven á fer quant passaren per assi tantum; vengue assi una galera que dona fons devant la dressana, y se parti á la primera guarda de la nit.

Squadra.

Visita de la torra del cap del Riu.

DIUMENGE V. — En est die foren los mag.^{chs} concellers a la torra del cap del riu de Llobregat per mirar y regonexer aquella com quiscun any es de costum tenirhi de anar, que axi ho juran en lo introhit de la concelleria.

Duch de Cardona, visita als Concellers.

DILLUNS VJ. — En est die demati los mag.^{chs} concellers foren á bona hora á la casa de la ciutat perque lo Ex.^{im} don Henrich Ramon Folch de Cardona olim de Cordova y de Arago, duch de Cardona, los tenia enviat á dir que volia venir á visi-

tarlos en agrahiment de la visita que li tenian feta los dits mag.^{chs} concellers á vint y hu del passat, y los dits concellers per solempnitzar dita (visita), manaren convidar molts cavallers y ciutadans y los officials de la present casa per estar acompanyats com convenia á la reputacio de la ciutat, y al temps que lo dit senyor duch arriba y se apea de la carrossa en que venia, foren aqui pera rebrel los officials de casa, y entrant ya dins casa a la que fou endret del peu de la scala, foren aqui los mag.^{chs} concellers ab los cavallers y ciutadans que estaven convidats per dita vinguda que foren en numero mes de dotse, y li donaren la ben venguda y posantseli lo conceller en cap al seu costat á la ma squerra y los altres concellers davant, entraren á la sala vella antigament dita de Concell de Trenta, y aqui lo dit senyor duch feu oracio devant la capella que per esta occasio estava decentment parada ab las images de plata y pessas de plata de la ciutat, entapissada ab los domasos y ab molta luminaria, y apres sen entraren en la sala nova del concell de trenta, ahont assentats, posat lo duch al mig dels concellers, lo dit senyor duch los dix que per sentirse obligat á la honra y merce que sas senyorias li feren de anar lo á visitar estos dias atras en sa casa, y regonexent tanta voluntat que per la molta affectio y voluntat que te y aporta á esta ciutat era volgut venir á besarlos les mans y tornar los la visita ans de tornarsen en Castella, y lo senyor conceller en cap li respongue que tots besaven les mans á sa Ex.ª per tanta merce, y tots conexian quant degut era á sa Ex.ª se li fes tot servey, y que esta ciutat restava molt obligada á sa Ex.ª de haver la volguda onrar ab sa presentia, y que manarian que tanta merce com los tenia feta sa Ex.ª fos continuat en los llibres de aquesta casa per memoria en lo sdevenidor; y fetas entre si estas cortesias tots se alsaren, y com conegueren que lo dit senyor duch gustaria de veurer la casa, los dits senyors concellers lo acompanyaren y entrant en lo arxiu ahont estan los llibres de la Taula, y sala de Concell de Cent, manant los senyors concellers se obris lo smari de las bossas, lo qual fou ubert y amostrat al dit senyor duch, de aquell fou treta la bossa de conceller en cap y mostrant lo modo se trauen á sort los concellers y officis de la present casa, fou tret de dita bossa un rodoli, y en ell fou trobat scrit lo nom de micer Francesch Bonet, lo qual fou encontinent tornat dintre, y a la fi devallantsen de dalt, entra en la scrivania mayor, volent saber y entendrer ab gran

gust las cosas de la ciutat, y axint de dita scrivania mayor antes de arribar á la porta, lo dit senyor duch se despedi, y los senyors concellers sen tornaren dins de la sala del trentenari, y alguns dels cavallers y officials de la casa restaren alli y acompanyaren al dit senyor duch fins que fou axit fora y enbarcat en sa carrossa ab que sen ana.

Rector de Lleyda.

DIMARS VIJ. — En est die los mag.[chs] concellers enviaren á sa Ex.[a] una enbarcada (1) de dos ciutadans a supplicarlo de part de esta ciutat fos servit manar tenir la ma en lo acces gran que se era comes en persona del rector de la universitat de Lleyda, que tota esta Ciutat ho tindria á particular merce. Als quals respongue que ell tenia sentit molt lo fet de la mort del rector de la universitat de Leyda y que ell de sa part tenia fetas las diligentias possibles per que tenia enviat a Leyda lo mag.[ch] micer Miquel Sala Jutge de cort per fortificar dit cars, y tenia fetas publicar cridas donant premi de cent lliures y perdonant y rematent dos homens que estiguessen en mal, y tambe dona orde que per mellor castigar dit cas un home que tenian pres lo aportassen assi per estar mes segur, lo qual ya era arribat y estave en las carcers Reals y que per dit cas faria totas las demes diligentias fossen possibles.

Visita de la torra de Montgat.

DIJOUS VIIIJ. — En est die los mag.[chs] de consellers (sic) foren a la torra de Montgat per mirar y regonexer aquella, com es costum anarhi quiscun any, y axi ho tinguen jurat tenirhi de anar.

Festa del Angel Custodi.

DIUMENGE XIJ. — En est die foren los mag.[chs] concellers convidats per anar á la seu á la festa del Angel Custodi, que se acostuma de fer quiscun any post octavam S.[ti] Michaelis: fou fet solempne offici y sermo, per qual sermo te costum la present ciutat de sercar quiscun any predicador y donarli la caritat. Acabat lo offici, fou feta solempne professo, la qual est any ha acostumat de anar fora de la seu, fent la volta que fa la professo de la Conceptio portant lo talem ab la figura del Angel Custodi. Tambe est any la festa se es comensada á fer molt solempne perque la bona memoria de don Francesch Olivo y de Albernia canonge de la dita seu y ardiacha de sancta Maria de la Mar e Inquisidor que fou, te ordenat per la gran devotio

---

(1) Embaixada. Desde la traslacio den Bruniquer, de dia en dia va pitjorant la redaccio, ortografía y correccio del original.

del Angel Custodi se fes doble mayor, dexant la charitat que era menester, y tambe per fer dita professo cremassen tots los rollos de siris blanchs, com ses fet est die, y se entengue que de assi avant quiscun any en dita festa se fara. — E tambe en est die se ha publicat Jubileu universal que la sanctedat de nostre molt sanct pare Paulo quint vuy en la Iglesia de Deu benaventuradament regnant, te concedit y enviat, qui es com lo del any sant, la data del qual fonch en Roma á trenta de Agost proppassat per las necessitats de la Iglesia. Las Iglesias que foren assenyaladas per lo ordinari per guanyar lo dit Jubileu, son la Cathedral, la parrochial de sanct Culgat del Rech, lo hospital general, y la iglesia del monestir de las monyas de las Hieronimas en lo Reval.

DIMARS XIIIJ. — En est die foren los mag.[chs] concellers á mirar y regonexer les fonts de la present Ciutat, com es de costum quiscun any tenirhi de anar. *Visita de les Fonts.*

DIMECRES XV. — En est die á la tarde se feu professo per la statio del St Jubileu, la qual parti de la seu fent la volta de la professo del Corpus, en la qual anaren los mag.[chs] concellers y molta gran multitut de gent que fou cosa digna de alabar al Senyor, y no si aporta talam. — E, dit die estant los dits mag.[chs] concellers en lo altar mayor de la seu, los fou dit per mossen Gabriel Olzina scriva de manament y segretari del virey de part de dit senyor virey, com lo molt Ill.[e] senyor don Camillo Pinyatello comte de St Angell de Lombardos fill primogenit de sa Ex.[a], estava de partida pera Italia, y que volia anar lo dia mes prop seguent al mati á la casa de la ciutat á despedirse de sas mag.[cias], que perço se servissen de volerli donar audientia, al qual fou respost per lo mag.[ch] conceller en cap de voluntat dels altres mag.[chs] concellers que ab molt aplauso e contento serie sa senyoria rebut sempre que alli anas. *Jubileu, professo.* *Visita de lo fill del Virey.*

DIJOUS XVJ. — En est die demati los mag.[chs] concellers sabent tenia de venir en la present casa per despedirse lo molt Ill.[e] senyor don Camillo Pinyatello comte de sanct Angell de Lombardos, fill primogenit del Ex.[m] duch de Monteleon, virey de Cathalunya, manaren que tots los officials de casa si trobassen quant arribaria dit molt Ill.[e] senyor don Camillo, y tambe manaren parar la capella ab tota la plata y brandoneras, colgaduras de domas, ab molta luminaria, y posar los cobrimesas millors de la casa sobre los bufets, per dita vinguda e, essent tan- *Id.*

tum dos concellers en casa de la ciutat ço es cap y segon per estar algun tant indispost lo ters, y lo quart y quint per temor de la aygua que esta matinada ha cayguda molta, pensant no aniria, no si trobaren: arriba en dita casa dit senyor comte y desembarcat que fou de la carrossa venint en companya del senyor marques de la Palleta y altres cavallers de palatio, foran alli al portal á axir lo á rebrar, y entrant á la instancia vella del trentenari foren alli dits concellers exits á rebrer dit senyor comte, lo qual los dits mag.[chs] concellers lo posaren en lo mig y alli ferèn oratio en la capella que com esta dit estava parada, y despres sen entraren en la instancia nova de trentenari, y alli assentat al mig dels dits senyors concellers, feu sa despedida dient com estave de partida pera Italia, y per lo que restava obligat á esta Ciutat venia á offerirse aixi de sa part com de la molt Ill.[e] senyora dona Hieronyma Colona sa avia y tambe de sa mare la duquessa, las quals tambe sen anaven, que en tot lo que podrian servir á esta ciutat ho farian de bona gana, y fahent molts altres compliments y offertas, lo mag.[ch] conceller en cap li feu de resposta que tota esta ciutat estava molt certa de la voluntat de sa senyoria y de ditas senyoras, que la mateyxa correspondencia podrian tenir de esta ciutat, y que de tanta merce que los tenian feta en voler honrar esta casa ab sa venguda, li besaven les mans, y que nostre senyor los donas bon passatge y los dexas arribar á sos estats ab molt de contento; y tingut est rahonament y fetas ditas cortasias, per quant plovia ab molta impetut de aygua volentse alsar, los mag.[chs] concellers lo supplicaren se detingues, y aixi ho feu fins fou passada la pluya, y despres se alsa en ser passada, y los dits senyors concellers lo acompanyaren fins fou a la porta de dita instancia vella del trentenari, y los officials de la casa fins fou fora embarcat en dita carrossa que sen ana.

Gran pluja.

DISAPTA XVIIJ. — En est die festa del glorios evangelista sanct Luch, nos feu la festa en lo estudi general de esta universitat com quiscun any es acostumat, per esser semmana de Jubileu. Es per aço estada porrogada (per) los mag.[chs] Concellers per al dia de St Simon y Judes qui sera á vint y vuit del corrent. E, en est die es anada la professo de la seu pera la stacio del Jubileu al hospital general, ahont no son anats los mag.[chs] concellers: la causa es estada perque en est die plògue molt y se pensave que nos farie dita professo.

Festa de S. Luch prorrogada.

DIMECRES XXIJ. — En est die se tingueren braços en la deputatio ahont asesti lo mag.ch conceller en cap essent convidat com á president del bras real y en la forma acostumada oida la propositio que feren los senyors diputats, ço es si convindrie per al benefici de la generalitat arrendarse les bolles, o si se collectarien, vist lo tenuo preu trobaven en los arrendaments al respecte se arrendaven altres triennis, y oida la dita propositio y lo vot sobre aquella tenia fet lo R.im bisbe de Bar.na, se departi de dits brassos ab companyia de alguns cavallers y vingue en la present casa ahont estaven aguardant los demes senyors concellers, y sobre la dita propositio se feu lo vot seguent: que attes lo resoldrer assi en los tres estaments congregats, si se haurian de arrendar las bollas o collectar, podria ser dany á la generalitat, que perço se deixe lo present negoci en ma dels senyors diputats pera que ab intervencio de las perçonas que adaço los apareguen mes aproposit ab lo secret, maduresa y discretio que solen, prenguen la resolutio en dit negoci que mes convingue al benefici de la generalitat. Lo qual aportat per dit mag.ch conceller en cap en los brassos y alli llegit, los brassos determinaren y seguiren lo dit vot que tenia fet la ciutat sobre dita propositio.

Brassos en la Deputacio sobre arrendament de les bolles.

DIJOUS XXIIJ. — En est die festa de la primera translatio de S.ta Eularia, los senyors concellers foren á la seu al offici sens proms, com es de costum anarhi quiscun any per la present jornada.

Festa de la translacio de Sta. Eulalia.

DISAPTA XXV. — En est die se tingue concell de cent sobre certa forma volian donar en lo pastrim y altres cosas, com en las deliberations feren esta contengut.

Consell acerca lo pastrim.

DIMARS XXVIIJ. — En est die festa dels apostols S.t Simon y Judas se feu la festa de S.t Luch, la qual nos feu lo dia de la sua festa per esser semmana de Jubileu en lo studi general, per esser porrogada á la present jornada, com es quiscun any de costum ferse lo die de S.t Luch, es se feta ab musicha y cantors y si digue solempne offici y cermo.

Festa de S. Luch prorogada per raho de Jubileu.

DIMECRES XXVIIIJ. — En aquest die anaren los concellers al monestir de les monges de Pedralbes com es acostumat anar quiscun any, per esser protectors de aquella casa y entraren dins del dit monastir ab sos verguers y ab lo correu de la ciutat, tots ab llurs gramayes com es acostumat.

Visita a Pedralbes.

DIJOUS XXX. — En est die essent los mag.chs concellers

Despido del Duch de Cardona.

avisats que lo Ex.[im] don Henrich Ramon Folch duch de Cardona volia venir á la present casa per despedirse de esta ciutat perço que sen torne en Castella, manaren que se paras la capella ab los domassos y si posas la plata, ab molta luminaria, y que tots los officials de la casa se trobassen quant arribaria sa Ex.[a] per axirlo á rebrer, y tambe convidaren molts cavallers y ciutadans que acistissen en la present casa en companya dels dits concellers per rebrer á sa Ex.[a] , y estant tot á punt arriba dit Ex.[im] duch de Cardona y en esser fora de la carrossa ab que arriba, foren á la porta al rebrer molts officials de la present casa y los mag.[chs] concellers ab los cavallers y ciutadans que per dit effecte tenian convidats exiren a rebrer a dit Ex.[im] duch de Cardona serca del peu de la scala, y rebut aquell y posat a ma dreta del conceller en cap essent devant de la capella que estava molt ben parada, ahont estaven sis coixins de vellut carmesi per poderse agenollar, ço es un per dit Ex.[im] duch y sinch per los sinch consellers, feren oratio en la capella y despres sen entraren en la instancia dita de trentenari y alli assentat entre lo conceller cap y segon, feu sa propositio dient, com se venia á despedir desta ciutat per que entenia dins breus dies anarsen en Castella y que tenint rebudas tantas merces desta ciutat venia á offerirse, que en tot lo que podria valer á esta ciutat estaria sempre prompte, y li fou respost per lo mag.[ch] conceller en cap de voluntat dels altres mag.[chs] concellers que ells en nom de esta ciutat besaven les mans á sa Ex.[a] de la offerta tenia feta á esta ciutat y de voler venir á honrar ab sa presentia esta casa, y que la mateixa correspondencia trobaria sempre sa Ex.[a] ab esta ciutat sempre que alguna cosa fos de son servey, y fets estos y altres compliments se alsa y los dits concellers ab los dits cavallers y ciutadans lo acompanyaren fins fou serca del peu de la scala, mes de mig pati de hont se despedi, y alguns cavallers y ciutadans ab los officials de la present lo acompanyaren fins que fou fora, embarcat ab sa carrosa que era vingut.

NOHEMBRE

DISAPTA I. — En est die á la una hora despres de dinar, se parti de la present ciutat lo Ex.[im] duch de Cardona lo qual sen tornava en Castella.

DIMARS IIIJ. — En est die que era lo sent dema del dia dels morts, los mag.chs concellers ab sas gramalles de dol partiren de casa de la ciutat acompanyats de molts officials: anaren á la seu al aniversari ques feie de la bona memoria del rey don Jaume, ahont oiren lo sermo que quiscun any se acostuma de dir y se asentaren á las cadiras del cor sota la trona com es de costum quiscun any.

Aniversari del rey don Jaume.

DIVENDRES VIJ. — En est die arribaren deves la part de ponent trenta galeres, ço es vint de Napols y deu de Cecilia, les quals los mesos atras heren passades qui deien anaven á jornada, y no se ha entes haien fet ningun effecte ni comesa cosa alguna, son vingudes carregades de infanteria conforme eren passades.

Galeras de Napols y Sicilia.

DILLUNS VIIIJ. — En est die á la tarde com ya los mag.chs concellers tinguessen entes que ab les galeres que heren arribades y estavan en lo moll se volia embarcar pera Italia la Ex.ma duquessa de Monteleon muller del Ex.im duch de Monteleon virey de Cathalunya, juntament ab dona Hieronyma Colona sa sogra, determinaren los dits mag.chs concellers de anar á despedirse, perço fou trames hu dels verguers pera anar á demanar licentia y pendrer hora, la qual sabuda los mag.chs concellers acompanyats dels officials y altres se partiren de la present casa, y arribats que foren en palacio antes de entrar a despedirse de la dita virenya (sic) parlaren y bendaren (besaren) les mans al Ex.im duch de Monteleon virey de Cathalunya lo qual estava en lo pont, y besades les mans eo fet lo degut acat, li feren moltes gracies de la merce tenia feta á esta ciutat en fer declarar la causa que la ciutat aportava contra los Julians, la qual se era promulgada en favor de la ciutat y contra dits Julians. E, tambe supplicar á sa Ex.a se servis entercedir ab sa Mag.t manas despedir Francesch Cosme Fivaller donzell embaxador desta ciutat qui a molt temps está en cort y dona grans gastos a esta ciutat, a la qual embaxada respongue sa Ex.a queu scriurie a sa Mag.t y supplicarie manas despedirlo, y de aso farie en continent perque ne tenia correu que estava á punt de despatxarlo. E rebuda dita resposta, li demanaren licencia per poder entrar a despedirse de la Ex.ma duquesa la qual fou concedida, y entrant trobaren aquella per estar algun tant indisposta en lo llit estant en compania della la Ex.ma Senyora dona Hieronyma de Colona sa sogra, los quals se assentaren ab sengles cadires y tingut alli algun rahonament a cerca de la despedida que feie a Italia

Partida de la duquessa de Monteleon y sa sogra.

Causa dels Julians declarada a favor de la ciutat.

Despaig de embaixador.

y lo quant ho sentie esta ciutat tenirse de partir y dexar aquesta á sa Ex.ª, y altre rahonament ab molta cortesia y acato, se alsaren y foren acompanyats per lo Ill.^{im} comte de St Angel fins que foren al cap de la scala de palacio, ab lo mateix acompanyament de officials y altres sen tornaren en la present casa.

Visita a Moncada.

DIMECRES XIJ. — En est die, tres dels mag.^{chs} concellers ço es segon, terç y quart anaren á la vila de Montcada á hont tenen obligatio de anar quiscun any com es de costum.

Partida de la vireina.

DIVENDRES XIIIJ. — En est die se embarca la Exma Duquesa de Monteleon dona Hieronyma Colona y altres de sa casa pera Italia, ab quinse galleres de Napols y nou de Cecilia, com ne restaren quatre y una que ne compra lo general de Catalunya, dita St Ramon, y una de Cecilia de les deu, per esser vella dexaren assi lo buch.

Visita al pont de St. Boy.

DIUMENGE XVJ. — En est die anaren tres consellers ço es cap quart y quint com es de costum al pont de St Boy.

Carta del Rey sobre professo de St Ramon.

DISSAPTA XXIJ. — En est die al mati per part de sa Ex.ª foren enviats á demanar los mag.^{chs} concellers y que se allargassen fins á palacio, que tenie necessitat de parlarlos, y rebuda dita embaxada dits senyors concellers attes los ere dit que sa Ex.ª estava aguardantlos, acompanyats dels officials de la present casa y altres, anaren á palacio: en esser alli trobaren á sa Ex.ª en la sala gran que mira deves lo carrer Ample, y fet lo degut acatament estant cuberts los mag.^{chs} concellers, los dix y manifesta una carta que tenia rebuda de sa Mag.^{t} ab la qual se li ordena que digue á dits senyors concellers en que sobrel fet y cas de fer la professo de St Ramon, y sobre la forma de anar lo conceller real y lo bras militar y diputats, tinguen á be per ara de penrer un dels cinch medis eo, apuntaments que foren dits y apuntats en lo consell de cent per los mag.^{chs} doctors del real concell, micer Hieronym Astor y micer Hieronym St Just, que sa Mag.^{t} restarie molt servit, y en fe y crehensa de dites coses dona y lliura en ma del mag.^{ch} conceller en cap una carta de sa Mag.^{t} la qual es del thenor seguent (1). . . . .

. . . .

Insaculacio.

— E, dit die se tingue trentanari en lo qual se feu extractio de la insaculatio fahedora en lo present any.

DIMECRES XXVJ. — En est die se crida consell lo qual es

(1) No consta.

ordinari, y se toca la campana y no se ajunta per no acudir compliment numero de jurats.

DIVENDRES XXVIIJ. — En est die com se fos donat orde alguns dies atras per los mag.chs concellers á Pere Donadeu mestre de cases de la ciutat en que per commoditat de les tonyineres y altres qui venen bacallar devant de la pescateria fos fet de nou y fabricat un pou, no dupta en est dia estant fent y fabricant aquell en lo ribatje de la mar, ço es serca y devant de la pescateria, lo balle general enviar sos ministres pera que de llur part manassen ab penes al dit mestre Donadeu y als qui feien y fabricavan aquell, pera que se abstinguessen de fer y fabricar aquell E com de dit manament y torb que volia donar y causar dit Balle general, en que nos fes y fabricas dit pou per dit mestre Donadeu, ne fou donat avis y part als mag.chs consellers, per los quals li fou ordenat que no obstant dit manament de dit balle general, fos passat avant en fer y acabar dit pou e, per quant los dits mag.chs concellers en est die estavan occupats en lo fet de la insaculatio, sobre dit fet de haver fet dit manament sols fonch donat dit orde que no obstant aquell passassen avant, que altrament ne hagueren fet gran sentiment y demostracio y los dits mestres passaren avant en acabar aquell.

Obra de pou en la pescateria, embargada per lo batlle.

DISAPTA XXVIIIJ. — En est die demati fou feta embaixada per part dels religiosos monjos de S.t Benet als mag.chs concellers sobre que esta ciutat los donas y prestas llur favor concell y aiuda e, intercedis ab sa Sanctedat y ab sa Mag.t eo que tinguessen per be de venir y consentir ab la unio que entenen van procurant los pares de la compania de Hiesus del abadiat de S.t Marti de Canigo de la dita orde de S.t Benet, al Collegi que dits pares de companya de Hiesus tenen en la vila de Perpinya, la qual embaxada fou feta per lo R.nt abbat fra Francesch Codina del monestir de S.t Pere de Gallicant de la ciutat de Gerona juntament ab tres senyors religiosos de la dita orde E, per lo mag.ch conceller en cap de voluntat dels altres senyors concellers, los fou respost que á ells ere impossible poder correspondre á llur embaxada, per quant estavan acabant son temps y en lo acte de la insiculatio, empero que ells ho dexarien ab testament y molt recomanat als mag.chs esdevenidors concellers pera que corresponguessen á llur embaxada com era molta raho — E dit die de disapta á la tarde essent ya entre set y vuyt de la nit se mogue entre los mag.chs concellers y abilitadors

Frares de St. Benet, sobre pretesa unio ab los frares de la Companya de Hyesus.

gran questio y debat perço que los concellers pretenien tornar á mirar y regoneixer les bosses que ya estavan insaculades, perço que lo dit die demati era mort Joan Canyelles mercader, qui ere en algunes bosses de les qui estavan ya regonegudes y closes e, insicular en lloch de aquell. E los abilitadors pretenien que primer se havia de acabar de insicular les bosses que estavan ya regonegudes de concell de cent, y abilitar les persones quils estaven proposades per tenir de imsicular, sobre dit fet y

Insaculacions.

altres rahons incorregueren, se pensa seguir algun gran debat concorrent moltas requestas y protests de modo que sens intervencio presencia y assistencia dels abilitadors y dotzena foren dites bosses que estavan ya closes tornadas a obrir, e insiculat en aquelles per mort de dit Joan Canyeles.

Id.

DIUMENGE XXX. — En est die dia de S.t Andreu, estant congregat lo concell de cent, antes de fer extractio de novells concellers fou dit y referit al concell de cent e votat sobre lo cas que lo die antes se era succehit de haver ubertes les bosses e insiculat en aquelles sens voluntat, presentia y consentiment de la dotsena dels abilitadors. E fou per lo dit concell determinat que tots los insiculats per dits concellers ab la dita forma fossen inabils sempre que isquessen en algun offici, y que en la insaculatio proxim fahedora fossen desensiculats y trets de dites bosses y en lloch de aquells tals insiculats, fossen de nou insicu-

Novells conselers.

lats altres — E, dit die despres de dita desliberatio, foren extrets en novells concellers los seguents

Mossen Francesch Palau ciutada
Micer Joseph Dalmau doctor en drets ciutada
Mossen Bernadi de Aranxapi donzell
Mossen Luch Talavera mercader
Anthoni Magi Bassa ferrer.

OBRERS

Mossen Marti Joan Spuny donzell
Sabastia Morato notari real.

DESEMBRE

Juraments. Resistencia de un.

DILLUNS I. — En est die fou lo jurament dels novels consellers y obres, ço es dels quatre consellers cap, ters, quart, y

quint, que com lo segon fos absent de la present ciutat en una torra que tenia en la parrochia de St Vicens de Sarria del territori de la present ciutat, no vingue a jurar perque se deya que no volia acceptar lo carrech de conceller y axi no jura en esta jornada, sino sols los quatre y los obres en la forma acostumada

Visita al virey.

— E lo mateix die al mati haguda hora per un verguer anaren a visitar al S.^{or} virey com es de costum, lo qual trobaren en la sala gran que trau finestra a la part del carrer Ampla: aqui lo mag.^{ch} conceller en cap feu son rahonament en effecte dient á sa Ex.ª que tenia á gran merce de Deu nostre S.^{r} ser stats extrets en concellers de aquesta ciutat en temps de la presidentia de sa Ex.ª, per que ab lo arrimo y amparo de sa Ex.ª speravan que son regiment sortiria molt al servey de Deu y de sa Mag.^{t} y beneffici de aquesta ciutat, confiant que sa Ex.ª continuaria per avant les merces que ab tanta y tant experimentada voluntat havia rebudas aquesta ciutat de ma de sa Ex.ª no sols per sa persona, empero que intercediria ab sa Mag.^{t} en totas cosas que sien de honor y be de la ciutat, offerintse tots molt prests al servey de sa Ex.ª, y sa Ex.ª los respongue que se alegrava molt de que la ciutat hagues tingut tant bona sort de que sas merces fossen eixits en concellers, per que de la experiencia que tenia de sas merces sperava ys prometia ab certa confiansa tot bon succes de son regiment, offerintlos de sa part sa voluntat molt aparellada á tot lo que sie be y augment de aquesta ciutat, y encara que era cert que sas merces eran personas tant providas que noy havia necessitat de advertirlos, empero per consolacio sua y per lo molt que zela lo be de aquesta ciutat los encomanava molt y encarregava dos cosas de hont se asseguraria son bon regiment, ço es que tinguessen molt gran cuydado de provehir la ciutat de forments, y particularment de las cosas de la Unio, encarregant los molt y assenyaladament al conceller en cap á qui toqua mes en special, la favorescan y ayuden com lo gran be que veyan ne resultava los obligava á tots. — E, lo dit die al depres de dinar, los mag.^{chs} concellers havent entes que lo mag.^{ch} micer Joseph Dalmau qui era extret en novell conceller segon, lo qual no era vingut á jurar, dexave de venir perço que no volia exceptar lo offici de novell conseller, foren li tramesos de part dels dits mag.^{chs} concellers dos ciutadans ab embaxada pera que de llur part li supplicassen se servis voler exceptar y venir á jurar que ne rebrien particular contento. E,

per quant se entenia dexava de exceptar per ser persona que estava retirada y (en) alguna manera apartada de les honres y pompes de aquest mon, donaren orde dits mag.^{chs} concellers que en companyia de dits embaxadors anas lo doctor Ram prevere, home de molt santa vida y doctrina, pera que ajudas á dits embaxadors ab sa bona doctrina y vida exemplar induirlo que exceptas dit offici, per lo que entenien que esta ciutat ne serie molt ben servida y nostre S.^{r} loat — En est die á la tarde foren los mag.^{chs} concellers com es de costum á visitar lo R.^{im} bisbe desta ciutat don Raphel de Rovirola, y al peu de la scala del pati foren los capellans, majordom, mestre de sala y altres criats de dit R.^{im} bisbe á rebre los dits mag.^{chs} concellers.

Visita al bisbe.

Gestions ab lo disident.

DIMARS IJ. — En est die los mag.^{chs} concellers al mati aguda resposta dels embaxadors que tenien tramesos lo die antes al mag.^{ch} micer Joseph Dalmau, qui com esta dit estave en la torre de la parrochia de Serria prop lo monestir dels capuxins, y aquell no volia exceptar y dave algunes escuses les quals no heren rellevans sino de poca subsistencia, tenint donat orde cercasen exemplars en los dietaris y altres llibres de la present casa de com per forsa poden fer que sien concellers y no poden renunciar en esser extrets de no exceptar, y trobats molts exemplars de semblants y altres casos, enviaren á sa Ex.ª dos ciutadans ab embaxada per donar noticia de dit cas y com la ciutat tenia exemplars y estava en consuetut de poder fer exceptar per forsa de esser conceller, que sa Ex.ª se servis en est cas donar ajuda y favor á la ciutat y per que sa Ex.ª fos enterada dels exemplars te la ciutat en est cas donaren orde á dits embaxadors que sen portassen copia de aquells, la qual dexassen en ma de sa Ex.ª Los quals exemplars eo, nota y memorial de aquells, son del thenor seguent

Exemplars de aytal disidencia.

A 30 de nohembre 1388 fou elet en conceller Berenguer de Sentcliment, y á 13 de desembre se veu que encara no havia volgut exceptar antes, á 17 de dit lo veguer ley mana á pena de 1000 ℔ ♀ y accepta y jura.

A 30 de nohembre 1390 fou elet en conceller segon Pere Lestrada lo qual no volia acceptar segons se veu en un consell de trenta á 3 de Janer de 1391, y per dita raho li foren posadas guardes á sa casa, y per que era vengut á concordia ab sos com(pan)yons sobre lo regiment de la concelleria fou deliberat per lo consell li fossen llevades.

A 9 de octubre 1397 ordinacio que los elets á consellers e missatgers, hagen acceptar sots pena de ser gitats de tot ciutadanatge y privats de tots privilegis y libertats de ciutat y de tots officis y beneficis de la ciutat, y á 3 de nohembre fou elet á serta missatgeria Ramon Savall lo qual se escusava per ser ya (in)dispost, y no volia acceptar, fou deliberat li fossen fetes multiplicadas vexations, possant y crexent guardas, emparant li sos censals y bens, y á 26 de nohembre jura y feren li pagar las missions.

A 17 de desembre 1527 lo extret en conceller en cap no volia acceptar, allegant era fora lo regne, y fonch vist no haver lloch perque los actas que mostrava no feyan legitima prova.

Lo qual memorial dels sobredits dexaren com esta dit, dits embaxadors en ma de sa Ex.ª, qui respongue que gustave molt que se offeris occasio en que pugue ajudar y valer á la ciutat y mostrar lo gran desig que tenia de servirla, y que ell ho faria ab moltas veras, y que tenint tants bons exemplars faria en est negoci los oficis que convindria al benefici de la ciutat y ab dita resposta se despediren. — E, dit die despres dinar los mag.chs concellers anaren á visitar lo S.r Canceller.

DIMECRES IIJ. — En est die los mag.chs concellers foren avisats y entengueren que lo mag.ch micer Joseph Dalmau acceptaria lo carrech de conceller, y que lo endema vindria á jurar. Acceptacio del disident.

DIJOUS IIIJ. — En est die demati ab la forma acostumada jura lo dit mag.ch micer Joseph Dalmau en novell conceller — E, dit die á la tarda parti Miquel Largues correu dels senyors concellers, ab la carta per sa Mag.t de la nova extractio de novells concellers. Correu a S. M.

DISAPTA VJ. — En est die foren los mag.chs concellers convidats á la festa de S.t Nicholau en lo monestir de S.t Francesch al offici, en lo qual assistiren los senyors diputats y oidors: segueren tots en las cadiras del cor, ço es los consellers á la part dreta, y los senyors diputats y oidors a la part squerra de la epistola: fou hi lo senyor virey, y los senyors concellers lo axiren á rebrer á la porta de dita, y despres lo acompanyaren fins dita porta de la iglesia com es de costum. Festa de S. Nicolau en S. Francesch.

DILUNS VIIJ. — Est die festa de la purissima conceptio de nostra Senyora, los senyors concellers foren ab promens á la seu á oir lo offici y despres anaren á la professo: fou hi lo se- Concepcio.

nyor virey qui aporta lo talam, y se digue la missa de pontifical.

Pretesa entrada de vi sens pago de drets.

DIMECRES X. — En est die fou trames á dir per part dels S.^{rs} diputats als senyors concellers, fossen servits donarlos propi us de poder entrar dins de la present ciutat per provisio de las galeras del general, setanta o vuytanta carregues de vi, y per los senyors concellers hagut madur parer sobre dit fet, attento que lo dret del vi es lo principal que la ciutat te, lo qual conserve la ciutat y fa estar aquella en son punt y honor, y tambe que estos dies atras per lo senyor virey per provisio de altres galeres y cosas consemblants fou enviat á demanar lo mateix y no sels fou concedit, que los senyors diputats prenguessen paciencia que los senyors concellers no se atrevirian ni gosarian fer tal cosa per no esser estat may fet, ni voldrian fer cosa que podria esser molt perjudicial á la ciutat, que en altres coses servirian als senyors diputats com be tenian acostumat.

Verguers.

DIVENDRES XIJ. — En est die los verguers dels senyors concellers convidaren los del concell de cent.

Oficis, extraccions.

DISAPTA XIIJ. — En est die dematí se tingue concell de cent ordinari per la extractio de mostasaf, administrador de las plassas y altres officis com es costum quiscun any, y estant congregat antes de fer dita extractio, arribaren en dit concell dos cavallers de part dels senyors diputats ab embaixada dient als mag.^{chs} concellers y savi concell de cent alli junctat que los senyors diputats tenian entes que en est savi concell de cent se volia tractar sobre del asiento de fer la professo de la translacio de las reliquias del cos de St Ramon de Penyafort á la capella nova, y que perço dits senyors diputats supplicavan á sas mag.^{cias} y savi concell que antes de passar avant en est negoci vulguen aguardar que los senyors diputats volian tenir brassos per correspondrer la ciutat ab la mateixa conformitat havia fet altra vegada en semblant cars. E, oida dita embaixada y dispadits dits embaixadors, lo savi consell de cent determina que lo consell de cent se disgregas y que despres dinar á las deu se tornas ayuntar. — E, dit die despres dinar estant ayuntat lo savi consell de cent arribaren ab embaxada de part dels brassos, nou embaixadors ab las massas altas de la diputacio, los quals foren lo molt R.^{nt} fra don Miquel de Aymerich abbat de St Culgat, don Guillem de Yvorra, micer Steve Monfar y Sorts, lo sagrista Junyent de Tortosa, don Joan Bur-

Se vol tornar a tractar de la professo de St. Ramon.

ges, Barnat Romeu, Ramon Cornet canonge de la seu y Antoni Ferrer; los quals assentats en lo consell de cent apres del prom mes antich interpollatim, feren sa embaixada contenint en effecte que com los senyors diputats tinguen entes que lo present consell esta ayuntat y entengue tractar del assiento de fer la professo de St Ramon, que en conformitat del dit consell havian manat ayuntar los brassos perque en tot correspongues á la voluntat del dit consell com mes llargament esta en lo manual de la scrivania mayor, y com en lo dit consell fos proposat lo assiento de la administracio del pastrim que requereix gran discucio y fos molt tart, nos vota est die sobre lo fet de la dita professo sino que fou feta la extractio de officis, y prorogas lo present consell pera dilluns primer vinent. Pastrim. Oficis.

Miquel Spano Ciutada }
Micer Christofol Fumas } terna de Mostrafas (mostaçafs)
Bernat Lobet mercader }

Mossen Miquel de Laceras donsell }
Francesch Vilar mercader } regonexedor de monedas

Joseph Lescasas consol del Alguer

DILLUNS XV. — En est die se tingue consell de cent per esser prorogat lo die de Sta Lucia sobre lo fet de donar asiento á fer la professo de St Ramon de Penyafort, y estant ayuntat lo dit consell de cent arriba una embaxada dels senyors diputats de tres persones una de quiscun estament, y foren lo abbat de St Culgat, don Miquel Aymerich, don Guillem de Yvorra y Barnat Romeu, y assentats com es acostumat, apres de peus feren la embaxada dient que en conformitat del consell los senyors diputats tenian manat ayuntar brassos los quals estaven yunts y del que desliberaria lo consell de cent los ho fessen á saber perque en conformitat los brassos poguessen determinar lo que millor convendria pera la bona directio de est negoci. En lo dit consell fou legida la lletra de sa Mag.[t] y los apuntaments tenen enviats en cort al senyor Francesch Cosme Fivaller embaxador, y lo dit consell feu desliberacio que de nou se tornas á rescriure á sa Mag.[t] y personas que fos convenient per la bona

directio de aquest negoci, y que se envias de prompte un correu á sa Mag.t com esta llargament en lo manual de la scrivania mayor — E feta dita desliberacio enviaren ab embaxada als brassos mossen Francesch de Aguilar donsell y micer Hieronym Fivaller, ab copia de la desliberacio del consell de cent.

Id.

DIMARS XVJ. — En est die los senyors consellers per desliberacio del consell de cent enviaren micer Pere Aylla y micer Hieronym de Ollers á sa Ex.cia per donarli avis del que lo concell de cent te desliberat lo die de ayr, y supplicarlo com en la desliberacio se conte. E dit die los senyors diputats enviaren al S.or don Joan Burgues y de So y mossen Luis de Boxadors donsell, ab embaxada á fer asaber als senyors consellers com los brassos en conformitat de la ciutat tenen determinat de enviar un cavaller á la cort del Rey nostre senyor per lo dit effecte de la professo de S.t Ramon.

Festa de los corredors.

DIJOUS XVIIJ. — En est die festa de nostra Senyora de Speransa, los mag.chs Consellers foren convidats com es costum quiscun any per los corradors en lo monastir de S.t Agosti.

Correu a la Cort.

DIVENDRES XVIIIJ. — En est die parti Pere Comalada com á correu de la ciutat á la posta á tota diligentia per á la cort, en virtut de la desliberacio del consell de cent celebrat á quinse del corrent.

Festa de Nadal.

Any M.DC.VIIII.

DIJOUS XXV. — En est die festa de Nadal los mag.chs concellers ab sos promens se aplegaren al porxo de S.t Jaume, y de alli ab los tabals y trompetas devant com es costum quiscun any anaren á la seu á hoir lo offici mayor, y digue la missa pontifical lo R.im bisbe, y acabada aquella acompanyaren lo R.im bisbe com es de costum fins al palau y de aqui sen tornaren á la plaça de S.t Jaume, y quiscu sen ana á sa casa.

St. Steve.

DIVENDRES XXVJ. — En est die festa de S.t Steve los concellers absent lo segon, anaren al monestir de S.ta Catharina co(m) es costum quiscun any.

St. Joan.

DISAPTA XXVIJ. — Aquest die festa de S.t Joan anaren al monestir de S.t Francesch.

Ignocents.

DIUMENGE XXVIIJ. — En est die festa dels sancts Ignocents, anaren á la seu; en tots estos dies no ana lo conseller segon per esser fora ciutat.

Questio del abbat de St. Benet. (V. Visitadors).

DIMECRES XXXJ. — En est die los presidents de la religio de S.t Benet, capturaren la persona del abbat fra Angel Juallar, lo qual trobaren en la Riera de S.t Joan, y lo feren posar dins de

un cotxo y lo aportaren al monestir de S.t Pau del camp. Dit abbat Juallar (Yvallar) era un dels nou visitadors dels diputats y officials de la diputacio y abbat de S.t Marti de Canigo bisbat de Elna; diuse que cerca de esta captura sen axiran grans alva rots, lo que Deu no permeta.

M . DC . VIIIJ

JANER

Any nou. Cavalcada.

DIJOUS I. — En aquest die los concellers anaren á hoir lo offici á S.ta Maria de la mar y despres dinar se ajunctaren ab molta cavalcada com es quiscun any de costum á la plaça de S.t Jaume, y agraduats alli passejaren la ciutat y arribaren fins al cap del moll lo que no fou loat, y las galeras del general qui estaven en lo moll no feren ninguna salutacio: en est die noy fou lo conseller segon.

Festa del Pi.

DIMARS VJ. — En est die festa dels Reys, los mag.chs concellers tots sinch anaren á la iglesia parrochial del Pi, com quiscun any es de costum, segueren á la part dreta del evangeli de las cadiras del cor: forenhi tots los senyors diputats y oidors, los quals segueren a la part squerra de las ditas cadiras del cor; donaren la pau en esta manera, que dos sacerdots la donaren tots juncts lo un als consellers y lo altre als diputats, tots en un punt.

Questio del consistori de la visita ab lo abat de Ripoll.

DIJOUS XV. — En est die despres dinar estant los mag.chs consellers en la present casa de la ciutat vingueren ab embaxada de part del consistori de la visita dels diputats del general de Cathalunya don Joan Vilalba y micer Garcia de Arista per tornar resposta als senyors consellers á la embaxada era estada feta al consistori de la visita per part desta ciutat, los quals assentats al costat dels mag.chs consellers explicaren sa embaxada dient que aquell consistori dels senyors visitadors agrahien molt la merce y bon zell que aquesta ciutat tenia de voler entendrer y compondrer los debats y questions occorrents entre

lo consistori dels senyors diputats y dels senyors visitadors, y que sobre dit fet y de tot lo que per part desta ciutat era estat dit á dit consistori, ho estimaven y tenien en molt y los ne besaven les mans, y que despres los era estada feta la embaxada per part desta ciutat se havien innovades dos coses, la una es que lo consistori dels senyors diputats tenia fet manament al consistori dels senyors visitadors ab penas que revocassen y anullassen tots los procehiments que tenian fets, y tambe que per part del senyor abbat de Ripoll com á subdelegat apostholich y conservador en las cosas tocants á la religio de St Benet, tenia fet manament ab censuras y penas al senyor canonge Bergada y assessor de la visita, revocassen certs procehiments tenian fets dins breu termini, y que com ditas cosas se heren novament succehidas despres de la embaxada tenian feta, dits mag.[chs] consellers que venian á donarne raho á sas mag.[cias] axi de ditas novedats com tambe en tornar resposta á la embaxada los era estada feta, dient que los senyors visitadors se acontentaven que totas las cosas se sobreseguessen y que per personas sia vist quin dels tribunals es lo qui te justicia, y que perço estan promptes de anomenar personas, y que los senyors diputats anomenen tambe personas, las quals veyan y miren ditas diferencias y quin tribunal es lo que te justicia, y que suplicaven á sas mag.[cias] que se servissen ab diligencia procurar axi lo consistori dels senyors diputats com tambe lo senyor abbat de Ripoll no passassen avant en llurs procehiments sino que tot se sobresegues, que lo consistori de la visita sobresauria en passar avant ab sos intents. E, lo mag.[ch] senyor conseller segon de voluntat del senyor conseller en cap com á mes câpas en dit negoci respongue, que ells no sabian res de ditas novedats y que procuravan fer ho á saber als senyors diputats y abbat de Ripoll supplicantlos en que no passen avant en llurs procehiments, y del que sabrian y entendrian ho farian á saber al dit consistori dels senyors visitadors, y ab dita resposta se departiren de dits senyors consellers — E, dit die los dits mag.[chs] consellers enviaren al senyor abbat de Ripoll ab embaxada de part de la ciutat mossen Ausias March donzell y mossen Luis Salavardenya ciutada honrat, lo qual trobaren en llur casa que habita prop lo fossar de S.[t] Miquel, al qual referiren y digueren com esta ciutat moguda del zell comu y desitjant que tots los debats y questions que se son fets en la materia corrent de la presa del abbat fra Angel

Yvallar y dels procehiments que se son fets per part del consistori de la visita, desityantse rematar y si donas algun assento que convingues á totas las parts, ço es que tots los procehiments que se fan per una part y altre se sobreseguessen y que se posas en mans de personas las quals mirassen ab maduresa dit fet y que se assentas qual conve al servey de Deu y benefici de tots,
Id. y tambe en lo entretant que en est negoci se va procurant donar algun bon assento, attes los senyors consellers tenen entes que se eran fets alguns manaments eo fulminades algunes excomunications de part de dit senyor abbat com á conservador de dita religio contra de alguns dels senyors de la dita visita, que per so dits senyors consellers supplicaven al dit senyor abbat se servis abstenirse en passar avant ditas censuras; á la qual embaxada respongue dit senyor abbat de Ripoll que quant en donar assento en lo negoci concorrent, que era cosa que tocava als altres senyors abbats presidents de la religio qui son assi, als quals los ne donaria raho del que se li era estat dit y ne tornaria resposta, y que en lo que tocava en abstenirse de passar avant en las censuras y penas, que com fos cosa que tocava á ell á solas, que ell per servir á la ciutat y correspondre á tant zell prometia que no passaria avant fins se fos vist si se podia donar algun bon assento al negoci concorrent, y que lo abstenirse seria fins al dema — E, dita tarda estant congregat lo consell ordinari de trentasis de la present ciutat per negossis occorrents, vingueren ab embaxada de part dels senyors diputats mossen Francesch Cornet cavaller y mossen Bernat Romeu ciutada, y per estar lo consell ordinari votant lo que alli los fou proposat, dos dels mag.chs consellers ço es cap y segon isqueren defora en lo hort per rebrer dita embaxada, y los dits explicant sa embaxada y referint als senyors consellers las gracias feyan los senyors diputats y á tot aquell consistori del bon zel tenian que los negocis occorrents se anassen assentant, tornant resposta de la embaxada los era estada feta digueren que per dit negoci lo die mes propassat tenian ayuntats los brassos dels tres estaments, y que aquell tenia resolt que sels feya agravi manifest per los senyors de la visita, y que ells no podian dexar de passar avant en la desliberacio dels brassos, y que per dit effecte tenian alli ayuntades moltas personas, y que aquexa era la resposta que tornaven. E, per los senyors consellers los fou replicat que diguessen als senyors diputats com los mateixos officis que tenian

fets ab sa senyoria tenian fets ab los senyors visitadors y presidents de S.t Benet, y que ab tots desityaven se donas assento al negoci occorrent y que ho advertissen, y que si be los visitadors tenian passat avant en fer manaments, que tenian entes que lo consistori dels diputats tenia fet manament revocassen y cassassen los procehiments tenian fets dits visitadors, y que tots tenian passat avant en llurs pretencions, que ya constave dels procehiments dels senyors visitadors, y que los senyors diputats ho considerassen, y que dits senyors consellers los ho pregaven Id.
tinguen á be de sobreseurer en dit negoci y anomenar personas, y que sobre est advertiment los ne tornassen resposta de prompta, que aixi entenian convenia al benefici del negoci, y ab dita replica y resposta se despediren — E, poch apres tornaren los dits embaxadors als dits senyors dos consellers y digueren com tenian referida dita replica als senyors diputats, y que tenian respost que los senyors visitadors revocassen los procehiments tenen fets ante omnia, que despres los senyors diputats anomenarian persones que mirassen y entenguessen en lo negoci concorrent. E los senyors consellers aparexentlos que los senyors diputats no tenian raho de voler que los visitadors antes de esser vist, revocassen llurs procehiments, los respongueren aparexia que los senyors diputats no volian que se entengues en dit negoci, y que los supplicaven que ho considerassen y advertissen, y que altra volta los tornassen resposta, y los dits embaxadors digueren que com era ya tart y los senyors diputats serian (¿fora?) de consistori, per lo endema tornarian la resposta que farian los S.ors diputats.

DIVENDRES XVJ. — En est die demati los mag.chs conse- Id.
llers desityant que las differencias occorrents entre lo consistori dels senyors diputats y visitadors y tambe entre los abbats de S.t Benet se anas assentant, y no passen avant en llurs procehiments que quiscun consistori tenia fet contra lo altre, entenent que seria mes dificultar est fet quant mes passarian avant, enviaren ab embayxada axi als senyors diputats visitadors y al abbat de Ripoll á supplicarlos de part de dits senyors consellers, que ningu dels dits tribunals passas avant en llurs procehiments sino que tots se abstinguessen y que se mirassen dit fet y si possassen personas, que entenian seria ferne gran servey á Deu y á sa Mag.t y ne redundaria gran benefici á la cosa publica, y que aixi ho supplicassen de part de dits senyors consellers, que no

moguessen ni innovassen cosa alguna, que tenian gran confiansa que si donaria algun bon assento que estaria be pera tots — E, los dits embaxadors referiren poch apres com tenian fetas á dits senyors diputats visitadors y abbat dita embaixada y los tenian respost tots y quiscun per si, agrahint molt als senyors consellers lo bon zel de la ciutat y offici que fan en voler assentar y compondre dit fet, y que los senyors de la visita digueren que no passarian avant y lo abbat de Ripoll dix lo mateix quant en passar avant ab censuras, y en lo dexarho en mans de personas que aço tocave als senyors presidents de la religio de S.t Benet, y los senyors diputats digueren que ho considerarian y que no passarian avant, que primer no fos tornada resposta. — E, dit die á la tarde sobre dit fet, los senyors diputats manaren ayuntar brassos en los quals fou convidat lo mag.ch conseller en cap y ana en los dits brassos com es acostumat, y en dits brassos referi lo mag.ch conseller en cap que per los senyors diputats los fou feta la propositio seguent:

Segueix ab sos incidents un debat entre los diputats y lo consistori dels visitadors de la generalitat, per rahó de la captura de un de eixos lo abbat Juallar, en que intervenen los consellers com avenidors.

Inseguint lo consell que vosas merces nos feren merce de donar á catorze del corrent, vuy que contavem á quinze, enviaren á dir per lo sindich del general de paraula y ab un paper als visitadors, que revocassen, cassassen y anullassen los procehiments que fins en aquella jornada havian fet en preyudici de la jurisdictio de aquest concistori acerca de la captura del abbat Juallar, y de paraula li respongueren que mirarian la scriptura quels havia donada lo sindich y veurien lo que acerca della se hauria de fer, y fins á vuy no han feta altra resposta, y aconsellantnos les persones electes que fessem declarar als mag.chs doctors applicats en esta casa si per dita captura se ha fet trop (torb) al general o no, havem rebudes dos o, tres embaxades de part dels senyors consellers de la present ciutat, dient nos que desityaven compondre aquest fet y que anomenassem personas per nostra part, y los visitadors tambe les anomenarian, per medi de les quals entenian assentar aquest fet de manera que estigues be á la autoritat del consistori, y que entre tant no passen avant en cosa alguna com mes llargament se veura en las embaxadas que estan scritas his legiran, y per que a les persones electes ya est consistori ha aparegut ere yust se fes á consell de v. s. y m.s havem supplicat nos fassen merce de acudir a esta casa y consellarnos que es lo que havem de fer.

E, oida dita propositio y havent en dits brassos votat lo

R.[im] bisbe de Bar.[a] en la forma acostumada, tenint dit senyor conseller copia de la propositio y del vot del dit R.[im] bisbe, vingue en la present casa de la ciutat acompanyat de molts cavallers y ciutadans ahont eran los altres senyors consellers aguardant, y alli prenent consell que tindria de votar sobre dita propositio (fou) resolt per los senyors consellers que se aderis al vot que tenia fet lo dit R.[im] bisbe, que es del thenor seguent:

Que considerat lo quant conve al benefici publich que aquestes differencies corrents se acallen y componguen per llevar inquietuts y gastos al general, y conservar la pau entre nosaltres, aconselle als senyors diputats adherescan á la gran instancia que fá la ciutat de Barcelona de que se anomenen persones per tractar lo assiento destes coses, y que en aquexa conformitat ses senyories anomenen lo quils aparra ab poder limitat de no resoldre ni decidir sino de tractar y referir, y que quant se resolga dexar á persones aquest tracte, que mentres durara nos fasse per ninguna de les parts procehiments alguns.

DISAPTA XVIJ. — En est die festa de St Anthoni se tingue concell de cent ordinari, y antes de esser aquell congregat, essent los mag.[chs] consellers en la instantia del consell de cent arribaren ab embaxada de part dels S.[ors] diputats lo noble don Guillem de Yvorra y lo senyor Joseph de Bellafilla, y assentats entre los mag.[chs] consellers per que a les hores no estave junt lo consell de cent, explicaren sa embaxada als mag.[chs] consellers, la qual referiren si y segons aportaven escrita en un paper lo qual dexa y dona dit don Guillem de Yvorra en mans del mag.[ch] conseller en cap, lo qual es del thenor seguent: Id.

Los senyors deputats no(s) han donat orde al senyor Bellafilla y á mi que de sa part besassem á v.[s] mag.[es] les mans, y explicassem com ya ab altres embaxades han significat la estimacio gran en que aquell concistori ha tingut sempre y te lo gran amor ab que aquesta casa de la ciutat procura interposarse per excusar inconvenients, y que regonexen la gran obligacio quels roman de servir á v.[s] mag.[es] en la merce quels fan de voler procurar la pasificatio de les differencies occorrents, que pus tenen certa confiansa que no hagueren permes v.[s] mag.[es] se tractas de medi algu que antes de totes coses no revocassen los visitadors los procehiments que han fet en tan gran preyudici de la jurisdictio del consistori, hagueren ya anomenades persones, com per part de v.[s] mag.[es] los es estat trames á dir

per dit effecte, sino interessaren tant en lo preyudici les persones dels tres staments, per consell y vot de les quals enviaren á dir á dits visitadors que revocassen dits procehiments, attento toca dita declaracio si es trob (torb) ó no, al consistori dels senyors diputats, y fins ara nols ha paregut encara fer ho. Empero vehent ere molt just se fes ab consell de dits estaments, los ho proposaren ahir y demostrant tots gran contento de v.^{s} mag.^{es} que feren tant bons officis, aconsellaren se fes la nominatio de les persones pera tractar lo assiento de estes coses ab la autoritat y prudencia de v.^{s} mag.^{es}, empero que fos apres de que dits visitadors haurán revocat dits procehiments donant per averiguat que pus v.^{s} mag.^{es} entenen convenir axi a la reputacio de dits estaments y consistori, y tenen la autoritat y parts ques requerexen per est effecte, ho alcansaran de dits visitadors, y axi de part de dits senyors deputats offerim á v.^{s} mag.^{es} que anomenaran persones per lo effecte ya dit, si de aci á dilluns per tot lo die los dits visitadors hauran revocats dits procehiments, com tenen per cert los revocaran ab la intercessio de voses magnificencies.

E, oida dita embaxada los dits mag.^{chs} consellers, ço es lo mag.^{ch} conseller en cap los respongue que procurarian ab molta diligencia per que estas cosas tinguessen bon assento antes que no passassen mes avant, fer ho á saber al consistori dels senyors visitadors del general de Cathalunya, y del que entendria ne donarian avis als senyors diputats.

Id. E, encontinent ordenaren als senyors Ausias March y Luis Salavardenya pregant los molt que se servissen de part dels senyors consellers anar als senyors visitadors y notificarlos la embaxada que tenen feta los senyors diputats, y pregarlos de part dels senyors consellers se vullan acontentar de condecender ab los senyors deputats, revocants los procehiments tenen fets y dexar en mans de personas las diferencias concorrents, que dits senyors consellers ho estimaran en molt y ho tindran en lo compte que es raho en que per llur medi ditas diferencias tinguen lo assento qual conve al servey de Deu y de sa Mag.^{t} y benefici de esta ciutat.

Estant congregat lo dit consell de cent tornaren los dits embaxadors resposta de lur embaxada, la qual tornaren al senyor conseller segon a solas per no parar lo savi consell de cent, la qual rebe de voluntat dels altres senyors consellers y fou que

los senyors de la visita besaven á sas mag.[cias] les mans de las merces los feyan en procurar que las diferencias occorrents se assentassen y que ells conciderarien lo que los era estat dit y que tornarien á sas mag.[cias] resposta.

E, en lo dit Consell se feren diversas deliberacions conforme estan assentadas en lo manual del scriva mayor, y tambe se feren extractions de taules, portales y altres officis.

Isqueren taules — Taulers.

Mestre Archangel Queralt
Joan Garriga mercader.
Micer Jaume Aymerich procurador de les baronies

Y tambe se feu extractio de portales, los quals en numero son molts. — Portalers.

Diumenge XVIIJ. — En est die los mag.[chs] consellers anaren que foren convidats en lo monestir de S.[t] Joseph al offici ques feya en dita iglesia del ninyo perdido: (se) assegueren ab las cadiras de casa la ciutat (que) feren aportar alli — Essent fora del offici, avisats que per part del consistori dels senyors visitadors del general de Cathalunya sels volia fer una embaxada, axint de dit offici se ayuntaren en la casa del mag.[ch] conseller segon qui es cerca del dit monestir, y alli ayuntats en la resala aribaren los mag.[chs] micer Francesch Rollan assessor y micer Jaume Joan de Areny advocat fiscal, tots de la dita visita, y assentats ab llurs cadiras inmediatament dels dits mag.[chs] consellers explicaren sa embaxada de part del dit consistori de la visita, la qual aportaven escrita en un paper qui despres dexaren en ma del mag.[ch] conseller en cap, la qual es del thenor seguent: — Festa en St. Joseph. — Debats ab los visitadors.

Los visitadors del general de Cathalunya agrahexen molt á v.[s] mag.[cies] lo bon zel que han amostrat en voler conciliar y concordar les diferencies quey ha entre son consistori y lo consistori dels senyors deputats, y en resposta de la embaxada que v.[s] mag.[cias] los enviaren per los mag.[chs] Osias March y Luis Salavardenya ab la qual sels feu a saber que los senyors deputats se acontentarian de dexar en mans de persones lo assiento de ditas diferentias, sempre y quant lo consistori de dits visitadors acordes la declaratio de lohament de cort en son consistori feta, diuen que suppliquen á v.[s] mag.[cias] que sien servits fer en-

tendrer als senyors diputats, que sempre y quant los dits senyors deputats dexaran lo assento de ditas defferencias en mans de v.^s^ mag.^cias^ sens condicio alguna, conforme dits visitadors ho han dexat, que abans de entrar en lo tracte ordenantho v.^s^ mag.^cias^ faran tot lo que per v.^s^ mag.^cias^ los sera ordenat, sens empero preyudici de que puguen despres v.^s^ mag.^cias^ hoidas las parts, declarar tant sobre lo quels sera estat ordenat, com sobre altres pretencions quey haura entre dits dos consistoris.

E los dits mag.^chs^ consellers oida dita resposta, lo mag.^ch^ conseller en cap los respongue dient que es tant la gana y desitx que tenen de compondre y assentar las diferencies quey ha entre los dits dos consistoris, que no obstant sia vuy die fora de negoci, que ells despres dinar se ayuntaran á casa de la ciutat y de alli procuraran se fasse embaxada als senyors deputats fahent los entendre dit tracte, y del que entendran procuraran que lo dit consistori de la visita ne estigue avisat, y ab dita resposta dits dos embaxadors se despediren.

Festas en la plassa de S.^a^ Anna.

E, dit die despres dinar, estant los dits senyors consellers ayuntats en la casa de la ciutat, ordenaren als senyors Ausias March y Luis Salavardenya que per part dels senyors consellers anassen als senyors deputats, qui entenian estaven mirant unas festas se feyan en la plassa de sancta Anna desde unas finestras de la casa del quondam don Anthon Despalau, ab embaxada y en resposta de la embaxada que lo die de air los fou feta per don Guillem de Yvorra y Joseph de Bellafilla per part dels senyors deputats, y tambe donant avis de la resposta tenian rebuda de la embaxada que lo die de hair tenian dits senyors consellers feta als S.^ors^ de la visita, los explicassen lo thenor de una scriptura que los fou donada pera que aquella dexassen en mans dels dits senyors diputats, la qual es del thenor seguent:

Los senyors consellers de la present ciutat de Barcelona continuant lo desig y gana que tenen que las diferencies que entre v.^s^ s.^s^ y los visitadors del general de Cathalunya se son suscitades se componguen al servey de Deu y benefici de aquest principat, representaren lo die de air la embaxada que per v.^s^ s.^s^ los fou feta per lo noble don Guillem de Yvorra y Joseph de Bellafilla, persuadintlos tinguen á be de condecendir al que en ella per dits embaxadors los fonch explicat, fahent los molt gran demostracio de la gana y voluntat gran que dits senyors consellers tenian de que dit negoci se assentas y no passas mes avant,

á la qual per part dels dits visitadors los fonch respost lo die de vuy per referiment dels mag.chs micer Miquel Rollan assessor de dita visita y micer Jaume Joan de Areny advocat fiscal de dita visita, dient en efecte que supplicaven á dits senyors consellers fossen servits fer entendrer als senyors diputats que sempre y quant los dits senyors diputats dexaran lo assento de ditas deferentias en mans de dits senyors consellers sens condicio alguna, conforme dits visitadors ho han dexat, que abans de entrar en lo tracte ordenantho axi dits senyors consellers, faran tot lo que per sas mag.cias los sera ordenat, sens empero preyudici de que puguen despres dits senyors consellers oidas las parts declarar tant sobre lo que los sera estat ordenat, com sobre altres pretencions quey haura entre dits dos consistoris, y axi nos han donat orde que ho vinguessem á representar á v.s s.s y supplicarlos sian servits pendrer resolucio en dit negoci pus esta ara en ma de v.s s.s donar hi bon assento en ell, y los dits senyors consellers tenen molt gran confiansa que essent v.s s.s tan xpians y tant principals, podent com poden obviar los grans danys y gastos que passant avant ditas disentions se podrian causar al present principat, ab tota la brevedat possible ho faran, del que n.re Senyor ne restara molt servit y dits senyors consellers ho rebran ab molt gran merce.

DILLUNS XVIIIJ. — En est die demati arribaren en la present casa lo R.nt abbat fra Francesch de Pons abbat de Ripoll y lo R.nt fra Francesch Codina abbat de S.t Pere de Gallicant de la orde de S.t Benet, y assentats que foren entre los mag.chs consellers, digue dit senyor abbat de Ripoll que com estos dies atras de part de sas mag.cias ab embaxada per lo senyor Ausias March y Luis Salavardenya li fos dit que per compondre las differencias concorrents de la captura del abbat fra Angel Juallar y los consistoris dels senyors diputats y dels senyors visitadors del general de Cathalunya, que de cert monitori ab censures que tenia fulminades contra lo consistori de la visita eo certas personas de aquell, se abstingues de passar avant y que axi mateix en tots los procehiments que se podrian fer entre dits consistoris perço que dits mag.chs consellers ho desityaven donari algun bon assento y com en la resposta esta contengut, y que com ell seria abstingut en no haver passat avant, y tingue entes lo die present que lo consistori dels senyors diputats intentaria voler declarar torp contra los presidents de la dita reli- Debats ab los visitadors.

gio sobre dita captura, que perço venian a donarne part á sas mag.^{cias}, que fossen part que estant les coses com estan nos seran fets procehiments alguns. E, per los senyors consellers los fou respost que estaven aguardant resposta de una embaxada que feren lo die de air als senyors diputats, que veurian ab ella lo que los sera respost—E, dit die despres dinar estant los mag.^{chs} conselles absent lo segon, ayuntats en la present casa, arribaren ab embaxada de part dels senyors diputats lo senyor Luis Lull y de Boxedors donsell y lo senyor Bernat Romeu ciutada honrat per donar resposta á la embaxada que lo die de air fou feta per los mag.^{chs} consellers als senyors diputats, la qual explicaren conforme una scriptura que aportaven, la qual dexaren en ma del mag.^{ch} conseller en cap ab altres papers, ço es un parer dels brassos y una desliberacio dels senyors diputats y oidors, que aportaren que son del thenor seguent:

Los senyors diputats agraexen á v.^{s} mag.^{cies} la solicitut, diligencia y cuydado tenen en procurar lo assiento de la diferencia tenen ab los visitadors, y enviam á vostras mag.^{cies} copia del parer dels brassos y deliberacio que lo consistori prengue sobre de aquell, segons la qual diuen que no poden condecendir ab lo que los visitadors han supplicat á v.^{s} mag.^{cies} per no ser la authoritat de aquell consistori reintegrada, y confian que en tota ocasio rebran de v.^{s} mag.^{cies} merce y particularment en procurar que dits visitadors revoquen, cassen y anullen los procehiments per ells fets en preyudici de la jurisdictio de dits senyors diputats, offerint en continent que dita revocatio sera feta, anomenar persones pera tractar lo assiento de dit negoci, encaminantho tot al servey de Deu y de sa Mag.^{t} be y utilitat publica.

Que havent los senyors deputats procehit ab tanta maduresa, es estat causa que los senyors de la visita han fet procehiments los quals son dignes de revocar, y aquesta ha de esser supplicant als senyors concellers que pus fan tanta merce, voler posar sa authoritat pera los consertar y llevar tots debats, se servesquan la primera cosa com sas mag.^{cias} ho sabran ben fer, que revoquen, cassen e anullen los procehiments fins assi fets en lo consistori de la visita, y com de la dilacio ne naxen danys, se servesquen que de assi á dilluns per tot lo die, sien anullats dits procehiments, y fet asso los senyors deputats anomenen persones ab poder de referir als brassos lo que se haura consertat, y apres

no fahentho, son de parer que en ser passats los dits tres dies ço es lo endema que sera dimars primer vinent á les nou hores ans de mig die, los senyors deputats en noms seus propris y de les persones dels tres estaments que estan assi ayuntades envien lo sindich del general als dits visitadors, lo qual los notiffique que revoquen per tot lo dit die tots los procehiments que han fets per raho de dita captura, puix altrament no restaria reintegrada la authoritat del consistori dels senyors diputats, y si per tot lo dit die no hauran feta fe dits visitadors á dits senyors diputats de dita revocacio, que prosehescan los senyors deputats contra los senyors visitadors, com á persones que han usurpada la jurisdictio als senyors deputats y fan torp a la generalitat.

DIMARS XX. — En est die los mag.chs consellers estant congregats en la casa de la ciutat absents los S.ors consellers ters y quint, desityosos y solicits de donar assento en los negocis concorrents entre los consistoris dels S.ors diputats y visitadors del general, enviaren ab embaxada los senyors Ausias March donsell y Bernat Romeu ciutada honrat al consistori dels senyors visitadors del general, los quals estaven ayuntats pera que de part de dits mag.chs consellers los referissen y supplicassen que tinguessen á be de fer lo que ab una scriptura que fou donada á dits embaxadors pera que la dexassen en dit consistori se contenie, la qual es del thenor seguent:

Los senyors consellers desityant lo bon assento volrian se prengues en les diferencies que entre lo consistori de v. m.es y dels senyors deputats se son suscitades, entenen que pera que dites diferencies tinguen lo assento qual conve al servey de Deu y de sa Mag.t y per al benefici publich, que v.s m.es revoquen Id.
los procehiments que per v.s m.es son estats fets per occasio de la captura del abbat fra Angel Iuallar son convisitador, y axi quant encaridament poden suppliquen á v.s m.es sien servits fer la dita revocatio, sols per ferlos la dita merce, offerintse promptes en mirar per lo assento de dites diferencies ab molta brevedat.

E, molt poch apres dits senyors embaxadors tornaren y referiren á dits mag.chs consellers com tenien feta dita embaxada al dit consistori dels senyors visitadors, y que los tenien fets molts compliments, y dit que molt de prompte tornarien resposta a la escriptura que sels here dexada y á lur embaxada — E dit die, estant los dits senyors consellers en dita casa de la ciutat

aguardant la resposta que farian los senyors visitadors á la sobre dita embaxada, arriba lo mag.ch micer Francesch Rollan assessor de dits senyors visitadors acompanyat de molts officials de la visita pera tornar resposta á dita embaxada: digue y explica als mag.chs consellers la resposta que los senyors visitadors feyen á la sobredita embaxada, si y conforme aportava escrita en un paper que dexa en ma del mag.ch conseller en cap, que es del thenor seguent:

Los visitadors del general de Cathalunya considerant lo molt que deuen á v.s m.s per los bons officis que han fets y confian que faran de assi al davant en procurar lo assento de les differencies quey ha entre lo consistori dels senyors deputats y lo consistori de la visita, vehent lo que per part de v.s mag.cias los es estat dit que tindrien molt gran gust y contento de que dit consistori revoque los procehiments que per lo dit consistori de la visita son estats fets, acerca de la captura del abbat Iuallar hu dels visitadors e, instructors dels processos, diuen que per servir á v.s mag.cias se acontenten de cassar, revocar y annullar com ara de present cassen, revoquen y anullen los dits procehiments, sens empero preyudici que sempre y quant aparexera per las personas terceras sera declarat que los dits procehiments son estats ben fets, puguen usar de aquells axi y de la mateixa manera que lo tracte no pogues tenir effecte.

Dimecres XXJ. — En est dia los mag.chs consellers enviaren ab embaxada als senyors deputats per los senyors Ausias March donsell y Bernat Romeu ciutada acerca de les differencies concorrents entre lo consistori dels senyors deputats y consistori dels S.ors visitadors, la qual explicaren á dits senyors deputats conforme una scriptura que per los consellers los fou donada pera que aquella dexassen en mans de dits senyors deputats, la qual es del thenor seguent:

Los senyors consellers de la present ciutat de Barcelona continuant lo desitg y gana que tenen de que se assenten las diferencias que entre lo consistori de V.s S.rs y lo consistori dels visitados se son socitades, ab tota diligencia y vigilancia axi diumenges com festas procuren entendrer en dit negoci, y ab los encharimients possibles han persuadit als dits visitadors que ans de totas cosas revocassen los procehiments que per ells en dit
Id. consistori foren fets acerca de la captura del abbat fra Angel Iuallar, als quals han renunciat per la dita llur intercessio com

v.^s S.^s veuran ab la scriptura que lo die de hair festa de St Sebastia despres dinar, en la casa de la present ciutat ahont los dits consellers per dit negoci estaven ayuntats, los feren. E, axi attes que los dits visitadors han fet lo que sas senyorias desijaven en renunciar ans de totas cosas á dits procehiments, y tambe hayen dexades totas llurs pretencions liberament en mans de dits senyors consellers, suppliquen perço los dits consellers á v.^s s.^s sian servits ab tota la brevedat possible de ques passe avant en donar assento en dit negoci, pera rellevar al general de tants gastos e inquietuts que se podran causar axi á ell com á la present ciutat.

DIJOUS XXIJ. — En est die estant los senyors consellers cap segon y quart en la casa del senyor conseller segon en la Rambla, ayustats per alguns affes de la ciutat arribaren ab embaxada de part dels senyors deputats lo noble don Joan Burgues y Deço, mossen Joseph de Bellafilla donsell y mossen Raphael Cervera ciutada honrat, los quals explicaren llur embaxada de part dels senyors deputats que aportaven escrita en un paper, lo qual dexaren en mans del mag.^ch conseller en cap, lo qual es del thenor seguent:

Per no innovar la ultima resolutio que en los brassos se prengue, ha determinat lo consistori dels senyors deputats ab vot y parer de les perçones eletes, ques fassa la present embaxada als senyors consellers supplicant los sien servits fer entendrer als senyors visitadors quant justa cosa es que revoquen llisament los procehiments fets per occasio de la captura del abbat Juallar, offerint que en ser feta dita revocatio nomenaran persones pera tractar y refferir los medis convenients á tota utilitat y benefici del general, y confiats que ab medis de tanta authoritat se conseguira lo fi ques desitja, han volgut de nou supplicar á v. mag.^es tingan á be de pendre aquest treball puix dell ne resulta tant de be al servey de nostre Senyor, servey de sa Mag.^t y benefici de tot lo present Principat.

E, hoida dita embaxada, respongueren als dits embaxadors que ells ho farian entendre als senyors de la visita y que los tornarian resposta.

DIVENDRES XXIIJ. — En est die los mag.^chs Consellers enviaren ab embaxada als senyors visitadors lo senyor Ausias March donzell y mossen Bernat Romeu Ciutada honrat, pera que notifficassen y fessen entendrer als senyors visitadors la resposta

que los senyors deputats lo die de air ab embaxada los tenian feta sobre lo negosci concorrent, donant als dits senyors visitadors copia de la dita resposta. La qual tenian dexada en escrits y supplicarlos tinguen á be de condescendir a lo que los senyors deputats ab sa resposta diuen.

Consell ordinari.

DISAPTA XXIIIJ. — En est die se tingue Consell ordinari de trenta y sis.

Balle, terna.

DIUMENGE XXV. — En est die festa de S.t Pau per esser any de extractio de terna de Balle, se tingue concell de cent y se feu extractio de dita terna de Balle per lo qual foren extrets:

Micer Baptista Lorens
mossen Gaspar Carcer ciutada
y mossen Jaume Sala ciutada

Fet dels visitadors.

DILLUNS XXVJ. — En est die foren tramesos per part dels senyors consellers ab embaxada los senyors Ausias March donsell y mossen Bernat Romeu ciutada als senyors deputats en resposta del que tenian entes dels senyors visitadors sobre lo fet occorrent, la qual donaren orde explicassen conforme una scriptura que los fou donada pera que la dexassen en mans de dits senyors deputats, que es del thenor seguent:

Los senyors consellers representaren als senyors visitadors del general de Cathalunya lo que per v. s.as ab la ultima embaxada que de part de v. s. los fonch feta per lo noble don Jan Burgues, Joseph de Bellafilla donsell y Raphael Cervera ciutada, los fonch explicat que ab totas las veras posibles los persuadissen fessen lo que en ella sels era dit, pera que sensillament y sens ninguna reserva renunciassen als procehiments per ells fets, los dits visitadors los han lo die de vuy respost dient que de fer dita renuntiatio de la manera que los senyors diputats volian y dits senyors consellers los pregavan, ne resultarien molts inconvenients y danys axi al general de Cathalunya com á dits visitadors, y axi que pus la havian feta per intercessio de dits consellers de la manera y ab la justificatio en ella contenguda, supplicassen als senyors deputats se acontentassen de aquella y ques passas avant en la nominatio de las persones per lo bon assento de dit negoci, puix ells ho havian dexat tot en ma de dits senyors consellers, y suppliquen dits senyors consellers á v. s. ho fassen, que entenen que dita reserva no es de ningun

preyudici pera la generalitat y benefici de aquella, al qual deuen totas las parts entendre y no á altre pretensio que per las personas axi á un tribunal com al altre se podran pretendre, dits senyors consellers an pres lo treball que v. s. han vist per poder consertar dit negoci molts dias fa, y fins vuy no han vist se sia posat ninguna cosa que sia estada profit del dit general en execuutio, y axi supplican á v. s. se servescan contentarse de la renunciatio per dits visitadors feta y comensar á entendre en lo principal ques lo que importa, que ells no dexaran de continuar lo quels tocara a fer de sos bons officis per lo assento de dit negoci, y tambe de ques entere perque convindria lo que per ells se ha fet, per que no puguen esser culpats de que semblants debats en llur ciutat suscitats nols hayan procurat de aquietar. Id.

DIJOUS XXVIIIJ. — En est die los mag.chs consellers havent tinguda noticia que per part del balle general se eran fetas dos cridas publicas per tota esta ciutat las quals eran molt preyudicials á la present ciutat y á tots los habitants en ella, la una era que ningu gosas ni presumis vendrer ni comprar cosa alguna á pes de mes de vint y quatre lliures, sino en lo pes del rey y per ma dels pesadors o, personas en asso destinadas, si ya no fos ab licentia dels arrendadors del dit pes, y la altra fonch que no gosas ningu vendre en sa casa ninguna manera de grans, llegums ni fruyta seca sens licencia del balle de cops; lo que era molt preyudicial a la jurisdictio del administrador de las plassas al qual estas cosas tocaven á sa jurisdictio, y per esser molt preyudici a la ciutat anaren tots los mag.chs consellers acompanyats de molts officials de la present casa á donar part y raho á sa Ex.a, pera que ab son bon medi procuras quel balle general revocas ditas cridas, y dexas los ciutedans en sa libertat de vendrer pus al entrar ditas mercaderies ya se pesaven al pes del Rey, y tambe que dexas al administrador de las plassas de no usurparli la jurisdictio la qual tenia en virtut de privilegis y sempre la havia exercida. E, fou respost per dit Ex.m senyor llochtinent, que ell ho procuraria remediar y donarie noticia al balle general, y per que de ditas cosas ne fos mes enterat, que se lin fes un memorial perque ab aquell millor pogues donar assento en est negoci, y entesa dita resposta de sa Ex.a sen despediren ab lo degut acato. Cridas perjudicials del balle.

DIVENDRES XXX. — En est die se tingue consell de cent per donar assento sobre del fet de la duana, ço es si convindria Pastrim.

á la ciutat arrendar lo pastrim á qui mes dines y donaria en cap o, qui mes onsas donaria á la cuerna E lo dit consell feu deliberacio que lo fet del pastar de la duana se estigues com se estave de antes que pastassen los flequers, del modo apareyxeria als senyors consellers esser mes benefici de la ciutat com en la deliberacio esta mes llargament contengut.

Mala criansa de alguns particulars del concell.

DISSAPTA XXXJ. — En est die se tingue consell de cent lo despres dinar per donar raho al savi consell de cent que com los senyors consellers aguessen prosseguit en fer capturar alguns particulars de consell de cent perço que en los consells atras tinguts hauran fetas algunas malas criansas, y se eran massa allargats de paraula en plen consell, y de la dita captura havian recorregut al real consell, que si convendria lo consell fes embaxada á sa Ex.ª per que no abrassas dit recos Y lo dit consell feu deliberacio que nos fes dita embaxada E, la mateixa tarda los consellers deliberaren que tots los qui estaven capturats que sols foren presos lo mati, fossen extrets de las carcers en que estaven, y axi dita nit ne (i)squeren que sols estigueren detinguts des del mati fins al vespre, que abastave lo que havien patit.

FEBRER

N.ª S.ª, festa.

DILLUNS IJ. — En est die festa de nostra Senyora, los mag.chs consellers foren á la seu com es de costum, y se feu la benedictio de la sera per lo R.im bisbe don Raphael de Rovirola.

DIMARS IIJ. — En est die fou trames de part dels mag.chs consellers a sa Ex.ia, Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona sindich de la ciutat, per donar en mans de sa Ex.ia un memorial del fet del que los dits mag.chs consellers ab llur embaxada feta a 29 del passat fou supplicat lo qual ab dita enbaxada eo, resposta de aquella, fou per sa Ex.ia dema(na)t se li donas, lo qual fet a modo de supplicatio es del thenor seguent:

EX.IM SENYOR

De part del comte d' Eril Balle general de Cathalunya son estades publicades dos crides manant ço es, ab la una que ningu puga vendre ni comprar cosa alguna á pes de mes de vint y

quatre lliures sino en lo pes del rey, y per la ma dels pesadors o, persones adasso destinades, si ya no fos ab licentia y voluntat dels arrendadors de dit pes, y l' altra es sobre coses de la plassa del blat que directament tocan á la ciutat o, al administrador de les plasses per privilegis reals y no al balle de cops á qui lo dit balle general ho tribuheix ab sas cridas, totas las quals son molt preiudicials á la ciutat y assenyaladament la del pesar tota cosa al pes del rey, es tan danyosa al comu y als particulars de la ciutat que sis dava lloch á subiectio tal, seria totalment impedir lo comers de ques seguiria la total ruina y depopulatio de la ciutat perque en un poble tant gran com Barcelona hont acudan tots los de Cathalunya y encara de regnes estranys, voler que tothom vage á pesar en un lloch y que los qui estan al un cap de la ciutat vagen al altre cada vegada á pesar arovas y quintars o, ques composen ab lo arrendador, seria manifesta opressio perque en dit pes del rey sols han acostumat pesar las mercaderies de forastes quan entren; y dexas á la bona consideratio de v. Ex.ª las vexations que los arrendadors en asso farian, y encara que es ver que tals cridas del pes se son fetas altra vegada, empero en continent los mag.chs consellers que heran les hores hy contradigueren, y ja may son estadas posadas en us ni exequutadas, y introduir ara y voler posar una servitut tant odiosa y de tant pes qual aquesta, en Barcelona ciutat que es lo cap del regne y que lo rey don Jayme primer y segon y lo rey don Pedro tercer la enfranquexen de tots drets y specialment de dit pes de rey, y que tots los reys passats la han tan llibertada y honrada, y hont te son assiento lo Ex.im llochtinent general y regia audiencia y la franquesa de la qual en terres estranyes es tan guardada, etiam que dita crida fos juridica com no es per que nous vectigals no sols en Barcelona, empero per tota Cathalunya son prohibits, no se ha de creurer que v. Ex.ª consenta ni sols ques diga de volerla subiectar á tanta sclavonia y miseria, mayorment que seria occasio de grans inquietuts y debats, y V. Ex.ª com á princep tan xpia. y zelos de la pau de sos subdits, deu obviar y prevenir tals inconvenients quant mes que lo dit pes de rey y ballia de Cops y totas las altras rendas de la ballia general son specialment obligadas y consignadas á la ciutat per un censal de 27 mil ₶ ♣ (1) del rey don Alonço,

Fet del balle.

(1) 27,000 lliuras.

y la Ciutat posa receptor y Balle de Cops per la exactio de dites rendes, los quals reben per la ciutat lo procehit de dit dret de pes de Rey y Ballia de Cops, y per las moltas pensions que deuen de dit censal que vuy passan de 70 mil ₶ ₰, poria la ciutat pendre á sa ma totas las ditas rendas de la ballia general, y per que seria en dany dels ministres de dita ballia general per los salaris que vuy tenen tan pingues que sels desminuirien en grandissima part, dissimula y te per be de suportar ho lo que tot obliga que lo dit balle general cesse de tant gravatoris procehiments, attes mayorment que dells non resultaria benefici al rey per que tot hauria de entrar ab la ciutat. Perço los mag.^{chs} consellers desityant remediar aquestos danys ab medis tan suaus y segurs quals seran los de v. Ex.ª, lo supplican sia servit interposar sa authoritat y parts en aquest fet pera que lo dit balle general revoque las ditas cridas, y si algunas penyoras ha presas las restituesca, y que de aqui avant no vaya á fer procehiments tan preyudicials quals aquestos, que á continuarlos porian causar nous y maiors inconvenients, de que los dits consellers ne rebran singular gratia y merce de v. Ex.ª

Avis de la mort de la mare del Virrey.

DISAPTA VIJ. — En est die los mag.^{chs} consellers cap, quart y quint, estant lo demati en la casa de la ciutat entengueren com lo die antes era en la present ciutat arribat un correu de Italia trames á sa Ex.ª lo qual li havia aportada nova com la Illma senyora dona Hieronyma Colona sa mare era morta en la ciutat de Gaeta, y que encontinent rebe dit correu y entesa dita nova sa Ex.ª per la tristesa de aquella, sen era anat al monestir de St Hieronym de la vall de Ebron, á hont entenian se here retirat per lo gran dolor y sentiment de tan trista nova de esser morta sa mare E desityant dits mag.^{chs} consellers sobre dit cars saber y entendre lo que deurian y podian fer en est negoci occorrent, y desityant saber en altros casos consemblants de morts sos predecessors lo que tenian fet en correspondencia de aquesta ciutat ab sa Ex.ª, tenint noticia era morta en la present ciutat la Exma dona Victoria muller que fou del Ex.^{im} don Garcia de Toledo llochtinent y capita general que fou en est principat, y si se trobarian altres casos semblants manaren á mi, Joan Soler Ferran notari de Barcelona scriva rational, que miras y regonegues ab los dietaris de la present casa exemplars y altres per que aquells vists y entesos po-

guessen saber lo que devian fer, y axi mateix per millor poder assertar manaren convidar una promenia de molts cavallers y ciutadans pera que vists y entesos los dits exemplars y altrament, los aconsellassen que es lo que deurian de fer ab sa Ex.ª a cerca de dita mort de dita Ill.ma dona Hieronyma sa mare, y ayuntada dita promenia y vists y entesos los exemplars seguents, los quals per que en lo esdevenidor se tropian millor estaran assi calendats, en la forma seguent:

A 24 de Maig 1546 los consellers visitaren al virey per la mort de un nebot seu, que era mort en Castella. — Memorial de casos semblants.

A 10 de Juliol 1555 fou la sepultura de la marquesa de Tarifa á la qual eran convidats los consellers, y noy volgueren anar per que feya capella ardent, y lo rey scrigue á 20 de maig 1556 loant als consellers de aquest fet.

A 17 de Juliol 1563 sepultura de la vireyna dona Victoria.

A 17 de setembre 1578 sepultura de don Luis de Requesens comanador maior.

A 2 de Janer 1597 mort de un fill del duch de Maqueda, olim virey.

A 7 de setembre 1604 los consellers visitaren al virey y á sa mare per la mort del duch de Terranova.

E, los dits promens, entesos los exemplars y altrament tots conformes que eran ab molt suficient numero, aconcellaren als mag.chs consellers que per honor de esta ciutat devian enviar al dit monestir de S.t Hieronym ahont era sa Ex.ª, dos consellers de part de la ciutat, donant á sa Ex.ª lo pesame de la mort de dita Ill.ma senyora dona Hieronyma sa mare, y que no devian en manera alguna sas mag.cias anar alli per que era fora desta ciutat, y que quant sa Ex.ª seria en la present ciutat que á les hores sas mag.cias podran fer lo que ab altres presidents en semblants cassos se era fet, y que de assi a les hores que tardara a tornar, sas mag.cias se poden llargament assegurar com millor se podra haver quant sera assi en ciutat. — E, dit die los mag.chs consellers, agut dit parer y consell, enviaren á sa Ex.ª pera donarli dit pesame al dit monestir de S.t Hieronym, mossen Pau de Fluvia donsell y mossen Bernat Romeu ciutada honrat. — Lo virrey estaba retirat en S. Hieronim.

DILLUNS VIIIJ. — En est die se feu en la seu un solemne aniversari, per la anima de la Ill.ma senyora dona Hieronyma Colona mare del virrey: digue la missa de pontifical lo R.im bisbe y per totas las iglesias, monestirs y parrochias se son dits molts — Aniversari y missas per dita senyora.

officis y missas baixas per la anima de dita senyora dona Hieronyma.

Dimecres XJ. — En est die foren ab embaxada en la present casa de la ciutat de part dels senyors visitadors del General de Cathalunya micer Francesch Rollan y micer Jaume Joan de Areny assessor y advocat fiscal de la dita visita, per notificar á sas mag.[cias] com en est die eran estat de part dels senyors deputats al concistori de la visita lo advocat fiscal de la diputacio, y ab dos personas que anaven en sa companyia, entraren dins del concistori de la visita y los tenia dit que per la desliberatio que tenian feta los brassos y tambe per lo que lo concistori dels senyors diputats se era ederit, que era que los visitadors revocassen los procehiments tenian fets sobre la captura del abat fra Angel Juallar, y que com los visitadors tenian dexat dit fet en ma dels senyors consellers, venian á donar avis á sas mag.[cias] de esta novedat que vuy die present tenian feta los senyors diputats, a la qual embaxada fou respost per los senyors consellers que ells en dit negoci y fet tenian fets tots los officis á ells possibles com tota esta ciutat sap y es publich y notori, y de tot lo que los senyors visitadors se eran acontentats ne tenian donat avis ab embaxada als senyors deputats per que fessen lo mateix de dexar est fet en ma de personas, y los ho tenian molt supplicat ho fessen y representat lo gran benefici que ne tenia de redundar á la generalitat, y que de la embaixada que per part de esta ciutat fou feta als senyor deputats may ne han tinguda resposta, y que entenian no volian condescendir ab lo que per part de esta ciutat los era estat supplicat, y que axi los dits senyors consellers se desaxian del medi que se eran posats, y que lo concistori dels senyors visitadors passas avant en sa justicia y no se abstingues en cosa alguna per medi dels dits consellers.

Fet dels visitadors.

Dijous XIJ. — En est die festa de la gloriosa sancta Eularia los senyors consellers foren ab promens á la seu per hoir lo offici, y foren á la professo ques feu acabat lo offici y se digue la missa de pontifical, y acabada aquella com es de costum acompanyaren lo R.[im] bisbe fins al peu de la escala del palau.

Festa de Sta. Eularia.

Diumenge XV. — En est die foren los mag.[chs] consellers a las festas del torneix ques feren en la plassa del Born, per que foren convidats lo die antes per lo scindich dels senyors diputats, en la qual festa no fou sa Ex.[a] per lo dol de la Ill.[ma] senyora dona Hieronyma Colona sa mare que pochs dias fa ses sabuda

Torneix.

la nova, y encara est die no es tornat del monestir de S.t Hieronym ahont esta retirat per la tristesa de dita mort. Los qui guanyaren prisos en dit torneix foren don Miquel de Calders senyor de Segur per la pica, don Pedro Bosch de gallant, don Gismundo Vila de la folla y de espasa.

DIMARS XVIJ. — En est die demati se feu aucto publich en la sala real per los molt Ill.es senyors Inquisidors, los quals estaven ab un catafal assentats ab sas cadiras á la part de la inquisitio ab sos consultors, y de la altra part estava un catafal vers la plassa del Rey en lo qual estava lo Regent, thesorer y consell criminal; los penitents que foren trets per ohir sentencia foren sis, dels quals los tres foren condempnats á mort y esser cremats en lo Canyet, los dos per sodomitas vulgarment dits, per esser estats bujarons, y lo altre per haver comes crimen bestial tinguts tractes ab una somera: lo un era patro de una galera de Napols anomenada S.t Andreu, altra era un ermita dit fra Anthon de Leon andalus, lo qual era ermita de una ermita nomenada sancta Magdalena que es en la montanya de Prada archibisbat de Tarragona, los dos per lo dit crimen de sodomita y lo altre que es deia March Puig, era natural de la ciutat de Vich, comete dit crimen bestial en la cavallerissa eo estables del moli dit dels frares de la parrochia de S.t Andreu; los altres tres foren condempnats á assots, entre los quals havia una dona per esser estada bruixa, altre per haver tingudas dos mullers y lo altre era un jove de quinze anys, lo qual havia consentit que lo dit patro nepolita tingues tractes ab ell: era dit jove de la ciutat de Palerm regne de Cicilia: la sentencia de mort fou executada dit dia despres de dinar al Canyet. Acte de la Inquisicio.

DIMECRES XVIIJ. — En est die a la tarda torna del monestir de S.t Hieronym lo Ex.im senyor duch de Monteleon llochtinent del present principat, a hont estava retirat per la trista mort de sa mare.

DIJOUS XVIIIJ. — En est die demati los mag.chs consellers tenint entes que lo dia antes a la tarda era arribat de S.t Hieronym lo Ex.im senyor lochtinent, manaren convidar una promenia de promens sobre que los aconsellassen que es lo que devian fer ab lo dit Ex.im llochtinent á cerca de la mort de la Ill.ma senyora dona Hieronyma Colona sa mare, y si deurian anar á donarli lo pesame endolats o, que deurian fer sobre dit nou cas, y dits promens vists y legits los exemplars qui de sobre á la Pesame al Virrey.

jornada de set del corrent estan chalendats aconsellaren als mag.[chs] consellers que devian y tenian de anar ab sas gramallas de dol á donarli lo pesame, y rebut dit consell, lo depres dinar ordenaren á Pau Amell altre dels verguers perque anas á sa Ex.[a] per saber la hora donaria que los mag.[chs] consellers volian anar á besar les mans y donarli dit pesame y sabuda la hora que podian anar los dits mag.[chs] consellers acompanyats de molts officials de la present casa y altres anaren ab ses gramalles de dol á palatio á donar á sa Ex.[a] lo pesame de la mort de dita senyora dona Hieronyma sa mare, y arribats que foren en las casas de sa Ex.[a] que son en lo carrer Ample, antes de entrar en lo aposento hont era anaren ab las faldas de dol rossegant entrant dins la instancia que estave, y feta la salutacio per part de esta ciutat, lo mag.[ch] conseller en cap de voluntat dels altres per part de tota esta ciutat demostra y digue lo gran sentiment que tota esta ciutat, havia sentit de la mort de dita senyora dona Hieronyma sa mare y feta dita embaxada y entesa la resposta que sa Ex.[a] feu ab molta demostracio de agrahiment, se despediren ab la salutacio acostumada, ab las ditas faldas de las ditas gramallas rossegant fins foren fora del dit aposento ahont estave, y sen tornaren á la present casa de la ciutat ab lo mateix acompanyament.

MARS

Balle, jurament.

DIVENDRES VJ. — En est die jura lo mag.[ch] micer Vicens Hortola balle desta ciutat, extret en terna en la forma acostumada ço es, que essent posats los draps de la ciutat als pedrissos de St Jaume, foren alli los mag.[chs] consellers y antes de dits consellers y fou lo dit novell balle, que estigue aguardant los senyors consellers com es costum, y de dit porxo ab agraduacio anaren á las scalas de Sta Agata ahont li fou acomanat lo basto y pres de sagrament y homenatge en ma del senyor sotsveguer, vagant lo regent la vegueria de Barcelona per renunciatio de Julia de Navell, y alli hoy sentensia de excomunicatio, y desde ditas graus ab lo mateix acompanyament anaren á casa de la ciutat ahont jura en ma del mag.[ch] conseller en cap, y despres ab lo mateyx acompanyament anaren á la ballia ahont li fou

donada possessio, y des de alli sen tornaren á casa de la ciutat de hont se depertiren.

DISAPTA VIJ. — En est dia se comensaren á fer pregaries y professons per la seu per causa de steralitat de aigua, y foren hi los senyors consellers. Pregaries per pluja.

DILUNS VIIIJ. — En est die ab dues tartanes qui arribaren de Italia, aportaren lo cos de don Guillem de St Climent qui ere mort en Flandes, embaxador de sa Magestat. Mort de D. G. de Santcliment.

DIMARS X. — En est die foren los senyors consellers a la seu per ques feu professo per dita iglesia, per la sterelitat de aygua. Pregaries.

DIMECRES XJ. — Tenbe est die anaren á la seu per lo mateix effecte.

DIJOUS XIJ. — En est die ana la professo per dita necessitat al monestir de Natsaret: foren y tres dels mag.[chs] consellers ço es cap, quart y quint. Id.

DIUMENGE XV. — Est die festa de la gloriosa sancta Madrona, per esser diumenge ana la professo á la sua sancta casa com es de costum. Sta. Madrona.

DILUNS XVJ. — En est die ana la professo de la seu a la casa eo, monestir de sancta Madrona, en la qual anaren los mag.[chs] concellers qui aportaren lo talem fins al portal, sota del qual ab una sivera aportaven una figura de la gloriosa sancta; y ha comensat aquest any a portar ab dita professo la dita sancta per esser estada novament feta per lo R.[nt] capitol de la seu. Pregaries.

DIMARS XVIJ. — En est dia jura lo mag.[ch] Julia de Navell ciutada honrat, nou veguer de la present ciutat en la forma acostumada. Jura del Veguer.

ABRIL

DIMECRES I. — En est die los mag.[chs] concellers, com estigues ordenat per lo savi consell de cent celebrat á quinse de nohembre del any mil siscents y dos que per millor comoditat dels ciutadans de Barcelona y de tots los de esta provincia, y altres que desityassen deposar y tenir son diner en la taula de la present ciutat, entanent tambe que ne redundaria molta utilitat á la dita taula, que tots los qui tinguessen dines en los Se mana passar a la Taula los deposits dels banchs.

Banchs y los volguessen trebocar y tenir en la dita taula, que fahent polissa als honorables taulers de la dita taula, aquells tingan cuydado de enviar á llevarlos dels Banchs y fer los aportar en la dita taula: y com dita ordinacio lo dit any se fos posada en us y despres per lo temps no fos continuada de observarse, los mag.^{chs} concellers del present any entanent que dita ordinatio era de molt benefici á tots los ciutadans y perçonas que desitjaven tenir sos dines en la dita taula, y tambe ne redundava á la dita taula gran benefici, y tinguessen ordenat y manat que dita ordinatio se observas, y anant fahent observar aquella vuy en est die per lo que entenian per los banques recusaven de no voler obeir á las polissas que los rematian de la taula lliurant als officials y ministres qui enviaven los taulers bona moneda. Son personalment lo die present anats dos dels mag.^{chs} concellers ço es terç y quart en companya del mg.^{ch} mossen Julia de Navell regent la vegueria, als Banchs dels hereus de Joan Milsocos y Joan Sarinyena y de Francesch Alexandre y Hieronym Moixo perque obeissen y pagassen ab bona moneda, las polissas que los tenian tramesas y tremetien de la taula, de assi al davant, y donar y pagar aquellas ab bona moneda, que altrament si se entania que recusassen de obeir, se prossegueria ab molta rigor y justicia contra dells, y tots respongueren que obeirian las polissas que los trematrian y pagarian ab bona moneda, y encontinent en presentia dels dits consellers y veguer pagaren ab bona moneda las polissas que entenian recusaven de pagar. — E dit die los dits mag.^{chs} consellers tots sinch acompanyats ab sos verguers y ab molts officials de la present casa, anaren á donar raho del dit fet á sa Ex.^{ia}, supplicantlo volgues emparar y donar á la ciutat ayuda y favor en est fet, que entenian que ne redundaria gran benefici á tots los poblats desta ciutat y que seria causa que no corraria tant dolenta moneda, y que nostre senyor Deu y sa Mag.^{t} sen servirian. E, per sa Ex.ª fou respost que lo que los mag.^{chs} consellers tenian fet ho llohave y tenia per assertat, y en tot lo que ell podria aiudar y valer á la ciutat en est fet y en lo demes que seria á servey de Deu y de sa Mag.^{t} y benefici de esta ciutat, podian estar certs que ho faria de molt bona gana, y rebuda dita resposta fet lo degut acato se despediren ab lo mateix acompanyament, sen tornaren á casa de la ciutat.

DIJOUS IJ. — En est die festa del glorios St Francisco de

Paula, essent los mag.chs consellers convidats al offici y sermo solemne que se feu al monestir de dit glorios S.t per la dita festa, los mag.chs consellers feren aportar en lo dit monestir las cadiras y coxins de vellut de la ciutat per poder estar en dita iglesia: E, com las cadiras que aportaren foren sinch y dels mag.chs consellers tantsolament anaren quatre per que falta lo segon per certa occupacio, y restave una de las cadiras y coxi vacua, lo Ill.e senyor comte de Erill y baro de Orcau, balle general de Cathalunya, acodi á la dita iglesia y pretengue assentarse á la dita cadira que estava vacua, en esta manera, que lo mag.ch conseller en cap se anas retirant á la altra y axi de ma en ma, y ell pretenia assentarse antes del mag.ch conseller en cap y precehir als mag.chs consellers, y de fet ana personalment volent seurer en dita cadira y demanant que dit lloch li tocave. E fouli respost per lo mag.ch conseller en cap, que ell nos volia mourer, de sa cadira que alli era son lloch y que preheminentia alguna no lay donaria, que ell alli tenia lo lloch que li tocave y que sa senyoria descansas, que nos mouria ni que alli tingues sa S.a preheminentia alguna no ho consentiria, y fetas replicas y respostas dit senyor comte ab los dits consellers estant tots de peus fou vist, que lo dit senyor comte sen ana y se feu aportar una cadira de sa casa ab un coxi, y se assenta en la dita iglesia á la part squerra de la epistola, restant los senyors consellers ab sas cadiras y coxins á la part dreta del evangeli ahont estigueren fins fou acabat lo offici maior.

Festa de S. Francisco.

Questio de assiento.

DISAPTA IIIJ. — En est die foren los mag.chs consellers en la lotge del mar ab ses gramallas de dol, per lo aniversari que se feu en la capella nova de la lotge per don Pedro de Moncada, segons es costum quisqun any.

Aniversari de D. P. de Moncada.

DIMECRES VIIJ. — En est die se feu lo enterro, eo sepultura del cos del Ill.e senyor don Guilem de S.t Climent, comenador de la orde de S.t Yago, embaxador que fou per la Mag.t del Rey nostre senyor en Alemanya, lo qual mori en Alemanya y fou aportat desde alli, per enterrar en la sua sepultura, que tenia ell y los de sa casa, en lo monestir de S.ta Catharina dels frares de predicadors desta ciutat, en la capella de S.t Marti, per esser natural desta ciutat: lo qual com esta notat avant arriba en la present ciutat á nou de marz propassat, per mar ab dos tartanas y fou depositat lo dit cos del dit Ill.e senyor don Guilem de S.t Climent, en lo monestir dels frares descalsos car-

Enterro de D. G. de Sant-climent.

melitas de S.t Joseph dit die de nou de marz que arriba, y lo die present fou aportat del dit monastir de S.t Joseph á enterrar en lo dit monastir de sancta Catharina: lo qual te fets en marmessors los mag.chs consellers cap y segon de la present ciutat, per los quals fou ordenada la dita sepultura que lo die present ses feta en esta forma, ço es que lo dit cos com esta dit fou depositat en lo dit monastir de S.t Joseph, en lo qual en lo temps que alli ha estat, se li son fets molts officis y ditas moltas missas per los pares de aquell monastir. Per á fer dit enterro en lo monestir de S.ta Catharina hi assistiren tot lo clero de las iglesias parrochials de sancta Maria de la mar, sancta Maria del Pi y S.t Jaume, y las quatre ordens mendicants, los religiosos de la Merce, de la Trinitat, sancta Madrona y S.t Francisco de Paula, los quals anaven per llur orde, anant devant setanta y sinch covens de pa, y aportaven cremant cent sinquanta atxas, y quiscun capella y religios aportava un siri en la ma, de sera de pes de tres onsas, poch mes o, mancho aportaven lo cos alt sobre los musclos cubert ab un dosser de vellut negre, y sobre la creu eo, habit de S.t Yago, y entorn del tumol anaven los comanadors del dit habit, despres anaven los marmessors ab molts cavallers, deutes del dit deffunct, criats que havia tingut en Flandes y altres persones, tots ab gramalles de dol que passaven en numero mes de sexanta, y arribat en lo dit monestir de S.ta Catharina fou posat ab un tumol alt, que per dit effecte fou fet al mig del cor, ab molta luminaria y antorxeras per lo entorn de la iglesia, que foren posadas las ditas atxas que fou cosa de veurer, que aparexia la dita iglesia fos tota foch. Diguesseli solemne offici lo qual digue lo R.im bisbe de Barcelona de pontifical ab solemne sermo, y tres dies fahentseli solemne offici: estigue lo cos al mig del cor alt, antes de soterrar, y al ters die fou enterrat en la dita tomba que es en la capella de S.t Marti, y antes de enterrar fou descubert, desclavant la caxa que estave per que fos notori y vist patentment, á tots los que alli eren que fou gran multitut que lo conexian en vida, lo vehessen y entenguessen que lo cos que enterraven en la dita tomba de S.t Marti era propri del dit Ill.e senyor don Guilem de S.t Climent, en los tres dies de son enterro, y antes y despres se son ditas y celebradas per la sua anima en tots los demes monestirs e iglesias parrochials de la present ciutat, molta multitut de missas y officis qui es estada cosa de loar y benehir al Senyor: anima eius requiescat in pace.

DIJOUS XVJ. — En est die foren los mag.chs consellers al offici á la seu y aportaren lo talem al portar lo S.m Sagrament al manument, y lo R.m bisbe est die y lo divendres S.t digue de pontifical, y estos dos dies los senyors consellers no acompanyaren lo bisbe per no esser de costum, y a la tarda ab sas gramallas de dol vestits anaren á visitar los manuments (sic). Dijous Sant.

DIVENDRES XVIJ. — En est die los mag.chs consellers ab sas gramallas negras foren á la seu al traurer lo sanctissim sagrament del manument, y aportaren lo talem y al tart hi foren á la professo de la sancta espina.

DIUMENGE XVIIIJ. — En est die los mag.chs consellers ab sos promens foren á la seu dematí, y lo R.im bisbe digue la missa de pontifical: aguey offertori y acabada la missa los senyors consellers lo acompanyaren fins al palau com es de costum. Pascha.

DIMECRES XXIJ. — En est die com lo Ex.im duch de Monteleon lochtinent y capita general en lo present principat de Cathalunya, per la molta amor y afectio que te y aporta á tot est Principat tingues offerit de donar y lliurar als senyors diputats una reliquia que ell tenia y estimava molt, que es una pocha de la sanch del glorios S.t Jordi patro del general de Cathalunya que tenia dins de una ampolleta de vidre guarnida ab un reliquiari de plata molt curios, per que perpetuament estigues dita reliquia sancta en la capella nova de la casa de la diputacio y alli dignament fos venerada y ya conforme lo sagrat concili de Trento la dita reliquia ab los actes y papers que dit Ex.im duch de Monteleon te, fossen vist y regoneguts per lo R.im don Raphael de Rovirola bisbe de la present ciutat ab juncta y congregatio de trenta y dos doctors entre theolechs y canonistes, y tots conformes tinguessen aprovada y adorada dignament dita sancta reliquia com á prenda tant cara y estimada per tota esta ciutat, estigues acordat ab aplauso del R.im bisbe y capitol que dita sancta reliquia se aportas á la seu, y desde alli ab professo molt solemne se aportas y se dexas á la dita capella de la diputacio, per á la qual professo los senyors diputats tenian convidada á sa Ex.a y als mag.chs concellers perque honrassen aquella professo, lo bras militar pensant que tambe tenia de anar en forma de Bras a la dita proffesso pretenent que estaven convidats per lo sindich del general, avuy en est die antes de las dotze hores de mig die, tenintse de fer la dita professo á la Reliquia de S. Jordi donada per lo senyor Loctinent.

Professo de id., pretensio del Bras militar.

tarda son estats ab embaxada de part del dit bras militar essent ayunctats tres dels mag.chs concellers en casa del mag.ch conceller en cap ço es ters y quint, lo noble don Francisco Gilabert, mossen Joseph de Bellafilla donsell y mossen Raphael Cervera ciutada honrat, y de part del dit bras militar ab sa embaxada tenen referit als dits magnifichs concellers com aquell bras estava molt sentit que essent estat convidat per lo sindich del general per que dit bras militar anas á la professo y acodis a la festivitat del glorios S.t Jordi, tinguen ara de nou entes y los sia dit que tant solament lo sindich tenia orde dels senyors diputats per convidar al dit bras pera les vespres y offici, y no en manera alguna per la professo, y que lo dit sindich se seria enganyat en haver convidat per la professo, y que de dita novedat lo dit bras ne estava molt sentit que li aparexia sels feya agravi, que perço venian á donarne part á sas mag.cias que los aconsellassen que es lo que aquell bras tenia de fer — E, los dits mag.chs concellers, oida la dita embaxada lo mag.ch conceller en cap de voluntat dels altres los respongue que sentia molt se fos moguda dita novedat, y que agrahian molt al dit bras la merce quels feyan de voler los donar part de ditas cosas, y que ells entendrian y concidérarian lo que podrian aconcellar al dit bras, ab aplauso y contento de tota esta ciutat y principat y que procurarian prest de tornarlos resposta — E, los dits mag.chs consellers conciderades les ditas cosas y los enconvenients que podrian resultar si dit bras insistia de voler anar ab forma de Bras á la professo, per lo que entenian que lo real consell voldria tambe anar estant est negosci en consulta ab sa Mag.t y havent enviat embaixadors aixi per part de la ciutat

Id.

com del general y essent lo temps tan precis que no requereix llarga discutio, determinaren de aconsellar al dit bras y supplicarlo que per ara no mogues res ni vayan en la professo, offerint los que la ciutat en tot lo que podra ayudar y valer al dit bras militar en sa pretencio concorrent, ho faran ab molta voluntat y que tambe se fassa embaxada als senyors diputats fahent los á saber dita determinatio, y sia en continent per esser ya cerca las dos hores passat mig die y estar consertat tenirse de fer esta tarda la professo. — E, encontinent dits mag.chs concellers ordenaren á mossen Pau de Fluvia donsell y mossen Bernat Romeu ciutada honrat pera que per part de la ciutat tornassen dita resposta al bras militar del que la ciutat los aconsellava y

tambe ho fessen entendre al concistori dels senyors diputats — E, los dits embaixadors anaren á fer dita embaxada y tornaren resposta com estava feta, y que lo bras militar tenia respost que enviarian la resposta á sas mag.cias y los senyors diputats se eren molt alegrats de tant bona determinatio y que besaven les mans á sas mag.cias — E, la dita tarda fou feta la dita professo aportant la dita sancta reliquia de la sanch de S.t Jordi, la qual aportaven ab una sivera ben ornada de moltas figuras de sancts de plata, entre les quals tambe aportaven la figura de S.t Jordi ab talem, partint de la seu, passant devant las casas de la Inquisitio, plassa del Rey, Librataria y per la plassa de S.t Jaume, y entrant en la Diputacio per lo portal maior, y al entrar isqueren los senyors diputats y oidors á rebrer la dita sancta reliquia, assistint al costat del virey á la part dreta lo diputat ecclesiastich y á la part esquerra lo diputat militar, y los demes ço es lo diputat real y oidors anaven inmediadament despres, y munta la dita professo per la scala, entraren en la capella nova á hont fonch dexada y depositada dita sancta reliquia y decentment adorada, y ab lo mateix orde que anava com avall se dira isque per lo portal petit de dita capella, anant per la altra part del corredor, entrant per lo hort y devallant per lo portal qui es al cap del hort vers lo carrer de la devallada de S.ta Eularia, per haver fet per esta professo un devallador desde dit portal fins lo carrer de S.ta Eularia, y de alli ana davant lo palau del bisbe y torna entrar per lo portal maior de la dita seu. Anava la professo ordenada en esta manera, que davant anaven los atabals de cavall de la diputatio, cavalls cotones de la ciutat, bandera de S.ta Eularia ab los grans fanonons (sic), despres anava tot lo clero y canonges de la seu ab uns siris en les mans de sera blanca, y despres devant la custodia eo sivera anaven vint y quatre atxes blanques que aportaven preveres, despres la aguila, los segos ab sa musica, adornats ab las robas de la ciutat; aportaven lo talem mayor de la ciutat lo qual aportaven los mag.chs concellers ab dos proms, per faltar lo conseller segon, y despres anava sa Ex.ia lo duch de Monte Leon ab una vela blanque en les mans que aportava, y despres seguia lo poble per la gran devocio de dita sancta reliquia que la acompanyava, que fou per tot lo poble molt loada — E, feta la dita professo ya tart, los mag.chs concellers anaren á la diputacio á vespres, que est die per causa de dita professo se digueren tart, y los senyors dipu-

tats y oidors isqueren com es costum al cap de la scala á recebir los mag.chs concellers.

S. Jordi, festa.

DIJOUS XXIIJ. — En est die festa del glorios S.t Jordi, los concellers convidats per lo sindich del general foren al offici á la diputacio: digue la missa de pontifical lo R.im bisbe de Barcelona, foren en la dita capella quan se deya la missa dos bisbes, lo un frances y lo altre de Empurias del regne de Serdenya, y tambe hi foren dos comtes lo de Montagut y lo de Erill, fou hi sa Ex.a : los dits bisbes y comtes segueren ab los banchs de la part de sa Ex.ia ço es de la ma dreta y los mag.chs concellers de la part squerra, de modo que no tingueren los mag.chs concellers sino una precedentia que fou de sa Ex.a

Festas en lo Born, gasto de confitures pera los consellers.

DIVENDRES XXIIIJ. — En est die se tingue concell ordinari, en lo qual entre altres coses se determina que lo cscriva rational pogues gastar en confitures per donar als mag.chs concellers y officials de casa la ciutat quant se fan festas en lo Born, fins á deu lliures barceloneses.

Consols de Llotja y altres oficis.

DISAPTA XXV. — En est die festa de S.t March, se tingue consell de cent y se feu extractio de consols de la lotge, palloler y altres officis, foren extrets en consols micer Steve Monfar y Sors, ciutada honrat, Francesch nebot mercader y Joachim Querol apothecari palloler.

MAIG

Habilitacio de ciutadans.

Bateijs de 3 moros de las galeras.

DIVENDRES I. — En est die se convocaren los ciutadans en la casa de la present ciutat per fer ciutadans, y dels que foren proposats non habilitaren ningu — E, dit die en la seu per lo R.im senyor bisbe foren batejats tres moros de las galeras de Cathalunya, dos blanchs y un moreno: foren padrins los dos diputats, militar y real y lo oidor militar, y padrinas dona Maria de Guimera filla del diputat y altres dos damas: fou dit bateix ab molta musica de ministrils qui vestits ab las robas del general, sonaren en la seu.

Festa de Sancta Creu.

DIUMENGE IIJ. — En est die festa de sancta Creu, foren los mag.chs concellers ab sos promens a la seu per oir lo offici maior: digue lo R.im bisbe la missa de pontifical y acabada aquella com es de costum, los mag.chs consellers lo acompanyaren fins al peu de la scala del palau.

DIVENDRES VIIJ. — En est die festa del Archangel S.t Miquel, los consellers foren convidats per al offici a la parrochial de S.t Miquel, y no acudiren per algunas occupations proprias que tingueren. Id. de S. Miquel.

DIUMENGE X. — En est die se feu la festa de S.ta Creu en lo Hospital general de S.ta Creu, en la qual foren convidats los mag.chs consellers, y tantum acodiren a la dita festa dos, ço es segon y quint. Sta. Creu.

DIMECRES XIIJ. — En est die los mag.chs consellers tinguda relacio per los senyors taulers que las polissas que de la taula enviarian al banch dels hereus de Joan Milsocos y Joan Serinyena no volian pagar aquellas, donant bona moneda dient que no volian pagar sino ab moneda corrent del que ne redundaria gran dany y nota á la taula, havent la taula pagat á dit banch quant va á llevar diners de la taula ab bona moneda, determinaren los mag.chs concellers donarne part á sa Ex.a de dita recusatio fahent li embaixada, y perço enviaren á Pau Amell altre dels verguers á sa Ex.a per que donas hora als dits mag.chs consellers, y sabuda aquella acompanyats dels advocats y officials de la present casa y tauler mercader y de tots los officials de la dita taula, partiren de la present casa y anaren á fer embaixada á sa Ex.a donantli llarga noticia sobre de dit fet y recusatio de no voler donar bona moneda als ministres y officials de la taula quant envian polissas al dit banch e, lo notable dany que causa y lo gran benefici que se spere resultar no sols á la taula pero encara á tot est Principat, de hont seria causa evident de expellir los monedes — E, tambe suplicaren á sa Ex.a sobre lo fet del pastar que fan tant los monestirs en gran dany desta ciutat, fos servit donar algun expedient en que dits abussos se llevassen — A la qual embaixada respongue sa Ex.a que quant en lo dels banchs, que li donassen un memorial que es lo que ell deuria y podia fer en fet de justicia, que desitjava molt que est negosci tingues bon succes, y axi mateix respongue en lo cap del pastar, y rebuda dita resposta se despediren de sa Ex.a ab lo acato acostumat, y ab lo mateix acompanyament sen tornaren a la present casa. Pago de polissas per la taula. Pastar dels monestirs.

DISAPTA XXIIJ. — En est die los mag.chs concellers tenint noticia que lo molt R.nt senyor Canceller dijous mes propassat havent enviat un criat de sa casa ab una carrossa per fer molrer blat en los molins del axir del portal Nou, lo portaler que estava Questio del Canceller ab lo moliner de fora lo portal Nou.

alli de guarda per axir y entrar dita farina, li tenia feta dexar penyora en lo portal fins á tant que aportas polissa del mag.[ch] clavari per que la lliuras conforme se acostuma y es lo orde en lo portal E, axi be tenint noticia com lo die present antes de mig die sens polissa de clavari te enviat un porter al dit portal Nou, lo qual sen aporta la dita penyora. E, no res menys que lo dit molt R.[nt] Canceller sobre lo mig dia present te enviat á demanar en sa casa lo portaler, qui fahent son offici no dexa axir de fora del portal la dita carrossa sens dexar penyora y essent èn sa casa, y entes que ell era estat lo portaler que tenia demanada penyora á son criat, demanantli ab quin orde y com havia feta dexar penyora sabent que era criat de sa casa, y responent li dit portaler que á totas las personas ecclesiasticas fan dexar penyora, y assenyaladament al R.[nt] don Onofre de Alentorn ardiacha de Leyda y diputat del general de Cathalunya tambe lin fan dexar, de hont mana dit senyor Canceller que fos aportar dit portaler á la preso com de fet si aporta. — E, los dits mag.[chs] concellers sentint molt est nou cas per lo gran preiudici ques feya á la ciutat y lo desonor que patia, que fahent dit portaler son offici lo tinguessen capturat y tambe que sen hagues aportada la penyora del portal en continent, de vot y parer dels advocats de la present casa feren provisio, eo aconsellaren que lo tal porter qui tenia aportat dit portaler á la preso fos capturat encontinent, y volent dits mag.[chs] concellers antes de pendre dit porter donas noticia de est preiudici que se era fet a la ciutat á sa Ex.[a], determinaren de enviar ab embaxada tres perçones donantli noticia de tot est fet y encontinent foren enviats per embaxadors mossen Pau de Fluvia y Alexandre Aguillar donsells y mossen Barnat Romeu ciutada, los quals anaren á fer dita embaxada y donar part á sa Ex.[ia] de est agravi que se havia fet á la ciutat, supplicantlo fos servit volgues reintegrar á la ciutat de est preiudici que se li era estat fet — E, sa Ex.[ia] respongue als dits embaxadors segons referiren, que est negosci ell lo prenia per propri y que descansas la ciutat que ell ho assentaria y provehiria en lo esdevenidor, y donaria orde que dit portaler se tragues de la preso. — E, la matexa tarda fou lo dit portaler tret de la presso. — E per donar forma en lo esdevenidor y com les perçones ecclesiastiques constituhides en dignitat acostumen de cobrar las penyores y entrar sas provesions, manaren los dits mag.[chs] concellers á mi Joan Soler

Preso de un portaler sobre cobro de penyores dels eclesiastichs.

Ferran notari scriva rational aportas á sa Ex.[ia] la forma y modo que acostuma lo R.[im] bisbe de Barcelona y altres prelats en semblants casos, y es que fan una polissa fermada de llur ma propia, eo de llurs secretaris y aquella aportan al senyor clavari, y lo senyor clavari lo ferma y los portalers vista la ferma del clavari tornen les penyores y la polissa resta en ma dels portalers.

DIUMENGE XXIIIJ. — En est die los mag.[chs] concellers convidats que foren, anaren á la casa de las Egipsiaques, que se feu alli la festa de dita sancta Maria Egipsiacha. Egipsiaques, festa.

DILUNS XXV. — En est die essent la semmana de las ledanias, los mag.[chs] concellers anaren á la professo com es costum quiscun any. Ledanies.

DIMARS XXVJ. — En est die tambe anaren á la professo y com fonch a la isglesia parrochial de sancta Maria de la Mar, per la multitut de la aygua que plogue no pogue dita professo anar á St Pere per á dir alli lo offici com es costum y se digue en dita isglesia de Sta Maria, y acabat aquell com no cessava de plourer fou forsat que la professo se desconcertas y sens podersen tornar processionalment tot lo clero, quiscu per si ab lo millor modo que podia sen ana á llurs casas y axi mateix los senyors concellers sen anaren de dita isglesia ab un cotxo. — En est die a la tarda lo cavalleris del Ex.[im] senyor duch de Monteleon virey de Cathalunya, estant los senyors concellers á la casa de la ciutat, de part de sa Ex.[ia] dona als senyors concellers una carta de sa Mag.[t] que conte en si la bona nova com la S.[ma] Reyna havia parit un fill, la qual carta ès del thenor seguent: Pluja gran. Carta de S. M. avisant lo naixement de un princep.

A los amados y fieles nuestros los Concelleres consejo y hombres buenos de la nuestra Ciudad de Barcelona.

EL REY

Amados y fieles nuestros, savado dies y seis de este mes á las dos horas despues de medio dia, fue nuestro Señor servido alumbrar á la serenissima Reyna mi muy cara y muy amada muger de un hijo, quedando buena gracias á su divina Magestat como tambien lo esta el infante recien nacido, de que hos e querido avisar por lo que soy cierto que como tan buenos y Carta.

fieles vassallos mios os olgareys mucho, y para rogaros y encargaros juntamente que dando por ello las gracias que se deven á Dios, agais como es justo la demonstracion que en estos casos se ha acostumbrado haber en essa ciudad Data en S.t Lorenzo XIX de mayo M.DC.IX.

YO EL REY

V.t don Did.us Clavero vicecancellarius
V.t don Jo.s Sabater R
V.t don Joa.us Banyatos R
V.t don Mont.us de Guardiola R
V.t Monter R
V.t don Phi. Tallada R
Gassol Protonot.us

Ledanies.

DIMECRES XXVIJ. — En est die se feu professo de las ledanias, y com lo temps ere plujos per temor de no banyarse ana sols la professo fins á S.t Miquel, y alli se digue lo offici y sen torna a la seu: foren hi los senyors concellers.

Ascensio.

DIJOUS XXVIIJ. — En est die festa de la Assentio de Nostre Senyor, los senyors concellers com tenen acostumat foren al offici á la seu ab promens y lo R.im bisbe digue de pontifical, y acabat lo offici com es costum, acompanyaren dit R.im bisbe fins al peu de la scala del palau y de alli anaren a la plassa de S.t Jaume, de hont quiscu ab son prom sen ana á llur casa.

Professo per naixament.

DIVENDRES XXVIIIJ. — En aquest die se feu la professo per dintre la seu per lo naxement del Infant: fou hi lo virrey lo qual per dita diada dexa lo dol ell y tots los de palatio, que aportaven de la mort de sa mare y se posaren de festa: digue lo offici de pontifical lo R.im bisbe y tota la iglesia ço es lo altar maior estava parat com si fos die de pasque, y tots los rollos y rexes estaven ab siris blanchs cremant, y acabat lo offici se feu la professo cantant solemnement lo te Deum laudamus, la qual seguiren lo dit senyor virey y concellers possant per son orde darrera los sacerdots del gremial, y al tocar de las campanas tira lo baluart de Mig jorn las pessas per lo regositjo de dita festa. Deu lo fassa bon xpia. y gran defensor de la sancta fe catholica.

JUNY

DIVENDRES V. — En est die se tingue concell de cent y entre altres cosas se determina que mossen Francesch Cosme Fivaller embaxador, demanas licentia a sa Mag.ᵗ y sen tornas. Tornada de embaxador.

DISSAPTA VJ. — Est die parti Joan Cego correu, ab cartas de la ciutat, per dit embaxador per que sen tornas.

DIUMENGE VIJ. — Est die, Pasque del Sperit Sanct, los mag.chs concellers ab sos promens foren a la seu com es de costum: se ayuntaren a S.ᵗ Jaume y anaren a la seu; lo R.im bisbe digue de pontifical e, perço hi hague offertori, y acabada la missa los concellers lo acompanyaren com es de costum fins al peu de la scala del palau. Cincogesma.

DIMECRES XVIJ. — En est die vigilia de la festa del Corpus, en la forma acostumada, los senyors concellers anaren á vespres á la seu ab agraduacio, y en la plassa de S.ᵗ Jaume se feren les festes acostumadas. Corpus, vigilia.

DIJOUS XVIIJ. — En aquest die al mati y per la tarda los senyors concellers se ajuntaren al porxo de S.ᵗ Jaume ab promens, y de alli ab la musica devant, anaren a la seu per lo cami que quiscun any es acostumat de anar, ço es per la Libraterìa y per la plassa del Rey y ab la musica devant, y feu se la professo per la tarda com es acostumat: fou hi lo virey y no aporta lo talam, sino que anava darrera ab una atxe petita blanque en la ma. Id. festa.

DILLUNS XXIJ. — En est die torna de la cort Miquel Largues qui fa lo offici de correu de la ciutat, lo qual en dies passats ço es á nou de maig fou trames á sa Mag.ᵗ ab carta de la ciutat, sobre lo fet occorent de la professo de la translacio de las reliquias de S.ᵗ Ramon de Penyafort a la capella nova, y aporta una carta del vice canceller per los senyors concellers la qual es del thenor seguent: Tornada del correu ab carta.

A los Concelleres de la Ciudad de Barcelona.

La carta de v.ˢ m.ˢ de 8 de mayo me dio Largues, el qual ha sido bien cuydadoso en dar la que tambien venia para su Mag.ᵈ y ha hecho buena diligencia, el negocio estava ya bien Carta del vice-canceller.

dispuesto con los officios del embaxador, y su Mag.[d] ha sido servido mandar tomar sobre ello la resolucion que v.[s] m.[s] entendran del duque de Monteleon. He holgado mucho de que este hechado á una parte este cuydado de ver siempre la voluntad grande que su Mag.[d] muestra tener de honrar y hazer merced á essa ciudad, que por lo que merece y yo le debo, acudire en todas ocasiones á ayudar á ello con las veras possibles, y pues el embaxador tiene licencia para bolverse y el correo hara relacion de lo demas que he hecho por su parte, no digo mas de offrecerme de nuevo para todo lo que conviniere al bien y augmento dessa ciudad y servicio de v.[s] m.[s] á quien guarde nuestro Señor muchos años, de Madrid á 16 de Junio 1609.

DON DIEGO CLAVERO.

S. Joan, passejada.

DIMECRES XXIIIJ. — En est die festa de la nativitat del glorios St Joan, los mag.[chs] concellers ab molts de cavalles y ciutadans á cavall se aplegaren en la plassa del Born com es de costum quiscun any, y desde alli passeyaren per la ciutat, y tiraren los baluarts com es de costum al passar devant los concellers.

Corpus, octava.

DIJOUS XXV. — En est die cap de la octava de Corpus, los concellers ab sos promens lo despres dinar anaren a las vespras a la seu com es de costum, a la professo.

Carta de S. M. sobre la professo de S. Ramon.

DIVENDRES XXVJ. — En est die al mati lo senyor virey envia á demanar los senyors concellers per que tenia una carta de sa Mag.[t] per donar als concellers, los quals anaren acompanyats de molts officials y arribats que foren á palacio, trobaren á sa Ex.[ia] en una instancia de part de la marina y los explica com tenia rebudas cartas de sa Mag.[t] en las quals li manave que digues als senyors concellers com en lo fet de la professo de la translacio de las reliquias de sanct Ramon, sa Mag.[t] havia acordat attento que no havian volgut pendrer lo un dels partits que eran offerts a la ciutat, y que differint est negosci per que millor se pogues donar lo assento convenient pera quant sa Mag.[t] vingues á tenir parlament en estos regnes, que tenia desser molt prest y en crehensa destas cosas dona la real carta de sa Mag.[t] de crehensa que tenia en ma del mag.[ch] conceller en cap, la qual es del thenor seguent:

A los amados y fieles nuestros los conselleres consejo y hombres buenos de la nuestra ciudad de Barcelona

EL REY.

Amados y fieles nuestros: Por lo que de nuevo me ha representado de vuestra parte Cosme Fiveller en companya de don Joan de Senmanat embiado por los diputados del General desse Principado, y el duque de Monteleon me hà escrito: quedo bien enterado de vuestra pretension acerca del lugar que dichos diputados desean tener en la procesion de la translacion de las reliquias de S.t Raymundo de Peñafort a la capilla nueva, holgara que se escusaran gastos y os acontentaredes con uno de los medios que se hos propusieron, que qualquier de ellos os estaria bien, y aviendo deliberado como sabeis de yr presto á essos Reynos á teneros parlamento general, me ha parecido que estando en ellos se compondran mejor estas cosas y reservarlo para entonces, como en particular lo entendereis del duque de Monteleon mi lugartiniente y Capitan general en esse Principado. Sere muy servido que dandole entera fee y creensa a lo que cerca desto de mi parte os dixere, ordeneis luego á Cosme Fiveller que esta aqui sobre ello que se buelva para que se escusen gastos superfluos, assegurandoos que en todo lo que huviere lugar he de hazeros la merced y favor que merecen v(u)estra fidelidad y el amor grande con que me servis. Data en S.t Lorenço á XIIJ de Junio M.DC.IX.

YO EL REY

V.t don Did.us Clavero vic.us — V.t Mont.s de Guardiola R.
V.t don Jo.s Sabater R. — V.t Monter R.
V.t don Jos.s Banyatos R. — V.t d. Phi. Tallada R.

Gassol Protonotarius.

E, los dits concellers legida la dita carta y conciderant lo contengut en aquella, determinaren que lo mateix die se tingues concell de cent per donar raho al savi concell de cent de la rebuda de la dita carta y del thenor de aquella, y axi al punt fou manat se cridas y tocas la campana per ajuntar aquell per lo despres dinar E lo dit die despres dinar se tingue lo dit concell de cent, y vista y legida la dita carta en lo concell de cent fou desliberat per lo savi concell de cent que de dit fet de la professo de S.t Ramon per ara no sen parlas mes.

Se resol no tractar mes daytal professo.

JULIOL

Relacio de administracions.

Sobre extraccio de dos delinquents presos en Valencia.

DIUMENGE V. — En est die primer diumenge de Juliol com es de costum, se tingue concell ordinari y se feu relacio en concell de las administracions de carns, forments y altres com es quiscun any en semblant die acostumat. — E, dit die se tingueren brassos en la casa de la deputacio acerca que en la ciutat de Tortosa havian presos dos homens qui havian delinquit en lo regne de Valencia, y los volian traurer del present regne y aportar en lo regne de Valencia per poder conexer alli de sas culpas, essent prohibit per generals constitucions que ningu pot esser tret del present regne per aportar á altre regne y esser castigat y conegut de llurs culpas en aquell sino que se ha de conexer en est regne. — Estant ajuntat lo dit concell de cent arribaren ab les massas de la diputacio de part dels brassos lo senyor fra Miquel de Junyent comanador de S.t Joan, don Miquel de Cruillas y Barnat Romeu ciutada honrat, y assentats en lo dit concell de cent interpolatim despres del prom mes antich, se alsaren lo un apres lo altro de peus y alli explicaren sa embaxada de part dels brassos, donant noticia al savi concell de cent lo gran agravi que se feya á tot est regne voler y donar orde lo senyor virey que dos homens que estan presos en la ciutat de Tortosa los traguen de alli y los aporten al regne de Valencia per a conexer de sas culpas, lo que esta prohibit per generals Constitucions y que ya altras voltas se es volgut intentar, y sa Mag.t te manat reintegrar est regne en lo preyudici gran rebia se donas lloch á semblants cosas, y que perço los dits brassos los tenian donat orde que de llur part preguessen al savi concell de cent se servis fer embaxada á sa Ex.ia representantli los inconvenients se podrian seguir si se donas lloch á que un tant gran agravi se fes á tot est regne, y supplicarlo tingues á be de no procurar que los dits dos homens fossen trets de est regne, y que tambe se escrigues á sa Mag.t ab conformitat dels brassos, que los brassos ho tindrian del savi concell á singular merce. — E, feta dita embaxada en lo dit savi concell fou per lo mag.ch conceller segon per esser absent lo cap del dit concell, proposat lo fet de la dita embaxada y lo savi concell determina que se fes emba-

Lo virey noy vol interessar per obehir a S.M.

xada de part del dit concell á sa Ex.[ia] representantli los inconvenients que en est fet concorren, y supplicarlo tingues á be de sobreseurer est fet fins que la ciutat tingues scrit á sa Mag.[t] y tingues resposta. — E, encontinent per exequutio de dita deslliberacio, antes que dit concell no se desgragas foren enviats per dit savi concell de cent los senyors Joseph Miquel de Moradell cavaller y Raphael Laudes ciutada honrat per fer de part de dit concell la dita embaxada á sa Ex.[ia], los quals anaren encontinent y trobaren á sa Ex.[ia] á palacio en una instancia de la part de la marina y li explicaren lur embaxada de part del dit savi concell de cent y lo supplicaren se servis tenir per be de consentir en lo que la ciutat li supplicava y tenia determinat de sobre seurer est fet, fins tingues scrit á sa Mag.[t] y sabuda resposta de sa real voluntat — A la qual embaxada sa Ex.[ia] respongue que ell tenia orde de sa Mag.[t] y que no estava en sa ma de poder detenir de no exequutar sa real voluntat, perque axi se li manava que si estigues liberament en sa ma en tot per donar gust a la ciutat correspondria á sa voluntat, y que per lo present no sabia remey algu si ya nostre Senyor no obria algun cami, que en sa ma non tenia ningu. — E, rebuda dita resposta se despediren los embaxadors y tornaren resposta de llur embaxada als senyors concellers qui estaven aguardant, per que per esser ya molt tart lo savi concell de cent ya estava desgragat.

DIMECRES VIIJ. — En est die torna de la cort mossen Francesch Cosme Fivaller donzell, enbaxador qui fou trames per la ciutat. *Tornada de embaxador.*

DIVENDRES X. — En est die los senyors concellers foren convidats al offici á sancta Maria de la mar per la festivitat del glorios St Chritophol patro desta ciutat, lo qual fou molt solemne y fou en lo dit offici lo R.[im] senyor bisbe. — E, est die essent fora del offici antes de dinar, com se fossen cridats los brassos y estiguessen yunt en la casa de la diputacio, lo mag.[ch] conceller en cap acodi a la casa de la diputacio en los dits brassos, y los restants quatre concellers acodiren en la casa de la ciutat per poder aconcellar al mag.[ch] conceller en cap sobre del que en los brassos seria proposat que tenia de dir, y en los dits brassos fou proposat per los senyors diputats que los aconsellassen y que deurian fer en lo cas occorrent, que es que dels dos homens que tenian capturats en la ciutat de Tortosa com era notori á dits brassos, ya ne havian tret lo un fora del present *Festa de S. Cristofol.* *Extradicio.*

regne y aportat en lo regne de Valencia, y lo altre per que tenia allegada la contencio nol ne havian tret, y que alli los ministres del general qui son per dit effecte ya tenen fetas moltas diligencias y levats actes, y que tindrian trobada molta contradictio y resistencia ab alguns particulars de dita ciutat de Tortosa e, fahent torp a la generalitat, que seria cas de haverne de fer gran sentiment y castich — E, fou per la dita ciutat aconsellat als senyors diputats y fet lo vot seguent, lo qual fou aportat per lo mag.ch conceller en cap als brassos, que es del thenor seguent:

Id., representacio.

Que V. S.es representen á sa Mag.t lo agravi que se es fet en aquest principat en la remissio de Miquel Palomeres, supplicantlo se servesca de restituirlo com altres voltes ses fet, y que pus V. s.es tenen en cort á don Joan de Sanctmenat per embaxador, se li remeta lo present negossi y se li escriga lo solicite ab moltas veras.

Y aixi mateix que se conferesca una persona del present concistori en la ciutat de Tortosa y alli reba informacions del que V. s.es an representat, que per algunas personas se serian fetas moltas cosas en preiudici del General de Cathalunya, y rebuda dita informacio V. s.es provehesquen contra los culpables de la manera sera de justicia.

Y per que no se haja de tenir cada dia juntar brassos se fassa nominacio de algunas personas ab qui V. s.as se pugan aconcellar, los quals tinguan la matexa auctoritat que la dels brassos.

E, aportat dit vot en los brassos, tota la mayor part y apenes discrepantne ningu, fou del vot que tenia fet la ciutat.

Id., enviat a Tortosa.

Dimecres XV. — En est die a la tarda se embarca lo noble don Christofol de Queralt oidor ecclesiastich del general de Cathalunya, ab las quatre galeras del general, per anar a la ciutat de Tortosa per exequutio de la deliberatio dels brassos feta a deu del corrent.

Fineix lo Dietari XXIII, y lo volum vuité de la present edició

APÉNDIXS AL VOLÚM VINT Y TRES

APÉNDIX PRIMER

DICTAMEN DE TEÓLOGOS *a una consulta del Consejo sobre el alcance de cierta sentencia de excomunion proferida a instancia del Cabildo eclesiastico contra el mismo Consejo y algunos de sus dependientes.*

Sancti Spiritus adsit nobis gratia

PARA responder con distincion y claridad al caso presente, y consulta que por parte de los señores consejleres desta ciudad de Barcelona y consejo de ciento se nos propone, acerca del valor ó nullidad de las censuras contenidas en la informacion que se nos ha dado, va aqui reducido nuestro parezer á tres puntos principales. El primero contiene seys conclusiones que encierran en sí todos los fundamentos necessarios para la justicia y verdad que pretendemos defender en esta consulta. El 2.° lleva tantas illaciones, que como agua de su fuente, se derivan de las conclusiones dichas, y se responde en ellas muy en particular á todos los cabos de la difficultad ocurrente, y finalmente en el 3.° se satisface á algunas objeciones, que podria haber por la parte contraria, dejando con eso mas confirmada la resolucion de la consulta: la qual damos con deseo de que Dios nuestro S.or sea servido, y se componga la diferencia suscitada entre el muy R.do cabildo y esta insigne ciudad. *(Reasumimos en términos concretos los principales argumentos y resoluciones de este prolijo memorial, que llenaria muchas páginas, de escaso interés.)*

Como primera conclusion, se establece ser nula la sentencia de excomunion dada por un juez inferior, contra quien habia ya apelado legitimamente á otro superior; insiguiendo muchos textos de derecho canonico que se citan y que hacen evidente esta conclusion, si bien el Panorm.º encarga se evite escandalo, publicando la causa de la nullidad, pues aquella interpuesta á su tiempo y con causa razonable tiene efecto no solamente devolutivo, sino suspensivo hasta de la jurisdiccion del inferior; de suerte que si despues de la apelacion, pronunciare sent.ª de excomunion contra el apelante, tambien seria nula, con arreglo a otros textos citados, quia iam iudex esse desierat propter appellationem, lo mismo que la dada contra la parte por juez que no fuere el suyo; por cuanto la apelacion suspende la jurisdiccion del juez sentenciador: y asi pendiente ella no puede el juez á quo, innovar cosa, quia jam judex esse desijt. Luego, con mucha razon, el derecho anula la sent.ª de escomunion, promulgada, despues de haber legitimamente apelado la parte contra quien se promulgó. Igual nulidad alcanza al *entredicho* si se interpusiere, y a la *suspension* que es otra censura.

2.ª Concl.ºⁿ extensiva de la precedente. Aunque la apelacion interpuesta despues de dada la sent.ª de descomunion, no la suspenda, y assi pueda el descomulgado ser denunciado, y deba ser evitado: con todo eso se suspende la declaracion que el juez hiziere de haber alguno incidido en descomunion latæ sent.æ Por manera que si el juez declarase á Pedro haber incurrido en las censuras de las Constituciones de Tarragona (pongo por caso) ó de la Bula in cæna Dni.; puede Pedro habiendo justa causa para ello, apelar desta sentencia declaratoria: y la apelacion aunque subsiguiente, la suspenderá, sin que en el interin que el juez ad quem tarde a declarar, deba Pedro ser evitado ni tenido por descomulgado. — La primera parte desta conclusion se prueba por textos redondos y claros, así de la excomunion como de las otras dos censuras, entredicho y suspension. Pero siendo la descomunion absoluta, es certisimo que no la suspende la apellacion subsequente; y lo mesmo es de esotras censuras.

La otra parte desta 2.ª conclusion, se colige de una glosa singular y muy recebida del Cap. Cupientes §. Insuper: in Verb. Privatos: Licet á sent.ª excomunicationis (dize) non possit appellari, ad effectum suspendendi eam, á declaratione tamen

qua quis declaratur eam incurrisse potest appellari, etiam ad effectum suspendendi eam, ita quad appellat.[e] pendente nihil ei obsit, iuxta glos. receptam, ut latius tradit Felinus y otros.

Por ahí puede verse como de antemano para la siguiente conclusion, quan conocido agravio haze á la parte el juez, que sin citarla ni oyrla, ni siendo ella contumaz ni fugitiva profiere contra ella sentencia declaratoria de haber incidido in excom.[m] canonicam. Pues si la parte fuere llamada podria alegar de su justicia, a fin de que se viese la verdad del hecho, y que no habia incidido en censura, y quando no obstante sus defensas justas, saliere sentencia declaratoria, sintiendose la parte agraviada, le quedaria el remedio de la apelacion; de toda la qual defensa, que Dios y la naturaleza, las leyes canonicas y civiles, conceden á la parte en prim.[a] y 2.[a] instancia, queda privada quando en ausencia y sin habersele llamado ni oydo, la condenen con declaratoria sentencia de descomunion. Pero pasemos ya á la 3.[a] conclusion, y veremos quan esencial punto sea este.

Resulta por 3.[a] conclusion, que la sentencia declaratoria de haber incidido en descomunion canónica latæ sententiæ, sin ser antes citada y oyda la parte en la discusion y examen del facto criminoso, sobre que la descomunion va fundada, es ipso jure nulla. Probemos esta conclusion en los terminos que lleva; dexando para despues la averiguacion de si procede ó no en caso de notoriedad, que es donde alguno podria de primer encuentro reparar: que á este cabo satisfaremos en la conclusion siguiente que será la 4.[a], de manera que quede siempre fundada nuestra intencion, y se vea su verdad y justicia.

Nótese primeramente que no decimos ser necesaria la citacion, para legalizar la declaratoria, tomada en sí; sino para la discusion del facto criminoso sobre que ella se funda, pues para eso precisamente se ha de citar y oyr á la parte, so pena de nullidad, y ser de ningun valor la sent.[a] declaratoria. Pero siendo aquella citada y oyda competentemente en el articulo de la discusion del facto, podria el juez sin nueva citacion ni monicion ad audiendam sententiam, declarar que incidio en la descomunion canónica. Aunque si la parte se sintiese agraviada en lo sustancial de la sentencia declaratoria, podria apelar, como se ha dicho en la conclusion precedente; y la apelacion tendria el effecto que alli vimos. Hase de advertir mucho esta declaracion de nuestra 3.[a] conclusion, para que así quede satisfecho lo

que alguien pudiera dificultar fundandose en el Cap. Reprehensibilis, de appell.; de cuya decision se colige que para declarar que ha caido uno en descomunion latæ sent.æ á iure, no es necesario que preceda monicion canonica; pues ya la misma ley amonesta de ordinario á que no se cometa el pecado sobre que estriba la censura. De donde se suele comunmente hazer diferencia, sin otras que hay tambien, entre la descomunion ab homine, y la á iure. Que para ello es menester que preceda la monicion trina, ó una pro tribus, dividida en tres terminos competentes, conforme á varias decisiones que se aducen; sobre ser nula ipso iure, ó injusta solamente, hay diversos pareceres, y lo mas recebido es que no es nula, sino injusta, incurriendo consequentemente el juez que descomulgó sin preceder monicion canonica, en las penas del Cap. Sacro. Pero para la descomunion á iure, y declarar al reo por comprehendido en ella, no son necesarias monicion ni citacion.

Declarada nuestra conclusion en esta forma, y confirmada con autoridad de muy graves doctores, facil sera fundarla en razon y derecho, quedando con ello patente la verdad que tiene. Pruebase primeramente por dos Clementinas: Presenti, De Censibus, y Multorum, De Pœnis, Juncta utrobique. Glos. in Verbo Constiterit. Manda en ellas el Sumo Pontifice á los Ordinarios que publiquen y declaren ciertas censuras y penas, ipso iure puestas contra algunos delinquentes y que hagan la publicacion y declaracion: postquam de his ipsis constiterit que es dezir: despues que les haya constado que alguno ó algunos han cometido el pecado, por el qual se ponen en el derecho aquellas censuras. Sale ahora la glosa en el un texto y en el otro, en el verbo Constiterit, y dize: «Parte vocata, contra quam sit publicatio»; de suerte que juntando los textos con su glosa, prueban redondamente que para declarar el juez contra alguno las censuras y penas ipso iure puestas, ha de constar primero del facto criminoso, citando, llamando y oyendo para ese effecto á la parte, la qual puede alegar en su defensa muchas cosas, relevantes de culpa en todo ó en parte, y si la sentencia declaratoria saliere de otra manera, sera contra partem inauditam; y por consiguiente tendra defecto substancial, siendo ipso iure nula, como la conclusion dize — Pero aun se prueba mas hondamente con numerosas autoridades aducidas en el memorial.

Para enseñarnos quan essencial punto es el de no condenar

á alguien sin llamarlo y oyrlo, el mismo Dios quiso citar á Adam Gen. 3. «Adam ubi es?» ni quiso llover fuego sobre Sodoma, sin hazer como quien inquiria el caso, Gen. 18. «Descendam et videbo utrum clamorem qui venit ad me opere compleverint an non, ut sciam. Sabiendo y viendolo Dios todo, quiso hazer aquella diligencia, no para sí, pues no tenia necesidad alguna de inquirir lo que sabia, sino como dize el Can. Deus optimus 2 q. 1 «ut nobis exemplum daret ne præcipites in discutiendis et iudicandis negocijs essemus, et ne mala quorumque prius quisquam præsumat credere, quam probare», con lo demas que á este proposito alli se sigue.

Segun Gutierrez es tan substancial la citacion para el valor del proceso y sentencia, que aunque esta se diese en favor del ausente y no citado, es tambien ipso iure nula; y alegando á Bartulo, Valdo, Alexandro, Jason y otros, añade ser esta la comun resolucion. Para que se vea quan verdadero resulta lo sentado en nuestra 3.ª conclusion. Pero aun resultará mejor en la 4.ª que sigue.

4.ª conclusion, extensiva de la precedente y muy fundamental para esta consulta. Aunque el facto criminoso por el que se declare la descomunion sea notorio, precisa citar á la parte, so pena de nulidad de processo, á menos de ser tan publicamente notorio, grave y escandaloso, que «non posset ulla tergiversatione celari,» ni la parte pudiese responder cosa alguna en su disculpa, estando presente. Lo patentizan otras citas.

Navarro sienta por regla cierta, quod etiam in notorijs, requiritur citacio, citatio enim pertinet ad defensionem, et defensio debetur iure naturali, quæ á nullo Principe tolli potest etc.

Para mas confirmacion añade Menochio: Et hæc quidem traditio (la de la conclusion 3.ª que arriba pusimos) locum habet in crimene quod asseritur notorium, in quo requiritur citatio, informando processum super ipso facto notorio. Quo quidem demonstrato, declaratoria incursæ excomunicationis ferri potest absque alia citatione, y alega luego el Hostiense que dixo: Nullum absentem, quantumvis notorium criminosum esse excomunicandum, nisi primo sit citatus; Cum multa dicuntur notoria quæ non sunt, como ya dejamos observado. Et quia forte notorius ille criminosus habebit legitimas defensiones quæ erunt admitendæ, doctrina que siguieron muchos otros. Cita ademas

de Angelo Aretino estas palabras: Quod quando Judex procedit in crimine notorio, servari debet ordo juditij; hoc est, citari pars, ut possit se defendere, et suas excusationes deducere; quia notorium dici non potest, quando vel ipsa pars preæsens negat, vel si absens, citata non fuit; cum duo hæc sint paria; y aun añade que in recepcione testium super notorio, pars debet citarí; opinion sostenida por Julio Claro y Bossio. Asi que aun los crimenes notorios requieren citacion de parte, so pena de nulidad; a menos de ser el crimen tan evidente, que por ningun medio el reo pudiesse aducir algo en su defensa quando se hallare presente. Aunque moralmente hablando, apenas ocurren casos en que los reos nada puedan alegar en su disculpa, como dize Innocencio: «quod nullum delictum potest esse tam notorium quin habere possit excusationes, sive circunstancias multas excusantes illud.» Asi, aunque uno en presencia de millares de gentes dixese y predicasse heregias condenadas, si no se ausentasse y quedase en parte donde fuere posible llamarle, no se le podria declarar por sentencia la excomunion de la bula in Cæna Domini, ni las demas penas en que incurren los herejes, a menos de citarle primero y darle defensa, pues aun podria aducir alguna disculpa, como que predicó dichos errores por ignorancia, ó inadvertencia, y no con malicia heretica, queriendo permanecer fiel y catholico, y si de esto constare en publico juizio y en el fuero exterior, nunca la iglesia lo declararia hereje, bastandole proceder por otra via, como mandarle reparar el daño causado y prevenirle no volviese a la propagacion de sus errores.

Y aun á los relapsos no se les ha de negar toda defensa, siquiera en demostracion de no deber ser declarados relapsos. Hasta en el caso notorio de herir o matar algun criminal a un sacerdote o clerigo, no bastara la evidencia para poderle declarar excomulgado, sin previa citacion y defensa, pues con ser evidente que mató al clerigo, no lo es que incurriese en la descomunion, habiendo casos en que el matador no cae en ella segun declaran muchos expositores, pudiendo bien ser que mató, pero no que incidiese en la censura.

5.ª conclusion. Si la excomunion resulta valida aunque injusta, deberá ser temida en el fuero exterior, precisando el beneficio de la absolucion para evitarla y huir el castigo de su menosprecio asi moral como canónico. Mas la excomunion nula, en nada perjudica ni al fuero interior ni al exterior, con tal de

no ocasionar escándalo. Non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum, y la sent.ª nula no es sent.ª ni produze effectos de sent.ª ni siquiera mereze nombre de tal; ni el acto nulo es acto. De la descomunion nula, dice el papa Gelasio que no se ha de temer, ni procurarse absolucion de ella y antes lo habia dicho S. Gregorio In can. Non debet: — Non debet penam sustinere canonicam, in cuius damnatione non est canonica prolata sent.ª

6.ª conclusion y ultima. Cuanto al fuero interior del alma y de la conciencia, es regla certissima y comunmente recebida, que quien estuviere libre del pecado mortal sobre que se funda la descomunion mayor, lo estará asi mismo de ella, y aunque es verdad que en el fuero exterior, habra de guardar la censura, si se la declarasen, podra en el interior tenerse por libre. Excomunicationem á iure vel ab homine generaliter latam, neminem afficere, nisi is transgrediendo legem, vel iudicis preceptum, mortale crimen commisserit Es de gran consuelo saber que no se incurre apud Deum en descomunion, mayor nisi pecando mortaliter. Gutierrez entre otros dice: Quoties homo certus est non peccasse mortaliter, contra obedientiam ecclesiæ tantum subinde conscientiam habeat, nullam incurrisse excomunicationis sententiam, apud Deum, nec esse privatum ecclesiæ suffragijs.

La razon se colige del can. Nemo 2 q. 1 y. del can. nullus 1 q. 3, donde consta que no se ha de promulgar sent.ª de descomunion, sino pro mortali crimene: y así llama Toledo al pecado mortal, causa material proxima de la descomunion, declarando bien como se ha de entender este punto.

Estas seys conclusiones encierran en si quanto es menester para responder á la presente consulta segun se vera en las illaciones siguientes, que aplicando la doctrina precedente á lo particular que se ofrece, pondremos, en el 2.º punto de los tres que al principio diximos, que ha de llevar esta respuesta.

Viniendo pues al otro y 2.º punto de nuestra resolucion, sea esta la primera illacion: Que la descomunion del official ecclesiastico proferida por el R.do Cabildo, sede vacante, contra el sindico y clavario de la ciudad despues de haber ellos apelado legitimamente, dentro del termino que se les señaló en el monitorio, sintiendose agraviados, y pretendiendo tener justas causas para apelar, fue y es ipso iure, nula: por lo qual neque apud Deum neque apud homines les puede ligar ni tenerles obligados.

á la descomunion, y no necesitan el beneficio de la absolucion. Infierese esta verdad de las conclusiones 1.ª y 4.ª en que se ha demostrado como la descomunion puesta post legitimam appellat.em es ipso iure nula, y como tal de ningun valor ni effecto, neque est timenda.

2.ª Illacion. La otra descomunion que el mismo official profirió contra el clavario y portalero de la ciudad, y la declaracion que hizo contra ellos, de haber incidido en la descomunion de las Constituciones de Tarragona contra invasores, no bastan para que ellos queden descomulgados, y se hayan de tener por tales. La razon es la mesma que la de la illacion anterior. Por quanto la apelacion legitima precedente, anula las censuras subsiguientes: como vimos en la conclusion 1.ª, quanto y mas que en lo que toca á la declaracion de incidisse in excomunicationem iuris, se habria suspendido tambien, aunque la apelacion fuera subsiguiente; por la doctrina que va en la conclusion 2.ª, donde se prueba, que aunque una vez interpuesta la excomunion, no se suspenda por la siguiente appellacion queda suspendida etiam per appellat.em subsequentem la sentencia declaratoria que el juez hiciere de haber incidido la parte en descomunion latæ sententiæ á canone, y como suponemos en el facto que esta apelacion y la de illacion pasadas fueron y son legitimas, et ex rationabilibus causis interpositæ, no hay que temer entretanto que el Juez ad quem, no declare lo contrario.

Asi en la substancia de los mandatos que el monitorio contiene como en la brevedad del termino que para deliberar se fijó, pretendieron dichos officiales que resultaba conocido gravamen valiendose en consecuencia del remedio de la apelacion; y dexadas por ahora las demas causas, advertimos no estar mal fundada la de la brevedad del termino del monitorio, no habiendose dado mas que seys horas de tiempo, dentro de las quales no podian resolver de acuerdo con los S.res consellers sus principales siendo ellos officiales inferiores; ni los mismos conselleres podian tampoco juntar consejo de ciento, superior suyo, para ver lo que les convenia.

La monicion canonica no ha de ser tan precipitada, como consta del Cap. Constitutionem § statuimus. Ni ocurria en aquella ocasion tanta priesa o necessidad que obligasse á señalar tan breve plazo, cosa que ni siquiera se indica.

3.ª Illacion. La declaracion que el Juez ecclesiastico hizo

contra los conselleres y consejo de ciento, de haber incidido en las censuras de las Constituciones de Tarrag.ª y bulla in cæna Dni., contra invasores rerum Ecclessiasticarum y quebrantadores de la libertad y exencion de la Iglesia, sin citarlos, ni llamarlos, ni oyrlos, es evidentemente nula, como sententia contra partem non vocatam, absentem, et inauditam, negandoles la defension natural. Esta illacion se funda en la 3.ª conclusion, donde se prueba claramente lo aqui expresado.

Adviertase que no intentamos calificar los actos que la ciudad y consejo hicieron, y por los quales se hizo la declaratoria sobredicha y se puso el entredicho: ni tratamos de si son ó no contra la libertad eclesiastica, ni actos de invasores de bienes de iglesia, ni intentamos encarecer la justicia originaria y primitiva de la causa; ni qual de las partes tenga mas ó menos razon, pues nada de esto conduce á nuestro proposito, y aun seria peor querer atar todos esos cabos, que ni se nos consultan, ni se podrian declarar sin harta prolixidad.

Aun quando los actos indicados hubiesen sido injustos y criminosos, comprehendidos en las censuras puestas á iure; decimos que el processo incoado y la sentencia declaratoria dada contra los conselleres y particulares del consejo de ciento, es todo nulo ob defectum citationis partis, que es substancial, y causa de nulidad total; y de consiguiente no se han de tener por descomulgados en virtud de dicha sentencia. Notese que dezimos en virtud, porque si fuesse cierto lo que citra prejudicium veri, habemos sentado por via de hipotesis, que los actos realizados tuviesen la malicia expuesta, habrian incidido ipso facto en sentencia de descomunion á iure y por virtud de ella (y no de la declaratoria nula) se habrian de tener por descomulgados apud Deum: segun especificaremos mas en la 6.ª illacion. Pero en el publico juicio de la iglesia y fuero exterior, no deben de tenerse por descomulgados, supuesta la nulidad de la sentencia declaratoria, pues ni para la discusion ni examinacion del facto, ni para la mesma declaratoria fueron llamados ni oydos. La razon de toda esta doctrina vióse en la 3.ª conclusion.

4.ª Illacion. Que no se puede justificar ni defender la sobredicha sentencia declaratoria dada contra partem non vocatam et inauditam, so pretexto de que se pretende ser notorio el facto causante de la declaratoria. Para demostracion de este punto fundóse tan de veras la 4.ª conclusion, y para que se vea claramente que es assi, aun se fundara mas en esta illacion.

Dezimos pues que a fin de que por este respecto se pudiera justificar el processo, convenia primeramente, que el facto de la ciudad, ademas de ser notorio, como es, lo fuese criminosamente é inexcusable de todo pnnto, y nada pudiese alegar la ciudad en su abono, teniendo de necessidad que enmudecer sin disculpa. Todo eso precisaba, y aun así á parecer de algunos doctores, convenia precediese conocimiento de causa, sobre si el caso era notorio de esa calidad ó no, llamando y citando para ello a la parte segun dize Julio Claro lib. 5, § fin. q. 9, n. 8. Plus dicunt aliqui (dize) quod non potest dici delictum notorium, quod excusationem non habeat, nisi prius fuerit super hoc cognitum et declaratum per judicem illud esse notorium, citato etiam ipso reo etc. Et ideo iudices caute ambulent, ne si nimis properent se ipsos invaluant. Egidio Bossio es uno de los que tienen este parezer (aunque no le cita Julio Claro).

Vease empero quan lexos andamos de esto, que precisaba para que á titulo de notoriedad pudiera sostenerse la declaratoria susodicha. Primo no se averiguó el articulo de notoriedad, ni se declaró sobre él, y si acaso fue declarado no se citó á la parte. Ademas, aun quando el facto fuera notoriamente criminoso, no podria decirse inexcusable de todo punto; pues aun hoy siendo el facto casi de todo punto permanente, la ciudad arguye que tuvo derecho para lo que hizo, ó justos titulos para pensar que lo pudo hazer, segun los apuntamientos que en la Informacion desta consulta han deducido. Y aunque segun ya se ha dicho no entramos en censurar si son buenas ó malas las actiones del facto, justos ó injustos los titulos en que se quiso fundarlas, nadie podra dezir aunque contra verdad, no relevar de culpa, el ser el hecho de notoriedad tan criminoso é inexcusable, que no pudiera alegarse cosa alguna en disculpa; para que á semejante titulo se le reputara inexcusable, debiendo darse por valida la sentencia, contra partem non citatam, non auditam, et indefensam; cosa tan contraria á las leyes divinas y humanas. Por manera que la ciudad solo viene a conceder que su facto es notorio: por serlo la desviacion del agua que iba á la catedral, la prohibicion á los seglares de ir á comprar pan á la Canonja y á los albañiles trabajar en la obra de la Carniceria por hacerse en lugar indecoroso, y haberse multado algunas veces al cortante que suministraba carne al cabildo por apacentar aquellos en pastos y dehesas de la ciudad sin licen-

cia. Previnose tambien que el peso de la harina, no sirva para los eclesiasticos; se quitaron cathedras de theologia á dos canonigos que leian en el estudio mayor, y el officio de vicerector á quien lo desempeñaba dandoselo á otro, y asi mesmo se proveyeron las cathedras á quien mejor plugo, y finalmente se ordenó á los portaleros no dexassen entrar carnes en la ciudad, sino con cedula de tres concelleres. Este facto y cada una de sus partes es notorio; pero que sean notoriamente criminosos, ni menos inexcusables, no pudiendo la ciudad defenderse en todo ó en parte, bien se ve no ser así. Prescindimos de si hoy tiene justos titulos para defender el hecho, ignorando si los tiene ó no, ni pretendemos averiguarlo. Pero sí afirmamos que nadie podrá dezir sea notorio que no los tiene, y notorio de evidencia, que no pueda alegar en su defensa algun caso relevante. Por consiguiente tampoco se sostendrá que el juez ecclesiastico viniese precisamente obligado a dictar sentencia declaratoria de descomunion á iure, sin citar ni oir a la parte, condenandola, resultando sentencia contra partem inauditam et indefensam, defectuosa en punto tan substancial de orden judiciario, siendo y debiendo reputarse nula de toda nulidad e ineficacia.

Acerca tamaña nullidad, agregase que segun se propone en la informacion, en la lista de excomulgados figuran algunos que no asistieron al consejo, en que se acordaron las prohibiciones, y otros que fueron de voto contrario. Y no habiendose podido averiguar quien estuvo ó quien no, ni quien asintió ó dejó de asentir, ha mediado tambien el defecto de citacion y audiencia, otra causa de nulidad para los mismos.

5.ª Illacion. En quanto al fuero interior de la consciencia, se debe decir: que si los del consejo de ciento no obraron con malicia y odio que llegue á pecado mortal, ni menos con animo de quebrantar los fueros eclesiasticos, ni violar la libertad y exenciones de la iglesia y sus justissimos decretos sobre tal materia, sintiendose en sus almas y consciencias libres de tan siniestros conatos, o de presumpcion y osadía de contravenir á las leyes canonicas; no mediando en lo ocurrido mas que un enojo y resentimiento por ver la poca cuenta que con la ciudad llevaba el cabildo y escarmentarle por ello; siendo asi no incurrieron en excomunion porque faltando el pecado mortal en que la descomunion se funda, nunca la hay.

6.ª Illacion y ultima. Que para poderse dar los del consejo

por exentos de la censura, deben ordenar, aunque nulliter, no se escandalize el pueblo juzgandoseles transgressores de ella y desobedientes á la iglesia, debiendo publicarse las causas de nulidad de tales censuras siendo necessario evitar el escándalo, como en effecto se evita por la publicacion de la nulidad.

Quanto al *entredicho*, para resolver sobre la conducta del syndico, clavario y officiales, de quibus supra, por una parte; y de los conselleres y personas del consejo por otra, siendo nula la sentencia en virtud de la apelacion previa, comprende la personalidad de los apelantes corriendo parejas la excomunion y el entredicho, y por consiguiente quedando nulo el entredicho personal ó particular, contra la parte que ni fue citada, ni llamada, ni oyda, por las mismas razones que de la descomunion y su declaratoria quedan expresadas.

Falta ahora responder brevemente á las objeciones que se nos podrian hacer, para que la verdad quede en su punto.

1.ª Que al objeto de que la apelacion anule la descomunion subsequente, es menester sea legitima, et rationabiliter interposita; y la que presentaron el Syndico, Clavario y portaleros, pareze no serlo, apareciendo muy dudoso si fue legitima ó frivola; esto es, simple formula curialesca.

2.ª Que in manifestis non est ordo judiciarius observandus, Cap. Ad nostram. 3, de jurejurando; siendo doctrina de muchos que in notorijs, puede el juez proceder sin citacion de parte, por que manifesta accusat.e non indigent; en cuya razon el apostol S. Pablo 1 Cor. 5, descomulgó á aquel incestuoso de Corinto sin llamarle, ni amonestarle, por ser el caso notorio.

3.ª Que el Juez ecclesiastico, es como mero executor de la ley canonica, que fulmina ipso facto la excomunion: y el executor no tiene que citar á la parte, sino aplicar la sentencia señalada como dicen muchos, y por tanto seria valida la sent.ª declaratoria de censuras contra los concelleres y particulares delinquentes del consejo, aunque no mediase citacion.

4.ª Que segun Covarrubias y otros doctores, Excomunicatio potest ferri in aliquem, absque canonica monitione, quoties ea pronuntiatur ad defensionem proprij iuris á Prælato, potius ut privato quam ut iudice, nempe contra occupantem res ecclesiæ. Y que esta dotrina pareze á medida del caso ocurrente, y por ende ha de ser valida la declaratoria de descomunion, aunque sin haber amonestado ni citado á la parte.

5.ª Que antes de fulminar y declarar las censuras de que se trata, se dio orden de leer ó publicar en la igl.ª mayor y parrochias desta ciudad el tenor de la bula in cæna Domini, y como desta publicacion tuvo noticia la ciudad, bastó ello por monicion y citacion, y ha de bastar para la validez de la declaratoria, que despues se hizo sin nueva citacion de parte.

6.ª y ultima: que en el modo de dictar sentencia declaratoria contra los conselleres y los demas del consejo, se procedió en el modo y forma que las Constituciones Tarraconenses señalan y conceden contra invasores; porque es el tercer modo de proceder (de quatro que las mismas Constituciones señalan), si casus notorius et scandalosus occurrerit, quod prædictus procedendi modus servari non debeat vel non possit: quæ omnia iudicis officio relinquantur, quia diversitas factorum exigit certam formam non per omnia observari; procedat Judex omissa vel servata forma prædicta, prout sibi iuxta qualitatem negocij visum fuerit, quod eius arbitrio relinquatur. De quales palabras ajuntadas con las antedichas, pretenden el Juez ecclesiastico y el cabildo que se ha podido en el caso occurrente proceder sin citacion de parte, y declarar por sentencia, que ha incidido en las constituciones y penas De invasoribus, y de la bula in cæna Domini, etc.

Sin embargo, ninguna de estas objeciones tiene fuerza, siendo muy faciles de desvanecer, como se verá por las respuestas que continuamos.

A la 1.ª, que la apelacion debió ser legitima y ex rationalibus causis, cual resulta de la Illacion 2.ª: y de si ella es legitima ó frivola debe conozer el Juez ad quem: y mientras la apelacion se debate hay tan justos respetos para haber apelado como la ciudad y sus officiales pretenden, no se ha de temer la descomunion que tan claramente da por nula el derecho etc.

A la 2.ª queda respondido arriba en la 4.ª Conclusion, y en la 4.ª Illacion, donde se vio la verdadera inteligencia de la proposicion y textos que en el principio de la objecion se señalan, y especialmente se mostró, que el hecho del apostol S. Pablo, descomulgando al Corintio ausente, no puede favorecer la intencion contraria: y á lo que sobre ello se dixo en la conclusion 4.ª añadimos aqui la respuesta de Covarruvias in Cap. Alma §. 9, n. 6. Non obstat (dize) quod Apostolus Corinthium illum absentem et irrequisitum excomunicaverit, ut meminit

tex. in dicto §. ul.°: Nam licet eo tempore quo illum Apostolus excomunicavit, minime admonuerit, prius tamen et sæpissime illum per frequentes admonitiones, ad pœnam agendum ducere conatus fuerat. Qua ratione evidenter constitit, eius contumaciam notoriam esse; quo casu absque ulla monitione potest quis excomunicari. Sic sane in contumacem notorium ferri potest excomunicatio, absque alia monitione. Así que no puede valerse la parte contraria de aquel hecho en manera alguna, en el caso occurrente que tan lexos está de aquel, como evidentemente resulta del discurso que hemos proseguido.

A la 3.ª obiection, sin questionar si es verdad ó no lo que se dize del executor, en que habria mucho que advertir y distinguir, claramente expresa Egidio Bossio instruct. crim. Titulo De foro comp. n. 88, que quidquid sit, saltem est citanda pars, ut intelligat executor an aliqua exceptio quæ posset impedire vel moderare executionem, ei competat; y aun se alarga mas alegando un consejo de Paulo de Castro. Sin entrar en este argumento, respondemos no venir a proposito la objecion, pues quien executa una sent.ª dada por el Juez competente, supone quedar averiguado que la parte dedujo en el processo todas sus defensas; y que toda vez fue oida legitimamente, no recibe agravio en que se execute la sent.ª dada por el Juez segun los meritos del processo. Pero si el ecclesiastico aplica la pena de una ley, sin llamar ni oyr á la parte, ni darle lugar de defensa, es evidente su injusticia. Concedemos que el Juez es como mero executor de la ley que señala las censuras y penas ipso facto: pero esta execucion ó declaracion debe hacerla «Postquam ei constiterit de delicto, parte vocata et audita», como largamente se probó en la Conclusion 3.ª

A la 4.ª obiection, dezimos con palabras de Covarruvias en el mesmo lugar alli alegado, quien citando á Innocencio contra la proposicion del argumento, dize: Ego non video quid in hac specie contingat, aut contingere possit quod canonicam monitionem impediat. Unde non sentio discedendum ab ordine statuto in Cap. Sacro: de sent. excom. Is enim qui res et patrimonium Ecclesiasticum occupavit, fortassis trina canonicæ monitus interpellatione, ab offensa et violentia abstinebit Asi no hay que reparar en lo que algunos dixeron en contrario, sin haber, ni alegar razon ni derecho, siendo cierto que el Cap. Dilecto, alli citado, nada vale en favor de la objecion. Quanto mas, que

nuestro caso diffiere mucho del otro, de que hablaron los sostenedores de una opinion tan mal fundada.

A la 5.ª objecion, se responde que ni siquiera merece nombre de tal, pues á semejante cuenta, bastaria la publicacion de la bula in cæna Domini, que se haze en Roma, para poder dictar sentencia declaratoria, contra quantos que al Juez se le antojara pudieran haber incurrido en los casos de ella, sin llamarles, ni oirles ni dar lugar a defensa in discusione facti criminosi. Es cosa pues muy fuera de proposito excusar por aquel camino lo que va tan contra razon y derecho, como condenar á uno, sin haberlo llamado ni oydo.

Finalmente, á la ultima objecion, dezimos despues de haber leydo letra por letra los quatro modos de proceder que señalan las Constituciones Tarraconenses, en el proceso contra invasores etc. Aunque no se hubiese de atender á otra cosa, ni á otra razon ó derecho, sino solamente al tenor que en los quatro modos referidos se señala, ello solo convenceria no haberse procedido en nuestro caso conforme á razon y derecho, en no citar á la parte ni oyrla antes de declaradas las censuras. Todos los quatro modos abundan en la advertencia de que se amoneste, llame, cite y oyga la parte, antes de llegar á sentencia declaratoria, las que por evitar prolixidad, no trasladamos. Es verdad que quando ocurriese algun caso tan grave y escandaloso y tan claram.te notorio en si, de que nulla posset tergiversatione celari; y constase con evidencia no tener excusa de la parte, a estar presente, los modos susodichos abren la puerta para que desde luego, sin esperar mas citacion, se declaren las censuras. Lo que aqui negamos, antes en terminos precisos dijimos en la 4.ª conclusion y en la 4.ª illacion negando que fuese tal nuestro caso, para que en tal concepto pudiera procederse contra partem inauditam et indefensam; segun in eisdem locis apertissime demonstravimus. A todo lo qual es consequente, la nulidad del proceso y de la declaratoria dada contra los conselleres y personas del consejo; salva semper meliora etc. Sic opinamus.

Fr. Raphael Riphos, theologiæ magister & prior conventus S.tæ Catharinæ ordinis prædicatorum.

Fr. Thomas Roca, sacræ Th. magr. ordinis prædicatorum.

Fr. Antoninus Bruguera, doctor theologus et cathedraticus id. ejusdem ord.s

Fr. Antonius Estaper, magister id., id.

Fr. Michael Quintana, S. Theologiæ D.or prior conventus S. Matronæ ord.s B. Mariæ Virg.s servorum.

El m.o fr. Miguel Pedrolo, prior del Carmen.

El m.ro fray Francisco Costa, del Carmen.

Fr. Gregorio Forteza, provincial de los frayles de S. Francisco de Cataluña.

Fr. Narciso Casamijana, lector de Theologia de S.t Fran.co

Fr. Joannes Gaço, lector de Theologia de Jesus de Barcelona.

Fr. Francisco Garganter, lector de Theologia en id.

Fr. Francisco de la Virgen, subprior del convento de S. Joseph de descalzos carmelitas de id.

Fr. Antonio de S. Pedro Martir, carmelita descalzo.

Fr. Manuel Xuares, s. Theologiæ presentatus ordinis Servorum B. M.æ

APENDIX SEGON

Vot de doctors en que apar que los consellers nos deuen entrametre de instar la venda dels officis del general.

IHS

En lo fet consultat per los S.ors consellers. Si deuen manar al sindich de la ciutat interpose ses parts y inste que lo offisi de exactor del general que obtenia Joan Serra debitor de la ciutat, sia venut per los senyors Deputats en publica licitacio y encant, y lo preu convertit en descarrech del que dit Joan Serra se troba debitor: Vist la resposta feta per los senyors Deputats als mag.chs advocat y sindich de la ciutat, per al dit effecte enviats per dits S.ors consellers: Vists los prosessos fulminats en visita contra los Diputats del trienni prop passat sobre les querelles contra ells presentades per no aver admes la renuntiatio dels officis de sobre-collidos de Ponent y Llevant que obtenian Pere Pellicer y N. Anglada, y aver los provehits en differents persones de les nomenades en les scriptures de renuntiatio, y haver recusat de fer vendre los dits officis en descarrech del que dits Pellicer y Anglada son restats debitors al general, instant ho les fermanses per aquells donades: vist la sententia per los visitadors sobre dites querelles proferida, absolent als dits Deputats y posant callament perpertuo als querellants: vists los capitols de cort. 9. de Corts 1542, y 89 de Corts 1599 y los demes que

disposen sobre renuntiatio y provisio de officis dels quals respective los S.ors Deputats y visitadors en ses resposta y sententia han pogut fer y fan fonament: attes que per capitol de cort ni altrament nos trobe disposat que a instantia o) petitio de part privada se puga fer executio per debit de official del general en lo offici que lo tal official obte, ni que may tal se sia no sols fet y practicat, pero ni posat en dubte sis podia fer, y attes que la observança, practica y stil de la casa de la deputatio ha declarat en respecte de renuntiatio, provisio, o, venda de officis que obtenen debitors del general, que lo nom de debitor en los capitols de cort se enten y es rebut en debitor del general, y no a respecte de debit en favor de persona privada, y que lo preu resultant de la venda de officis (en los casos te lloch venda per debits dels officials) ha de esser continuat en descarrech del que lo tal official deu al general y no en benefici de tercer, y que en dits casos es oit tan solament lo procurador fiscal de la deputatio. Los doctors infra escrits aconsellen als S.ors conselles que no deuen manar al sindich de la ciutat inste la venda de dit offici de exactor, provehit per dits S.ors deputats per mort de dit Joan Serra, y aixi ho donen firmat de sas proprias mans y noms. 12 Julij. 1604.

Janer J. u. d. consulens. Aroles ll. d.or
Montaner consulens.

APENDIX TERCER (1)

Sequitur memoriale in Jure quod fuit repertum in cohopertis Dietarij anni M.DL.XXXVIII, et fuit hic insertum ad meliorem illius conservationem et memoriam

Memoriale In Jure super privilegio Vi vel Gratis

Maximo Deo auctore

Propositæ difficultati per ad.m Ill.es dnos. Consiliarios huius urbis an idem ipsi dni. consiliarij qui nunc sunt et pro tempore fuerint, et personæ que per eos ad id electæ fuerint, propria aucte. absque alicuius officialis aditione, requisitione vel interventu in vim privilegij Regis Petri tertij vulgo *vi vel gratis*

(1) Insert entre las jornadas de 6 y 7 de Febrer de 1605.

nuncupati concessi civitati, 13 Augusti anno 1364 possint apprehendere et discarricare ac discarricari facere per quascunque partes tam in mari quam in terra, frumenta et alia grana et victualia; satisfaciendo et expositioni dicti Regij privilegij inherendo, doctores infri. jam alias consulti pro parte dictorum dominorum Consiliariorum responderunt, se in ea esse sententia et oppinione quod possunt libere absque interventu alicuius officialis regij exequi dictum Privilegium, quæ sententia et opinio sequentibus medijs illustratur.

Primo quia contractuum omnium et pactionum precipuum fundamentum est voluntas, quæ ad effectum producendum debet habere potestatem conjunctam, cum perfectio omnium actuum inde velut ex materia et forma absolvatur l. multum interest C. si quis alteri. vel. sibi et tradit Bohe. in topi. lega. et velle legitimum seu voluntatem legitimam habere dicitur, his qui potest. l. si filius qui de condi. insti ad quando voluntas potestati est conformis per l. 1. ff. de codicil. quare videndum est an princeps potuerit concedere dictis dominis Consiliarijs dictum privilegium et exequutionem illius faciendam, quæ per seipsos et suos ad id deputatos absque ministerio regij officialis et an voluerit ita concedere.

Potuisse autem dictum Regem Petrum predictum privilegium jam dictæ civitati concedere etiam si ex eo jus tertij lederetur, non est cur dubitetur cum possit princeps auferre dominium rei mes secun. alberi in l. quoties c. de preci. impe. offer. et ibi Castren. Egid. Boss. in tract. de Principe et eius privi. n.° 187 cum seq. ubi ita cum Castren. et Bal. ac alijs concludit, soluto tamen prius rei pretio, quos sequitur Jas. in l. fi. c. si contra jus cul. utili publi. Decr. cap quæ in catiarum ex de constitut. et substitutiones ac fideicommissa mutare et succedendi ordinem alterare et juri succedendi in spe nondum quesiti sed querendo. etiam sine causa prejudicare ad Bar. in l. gallus § et quid si tantum ff. de lib. et posth. n.° 14 quem scribentes sequuntur ut melius relatis ait Moli. de Hispa. primoge. lib. 1. c. 8 n.° 28 et receptionem ac crebiorem sententiam vocat Cepha con. 3. lib. 1. n.° 41 et antea n.° 34 cum seqq. et illam etiam sequitur con. 12 n.° 28 lib. 1. comunem vocat Duran. de arte testan. relatus a Cepha con. 23 n.° 10 col. 1. et idem ibidem n.° 85 quanto magis cum causa, in qua opinione concordant omnes relati et congesti a Molina ubi supra, idem tenente n.° 31 et 32 quæ licet in

principe saltim publicæ utilitatis requiratur tamen omnis ratio naturalis movere principem ad id faciendum est sufficiens et presumitur causa publicæ utilitatis, requiratur tamen omnis ratio naturalis movere principem ad id faciendum est sufficiens et presumitur causa publicæ utilitatis, ita notabiliter dicit abb. in c. fi de consue. Jas. late in l. si testamentum c. de testamentis ubi multis efficacisimis argumentis probat quod et si dubium sit an sine causa possit princeps jus alterius auferre, tamen concludit quod cum causa sine dubio potest, cum igitur in predicto privilegio causa et ratio naturalis exprimatur propterque motus Rex Petrus privilegium predictum concedit non potest de eius potestate dubitari.

Preterea eundem Regem Petrum potuisse concedere dictis dominis Consiliarijs facultatem jam dictam apprehendendi quocumque grana et discarricari facere in presenti civitate absque interventu et assistentia regij officialis, probatur quia hoc Judici permittitur qui habet jurisdictionem a Rege, ut tenet Alex., sequitur Bart. in l. Juste possidet, n.° 28 ff. de acqui. poss. ibi dicit Bart. hanc questionem versi sed fuit dubium an data licentia parti sine nuntio valeat licentia, allegat Bart. in ea l. juste possidet d. n.° 2 textum in l. pignore c. de pignorat.[s] act. l. dotis c. solu. matrimonio, dicens quod eo casu quo Judex potuit facere te mitti per nuntium in possesionem, fecit exequutorem te ipsum, et idem Bart. respondet contrario de tex. in l. non est singulis ff. de reg. jur. ubi disponitur quod non est singulis concedendum quod magistratibus permittitur, quia intelligitur quod non demandatur aut conceditur ut transeat jurisdictio sed exequutio prout est facti, cum Bart. concor. Angel. Jnno. cuma. et alij communiter d. d. ibidem.

Hinc infertur quod si dicta licentia potest concedi per Judicem, multo magis poterit per Principem concedi facultas et licentia aliquid propria auctoritate faciendi etiam, si resistentem inveniet dummodo id expresse dicatur et exprimatur, ita Alex. in l. Juste possit et n.° 28 et 29 referens Bart. ita tenere in quadam disputatione incipiente accusatur de vi turbat. Idem tenet Inno. in cap. cum olim secundo n.° 2 ex.[e] de privil. ibi, imo plus videtur quod si esset exequutor Papæ merus sine ulla cognitione quam non posset aliqui vim inferre neque de possessione aliquam partem extrahere nisi hoc sibi expresse esset commissum, et ratio huius conclusionis est quia qui facit aliquid absque

interventu officialis cum licentia tamen Principis aut Judicis, non dicitur facere ut privatus, atque ideo Consiliarij predicti, licet proprie dicantur facultate uti apprehendendo quœcunque victualia et alia grana, cum id auctoritate dicti privilegij fiat, sicque in vim potestatis cum dicto privilegio concessæ, proculdubio absque interventu alicuius officialis id fieri poterit, argumento eorumque notantur privilegio Recognoverunt Proceres, cap. item quod locator, ubi potest locator domorum propria auctoritate accipere res conductoris pro mercede domus conductæ, et cap. Item quod dominus, ubi dominus directus pro censibus debitis, potest propria auctoritate absque interventu alicuius officialis extrahere portas a domibus sui emphitheotæ dicuntur, namque illud facere ut personæ publicæ habentes auctoritatem a lege.

2.° Regem Petrum voluisse cum dicto privilegio facultatem apprehendendi propria auctoritate quæcumque grana et alia victualia absque aditione et interventu regij officialis, in ipsos Consiliarios et civitatem transferre, nihil penes se quoad exequutionem illius retinendo, declarant expresse verba dicti privilegij, dum Rex predictus illis precipue utitur verbis *possitis*, namque verbum illud possitis intelligitur propria auctoritate, sine Judicis aditione, juxta tex. express. in l. quemadmodum § si profectum ff. ad legem Aquiliam, maxime quando ponitur orationi afirmative quoniam ex tunc potentiam importat ad arbitrium eius in cuius persona verba diriguntur, ad Bar. in l. creditores in princi. C. de pignoribus, l. his potest n.° 44 ff. de Acquis. heredi.

Adest preterea illid verbum libere, cuius natura est ut non requirat superioris vel alterius cuiuscumque consensum auctem. vel factum ut probat expresse tex. in c. de multa et ibi Panor. col. 1. de prebendis, et c. penul. ubi Panor. est de peni. et remis. c. 1. verbo libere, ubi Joan. aud. et clarius Geminianus de regu. Jur. in 6., idem Geminianus in c. cum episcopus de offieio Ordi. In 6. in glos. in verbo *libere*, ubi affirmat verbum libere id est sine alicuius contradictione significare, Jas. l. 1. n.° 4 et 5 c. de sacrosanct. eccl., not. glo. c. cumplures verbo libere, et ibi Philippus franc. n.° 5 de offi. deleg. in 6. Geminia. c. cum in tua §. ne autem n.° 2 de consue. in 6. et de Philip. franc. in quam n.° 3 de renun., eo lib. 6. et tradit. subtilissimus Bologni con. 67 n.° 4 et Bal. con 159 in fin lib. 2 et est glo. singu. in Clemen. dudum in verbo *libere* 103 de sepul., taliter

quod per dictum verbum consetur ipsis dominis Consiliariis pro tali actu exercendo concessa regia potestas arg.to l. 2 ff. de orig. Jur talisque et tanta, qualis et quanta concedent in simili actu exercendo habere potest si illud exerceret ad Bart. in extravagan. ad reprimendum per totam, Anto. de Butrio in c. canonum n.° 16 et 17, de concesio. extre, per illud enim verbum depromitur exuberans Principis voluntas quod animo liberali adamans, hanc civitatem voluit cum hoc particulari privilegio decorare et concedere absque sua et suorum offitialium assistencia et interventu dominos Consiliarios in casu ipsis bene viso ad similem apprehensionem procedere posse ad text. in c. fin de testi. in 6. et est glo. in d. clemen. dudum glo. in clemen. 2 de Jur. patro. Joannes Andrea in d. c. de nulla et c. ordinarij §. quod si forte de elect. in 6 corne late, in con. 106 lib. 2. Quod usque adeo verum est ut non solum dicamus regem Petrum voluisse concedere dominis Consiliarijs jam dictam facultatem, verum enim vero auferre libertatem nedum suis officialibus sed etiam quibuslibet alijs sibi subditis contradicendi in dicta aprehensione facienda, itaque non obstante qualibet contradictione possint ad similem apprehensionem faciendam procedere, ita subtilissime Alex. con. 19. n.° 3 lib. 2 et con. 12 per totum eo lib. Achidia. in c. 9 desupte negli. prela. in 6. allegans text. in c. cum ex officij ex de prescrip. Joan and. in 1. cum plures de offici delega. Per similem enim clausulam in dicto privilegio apossitam videtur rex Petrus dictis dominis Consiliarijs remittere quamcumque conditionem et a se abdicare omnem jurisdictionem et facultatem cognoscendi de talibus apprehensionibus, c. extirpandæ § fi. de preben. in 6. c. si beneficio eo toti senior. con 43 n.° 13 lib. 4 Aldra con. 45 taliter, quod si cum simili apprehensione d. Consiliarij vel ad hoc electi et deputati bonam fidem parum transgrederentur non possent vituperari nec puniri, ita Bal. con 383 n.° 3 lib. 3 allegans textum in l. quamvis ff. de condi. et demonstr. l. qui filium ff. de manumis. testamento cum simili. enim facultate, licitum aliquando est iniquum equo proferre, ut tenet idem Bal. ibid. et ratio est quia facultas censetur concessa a jure non regulata ut communem dicit Anto. de Butrio c. quæ in ecclesiarum 4 nota de consti. ex extra, dummodo tamen in tali voluntate exequenda absit dolus, l. et si § postquam et l. fideicomissa ff. de legat. 3 Ant. de But. in c. canonum de conces. n.° 16 et 17 cum ex vi et natura dicti verbi

libere, omnis inquietatio omnemque impedimentum tollatur, non enim dicitur aliquid libere fieri quando prestari potest impedimentum vel inquietatio, secun. Bart. in l. centurio n.° 27 ff, de vulga. et Alex. con gos. n.° 2. versi non enim lib. 5 nam verbum libere, idem importat ac si dictum fuisset sine ullo impedimento vel contradictione cuiuspiam. secun. eundem Alex. in l. si mihi et Titio n.° 19 versi, sic putarem ff, de verb. obli. Dacia. repon. 41 n.° 14 lib. 2 quia qui libere aliquid potest, sic absolute potest, Sorinus senior, con. 170 col. 5. lib. 2. paris con. 26 n.° 26 lib. 4, et qui aliquid libere facere potest, sic sua sponte alio non requisito potest, non enim liberum esset si haberet alium requirere, Aret. con 26 n.° 3 et Sorin. sen. con. 13 in fine lib. 1 Dec. con. 355 n.° 4, Menoch. con. 192 n.° 2 Panor. in d. c. de multa n.° 3, de preben. ubi affirmat hanc esse communem doctorum sententiam, idem Panor. in c. fi. n.° 13, de postu. prela. et c. accepta n.° 7 de recti. spolia, fieri namque libere illud dicitur quando non dependit ex alieno arbitrio Panor. in c. omnis utriusque n.° 15, de peni. et remis. et quando non requiretur alterius consensus c. illum pretereundum n.° 5 de jur. patro., ac quando non indigemus alterius auxilio, idem Panor. c. lator. n.° 4 de homi. quia liberum dicitur quod ab omni legum solemnitate et necessitate observantia est abstractum l. c. ff. de testa. mil. Jas. per illum textum n.° 3 et alij scriben. in l. 1. c. de sacros. eccle. Bal. et, doctores in c. quæ in ecclesiarum de consti. et in per venerabilem qui filij seni. legitimi.

Nec alicuius debet esse considerationis si objiciatur quod verbum illud *libere* referatur tantum ad verba illa ire seu mittere tamquam ad proximiora et non ad verba illa discarricare vel discarricari facere. Respondetur et enim quod illa dictio libere scincto verbo possitis, refertur et respicit nedum verba ire, seu mittere, sed etiam verba discarricare vel discarricari facere, ut ex ipsamet verborum constructione apertissime liquet et sic ea omnia equaliter determinat, c. requiris 2 de apel. cardi. in element. constitutionem § insuper 1. 9. de elect. Bart. n.° 7 et Bart. col c. in l. in testamento c. de testam. Jas. in l. miles §. decem n.° 4 ff. de re. Judi l. Gallus et quidam recte n.° 16 ff. de lib. et post. nec alias sustineri posset cuiusmodi privilegij dispositio, non enim alicuius esset commodi quod extra ipsiusmet privilegij tenore satis superque constat concedentis menti et causæ concessionis ex diametro repugnare et sic ea est dicti pri-

vilegij interpretatio capienda quæ pro privilegiato facit l. si Rufinus et ibi Bal. C. de testam. mil. beneficium enim principis latæ contra eum interpretatur. Immo et Innoc. in c. tua et c. cum dilecti de deci. Bart. castren. et Jas. in l. beneficium ff. de const. Idem Bart. in l. 2. de bonis vacan. lib. 10, et Bal. in l. avus ff. de pactis, maxime in hoc casu in quo privilegium predictum propter plura grata et accepta servitia civitati elargitum fuit.

His accedit quia ante dicti privilegij concessionem Consiliarij huius civitatis prout ipsemet rex fatetur, iam consueverant a longissimo tempore huiusmodi apprehensionem et discarricationem facere, et post ipsum privilegium concessum semper per ipsos Consiliarios fuit observatum ut propria eorundem aucte. apprehensionem et discarricationem frumentorum et aliorum victualium fecerint in vim dicti privilegij, quod consuetudine et observantia ipsa ita fuit interpretatum et sic ipsa interpretatio tamquam certa et antiquissima consuetudine approbata, minime mutanda est. l. minime ff. de legibus cum mille similibus quœ cum sit certa in naturam tituli et privilegij particularis erat jam conversa l. hoc Jure § ductus aquœ ff. de aqua cuotidiana et stiva. Crave. cons. 21. n.° 2. Ita quod in ea non requirebatur approbatio superioris, cum talis antiquissima consuetudo prohibitionem juris et de jure habet pro se, ita quod non admittitur probatio in contrarium, secundum Crave. ubi supra n.° 12. Hinc infertur quod et si per hanc consuetudinem esset alterata voluntas et modus exequendi, dictum privilegium nihilominus teneret et valeret secundum Crave. cons. 6. n.° 103. qui plures allegat, item cons. 21. n.° 2.

Denique non parum urget quod in contradictorio judicio multis abhinc annis fuerit ita judicatum in favorem Consiliariorum dictæ civitatis in vim et pro observantia dicti regij privilegij. Rei enim judicatæ magna est auctoritas, prout jura undique proclamant, et utriusque censuræ doctores attestantur et passim affirmant.

Ex quibus omnibus jure comprobata, manet sententia nostra de qua supra, quam juridicam esse existimamus; salvo semper rectius sentientis judicio atque voto.

Exerrat — Miquel Çarrovira
Serra — Guialmar
Pineda — Aguilo.

APÉNDIX QUART

Encontinent que lo savi consell de cent entengue la gana que lo bras militar amostrava tenir, de ser medianer entre los senyors deputats y la ciutat, procurant sercar camins per los quals las differentias suscitades prenguessen lo assiento que conve a la conservatio de la unio y pau ab que dites dos parts es be sien mantingudes, rebe particular contento, y ho agrahi a dit bras: no sperant manco de tant senyalades persones com en aquell se congregan, y que tambe saben la afectio ab que la ciutat en totes ocasions se son offertes ha acudit al servey de dit bras, y aixi ley feu asaber ab embaxada, y lo demes que en dit consell se era desliberat com los S.ors elets apuntan, ab la scriptura per los S.ors Auzias March y Luis Gualbes lo dia de hair dos del corrent reportada als senyors consellers, en la qual esta insertada la resposta que diuen feren los senyors diputats de que fins vuy lo savi consell de cent no ha tinguda notitia, y stigue sperant dit savi consell de cent que per V. m.s los seria representat algun bon apuntament y medi, per lo qual se atallas lo cami a noves dissentions, y perço desliberá que se envias embaxada al dit bras, supplicant fos servit entendrer dels senyors diputats si eran contents que la arquilla se restituis en lo loch de hont era estada treta, pera poder dit savi consell de cent fer lo mateix dels libres, ab tota igualtat y confederatio; y fetas ditas restitutions o, sobre lo modo dellas, pogues lo dit bras posar en executio son bon intent, y apres tractar lo total assiento de ditas controvertias o, altrament, estant lo savi consell de cent desenganyat que nos volia tenir semblant correspondentia, pogues desliberar lo que a la autoritat y benefici de la present ciutat convingues.

De la qual desliberatio encara que aparegues al dit bras restar exclos de tractar, apuntar y advertir los camins quels aparegues convenir, com ho adverti ab embaxada feta al savi consell de cent, y de part de aquell se digues que per ser fora los S.ors diputats del consistori no se havia pogut effectuar lo que per part de dit savi consell de cent los era estat apuntat que fessen, empero may lo intent de dit savi consell es estat exclourer tant abonats terçers, sino agrahir los treballs que en

encaminar dits negocis prenian y se offerian haver de supportar, ans sols declararlos ubertament sa intentio, que sempre desdel principi era estada que les apprehentions per les dos cases fetas se reintegrassen ab tota ygualtat y conformitat, y apres se tractas del fi que dites contentions havien de tenir, y aixi ho rattifica ab la desliberatio que a 27 del passat feu, en la qual assegurat de la voluntat de dit bras, ab nova demostratio volgue que se fes asaber a dit bras que tenia contento que ell tingues la ma en compondrer dit negoci, y que perço se tindria consell lo endema pera que segons lo tractat y apuntat per dit bras, pogues lo dit consell desliberar lo que li aparegues convenir al benefici y autoritat de la present ciutat, ab presuposit que per dit bras havian de representarse a dit savi consell de cent apuntaments, partits o, conserts que á dit savi consell estiguessen be, feta primer sobre aquells la discussio qual convingues.

Y haventse per part de dit bras als 28 del passat aportat al dit consell lo paper que ab la alt mentionada scriptura de 2 del corrent per los senyors Auzias March y Luys Gualbes donada, se fa particular mentio, vist per dit savi consell que essent hora ja molt tarda y que los senyors diputats y lo dit bras militar se serian desgregats, y que de tenir cada dia consell de cent se causaven alguns inconvenients als negocis de la ciutat, y que era impossible poder les hores saber la intentio dels senyors dipputats si tindrian a be que tot se reposas en lo estat primer, desijant facilitar los camins de concordia, y per renovar la antiga amistat de dos cases tant preheminents, havent per part de dit bras fet asaber a dit savi consell que havien anomenats elets pera tractar de dits medis, deslibera que los senyors concellers pres parer de les persones quels aparegues axi doctors com altres, tractassen, comunicassen, y apuntassen ab dits elets lo que aparega ser aproposit per lo assiento de dites differenties, y axi se feu asaber a dit bras, trametent li copia de la desliberatio y sperant dits senyors consellers que per los senyors elets de dit bras los fossen advertits alguns apuntaments que tinguessen occasio de representar a dit savi consell de cent, per los quals se poguessen prometrer consert y assiento de dites differenties, com veren la scriptura que lo senyor Pons de Peramola al primer del corrent de part de dits senyors elets dona als dits senyors consellers, inseguint dits senyors consellers la intentio y

voluntat del dit savi consell de cent sobre madura discussio desliberada, enviaren a dir a dits S.rs elets ab altra scriptura, que si tenien pensat algun bon medi per lo qual les dites pretentions vingan a tenir lo fi desijat, fossen servits dirlo y tractar e, discorrer sobre dell ab dits senyors consellers, queu rebrien a particular merçe y per dit effecte aguardarian en la casa de la ciutat, y hoirian, y scoltarian de bona gana lo que aserca de dit negoci los volrian advertir, de hont se veu clarament la satisfactio que fonc donada a la scriptura de 28 del passat, de la qual per dits senyors elets se diu no tenen resposta fins ara, al menys que sia propria al demanat y apuntat en dit paper, ans be que equivocant dit savi consell lo intent del bras prengue resolutio de fer commissio als senyors consellers en la forma sobredita, de la qual desliberatio diuen dits senyors elets que resulta a dit bras queixa particular dient que havent desliberat lo savi consell que lo bras tant solament tractas liberament los medis per al assiento de dites differenties, y lo que tractaria y apuntaria fes entendrer al dit savi consell, y que havent dit bras treballat en inquirir lo mes convenient medi y representarlo a dit consell, procurant se li respongues propriament a la demanda, no sols no se ha respost com preten, empero se ha donat nova forma de altres tractadors, y essent lo bras sol tractador entre lo dit savi consell y la deputatio, haja de tractar ab dos altres iuntes de tractadors que es occasio de diferirse lo negoci, y que sens tenir lo principi per dit bras deduhit ab la scriptura de 28, nos podia arribar a tractar dels merits o drets de les parts, y perço havian parlat clarissimament a les parts, y tenian lo negoci en tal estat que no pot dit bras demanar als senyors dipputats lo que ultimament fonc representat als senyors elets per los senyors Cosme Fivaller, Francesch Gamis y Bernat Romeu, per les causes en dita scriptura del dia de hair deduhides, y axi que no podent variar de tracte, procuren los senyors consellers que lo consell de cent deslibere se entreguen al bras los libres y scriptures demanades lo die 28 del passat, y se done libertat a Hieroni Genoves, asegurant que la afitio y voluntat ab que lo bras trevalla en servey de les dos cases, es de tanta stima y consideratio, que mereix que los S.ors diputats los fassan merce, y entreguen tot lo que concorre en estes differenties.

E per quant moltes de les rahons ab la ultima scriptura de-

duhides per los senyors elets del bras militar, eran estades axi en scrits lo dia del 28 del passat com apres de paraula advertides als senyors consellers, y los era estat dit, que si tenian pensat algun medi pera donar principi al assiento y consert ques desijava, lo advertissen a dits senyors elets pera que sobre dell poguessen discorrer y apuntar lo que mes convingues, com dits elets no haguessen trobat altre medi mes efficas que era lo deduhit ab la scriptura de 28 del passat, determinaren dits senyors consellers ab parer de les persones que per aquestes differentias tenen juntades enviar los a proposar un medi que fonc reputat per molt sustantial, y que dell havien de restar totes les parts interessades satisfetes, es assaber contentantse los S.rs deputats de restituhir la arquilla y ligador en lo loch de hont eren estats trets, tenian per molt cert que lo savi consell de cent vindria be y se acontentaria que los libres fossen tornats a casa de Hieronim Llucia, y donada libertat a Hieronim Genoves ab tota la igualtat y autoritat de les dos cases, sens haver precedentias o anterioritat en las restitutions, ans de la manera que paregues a dits S.ors elets, que millor a honra de totes les dos cases se pogues fer, y apres los matexos vessen lo que per total assiento de ditas differentias convingues, dexantho en llurs mans Y axi nos pot dir mudar tracte ni fer tracte nou sino facilitar la intentio del savi consell de cent y ubertament declararla, procurant desarreygar occasions de noves inquietuts, que les coses que de fet se fan solen causar, y no ha equivocat dit savi consell de cent en lo intent que ha tingut lo bras militar, ans be haventlo molt exactament compres, y que volia ser depositari de les coses apreses fins que sobre la justitia fos declarat ó determinat lo fahedor, y que no volia dit bras que lo dit savi consell de cent entengues particularitat alguna del modo de la restitutio de les dites coses apreses, sino que aquell lo volia dit bras ordenar a honra de totes les parts com se ha de creurer, totavia parexent a dit savi consell de cent que se differentiava en lo stil que se sol tenir en compondrer les differentias occorrents entre la casa de la ciutat y altres, y que no era be se concertas o, concordas cosa que primer no la entengues y discutis dit savi consell de cent, per facilitar dit intent y per les rahons alt dites remetelo ohir, scoltar y apuntar aquestos tractes a dits senyors consellers en la forma sobredita, la qual havia de parexer molt be a dits S.ors elets puix que sels donava cami

de poder ab maior comoditat sua fer merçe a la ciutat, y ab manco treball y sens manco spera podian de continuo tractar y discorrer ab dits senyors consellers, lo que sels offeria en benefici de dites differenties, y emplear la gana y voluntat que tenen de que per son medi se compongan dites differenties, y lo que per part de dits senyors consellers los advertiren los senyors Cosme Fivaller, Francesch Gamis y Bernat Romeu, cregueren que havia de parexer tant be als dits senyors elets com es cert ha de parexer a totes les persones que entendran semblant justificatio y tracte, lo qual havia de ser occasio molt gran que en lo restant ab grandissima facilitat se concordassen sens ninguna manera de desgust. Pero puix que a dits senyors elets no ha aparegut be, ni son estats servits representar als senyors elets per los senyors dipputats o, als S.ors dipputats un pensament que havia aparegut tant acertat y efficas, donaren orde los senyors consellers en juntar lo savi consell de cent, y en aquell referiran tot lo que fins ara ha passat pera que deslibere lo que millor li aparega convenir a la quietut y sosiego de dites dos cases, y a la conservatio de la pau y unio de aquellas, y a la autoritat y reputatio que sempre ha servada en les coses que se li son offertes, lo que desijan summament, y perço se ha determinat enviar a V.s m.s aquesta embaxada ans de aiuntar lo dit consell pera que sils aparexera be dit apuntament ho fassàn assaber als S.ors consellers y se puga representar en aquell.

APENDIX QUINT

UNIÓ (1)

DIE VENERIS XXIII MENSIS DECEMBRIS ANNO Á NATIVITATE DOMINI M.DC.V

EN NOM DE NOSTRE SENYOR DEU

JESU CHRIST Y DE LA PURISSIMA IMMACULADA, Y HUMIL VERGE MARIA MARE SUA, AMEN.

Per quant de alguns anys a esta part la audacia y temeritat dels homens es arribada a tant gran extrem, que no tement lo

(1) Aquest titol figura manuscrit en lo document, que está imprés, com s' expressa en la jornada de XXIV de desembre del mateix any.

castich de la divina Magestat, y tenint en poch la pena temporal, no duptan, tan dins les viles, llochs y termens de la vegaria estreta de Barcelona, com encara dins la matexa ciutat, de nits y de dies cometrer y perpetrar graves y enormes delictes, com son lladronicis, morts, fabricar e igualar moneda, y altres que en gran manera deslustran lo bon nom, opinio y fama que sempre la present ciutat ha procurat conservar; e son causa que los habitants y venints a la present ciutat y caminants per dita Vegueria, tingan poca, o ninguna seguretat en llurs bens y persones: als quals mals desijant provehir la present ciutat de Barcelona, y del tot extirpar las causas de hont se fomentan y naxen, tenint per molt cert ha de ser molt accepte servey a Deu nostre Senyor y a sa Magestat, y ne ha de redundar gran honra, reputacio y benefici de la matexa ciutat y vegueria, y a tot lo principat de Cathalunya. Perço no obstant sie cert y notori, que los poblats en la present ciutat, principat y comtats no son tinguts, ni obligats, ni porien esser compellits ni forçats per alguna via directa ni indirecta, a ninguna cosa de les que baix se diran, segons fins assi non son estats forçats, ans ho han fet y fan com a cosa procehint de llur mera, libera y espontanea voluntat, y no altrament, per esser cert que per leys de la terra y altres, lo carrech y obligacio de tenir lo present Principat en deguda pau y quietut y cumpliment de justicia, toque y se sguarde a sa Magestat. Empero per les causes sus dites, y per mostrar ab quanta voluntat desijan los vassalls de sa Magestat poblats en la present ciutat, principat y comtats, lo be universal de aquell, per aquesta vegada tan solament, de llur mera y espontanea voluntat, y de tal manera que per aquesta vegada, ni altra que la present Unio y capitols sien estats fermats y se fermen, puguen esser los poblats en la present ciutat, principat y comtats en alguna manera compelits ni forçats de fermar aquells ni altres, ni perço sie causada deminucio alguna en lo sdevenidor, ni durant lo temps de la present concordia a la obligacio que sa Magestat y sos officials y ministres y altres exercints iurisdictio tenen, per dites leys de la terra y altrament, ni en alguna manera directa, o indirecta sia fet o causat, ni fer, o causar se puga, derogatio, lesio, ni periudici algu als usatges de Barcelona, constitucions de Cathalunya, capitols ni actes de cort, ordinations, consuetuts, usos, pratigues y costums, privilegis, exemptions, libertats y facultats axi en comu com en par-

ticular otorgats y otorgades a la dita ciutat, baronies, viles, llochs, termens y parrochies de aquells, o als barons y altres en ses iurisdictions, y altres qualsevol, axi de estament militar com dels altres qualsevol estaments en dit principat y comtats, que en la present Unio firmaran y consentiran; y que en ningun temps lo acte present, ni les fermes y obligacions de aquell resultants, voluntariament fetas, no sian ni pugan esser tretes en consequencia, ni per elles ni de altra manera se pugan allegar ni pretender dret ni pocessio alguna. Y salves no res menys al estament ecclesiastich, inmunitats, libertats y privilegis, usos, pratiques, y qualsevol drets y perrogatives al dit estament ecclesiastich pertanyents, als quals per lo present no pugue en manera alguna esser fet perjudici, ni que sian vists los susdits consentir en pena alguna corporal per la qual poguessen en alguna manera incorrer irregularitat: les quals protestacions y cada una delles respectivament sian agudes per repetides, salves y reservades en cada hu dels seguents capitols; ha deliberat y ordenat lo Consell ordinari de la ciutat de Barcelona, tenint pera dit effecte ple y bastant poder del savi consell de cent, á qui principalment se esguarda, que la ciutat y vegaria estreta de Barcelona sia voluntariament unida, en lo modo, forma y manera seguents.

Electio de centeners, sinquantaners y deseners, y substituts de aquells, de quines persones se ha de fer.

1 Primerament, que en la present ciutat de Barcelona, viles, llochs, termens y parrochies de la vegueria estreta de aquella sien per los magnifichs consellers, iurats, o consols respectivament, elegits tants deseners, sinquantaners y centeners com abastaran, segons lo numero dels poblats, y cada desener tinga a son carrech deu homens anomenats, perque cada hu dels dits deu homens sapia a quin desener ha de acudir y estar subordinat, y dits deseners sapian los qui estan subordinats a ells, y axi mateix sian elegits tants sinquantaners quants seran menester, segons lo nombre dels deseners, ab que un sinquantaner no tinga carrech sino de sinch deseners, y que tambe sien elegits centeners tants com lo dit nombre bastara, ab que un centener no tinga carrech sino de dos sinquantaners, y de deu deseners; los quals centeners dins la present ciutat hagen esser cavallers,

o ciutadans honrats: en los llochs empero de senyors, axi ecclesiastichs com seculars, o altres tenint jurisdictio, se hage de fer dita electio de deseners, sinquantaners y centeners, per los dits senyors, o altres persones tenint los carrechs per aquells, los quals deseners, sinquantaners, y centeners, axi de llochs reals com de senyors, en lo que tocara a llur carrech en los llimits de dita vegueria, hajen de servar lorde que ab la present Unio los sera donat. Y per quant per malaltia, absencia, o altre just impediment, podrien los dits deseners, sinquantaners y centeners, dexar de acudir a la obligacio de son carrech; dits magnifichs consellers y les demes persones a carrech de qui ve fer la nominacio de dits centeners, sinquanteners y deseners, pugan y agen de anomenar altres tants substituyts, los quals en los casos sobredits de malaltia, absentia, o altre just impediment de dits sos principals, acudan a las ocasions que se oferiran.

Iurament dels elegits, y pena al qui recusara acceptarho.

2 Item que en dits deseners sinquantaners y centeners sian elegides persones que no sian de bandositat, ni tingan pendencias ab altres ni altrament sian persones sospitoses, o inhabils per los inconvenients que sen porien resultar pera semblants carrechs, los quals centeners, sinquantaners, y deseners, ans que usen de llur carrech, dins tres dies apres que seran elegits, agen de prestar y presten jurament en poder del oficial ordinari de la jurisdictio de la ciutat, senyoria, vila o lloch ahont seran poblats, com es dit, de be y lealment haverse en son exercici del carrech quels sera acomanat y ordenat, tot dol y frau cessants; y que los qui seran elegits per dits carrechs de centeners, sinquantaners y deseners, no pugan scusarse de pendrer aquells, ans ne puguen esser forçats y compellits, sots pena que los renitents en acceptar dits carrechs sien inhabils pera concorrer a officis y beneficis de dites ciutats, viles y llochs per tems de sinch anys, y que no pugan ser inseculats ni anomenats durant los dits sinch anys en ninguns officis, o beneficis de dites ciutats, viles, y llochs, y los que no poran esser inseculats per qualsevol impediment incorreguen en pena de deu lliures irremissiblement executadores: y si per cars algu dels inhabilitats per dita occasio, o executats per dita pena recorria a sa Excellencia, o Real consell, que al tal, o als tals no sels puga adme-

trer en ninguna instancia dit recors, ni pugan evadir ditas penas sino obehint ó pagant aquelles, no obstant qualsevol cosa que pogues contrariar la present ordinatio, estiga disposada ab lo Capitol 39 de la present Unio.

Que no pugan ser forçats de exercir lo carrech los elegits per mes temps de un any, sino es que convingues y procehis voluntat dels matexos elegits.

3 Item per quant no apar just que tot lo temps durara la present Unio, unas matexas personas supportan lo treball de aquella, que perço los qui seran anomenats en centeners, sinquantaners, y deseners y soldats de la present Unio, no puguen esser compellits a servir dit carrech per mes temps de un any, si ya no aparagues convenir que fossen confirmats, precehint empero consentiment y voluntat de dits anomenats; en lo qual cars y no altrament pugan ser confirmats per mes temps: y perço quinse dies apres que la present Unio sera firmada, y per lo Excelentissim senyor Loctinent general decretada, sia feta electio de dits officials y ministres de la dita Unio per als effectes de aquella.

Que los soldats de quiscuna desena estigan subordinats a son desener, y los deseners als sinquantaners, y los dits als centeners, y tots al ordinari hont se trobaran, exceptats los de la present ciutat.

4 Item que los homens de quiscuna desena sian subordinats als dits deseners, y hagen de acudir y seguir aquells tos temps ques metra algun viafos, o que menester lo hagen, y los deseners estigan y sien subordinats als dits sinquantaners, y los sinquantaners als centeners, y hagen de seguir y acudir adaquells tos temps que se metra viafos, y altrament seran requests de paraula y demanats; y que metentse so de viafos en un lloch, agen de repicar les campanes dels llochs que sentiran lo repicament dels altres, y dits deseners, sinquantaners y centeners, aquell numero es a saber que als dits magnifichs consellers, consols, o jurats aparexera esser necessari, se hagen a posar apunt y acudir a dita Unio sots pena de sinch lliures, y de estar trenta dias a la preso, y tots los dits centeners, sinquantaners y

deseners, hagen de estar en tot subordinats y subjectes al ordinari de la jurisdictio del lloch, vila, o terme ahont se trobaran, y los ordinaris se hagen de ajudar y valer los uns als altres, tos temps que sian ajuntats, o altrament sentiran algun viafos, acudint ab sa gent, o enviant la que voldran y sera menester, tenint los uns ab los altres molt gran correspondencia. Entenent empero que los centeners, sinquantaners y deseners de la ciutat de Barcelona, que exiran en persecucio de malfactors no sian vists estar subiectes a altres persones, ahont se vulla se tropian, sino sera als magnifichs consellers de la present ciutat.

Que los deseners, sinquantaners y centeners, regonegan quines armes tenen los soldats de la Unio.

5 Item que los dits centeners, sinquanteners y deseners, hagen y sien obligats apres de esser elegits y prestat lo jurament com dalt es dit, regonexer la gent de ses centenes, sinquantenes y desenes, y procurar que los qui no tindran armes convenients les tinguen y compren, pera que millor puguen fer lo que seran obligats y deuran: y en asso los fassan compellir los dits centeners, sinquantaners y deseners per llurs ordinaris respectivament ab tota diligencia, y los sia licit portar armes y pedrenyals, puix sien de mida, com ab altre capitol se dira.

Quina especie de delinquents poden pendre los de la Unio.

6 Item pera poder del tot expellir los qui inquietan y perturban la pau publica, axi en la present ciutat, com en la vegueria della, los dits centeners, sinquantaners y deseners, y altres officials de la present Unio, tingan auctoritat y poder llarguissim del Excellentissim senyor loctinent general, pera perseguir, pendrer y capturar, dins la present ciutat y Vegaria estreta qualsevol bandolers, lladres, saltejadors de camins, assessinos y altres homicidas voluntaris, fabricadors, e igualadors de moneda, axi de or, plata y altre qualsevol metall, vagabundos, llistayres, asseguradors de llistes, y qualsevol que hage tirat ab pedrenyal, encara que de dit tir no se seguesca mort ni lesio alguna, y altres trobats ab armes prohibides, o que sien de vida sospitosa, o de seguida; aquadrillats, o no aquadrillats,

y los que de nits dins dita ciutat, viles, y llochs aniran armats de pedrenyals, o altres armes de foch, encara que no sien prohibides: y axi matex tingan facultat y potestat de perseguir, pendrer y capturar qualsevol persones de les quals entendra agen donat consell, favor y ajuda, lloch y retirada, a qualsevol de dits malfactors y homens de mala vida, y aquells hagen de lliurar en ma del Excellentissim senyor loctinent general, o del ordinari del lloch ahont seran estats presos respectivament, com ab lo capitol seguent se dira; pera que conforme a constitucions y altres drets de la terra sian castigats, segons la calitat de dits delictes, y que los qui seran estats presos en virtut de la present Unio y per los ministres della, no pugan ser remesos ab composicio ni altrament, sens fer los la causa; y si acars anant los ministres de dita Unio exercint son carrech, y procurant la expurgatio y expulsio de dita mala gent, los sera feta per alguna, o algunes persones, de qualsevol estat, grau, o condicio que sie resistencia, o impediment, per que no executen lo que esta ordenat ab la present Unio, incorreguen la tal, o tals persones en les penes de dret statuhides, com si realment y de fet, aguessen comesa dita resistencia contra officials reals. Y perque sens ninguna contradictio, e impediment se alcanse lo fi que ab lo present capitol y altres se desije, puguen liberament dits centeners, sinquantaners, deseners y soldats, de dita Unio entrar los uns en les terres dels altres, axi los reals en terres de altres reals, com en terres de barons, y los de barons, o tenints iurisdictio, per facultat, consentiment y territori, que ab la present concordia ne donen los uns als altres respectivament, durant aquella, y per los casos en lo present capitol expressats y no altrament.

Que los facinorosos capturats sian lliurats al ordinari de la jurisdictio ahont seran presos o vists.

7 Item per quant es cosa justa, que puix la dita persecucio se fara ab treballs y gastos de les persones de la matexa ciutat y vegaria, los delinquents y malfactors sian punits y castigats per los oficials ordinaris de dita ciutat y vegaria, axi reals com de barons, que tos temps que alguns de dits lladres, incendiaris, saltejadors de camins, o altres ab lo precedent capitol designats seran presos per dits deseners, sinquanteners y centeners, si seran presos per raho de viafos posat per raho de algu dels delic-

tes predits, que aguessen comes en aquella hora, sian lliurats al oficial ordinari de aquell lloch ahont lo tal delicte sera comes; y si seran presos per raho de ser estats vists en algun terme, o lloch, essent infamats esser de dits lladres y altres dalt dits, hagen de ser lliurats al official ordinari de aquell lloch ahont seran estats vists, y mogut primer lo viafos, pera fer justicia del tal malfactor, al qual se li pugan aplicar los casos y delictes que per ell seran estats fets en altres termens y llochs, axi reals com de barons; a effecte que puga esser punit, axi per uns com per altres delictes, y que perço sia servit lo Excellentissim senyor loctinent general, que en dit orde no sien impedits ni perturbats per la Regia Cort, ni per dit loctinent general qui vuy es, ni durant dita concordia sera, ni les persones compreses en la present concordia y Unio puguen esser remeses, composades, ni guiades per dits officials ordinaris, ni per lo portant veus de general governador, ni per la Regia Cort, com a indignes de tota remissio, composicio y guiatge.

Dels qui seran estats desafiats.

8 Item que si per cas algu, o alguns de dits lladres, o altres sobredits, desafiaran, o amenassaran a algu dels poblats en la present ciutat, o vegaria, lo tal axi desafiat sia obligat a denunciarho dins tres dies al ordinari, lo qual o hage de fer a saber a algu, o alguns dels centeners, sinquantaners, o deseners, per que axi dit ordinari, com los dits deseners, sinquantaners y centeners, entengan en la persecucio de dits mals homens; sots pena al qui no ho denunciara, que si lin segueix dany no li sie esmenat en la forma que abax se dira, y al ordinari que sera negligent en la persecucio del dit malfactor, o mal factors, o en denunciar ho als dits deseners, sinquantaners y centeners, per que los perseguescan, y tambe als dits deseners, sinquantaners y centeners, negligents en dita persecucio com dit es, sots pena de sinch lliures aplicadores als gastos baix contenguts: y que de dites penes no sen puguen entremetrer los ordinaris ni sos superiors, sino per fer la execucio tan solament, ultra altres penes quant als ordinaris, segons la qualitat de la negligencia, y conforme a justicia y leys de la terra: y no res menys que los dits desafiats, o amenaçats, sots la matexa pena, no gosen composarse ab los quels hauran desafiats, o ameneçats, sino en cars

quels tinguessen presos, y per temor de la mort, o de ser maltractats se composassen, perque en aqueix cars tant solament y en altres de consemblant urgent necessitat, com a forçats sian escusats, y no en altra manera. Exortant als ordinaris que tingan lo mirament posible en castigar rigurosament los que en nom ficte desafiaran algunes persones.

Que ningu gose recullir en ses cases, ó castells, o donar a menjar y a beurer a ningu dels delinquents desobre especificats.

9 Item ordenaren y concordaren, que fermada la present Unio, y concordia, lo Excelentissim senyor loctinent general y quiscun ordinari de les vegueries, axi reals, com de barons, fassen una crida en son districte, prohibint y manant que ninguna persona, de qualsevol estament, grau, o condicio sie, gose ni li sie licit o permes, acullir, o receptar en llurs castells, o cases, ni altres qualsevol parts, donar a menjar ni a beurer, consell, favor, ni ajuda, a algu, o alguns de dits lladres, y altres desus dits, ni tampoch gosen acullir ni recaptar algunes robes ni altres coses per ells robades y furtades, ans sien obligats vehent ho, sabent ho, o tenint serta noticia de aquells, acusar y denunciarles, y aço sots pena, ço es a les persones militars, o que se alegren de privilegis militars de cent lliures, y a tots los altres de sinquanta lliures, ultra de les altres penes ja imposades per constitucions y altrament als predits, la qual pena sia irremissible; y si hi haura acusador ne hage la tercera part, sens haver de dir ni apalesar lo tal acusador, puig se prove esser veritat, y les altres dos parts servescan pera pagar los gastos y danys se hauran de pagar per raho de la present Unio y concordia als qui seran estats damnificats o altrament. Supplicant al Reverendissim senyor bisbe de Barcelona, que en respecte de sos districtuals fasse consemblant crida, y aquella fasse executar per sos officials y ministres.

A quines persones robades se haura de fer esmena dels danys rebuts.

10 Item per quant es molt cert y notori que la vertadera observança de la present Unio, capitulacio y concordia, concisteix en que los poblats en la present ciutat y vegueria, axi dels

llochs reals, com de altres senyors, entengan que si de la negligencia tindran en la observança de la present Unio y concordia, sen seguian danys alguns, hagen de ser per ells satisfets y pagats, y axi per no haver de venir a dita paga y satisfactio y altrament, tingan lo mirament degut en la observança de dita Unio y expulcio dels facinorosos homens demunt dits. Y per que ab májor ocasio fermen la present, o consemblant Unio y obligacio los poblats en lo present Principat, e tambe per lo que apar cosa justa y molt rahonable que los estranys no domiciliats en Cathalunya sian admesos a benefici y provisio de la present Unio, com la raho y nostra naturaleza nos hi te obligats. Perço han ordenat y concordat que tos temps y quant per los dits y altres lladres, incendiaris, saltejadors de camins, y altres en lo capitol quint individuats, sera fet o donat dany algu, a alguna persona, o persones, axi estranyes y no domiliades en Cathalunya, com als qui sian poblats en lo present principat de Cathalunya, o alguna poblacio, o terme de la vegueria estreta de Barcelona, o en altra ciutat vila o lloch o terme del present Principat y comtats, en la qual, o en les quals sera fermada consemblant Unio y obligacio, com baix se dira, ab la qual, a la indemnitat dels poblats en la present ciutat y vegueria estreta que la present Unio y concordia fermat hauran, sera axi mateix y ab la matexa seguretat y satisfactio dels danys provehit, y essent tals persones que contribuescan y sian obligades a contribuhir en los mals y carrechs de dita vegueria estreta, o de altres ciutats viles, o llochs y termens sobredits, quant a dita esmena y satisfactio, axi robant, cremant, talant, com donant altres danys, que sian estimables, en los bens dels qui tals robos, o incendis hauran patits, hagen de esser pagats y satisfets, provats que sian primer, a aquell, o aquells que rebuts los hauran, per tots los poblats y habitants en la dita ciutat de Barcelona y altres llochs y termens de dita vegueria estreta, pus sian fets y causats en algun lloch y terme de la dita vegueria, y que hage fermat en la present concordia e Unio, y a persona estranya no domiciliada en Cathalunya, e dels poblats en la dita vegueria estreta, o dels poblats en altres ciutats viles, llochs, o termens sobredits qui contribuescan en los carrechs y mals de qualsevol poblacio, o terme de dita vegaria estreta de Barcelona, o altres llochs predits, que la present, o consemblant Unio, obligacio y concordia com dit es, de pagar los robos y danys

fins a la summa de quatrecentes lliures, com ab lo present capitol se conte, fermaran o fermat hauran; la qual paga se hage de fer per via de fogatges, o talls, o de la millor manera que aparexera als magnifichs consellers, o jurats de dita ciutat, llochs, viles y termens y parrochies de aquells, ço es en los llochs reals, ab consell y parer de alguns prohomens de aquells, y en los llochs de altres senyors, com aparexera a dits senyors o persones, que per ells tindran la jurisdictio a llur voluntat, en lo modo y forma seguents. Ço es, que apres que algun dany sera estat donat com dalt es dit, lo qui haura rebut lo dit dany, encontinent, o dins un dia natural apres inmediadament seguent, ho age de denunciar al ordinari del territori ahont dit delicte y dany sera estat donat, o a la persona qui exercira la jurisdictio de dit lloc.

Forma com se ha de fer la estima dels robos, o danys donats y execucio della.

11 Item per quant se pot succehir haverse comes algun delicte per les persones sobredites, lo qual tindra necessitat de prova, y no res menys lo dany que de dit delicte haura resultat, o altrament se haura de venir a prova alguna, per efecte de la predita esmena y satisfactio de danys, que la dita, o altra prova se hage de fer dins vint dies inmediadament seguents apres de passat lo dia ques dona pera denunciar lo delicte y dany donat, lo qual temps de vint dies se puga allargar y porrogar per deu dies, axi que tot lo dit temps no puga passar de trenta dias continuos: Entenent que com la dita prova sia per dany devallant de delicte, aquella se puga fer en feriats, y provat que sia dit dany esser estat donat en la forma dalt dita, lo dit ordinari, o hage de denunciar en continent, e lo mes promptament que sie possible, als consellers, consols, o jurats de la dita ciutat, villa, llochs, o termens y parrochies de aquell, en lo qual dit delicte, o dany sera estat donat, los quals dins tres dies hagen de elegir tres persones anomenades per los dits magnifichs consellers, consols, o jurats del cap de la vegueria, o dels llochs reals que aparexera esser cap de rodalia per dit effecte, ahont lo dit delicte, o dany sera estat comes, o donat: en les terres empero de senyors, per los matexos senyors, o per los qui per ells tindran carrech de llur jurisdictio, a sa voluntat. Les quals per-

sones axi elegides dins deu dies, prestat primer jurament a nostre senyor Deu y a sos quatre sants Evangelis en ma del ordinari, de be y lealment haver se en dita estima, y en lo repartiment de dits danys que donats seran y dels quals per la enquesta de dit ordinari constara, hagen de fer dita estima, y feta aquella lo mes promptament que sia possible se hage de fer lo repartiment per medi dels matexos estimadors, o com altrament sera millor vist a dit ordinari, y se hage de pagar lo que pujara, ab que no excedesca la suma de quatrecentes lliures, com en lo capitol seguent se dira, y la part o portio que a quiscu tocara conforme al repartiment, dins quinze dies, o lo mes llarch dins trenta, segons la quantitat que sera estimada: y que la execucio hage de fer lo ordinari del lloch, o terme ahont seran poblats los que hauran de contribuyr en la paga de dits danys, ab lo millor modo y forma que aparexera a dit ordinari; procehint empero no ex officio, sino tant solament a instancia de dits consellers, jurats, o consols, y de la persona, o persones dampnificades en les terres y llochs reals, y en les terres de senyors a instancia dels procuradors fiscals de les corts de aquells y de dites persones damnificades y no de altra manera en les terres y llochs: axi que los dits ordinaris y officials reals ni altres alguns no sen pugan entremetrer, sino tant quant seran instats, o requests per los susdits respectivament. Y que totes les proves y declaracions faedores de dits danys, se hagen de fer, ço es les proves devant dits ordinaris axi reals com altres respectivament, y les declaracions axi matex per los assessors y ministres de aquells, que en aquell lloch ahont lo dany sera donat exerciran la jurisdictio: y que les dites estimes y executions se hagen a fer sense salari ni despeses algunes, si donchs no fossen renitents, o altrament aparagues als dits consellers, jurats, o consols, o als dits senyors en ses terres y senyories respectivament.

Quina cantitat se ha de reffer als damnificats y en quins casos.

12 Item attes que les persones que son robades o damnificades, anant abans de die o apres del sol post, tenen molt gran culpa, per tant es ordenat y concordat que en virtut de la present concordia y Unio, los de la ciutat de Barcelona, ni los poblats en los llochs de la vegueria estreta de aquella, qui la present concordia fermaran, no sien obligats a pagar ninguns

robos ni danys ques donaran per los lladres y altres de sobre designats, sino seran tant solament los ques faran de sol a sol en camins reals, ab que no excedescan la summa valor o quantitat de quatrecentes lliures, encara que se fessen molts robos dins dita vegueria estreta en un dia: car ab lo present estiman y avaluen tots los dits robos y danys, que com esta dit, se podran fer en un dia, encara que en diversos llochs, de sol a sol y en camins reals, a dita quantitat y summa, y no en mes. No entenent tampoc esser obligats los habitants en la present ciutat y vegaria en pagar, o fer esmena de robos, o danys donats dins les cases de particulars habitants dins dita ciutat, viles o llochs de la dita vegueria, ni que fossen estats fets de nits despres del sol post.

Que lo Governador y jutges de cort seguescan la terra.

13 Item attes que la present Unio y concordia principalment ses tractada y fermada per expulsio dels dits facinerosos homens, é sie molt cert que lo natural y vertader orde y mes segur per la quietut y benefici publich, es que los officials reals fassen y entengan respectivament, com a sos officis pertany, la persecutio, expulsio y punitio de aquells, y perço principalment sia statuit y fundat lo offici de portant veus de General governador de Cathalunya, sia supplicat al Excel.m loctinent general, compellesca al dit spectable portant veus de governador y jutges de la regia cort, seguescan la terra conforme hi son obligats per les constitutions, per los negocis y casos dels quals dits governador y jutges de la regia cort deuran conexer, no contrafahent als capitols contenguts en la present Unio, perque lo hu no contradiga, o repugne al altre, e que dit governador pugue estar en les vegueries lo temps que per dites constitutions li es permes.

Que constant en la forma deguda dels danys donats, sian pagats per los de la Unio, y los dits tingan regres contra los delinquents.

14 Item per quant es molta raho que havent algu rebut alguns de dits danys e robos, sia satisfet de aquells, e no patesca y despenga mes en sercar y cobrar la deguda satisfactio y smena dels dits malfactors: Es perço ordenat y concordat, que

constant dins lo temps alt prefigit dels dits robos y danys, que aquells sien primer pagats y satisfets per los de la present Unio, fins a la summa alt avaluada com esta dit, y apres los de la dita Unio ho puguen cobrar e cobren dels bens dels delinquents, receptadors y fauctors. E que la executio y paga se fassa com dalt es dit, reservant sempre dret als qui hauran pagat, tos temps que en lo sdevenidor aparaguessen bens, o drets dels delinquents, dels quals pugan esser satisfets: la qual recuperatio puga instar y demanar lo Sindich de la ciutat de Barcelona com a cap de la vegueria: y la executio hage de provehir y declarar lo Jutge dins trenta dies, apres de esser instat per part de dit Sindich. E feta dita provisio y declaratio, lo official ordinari hage de fer dita executio dins altres trenta dies, y asso sens salaris, com en los precedents capitols es estat dit, sots pena de haver de pagar ho de asso del seu, axi lo dit assessor, com lo dit official ordinari respectivament.

Qui veura algun lladre, o altre dels delinquents de sobre individuats, o denuntie a un desaner, cinquantaner y centener, de qui tindra avinentesa, sots certa pena.

15 Item que per millor observança de la present Unio y concordia, tostemps y quan algun poblat en algun lloch de la dita vegueria estreta de Barcelona veura algu de dits lladres, o altres de sobre designats, ho hage de denuntiar incontinent al desener, cinquantaner, o centener mes vehi, y del qual tindra mayor avinentesa de denuntiarho: y encars que nou fassa y se provara ell haverlos vists, y que aquells matexos dins un dia, haver fets y dats danys alguns, que en dit cars lo tal negligent en denuntiar dits homens, hage y sie tengut y obligat en pagar sinquanta lliures, y si se provara que ab dol ho hage dexat de denuntiar, hage de pagar los danys que aquells tals en dit temps hauran donats, o fets, fent primer executio ab ell y sos bens, que ab altres de son terme com esta dit. Y en cars que dits homens dins un dia no fessen danys alguns, incorregan per no haverlos acusats en pena de cent sous per quiscu, è per quiscuna vegada que hauran contrafet.

Sempre que los deseners, sinquantaners, o centeners, tindran noticia que en llur terme y ha alguns facinerosos, los hagen de perseguir sots certa pena.

16 Item per quant se porie trobar negligentia, axi ab los deseners, sinquantaners, y centeners com ab los altres: es estat concordat que tostemps y quant als dits deseners, sinquantaners y centeners, vindra a noticia, o sentiran per esser los denuntiat, o altrament, que alguns lladres y altres demunt dits seran en llur terme, o auran fets alguns robatoris, o delictes, hagen de perseguir dits homens en qualsevol part que vagen y tingan noticia de aquells, fent totes les diligenties que ferse puguen y a ells possibles sien, pera perseguir y pendrer aquells: y si per ventura los dits deseners, sinquantaners, o centeners seran negligents en perseguir aquells, è per llur negligentia se donara dany algu, que en tal cars los dits deseners, sinquantaners y centeners, que seran trobats negligents, hagen a pagar la desena part dels danys que per llur negligentia seran estats donats y executats, en la forma dalt dita, a coneguda dels magnifichs consellers, consols, o jurats de la present ciutat y vegueria, y de altres viles, o llochs qui del fruit de la present Unio se voldran alegrar.

Que totes les universitats de la vegueria estreta, hagen de fermar dins deu dies apres que la present ciutat haura fermat, y passats aquells, la Unio tinga tota força com si fos estada fermada per tots.

17 Item es ordenat y concordat que totes les universitats de les viles, llochs, y termens y parroquies de la dita vegueria estreta de Barcelona, hagen de fermar aquella dins deu dies apres que la present ciutat haura fermat, y passat aquells la Unio y concordia tinga tanta força y valor com si tots aguessen firmat; y asso quant ab aquelles universitats, viles, llochs, termens y parroquies que fermat hauran y no en mes: restant empero facultat y llibertat á les altres universitats de fermar aquella quant volran y ben vist los sera, dins los quals deu dies apres que quiscuna de les universitats de dites ciutats, viles, llochs, senyories, parroquies, o termens hauran fermat, se hage de fer la dita nominatio y electio de deseners, sinquantaners y

centeners, com dalt es dit: y asso sots pena de vint y sinch lliures, la qual incorregan les persones que conforme la present Unio y concordia han de fer dita nominatio y electio.

Que les penes pecuniaries que resultaran de la present Unio dins la vegueria, hagen de ser deposades en la Taula de la ciutat, ditas al Clavari y Consols y altres.

18 Item es ordenat y concordat que totes les penes pecuniaries que resultaran de la present Unio y concordia, hagen de ser en la vegueria de Bercelona deposades en la Taula de la present ciutat, dites y escrites al honorable Clavari de aquella, en compte apart de la Unio; en les terres Reals y en les de Senyors en poder de les persones que per ells seran deputades y anomenades, y que aquelles servescan en satisfactio y paga fahedora dels gastos y danys se hauran de pagar per quiscun terme: entenent que havent hi diners de dits bens y penes, se hage de fer dita satisfactio de dits diners, primer que no dels bens dels poblats en lo mateix terme, o lloch, que no hauran donat, o fet donar dit dany, ni dat consell, favor ni ajuda a dits danys.

Que la present Unio dure per espay de sinch anys, durant lo qual temps puga exirse della qui volra, sols hage passat un any.

19 Item es ordenat y concordat que la present Unio y concordia sia duradora per temps de sinch anys y no mes avant, comptadors del die de la ferma que fara la universitat de la ciutat de Barcelona: si ya abans de acabarse dits sinch anys noy haura Corts en lo present Principat de Cathalunya, perque en tal cars dure y hage de durar fins a la conclusio de les dites Corts y no mes avant: los quals terminis passats, la present Unio y concordia sia haguda per espirada y acabada, sens altra nova deliberatio, o acte: si empero durant los sinch anys, o per parexer que la present Unio y concordia no sorteix aquell degut effecte que se espere, o altrament per qualsevol altra causa, o raho, aparexera alguna, o algunes de les universitats, o persona alguna de les que la present Unio haura fermada, exirse y renuntiar en aquella, y no voler mes estar a dita capitulatio, ho puga fer y renuntiar tota hora y quant voldra, sens que puga esser altrament forçada, puix empero no sie dins lo primer any: la qual

renuntiatio se hage de fer per persona legitima, en ma y poder del notari, o escriva que la Unio y concordia testificara, lo qual ho age de dir y manifestar sempre que la Regia Cort, o altres, tenintne interes li sera demanat.

Que sien desguiats per lo Excel.m Senyor Loctinent General tots los malfactors, y no sien de aqui al davant guiats.

20 Item es ordenat que fermada la present Unio y concordia ab lo compliment y degut effecte, sia servit lo Excell.m Senyor loctinent general desguiar tots y qualsevol malfactors, que per qualsevol via, ó causa fossen guiats, y per tals publicats ab veu de publica crida per los llochs acostumats, publicadora dins deu dias comptadors del dia de la ferma haura feta la present ciutat de Barcelona de la present Unio y concordia, perque millor pugan esser perseguits y castigats los dits homens: y que de aqui al davant dits lladres, incendiaris y assessinos, homicidas voluntaris, moneders, tirants ab pedrenyals y altres en lo capitol quint mensionats, no sien guiats ni remesos, si ja no fos que los tals ne posassen altres de consemblant qualitat en ma de la justitia.

Ques fassa resenya, o mostra de la gent allistada per als effectes de la present Unio, sempre que aparexera als magnifichs consellers, y pera dita jornada sels done polvora y corda la que sera menester.

21 Item perque havent de anar los ministres de la present Unio investigant, si dins la present ciutat, viles, llochs, y termens de la dita vegueria hi ha lladres y altres malfactors, com en lo capitol quint esta expressat, y offerintse algun cars que totes les centenas que per los magnifich consellers, consols, o jurats, y altres persones respective seran designades, auran de exir en persecutio de dits delinquents y malfactors, o fer altres coses que per dits sos superiors los seran ordenades, estigan apersebits de armes y munitions necessaries, aquelles tingan a punt com es convenient, que perço se fasse ressenya, o mostra de la gent allistada y senyalada en la present ciutat, sempre y quant als magnifics consellers aparexera, pera les quals jornades y mostres, sia donada per la dita ciutat als dits soldats y offi-

cials de la Unio la polvora y metxa que hauran menester, perque no es raho paguen de sos bens dits soldats y officials en ditas jornades, lo que dita polvora y corda podria costar: y lo mateix se fassa en les viles y llochs qui firmaran la present Unio.

Que tenintse sospita, o avis de lladres, o altres malfactors, o quan convinga, se repique la campana de les hores, tots los soldats acudan cada hu a la obedientia de son cap.

22 Item que sempre y quan se tindra algun avis, o presumtio, que dins la present ciutat, o termens de aquella haura lladres, saltajadors de camins, assassinos, homicidas voluntaris, moneders, o qui hauran tirat ab pedrenyal, y altres malfactors enemichs de sa Magestat, o altrament sempre que aparega als magnifichs consellers, encontinent y sens dilatio alguna manen repicar la campana de les hores de different manera del que acostuma de tocar, y aquella no cesse de repicar fins que los ministres de dita Unio, qui seran anats en seguiment, o persecutio de dits delinquents sian tornats en la dita ciutat: y per quant podria esser que lo cars ques succehiria no donas temps de anar a donar raho als magnifichs consellers, per esser hora que estaran desgregats, y podrie causar notable dany haver de aguardar a tenir lorde dells, o de la major part, que perço en dit cars los centeners, sinquantaners, y deseners, en semblant ocasio, y quiscu dells puga fer repicar dita campana, al so de la qual tots los soldats ab summa diligentia y promptitut, sots pena del jurament per ells prestador, y de les demes desobre estatuhides, se hagen de ajuntar cada soldat en casa de son desener, y cada desener ab sos soldats en casa de son sinquantaner pera pendre lordre del que hauran de fer, si ya lo cars no requeria tota una centena, o tota la gent de la Unio, que en dit cars los sinquantaners acudan a casa de sos centeners, lo qual, o los quals agen de acudir a casa del magnifich conseller en cap coronell, pera que de alli ab lorde y deguda instructio è conformitat, se fassa lo que mes aparexera convenir a la persecutio y extirpatio de dits malfactors.

Que sentint los portalers qui estan de guarda repicar la campana de la Unio, que sera la de les hores, tanquen los portals en clau, sens dexar exir ningu sens aguardar orde de ningun superior.

23 Item perque los qui hauran comes algu dels delictes en la present Unio individuats dins la present ciutat, tement que los de la Unio los han de perseguir no pugan fugir de la dita ciutat, que encontinent que los portalers qui estan de guarda per los portals de la present ciutat sentiran repicar la campana de la Unio, que sera com esta dit la de les hores, hagen de tancar les portes de dits portals ab clau, que ningu puga exir tant com la campana tocara, y aço sots pena de privatio de una terça de son salari per cada vegada que contrafaran, y de estar trenta dies a la preso, la qual pena sie irremissiblement executada. E si algu o alguns seran trobats fora de la present ciutat, dins empero de son terme y territori, encontinent que seran scapats de mans de dits lladres, hagen de donar raho als magnifichs concellers de la present ciutat, o a la major part de aquells, o al magnifich conceller en cap coronell, o adalgu dels centeners, sinquantaners, o deseners, perque encontinent se puga posar lo viafos, repicar la campana y acudir ab la major diligentia que sera possible tras dels dits malfactors: com altrament seria fora de temps qualsevol diligentia que per los ministres de la Unio se fes: y no acudint dites persones robades, com dit es, encontinent a donar dit avis, no sels hage de fer esmena de qualsevol dany haguessen rebut.

Que los de la Unio anant en la persecutio de malfactors en forma de ronda, pugan aportar qualsevol armes, pedrenyals de quatre pams, tant de nits com de dies.

24 Item perque los deseners, sinquanteners, y soldats, qui seran per los magnifichs consellers destinats en la present ciutat per la persecutio dels dits delinquents y malfactors, pugan ab seguretat de llurs persones pendrer los tals malfactors, y en cars per ells los fos feta resistentia, tingan com poderse defensar y offendrer, sia licit y permes a dits soldats y a sos officials fent dit exercisi, axi per la present ciutat com per los termens y territori, y ahont mes convindra, portar qualsevol armes y pe-

drenyals de quatre pams de mida tant de dies com de nits, anant ab ses desenes o sinquantenes, y no altrament, sens que per lo port de dites armes o pedrenyals incorregan en les penes imposades per crides reals ni en altra manera.

Que los ministres de la Unio sempre que convinga, ols sera ordenat, pugan regonexer les cases de vicis, hostals, tavernes, y pendre los vagabundos y posarlos en ma de la justitia.

25 Item perque del tot se desareyguen les madrigueres dels malfactors, y particularment dels vagabundos, dels quals naix la total ruina e destructio dels bons costums de la present ciutat, y per ells se causan los robos, lladronicis, tiraments de pedrenyals, assassinis, fabrications e ygualament de monedes, y altres delictes: y finalment son la sentina de tots los mals que tenen tant inquieta y desasossegada la present ciutat, y perturbada la pau publica, pugan los dits deseners, sinquanteners y centeners, sempre quels aparexera convenir, o altrament per los magnifichs consellers, consols, jurats, y altres persones de sobre designades los sera ordenat, regonexer totes les cases de vici, hostals, bodagons y tavernes en que se dara a menjar y a beurer, o que tindran llits, ys aculliran a dormir, axi persones forasteres com de la present ciutat, cases de joch y tafureria, llisters, asseguradors de llistes, y altres qualsevol de que se tindra alguna sospita, y pendrer y capturar les persones mensionades en los capitols precedents, y aquelles posar en ma de la justicia, pera que averiguat son modo de viurer, pugan si ho merexeran esser castigats com de justicia se trobara fahedor, expurgant la present ciutat de mala y perniciosa gent.

Com se han de fermar los sindicats, y juntar los quil fermaran per donar cumpliment a la present Unio.

26 Item per donar forma y manera en los sindicats se hauran de fermar (formar?), ab poder bastant per fermar dita concordia y Unio, es ordenat y concordat, que les universitats Reals se hagen de convocar, congregar y ajustar per fermar aquells, ab llicentia y auctoritat de sos ordinaris, conforme al que en altres actes han acostumat fer, y que les universitats de Senyors hagen de fermar sindicat ab llicentia y voluntat dels mateixos Senyors, y

lo sindicat sols se fasse per al effecte de fermar la Unio, y nos puga tractar en lo consell ni sindicat altra cosa: è que los sindichs sien elegits a voluntat de dits Senyors los quals no pugan fermar per virtut del sindicat, fins a tant hagen fermat los Senyors en la present concordia y capitulatio, lo qual se ha de fermar en poder del Notari y Scriva mayor del honorable consell de la present ciutat.

Que los senyors Inquisidors y Alcaldes de la Seca per sos familiars, fermen lo contengut en la present concordia, y que axi sels sie pregat.

27 Item per quant es raho que ninguna persona de les universitats, sots color de ningun privilegi, o exemptio, se puga escusar de les coses contengudes en la capitulatio è Unio, es concordat y ordenat, que la present capitulatio, è concordia sia loada, aprobada y firmada per los senyors Inquisidors, per los alcaldes de la Seca de la present ciutat, los quals hagen de lohar y fermar aquella per ells y per llurs familiars districturals respectivament, consentint que puguen esser executats conforme los altres y com desobre es dit: y que asso los sie supplicat per lo que conve axi al benefici public de tot lo Principat, y podrie esser causa que no volent ells fermar y decretar, algunes universitats, o dexarien de fer, y axi los sobredits com altres qualsevol que pretenguessen esser exemps, sian compresos, y hagen de contribuir en los carrechs y paga de les penes y altres coses en la present Unio contengudes.

Que les armes y diners dels malfactors sien dels quils pendran, y los premis quels prometran pera quils pendra, sian repartits entre los de la Unio.

28 Item pera animar los officials y soldats de la present Unio, y perque ab mejor (sic) fervor se moguen en acudir cada hu a la obligatio de son carrech, y se esvellen en espurgar la present ciutat y vegueria de tots malfactors, que les armes, diners, y roba ab que seran trobats dits malfactors, eo lo valor de aquelles, sia distribuhit y repartit entre los de la desena, sinquantena, o centena, que sera exida en persecutio de dits malfactors: reservant empero les robes, y altres coses robades si

algunes ne tindran dits malfactors y se trobara lo senyor delles, les quals se hagen de restituir a son senyor natural: y axi mateix que si alguna desena, sinquantena, o centena, o algun particular soldat delles pendra algun lladre, o altre delinquent, per la captura del qual sa Excellencia, o algun particular haurien promes premi, axi de diners, com de poder traurer de mal algunes persones, respectivament parlant, com empero no sien casos compresos en la present Unio, que lo tal premi y facultat, o lo valor della sie acquirida al qui haura feta semblant presa, y si sera trobat mes de hu en dita presa, sie repartida ygualment entre aquells qui seran exits en la persecutio dels tals malfactors.

Prohibitio de recors en les causes que naxeran de executions de penes de la present Unio.

29 Item que sie supplicat a sa Excellencia sia servit provehir y dar orde que tot temps y quant per alguna executio de algunes penes devallant de la present Unio y concordia, se recorregues a sa Excellencia, y a la Regia Cort, que dit recors no sie en alguna manera admes, ni manat sobreseurer en dita executio, que primer no sie obit lo official ordinari, axi Real com del Senyor que fara la executio: per lo que es sert que la dita Unio y concordia serie de ningun effecte si (a) cada executio de penes que fes se donave lloch y admetes recors: mayorment que puix les penes no han de esser pera dits ordinaris axi Reals com de Senyors, sino per los gastos y danys se hauran de pagar per raho de dita Unio, no se ha de presumir vullan vexar a ningu sens culpa.

Que lo Senyor Loctinent General decrete y ferme la present concordia, per lo qual, o per lo Real Consell criminal si sera contrafet en alguna cosa, sia dita Unio per no fermada ipsofacto.

30 Item es ordenat y concordat que lo Excel.^{m} Senyor loctinent general sie servit decretar y confirmar la present Unio y concordia, attes lo gran servey se espera resultara dels effectes della a Deu nostre Senyor, y a sa Magestat, y benefici a tot lo Principat: ab expres pacte y conditio, que si en alguna cosa per sa Excellencia, o per son Consell Criminal sera contrafet a la

present Unio y concordia, sia aquella aguda per no firmada, y la ferma della per revocada ipso facto, sens altra declaratio.

Que lò Senyor Bisbe, Capitol y altres Prelats Ecclesiastichs, tenints jurisdictio, sien servits fermar la present Unio.

31 Item per quant la present Unio y concordia conserneix lo be publich, axi de ecclesiastichs com de seculars, y perque tots se puguen alegrar dels beneficis de aquella, es pactat y concordat, que lo Reverendissim Senyor Bisbe de Barcelona, lo Reverent Capitol, y altres prelats, tenints jurisdictio en persones ecclesiastiques y seculars, sian servits y hagen de fermar en la present Unio y concordia, consentint y ordenant, que tota hora y quant alguna de les persones a ells subiectes y subordinades incidiran en alguna pena de les sobredites, llurs officials instats per les persones a qui tocara la instantia, com desobre en los laychs esta dit, hagen esser obligats en executar y fer executio en les dites persones ecclesiastiques per les penes en que seran incidits, les quals penes, o lo que per raho de dites penes sera exigit, sian depositades en poder de les persones que per lo dit Reverendissim Senyor Bisbe de Barcelona, y altres demunt dits seran nomenades.

DIVENDRES XXIIJ del mes de Dezembre del any de la Nativitat de nostre Senyor Deu, Mil sis cents y sinch: Los magnifichs Consellers de la ciutat de Barcelona y Consell ordinari, vulgarment apellat de trenta sis de dita ciutat, convocat, ajustat y congregat, en lo modo y forma acostumats dins la instancia de dit consell de les cases del honorable Consell de la dita ciutat, en la qual per consemblants y altres actes ordinaris lo dit consell se acostuma de ajustar, tenint destas cosas plenissima facultat y poder del savi Consell de cent jurats, celebrat a XXV de Noembre proppassat, ohits y plenament entesos los demunt dits capitols de dita Unio y concordia y quiscu de aquells, lloharen y firmaren aquells, y totes y sengles coses en quiscu de dits capitols contengudes, de les quals volgueren y requireren ne fos fet y lliurat a tots aquells de qui sie interes, una y moltes consemblants cartes, y tantes com demanades ne seran, per mi Galceran Francesch Calopa Notari publich de Barcelona y Scriva maior del honorable consell de dita ciutat, presents per

testimonis lo magnifich micer Jaume Campana doctor en drets, y Miquel Calaf argenter ciutadans de Barcelona.

Sig✠num nostri Don Hectoris Pignatelli Ducis Montisleonis, Comitis Burrelli ac sancti Angeli Lombardorum S. C. et Regiæ Magestatis Consiliarij, Locumtenentis et Capitanei Generalis in Principatu Cathaloniæ et Comitatibus Rossillionis et Ceritaniæ, qui præincerta triginta unum Capitula Unionis, per dilectos et fideles Regios Consiliarios et Consilium ordinarium præsentis Civitatis Barcinonæ (habentes ad id plenissimam facultatem et potestatem a Consilio centum iuratorum dictæ Civitatis) circa persecutionem, expulsionem et capturam latronum homicidarum et aliorum facinorosorum et pravorum hominum, pacem et quietem publicam eiusdem civitatis perturbantium et inquietantium, facta, ordinata firmata et iurata, omniaque et singula pacta et conventiones in eisdem et quolibet eorum posita et contenta, ac positas et contentas, laudamus, approbamus, ratificamus et confirmamus: eisdemque et cuilibet eorum auctoritatem nostram, imo Regiam, interponimus pariter et decretum, hic appositum de nostro, seu verius, Magnifici et dilecti Consiliarrij Regij Hieronymi Torner V. I. D. *Regiam Cancelariam in dictis Principatu et Comitatibus Regentis mandato, per dilectum Regium Gabrielem Olzina S. C. et Regiæ Magestatis mandati scribam, eiusdemque authoritate per totam terram et ditionem suam notarium publicum Barcinonæ, populatum in dicta Civitate Barcinonæ die trigesima mensis Decembris, Anno a nativitate Domini Millesimo Sexcentesimo Sexto: Regnorumque Regiorum Nono. Torner Regens.*

Gabriel Olzina, mandato Regio
facto per Torner Regentem Canc.

APÉNDIX SISÉ

Crida per lo dels cambis.

Ara hojats totom generalment queus notifican y fan assaber de part del Ill.^m^ y Ex.^m^ senyor don Hector Piñatelli duch de Monteleon y comte de Burrelli y de St Angel dels Lombarts

de la S. C. R. M.^{t} conseller, loctinent y capita general en lo principat de Catalunya y comtats de Rosello y Cerdanya, que com los mag.^{cs} Consellers de la pnt. ciutat de Barcelona hajen supplicat a sa Ex.ª fos servit decretar y manar publicar ab veu de publica crida, y observar y guardar los capitols del tenor seguent: — Ex.^{m} S.^{r}, desijant los mag.^{cs} consellers de la present ciutat cobrir ara los grans danys y detriments que de algun temps a esta part se han causat als poblats de dita ciutat per lo modo de commersar y donar a cambi, del qual resulta que molts no podent acudir a la solutio de les quantitats que prenen a cambi y pagar los interessos tan inmoderats y excessius que subportan, han fallit en notables perdues dels qui de llurs persones havien fiat sos bens y diners, y sino era provehit de algun remey es cert que lo stament mercantivol de la present ciutat se vindria del tot arruinar y postrar, lo qual essent part y membre tant principal de la mateixa ciutat tenen obligatio dits mag.^{cs} consellers per raho de son carrech affavorir y ajudar en tot lo quels sie possible, perço y per altres rahons ques poden considerar, hagut madur consell y tractats diverses vegades de perçones experimentades en semblants negocis christianes y zelosas del be publich y conservacio del dit stament mercantivol, havent consultat ab lo molt Ill.^{e} y R.^{m} senyor bisbe de Barcelona, y precehint per orde de sa senyoria R.^{sima} vot y parer de theolechs y graves doctors per descarrech de llur consciencia, han apuntat lo que ha aparagut poria ser remey que semblants excessos se reprimissen, conforme abaix sta advertit, supplicam a V.^{a} Ex.ª sia servit manar que ho confirme en dits apuntaments y advertiments, o, com millor a V.^{a} Ex.ª y a son real consell aparega, se done forma efficas y substantial pera que los cambis ques donaran en la present ciutat no servescan de destruir y assolar los bens dels qui prenan, impossibilitantlos a la solutio de aquells per los immoderats interessos com esta dit, com tambe perque los qui donan a cambi ab seguretats de llurs conscientias y de que sels ha de pagar lo que daran a cambi, pugan negociar y commersar en la present ciutat: Primerament ha aparegut a dits mag.^{cs} consellers y persones eletes, que per donar bona forma a la disposicio dels cambis, abans que partesca de la present ciutat lo correu pera Plasentia ab los despatxos de la fira de Pascha que al present corra, que ha de partir per als quatorze del corrent mes de Abril, los mag.^{cs} consellers de la present

ciutat de Barcelona juntats en la casa de la dita ciutat fassan nominatio de sis perçones christianes y zeloses del be publich pratiques en negocis mercantivols, les quals sis perçones elegides haien de prestar jurament y hoir sententia de excomunio de be y llealment regirse juxta Deu y sas conscientias, en lo posar del preu dels scuts de marc que se cambiaran per al obrir de la proxima fira de Agost: E feta dita electio y nominatio de perçones per los dits mag.[cs] consellers lo mateix dia ho, lo dia apres, totes les dites sis persones se junten en la casa de la ciutat y en presentia de dits mag.[cs] consellers posen los preus als scuts conforme sta dit, y a dites sis persones ho, la major part de aquelles aparexara que podan rahonarse per lo obrir de ta dita fira de Agost, al qual posar del preu (per esser lo ques tracta cosa mercantivol) los dits mag.[cs] consellers pugan manar avisar als mag.[cs] consols de lotja de la mar de la present ciutat pera la jornada ques posara lo dit preu, y pugan ells advertir a dits elets lo quels aparexera ser convenient per la bona directio del negoci, y en cars que las ditas sis perçonas eletas en lo rahonar del dit preu stiguessen en paritat de vot, en tal cars (per esser cosa mercantivol) lo mag.[c] conseller quart puga aderir a lla part que mes convenient li aparexera, y lo vot ahont di mag.[c] conseller adherira prevalega: E, per quant essent dita stima de scut acte publich y havent de servir de ley per tots los cambis ques daran y pendran en la present ciutat per dites fires, es be sia notoria y que no puga ningu allegar ignorancia, ha aparegut que de la resolutio que dit elets pendran en la presentia y assitentia de dits magnifichs consellers y dels consols de la lotja, si seran presents sen toque acte per lo scriva major de dits mag.[cs] consellers, y hapres ab veu de publica crida dita stima o, valor de dits scuts sia notificada en la lotja de la present ciutat: Segonament ha aparegut que les matexes sis persones que seran nomenades pera fer la sobredita stima per la proxima fira de Agost de Plasentia, pugan esser nomenades y elegides per les restants fires seguents de Sants, Reys, y Pascha, que seran les quatre fires que se obren ys fan en tot un any, per lo qual any y no mes avant se han procurat fer los presents apuntaments per veure lo que la experiencia amostrara del bon succes que se espera, servant en les dites tres fires lo mateix orde y styl ques tindra per la primera fira de Agost de ajuntarse a son degut temps per posar lo preu del valor del scut ab que se haura de

cambiar al obrir de quiscuna de les dites tres fires, restant al arbitre de dits mag.^{cs} consellers variar y mudar una ho, mes o, totes les dites sis perçones segons los aparexera convenient per benefici del negoci e, si acas durant lo dit temps per mort ho, malaltia ho, absencia alguna de les dites sis perçones elegides no podia en les jornades que convindra haverse de juntar per al efecte dalt dit, ni trobarse en dit ajuntament en tot lo discurs de la dita fira fins al cloure de aquella, que exedesca lo dit cambi a mes de deu diners per scut del preu que se haura posat al obrir de dita fira o firas, no entenent limitar ni prohibir que no puga dit interes ser manco en benefici del prenedor de la cantitat dels dits deu diners per scut: Quartament se ha advertit que per quant alguns cambis se faran per les dites fires de Plasentia ne poria succehir per algunes letres de cambi no fossen pagades en alguna de dites fires, per la qual ocasio haurien de tornar les letres protestades y los pagaments dels protests se haurien de fer en la present ciutat per les perçones obligades, y en lo rahonar lo preu del pagament de dits protests se porian suscitar debats y questions sobre si hauria destar a la relatio del preu de Plasentia o, si se hauria de fer lo compte que lo prenedor de tal cambi no patis major interes en una fira de deu diners per scut, que perço sempre que se succehira venir letres protestades en qualsevol de les dites quatre fires, dites letres se hajan de pagar conforme la relacio de Plasencia continuada en dits protests y no altrament: Quintament, se ha apuntat que per quant lo us dels partits es estat en lo Lotja de la present ciutat per molts anys rebut, y la larga continua experiencia ha amostrat que es util y convenient a la cosa publica, que perço se concedesca is permeta que los mercaders y perçones de negocis en la present ciutat pugan dels diners que hauran remesos en les dites fires de Plasentia fer de aquells partits, com no sia ab la matexa perçona qui haura donat a cambi, a pagar assi al preu y temps y los pagament dels cambis de dites fires de Plasentia vindran per assi, ab los trenta dies del usat, y sobre aquells ajusten tots los demes dies que los contrahents se concordaran per la comoditat quen resultara als prenedors, los quals no hauran de pagar tantes correduries ni responsions ni hauran de mostrarse tantes voltes prenedors en la plaça: Sexto ha aparegut supplicar a V.^{a} Ex.ª fos servit per a posar en degut effecte una cosa ques de tota importancia e utilitat per la cosa publica, manar que los

presents o altres advertiments com millor á V.ª Ex.ª y a son real consell aparega sien decretats y ab veu de publica crida notificats sots impositio de graves penes aixi per als quis pendran com per als qui daran á cambi y als corredors de aquells, pera que en ninguna manera ni per ninguna via se atrevescan colorada ó paliadament contrevenir a dita ordinatio o, decret, ans be aquell se observe a la letra conforme a la utilitat y benefici universal conve: Per tant sa Ex.ª zelos del benefici public, loant y aprobant los dits y preincerts capitols, conciderant que aquells son estats firmats y aprobats per lo R.ᵗ y amat conseller de sa Mag.ᵗ lo bisbe de Barcelona precehint per orde seu, vot y parer de theolechs y graves doctors per descarrech de sa conscientia inseguint la conclusio en lo sacre R. consell feta a deu del corrent mes de Abril mil sis cents y sis; diu, statueix y mana a tothom generalment de qualsevol stat, grau o condicio que sie que tots los dits y preincerts capitols y quiscu de aquells sien observats y guardats sots pena que lo donador del cambi o, cambis qui contrafara als sobredits capitols, perda tanta cantitat quanta haura donada a cambi, pagadora de sos bens propris, de la qual cantitat se hajan de fer tres iguals parts, la una de les quals sien del acusador, y les restants dues aplicadores als cofrens de sa Mag.ᵗ, y tambe sots pena per al corredor de dits cambis qui haura contrafet a dits capitols, de esser suspes per temps de un any del offici de corredor aixi en materia de cambis com altrament o, altra pena major o, manor ha arbitre de sa Ex.ª y real consell: E, per quant les dites coses sien a totom manifestas y ningu puga delles ignorancia allegar, mana sa Ex.ª la present publica crida esser feta y publicada per los lochs acostumats de la present ciutat de Barcelona y de altres ciutats, viles y llochs de dits principats y comtats ahont convinga.

El Duque de Monteleon.

V.ᵗ Torner R.ⁿˢ
V.ᵗ Don Franciscus de Agullana et Calders Regens tesaurarius

V.ᵗ Pineda fisci advocatus
Michael Joannes Amat

Dimars II de Abril *1606*. — Fou feta y publicada la present publica crida per los llochs acostumats de la present ciutat de Barcelona, per mi Pere Ynnygo trompeta real.

APENDIX SETÉ

Memorial dels exessos que per la Unio y officials y soldats della han resultat fins a la present jornada ultra, dels ja representats.

P.^{mo} a 29 de Març anant lo vaguer de Barcelona en la capella de St Sebastia per estar informat que hi havien recullits certa manera de gent armada ab pedrenyals, y volent exercir son offici per veurer que gent era, se comensa a mourer uns grans crits de visca la Unio, prenent y capturant un criat de dit veguer; y dient los lo vaguer, no mourer al Rey! responguerenli ab molta descortesia, qué vol dir no mourer al Rey, Visca la Unio! de modo que li fou forçat ballar al seu so, dient tambe dit veguer, Visca la Unio! per veurer la gent tant amotinada contra dit vaguer, sentint tambe que cridaven ab lo nom de la Unio, prengueren lo vaguer ab veu de trenta, o coranta dels de la Unio, trobantse dins dita capella dos sinquantaners, lo hu anomenat mossen Mora botiguer, y lo altre mossen Joan Ros mercader, los quals may pogueren acabar ques assossegassen, fins a tant que fou forçat á micer Jover enviar un notari seu primera vegada, y nol obehiren. Envia segona lo sotsvaguer juntament ab dit notari, y no volgue obehir la segona, de modo que micer Jover ana en persona y tingue prou que fer se assossegassen vehent quant inquiets y descomedits staven.

Mes, a 30 de dit mes corrent Matia Capdeguayta y Pere Andreu capdeguayta un home per haver morta en dies passats una donzella en lo carrer del Call, cridantli derrera, no mourer al Rey! acudint alli lo vaguer perque passaran davant sa casa, sentint grans crits de no mourer al Rey, ysqueren alguns de la Unio particularment hu ques diu Pujades y sentint los crits de no mourer al Rey, no volgueren obehir als crits dels officials, y dient los lo veguer, com aixi nons haveu detingut aqueix home, respongueren, haguesseu cridat, visca la Unio y haguerem vos ajudat.

Mes, a 29 de Març en la plaça de la Llana, vingueren alguns de la Unio, y trobant a Pere Andreu capdeguayte lo empaytaren de rahons, aserca de que sil trobaven a dit Andreu de nit lo

aportarian a la preso, y replicant los dit Andreu mirareu primer qui sou vosaltres y qui es lo Rey, descomponguerense tant de paraules impertinents, que casi forçaren a dit Andreu posas ma a la espasa, y passant don Benet de Fluvia per dita plassa, prengue á dit capdeguayta per lo bras dient, seguiume y dexaulos estar, vehent ques amotinaven contra dit capdeguayta.

E apres, encontinent en Barcelona ultimament (de) haver llevada una espasa llarga a don Ugo de Aril, Hieronim Cardona y..... N. Canet Rocha dezaner, y haverlos aportat en casa de sa Ex.ª y per ser fora ciutat los aportaren devant lo mag.ch Regent, ahont dit mag.ch Regent digue a dit dezaner perque no havia rompuda la espasa de don Ugo, y mana que la aportassen á casa de un farrer perque la rompes.

Y en Gerona, (de) haver desarmat la familia del veguer y aquella presa, anant en sa companyia y en sa presentia.

E mes poch apres, dita gent de la Unio prengueren á N. Calverol capdeguayta de dita vegaria venint de fora de exercir son offici ab pedrenyal de quatre palms, ab moti y avalot de poble lo posaren a la preso.

Y pochs dias ans de succehirse dit cas, passant la bescomtessa de Canet per la ciutat de Gerona ab alguns criats, N. S.t Jaume soldat que a les hores hera de la dezena de N. Mas assahonador, regonegue ser dels dits criats de dita bescomtesa y li prengue una daga de la mida, o, si passava ere no res, y informat lo coronell del cas, mana se li tornas dita daga, y no obstant dit manament no dubta N. Ortal desaner, de tornarli llevar la daga y aquella, tranca.

Mes venint Carles Bou militar, de la ciutat de Barcelona ans de entrar en la ciutat de Gerona, troba al demunt dit N. S.t Jaume ab altres, y despres de haver regonegut aquell li llevaren lo pedrenyal de mida que aportava, yl prengueren y pres lo aportaren ab gran tumulto y avalot en casa del coronell, y trobantse lo veguer en la plaça del Vi sen ana en llur companya fins dita casa del coronell, y no essent dit coronell en casa, los digue li dexassen la persona de dit militar que ell ne daria descarrech.

Apres altre die, essent arribat Luys de Alemany de la vila de Perpinya y apeat en sa casa, a les 10 de la nit mana a son criat que llenças la maleta y lo cuxinet ab un reco y que tornas les mules en continent, y dit criat aixi com se venia en cos y de cami

torna dites mules en casa de son amo Bernat Comes que te casa en lo carrer de les Ballestarias, y tornantsen a casa de son amo com fonch al carrer dels Ciutedans troba al sobre dit Mas ab altres, los quals se acostaren al dit home y li llevaren una spasa y daga aportave en la cinta la qual era de son amo, y dita spasa y daga ere de mida, y quant fonch en casa dona raho a son amo del que havia passat, y lo dit Luys Alemany tot desbrotxat ana a sercar dits homens, y trobats los digue perque li havien llevada dita spasa y daga a son criat, y passant lo de novas no li tornaren aquellas, y lo sentdema demati lo criat feu denuntiatio devant del vaguer y batlle de dit cas, en poder de N. Call scriva de la cort real, y laltre sentdema anant lo procurador de dit criat lo qual se diu Matheu Salitja a casa del jutge en companyia del vaguer y de dit scriva, y de son amo Luys Alemany y Miguel Farrer ciuteda honrat de dita ciutat, y com a sindich de dita confraria de S.t Jordi don Francesch de Lanussa y de don Miquel de Cruilles y de Requesens, pera rebre la depositio de Marti Mascaros verguer dels Jurats de dita ciutat, y de Salvador Jutglar, los quals havien de deposar sobre dita denuntiatio, y estant pera tastificar dit Mascaros feren lloch los demunt dits Miquel Ferrer sindich y los demes. Y poch apres vingue Bas Farrer ciuteda honrat de dita ciutat a dir a Luys Alemany con Joan Rafel de Belloch centener, cosi germa de dit Alemany, lo avisave com estaven junts en lo pati dins casa la ciutat 13 o, 14 deseners y algun cinquantaner y altres, alborotats per ques rebia informatio contra dit Mas, y que sino exien de casa dit jutge hahont asistie dit veguer, quels a(n)yrien a degollar, y apres desser se rebuda dita informatio sen anaren cada hu per son cami, y quant foren al cap del carrer devant casa Pere Canals notari publich, don Francisco de Lanussa, don Miquel de Cruilles y Alexandre de Cartella y Matheu Salitja trobaren a un tal Casadevall dezaner, yls digue ab veu alta: bona lan v.s m.s assertada, que determinats estaven de anar a casa dit jutge y cada hu assegurarse del seu, y a vos mossen Salitja vos agueran posat a la cambra de las *pussas* perque deia (della?) nos podia rebre informatio contra ningu que fos de la Unio, y los dits cavallers sens respondre res feren son cami; y lo vespre de S.t Pere, estantse passejant a la tarda per lo Areny de dita ciutat, lo dit Casadevall ab altres juntarense a parlar ab Alexandre de Cartella, y lo dit Casadevall parlant de la sobra dita informatio li digue dit Casadevall, senyor Cartella jo

vull dir a v. m. la veritat, entre nosaltres s' era resolt que cada hu de nosaltres dezanes triás sinch, o, sis homens de sa dezena dels de mes confiança, y pensavem anar a casa del jutge y arrebatar dit Lluys Alemany, y si sens agues fet ningun contrari degollarlos a tots, si be es veritat tinguerem respecte a v. m. per lo que era anat á cort per la ciutat etc.

E mes en Tarragona, per ser la jurisdictio de la ciutat mixta y exercida per dos veguers per indivis, la hu posat per lo S.r Rey y lo altre per lo S.r Archebisbe, y aquesta jurisdictio (que) exercexen los veguers se diu comuna per estar distincta y desaperada de la jurisdictio del Procurador real, ques official expressament creat per privilegi del Rey don Marti pera que conegue dels militars de dita ciutat y camp de Tarragona y de ses families.

E lo dia que publicaren la Unio y ans no acabassen de publicar la (Unio) sercaren los criats dels cavallers, y trobant a hu dels criats de don Raphael de Biura lo aportaren a la preso comuna y apres a la del procurador real, per una pretesa espasa llarga.

Tambe regonegueren a Galceran Rosell cavaller, germa del procurador real, y lo aportaren a casa de un consol ab grans crits y motí contra cavallers, per una altra pretesa espasa llarga.

Tambe regonegueren y midaren la espasa a don Joan de Cardona, y perque alguns cavallers tornaren per sa honra foren per los de la Unio maltractats de paraules mal criades, y amonestats publicament que havian de fer y (a)conteçer contra militars, que fou gran misericordia de Deu y providentia sua nos seguis lo ques pensaven.

E mes haver presa y capturada la persona del algutzir Encontra.

En la Seu de Urgell haver volgut matar al vaguer y consol.

En Manresa haver pres lo balle.

En Tarraça axi mateix haver pres lo balle etc.

Jhs cum Virgine (1)

(2) Presuposito prius non licuisse mag.cis Consiliariis presentis Civitatis nec consilio generali ilius nomine eiusdem extra curias,

(1) Se troba cusit en lo llibre entre 'ls fulls del document que preceheix.

(2) Allegat juridich sobre la forsa legal dels pactes de la Unió y sa avinentesa ab las lleys de la terra.

etiam de expresa licencia et aprobatione Ex.^mi locumtenentis, aliquid statuere vel ordinare ad in perpetuum nec ad tempus contrarium constitutionibus generalibus, usaticis aut aliis patriæ iuribus, ex quo iura predicta in Curiis generalibus ordinatis et statutis prout ex Bart. doc. comuniter. recepta. in l. 2. in fi. ff. d. ob. le. et in l. si homi. ff. manda. et Bal. in l. 2. d. ser. et a qua et ex. not. per host. et Bal in c. bene de Postu. prelat. tenet noster practicus Calisius in perrogativa milita. n.° 34. et alias extat novissima constitutio. ib. Curijs anni. 1599. in qua expresse disponitur nullam constitutionem in Curijs factam posse ex.^s illas corrigere, suspendere nec alterare absque consensu omnium qui intervenerunt in ordinatione dictarum constitutionum, quia quæ in dictis constitutionibus disponuntur transeunt in contractum, qui contractus ex postfacto sunt necessarij et absque consensu contrahentium non possunt in aliquo immutari. Ex quo enim Civitas pns. prout aliæ principatus Universitatis intrat curias ut universi prout ex Ancarra. concil. 41.8. col. fin. Panor. in cap. venerabilem n.° 8. ver et hæc faciunt de elect. et Zabarel. In cons. 174. et. alijs pluribus. reffert et sequit. Vincent. de Franc. desic. 2. nu.° 8. certum est civitatem extra curias et ut singulares non posse contra illas statuere cum nihil sit tam naturale quod unamquamque rem dissolvi modo illo quo colligatam fuisse, apparet juribus satis vulgatis et signanter per late tradita per Felin. in cap. cum omnes n.° 24. et sequent. de Consti.^s ex. et universitas non potest facere decretum vel statutum alteri prejudiciale. l. qui degravatos C. de Censib. Ripa. l. p.^a respon. cap. 11. n.° 1. et. 2. non obstante protestatione in initio Unionis aposita uti facto contrario non relevante juxta Panor in cap. per tuas n.° 6. de conditio. appossit. et in cap. cum ex officij. n.° 27. de prescriptione. quod protestatio facto contraria non relev. et, nec attendenda sine in aliquo quasi expresa non fuisset ultra allegatos tradatur. Ozascus decisione 163. per totam Flaminio contrario decisione 7.° n.° 32. et 33 qui allegat Ozascum ubi supra dicitur in aliquibus capitibus Unionis predictæ per ipsam firmatæ, contrafactum fuisse constitutionibus et juribus patriæ infrascriptis.

Et primo cap. 6 predictæ Unionis, dum in eo ordinatur quod centenarij, quinquagennarij et alij habeant posse et auctoritatem amplissimam a Exmo domino locumtenenti ad capturandum intus presentem Civitatem et eius Vicariam strictam, omnes et

quoscumque latrones, incendiarios, asissinos et alios in dicto cap. nominatos, contrariat. constitutioni 28. Reginæ Mariæ factæ Barcinone anno 1422, incipienti, Contra constitutions etc. quæ est prima sub titulo, que novells officials etc. in voca compila. in qua expresse prohibetur in Cathalonia creatio novorum officialium ultra creatos tempore regis Petri 3., negare enim non possumus predictos centenarios et alios ad capturandum in dicto cap. 6 nominatos, esse, appellarique officiales prout ipsamet ordinatio illos nominat, et alias si non essent officiales, capturando delinquentes inciderent in pena privati carceris juxta comunem Bart. Bal. scilicet et aliorum opinionem in. l. 2 C. de Exhibendis reis. quos refert et sequitur Gomez de lic cap. 9 de captu reorum, n.° 2 et Farinat. lib. primus, questio criminal q.e 27, n.° 8, non obstante quod illos tradant Judici et non carceribus, quia ex quo captura est injusta, statim commititur privatus carcer, Farinat. de quest. nu.° 24 exceptis aliquibus casibus relatis a. glo. l. fin. C. exibendis reis, et Farinat. d. lib. q. 32. Ferdinan.s l. in curia Bar.e 1413 quæ est 3, sub tit.° de Sometent sacramental, attamen in ea disponitur et pressigitur modus et forma capturandi, et inter alia in vers. com sia provehit, statuhit, habere locum solum crimine fragrante et ad huc non temere sed consulto et maluere ibi in usi, equo pro audatiã de perversos de sacramental etc. Predictæ vero Unionis centenarij et alij, facultatem habent non solum capturandi crimine fraganti, sed etiam generaliter quocumque modo, tum et inquirendi non solum per plateas et vicos presentis Civitatis, sed etiam intus domos privatas ut est videre in cap. 25 eiusdem Unionis, in quo datur forma recognoscendi et inquirendi intus domos Cauponum Stabulariorum et aliorum, in cap. 4, vulgo dicto dels advertiments, ubi habetur non posse aliquem ex quingentis nominatis domum aliquam recognoscere absque assistentia alicuius ex centenaris quinquagenaris, vel desenarijs, quo fit altero illorum presente posse cum per exclusionem casus absentiæ, includatur casus presentiæ vulgatæ, l. cum pretor ff. d. Jud. et in cap. 7 et 9 eiusdem Instructionis sive de advertiments, quibus ordinatur singulis noctibus debere duas aut tres dezenas per civitatem ire, et ordinarijs in quibus opus fuerit juvare ex quibus manifeste colligitur posse ordinarios absque eis, et illos absque ordinarios per dictam civitatem malefactores inquirendo ire, quæ nisi a oficialibus fieri posse a nemine dubitatur, et cum olim etiam aliqua

fuissent contra dictas constitutiones sacramentales et soni emissi facta, brachium militare obtinuit a domino rege privilegium quod servarentur dictæ constitutiones, sublatis usibus seu abusibus contrariis, quod nec obstabit dicere predictam supra allegatam constitutionem, magis videri dispositioni juris comunis et rationi consonam, prohibendo solum officiales ultra capturam, in delinquentes captos, habere jurisdictionem et non officiales inquirendi et capturandi solam potestatem habentes, namque ut ex prohemio dictæ constitutionis deducitur, ex quo manifesta statuentis colligitur voluntas, argum. l. fin. ff. de hered. instituendis et tenet Gam. decis.[e] 26, n.° 10, in ea prohibentur novi officiales ex quo eorum creatio erat contra constitutiones Cathaloniæ reducendo illos ad usum antiquum, quo fit quod cum antiquitus essent prohibiti non solum novi officiales in delinquentes habentes jurisdictionem, sed etiam solum ad capturandum habentes illam, prout sunt capita scudiarum vulgo dicta Capdeguaytes quorum creatio prohibita fuerat anno 1333 per Alfonsum 3, in Curia Montis Albi cap. 17, incipienti, statuim y ordenam, qui est C. 3, sub tit.° de offici de Veguers, in nova compilatione, et Mier. d. constit. nu.° 7, et alias algutzirij qui ab illis tenent captos ordinarijs ut in cap. 13, cur. anni 1564 quæ est finalis sub tit.° de capturas, etiam tempore predictæ Reginæ Mariæ constitutionis, erant ultro duo prohibiti per eandem reginam Mariam in dicta curia anni 1422. In const. 8, quæ nunch est fin. sub tit.° de Algutzirs in nova compil.[e] necessario venit dicendum etiam officiales solum ad capturandum habentes jurisdictionem, prohibitis per supra sepesepius allegatam, constat fuisse.

Nec minus oberit dicere predictos ad inquirendum et capturandum creatos in vim commissionis posse delinquentes inquirire et repertos capere, quia cum hujusmodi diferentia sit solum verbalis, exprese fuit provisum per eandem Reginam Mariam in sepe allegata curia, Const. 29, quæ est 2, que novells officials etc., ubi adverationes tollendas cum eidem sit quam capere quos voluerit uti officialem vel uti commissarium, prohibita fuit predictorum commissariorum creatio et alias alibi reperimus videantur permissi prout reffert Mieres in d. constit., per tolre vexationes n.° 3, Attamen prout idem ipse in d. constit. et n°. declarat permissas fuere commissiones ad aliquem particularem capturandum, cum per ipsas reipublicæ consulat. prohibitas autem fore commissiones generales ad inquirendum de criminibus ge-

neralibus vel de certis criminibus, prout sunt istæ de quibus in presenti.

2.º dicit predictum cap. 6, Unionis, dum predictos creari officiales statuit, nulla juramenti in posse Epi. diocessani ante eorum exercitium prestandi facta mentione, adversari constitutioni unicæ Jacobi. 1, factæ Illerde anno 1257 in. § 4, sub tit.º de les sanctes yglesies &., constit. 2, Alfon. 2, anno 1529 quæ est q. sub tit.º de offici de Veguer, in nova compilat.ᵉ eo maxime quod in cap. 2, predictæ Unionis disponit juramentum prestandum fore in posse ordinarii jurisdictionis civitatis, quæ contrafactio cum clare loquatur non est cur rationibus illam probemus, argum. l. continu. § cum ita ff. de Ver. oblig. 3.º apparet predictum cap. 6. Unionis contrariari Constit. 33, Ferdinandi 2, In. 3, Cur. Bar.ᵉ anno 1503, quæ est 1, sub tit.º de Capturas. in nova compilat.ᵉ qua provisum fuit neminem in presenti principatu carcerare licere nisi crimine fragranti aut domini Regis vel eius locumtenentis cancellarii, vicecancelari aut judicis prov.ᵉ precedente, quæ constit. etiam intelligenda venit in capto quo Judici delato licet non mittatur intus carceres, ex quo ut alias supra fuit dictum fuit, cum captura sit injusta statim committit. Privatus carcere et captus dicitur esse in carceribus eo quo omissit libertatem, ex Ferinatio d. q. 27, n.º 22, Licet enim predictum cap. 6, Unionis generaliter dicat tribui ab Exc.ᵐº locumtenente personis in ea nominatis potestatem carcerandi, non se extendendo quod possint illos carcerare ultra modum et formam, in. d. const. sub tit.º de Capturas prescriptam, quo casu videtur facultatem illam declarari et restringi secundum terminos predictæ constitutionis, declarando per dictum cap. 6, Unionis per cap. 16, eiusdem, in quo habetur posse immo debere delinquentes capere ad solam de illis eis factam denuntiationem, vel alias quomodocumque ad illorum pervenerit notitiam, et sic nulla precedente Judicis provis.ᵉ aut superioris licentia, dicere autem jam ipsis datam fuisse licentiam, a Ex.ᵐº locumtenente dum generaliter decretavit, laudavit et aprobavit singula et omnia contenta in dicta Unione subsistere non potest, namque fatemur Dominum Regem et eius locumtenentem posse dare et tribuere facultatem capturandi aliquem particularem, non autem facultatem capturandi omnes quos officiali cui tribuitur facultas, bene visum fuerit quandoquidem, certum est rationem finalem illius constitutionis, quam uti non expresam conjecturare licet, juxta notata in.

l. tale pactum. ff. de pactis sper. Bart. in. l. maximum vicium. C. d. lib. prete. et Panor. in cap. fin. n.° 26, d. ente. et. re. Judic. fuisse et esse ne injuria a officialibus irrogeretur habitantibus in hoc Principatu, illos ad solum officialum cognitiomem forte sine ratione et inconsulto carcerando et sine curiæ cognitione carcerandi aliquem, domini Regi et eius locumtenentis a, jure tributam Cancellario, Vicecancellario et alijs ibi nominatis tantum concessit, ut mature et acurate cernerent an de delicto impetiti carcerari deberent, illam ceteris officialibus denegando, excepto casu criminis fragrantis in quo officialis decipi non potest nec inmutare procedi. cum ei certissimum sit talem quem capit delinquentem esse, quæ ratio cessat commissione generali in dicto cap. Unionis ad Carcerandum concessa, cum sit generalis erga omnes de delictis in ea contentis impetitos tribuendo cum ipsa officialibus predictæ Unionis congnitionem quam Curia illius denegavit et consequenter non erit optimum argum. licentia particulari ad aliquem particularem carcerandi concessa, ad facultatem de cæteris delictis generaliter cognoscendi cum in uno cessat alterius ratio, et a ratione cessante dispositionem cessare: non est cur tam peritis, jura talia allegentur, et ne ipsis centenarijs et alijs ministris dictæ Unionis daretur ocasio procedendi contra personas militares, intelligendum dictum capitulum procedere etiam contra eos, prout fertur, Ita intelligi ab omnibus erat exprimendum contra personas militares minime procedere quia si sic intelligendum est, non est quod dicatur non contrariari constitutionibus Cathaloniæ et Juribus patriæ quia contra eos procedi non potest absque partis legitimæ instantia c. 4, d. acus. in nova compil. pragmat. et sunt de foro vicarij et non alterius officialis inferioris, et per alios quam per vicarios non potest in eos jurisdictio aliqua exerceri const. 4 de Judic. om. Judi. in nova compil. Consti. et cap. 6, eo tit.° in vol. pragmat., Mieres In dicta Const. quæ est cap. 6, 42 Curiæ Bar.ᵉ Regis Petri. 2, anni 1283, col. 2, cap. 16, eiusdem Curiæ et col. 4, in curia et col. 4, In curia Bar.ᵉ Regis Jacobi 2, cap. 17.

4.° dum in d. cap. 6, prohibetur facultas remittendi carceratos qui ne ordinariæ causæ afficiantur contrafactum fuit Usatico Carcer Justitiæ, sub tit.°, del dret del fisch, in nova compil. per quod tributa est Principi facultas puniendi et relaxandi prout arbitratus fuerit cum verbum illud jusum fuere in fine appositum, notet viri arbitrium. l. fide Jusso. l. libertas 2, de fidejussor. et

ex. Bart. et alijs tenet Marquil. in d. usatico. col. 7, In fine consequenter non poterit se adstringere ad non arbitrandum an sibi et reipublicæ expediat delinquentem cum a suo arbitrio pendeat Attamen facultatem arbitrandi, a l. sibi tributam non potest a se abdicare prout ab eo aufert verbum illud *potest* precedente dictione negativa non, de cuius natura est tollere potentiam, ut notat a d. in l. Gallus Aquilius, precipue a Jus. n.° 6, eo maxime quod potentia illa remittendi princibus tributa, fuit ipsis concessa etiam favore subditorum ut aperte colligitur ex cap. 9, Curijs anni 1585, quæ est. 7, sub tit.° de Compositions, in qua tollitur Principi facultas remittendi delinquentes ibi descriptos, quæ, ut ex prohemio illius colligitur, odio delinquentium et in eorum pena facta fuerit consequenter dispositio Usatici: car fer justitia, allegati fuit facta etiam in favorem habitantium: ut suo evenienti casu Principis arbitrio remitti et relaxari valerent, cum contrariorum idem sit juditium l. fin. §, fin d. leg.^s 3, l. non Intelligitur §, Divi fratres ff. de Jure fisci, cum similibus, nullus enim potest renuntiare juri sibi in sui et alterius favorem introducto absque alterius in cuius favorem est introductum consensu: ut Bal. et comuniter scribentibus in. l. si quis, in conscribendis C. de pactis, tradit Gail. lib. 1, observatione 4.° n.° 9, et sequen.^s quod etiam ordinarijs est concessum in tit.° de Guiatges, Remitions de crims, Compositions y Avaries In utroque Vol., a quibus auferri non potest nisi in curijs generalibus, quia hoc, a lege municipali seu Const. habent, contra quas statuhi non potest prout supra provavimus.

Quod autem. d. cap. 6, predictæ Unionis In quantum statuit posse officiales in eo nominatos carcerare delinquentes ocasione alimentorum auxilij juvaminis, vel aliorum delinquentibus de quibus ibi prestitorum contrariaretur, cap. 4, Curijs anni 1588 incipienti, per quant sub tit.° de fautoria, in quo reperit. ordinatum occasione predicta non licere aliquem carcerare nisi precedente Judicis provis.^e in scriptis, satis aperte colligitur ex. supradictis In 3, C. circa contrafactionem constitutionis 33, Ferdinandi 2, In 3, Curia Bar.^e anni 1503, sub tit.° de Capturas maxime poderato verbo, entendran, in. d. cap. 6 apposito, et ita circa ipsa nomini morabimur.

5.° principaliter diximus. cap. 7 Unionis, quo sancitum fuit capto delinquente in alterius territorio illum remittendum fore ordinario illius loci ubi prime visus fuit, et emisus fuit sonus de

Viafor, contrariari constitutioni 8, Carol. anni *1542* quæ est finalis sub tit.° de Sometent Sacramental in nova compilatione in qua statutum fuit delinquentem captum fuisse, constiterit qui habet de ipso justitiam facere consequenter non posse remittere illum ordinarij loci ubi primo visus fuerit, verbum enim illud (agen de fer Justitia), Imponit illis necessitatem ministrandi illam prout de Verbo *debet* notatur a comuniter scribenti in cap. et famæ de sententia Excomunionis, quæ constitutio licet temporalis fuisset usque scilicet ad primas tunch futuras Curias. Attamen in Curiis Montissoni postea de anno 1553, in cap. 1 nunc 3 sub tit.° de Derogations e perpetuations per Philipum tunc Principem confirmata et perpetuata fuit, qua in casu super quo disponitur fuit derogata constit. 13, de Jurisd. omnium Judicum qua disponitur delatos esse puniendos in loco delicti vel in loco capturæ, et in alijs casibus in. d. constit. fin. non expresis, dicto cap. 7, contrafit d. constit. 13, de Jurisd. omn. Jud. cum disponat reum captum esse tradendum Judici loci in quo primo visus fuit, et juxta d. constit. 13, est tradendus officiali loci delicti vel capturæ. 2.° Contrariatur dictum cap. 7, in eo quod disponit delinquentes seu commitentes delicta in cap. 6 expressa, non posse guidari nec remitti per Regios officiales ordinarios nec per Vices gerentem generalis gubernatoris, tum juribus patriæ supra n.° 4, dicto 6, cap. allegatis, tum etiam et aliis eid. tit.° de jurisd. omn. jud. in utroque vol., et allegatis per Michaellem Ferrer observan. de officio Gubern. cap. 84, quibus dispositum est dictum gerentem vices generalis Gubernatoris vicarios et Regios officiales ordinarios ratione eorum jurisdictionis posse guidare et remittere delinquentes et jurisdictionem et congnitionem causarum ipsis spectantium non posse eis auferri per suam mag.tem nec eius locumtenentem generalem nisi evocando ad se causas, pretextu alterius qualitatis scilicet viduantis, pupillantis aut puerperantis seu aliarum per easdem constitutiones jura permissarum.

6.° Etiam dicimus cap. 8, dictæ Unionis contrariari dictis const. 10, 12 et 13 de Juris. omn. Dictæ constitutiones disponunt casus omnes tam civiles quam criminales esse tractandos in eadem Bajulia et Vicaria et per officiales ordinarios illarum decidendos, et non per alios dictum autem cap. Unionis dispositos ordinarios non habere congnitionem penarum, et an quis inciderit in penas cum dictis capitulis impositas, necne, sed tan-

tum exequutionum per dictionem illam *tant solament*, quæ congnitio ut est supra dictum ab eis auferri non potest, stantibus dictis constitutionibus nisi per evocationem pretextu alicuius qualitatis, namque dictionis illius *tant solament* taxative ea ex virtute quæ excludit onmes casus preter expressos et negationem *quod ad alios* continet. l. qua in aliena § libertos. ff. de. negotijs gestis. Capra cons. 121, n.° 3, jurd. decis. 291, n.° 19 et quia ita stricte intelligitur, intelligit et practicat. 53.° quod nullarum ordinarij, possunt congnoscere, an inciderit in penam, nec ne contrafactio evitari non potest.

7.° Cap. 2.° predictæ Unionis dum tollit potentiam guidandi manifeste, destruit caput curiarum 4 et 2 factis Montissoni anno 1585, sub tit.° de Guiatges, quibus datur Exmo locumtenenti et alijs facultas guidandi, et licet posset Princeps non guidare attamen non posse a se auferre illam potestatem. Certum remanet ex supra scripti, cap. 4 et supra dum probavimus per cap. 6 et 7 Unionis, dum aufert principi et ordinarijs facultatem componendi aut relexandi delinquentes, contrafactum fuisse usatici: Car fer Justitia, sub tit.°, de dret de fisch, et alijs Juribus ibi allegatis, quod si forsan dicatur non abdicasse cum hoc cap. 2.° a se potentiam guidandi sed solum promississe non guidare, attamen cap. 7, predictæ Unionis tollit omnem difficultatem dum expresse dicitur non posse ordinarios guidare.

Ultimo cap. 28. Unionis predictæ quo ordinatur arma, vestes et alia ibi designata, in quibus fuerint deprehensi delinquentes in cap. 6 nominati, dividenda esse inter officiales, et milites Unionis, est contra dispositionem cap. 10, Ferdin. 2, in 1, curia Bar.^e^ an. 1481, quæ est fin. sub tit.°, de bens dels Condempnats, in nova compil. ubi similis bonorum confiscatio prohibetur, exceptis aliquibus casibus in ea expressis, quam contrafactionem non evitabit dicere, intelligendum esse predictum cap. 28. Unionis de vestibus et rebus furto sublatis vel de falsa moneta, quia predictum cap. 28, post generalem regulam ponit fallentiam, casu quo fuissent vestes et alia furto sublata et constaret de illorum domino, quæ exceptio in rebus furatis firmat regulam in contrarium et in rebus non furatis, l. quesitum § denique de fund. instruc. l. nam quod liquide § fin. de pen. legat. cum vulga. maximeque attento quod caput predictum loquitur expresse de vestibus, armis et moneta omnium delinquentium in dicta Unione expressorum, et hujusmodi declaratio non potest verificari nisi in latronibus et falsam monetam videntibus.

Ex quibus omnibus clare elicitur non sine ratione sed magno fundamento brachium militare dominos deputatos advertisse seu insinuasse ab aliquibus merito dubitari, cap. de Unionis in aliquibus usaticis Bar.[e], Constitutionibus Cathaloniæ et alijs Juribus patriæ adversari, indigereque correctioni taliter quod Unio ipsa non tollatur et revocetur sed quod habilitata dicta capitula, ut conformentur seu regulentur cum dictis constit. et Jurib., et ipsos dominos deputatos teneri uti remedijs solitis et per dictas constit. decretatis ad hoc ut contrafactiones permissæ revocent et jura ipsa municipalia remaneant illesa juxta constit. Reginæ Mariæ incipien. lo fruit de les lleys, 8, tit.[o] de observ. constit. et alias similes idem disponentes.

***

APÉNDIX VUITÉ

Jhs. Maria

(1) Quant al savi Concell de cent de la ciutat de Bar.[a] aparague acceptar los capitols de la Unio y firmar aquells, fonch sobre gran acordi y madur consell, precehint diverses juntes de persones de molta experientia, axi en lletres com en antiquitats, y en particular en la scientia y facultat legal, les quals apres de haver vist, y exactament conçiderat, lo que en altres consemblants unions per la matexa ciutat fermades, era estat capitulat, y affectant summament la pau universal, y que la present ciutat estigues preservada de les oppressions que molts inquiets amichs de novedats y llibertats, en son viurer perturbadors, no sols de aquesta republica, sino de tota la provinsia de cada dia causavan, que ni los bons podian estar ab seguretat en llurs cases, ni tenien animo pera rependrer semblants excessos, ans estavan oprimits y vexats de dits inquiets y ceditiosos; procura per totes les vies y camins que fossen mes aproposit, aiudar a facilitar, la expulsio y expurgatio dels ruhins, perque axi se alcansas lo fi que en lo govern de les republiques se ha mes de desijar que es la quietut entre los republichs, conformantse en

---

(1) *Memorial en defensa de la Unió.*

tot a les dispositions de les Constitutions, per la conservatio de les quals sempre lo dit savi concell y los consellers han estat y estan invigilant: y perço en lo exordi y prefatio de dita Unio se posaren les potestations y salvedats, tant llargues que per ellas esta plenament assegurat lo dret que a qualsevol persona en comu y en particular pogues en quinas vulla manera competir, sens derogatio ni violatio de aquell ans be en sa integritat romanent. Y encara que se haja volgut pretendrer que ab los capitols de la dita Unio se haurie contrafet a les Constitutions ab cert memorial apuntades, totavia perque se veja quan apartada esta la intentio del savi concell de cent de alterar la observança de Constitutions ab dits capitols de la Unio ni altrament y que dits capitols no son adversatius al que per objectes (sic), no com a resolutio presa per lo savi consell de cent, ni resposta sua (a qui tocaria), sino sols perque los animos de alguns se aquieten y assosseguen, y es en la manera seguent:

P.° al c. 28. de les corts celebrades per la Reyna dona Maria en lo any *1442* lo qual es const. 1. del titol, que novells officials, se adverteix que dit capitol, no pot comprender los ministres de la Unio, perço que segons la contextura de aquell, sols te respecte als officials que ab altres constitutions mes antigas estaven prohibits poderse crear, y perço diu contra constitutions es de Cathalunya &. Aquestes paraules, se han de verificar de necessitat en los cassos que antigament estaven expressats, ço es que los veguers no poguessen posar sotsveguers ahont abans no ni havian, conforme la const. 3. de offi. de Veguers. Item que nos pogues assignar algun jutge ordinari o, assesor en lloch ahont no ni solia haver, com ho disposa la const. 1. sots titol de Assesor. Item que Capdeguaytes nos poguessen crear sino en la ciutat de Bar.ª segons lo tenor de la const. 13. de off. de Veguers, y axi es estat entes lo dit cap. 28. o, const. 1. del titol, Que novells officials, per Mier., no abdicantse la dita Reyna la potestat de anomenar persones les qui li aparexera, pera fer captures quant convinga. Aiustas a la sobredita inteligentia, lo que se inferex de les ultimes paraules del dit c. 28. o, 1. const. ahont se ordena que los officials de que alli parla sian obligats a tenir taula, la qual obligatio sols compren officials ordinaris y no altres, y molt manco los ministres de la Unio.

2.° lo §. 4. del cap. unich del Rey en Jaume 1.r en la cort de Leyda any *1257*, ques const. 4. del titol de las S.tas

yglesias, sols parla dels officials qui per raho de son carrech son obligats a fer servar los capitols de pau y treva designats en lo acte fet per lo cardenal de S.ta Maria en Aquino, incertat sots lo titol de pau y treva, los quals pera que cumplan dita llur obligatio vol que hagen de jurar en poder del bisbe diocessa. Y axi es cert que les persones qui per particulars casos son destinades pera executar captures, no son compreses en dits ni altres §. §. de dit c. unich, y molt manco los de la Unio.

Y lo c. 2. de Alfons 2. en les corts de Monço any *1289*, que es const. 9. del titol de Off. de veguer, indistintament se veu que parla de officials que tenen jurisdictio y conexensa de causa; y perço no poden debaix de dita const. esser compresos los ministres de la Unio als quals ninguna conexensa de causa los es estada donada.

3.° al cap. 33 de lès corts de Ferrando 2.° celebrades en la ciutat de Bar.a any *1503* que es const. 1. del titol de Captures, se satisfa dient que les captures que los ministres de la Unio fan, o son crim fregant o, son per delictes per los quals te lo Ex.im lochtinent g.al concedida licentia als de dita Unio de capturar los qui de aquells seran infamats o culpables, y axi en virtut de dita llicentia (la qual pot dit lochtinent donar) es licit als de dita Unio, fer dites captures sens contravenir a dit cap. 33, axi y com les fan los alabarders de manament, per orde de dit Ex.m lochtinent g.al y majorment anant la llicentia de capturar per lo dit S.r lochtinent als de la Unio concedida, regulada, contra certas personas y per particulars cassos, y no esta en arbitre dels de la Unio pendrer y capturar los qui vullan, sino los qui poden, sens violatio de privilegis, y los de que tenen ordre y manament, quant mes que lo dit c. 33 parla encare molt divers del que lo c. 6. de la Unio disposa, perço que dit. c. 33 diu que ningu puga esser mes en preso sino crim fragant o, ab licentia, y en lo c. 6. de la Unio sols dona facultat y potestat lo Ex.m Sr. lochtinent g.al als de dita Unio pera capturar , pero no de posar en preso, ans aquex arbitre esta reservat al dit S.r lochtinent y als demes a qui toca, y axi se es entes y practicat del c. 6. de la Unio.

4.° Al objecte resultant del usatge, Car justitia. sots lo titol de dret del fisch aiudat de la dispositio de la constitutio *7*. del titol de Compositionis que es c. 9. de les corts del any *1585*, se respon que vehent lo Ex.m lochtinent de sa Mag.t que jatsie la

cort g.[al] lo any *1585* (desijant que los qui perturban la republica fossen castigats), hagues levada als delinquents la sperança de poder ser remesos o composats, empero perque ab dita const. no ere estat sufficientment provehit a dits inconvenients, y zelant la conservatio de la pau y la total expurgatio dels ruhins homens, y perque los habitants en la pnt. ciutat y principat visquessen ab major seguretat de sas proprias vidas y augment de sos patrimonis del que abans fehien, y considerant de quanta importantia hauria de ser pera debilitar los brios als inquiets çeditiosos y ruhins valerse del matex remey de que usa la cort gnal. lo dit any *1585*, ha volgut extendre y ampliar la prohibitio de la dita constitutio a totes les speties de delictes y de delinquents que ab la Unio estan individuats y expressats puig li era licit, y permes poderho fer en virtut del dit usatge, Car justitia, lo qual dexa en facultat de dit lochtinent castigar, o, remetrer, punir o composar, segons que per la bona directio de la justicia li aparexera convenir, y al contrari ques dedueix del cap. de cort 4. del any *1585* posat en lo titol de Fautoria, se adverteix que no pugnan entre si dit cap. 4. y lo 6. de la Unio perque la facultat ques dona als de la Unio de poder pendre los qui havian donat favor y ajuda, loch y retirada als cometents les speties de delictes en los capitols de dita Unio exprimits, es tant solament anant los dits en persecutio y seguiment de dits delinquents, y en cas fossen estats alguns causa de que los tals delinquents se escapassen de mans de la dita Unio, y nols poguessen pendrer perque per lo impediment haurian fet a la captura y persecutio de dits delinquents com ha resistints y offenents la justicia, se dona orde y facultat de poder pendrer a semblants perturbants y impedints las capturas y persecutio dels malfactors, y veuse ben clar que ab lo c. 6. de la Unio no se tingue intent de tocar ni alterar res del que fonch decretat en lo any *1585* ab lo c. 4. de Fautoria, perque als ministres de la Unio no es donat entremetrerse ni conexer si alguns an donat a menjar a bandolers ni de coses en temps passat succehides, sino de la resistentia los sera feta, anant ells en persecutio de algu dels delinquents que poden y los es estat ordenat pendrer. Quant mes que si ja ont se pogues pretendrer connexitat de merits entre los dits dos capitols es cert, que no perço y haura contraventio del dit cap. 4., perço que la provisio de captura que conforme al dit cap. se requereix seria ja virtualment feta

puix lo mateix Ex.[im] Sr. lochtinent ab la decretatio del dit c. 6. proveheix y deserneix captura pera tots los predits qui seran causa que los malfactors escapen de mans de la Unio.

5.° Al c. 8. de les corts del any *1542*, ques const. fin. del titol de Somaten, lo qual se dona per obiecte al c. 7. de la Unio, se adverteix que lo dit cap. 7. de la Unio proveheix a dos casos ques poden succehir, lo hu es si los delinquents seran presos encontinent que hauran comes lo delicte en lo qual se ordena que los tals han donat al ordinari del lloch ahont dit delicte se cometra, lo altre es si seran vists per los de la Unio y los seran anats perseguint per vegueries o ballias differents de les qui seran los quils hauran llevats y perseguits, en lo qual cars se hagen de lliurar al ordinari ahont seran estats vists y sera comensada la persecutio, y ab tots los dits dos caps esta provehit expressament al que les constitutions y lo dret roma disposan, per que podent succehir que lo ordinari en territori de qui seran estat presos no tingues qualitat pera conexer dells, tant per no esser jutge originari dels delinquents ni dels delictes de que seran difamats, se ordena que sian lliurats al ordinari ahont primer seran vists y de hont sera exida la Unio pera pendrer y perseguir los tals a effecte que lo dit, si trobara haverse de lliurar a altre Jutge a qui tocas, ho puga fer y sino com a Jutge competent, de dits delinquents, los qual se presuposa que en aquells territoris de hont los comensaren a perseguir, han comes dits delictes, no podent com no poden allegar mala captura fassa justitia dells. Y nos deu considerar contrafactio de constitutio en cars indiferent, que pot ser y dexar de ser, perque fins lo cas particular se segueix y ab aquell se contraria a la dispositio de la constitutio, nos pot pretendre rompiment della, majorment que la constitutio final de somatent y la const. 13. del titol de Juris. de tots Jut. que tambe se dona per contrari al cap. 7. de la Unio, se deu entendrer en los casos en los quals lo ordinari en territori del qual seran presos los anomenats en les dites constitutions, poden conexer de semblants delinquents y tenen qualitat pera exercir en ell jurisdictio, y no de altra manera y es molt necessari se fassia conforme lo capitol de la Unio disposa perque fent se de altra manera may se mouhen los ministres della a perseguir dits malfactors, ni tindrian cuydado de anar en llur seguiment si entenien que havent posat son treball y gastos en la persecutio dels tals, corrent molta terra tras dells havia de

conexer de dits presos lo ordinari de altra Unio, y no havian de ser punits en lo terme de hont es la dita Unio quels havie perseguits y capturats, y si sperant alcançar algun profit de dita captura, lo aguessen de demanar devant jutge estrany de son terme lo qual seria causa que dita Unio restaria sens lo fruit que ha comensat a obrar, en notable deservey de Deu nre. S.r al qual es cert que es estada y es molt agradable. Y en lo que se preten que haverse abdicada lo Ex.m Sr. lochtinent g.al la potestat que te de guiar, es contra las constitutions de Cathalunya referides en lo objecte, se satisfa ab una paraula dient que los guiatges son actes de gratia, y no de Justitia, y axi noy ha perque de un acte voluntari ferlo forçat.

6. Se dona per constant que lo cap. 8 de la Unio en quant disposa que los ordinaris no tingan cognitio de les penes en aquell exprimides, sino tant solament la executio de aquelles es contra a les const. 10. 12. y 13. de Juris. de tots Jutg., y ben considerat lo que dit capitol en respecte de dites penes disposa es tant solament de aquellas en que los ministres de la Unio renitents poden incidir, les quals segons la manera que estan imposades saben mes a penes conventionals y voluntaries que no a penas legals, y puix ells matexos les se imposan voluntariament, no es molt vullen que servescan per als effectes que diu dit cap., y que en haver contrafet a dit capitol sia dita pena comesa sens mes examen ni discutio y que sols reste al ordinari la executio de aquella puix no requereix conexensa de causa alguna, perque si tal fos, seria donada als ordinaris com sels dona en altre cars ab lo mateix cap. en les ultimes paraules ahont se exorta a dits ordinaris que rigurosament castiguen los qui en nom ficte desafiaran algunes persones, en lo qual cars ahont se atravesia interes de terçer delinquent y no dels ministres de la Unio, se deixa tot a la coneixensa y jurisdictio dels ordinaris pera que conforme a leys de la terra procehescan.

7. En lo que diu que lo cap. 20 de la Unio en quant lleva la potestat de guiar es contra lo cap. 1. de las corts del any *1585*, que es const. 5. del titol de guiatge y lo cap. 21. que es const. 6 del mateix titol, se diu que estan en libera voluntat y gratia del Ex.m lochtinent guiar o, no guiar a les persones quels apar sia dit guiatge entes de qualsevol manera, y sots qualsevol forma o, speçie concebut, ha pogut dit Sr. lochtinent general desguiar tots los que abans de la ferma de la Unio tenia

guiats y consentir e, donar sa fe y paraula que no guiara a les persones en lo c. 20. de la Unio mensionades, sino es que convingues concedir semblants guiatges per lo fruit que se podria sperar dels guiatges en lo cars que se reserva facultat de poderlos donar, majorment que en dit cap. nos tracta de guiatges que per privilegis estan concedits a les persones en dits privilegis mencionades, als quals no se ha pogut ni volgut fer impediment ni obstacle ab dita Unio, ni tal cosa se pot de les paraules de dit cap. 20. inferir, sino dels que pot guiar, o, deixar de guiar lo dit Ex.im Sr. lochtinent y proçeheix de sa mera voluntat.

8. Y finalment responent al contrari ques fa al cap. 28 de la dita Unio com a adversatiu a la const. final del titol de bens dels condemnats, se adverteix que axi com abans de la ferma de la Unio, de les armes y roba dels malfactors se aplicaven als officials de la Regia Cort, de assi avant entre en comoditat dels de la Unio y ministres della, no que perço los dits fassan rebrer inventaris ni descriptions dels bens dels tals malfactors ni se presumesca fer ninguna manera de confiscatio, sino que per gratia special com havian de entrar en mans dels ministres de la regia cort sien applicats als de la Unio perque axi pugan supportar los gastos que fan sens pagar, los de publich com se deurian pagar aguda consideratio al fruyt que de la dita Unio resulta, lo qual es tant gran que per conservar la provincia en lo bon estat que vuy se troba se podrian transposar les constitutions dat cars que en alguna cosa contrariassen, lo que no fan per les rahons breument deduhides y les que si menester fos si podrian ajustar.

Y noy ha que maravellarse de successos passats, perque si han errat los de la Unio no son estats corretgits y castigats, ses estat mes per inadvertentia y poca pratiga que per gana de offendrer ni agraviar a ningu.

***

APÉNDIX NOVE

Dietari de la embaxada a que es anat lo mag.ᶜʰ micer Pere Aylla doctor en drets conceller en cap de la present ciutat de Barcelona, acompanyat de Francesch Cosma Fivaller donzell, Miquel Spano ciuteda, y del doctor Jaume Ortoneda tramesos per la ciutat al Rey nostre senyor en virtut de deliberations del consell de cent sobre la professo fahedora de la translatio de S.ᵗ Ramon, perque lo Virey y Real concell impidexen que la ciutat a costa de qui se fa dita professo fassa la agraduatio, de la qual embaxada yo Steve Gilabert Bruniquer notari de Barcelona y de present regint lo offici de scriva major, so estat thesorer pagador y secretari.

DIVENDRES XXIIJ de maig M.DC.VIIJ per la tarda partiren dit conseller y embaxadors de la ciutat ab acompanyament dels altros concellers y ab cerimonia com es de costum, fent la via del palau del bisbe, plaça Nova, Cucurella, porta Ferriça, carrer del Carme e ysqueren per lo portal de sanct Antoni fins passada la Creu Cuberta y aqui los altros concellers ab los del acompanyament se despediren y sen tornaren, y lo conseller ab sos acompanyants officials y criats y adzemblas de carrega que eran dotze, y ab lo cotxo que sen porta per son descans, feren son cami y arribaren a sanct Feliu hont dormirem aquesta nit.

DISSABTE XXIIIJ de dit partirem de sanct Feliu y per la tarda arribarem a Igualada hont a la posada vingueren los concellers de aquella vila vestits ab sas gramallas, acompanyats de molta gent de la vila ab antorxas encesas, y li donaren la ben vinguda fentli moltas offertas y cumpliments, y per lo cami al passar de Piera, los jurats li ysqueren al encontre a peu y li tragueren un refresch de cocas y confits y beure pera tots los de la companyia.

DIUMENGE DIA DE PENTHECOSTES XXV de maig, apres de aver dinat, partirem de Igualada y arribarem á dormir als Hostalets de sanct Antoli, y per lo cami ysqueren los de Montmanen y presentaren al conceller algunas gallinas y pollastres.

DILLUNS XXVJ segon die de Pasqua, apres de haver dinat, partirem dels Hostalets y arribarem a dormir a Bellpuig.

DIMARS XXVIJ de dit tercer dia de Pasqua, apres de haver dinat partirem de Bellpuig y arribarem a Leyda a sinch horas de la tarda, entrant tots a cavall ab los dos verguers devant ab massas altas y ab lo trompeta, segons que en les altres viles y lochs que passarem atras se feu axi, y no pagarem pontatge per ser franchs per privilegis de la ciutat de Barcelona, y arribats a la posada vingue un verguer de part dels pahers a demanar hora al senyor conseller perque dix que los pahers li volian enviar una embaxada, al qual lo dit senyor conseller respongue que sempre que los senyors pahers volguessen podian, y poc apres vingueren lo noble don Francisco Gilabert y lo mag.^{ch} mossen Luis Valls donzells acompanyats de moltes persones de la ciutat als quals isqueren a rebre a la primera porta dels aposientos hont lo dit conceller estava, el majordom y altres officials de la embaxada, y a la que foren a la sala aposiento del dit conseller, lo dit conseller y los tres acompanyats o embaxadors los reberen a mija sala, y de peus arrimats a las finestras que miran al riu los dits cavallers explicaren sa embaxada dientli com eran tramesos de part dels pahers a donarli la ben venguda, y que aquella ciutat de Leyda tots se eran molt alegrats de que fos arribat ab salut offerintli la ciutat a tota cosa que fos de son servey ab molta voluntat, e lo dit mag.^{ch} conseller los respongue agraya molt tanta voluntat y merce y que quant seria en Barcelona ne donaria raho als altros mag.^{chs} consellers de la merce que rebia, assegurantlos molt que en tota occasio ques offeris la ciutat de Barcelona tindria molt present la memoria de tanta voluntat y que ab la matexa acudiria a tota cosa que sie en benefici de la ciutat de Leyda, y ab aquestos compliments de uns y altros los dits cavallers se despediren y lo dit conseller convida a sopar als dits cavallers.

DIMECRES XXVIIJ de maig lo dit conseller y embaxadors pujaren ab lo cotxo a la seu, hont arribats dos R.^{nts} canonges vingueren de part del capitol de aquella iglesia y li donaren la benguda (sic) y apres de aver oit missa sen devallaren baix a la posada.

DIJOUS XXVIIIJ de dit apres dinar, partirem de Leyda y en tots estos dies lo dit conseller sempre tingue en sa taula convidats alguns cavallers de la ciutat que venian a visitarlo, y arribarem a dormir a Fraga.

Dit die a Fraga al vespre, vingueren los jurats de Fraga a la

posada a donar la ben vinguda al conceller fentli moltas offertas y compliments. Abans de arribar a Fraga passada la Serra Pedragosa al cap demunt de la collada, don Martin de Heredia capita de la guarda de cavall de Fraga ab uns quants cavalls lleugers, foren aqui per acompanyar al conseller ab molt gran compliment y cortesia, y lo conseller agrayntli la voluntat lo feu entrar dintrel cotxo y al vespre lo convida a sopar.

DIVENDRES XXX de maig al mati, partirem de Fraga y lo capita de la guarda ab sos dits cavalls vingueren a la posada y acompanyaran al consaller fins alguna legua y mija mes enlla, y en agrayment de la cortezia lo conseller mana donar als soldats sexanta reals, y arribarem y dormirem a Burialalos.

DISSABTE XXXJ de Maig demati partirem de Burialalos y per lo cami ysqueren dos cavalls leugers per acompanyar al conseller qui mana donarlos dotze reals, y oyrem missa y dinarem a la venta de S.ta Lucia y arribarem a dormir a Ossera.

DIUMENGE I de Juny 1608 apres dinar, partirem de Ossera y per lo cami que seriam a tres leguas de Çaragoça arriba Miquel Largues correu de la ciutat qui venia despatxat per los consellers ab las instructions, actes y papers que trametian a dit consaller, lo qual li mana que arribas a Çaragoça anant com anava corrent a la posta, per veure si sentiria que los jurats fessen demonstracio de exir ab serimonia a rebrel, y que isques altra vegada corrent a la posta venint li al encontra per donarlin raho, y ab aqueix orde feu son cami y a la que forem a dos leguas de Çaragoça poc mes o manco, arriba per la posta ab sos criats y son postillo avant un cavaller ques deya Pere Portales ciutada de Çaragoça, lo qual se apea de son cavall y lo conseller y embaxadors qui anaven en lo cotxo tambe se apearen, y lo dit mossen Pere Portales explica a dit conseller com venia trames de part dels senyors jurats de Çaragoça fent li asaber com havia poch que sabian de sa venguda, de que aquella ciutat havia rebut molt particular contento, y que en demonstratio de asso havian deliberat exir a rebrel com en altres ocasions aquella ciutat tenia acostumat, y que perço lo supplicaven fos servit detenirse per lo cami pera donar loc y temps a que la ciutat de Çaragoça pogues exir ab lo degut compliment que desijava per la entrada de sa mag.tia, y tambe que dits senyors jurats li havian donat carrech que digues a dit conseller los fes merce de entretenirse en la ciutat de Çaragoça fins per tot lo dia de Cor-

pus proxim vinent, pera que ab sa presentia pogues honrar aquella professo y que en lo entretant se aposentas ab los embaxadors que venian ab ell en la casa que pera dit effecte havian previnguda, y tambe volian que la gent que anava ab ell tingues la posada francha lo temps que estaria en la dita ciutat de Çaragoça E lo dit senyor conseller li respongue que besave les mans als senyors Jurats per tanta merce que li feyen, y que ben certa estava la ciutat de Barcelona de la voluntat de la ciutat de Çaragoça, y que quan seria tornat a Barcelona ho representaria als senyors consellers perque sen tinga la memoria que tanta voluntat merexia, y que per lo cami se detindria y speraria lo orde que los senyors jurats de Çaragoça li volrrian donar, y que en tot lo demes que se li manava no tenia remey perque anava de molta pressa, y que ab tot com se veuria ab dits senyors jurats, los ho diria de paraula E lo dit mossen Pere Portales li dix que tenia orde de no dexarlo fins que fos a Çaragoça, e lo dit senyor conceller y tres embaxadors ab dit mossen Pere Portales se meteren en lo cotxe y fent son cami, a la que foren passada la Puente de Gallego se apearen tots y sen entraren en una casa que es aqui, y lo dit senyor conceller y los dos verguers se vestiren las gramallas per que per lo cami ia may se la havian vestida, sino que sols ab la banda de domas carmesi que solen portar los consellers entra per los pobles que passava ab los verguers devant, posat lo caparo y ab las massas altas axi en Cathalunya com en Arago, y axi en los locs reals com de barons, y estant en dita casa arriba un cavaller o gentilhom a cavall ab un cavall y dos lacayos que portaven un cavall ab guarnitions y gualdrapa de vellut negre pera la entrada de dit senyor conseller, trames de part del duch de Ixar, y a poca estona lo dit conseller puia a cavall ab lo dit cavall, vestit ab sa gramalla, y verguers devant ab massas altas, acompanyat dels tres promens o embaixadors desus nomenats y de dit mossen Pere Portales y de alguns cavalles de la ciutat de Barcelona ques trobaren alli, y de las persones qui venian en sa companyia o servey tots a cavall, partiren de aqui fent lo cami de la ciutat de Çaragoça, y per lo cami ysque molta gent de peu y molts cotxos de damas que exien a veure la entrada de dit conseller, y ans de arribar a la puente molt tros abans, foren aqui lo mag.ch mossen Pedro Hieronymo Laporta jurat en cap de Çaragoça a cavall ab capa y espasa y ab una banda de sati carmesi sobre la

capa, que es la insignia consular ordinaria que ells solen portar, ab sos verguers devant ab massas altas, acompanyat de moltas altras personas de honor tots a cavall, lo qual rebe al dit conseller ab molta afabilitat y cortesia dientli que la ciutat de Çaragoça se alegrava summament de la sua venguda y que per la obligatio que tenia a la ciutat de Barcelona venian tots a acompanyar y servirlo, fentli moltas offertas y cumpliments, y lo dit mag.ch conseller li respongue que tenia a molta estima la merce que li feien y que aquesta era de ajustar a las moltas altras obligations que la ciutat de Barcelona tenia a la ciutat de Çaragoça, y que quant seria arribat ha Barcelona ho diria als altres mag.chs consellers perque tingan present la memoria de tanta merce, y axi feren son cami anant lo dit senyor conseller en cap de Barcelona a ma dreta del jurat en cap de Çaragoça, apres venia mossen Francesch Fivaller a ma dreta de un ciuteda de Çaragoça, y ab lo mateix orde seguian los altres embaxadors, successivament anavan de dos en dos los officials de la embaxada y criats, y devant anaven dos lacayos del duch de Ixar qui havien portat lo cavall, precehint los verguers del conseller als del jurat anant devant ells la cavalleria que era exida al dit jurat, y juntament don Felix Malendrich y altres cavallers cathalans quis trobaven en Çaragoça y eren exits a fer cort a dit conseller, anant y venint corrent per la posta Miquel Largues correu de la ciutat ab son postillo, per dar raho al conseller com li era estat ordenat, y anant devant tots Pau Amer trompeta de dit conseller vestit ab sa roba de domas carmesi, sonant la trompeta com es de costum del conseller de Barcelona quan va cami, y ab aqueix orde feren son cami exint molt gran poble de Çaragoça y molts cavallers y damas a veure la entrada, mostrant publicament molt gran contentament de la venguda de dit conseller, y al passar de la puente del rio de Ebro, en una finestra de las casas de la ciutat que es iunt lo riu havia una cobla de menestrils que sonaven pera regosijar dita entrada, y axi entraren tots en ciutat passant per molts carrers y plaças fins que arribaren a la posada que es la casa del senyor Pedro de Aguilar en la calle Mayor, hont arribaren ja tart y s hi apearen ab moltas atxas quey avia encesas perque ya era casi de nit, ab la musica de menestrils de la ciutat que sona aqui fins que dit conseller y jurats y tres embaxadors foren pujats dalt en dita casa, en la qual foren hospedats a costa de la ciutat de Çaragoça y ia tart sopa-

ren, ab la musica que sona entant o que dura la cena y ab molt gran cumpliment, y aqui foren los altres jurats y li donaren la ben venguda dientli que no sufririan sen anas de Çaragoça que no fos passat lo die de Corpus, y si be lo conseller replica, tota via accepta la merce Es ver que lo majordom, secretari y demes officials sen anaren al hostal de los Reyes a costa de la ciutat de Barcelona.

DILLUNS II del mes de Juny any M.DC.VIIJ en Çaragoça per lo mati, dos dels jurats vingueren a la posada del conseller ab alguns altros ciutadans per acompanyarlo a missa, y axi ysqueren de casa lo conseller ab sa gramalla al mig dels dits dos jurats los dos verguers del dit conseller y los dos dels dits jurats devant ab masses altes, y los tres embaxadors ab los cavallers qui venian en companyia dels dits jurats tots a peu, anaren a nostra Senyora del Pilar hont hoyren missa desdel coret o tribuna ab sos coxins grans de vellut carmesi y catifa en terra per agenollarse, y apres de oyda la missa se acostaren al altar de n.[ra] Senyora del Pilar hont los capallans de la yglesia ab moltes lums quey havia encesos, li mostraren la figura de nostra Senyora del Pilar y despres de molt vista y devotament mirada la figura y las riquesas della, sen anaren a la sacristia y alli li mostraren moltas reliquias, mantos y altras cosas de nostra Senyora que son de inestimable valor, y en lo temps que entraren a la yglesia y ques digue la missa y al exir hague musica de menestrils y lorgue sona, y los de la capella de la yglesia cantaren a maravella, que tot fou pera festejar a dit conceller, y li mostraren grandíssimas antiguedats y cosas particulars de aquella yglesia de notable consideratio y estima, y al entrar y exir de dita yglesia dit conseller fou rebut y acompanyat per los canonges ab son vedell devant, y de aqui sen anaren a cavall ab cotxos a dinar, lo qual fou molt splendido y ab musica de menestrils y cantoria, y restaren a dinar ab dit conceller los dits jurats y molts altres cavallers de dita ciutat. Al depres dinar anaren a cavall ab cotxos á santa Engratia, y aqui al entrar y eixir fou la musica de menestrils y trompetas, y los frares de aquell monestir que es del orde de St Hieronym lo reberen a la porta y li mostraren la sacristia y la capella de Sta Engratia y la casa, que tot es cosa de gran magestat y grandesa y de grandissima devotio, y de aqui anaren a veure una casa de recreo iunt la ciutat que es de Alonço de Villalpando que abans era de Çaporta, hont hy

havia moltas pinturas de grandíssima primor y un hort de molta importantia, y de aqui sen tornaren a casa, y dit depres dinar ans de exir de casa, los jurats feren venir alla uns bolteadors que entretingueren la tarda y boltearen dins la casa a hont dit conseller posava. — Dit die vingue lo diputat militar del regne de Arago a donar la ben venguda a dit conseller de part de tots los diputats, y resta a dinar ab dit conseller e altres molts cavallers y tambe li vingueren a donar la ben venguda molts cavallers principals, y la matexa ben vinguda li enviaren á donar la major part dels convents dels religiosos de dita ciutat, pregant lo los fes merce de honrarlos en visitar lurs convents.

DIMARS IIJ de Juny demati tots los sinch iurats foren a la posada del conseller yl acompanyaren a missa al monastir de la Merce, anant ab cotxos com sempre, que de ordinari eran sinch o sis cotxos cada vegada que exia de casa, y axi mateix a la yglesia fou la musica, y oyda missa y vista la sacristia y lo monastir sen tornaren a dinar.

Dit dia apres dinar ia tocades les tres hores, arriba un correu de cavall qui ab acte de notari quen feu levar presenta y liura a dit conceller una carta del rey feta en la Ventosilla al derrer del passat ab que sa Mag.t ordena y mana a dit conseller y tres de sa companyia, a qui en nom expres anava dirigida dita cartha que sen tornassen, y dit conseller y embaxadors resolgueren despatxar lo correu de la ciutat a Barcelona als senyors consellers per dar los ne raho, com de fet escrigueren embiantlos originalment la matexa carta del Rey pera que ordenassen del fahedor, y ab tota diligentia parti Miquel Largues correu de la ciutat a quatre hores de dit dia, y dit dia hora tarda devant dita casa o posada del conseller per orde dels jurats de dita ciutat, y hague cos de toros, con maroma atados a los cuernos y un ala quels alcançava, que fou cosa de gust y entreteniment.

Rebuda la dita charta del Rey, lo dit conseller en presentia dels dits tres embaxadors dona raho als Jurats del thenor de la dita charta de sa Mag.t, dient los que seria forçat haverse de detenir en Çaragoça y sperar la resposta de la ciutat de Barcelona, y que pus sas merces los havian volguts tant honrar y hospedar ab tant cumpliment, rebrian tots aquella merce fins al divendres, y que de aqui ab sa licentia sen anirian a la posada, a que dits Jurats respongueren que sa magnificentia nos donas pena, y que ells de nenguna manera ho soffririan sino que volian

estigues fins que tingues orde de la ciutat de Bar.^{na} o de passar avant son cami o de tornarsen a Bar.^{na} perque molt mes devia la ciutat de Çaragoça a Barcelona, y que si dit conseller volia, per part de la dita ciutat de Çaragoça se enviaria embaxada a sa Mag.^{t} pregantlo fos servit de dexarlo passar havant fins ques ves ab sa M.^{t} , y dit conseller li respongue que los besava las mans per tanta merce y que pus havia enviat lo correu a la ciutat de Bar.^{na} que havia desperar lorde que se li enviaria.

DIMECRES IIIJ de Juny M.DC.VIIJ al despres dinar a hora de vespres lo conseller ab sa gramalla y los sinch iurats de Çaragoça que havian dinat tots junts, ab altres cavallers y los dits embaxadors ab alguns cavallers e ciutadans que eran venguts a la posada de dit conseller per acompanyar lo, ultra los de taula que havian dinat ab ell, anaren a vespres a la seu, seguerent alt al altar major a la part del evangeli ço es primer el Justitia de Arago y en segon lloch el conseller y succesivament los Jurats de Çaragoça per son orde y aprés los tres embaxadors, y los dits Justitia de Arago y Jurats tenian als peus per arrodillarse sengles almoadillas de vellut negre, y lo conseller en son endret tenia una almoada gran de vellut carmesi las quals almoadillas y almoada los dits Jurats havian proveydas y fetas posar en dits lochs, y a la altra part ço es al corn de la epistola al mateix enfront seyen alguns doctors del real consell de Arago ab sas almoadillas tambe de vellut negre per agenollarse, y acabadas vespras los dits Justitia, conseller, iurats, embaxadors y demes cavallers y ciutadans que ab ells eran venguts, sen anaren a passajar a cavall ab quatre cotxos molt ben adressats que los dits Jurats havian previnguts, y anaren a sanct Francesch a veure aquell monastir: arribats a la seu y puiats al altar maior se succehi que arrodillantse dit conseller devant dit altar maior per fer oratio ab la almoada ó coxi gran de vellut carmesi, lo sacrista de la seu digue a dit conseller que no podia tenir dita almoada en dita iglesia, y girantse dit conseller als Jurats de Çaragoça sens donar resposta a dit sacrista, li digueren dits Jurats a dit conseller que nos mogues, y axi sen torna dit sacrista y estigue dit conseller totas las vespras ab dita almoada.

Dit die per lo mati ans de miig die arribaren a dita ciutat de Çaragoça lo Ardiaca Alentorn, March Lentes y Francesch Trinyach embaxadors tramesos per los deputats del general de Cathalunya al Rey n.^{re} senyor per al mateix effecte a que va lo

conseller, y perque ells havian rebuda altra carta del rey del mateix tenor que es la de dit conseller y embaxadors la qual los havia donada lo mateix correu per lo cami, ans que arribassen a Çaragoça, per ço los dits embaxadors al depres dinar despatxaren un correu pera Barcelona als deputats donantlos avis de asso pera que ordenassen lo que deurian fer, als quals embaxadors de dits deputats lo endema convida a dinar dit conseller, com de fet y dinaren ab los iurats y molts altres cavallers.

DIJOUS V de Juny en Çaragoça dia de la festa del Corpus al mati, acabat lo offici se feu la professo a la qual segons los Jurats digueren al dit conseller en cap havian tractat y concordat ab lo senyor archabisbe virey de Arago hi aniria lo conseller en lo loch hont acostuma anar lo virey, y que dit virey per dita rahon no aniria empero segons se dix venint asso a notitia del Regent y doctors del consell de aquell regne qui solen anar a dita professo ab lo orde que avall se dira, procuraren ab dit senyor virey torbas que dit conseller no anas, y aixi noy ana sino que desde la finestra de la casa hont posava ab lo Jurat en cap que li feya companyia mira la professo tenint en dita finestra son estrado ço es un gran dosser de vellut carmesi ab dos coixins grans del mateix, y estant dit jurat y conseller en cap en dita finestra ab dit strado, arriba lo virey de Arago his posa en una casa quasi devant de la que estavan dits conseller y iurat ys posa en una finestra baxa pera mirar dita professo ha hont la mira, tenint quasi devant dits conseller y iurat en cap ab dit strado, y axi se feu la professo de Corpus ab molta solemnitat: los bordons del pali que eran catorze aportaven catorze sacerdots vestits ab ses casulles, que segons se deya eran los curas de las parrochias com es de costum, y apres de la custodia venian los sacerdots del gremial, y apres venian los dos verguers dels iurats y dos altres verguers del Salmedina ab sas massas altas anant los verguers dels jurats en miig, y apres seguian los quatre iurats vestits ab sas gramallas ço es lo jurat segon per absentia del cap en mijg del salmedina a ma dreta y del regent la cancellaria a ma esquerra, y successivament venian los altros tres Jurats hu tras altre, cada un dells en miig de dos doctors del real consell, y derrera dits jurats venian tres altres doctors del real consell tots en una filera, y en apres venian los cavallers, de dos en dos ab sos ciris en les mans, y lo demes poble. — Dit die demati lo señor Archebisbe de Çaragoça virrey de Arago,

per son secretari embia a dit conseller una carta del rey la qual era del mateix tenor que la que rebe a tres, de que a dita jornada se fa mentio. Apres de aver dinat vingueren uns cantors qui cantaren y sonaren una bona stona que fou cosa de oyr, com fou axi meteix en los demes dies que dit conseller estigue en Çaragoça, en apres dit conseller y iurats ab sas gramallas foren a vespres a nostra Senyora del Pilar, y acabadas se feu la professo del Corpus en aquella iglesia: portaren lo talem dos doctors del consell y mossen Francesch Cosma fivaller y el doctor Ortoneda, y juntament lo portaren certs ciutadans de Çaragoça, dit conseller y sinch Jurats: a las vespras segueren en sas cadiras y coxins grans de vellut carmesi alt al altar major a la una part y dos doctors del consell al altra en lo escon, ab almohadillas de vellut negre en terra y seguiran la professo lo conseller y iurat en cap a ma squerra de dit conseller en miig de mossen Miquel Spano a ma dreta y de un ciutada de Çaragoça a ma squerra, y successivament los altres iurats per son orde en miig de dos ciutadans: al partir de casa per anar a dita iglesia lo conseller ab sa gramalla anava en miig de dos jurats, ab los quatre verguers devant ab massas altas y ab molt acompanyament com sempre, y al arribar a la yglesia y al tornarsen ysqueren molts capellans ab son vedell devant a ferli honra y a companyarlo.

DIVENDRES VJ de Juny en Çaragoça demati, lo conseller ab dos dels Jurats y molts altros cavallers y ciutadans, anaren a missa a Predicadors y alli fou la musica de menestrils qui sonaren al entrar y exir y en la missa com los demes dias. Al depres dinar lo dit iurat en cap y lo conseller anaren á una casa per veure la professó ques feu de Sant Philippe, y dits jurat en cap y conseller estigueren en una finestra de dita casa ab son strado de vellut carmesi y ab las almoadas grans del mateix, y passant las banderas de la professo devant de la finestra ha hont eran dits consellers y jurats abaxavan las banderas que aportavan y ab ellas feyan acatament a dit conseller, estant baix un masser de dit jurat en cap ab sa vestidura de grana y massa, advertint als banderados que fessen dita obedientia al dit conseller en cap.

DISAPTE VIJ de Juny demati en Çaragoça lo dit conseller ab lo acompanyament acostumat, ana a sancta Ines monastir de monias, hont al entrar fou aqui la musica com en totas las altras yglesias fou, que al entrar y oynt la missa y al exir la musica de

menestrils y orgue sonava y en moltas vegadas hy havia capella de cant de orgue, que en Çaragoça las hi ha aventatiades, y sobre mesa sempre hy hague musica y algunas vegades cantors qui sonaven y cantaven letras ab molt gran gust y aplauso dels oynts.

DIUMENGE VIIJ de Juny de mati, en Çaragoça anaren a sancta Engracia y feuse la professo del Corpus, foren hy tots los sinch jurats ab sas gramallas y anaren ab lo conseller a la professo derrera del gremial, ço es primer los dos verguers dels jurats y los dos verguers del conseller de Barcelona en miig ab massas alçadas, en apres venian lo conseller a ma dreta del Jurat en cap en miig de mossen Miquel Spano a ma dreta y de un ciutada a ma squerra, y en segon, ters, quart, y quint trast venian los altres jurats per son orde en mig de dos ciutadans: lo talem que era de duas varas portaren mossen Francesch Cosma Fivaller y el doctor Ortoneda, portant las dos varas del miig y las altras las portavan ciutadans. A la iglesia dits conseller y jurats segueren al altar major a la part del evangeli, en sas cadiras y coxins de vellut carmesi, y al depres dinar anaren al hospital y feuse la professo ab lo mateix orde, ananthi dits conseller y sinch jurats y estigueren totas las vespres asseguts tots sis devant del altar major ab sas cadiras y almoadas grans de vellut carmesi, y apres anaren a la seu y a la deputatio. — Dit dia al tart a las tres horas arriba Miquel Largues correu de la ciutat ab letra dels consellers ordenant a dits conseller en cap y sos acompanyats sen tornassen a Barcelona, salvo lo dit mossen Fivaller qui ordenaren anas a la cort y fes la embaxada.

DILLUNS VIIIJ de Juny en Çaragoça demati, los dits conseller y jurat en cap anaren a casa la ciutat, y los quatre iurats ab molts ciutadans ysqueren a la porta a rebre lo conseller, y entrats en la sala del consell se assentaren en los escons que alli eran, posant al mijg al dit conseller y lo jurat en cap a ma esquerra de dit conseller y assentats tots en dita instantia ha hont hi havia gran multitut de cavallers y ciutadans, lo dit conseller los feu un rahonament ab lo qual en effecte los digue quant agrait estava de las moltas honras y merces li havian fetas en lo temps havia estat en dita ciutat, y quels besava las mans pregant los li manassen cosas de lur servey que en totas acudiria com tenia obligacio, y que tot ho representaria a la ciutat de Barcelona perque en ella se tingues perpetua memoria de tants grans

merces, y de aquí anaren a la lotia. Al depres dinar anaren a la iglesia de la companyia de Jesus hont vingueren los altros jurats tots sens gramallas si be lo conseller la portava, y segueren al altar major ab sas cadiras y coxins precehint sempre lo conseller. Lo dinar en aquest die assenyaladament fou molt splendido: dinaren y lo salmedina y tots los sinch Jurats y molts cavallers y ciutadans que en tots serian mes de trenta de taula y en tots los dias ana sempre ab molta abundantia y ab musica cada dia, y sempre lo jurat en cap en companyia de alguns ciutadans menia y ana ab dit conseller, empero anava de ordinari sens gramalla per que alla no la portan sino en professons y altros actes molt solemnes y cada dia anaven ab quatre y sinch cotxos passeiant per ciutat, y fou tot ab tant cumpliment que resta la ciutat de Barcelona obligadissima a la de Çaragoça. Apres de haver sopat lo dit conseller y embaxadors se despediren dels jurats fentse entre ells grans offertas y cumpliments, y dit conseller y embaxadors se resolgueren de partir lo endema de gran mati perque los dits Jurats lo volian acompanyar en la exida y axi per no detenirse, dit conseller volgue exir dit conseller ans del dia sens dit acompanyament ans de dia pera tornar sen a Barcelona salvo lo dit senyor Fivaller qui resta per anar a la cort, y los iurats volgueren que nosaltres de nenguna manera pagassem las posadas ço es lits y servey dientnos que ells las volian pagar y seria lo que nosaltres hagueram pagat si dits jurats nons ho haguessen torbat, fet lo compte algunas cent liures o mes, y lo dit conseller mana ques donas una bella cadena de or a la senyora de la possada ha hont estava, com de fet se li dona, y estrenas als criats y criadas de casa y a altras personas.

DIMARS X de Juny de gran mati partirem de Çaragoça y dinarem y soparem y dormirem a Ossera, hont los iurats de Çaragoça trameteren al conseller un carro carregat de pa, vi, neu, confituras y volatarias y altras carns, las quals li presenta de part dels jurats un ciutada de Çaragoça.

DIMECRES XJ de Juny partirem de Ossera y dinarem y soparem y dormirem a Burialalos.

DIJOUS XIJ de Juny partirem de Burialalos y dinarem y soparem y dormirem a Fraga.

DIVENDRES XIIJ de Juny dinarem en Fraga y soparem y dormirem en Leyda.

DISSAPTE XIIIJ de Juny partirem de Leyda y dinarem y soparem y dormirem en Bellpuig.

DIUMENGE XV de Juny demati partirem de Bellpuig y dinarem als hostalets y soparem y dormirem a Igualada.

DILLUNS XVJ de Juny demati partirem de Igualada y dinarem a la font de la Reyna y dormirem a Martorell.

DIMARS XVIJ de Juny demati partirem de Martorell y anarem a dinar a sanct Feliu, y de aqui al vespre entrarem en Barcelona a la sorda, perque lo conseller no volgue avisar per entrar secret y sens que se li fes nenguna manera de compliment.

STEPHANUS GILABERTUS BRUNIQUER

Notarius publicus Barcinone et secretarius, manu propria.

FÍ DEL VOLUM VINT Y TRES, VUYTÉ DE LA PRESENT EDICIÓ

INDEX

(VOLUM VINT Y TRES)

	Pág.
M.DC.III	1
M.DC.IIII	76
M.DC.V	152
M.DC.VI	249
M.DC.VII	325
M.DC.VIII	379
M.DC.VIIII	462
Apéndixs al Volum Vint y tres:	
Apéndix primer	503
Apéndix segon	518
Apéndix tercer	519
Apéndix quart	526
Apéndix quint	530
Apéndix sisé	553
Apéndix seté	558
Apéndix vuyté	570
Apéndix nové	577

INDEX ALFABETICH ANALITICH

DEL VOLUM VINT Y TRES

A

Planas.

Abad de Ripoll, Ivallar ó Juallar, questió dels visitadors en la deputació (V. Visitadors).
Abadessa de Sta. Clara, mort. 37
Id. de Valldoncella id , 106 y 52. Id. elecció, 104.
Advocat de la ciutat. Mort y dol. 124
Id. retorn de la cort. 204
Administrador de las plassas, processat. . . . . 309 y 10
Id. jurament, 320 y 21. Id. del sotadministrador, 332.
Administracions, relació de ellas en lo Consell (V. Consols, Oficis).
Aduana forns, nou arrendament, 385. Incendi, 396 y 98.
Agramunt, volia privilegi p.ª fabricar menuts 373
Alimarias á carrech del escriba racional 185
Any nou, 149 y 52. Passejada, 325 y 77 (V. Festas).
Aposientos denegats per una venguda de personatjes 390
Apotecaris, evocació de una causa de extracció 118
Artiller mort de desgracia. 246
Aula de la Rambla. Guarda pera sos minyons 21
Avalot de estudiants contra lo rector. Crema de portas de sa casa 250 y 51
Aygua, falta della en lo Rech. 12
Aygat, estragos en sitjas y casas . . . . 228, 233, etc.
Id., per nostra Senyora de agost. 362

B

Bandolers, Somatent contra id. (V. unió) 29
Batlle, terna, 51. Extraccions, 82 y 476. Juras, 159, 256, 397 y 484. Mort, 321.
Id., clavari, capdeguayta, etc. 580
Id. cridas perjuicials . . . . 477 y 79
Id. embarga la obra de un pou, devant de la pescatería 453
Id. facultat de nomenar sotsballe a son pler . . . . 109 y 10
Sotsbatlle, aprehensió de un remat de tossinos 381
Barbers y chirurgians, plet ab la ciutat. 132
Batxillerat, acte publich 357
Batxillers (V. Studi).
Benedicció de un standart de galeras (V. Naus).

Planas.

Benefici ó capellania en Sta. Marta, collació 382
Bisbe de Barcelona, provisió, possesió, butlla. . . . . . 98, 99 y 100
Id. entrada . . . . 103 a 5, 7 8 y 9
Id. de Murcia, mort y aniversari. 274
Bixest, any 385
Bolles, arrendament se tracta per los Brassos de la Deputacio. . . . 449
Blats (V. Forments).
Id. mostras presas de las sitjas 17
Id. relació, 21. Id. en Consell, de forments, deutes y drets, 16.
Id. averiats per plujas, alienats per bollatí. . . . . . . 226, 28 y 29
Id. id. queixas de ecclesiastichs e militars. . . . . 231 a 33
Id. inundació de les sitjas. . . . . 233 y 34
Id. perduts, romputs y cremats 234
Id. contra los qui aprofitaban los podrits. 236
Id. cessa lo bollati. Se inutilisan los blats 224
Id. comptes de aprehensions y compras. 239
Id. llibertat de preus 298
Id. embaixada als diputats. 301
Id. propi us concedit als mercaders . . . . 302 y 43
Id. provisió . . . . 145, 49, 50, 304 y 19
Id. carestia (V. avalots per id., mesures, etc.)
Id. extracció y preus . . . . 317 y 18
Id. escases en Castella 343
Id. destinats per lo Rey, retorn (V. oficis, etc.)
Id. venuts a Granollers e a altres pobles 347
Id. Socors a Perpinya.
Id. altres guastats, despatxats per bollatí . . . . . 354, 55, 59, 64 y 67
Id. prestats a Montserrat 362
Id. tracte de compra a un frances 362
Perduas en forments 562
Bruniquer, passa a Scrivá major 372
Butlla, professó, 78. Altre id., publicació, 204.

C

Cambis, interessos . . . . 263, 66 y 68 (Apendix IV).
Id. tassa . . . . 269, 81, 85 y 349
Id. per la fira de Sens 359
Canonització de S. Ignasi, se tracta della 237
Canceller nou, es visitat . . . . 63 y 237
Capbreu de las rendas de la ciutat 368
Capella de la Pietat en S. Agustí, jubileu a son favor 378
Capellá de Sta. Marta, procehiment contra dell 333
Capitol de la Seu, debats ab lo Consell, excomunió (V. Apendix I).
Carme, gastos de capitol 301

Planas.

Carmelitas, resistian anar a la profesó de Corpus. . . . . . . 275 y 76
Carns compradas per la ciutat, queixas de la diputació. 38
Id. balons y abast . . . . 17 y 255
Id. seguretat per lo tall. 164
Id. id. per la quaresma. Penyoras per lo sotsbatlle 53
Carniceria del Capitol. Grans debats ab la ciutat. . . . . 39 a 64
Id. questió ab lo Capitol sobre pastura de moltons 283
Id. se veda als particulars comprar en dita carniceria 189
Id. altres debats, 81. Id. avinensa, negociacions 60
Id. lletras citatorias del nunci. 78
Id. entredit y excomunió. Revocatió de id., 71 (Apendix I).
Id. reclamació dels convents . . . . 97 y 98
Id. tornada de embaxadors á la Cort y a Roma 94
Id. renuncia a la contentió ab lo Capitol 280
Concordia. Firma y tenor de ella. Avisos . . . . 82, 85 y 95
Id. correspondencia sobre tal assumpto. 16
Carta del vici-canceller 497
Cartas, (V. Rey, etc.)
Cas singular de un home que visqué sens beurer 143
Catius, redenció. 125
Consell real, mort de un dels doctors 29
Id. reposició del regent y dels doctors 123
Id. de Cent, sobre fer relations . . . . 121, 41, 60, 358 y 432
Id. sobre diversos caps, y prorroga . . . . 55, 106, 14, 43, 66, 242 y 51
Id. ordinari pera estraccions . . . . 148, 53 y 57
Id. desavinensas en id. . . . . 191 a 96
Id. de 36 17
Id. debats ab la deputació, mitjensant lo bras eclesiastich, 193, 209, 24, 26 y 37.
Consell de Cent sobre delatura de consellers y racionals mercaders per haber closos certs comptes 32
Trentenaris per blats y per carns . . . . 22 y 23
Id. per cartas y per la baronia de Flix 80
Id. per comptes del sindich 29
Id. sobre proposició de estaments . . . . 21, 22 y 36
Id. per habilitadors. 61
Id. instats als consellers . . . . 162 y 93
Id. avinensa sobre administració del pastrim 119
Id. pera declarar en causas de visita. 32
Castich de alguns del consell per desacato. 478
Id. toch de campana per aplegarlo 242
Ciutadans, matrícula . . . . 104, 399 y 492
Comptes, examen y pagament 382
Consellers extraccions, juraments, visitas, correu al Rey, etc., 62, 64, 143, 44, 45, 46, 48, 239, 41, 316, 70 y 454.
Conseller sisé. 29
Id. 2.° retorn de unas sortidas . . . . 146 y 72

Planas.

Id. resistencia de un a acceptar lo carrech, y relacio de casos semblants, 454, 55 y 57.
Id. concursat per la llotja sobre una lletra de cambi. . . . . . 51 y 54
Id. mort y dol del 4.° . . . . 235 y 36
Visitas. A Moncada, 23 y 451. Al pont de S. Boy, 452. A la torre del cap del riu, 444. A la de Mongat, 446. A les fonts, 447. A Pedralbes, 305, 66, 71 y 449. Al Spital, 379, 85 y 87. Als Angels, 395. Al virrey y al bisbe, 111, 241, 372, 455 y 56. A un cardenal, 139. Al canceller, 63. A la duquesa de Terranova, 246 y 48. Al duch de Sessa, 77. Al de Cardona, 441.
Ceremonial . . . . 27, 109 y 17
Cas de etiqueta ab la Vireyna. 252
Junta per assumptos de etiqueta 65
Atribucions del consell sobre administrar professons. Exemplars de ellas, 421 etc.
Marques de Aytona visita als Consellers 289
Duch de Cardona, retorn de id., 444 Despido de id., 451.
Questió de precedencia ab bisbes. 340
Id. de assiento, de coxins y cadira . . . . 253, 58 y 489
Aniversari de D. Pedro de Moncada. . . . . 97 y 487
Gramalles. 369
Dol per lloctinents, 21. Morts de id., 304, 5, 56, 70 y 454.
Tinter de plata pera lo consell 69
Consol genovés, excés en donar curadors a una nau de sa terra. 372, 76 y 84
Correu de la ciutat no paga drets al correu major . . . . . . 144 y 371
Id. p.ª S. M., despatx a mitjas ab la Diputació, 19, 20, 21, 64, 151 y 240. Retorn, 250, 327 y 497.
Id. tornadas de la Cort, 29, 68, 73, 79 y 460. Id. ab letras, 82 y 497.
Id. enviat al nunci . . . . 49, 61 y 82
Id. pres per venir de part infecte, 379. Id. fuga de la presó, 80.
Id. mort, 37. Id. nominació de altre, 40.
Cort del veguer, excessos del prior en dar permisos als officis. . . . 382
Crides ordinaries del Veguer 37
Id. abusivas per lo batlle (V.)
Sta. Creuada o Cruzada publicació y professó . . . 153, 250, 327 y 80

D

Degá Cellers, mort 277
Deputació, crida dels brassos . . . . 15 y 65
Junta de id. 82
Id. sentencia 132
Id. se tracta de la suspensió o revocació del dret per galeras, 120, 26, 27, 32, 34 a 36, 241 y 56.
Id. arrendament de bolles (V.) per los brassos 449
Sindich de id. (del general) convida als Consellers 64

Planas.

Resolució de comptes entre la Diputació y la Ciutat. 260
Concordia entre abdues sobre execució de llurs deutors. 371
Questió entre id. sobre id., 270. (V. Apendix III).
Execucions, 364. Id. de vesanas a un deutor, 221.
Nota de serveis rebuts de la Ciutat . . . . 222 a 24
Deputació, arrest del advocat fiscal 377
Diputats extracció, 437. Id. juraments, 438.
Deutors a la Taula, prorroga 235

E

Eclipsi de sol. Aygats (V. *Plujas*) 228
Embaxada a la cort, 165. Id. retorn, 215 y 344.
Id. despatxos, 184 y 451. Carta, 188. Tornada, 97 y 501.
Id. retorn de embaxador de Roma 126
Altre embaxada a Roma. Retorn, 273. Visita, 274 y 75.
Id. al Virrey. Cas de etiqueta. . . . . 215, 3 y 4
Id. de Çaragoça, obsequis, 271 a 73. Partida, 280.
Id. sobre extracció o extradició de presos aragonesos de Cataluña. . . 6
Carta del rey sobre aytal assumpto 356
Entredit, 24. Id. en Venecia, 280.
Escusado demanat per lo rey. Lo concili provincial solicita rebaixa 374 y 98
Estudi (V.) Studi. Graduació de batxillers. 357
Estudians, avalot (V. esta veu) . . . . 250 y 51
Excomunió (V, Capitol, debats, 71 y Apendix n.° I.)

F

Festas civils. Any nou, cavalcada . . . . . . 49, 151, 249, 432, 62 y 98
S. Johan, 2, 118, 90, 280, 94 y 379. Festas en lo Born, En lo carrer Ample. En la plassa de Sta. Ana, 107, 53, 59, 82, 89, 276, 353, 181 a 84, 87, 99 y 470. Justes y torneigs. Staferm. Alimarias per S. Jordi; per Sta. Creu; per naixament de princep, 188, 270, 333, 54 y 80. Torneig sospés per questió d' etiqueta, 335. Festas en lo Born, gasto de confituras pera los consellers, 492.
Festas relligiosas y de *Sants*.
Festa dels Reys, 152, 250, 327 y 79. Id. de Capdany en S.ª M.ª, 76 y 152.
Candelaria . . . . 81, 160, 255, 332 y 83
Jubileu, 204 y 98. Anunciació de N.ª S.ª, 148 y 265.
S. Cristofol en S.ª Maria, 58 y 396. Mort del beneficiat de la capella, 141 y 43.
S.ª Magdalena, 23. S. Paciá, 165.
S. Jaume y Sta. Anna, 25. Professó del S. Nom de Jesus, 93, 165, 331 y 380.

Planas.

S.ª Marta en l' ospital de Desvilar . . . . 24, 125, 288 y 360
S.ª Clara . . . . 29, 126, 244, 97 y 439
S. Sebastiá, 157, 252 y 328, professons.
Assumpció, festa en la seu, 126, 238, 362 y 439. Obsequis al Sr. Lloctinent, 30.
S. Roch, festa y professó en Sta. Eulalia, 31, 126, 204, 98, 362, 63, 439 y 49.
S. Agostí . . . . 33, 52, 128, 53, 207, 98, 363, 81 y 440
S. Lop en la Mercé . . . . 34 y 207
S. Ramon de Penyafort a predicadors . . . . 153, 250 y 319
N.ª Sra. de Setembre, en la Lotja . . . . . 33, 132, 208, 300 y 440
S. Ignaci en Bethlem 35
S. Lluch en la Universitat. . . . . 38, 139, 307, 67, 448 y 49
Sta. Eulalia . . . . 82, 161, 256, 333, 85 y 402
N.ª S.ª de la Canal per agost 439
Id. de la Concepció. . . . . 68, 146, 242, 318, 73 y 457
Ofici a S.ª Caterina en S. Francesch. 273
Expectació del part de N.ª S.ª. 245
S. Joseph festa en Bethlem y en las Carmelitas . . . . . 83, 166 y 469
Cendra, 63 y 85. S. Franco. de P., 169, 265 y 487.
Dominica in albis . . . . 85 y 169
S.ª Madrona, professó, 84, 163 y 485. Miracle de id., 167, 259 y 345.
Semana Sta., 100, 1, 72, 73, 263, 394 y 95. Ram, 262. Palmas pels consellers, 343 y 487.
Id. miserere y perdons. 395
S. Jordi . . . . 101, 80, 81, 84, 269, 350, 99 y 892
Id. reliquia regalada per lo virrey, professó . . . . 489 y 91
Sta. Creu . . . . 105, 83, 84, 86, 271, 353, 400, 52 y 53
Egipciacas . . . . 112, 83, 270, 355, 403, 95 y 96
Aparició de S. Miquel, 133, 218, 71, 303, 66, 442 y 93. S. Hieronim, id.
Lletanias y Ascensió. . . . . 113, 8 , 270, 355, 403, 95 y 96
S. Telm, 115. S. Maciá, 383.
Cincogesma . . . . 116, 88, 272, 366 y 497
S. Just. . . . . 21, 25, 118 y 204
Corpus, professó, passada, 116. Prórroga per pluja, 117.
Id. questió del bras militar, 426 y 27. De octava, 89, 90 y 431.
Id. festa, 273. Octava, 278. Id. en las parroquias, 118, 20, 357, 425, 30 y 97.
S. Joan, 317. S. Pere, 120. S. Jaume, 174, 99 y 287.
Carme, ofici 81
Translació de S.ª Eulalia . . . . 140, 233 y 368
Angel custodi, en la seu . . . . 138, 327 y 446
Festa de St. Ignaci 361
Id. de Tots sants. . . . . 141, 313 y 69
Id. dels morts . . . . 141 y 254
Aniversari del rey D. Jaume . . . . 141, 313, 69 y 456

Id. de D. Pere de Moncada . . . . 169, 209 y 347
S. Sever . . . . 142, 236, 314 y 70
S. Domingo . . . . 29, 32, 123, 295 y 362
Id. en Sta. Catarina. 438
Ofici de la edificació de la seu . . . . 143 y 436
S. Nicolau en S. Francesch . . . . 146, 241, 358, 72 y 457
N.ª S.ª de la Esperansa, festa dels corredors . . . . 149, 320, 63 y 460
Nadal, 149, 73, 245 y 460. S. Steve, 246 y 321. S. Joan, 246. Ignoscents, 46, 60, 73, etc.
Fets criminals (V. Malfaytors.)
Id. en Berga 129
Fira de Moncada 283
Id. de Plasencia y altres (V. Apendix VI.)
Flaquers de la duana, avalot . . . . 386 y 87
Flaquer, familiar del St. Ofici, abus y cástich 265
Fochs de S. Pere, incendis. 282
Forments (V. Blats.)
Carestía, requisas, aprehensions . . . 149, 55, 58, 59, 272, 4, 5, 77 y 78
Id. destinats per lo Rey p.ª provisió de tropas y de naus 154
Avalots per carestía y encariment . . . . 146 y 54
Mesuras de provisió. . . . . 147, 48, 54 a 56 y 376
Pagaments 161
Seguretats per transit . . . . 162 y 63
Retorn de blat al Rey . . . . 169 y 70
Oficis per id.. 182
Compra en Palerm . . . . 183 y 209
Vedament de treta 184
Cridas per la descarga de blats 207
Procediment en Vilafranca contra agavelladors 208
Socors de forments a Perpinyá 208
Propi us de lurs diners als venedors de forments. 260
Prejudicis per compradors en nom dels monastirs 280
Frares de S. Benet, pretesa unió ab la Companyia de Jesus 453
Franquesa (D. Pedro) gran privat del Rey y defraudador publich, mort, 321. Confiscació de sos bens, 330 y 32.
Franquesas dels eclesiastichs, sentencia en plet sobre id. . . . 141 y 358
Franquesas, se requiresca als frares pera que las demanian. . . 121 y 46
Fonollar, se desestima sa compra pera pasturas 313

G

Galeots, causan infecció en las presons. . . . . 357 y 59
Governador nou . . . . 19, 20 y 143
Junta de doctors sobre id. 21
Jura de son portant veus 33
Gramalles dels vedells del studi, del correu, etc., ... 142

Planas.

Guerra cossaris en Canet 118
Id. efectes pera Menorca 124

H

Habilitadors, extracció. 143
Hospital, remesa per debits de carns 273
Id. procediment contra los admors. sobre imposar castichs corporals, 359. Privilegi a lur favor, 360.

I

Impost sobre mercaderias en Sicilia. Reclamació de la Lotja 165
Incendi de dos casas. 259
Inquisició, actes publichs . . . . 376 y 433
Id. sentencias y penitenciats . . . . 14, 73 y 332
Id. en causa de diableria 281
Id. contra donas. 32
Id. agravis per procediments c.ª un inculpat . . . . 194, 99 y 201
Inquisidors demanen moltons fora part. 264
Inquisidor, mort de un. 307
Id. causa sobre extracció de forments 82
Insaculacions, debats entre los Consellers 238
Id. questió relativa a n en Setanti . . . . 370, 452 y 54

J

Juallar (V. Abad.)
Jubileu (V. Festas), 302. Id. á favor de la capella de la Pietat, en San Agostí, 377.
Professó de id. 447
Julians, causa, guanyada per la Ciutat 456
Jurats de Saragossa, carta gratulatoria 300
Juy de prohomens, ceremonial . . . . 311 y 12

LL

Lladres de Moncada, expulsió 243
Id. en las costas de Garraf y en lo Vallés 337
Unió c.ª ells (V. esta veu.)
Lleona regalada al Consell. 168
Lletras (V. Rey y Cartas.)
Lleuda, part de ella venuda per lo Capitol al Consell 208

Id. de Tortosa, exigencias y extorsions 315
Lloctinent ó Virrey, malaltia y mort 18
Id. malaltía de un altre, visitas, etc. . . . . 237, 48 y 349
Id. memorial de altres morts de vireys 18
Id. vinguda, entrada y jurament de un nou . . . . 23 a 26
Privilegi de id. y carta del Rey a son favor, 22. Visita, 28.
Id. tambe malalt y visitat, 28 y 236. Cas de etiqueta, 27.
Visita á la vireyna . . . . 66 y 67
Id. de llur secretari al Consell 64
Reclamacions a id. . . . . 119 y 28
Id. anada a Manresa. 307
Llur fill visita als Consellers 447
Llotja, queixa sobre procediments de un conseller 255

M

Malfactors. Un fereix de mort al veguer 24
Id. punició 29
Id. Ferida de un home en S. Pere. Polució y reconciliació. 199
Id. homeyer acullit a sagrat 35
Id. atentat en lo portal de Mar 146
Id. y lladres de pas, sentenciats y executats, 29, 37, 55, 61, 84, 98, 112, 26, 27, 59, 65, 90, 91, 93 207, 9, 34, 36, 51, 57, 60, 67, 69, 70, 303, 5, 13, 14, 16, 27, 33, 45, 53, 55 a 57, 70, 85, 88, 94, 95 y 98.
Sentenciat, mort ans de penjarlo. 258
Degradació de un rector lladre de pas y asassí 440
Sentencia conmutada 320
Id. contrafacció en la execució de una, contra Masó. . . . . . . 205 y 6
Mappa de Catalunya, tramés al Consell 208
Marina (V. Naus.)
Mercaders, matricula . . . . 97, 180, 269 y 398
Mesos del any, nota de casos sinistres . . . . . . 151, 60, 89, 91 y 200
Mes de Maig, estéril 277
Missa nova en la Seu 360
Monedas, reformació, 37. Salaris, 242. Falsas, 313.
Id. cridas c.ª las curtas y las falsas . . . . . . 102, 5, 86, 89, 209 y 16
Id. suplicació contra ellas 119
Id. reacuñació de id. . . . . 196, 202, etc., 3, 7 y 57
Id. pessas de 8 y de 4 . . . . 362 y 68
Id. revocació de penas per descubriment dels falsificadors. . . 438 y 39
Menuts, Agramunt demana privilegi pera acunyarlos 373
Monestirs. S.ª Clara, visita 3
Id. Carme, Capitol 305
Id. Caputxinas, traslació de lloch y obras . . . . 128 y 255
Id. S.ª Madrona, capitol 255

Planas.

Id. Mercé, debats sobre elecció de Prior 315
Id. S. Franco. de Paula, cambi de casa. 255
Id. sobre dret de pastar. 493
Id. carta del general, 114. Id. visita, 330.
Id. S. Pere y S.ª Clara, queixa c.ª un breu pontifici. . 112, 13, 15, 16 y 21
Montalegre, benedicció de la filla de un Conseller 82
Montbuy, cas de un tir de pedrenyal 298
Mort de notables.
Del Papa . . . . 266 y 68
Del princep de Saboya. 161
Del general dels bernats 127
Del ballíu de Mallorca 154
Del regent Castelló 186
De Lloctinents (V. esta veu.)

N

Naus, fets maritims, etc.
Fet per lo princep de Transilvania c.ª los turchs. 31
Galeras de Genova, ab lo duch de Turci, 34 y 64. Partida, 35.
Id. de Sicilia ab lo marques de Villena, 37. Partida, id.
Id. de Saboya, 28. Id. Napols, id. Id. genovesas, 70.
Id. de Doria, arribada y partida . . . . 96, 97 y 112
Id. de levant . . . . 127 y 28
Id. d' Espanya y de Genova . . . . 133 y 35
Embarg de naus p.ª dur infanteria 138
Altres galeras arribadas y anadas. . . . . 138 y 40
Id. de Genova, 183 y 222. De Çaboya, 205.
De Sicilia ab forments 198
De Napols y Genova . . . . 236, 68, 96 y 97
De Çaboya ab la duquessa de Terranova, muller del Virrey, 246. Altres id. y partida, 282 y 83.
Armada turca. 279
Amenassa de guerra entre lo Papa y Venecia 279
Galeras de Saboya y de Genova, venguda . . . . . . 327, 30, 44 y 55
Vaxells embargats 351
Galeras novas, 358. Anadas y vengudas de altres y genovesas, 359, 69, 97 y 432.
Id. benedicció de un standart. Ceremonial, debats . . . . 432, 33 y 39
Id. botada al mar 432
Id. de Sicilia ab tropas. 437
Id. genovesas y esquadra 444
Id. de Napols y Sicilia 451
Neu, arrendaments, duptes . . . . 167, 72, 8 y 363
Id. falta per al consum. Nou arrendament. . . . . 199 y segts. y 362
Id. concert del Capitol, nociu á la ciutat, 363. Questió, 364.

Planas.

Notaris, presentació y ternas 114
Id. examens . . . . 142, 236, 314 y 70
Id. jurament 166
Id. oferiments al Consell 216

O

Obras.
De Muralla instadas per carta del Rey 397
Font en la Rambla . . . . 133 y 93
Reforma del Cor de S. Jaume. 139
Nou retaule pera la capella de la Concepció 202
Lo vell retirat en la dels Ignoscents, id.
Nova capella de la Diputació, 369 y 398. Ordre de assientos, id.
Obra de forns y pastim en la Duana. 399
Id. en Capuchinas 255
Nova iglesia de S. Francisco de Paula, benedicció 437
Id. id. de Sta. Teresa 440
Compra de la casa convent de S. Francisco de P. . . . . 256, 80 y 314
Nou collegi en lo carrer del Carme y Rambla. 318
Nova capella de N.ª Sra. de la Canal . . . . 359 y 61
Obras en Junqueras. 376
Obra de un pou devant la Pescateria 453
Reposició de unes lembordas fetas levar per lo batlle . . . . . 303 y 4
Surtidor en la diputació . . . . 344 y 58
Enderroch de las barracas del vi, a mar 312
Relacions de obreria. 282
Obrer mort 305
Oficials, salvaguarda real a lur favor 364
Oficis, morts . . . . 14, 124, 29, 236 y 431
— *Advocats* 143
— *Admor.* de plassas, jura . . . . 249, 383 y 84
— *Id. sota*, jura . . . . 160, id., id.
— *Albaraner* del dret nou. . . . . 14 y 17
— Id. de las Franquesas del ví 79
— *Batlle*, Clavari, Capdeguayta, etc. . . . . 79, 81, 255 y 380
— *Sotsbatlle*, queixas contra ell . . . . 84 y 107
— *Consols* de mar y jutjes, y altres oficis, 102, 12, 45, 84, 350, 53, 55 y 492.
— Id. de la lotja. . . . . 270, etc.
— *Credenser* del dret nou, 17. De las cansaladas, 71 y 79.
— *Escribá racional*, mort del ajudant, 158. Elecció de altre, 160. Id. mort, 235 y 36.
— *Exactor* del general, mort y nova elecció . . . . 121, 22 y 23
— *Moneders* admors., 242 y 50. Jura, 262 y 377. Caució, 320. Extraccions, 346.

Planas.

— *Mostaçaff* y altres . . 19, 20, id , 70, 71, 73, 75, 149, 310, 458 y 59
— *Procurador* de baronias 160
— *Probom* del pont. 185
— *Palloler*, fermança 362
— *Portalers* 469
— *Romaner* del pes de la farina 96
— *Receptor* del cabassatje 102
— *Scribá racional* Bruniquer, passa a Sindich, 399. Jura, id.
— Scribans, subrogacions 372
— *Sindicat* pera plets 96
— *Sobrecullidor de levant*, queixa contra los botiguers per no admetrer certas polissas 31
— *Talladors* de carn 90
— *Veguer*, jurament 270
Oli cargament detingut 385
Olis, agavellament 102
Id. ordre de exibirlos 368
Ordres Generals, conferiment per lo Sr. bisbe. 116

P

Pa de fleca pastat en lo pastrim per los flaquers 360
Papa, mort e aniversari, 166 y 90. Elecció de altre, 180 y 88.
Pascha. . . . . 101, 73, 263, 349 y 489
Pastrim, arrendament . . . . 298, 99, 305, 449, 59 y 77
Id. dels monastirs . . . . 358 y 68
Pedrenyals, crida . . . . 21 y 32
Peste en lo mitjorn de Fransa. . . . . 364, 66 y 78
Id. en Cobliure, 140. En Elna y en Perpinyá, 142.
Id. avisos y sospitas, en Piera y llochs vehins. . . . . . . 321 a 29 y 68
Id. id. remesa de blat 330
Id. id. prevencions a Pedralbes, sobre id. 329
Id. id. retorn de metjes tramesos y relació de id. . . . . . . 333 y 34
Id. id. arreglo de casa per purga o cuarentena 323
Id. id. agrahiment de dita població al zel del Consell 338
Id. contagi en Arbucias. 172
Cridas del morbo . . . . 326 y 80
Id. salut en Vilafranca 327
Guardas de morbo 327
Id. malaltías sospitosas, 352. Id en Napols, id.
Plujas, 74, 160 a 64, 84, 85 y 347. Grans plujas, 468 y 95. (V. Aygats y Tempora's.)
Professons per alcansarias . . . . 154 a 61, 83 a 84, 345 a 47, 83 y 84
Id. per naixament de princeps y de Infantas, 187, 390 y 405. Pregarias, 485.
Id. a S.ª Madrona, 189. Tornada del cos de id., 388.

Planas.

Id. de gracias per elecció de Papa 190
Id. de jubileu. 204
Predicadors famosos . . . . 183, 85 y 395
Presos fuga de ells 145
Id. intent de id.. 358
Presos forasters, prohibició de extraurels de Catalunya, casos exemplars . . . . 337 y segs., 501 y 2
Execució de id. en Aragó 348
Princep, naixensa y bateix. . . . . 173, 79 y 89
Princeps de Saboya, venguda y festas, 4 y segs. Comedia y balls. Visita a Sta. Caterina, missas a S.ª Maria y á Junqueras, 17, 18 y 20. Estaferm y sortija en lo Born, 21. Partida, 21.
Id. retorn y nous obsequis, 285, 87, etc. Visitats per 2 consellers, 289 y 93.
Id. festa de entrada. 90, etc. Visitan la Seu, 94. Festa de S. Jordi, 295. Questió de etiqueta, 295. Obsequis per lo virey, 296. Partida, id.
Proloqui del escribá racional y del Dietari, 1 y 2. Caució y jurament,. id.
Id. ajudant . . . . 1 y 3

R

Rey, cartas . . . . 22, 124, 216, 74 y 84
Id. id. sobre la professó de S. Ramon . . . . . 99, 398, 418, 25 y 52
Id. id. crehensa pera lo Virey . . . . 288 y 99
Id. id. sobre naixament de *princep*, 182, 73 79, 365 y 495. Id. de *infanta*, 299.
Id. id. sobre extracció de Consellers. 381
Id. id. sobre obras en la muralla. 397
Altres cartas . . . . 4, 81, 171, 79 y 495
Princeps, nota de vengudas de alguns a Barcelona 286

S

Sanct-Climent, mort y funeraria. . . . . 485 y 88
Sant Ramon, standart portat de Roma 297
Id. festa de traslació a la Capella nova, debats . . . . 385, 87, 89 y 400
Id. apuntament per ella, 384 y 85. Id. anunci de certámen, 400.
Id. setsena en lo Consell per ordenar las cosas de la professó 417
Id. embaxadas sobre tal assumpto . . . . 419, 20 y 21
Id. debats y embaxadas referents al orde y prórroga de dita professó. . . . . 404 a 16
Id. professó dintre lo monastir 417
Id. sobreseiment respecte a la professó anunciada 422

Planas.

Id. aparells ja fets. Venguda de gents 422
Id. consagració de la nova capella per lo Sr. bisbe 423
Id. embaixadors enviats á S. M., juran, 424. Partida de id.
Id. carta del Rey y ordre de retorn dels embaixadors . . . . 425 y 28
Id. Sen vol tornar a tractar, 458, 59 y 60. Se resol no tractarne. 499. Parer del virey, 500.
Sententias de criminals (V. Malfaytors.)
Setanti, creuhat de la ordre de Montesa 279
Sindich, relació de la anada a la cort . . . . 21 y Apendix IX
Studi. Catedra de teologia creada y dotada per D.ª Marina de Aragó. . 32
Id. festas per graus de batxillers 116
Catedra creada pera un doctor special . . . . 349 y 50
Id. redrés (o reforma) 441
Subsindich extracció 40

T

Taula, escribá mort. 54
Id. administrador, id. . . . . 128 y 236
Id. regent del libre, mort, 96 y 139. Jura, id.
Id. arxiver, mort. 156
Id. *taulers* extracció. 469
Id. id. juraments . . . . 63, 129, 44, 80, 236, 328, 40 y 72
Id. escribá del manual 70
Id. regoneixedor de monedas 243
Id. mercader archiver 270
Id. rubrica 142
Id. abusos. Capturas. Ofertas del virey, 95 y 96. Concell, 96, 97, 103, 23, 32, 37, 38, 82 y 83.
Id. tauler capturat 320
Id. sospitas de enmatzinament 140
Obertura de la taula 528
Id. passats a ella los depósits dels banchs . . . . 485 y 86
Id. pago de pólissas. 493
Tauler remogut per vellesa. Memorial de casos semblants. 534
Id. depósit. Questió del Canceller ab lo moliner del Portal Nou . 493 y 94
Temporal y llamps 118
Id. en la mar y port. 241
Terratremol en Barcelona y ventadas en Perpinyá 245
Tortosa, demana socors de blats. 267

U

Unió contra lladres y malfaytors, institució . . . . . 239 y Apendix V
Id. firma dels capitols, 253. Publicació, 251 y 58.

Planas.

Id. confirmació ó ratificació 316
Id. listas, 257 y 58. Juras, 55. Dels soldats, 59. Dels capdills, 425 y 545.
Id. firma per part de las baronías 259
Id. brega y combats. 261
Id. orde de traure lum per las finestras. 263
Id. debats ab lo bras militar 268
Id. queixas dc dit bras. . . . . . 283, 85, 306, 7, 14 y Apendix VII
Id. citas legals en defensa de la Unió (Apendix VIII.)
Id. combat en lo Prat 269
Id. cás succehit, 278. Id. á un desener, 325 y 26.
Id. cartas laudatorias del Rey. . . . . 274 y 351
Id. soldat mort en Monbuy 304
Universitat (V. Studi.)
Id. de Leyda reclamació o queixa contra la Unió. . . . . . 443 y 46

V

Veguer jurament . . . . 35, 68, 164 y 485
Id. nafrat y visitat per los Consellers, 207 y 24. Mort y dól, 27.
Id. renuncia indeguda 372
Id. regent en son lloch. 376
Velluters, crida per raho de los velluts. 83
Vengudas y anadas de notables (V. Naus.)
Id. del Cardenal Millino . . . . 205 y 365
Id. id. entrada sens cerimonia, 366. Partida, 369.
Id. id. Colona y Gimnazio. 172
Id. id. Doria . . . . 139 y 41
Id. id. Zapata. 166
Id. general de Dominicos, 149. Id. id. Franciscanos, 287.
Id. del portant veus de gobernador 30
Id. y visitas del duch de Cardona (despido) 450
Id. y visita dels duchs de Sessa . . . . 73 y 74
Id. del comte de Bondia 38
Partida dels PP. de la Companya de Jesus. 369
Id. morts y visitas de dol . . . . 130 y 31
Verguers, concerts de uns a altres 453
Vi, pretesa entrada sens pago de drets 458
Virey (V. Lloctinent) se li fan reclamacions, 102. Mort de un fill, 149.
Secretari de id., visita al Consell, 64. Oficials de id., 78. Cridas id. Carta real, 124.
Visitadors de la Deputació. Questio sobre lo abad Ivallar o Juallar, 460, 70, 80 y 82.
Id. de la Mercé, partida 332
Id. dels doctors de la Audiencia 57
Id. id. juraments, 73. Id. Contrafacció, 134.

Planas.

Id. del general, procediments contra los archivers de la taula. . 243 y 44
Visita contra Consellers, anadas. . . . . 84 y 96
Id. causa contra lo nou assesor 379
Id. reclamació contra suspensions 119
Id. id. carta del Rey sobre id. 120
Vituallas lliures per venguda de princeps. 287

DP
402
B2A2
v.8

Barcelona. Consell de
Cent Jurats
Manual de novells ardits
vulgarment appellat
Dietaru del Antich Consell
Barceloni.
v.8

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY